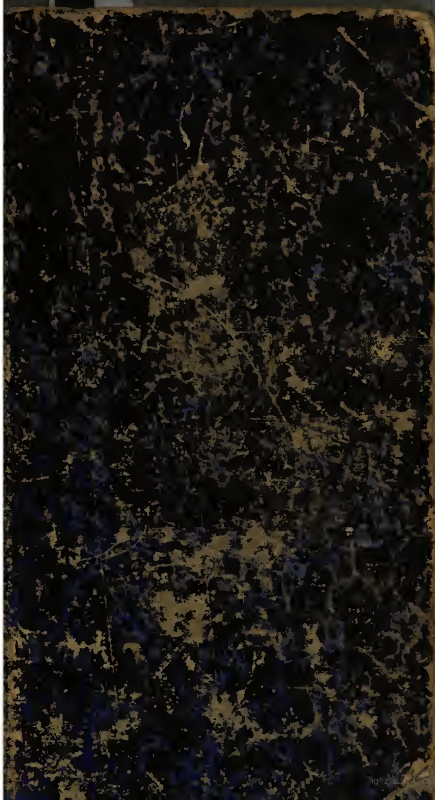
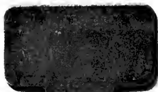

BIBLIOTHECA GRAECA

VIRORUM DOCTORUM OPERA RECOGNITA

ET

COMMENTARIIS INSTRUCTA

CURANTIBUS

FRIDERICO IACOBS

ET

VAL. CHR. FR. ROST.

B.

SCRIPTORUM

VOL. XX. SECT. I.

CONTINENS

PLATONIS OPERA OMNIA VOL. V.

ED.

GODOFREDUS STALLBAUM.

EDITIO SECUNDA.

GOTHAE ET ERFORDIAE, MDCCCLVII.
SUMPTIBUS HENNINGS.
(LONDINI DULAU & COMP. 270. STRAND.)

PLATONIS
OPERA OMNIA.

RECENSUIT,

PROLEGOMENIS ET COMMENTARIIS

ILLUSTRAVIT

GODOFREDUS STALLBAUM.

VOL. V. SECT. I.

CONTINENS

LACHETEM, CHARMIDEM, ALCIBIADEM UTRUMQUE.

EDITIO SECUNDA
MULTO AUCTIOR ET EMENDATIOR.

GOTHAE ET ERFORDIAE, MDCCCLVII
SUMPTIBUS HENNINGS.
(LONDINI DULAU & COMP. 270. STRAND.)

PROLEGOMENA

AD

LACHETEM.

PROLEGOMENA

ad

LACHETEM.

Socratem constat virtutis vim et naturam ita declaravisse, ut eius tamquam consummationem in scientia positam esse diceret *). Quod quidem ipsius iudicium quamquam olim multum dubitatum est quo sensu esset accipiendum, tamen hodie quidem, quisquis est ab historia philosophiae paullo instructior, minime dubitat, quin vir sapientissimus eum demum virtutis laude dignum esse iudicaverit, qui in agendo non fortuito casu aut cocco animi impetu duceretur sed regeretur potius ratione atque interiore quadam philosophiae persuasione verique conscientia, quam ipsam ἐπιστήμης nomine insigniendam statuit **). Quippe primus ille perspexerat, scientiam nomine suo dignam nec sensibus percipi nec rerum externarum usu et observatione acquiri neque extrinsecus homini obiici, sed intus inesse in ipsa cuiusque mente atque contineri notionibus animo recte distincteque informatis, quae licet primum essent tenebris inscientiae obvolutae, tamen cogitando atque meditando ad scientiae et cognitionis perspicuitatem explicari possent.

*) V. ann. ad. Hipp. min. p 374. D.

**) V. Brandis. Mus. Rhen. T. I. p. 130 sqq.

Hanc vero scientiam quemadmodum vir sapientissimus omnis philosophiae fontem ac principium esse censuit, ut illi uni maxime totam vitam suam consecraverit, ita eandem etiam ad veram germanamque virtutem tantum valere arbitratus est, ut eam omnis vitae tamquam magistram et gubernatricem esse oportere existimaverit. Cuius sententiae caussae atque rationes, etiam a veteribus scriptoribus declaratae, haud sane in obscuro latent. Noluit enim scientiam a vitae actione esse seiunctam aut separatam, sed eam omnem atque cunctam tamquam regere atque gubernare, quoniam vis eius haec esset, ut etiam ipsi vitae tamquam spiritum vigoremque inhalaret; unde etiam ita sibi persuasit, ut, quicunque vere rei cuiuspiam esset intelligens rectamque eius notionem animo suo informatam teneret, is etiam ad recte, bene et honeste agendum idoneus videretur, siquidem effectum dare studeret, quod animi persuasio et mentis intelligentia doceret verum rectumque esse *).

Et hanc quidem rationem etiam Plato, quo tempore pressius illius legit vestigia, plane comprobavit probatamque ita defendit et illustravit, ut opinionem eorum, qui virtutem e rebus externis ac saepe fortuitis vel etiam ex sensibus suspensam esse vellent, multipliciter ludificaverit, veritate tamquam per quoddam ludibrium e longinquo ostensa. Significavit enim identidem, quam incerta atque lubrica essent eorum de virtute iudicia, qui eam ad unam rerum cognitionem e rebus earumque usu haustam referrent, neque in ratione ac philosophiae persuasione sitam putarent. Ostendit porro non uno loco, disciplinam virtutis omnino nullam esse neque virtutem doceri posse, nisi scientia tamquam fundamento quodam certissimo niteretur, vanosque esse eos omnes, qui eius laudem aut ingenii bonitate aut coeca vitae adsuetudine aut prudenti rerum externarum diiudicatione comparari posse arbitrarentur **). Docuit denique

---

*) V. commentar. ad Lachet. p. 194. D.

**) Multum agitata quaestio in scholis sophistarum erat, virtus num doceri posset. v. Io. Fr. Fischer. ad Aeschin. Socrat. Diall. I. p. 21 sq. Quam Plato libris compluribus ita tractavit, ut sententia ipsius neutiquam obscura sit. Adver-

etiam vel potius cum faceta vulgarium opinionum ac pravae dialecticae sophistarum irrisione significavit, virtutem, quantumvis ea propter varias agendi conditiones variasque animi vires atque facultates varias haberet formas atque species, tamen eatenus natura esse unam et in se consentientem, quatenus semper et ubique scientia contineretur. Quod quorsum pertineat, facile intelligent, qui virtutis Christianae quamvis in alio genere, tamen simillimam esse rationem meminerint, quippe quae, quum forma sua multiplex sit, tamen postremo eatenus certe una est, quatenus fide sive *πίστει* tamquam principio ac fundamento suo nititur.

Haec igitur in universum fuit sententia Platonis de virtutis indole ex institutione ac disciplina Socratis suscepta, quam in iis potissimum dialogis prodidit ac dialectice tractavit, quos verisimile est ab ipso eo tempore scriptos esse, quo, sua ipsius doctrina nondum ad maiorem perfectionis laudem exculta, magistri rationem pressius est sectatus. Nam alia sane illa extitit maximamque subiit mutationem, ex quo tempore inventis ideis scientiam, quam dicebat, ex immortali ac divina animorum vita, qualem in Phaedro describi meminimus, repetiit et natura animi accuratius cognita, qua necessitudine singulae virtutes cum singulis animi viribus et facultatibus continerentur, subtilius explorare atque definire conatus est.

Sed ista quidem nunc mittamus. Satis enim erit ad rem praesentem paucis exposuisse, quae ex-

sus sophistas enim aliosque in opinionum humilitate haerentes virtutem doceri posse negavit, quippe quum illi eam a scientia segregatam in uno rerum usu et experientia cerni putarent, notionum aeternarum animo impressarum prorsus immemores. Itaque eos, qui scientiae expertes virtutis laude extitissent conspicui, divino beneficio potius (*θεία μοίρα*) bonos evasisse contendit eoque ipso aliter sentientes delusit facetissime. Ipse contra in ea fuit sententia, ut virtutem indicaret, quatenus contineretur scientia atque boni rectique conscientia, utique disciplina et institutione acquiri et comparari posse, quam tamen sententiam callide passim occultavit, quo facilius adversarios ridere ac vexare vel etiam ad commentandi ac meditandi diligentiam excitare posset. Inde dialogi eius complures lucem suam accipiunt vulgo minus recte intellecti; accipit etiam Laches.

ponere necessarium visum est, quo rectius aliquando percipiantur, quae in Lachete dialogo de fortitudine more et ratione Socratico exposita sunt. Sed hoc ipsum ut planius etiam fieri queat, primum argumentum libri breviter designasse iuvabit. Quo facto paucis demonstrare conabimur, quorsum postremo omnia atque singula, quae in eo disseruntur, referenda sint et quem ad finem tendant. His vero etiam pauca de libri auctoritate et tempore natali adiicientur, quo certius perspiciatur, quemnam ille locum in scriptorum Platonicorum numero obtinere existimandus sit.

Et argumentum quidem dialogi fere hoc est.

Prudentissime initio ornatus dialogi scenicus ad libri materiam accommodatus est, quandoquidem agitur de fortitudinis natura deque eius acquirendae ac discendae ratione. Lysimachus enim atque Melesias, quorum alter filius fuit magni Aristidis, alter Thucydidis illius, qui aliquamdiu inter Periclis adversarios plurimum auctoritate et potentia valuit, quum ingloriam degerent aetatem eamque sortem tanto ferrent molestius, quo illustriores parentes ipsorum fuissent, id maxime curavisse perhibentur, ut filios suos etiam adultos iis artibus erudirent, quae ad gloriam et auctoritatem in republica consequendam aliquid possent. Spectaverant hi in palaestra Taureae ὁπλομάχον quendam, Stesilaum, artem suam ostentantem, ad eiusque spectaculi societatem invitaverant Niciam et Lachetem, clarissimos belli duces, horum sententiam de viri arte sciscitaturi. In qua re magna cernitur Platonis sollertia. Nicias enim quum esset subtimidus neque expers eruditionis et philosophiae *), eleganter ita disserens inducitur, ut fortitudinem prudentia definiat adeoque Socratis sententiam de scientia ab actione vitae non segreganda in medium afferat. Laches autem quia erat adeo calidus et audax, ut haberetur paene temerarius, prudenter institutum est quod, dum naturali quodam mentis acumine excellit, per totum sermonem strenui militis agit partes et fortitudinem animi praesentia et perseverantia

*) v. p. 197. D. coll. 191. D.

contentam esse arbitratur. Cum eiusdem ingenio maxime congruit, quod sibi ait factorum cum verbis consensionem maxime placere, nec eum sibi probari, qui actionem ab oratione segreget. Finito igitur spectaculo Lysimachus et Melesias eos interrogant, num filios suos etiam hoc armorum lusu exercendos esse arbitrentur, eamque exercitationem aliquid utilitatis ad virtutem habituram esse censeant. Forte Socrates in eadem versatur palaestra, quem Laches putat eo magis in consilium adhibendum esse, quod non modo Lysimachi tribulis sit, sed etiam rerum ad iuvenum eruditionem pertinentium admodum curiosus. Cui Nicias protenus assentitur, laudans ille Socratis hoc in genere humanitatem, qui nuper ipsius filiolo praeclarum artis musicae magistrum eundemque in omni genere eruditissimum, Damonem, Prodici amicum, conciliaverit. Quibus addit Lysimachus, sibi adeo Sophroniscum, patrem Socratis, familiaritatis necessitudine fuisse coniunctissimum, et filios suos iam ex illo tempore in Socratis aliquam pervenisse notitiam. Quid multa? Rogant Socratem, ut secum de pueris recte instituendis quid sentiat communicet. Neque hic id facere dubitat. Tum vero Lysimachus eum magna laude ornat, ut qui colenda paterna amicitia patris laudi et honori egregie consulat. Laches autem eum non patri tantum, sed etiam patriae plurimum ornamenti attulisse ait, quum in proelio ad Delium commisso fortitudine ceteros omnes superaverit *). Qui locus sanequam diligenter animadvertendus est, quandoquidem ibi fortitudinem Socratis etiam in ipsius vitae actione conspicuam fuisse significatur.

His vero ita constitutis Lysimachus redit ad id, cuius gratia una cum familiaribus Stesilaum spectaverat. Denuo enim amicos interrogat, quid iis de utilitate videatur, quam iuvenes ex arte tractandorum armorum percepturi sint. Tum vero Socrates: Ego quid sentiam, si quid opus fuerit, aperiam tum, quum Niciae et Lachetis iudicium audivero; sum enim aetate minimus, ut me postremum deceat sententiam dicere. Itaque Nicias primus verba facit, ac multi-

*) P. 181. D.

plicem persequitur ὁπλομαχίας utilitatem, cuius exercitationem arbitratur primum a turpis voluptatis fructu prohibere; deinde corporis vires augere et confirmare; tum hominem liberalem et ingenuum non magis quam equitandi artem dedecere; denique etiam in proeliis varia afferre commoda et utilitates. Praeterea illam censet etiam aliarum artium desiderium posse excitare, si quidem qui armis ludere didicerit, is etiam aciei collocandae artificio aliisque rebus similibus optime operam sit daturus. Caput autem totius rei in eo esse arbitratur, quod ὁπλομαχίας exercitatio animum fortem ac virilem sit effectura, ipsumque corporis habitum redditura talem, qui hostibus ipso adspectu metum iniicere queat.

Ab huius autem sententia aliquantum discedit Laches. Qui ὁπλομαχίας usum ullum esse negat. Quod iudicium primum confirmat Lacedaemoniorum more et instituto, qui etsi rerum bellicarum sint studiosissimi, tamen illam artem minime curare soleant; deinde etiam eo tuetur, quod nullus dum ὁπλομάχος bello clarus evaserit adeoque ipse ille Stesilaus, sese inspectante, olim in pugna navali turpissime se dederit. Quocirca ne fortitudinem quidem arbitratur illius artis ope comparari vel augeri posse *).

Iam quum illi inter se tam vehementer dissentiant, ambo Socratem rogant, ut suum interponat iudicium. Monet igitur hic ante omnia in huius rei disceptatione illud esse tenendum, eius tantummodo sententiam dignam esse, quae audiatur, qui artis, de qua quaeratur, peritus sit; peritiam autem ex eo cognosci, si quis et idoneis magistris usus sit, et ipse artem suam probe exercuerit, et quod summum sit, extremum finem, cuius causa ea exerceatur, perspectum habeat. Itaque nunc, inquit, quum ὁπλομαχίαν censeamus animi confirmandi causa exerceri oportere, quaerendum est, ecquis nostrum artem illam penitus perceperit peritis usus magistris, eiusque rei idonea documenta exhibuerit. Et me quidem confiteor nullum eius usum habuisse. Fortasse autem Nicias et Laches eam didicerunt, qui et aetate sunt me maio-

*) P. 181. D. — 184. D.

res et antea de ὁπλομαχίας pretio suo quisque modo dixerunt sententiam.

His auditis Lysimachus: Cur igitur vos, o Nicia et Laches, cum Socrate ea de re disputare cunctamini? Cui Nicias: non nosti, o bone, Socratis morem, qui si quem nactus est respondentem, eum haud facile dimittit, sed vel invitum retinet: verumtamen quoniam eiusmodi sermones non sunt inutiles, equidem tibi lubenter morem geram. Et Laches quoque se paratum ostendit ad instituendum colloquium, quamquam eorum tantum sermones se lubender audire affirmat, quorum oratio cum ipsa vita et factis concinat. Et fortitudinem quidem Socratis sibi olim satis spectatam esse ait; iam si idem etiam pulcre dicendi facultatem sit consecutus, nihil sane prohibere, quominus cum eo suscipiatur disputatio *).

Itaque Socrates, quoniam Lysimachus et Melesias scire cupiant, qua ratione filiorum suorum animis virtus concilietur, ante omnia illud dispiciendum arbitratur, quidnam sit, in quo virtus contineatur. Quamquam eam quaestionem, quia sit amplior quam quae nunc pertractari queat, in praesenti missam facit, inque eo subsistendum censet esse, ut de parte virtutis ea, ad quam unam ars armorum tractandorum maxime pertineat, hoc est de fortitudine, anquiratur **).

Interrogat igitur Lachetem, quanam re fortitudinem contineri existimet. Respondet ille fortitudinem censeri eo, ut quis aciem, in qua ab imperatore collocatus sit, non deserat et hostium impetum bono animo sustineat nec prae metu turpiter aufugiat, ideoque positam esse vult in animi praesentia in defendendis propulsandisque hostilibus aggressionibus (militärische Bravour). Quod sane decet imperatoris, qualis fuit Laches, ingenium. Sed eam definitionem Socrates ostendit nimis angustam esse, quum etiam tergum vertentibus liceat fortiter dimicare, sicuti Scythae et Lacedaemonii faciant. Praeterea se non de bellica tantum fortitudine ait quae-

*) P. 184. E. — 189. A.
**) P 189. B. — 190. C.

sivisse, sed illud potius voluisse explicari, quaenam sit vis et natura universae fortitudinis, quae etiam in morbis, paupertate, doloribus, aegritudinibus perferendis et in cupiditatibus superandis cernatur. Itaque clarissime Socrates ostendit sese fortitudinis vim multo latius patere arbitrari, quam imperatoris ingenium perspexisset *). His vero explicatis Laches ubi tandem intellexit, quorsum spectet haec Socratis disputatio, protenus fortitudinem statuit contineri audacia et perseverantia. Verum eam definitionem Socrates acute monet contrario atque superiorem vitio laborare, utpote nimis amplam latiusque patentem. Quum enim audacia interdum etiam vitiosa sit, fortitudo autem semper laudabilis censeatur, audaciam non simpliciter, sed coniunctam cum sapientia pro fortitudine vult haberi. Ac ne hoc quidem satis accurate ita statui existimat, quoniam non omnem audaciam cum sapientia copulatam pro fortitudine habere liceat **).

Iam vero Laches ubi se ex difficultatibus istis expedire non potest, Socrates Niciam quoque sententiam suam interrogat. Hic vero ad ipsius Socratis provocans ea de re iudicium fortitudinem censet prudentia contineri, ut quae sit scientia rerum et formidolosarum et sine periculo subeundarum ***). Quem suaviter propterea ridet et perstringit Laches, qui medicos quoque, agricolas, alios, rerum periculosarum et contrariarum notitiam habere dicit, quum tamen ideo a nemine fortes habeantur. At vero, inquit Nicias, aegrotis num conducat ex morbo convaluisse, id vero medici prorsus ignorant. Ex quo quum maxime pendeat rerum metuendarum et non metuendarum cognitio, iis rerum futurarum scientiam non recte attribui manifestum est. Hic vero Laches leniter carpit Niciae superstitionem, qui solis vatibus forti-

*) P. 190. C. — 192. A. conf. Protagor. p. 351. A sqq.

**) Usque ad p. 194. A. Similis argumentatio est Charmid. p. 159. A. — 160. D.

***) P. 194. E. Docebat enim Socrates teste Xenophonte Mem. IV. 6, 10. ad fortitudinem utique requiri rerum periculosum cognitionem.

tudinem relinquere videatur. Quem ita refutat Nicias, ut vates dicat sola rerum futurarum portenta cognoscere, earum utilitates non curare *).

Haec autem etsi rursus a Lachete carpuntur, Socrates tamen videndum ait esse, ne ille veri quid in medium attulerit. Igitur Nicias iterum affirmat fortitudinem esse rerum metuendarum et non metuendarum scientiam, quam sententiam eo confirmari putat, quod brutae animantes, ratione carentes, non possint fortes iudicari, quum iis potius, utpote rerum scientia destitutis, audaciae temeritas tribuenda videatur. Quae quanquam ita dicta sunt, ut satis clare rerum scientiam ad virtutem requiri significent, tamen rursus a Lachete exploduntur. Ac Socrates quoque de hac audaciae et fortitudinis distinctione urbane iocatur, quam Niciam suspicatur accepisse a Damone suo, utpote Prodici sophistae familiari. Quamquam hanc ipsius sententiam non temere reiiciendam sed potius diligentius examinandam esse arbitratur. Quod quidem ipse dehinc hunc in modum facere instituit.

Etenim Nicias quum fortitudinem scientia contineri iudicaverit, tum ipse ex scientiae natura docere studet, consequens esse, ut fortitudo denique universae virtutis ambitum compleetatur, id quod a recta ratione alienum esse censet. Utitur autem id demonstraturus hac argumentatione. Convenit antea inter nos, inquit, fortitudinem esse unam aliquam virtutem, neque vero virtutem universam, quum praeter eam etiam prudentia, iustitia, aliae virtutes, reperiantur. Quam quidem sententiam etiam nunc tenebimus, nisi forte partem virtutis cum toto genere confundere voluerimus. Porro tu, o bone, sententiam tuam rogatus fortitudinem censuisti esse scientiam rerum vel formidolosarum, quae metum incutiant, vel audendarum, quae nullum afferant metum ac bono animo suscipi queant. Quae certe omnia sunt temporis futuri, siquidem nec praeterita nec praesentia metum afferre solent. Est enim metus opinio mali impendentis. Iam vero scientiam ubi consideramus

*) P. 195. E.

accuratius, certe eius naturam hanc esse fatendum erit, ut nec una futura, nec praeterita tantum aut praesentia attingere, sed potius omnia atque cuncta complecti existimanda sit, quemadmodum ars medica, agricultura, scientia militaris, non ad unum tantum aliquod tempus sed ad omnia tempora referuntur. Est enim unaquaeque scientia semper eadem atque una, complectiturque res et futuras et praesentes et praeteritas, siquidem quid bonum quidve malum sit, non ex singulis eventis et rerum conditionibus, sed ex universa bonorum malorumque specie et forma animo impressa cognoscitur. Ex quo quid de fortitudine consequatur, facile perspicitur. Haec enim si scientia est, necessario etiam rerum praeteritarum ac praesentium scientia contineri existimanda erit, ideoque bona atque mala omnia intelligentia complectetur. Hoc autem ubi ita statuerimus, fortitudinem consequens est tam late patere, ut denique omnem omnino virtutem ambitu suo comprehendat, siquidem ei, qui omnia bona noverit, et omni modo quomodo sint et futura sint et fuerint, itemque mala omnia, nihil quidquam ad virtutem deesse potest, ut idem nec temperantia nec iustitia nec pietate carere existimandus sit. Quibus verbis Socrates manifesto eam, quae ipsius animo insidebat, scientiae speciem designat, quum Nicias nihil nisi rerum formidolosarum ac non formidolosarum notitiam usu collectam intellexerit. Iam vero hic quoniam in superioribus fortitudinem concessit unam aliquam universae virtutis esse partem, subtilissima hac Socratis argumentatione id efficitur, ut ei denique concedendum sit, fortitudinis vim naturamque nondum ab ipsis usquequaque indagatam satisve recte definitam esse *).

His vero ita disputatis Laches ubi Niciam denuo acutis quibusdam dicteriis petiit, hic autem vicissim affirmavit sese postero tempore correcturum esse, si quae minus recte iudicaverit, audita etiam Damonis sui Prodicii sententia, denique ambo disputatores consociato consilio Lysimacho et Melesiae hoc suadendum esse arbitrantur, ut unum maxime Socratem

*) P. 196. A. — 199. E.

de filiorum suorum institutione consulant, quippe qui virtutis magister unus omnium optimus esse iudicandus sit. Quod ubi audivit callidissimus scientiae suae dissimulator, fatetur quidem humanitatis se officium ducere aliis pro viribus prodesse, sed tamen hoc ita facit, ut semet ipsum affirmet in eandem, in quam ceteri omnes inciderint, inscientiam incurrisse. Quocirca illud potius agendum esse censet, ut omnes sibi communiter praeceptorem virtutis quam optimum quaerant, qui idem consulat adolescentibus. Nam si quis ipsos risurus sit, quod aetate provectiores ad magistros velint itare discendi caussa, Homeri auctoritatem interponendam esse, qui pudorem iudicaverit ei esse importunum, qui laboret indigentia. Quibus auditis Lysimachus sibi quidem fatetur hoc consilium probari eximie; itaque Socratem rogat, ut crastino die ad ipsum domum suam veniat, quo de re gravissima inter se deliberent. Quod ille officiosa voluntate ita se facturum esse pollicetur *).

Haec igitur est summa eorum, quae in Lachete ordine deinceps tractantur. Quibus expositis quaerendum videtur, quidnam tandem illud sit, quod universo operi denique tamquam ultimum atque summum propositum esse putari liceat, ad quod omnia atque singula tamquam commune quiddam referuntur. De qua re etsi ne nuper quidem a viris egregiis, qui libri argumentum perquisiverunt accuratius, uno eodemque modo iudicatum est, quandoquidem C. Fr. Hermannus, Car. Steinhartus, Fr. Susemihl. Aug. Arnoldus, alii, quum de singulis sermonis partibus mire saepe consentiant, tum de summa re neutiquam idem statuerunt **); tamen omnino certe

---

*) P. 199. E. — 201. C.

**) Nam C. Fr. Hermannus Hist. Phil. Platon. p. 451., qui ceterum de libro disputavit prorsus egregie, probari maxime censuit, veram germanamque fortitudinem a scientia non posse disiunctam ac separatam esse (in dem Satze, dass echte Tapferkeit vom Wissen unzertrennlich sei, werden wir den eigentlichen Mittelpunkt des Gesprächs erkennen können etc."): quae olim nostra quoque fuit sententia, quum statuimus talis fortitudinis perfectum tamquam exemplum Socratem in eo esse

quid existimandum sit, omnis disputationis ordine atque nexu accuratius considerato ad definiendum non adeo videtur difficile, praesertim si animadverterimus, philosophum in condendo hoc opere eodem usum esse artificio, quo in aliis quoque opusculis similibus usus est, ut coarguendis aliorum opinionibus vel etiam disserendi artibus explodendis una eademque opera et rectiorem disserendi rationem ostenderit et veritatis inveniendae recteque aestimandae viam tamquam obiter monstraverit. Etenim nos quidem si quid iudicare possumus, philosophus in Lachete scribendo illud imprimis secutus est, ut unius maxime exemplo fortitudinis, hoc est eius virtutis, quae vulgo habeatur valde illustris maximeque hominum animos in se advertat*), luculente demonstretur, iudicia eorum omnium, qui sicuti omnis virtutis ita etiam fortitu-

propositum. Car. autem Steinhartus Interpr. Germ. Opp. Platon. I. p. 342. omnem disputationem ad declarandam fortitudinis vim naturamque pertinere arbitratur: in quo egregio viro ita assentimur, ut huius virtutis elementa eo modo ostendi existimemus, ut simul etiam cognitioni e rebus earumque usu haustae suum statuatur pretium. Porro Fr. Susemihl. Genet. Entwickel. d. Plat Philos. I. p. 39. ita scripsit: „Der Zweck des Laches ist, die Tapferkeit als die scheinbar am meisten von allen andern heterogene Tugend doch als **identisch** mit der **einen** Tugend zu begründen u. dadurch die Einheit u. Untheilbarkeit der Tugend als Wissen des höchsten Guten vorzubereiten; eben damit aber auch die sokratische Lehrweise als das einzige Mittel wahrhafter sittlicher Bildung zur Anschauung zu bringen." Denique Aug. Arnoldus: Platons Werke einzeln erklärt u. in ihrem Zusammenhange dargestellt Part. I. p. 185 sqq. dialogum mere dialecticum esse statuit, quippe quo demonstratur vulgo hominibus deesse veram germanamque eruditionis iuvandae artem atque facultatem utpote scientia et cognitione destitutis, id quod ipse his verbis (p. 187.) declaravit: „der eigentliche Mittelpunkt (des Gesprächs) ist, die Unfähigkeit der Menschen in der **Erziehungskunst** zu offenbaren u. durch den Nachweis derselben sie zu der Ueberzeugung zu bringen, dass sie erst selbst noch einsichtiger, kenntnissreicher in diesem besondern Zweige werden müssen, wenn sie auch sonst ausgezeichnete Männer in anderer Beziehung sind."

*) V. Protagor. p. 349. D sqq.

dinis vim a scientia, hoc est a ratione et philosophiae persuasione (ἐπιστήμη) seiungant et in unis rebus externis, in quibus ea sese tamquam signis quibusdam sui atque argumentis spectandam praebeat, positam esse arbitrentur, mirifice fluctuare utpote ex lutulento opinionis (δόξης) *) fonte hausta, ut qui iis omnia tribuant, ii ne tum quidem de virtutis natura eiusque institutione ac disciplina certius statuere possint, si vel experientia et rerum usu edocti vel etiam nativo quodam sensu ducti veri aliquid attigerint, praesertim arguta illa atque captiosa disserendi ratione, quae plerumque usurpari consueverit, adhibita; eademque opportunitate non tam doceatur quam faceta sophisticae disserendi rationis imitatione callide ostendatur ac significetur, unam doctrinam Socraticam certissimam esse illius vel comparandae vel cognoscendae atque iudicandae magistram, quippe quae quum omnis virtutis tum imprimis etiam fortitudinis causas et rationes ad scientiam, non quidem ab officiorum exercitatione seiunctam illam ac separatam sed cum ipsa vitae actione indissolubili vinculo coniunctam, referre soleat ideoque etiam rationibus eius diligenter explorandis ipsius vel docendae vel discendae facultatem praebeat. Quae tamen omnia sollertissima opera ita declarantur, ut legentibus simul fortitudinis quaedam imago ad rationem Socraticam adumbrata ipsiusque Socratis exemplo confirmata et illustrata tamquam non opinantibus ob oculos ponatur, quandoquidem ex iis, quae de scientiae cum virtute necessitudine deque signis fortitudinis externis a confinium rerum notionibus prudenter segregandis admonentur, non quidem perspicue intelligere, at certe obscure divinare ac suspicari licet, qualem tandem philosophus fortitudinem animo informandam esse iudicaverit. Enimvero haec quidem omnia quibusnam caussis ac rationibus nitantur, ubi Socratis et Platonis de virtute doctrinam paullisper animo perpenderimus, certe non poterit cuiquam esse magnopere dubium aut obscurum videri. Etenim Plato quum Socrate magistro ita fa-

*) V. Menon. p. 87 — 89.

ciendum statuisset, ut aliquando virtutis et honestatis caussa a pravis eorum studiis vindicaretur, qui eam sua mentis animique perversitate in maximum discrimem coniecissent, pro ingenii sui acumine facile perspexit, tria potissimum agenda esse, quo propositum suum assequeretur. Primum enim castigandum errorem esse vidit latissime divulgatum et a sophistis seduló propagatum, quo ita fieri solebat, ut virtutis iudicium non e ratione, sed potius e sensibus atque vitae externae usu repeteretur adeoque variae de ea opiniones ex isto fonte haustae cum notionibus ex aeternis animi humani legibus oriundis male confunderentur. Quod quidem ea peregit ratione, ut quanta esset iudiciorum istorum levitas et inconstantia, ita demonstraret, ut Socratem induceret argute ea refutantem atque convellentem, eoque modo quam ea incerta ac fallacia essent, omnibus palam declararet. Praeterea vero etiam sibi persuasit ad vindicandam ac defendendam virtutis caussam opus esse hoc, ut dum error ille exagitaretur, simul etiam pictura quaedam et imago captiosae istius et argutae dialecticae exhiberetur, cuius laqueis vulgo sophistae quum semet ipsos tum alios quoque irretirent, eique vel opponeretur vel adiungeretur ratio disserendi Socratica, quae quum veri rectique notiones in animis involutas eliceret atque explicaret, tum homines ad veri quaerendi studium mirifice excitaret. In quo callidissime ita versatus est, ut captiosam illam disputandi consuetudinem festiva imitatione expresserit eoque modo eos, qui illa uterentur, suis tamquam ipsorum armis oppugnaverit, assumtis in auxilium Socraticae rationis praesidiis et adiumentis. Denique vero etiam verum virtutis principium et fundamentum ostendere conatus est positum esse in scientia et interiore animi persuasione, quae eam haberet vim, ut quod quis verum, bonum et honestum esse sibi persuasisset, id etiam in agendo sequeretur, quandoquidem virtutem iudicavit in vitae et actionis cum ratione atque intellectu consensione esse contentam. Quam quidem sententiam fere ad ludificandos eos, qui in vanis opinionibus haererent virtutemque ex unis vitae externae rationibus iudicarent, adhibuit, quandoquidem mente sua callide celata aut obscurius tantum significata virtutem, quatenus scientia contineretur,

doceri posse statuit; mero autem usu si absolvi putaretur, doceri non posse iudicavit. Quod quoniam ii, quos cum Socrate fecit colloquentes, non assequuti sunt utpote iudicium virtutis e rebus externis earumque usu repetentes, magniloquos sophistas, qui sese unos virtutis magistros iactabant, eorumque assectatores urbanissime turpis ignorantiae convicit, dum interim verae virtutis disciplinae ratio quaenam esset verae sapientiae amantibus sollertissime indicavit, dummodo ipsi res in disceptationem vocatas atque ipsam disserendi viam et rationem suis momentis ponderarent et ad rationis normam subtilius exigerent.

Haec igitur sunt fere illa, quae philosophus quum in aliis libris, qui sunt de virtute eiusque disciplina, tum imprimis etiam in Lachete sequutus est. In quo libro clarissimorum imperatorum exemplo proposito ostendit fortitudinis rationem ac disciplinam non posse ab iis intelligi aut recte aestimari, qui in ea iudicanda omnia ad sensum vel usum referant, maximeque ridiculos esse eos, qui Lysimachi et Melesiae exemplo eius comparandae praesidium in unis corporis exercitationibus positum esse arbitrentur, siquidem is demum pro viro forti habendus sit, in quo sicuti in Socrate summa factorum cum interiore animi persuasione atque scientia consensio cernatur. Quae quidem omnia licet ita sint exposita, ut nihil certi proponatur, siquidem de iis disputatur sic, ut postremo omnia atque singula dubia et incerta maneant; tamen magnopere cavendum est, ne Platonem nihil plane de fortitudine universaque virtute docuisse ac vanitatem tantum vulgarium opinionum arguere voluisse existimemus. Imo versatus est philosophus in hoc argumento tractando prorsus eadem ratione, qua ipsum etiam in Lyside, in Hippia, in Charmide, in Protagora, aliis scriptis, usum esse exploratum habetur. Dum enim Lachetis et Niciae de fortitudine opiniones ut minus stabiles atque certae refelluntur atque vis scientiae, quam philosophus virtuti censuit oportere subiectam esse, tamquam e longinquo ac per nebulas ostentatur, eadem opera etiam indiciis quibusdam iisque satis evidentibus proditur, quid revera ad fortitudinem requiratur. Nam in priore quidem sermonis parte, quoniam quaestio de virtutis comparandae ratione instituta est,

ante omnia hoplomachiae exemplo edocemur, externa fortitudinis adminicula, quantumvis ut recentia et novitia placeant, tamen per se spectata pretii esse admodum dubii et ambigui, ut ne bellicarum quidem rerum periti idem de illis statuant. Deinde etiam illud graviter admonemur, quod tamen exeunte dialogo arguta argumentatione rursus videtur in dubium vocari, fortitudinem utique esse a ceteris virtutibus diversam neque cum universo virtutis genere confundendam. De qua re etiam in Protagora p. 329. A sqq. 348. C sqq. in utramque partem disceptatur, ut philosophus ibi quaestionem in Lachete inchoatam et leviter tantum tactam ulterius profligare atque accuratius perpendere voluisse iudicandus sit *). Porro ibidem etiam eo perducimur, ut speciem fortitudinis atque formam, qua sese in ipsius vitae actione tamquam spectandam exhibeat, nullo fere negotio suspicari liceat vel in animi quadam praesentia ac perseverantia vel in mera consiliorum prudentia positam esse, quae non modo in rebus periculosis emergat, verum etiam locum habeat, sicubi cum animi affectibus et cupiditatibus conflictandum sit. Quo quidem loco sollertissime per dialecticae disceptationis opportunitatem non solum clarius edocemur, quantum fortis ab audaci ac temerario itemque prudens a timido et ignavo differat, verum etiam fortitudinis ambitum aliquanto latius patere, quam vulgo homines opinentur, breviter quidem sed ea gravitate admonemur, ut nulla contra hanc sententiam controversia moveatur. Nimirum conveniunt sane haec omnia egregie cum iis, quae Socrates apud Xenophontem pariter atque apud ipsum Platonem in Protagora de fortitudinis natura disputat. Nam apud Xenophontem quidem Mem. IV. 6, 10. vir sapientissimus eum demum virum fortem habendum esse censet, qui gravia et periculosa, quum ea probe cognita ac perspecta habeat, tamen non reformidet, illud unum constanter sequens, quod utilitati atque felicitati maxime consentaneum videatur. Apud Pla-

*) Fallitur enim Munkius in libro: Die natürliche Ordnung der Platon. Schrift. p. 81 sqq. qui Protagoram contendit ante Lachetem et Charmidem scriptum esse.

tonem autem in Protagora p. 359. B sqq. copiosissime ostendit fortitudinem contineri rerum metuendarum et non metuendarum scientia cum recto ûsu coniuncta, adeoque etiam docet p. 354. E sqq. virtutem eam non tantum ad res graves et periculosas, verum etiam ad animi voluptates ac perturbationes pertinere. Quo minus profecto dubitari poterit, quin Plato in Lachete, quid ad fortitudinem efficiendam valere videretur, callidissime tamquam levibus quibusdam indiciis per dialogi opportunitatem prodiderit, dum vulgarium opinionum levitatem arguit. Iam vero haec omnia quum ad fortitudinis vim naturamque aperiendam valeant plurimum, tum eodem referenda sunt maxime etiam illa, quae exeunte sermone de scientia ad virtutis laudem necessaria disputantur. Significatur enim ibi admodum clare ac dilucide, sicuti virtutes reliquas omnes, ita etiam fortitudinem scientia consummari. Quae sententia etsi argute atque captiose traducitur ad refutandum Niciam adeoque eo pertrahitur, ut inde fortitudinem nihil a reliquis virtutibus differre efficiatur, tamen quo modo accipienda et interpretanda sit, qui universae disputationis artificium probe perspexerint, certe minime dubitabunt. Scite enim atque eleganter isto modo significatur, fortitudinem cum universa virtute illud habere commune, quod omnino scientia tamquam fundamento primario nitatur eaque una maxime contineatur. Hoc ipsum vero etiam in Protagora meminimus ita indicari, ut ibi ea de re in utramque partem disputetur ideoque totus hic locus dialectice pervestigetur accuratius. In quo perquam memorabile illud est, quod in hoc dialogo unius maxime fortitudinis exemplo declaratur, virtutem omnem denique scientia contentam esse, ut prope suspicari liceat philosophum rursus ibi id egisse, ut quae in Lachete de hac re brevius et obscurius indicavisset, aliquando clariore luce perfunderentur. De qua re v. Protagor. Cap. XXXIV. p. 350. B sqq. — 360. D. Verum hoc quidem utut est, illud certe inde cognoscitur clarissime, interiorem quandam inter Protagoram et Lachetem intercedere necessitudinem et coniunctionem. Quod vero in exitu libri callide reticetur, quatenus etiam fortitudo scientia dicenda sit, id licet ad perturbandum Niciam sit comparatum, tamen legentes

certe, dummodo perspectum habeant, qua arte Plato in talibus tractandis utatur, nulla ex parte morari aut offendere poterit. Perspicuum enim est, scientiam illam, quam Socrates dicit, quamque ipse a rerum peritia diversam esse vult, non ad alia spectare, quam quae supra Laches et Nicias, quamquam nec definite nec plene satis commemorarunt, quippe quum fortitudinis vis in iis utique eluceat. Quod si ita est, sicuti est profecto, sponte consequitur, fortitudinem natura sua etiam ita comparatam iudicari, ut cognitionem pariter atque actionem in se complectatur neque alteram ab altera divulsam esse sinat. Haec igitur omnia ubi diligentius nobiscum apud animum perpenderimus, facile profecto nobis persuadebimus, verum esse quod antea iudicavimus, Platonem in hoc sermone non tantum reprehendisse et castigasse eos, qui virtutis iudicium ex uno vitae usu repeterent ideoque plane in rationibus eius iudicandis opinionis (δόξης) inconstantiae et levitati indulgerent, verum etiam reprehendendo et castigando id effecisse, ut quid ipse ad veram fortitudinis laudem requireret, tamquam signis quibusdam et indiciis prodidisse existimandus sit.

Exquisivimus igitur hactenus, quid philosopho in condendo hoc opere maxime ob oculos sit versatum. Sed quo clarius etiam perspiciatur, quid rei sit, iuvabit etiam partes colloquentium propius paullo intueri, quibus accuratius consideratis certe futurum esse speramus, ut quam de libri consilio proposuimus sententiam, ea etiam certius confirmata habeatur.

Considerantes igitur eorum, qui loquentes inducuntur, ingenia, studia et iudicia paullo diligentius, ubi discesserimus a Lysimacho et Melesia, qui quoniam omnino ab eruditione manserunt alieniores, de virtutis comparandae ratione plane consilii inopes haerent ideoque etiam in specioso isto vani hoplomachi artificio fortitudinis adiumentum ac praesidium positum esse opinantur, nullo prope negotio animadvertemus duplices omnino illorum esse partes easque plane contrarias, alteras Niciae et Lachetis, alteras Socratis. Nam Laches quidem et Nicias de fortitudine ita disputant, ut omnia fere referant ad vitae actionem rerumque usum ideoque mera ducantur opinione, qualem Plato quum alibi tum imprimis etiam in Menone adumbravit.

Quo ipso ita fit, ut neque de hoplomachia ut virtutis consequendae praesidio et adiumento idem statuant, quamquam de eius utilitate cautius ac prudentius Nicias iudicat, neque de fortitudinis vi et natura satis circumspecte sententiam ferant, quandoquidem neque Laches eam recte definit, qui eam modo nimis angustis modo iusto latioribus finibus vult inclusam esse eiusque notionem a notionibus finitimis parum accurate secernit, neque Nicias, quamvis Prodicia sapientia nonnihil imbutus (p. 194 D. 197. D.) ac Socratis de virtute sententiae non plane ignarus (p. 194. C sq.) sit, usquequaque assequitur, quatenus fortitudo scientia contineri existimanda sit utpote cogitans de rerum suscipiendarum vel agendarum peritia cum prudenti cautione coniuncta. Praeterea vero etiam in alia parte ambo mirifice vacillant iudicio suo. Nam quum in eo consentiant, ut fortitudinis rationes ex una maxime actione externarumque rerum iudicio aestimandas esse arbitrentur, tamen item multum inter se dissentiunt eo, quod alter omnem fortitudinis laudem in animi quodam robore et imperterrita perseverantia inter agendum emergente positam esse statuit, scientiam ab ea removet; alter vero eandem maxime in prudentia et rerum gravium ac periculosarum peritia contentam esse vult eaque ratione agendi constantiae et strenuitati parum dignationis impertitur. Quocirca ambo in eum incurrunt errorem, ut vel in vita communi scientiae et actionis tamquam discidium quoddam locum habere opinentur, quandoquidem ne ea quidem, quae Laches p. 188. C sqq. praeclare sane de dictorum et factorum consensione dicit, ad scientiae et actionis coniunctionem referenda sunt. In quo ipso tamen adeo rursus inter se iudicio suo discrepant, ut plane contrarias sequantur opiniones. Ex his omnibus autem facile, opinor, existimari poterit, quaenam iis partes impositae sint. Quum enim homines clarissimi notitiam fortitudinis non aliam teneant quam quae ex ipsius vitae usu collecta sit, tum etiam omne illius iudicium inde repetunt ideoque a scientia philosophiae alieniores una acquiescunt opinione, ut ne tum quidem, si veri quid assequuti sunt, quatenus illud probandum sit, plane pervideant adeoque acutis conclusiunculis, quibus eos Socrates faceta sophisticae

disserendi rationis imitatione utens subinde deludit, facillime perturbentur. Nimirum habet hoc secundum Platonis sententiam opinio (δόξα), ut etiamsi recta sit (ὀρθὴ δόξα), tamen decretorum suorum idoneam rationem reddere nullo modo possit.

Verum satis haec de partibus Niciae et Lacheti demandatis; pergimus ad Socratem. Qui quidem si quis sciscitetur, qualem personam in hoc dialogo gerat, in promtu sane responsio est. Sustinet enim ille partes superioribus plane contrarias, quandoquidem is inducitur, qui in iudicanda fortitudine omnique virtute scientiae e rationis fonte profectae neque tamen ab ipsius vitae actione et officii expletione seiunctae ac divulsae rationes sequatur constantissime. Nimirum scientia, quam animo tenet informatam, neutiquam prudens tantum est singularum rerum diiudicatio neque ad una tantum aut praesentia aut praeterita aut futura pertinet, sed est potius generalis quaedam veri, boni atque recti conscientia rationi consentanea, quae omni tempore et loco praesens adest et quavis rerum conditione, quid faciendum sit, planissime edocet, ut nec ullo modo dubitari sinat, quid viro forti dignum sit. Itaque ille primum quidem, ubi de hoplomachiae ad virtutem utilitate agitur, ipsius virtutis naturam intuendam esse arbitratur et quoniam de arte gymnica mentio sit iniecta, imprimis fortitudinis naturam exquirendam censet. Deinde vero postquam ventum est ad disputationem de notione fortitudinis recte informanda, ipse unus acute pervidet, quibus vitiis illius virtutis finitiones a summis imperatoribus propositae laborent, et non modo res finitimas et cognatas subtiliter discernit ac distinguit, verum primus fortitudinem ex angustiis istis, quibus initio tamquam mera virtus militaris ab Lachete est inclusa, in liberiorem amplioremque educit campum, siquidem eam ostendit multo patere latius imprimisque etiam ad animi affectus et cupiditates domandos atque devincendos referendam esse. Porro ille etiam is adumbratur ac depingitur, in quo, clarissimorum imperatorum testimonio, etiam fortitudinis exercitatio plane admirabilis fuerit conspicua (p. 181. C. D. 188. D. 189. B. C.), ut hac quoque ex parte spectatus longe alius videatur quam duces isti, quibuscum colloquitur. Nam quum illi ne communis

quidem vitae scientiam cum notione consocient arctius firmiusque coniungant, tum hic adeo eam scientiam, quae est e ratione ducta ac philosophiae propria, cum fortiter agendi vi et facultate in se coniunctam habet, quippe quum rationis vis apud ipsum sese etiam in vitae actione foras prodiderit et in luce clarissima omnibus conspiciendam spectandamque exhibuerit. Ad haec omnia vero accedit etiam hoc, quod unus est verus germanusque virtutis magister. Quam quidem laudem etiam Laches atque Nicias ipsi ultro impertiunt. Quippe isti quidem licet non tam intelligere quam potius sentire videantur, cur hac laude ornandus sit, tamen eos iudicare verissime maxime ex eo perspicuum fit, quod extremo sermone non quidem docetur, sed tamen indicatur, eum virtutis consummationem in una maxime scientia positam putare, quae opinionum fluctuatione longe superior sit et in omni vitae conditione perpetuo sibi constet. Enimvero sponte profecto intelligitur, eum demum existere posse certum virtutis monstratorem, qui vim eius non extrinsecus repetat sed potius in mentis scientia atque ratione positam esse arbitretur.

Sed nolumus etiam plura de his rebus exponere. Speramus enim vel ex iis, quae scripsimus, satis fore perspicuum, etiam personas colloquentium eas esse, quae sententiam de libri universi consilio antea propositam plauissime confirment. Neque vero iam opus erit, ut artem et compositionem operis aliis quoque nominibus consideremus, quam iam satis apertam esse existimamus. Illud unum igitur addidisse iuvabit, probata nostra de summa operis sententia continuo etiam clarissime apparere, quaenam sit singularum eius partium iunctura atque cohaerentia, ut nec disputatio de hoplomachia instituta loco prooemii habenda videatur.

Sed his expositis iam adhuc licebit de libri fide et auctoritate deque loco, quem ille in numero scriptorum Platonicorum obtineat, paucis disputare: quod utrumque argumentum ut breviter saltem attingamus, varia iudicia virorum doctorum faciunt, quae nuper de his rebus publice sunt proposita.

Et auctoritatem quidem operis nostra aetate unus maxime F r i d. A s t i u s De. Vit. et Scriptis

Platonis p. 454 sqq. labefactare studuit, cuius sententiam non defuerunt qui et ipsi cupidius amplecterentur. A quibus sicuti olim professi sumus nos plane dissentire, ita nunc quoque, re controversa denuo perpensa, iudicium nostrum prorsus seiungimus. Etenim videtur vir ille egregius, qui Lachetem a posterioris aetatis scriptore aliquo ad imitationem Protagorae compositum esse contendit, primum eo falsus esse, quod totius scriptionis neque sententiam neque artem et compositionem satis perspectam habuit. Inde enim factum est, ut multa pro putidis, fatuis, inficetis, ineptis denique haberet, quae scriptoris mente atque arte bene perspecta nemo non elegantissima esse fateatur. Deinde quod idem ille Lachetem statuit ad imitationem Protagorae esse compositum, hac quoque in parte sine dubio multum a recto aberravit. Nam in singulis quidem verbis ac sententiis nihil quidquam deprehendas, quod manifesto ex Protagora repetitum sit, ut ne Astius quidem quidquam id genus afferre potuerit, nisi forte huc revocaveris, quae memoravit p. 436. *μὴ ἄλλως ποίει*, *καὶ ἄλλως καὶ δὴ καί*, *τὰ σὰ* i. e. *σύ*, *τὸ ἐμόν*, i. e. *ἐγώ*, quae certe non imitationi, sed communi loquendi consuetudini deberi manifestum extat. Universae autem disputationis argumentum si spectamus, etsi illud tale est, ut utriusque libri arctissimam esse necessitudinem sponte appareat, tamen minime inde colligi licet Lachetem ex Protagora esse consarcinatum. Neque enim eadem est utrobique eius tractatio neque idem finis idemque consilium: quin etiam re diligentius considerata vere contendere licebit, in Lachete tamquam elementa et principia extare eorum, quae in Protagora copiosius explicata sunt; cuius generis nonnulla iam in superioribus indicavimus. Denique sine dubio etiam in eo erratum est, quod argumento et consilio operis non satis recte aestimato etiam dubitationes et controversiae motae sunt de elegantia et castitate dictionis. Eam enim, dummodo omnia momentis suis fuerint rite ponderata, rebus ipsis longe convenientissimam neque ab Atticorum venustate usquam alienam iudicari oportere, tanto minus negari poterit, quod vel ea, quae singularia videntur, omnes habent probitatis numeros neque a scriptore posterioris aetatis licentius confingi potuerunt. Sed

nolumus iam de his etiam copiosius disputare, quod eo minus videtur necessarium esse, quod libri vindicias et gravissimas et iustissimas egit etiam Car. Fr. Hermannus Histor. Philos. Plat. p. 449 sqq. quem certe non inutiliter consulent, qui his de rebus etiam plenius edoceri concupiverint.

Sed his missis quaerendum etiam venit, quemnam locum Laches inter reliqua scripta Platonica obtinere existimandus sit. Quae quidem quaestio difficilis sane atque anceps est. Quocirca nos tantum ponere consultum duximus, quantum in caussa tam ancipiti posuisse non poenituerit. Videmur autem non a recto aberrare, si primum quidem statuerimus Lachetem scriptum esse a Platone admodum iuvene, quo tempore adhuc Socraticae disciplinae fuerit propinquior. Quod quo iure ita statuamus, explicare non adeo est difficile. Est enim virtutis doctrina in hoc libro explicata Socraticae, e Xenophonte maxime cognitae, longe simillima. Est item disserendi ratio, quamvis ea ad ridendam sophisticam dialecticam comparata sit, tamen ea, quae simplicitatem atque ironiam Socraticam plane referat. Praeterea nullum dum in eo reperitur vestigium sublimioris illius sapientiae qualem in Platone posteriore tempore inde a primo itinere elapso admirari solemus. Scientia enim, quae pro virtutis fundamento probatur, est quidem generalis quaedam, e communi intellectus fonte hausta, sed neutiquam repetita illa ex vitae divinioris et una cum diis olim actae memoria. Idearum quippe in hoc libro ne levissimum quidem usquam extat vestigium. Virtus porro atque ipsa fortitudo non iam ad varias animi facultates revocatur, quas philosophus in Phaedro, in Republica, in aliis scriptis ita discernit, ut singulis singulas virtutes attribuat, quemadmodum etiam factum est fortitudine De Republ. III. p. 386 sqq. IV. p. 427. C. — 430. C. Haec igitur omnia satis clare videntur indicare, libri originis utique in philosophi adolescentiam incidere, licet eum nuper Munkius, qui pleraque scripta Platonis omnia, l. c. p. 96 sqq. post a. 388. a. Chr. n. litteris consignata esse putat, a. 388. scriptum censuerit. Atque hoc quidem ubi pro vero probaverimus, certe etiam de alia re facilius erit iudicium. Statuit enim Schleiermacherus non dis-

sentiente Munkio *) Lachetem Protagorae comitis ac socii instar adiunctum fuisse a Platone, propterea quod quae in Protagora parte extrema p. 348. D sqq. disserantur brevius et contractius, ea disputatione in Lachete agitata copiosius illustrata sint. De qua re nobis quidem secus videtur. Nam primum quidem Protagorae dialogi aliquanto maior videtur artis perfectio, ut vel propterea verisimile sit, Lachetem, qui in simili ac prope eodem argumento tractando versatur, ante Protagoram litteris exaratum esse. Deinde quae in Lachete de scientia ad virtutem necessaria itemque de virtutum unitate disseruntur, rem leviter tantum attingunt, ut omnia plane in medio relinquantur; in Protagora autem iidem loci excutiuntur aliquanto copiosius ac diligentius, quod quidem p. 348. D — 350. D. adeo ea ratione fieri meminimus, ut imprimis etiam fortitudinis ratio habeatur, cuius ibi natura in clariore luce collocatur. Ex quo consequens est, ut in Protagora, sicuti iam supra significavimus, Lacheti etiam plenior lux affundatur, ideoque posterior dialogus superiore serius scriptus esse putari debeat. Ex quibus omnibus efficitur, ut Laches et adolescentiae Platonis tribuendus et ante Protagoram scriptus putandus sit. Atque haec ratio non mediocriter etiam eo confirmatur, quod ubi artificium, quo in Lachete materia ad illustrandum delecta pertractata est, consideramus, tanta illius similitudo animadvertitur cum disserendi via in Lyside, Hippia maiore, Charmide, ut nihil fingi cogitarique possit convenientius. Ex quo sanequam verisimile fit, dialogum illum fuisse inter primitias Musae Platonicae, quandoquidem antiqua fama est, Lysidem primum fuisse sermonem a Platone in vulgus emissum. In quo tamen tenendum est, arctissima eum contineri cum iis dialogis argumenti cognatione, qui in virtutis rationibus exquirendis versantur, Hippia minore, Charmide, Menone, Euthyphrone et Protagora. Quos si cum ipso contendimus, nescio quo modo animum subit cogitatio, contineri in ipso tamquam initia quaestionum deinceps de virtutis natura ac disciplina more Socratico institutarum, quae quodammodo etiam

*) Opp. Plat. Vol. I. P. I. p. 321 sqq.

in aliis quibusdam dialogis magis dialectice scriptis continuatae sunt. Itaque illud quidem videmur non temere coniicere, Lachetem aliquanto ante Socratis accusationem scriptum esse, quandoquidem Meno et Euthyphro dubitari non potest quin lite iudicii Socrati iamiam imminente litteris exarati sint. Verum satis de hac re; nam ordinem temporum, quo isti dialogi sese exceperint, etiam accuratius definire velle propemodum audax ac temerarium existimamus; quamquam fuerunt sane qui sibi viderentur in his omnia atque minima posse cernere et tamquam gramina crescentia audire.

Ceterum habitum fingitur colloquium inter Olymp. 89. 1. = 424. a. Chr. et Olymp. 90. 3. = 418. a. Chr. Nam Olymp. 89. 1. pugna ad Delium est commissa, cuius mentio p. 181. B. iniicitur; Olymp. 90. 3. autem Laches in proelio ad Mantineam, de quo v. Thucyd. V. 61 75. occubuit, sicuti testimonio Androtionis apud Schol. ad Aristoph. Avv. V. 13. constat, ubi Athenienses narrantur utrumque praetorem amisisse. Fuerunt autem praetores Laches et Nicostratus, ut ex Thucyd. V. 61. et 74. intelligitur. v. Clinton. Fast. Hellen. ad Olymp. 93. 3.

CODICES MANUSCRIPTI
ad LACHETEM EXCUSSI.

Clarkian. s. Bodlei. Gaisfordi. — Coisl. Γ. Vat. Θ. Veneti ΞΣ. Parisini BCEFG. Angel. w. Barberin. η. Palatin. e. Urbin. f. Vat. r. Florentini a. b. c. o. Vindob. 54.

EDITIONES.

Illustravit librum docto commentario primus magnus ille Fridr. Iacobsius, qui eum inseruit operi scholasticae institutioni destinato, quod Socratis nomine inscriptum et repetitis vicibus editum

est, cui grati fatemur nos non pauca accepta referre. Hunc sequutus est proxime Engelhårdtus, qui eum et ipse in usum scholarum una cum Menexeno, Euthyphrone et Apologia Socratis doctis instruxit commentariis. Praeterea ei lucem affuderunt etiam docti viri, qui eum nuper in Germanicum sermonem transtulerunt, Schleiermacherus, Hier. Müllerus, alii, itemque illi, qui dedita opera de eius argumento et consilio disputaverunt, Socherus, Astius, C. Fr. Hermannus, C. Steinhartus, Fr. Susemihlius. Quorum omnium, si qua usi sumus ipsorum copiis, suo loco mentionem fecimus. Ceterum adhibuimus etiam in hac parte operis recentiores operum Platonicorum editiones, quas C. Fr. Hermannus et R. B. Hirschigius curaverunt; de quibus in Praefat. ad Phaedrum p. CXXVIII. exposuimus.

Λ Α Χ Η Σ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΛΥΣΙΜΑΧΟΣ, ΜΕΛΗΣΙΑΣ, ΝΙΚΙΑΣ, ΛΑΧΗΣ, ΠΑΙΔΕΣ ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ΚΑΙ ΜΕΛΗΣΙΟΥ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

Cap. I. Τεθέασθε μὲν τὸν ἄνδρα μαχόμενον 178
ἐν ὅπλοις, ὦ Νικία τε καὶ Λάχης· οὗ δ' ἕνεκα ὑμᾶς

Cap. I. P. 178. Τεθέασθε μὲν τὸν ἄνδρα—] Lysimachus, magni Aristidis filius, et Melesias, filius Thucydidis illius, qui fuit aliquamdiu inter potentissimos Periclis adversarios, posteaquam una cum Nicia et Lachete, clarissimis imperatoribus, ὁπλομάχον quendam Stesilaum, artem suam ostentantem spectaverunt, cum his communi consilio deliberare instituunt, num filios suos hac arte erudiendos curare debeant. In huius autem deliberationis societatem deinde Socratem advocant, cuius familiaritate usos esse adolescentulos diserte testatur auctor Theagis p. 130. Etenim Lysimachus et Melesias, quo illustrioribus usi erant parentibus, eo vehementius dolere debebant conditionem suam, qua ignobiles fere et obscuri in civitate vivebant. Lysimachus enim quum a paterna virtute descivisset, maluit vitae privatae otio frui et cum mediocris fortunae hominibus, veluti cum Sophronisco Socratis patre (Lach. p. 180. E.) conversari, quam rebus praeclare gerendis laudem et honorem quaerere. v. Lach. p. 180. C. 189. C. Menon. p. 94. A. Melesias autem, etsi luctando plurimum valuit, tamen rerum omnium, quae hominem ingenuum decerent, propemodum ignarus fuit. Itaque ambo, quum tristem agerent aetatem atque vitae ingloriae poenitentia tangerentur, faciendum putarunt, ut filios suos quam diligentissime educarent. Sed hanc eorum diligentiam prospero caruisse successu colligere licet e Theag. p. 130. et Theaet. p. 150. E. Athenaeus XI. 114. Platonem accusat malignae calumniae, qui ambos illos finxerit plane caruisse vitae publicae ac privatae laudibus. Cui adversatus est C. Fr. Hermann. Hist. Phil. Plat. I. p. 617. ann. 318. Caussas, cur insignium virorum filii parentibus virtute plurimum saepe cedant, Protagoras in cognomine dialog. p. 326. E. copiose persequitur. De Nicia et Lachete, quorum illum constat fuisse lentum cunctatorem, hunc calidiorem et strenuiorem imperatorem, non est cur exponamus. De illo v. Thucyd. V. 16., de Lachete autem III. 90.

μαχόμενον ἐν ὅπλοις] Quid sit ἐν ὅπλοις μάχεσθαι sive ὁπλομαχία, viri docti valde inter se dissentiunt. Partem veri

ἐκελεύσαμεν συνθεάσασθαι ἐγώ τε καὶ Μελησίας ὅδε, τότε μὲν οὐκ εἴπομεν, νῦν δ' ἐροῦμεν. ἡγούμεθα γὰρ χρῆναι πρός γε ὑμᾶς παῤῥησιάζεσθαι. εἰσὶ γάρ τινες, οἳ τῶν τοιούτων καταγελῶσι, καὶ ἐάν τις αὐτοῖς συμβουλεύσηται, οὐκ ἂν εἴποιεν ἃ νοοῦσιν,
B ἀλλὰ στοχαζόμενοι τοῦ συμβουλευομένου ἄλλα λέγουσι παρὰ τὴν ἑαυτῶν δόξαν· ὑμᾶς δὲ ἡμεῖς ἡγησάμενοι καὶ ἱκανοὺς γνῶναι, καὶ γνόντας ἁπλῶς ἂν

Cap. I. P. 178. *συνθεάσασθαι*] Ven. Ξ. Pal. et in marg. B C. Barb. Flor. a. c. o. *συνθεάσασθαι.* Bodl. *συνθεάσασθε.* Vat. Θ. *συντεθέασθε.* Vett. editt. praeter Bas. 2. *συντεθεᾶσθαι.*

B. *ἄλλα λέγουσι*] *νοοῦσι* Bodl. Vat. Θ. Par. G. Vind. et in marg. Flor. a. c. Male. Dein pro *ἑαυτῶν* Vat. Θ r. *αὐτῶν.* Bodl. *αὑτῶν*, quod nuper editum.

περὶ ὧν μέλλομεν] Steph. *ἐμέλλομεν*, quod unus habet Par.

vidit Casaubonus ad Theophrast. Char. p. 79. ed. Fisch. „Ὁπλομάχοι sunt, inquit, qui sub campidoctore veris armis certare discunt, aut ipsi qui docent: puto enim utrumque hac voce significari, v. Platon. Lachet. At iuventus non veris armis se exercebat, sed rudibus aut pilis praepilatis, quae dicuntur Graecis *ἐσφαιρωμένα ἀκόντια.* Xenophon libr. II. Anabaseos de Phalino quodam ita scribens: *προςεποιεῖτο ἐπιστήμων εἶναι τῶν περὶ τὰς τάξεις καὶ ὁπλομαχίαν*, videtur innuere hoplomachos ea aetate fuisse appellatos etiam eos, qui tactici Graecis proprie dicuntur.“ Locus Xenophontis est Anab. II, 1, 7., ad quem Schneiderus et Bornemannus de eadem re diligentius exposuerunt. Acute enim observavit Bornemannus, quum Persae non nisi iis armis usi sint, quibus eminus pugnare licuerit, Graeci autem praeter thoracem galea, gladiis, ocreis induti pugnam inierint, Phalinum hoc pugnae genere maxime superbiisse, ut videlicet barbari haberent quem in addiscenda pugnandi ratione Graecis usitata magistrum sequerentur. Ex qua observatione clarum fit, quid sit *ὁπλομαχία.* Dicebantur enim *ἐν ὅπλοις μάχεσθαι*, qui omni utentes armatura pugnando sese scienter exercebant atque armis ludebant. Quam quidem artem Athenaeus IV, 13. p. 154. E. auctor est primum docuisse Demeam quendam Mantineensem lanistam; deinde etiam a sophistis factitatam esse ex Plat. Euthydem. p. 271. E. et Xenoph. Mem. III. 1. constat, quanquam hi saepe nonnisi disciplinam eius quandam tradidisse videntur. Itaque omnino quidem simillima fuit arti armis certandi, qualem hodie studiosi litterarum exercent. Id quod intelligitur etiam ex p. 182. A. ubi *τοῦτο τὸ γυμνάσιον* dicitur *μάλιστα προσήκειν ἐλευθέρῳ*, sicuti etiam *ἡ ἱππική*, ars equestris. Fallitur autem mirifice Winkelmann. Prolegg. ad Euthydem. p. XXVIII. omnem tacticam artem *ὁπλομαχίᾳ* comprehensam fuisse existimans. Cui opinioni vel ea adversantur, quae infra p. 182. B. Nicias disserit, ut alia taceamus.

εἰπεῖν ἃ δοκεῖ ὑμῖν, οὕτω παρελάβομεν ἐπὶ τὴν συμβουλὴν περὶ ὧν μέλλομεν ἀνακοινοῦσθαι. ἔστιν οὖν τοῦτο, περὶ οὗ πάλαι τοσαῦτα προοιμιάζομαι, τόδε. ἡμῖν εἰσιν υἱεῖς οὑτοιί, ὅδε μὲν τοῦδε, πάππου ἔχων
ὄνομα, Θουκυδίδης, ἐμὸς δὲ αὖ ὅδε· παππῷον δὲ 179
καὶ οὗτος ὄνομ' ἔχει τοὐμοῦ πατρός· Ἀριστείδην γὰρ αὐτὸν καλοῦμεν. ἡμῖν οὖν τούτων δέδοκται ἐπι-

E., quem Stephanus adhibuisse videtur, ut iam alibi suspicati sumus.

P. 179. *παππῷον δὲ καὶ οὗτος*] Steph. cum. Par. E. Vind. aliis *παππῷ ὄντε.* Bodl. *παππῷι τε.* Heindorf. ad Gorg. p. 320. et Schleierm. coniecerunt *παππῷόν τέ*, quod dedit Bekkerus. Verum unus Vat. r. cum Flor. c. servavit. Deinde Stephan. *ἔχειν* praeter codicum omnium auctoritatem. Heindorf. et Schleierm. *ἔχων* coniecerunt.

B. *ἀλλὰ στοχαζόμενοι τοῦ συμβουλευομένου*] Recte Cornarius: sed eius, qui consulit, sententiam coniectantes alia praeter suam ipsorum opinionem dicunt. Usum verbi Iacobsius illustravit comparatis locis Polybii VI. 16, 1. et 5. Plutarch. Vit. Coriol. c. 8. — *τῶν τοιούτων*, qualia nos vobiscum communicaturi sumus.

ἁπλῶς ἂν εἰπεῖν] simpliciter, sine ulla dissimulatione vel adulatione. De *οὕτω* post participium *ἡγησάμενοι* illato v. Phaedon. p. 61. C. et quae notavi ad Phileb. p. 135.

P. 179. *ἡμῖν εἰσιν υἱεῖς οὑτοιί*] Germanice dixeris: Wir haben Söhne hier. Omissi articuli rationes subtiliter persecutus est Reisig. Coniect. in Aristoph. p. 177 sqq. imprimis p. 183., quocum contendas Elmsler. ad Acharn. v. 1049. et Hermann. ad Nub. v. 61. huius loci non immemorem.

πάππου ἔχων ὄνομα] Quemadmodum nostri subinde eiusmodi nominibus sine articulo uti solent, etiamsi de certis hominibus sermo est, veluti quum dicunt, er hat Vater und Mutter verloren; ita etiam Graeci minus distincte loquentes nomina patris, matris, fratrum, liberorum, uxorum, sine articulo frequentant; cuius generis multa exempla suppeditabit Schaefer. Melet. Critt. p. 45 et 116. Itaque ne hic quidem *τοῦ πάππου* dicit Lysimachus, sed in universum rem significans articulum omittit. Docent autem huius modi loci, in quibus quis diserte narratur avi nomen gessisse, hunc morem nec semper observatum esse, nec vero ubique observari potuisse. v. Baguet De Chrysippi Vita, Doctr. et Reliqu. p. 14 sq. ann.

παππῷον δὲ καὶ οὗτος —] Ita scripsi ex uno cod. r. pro eo, quod dedit Bekkerus *παππῷόν τε καὶ οὗτος*. Liquet enim haec praecedentibus verbis ita adiungi, ut oppositio locum habeat, id quod etiam Sommerus vidit in Iahnii Annal. a. 1831. Vol. II. Fascic. 4. p. 359. De genitivo *τοῦ ἐμοῦ πατρὸς*

μεληθῆναι ὡς οἷόν τε μάλιστα, καὶ μὴ ποιῆσαι ὅπερ οἱ πολλοί, ἐπειδὴ μειράκια γέγονεν, ἀνεῖναι αὐτοὺς ὅ τι βούλονται ποιεῖν, ἀλλὰ νῦν δὴ καὶ ἄρχεσθαι
B αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι καθ' ὅσον οἷοί τ' ἐσμέν. εἰδότες οὖν καὶ ὑμῖν υἱεῖς ὄντας ἡγησάμεθα μεμεληκέναι περὶ αὐτῶν, εἴπερ τισὶν ἄλλοις, πῶς ἂν θεραπευθέντες γένοιντο ἄριστοι· εἰ δ' ἄρα πολλάκις μὴ προσεσχήκατε τὸν νοῦν τῷ τοιούτῳ, ὑπομνήσοντες, ὅτι οὐ χρὴ αὐτοῦ ἀμελεῖν, καὶ παρακαλοῦντες ὑμᾶς ἐπὶ τὸ ἐπιμέλειάν τινα ποιήσασθαι τῶν υἱέων κοινῇ μεθ' ἡμῶν. Cap. II. Ὅθεν δὲ ἡμῖν ταῦτ' ἔδοξεν, ὦ Νικία τε καὶ Λάχης, χρὴ ἀκοῦσαι, κἂν ᾖ ὀλίγῳ μα-
C κρότερα. συσσιτοῦμεν γὰρ δὴ ἐγώ τε καὶ Μελησίας ὅδε, καὶ ἡμῖν τὰ μειράκια παρασιτεῖ. ὅπερ οὖν καὶ ἀρχόμενος εἶπον τοῦ λόγου, παῤῥησιασόμεθα πρὸς ὑμᾶς. ἡμῶν γὰρ ἑκάτερος περὶ τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς πολλὰ καὶ καλὰ ἔργα ἔχει λέγειν πρὸς τοὺς νεανί-

ἀλλὰ νῦν δὴ καὶ ἄ χρ.] Par. G. *δεῖ.*

Cap. II. *καὶ τὰ τῆσδε τῆς πόλεως*] *τῆσδε* om. Steph. cum Par. E. Urbin. Flor. b.

D. *ἐνδεικνύμεθα*] Steph. *ἐκδεικνύμεθα*, quod est in Angel. Urbin.

post *παππῷον* illato v. Brunck. ad Sophocl. Oed. T. v. 267. et Matthiae Gr. §. 431. 1. p. 802.

καὶ μὴ ποιῆσαι ὅπερ οἱ π.] Non dixit *μηδὲ ποιῆσαι*, sed *καὶ μὴ ποιῆσαι*, quia haec praecedentibus cum gravitate quadam opponuntur. Nam *μηδὲ* si dixisset, inchoata sententia continuaretur: nunc ea per contrarium illustratur, ut dici etiam potuerit sic: *ἡμῖν οὖν δέδοκται μὴ ποιῆσαι ὅπερ οἱ πολλοί, ἀλλ' ἐπιμεληθῆναι αὐτῶν ὡς οἷόν τε μάλιστα.* Exempla rei collegit Engelhardt. ad Lachet. p. 195. C. De Latino et non atque ac non dudum similia docuit Matthiae ad Cicer. Orat. pro Roscio Am. §. 92. Ad rem ipsam Iacobaius comparat Xenoph. de Red. Laced. III. 1. *ὅταν γε μὴν ἐκ παίδων εἰς τὸ μειρακιοῦσθαι ἐκβαίνωσι, τηνικαῦτα οἱ μὲν ἄλλοι παύουσι μὲν ἀπὸ παιδαγωγῶν, παύουσι δὲ καὶ ἀπὸ διδασκάλων, ἄρχουσι δὲ ἔτι οὐδένες αὐτῶν, ἀλλ' αὐτονόμους ἀφιᾶσι.*

ἀλλὰ νῦν δὴ καὶ ἄρχεσθαι —] sed nunc, quum adoleverunt, etiam initium facere curae eorum gerendae.

B. *εἰ δ' ἄρα πολλάκις*] sin autem forte adeo, ut p. 194. A. v. Heusd. Specim. Crit. p. 125. et Heindorf. ad Phaedon. p. 60. D. Participia ὑπο-

σκους, καὶ ὅσα ἐν πολέμῳ εἰργάσαντο καὶ ὅσα ἐν εἰρήνῃ, διοικοῦντες τά τε τῶν συμμάχων καὶ τὰ τῆςδε τῆς πόλεως· ἡμέτερα δ' αὐτῶν ἔργα οὐδέτερος ἔχει λέγειν. ταῦτα δὴ ὑπαισχυνόμεθά τε τούςδε καὶ αἰτιώμεθα τοὺς πατέρας ἡμῶν, ὅτι ἡμᾶς μὲν εἴων D τρυφᾶν, ἐπειδὴ μειράκια ἐγενόμεθα, τὰ δὲ τῶν ἄλλων πράγματα ἔπραττον· καὶ τοῖςδε τοῖς νεανίσκοις αὐτὰ ταῦτα ἐνδεικνύμεθα, λέγοντες, ὅτι, εἰ μὲν ἀμελήσουσιν ἑαυτῶν καὶ μὴ πείσονται ἡμῖν, ἀκλεεῖς γενήσονται, εἰ δ' ἐπιμελήσονται, τάχ' ἂν τῶν ὀνομάτων ἄξιοι γένοιντο, ἃ ἔχουσιν. οὗτοι μὲν οὖν φασι πείσεσθαι· ἡμεῖς δὲ δὴ τοῦτο σκοποῦμεν, τί ἂν οὗτοι μαθόντες ἢ ἐπιτηδεύσαντες ὅ τι ἄριστοι γένοιντο. εἰςηγήσατο οὖν τις ἡμῖν καὶ τοῦτο τὸ μάθημα, E ὅτι καλὸν εἴη τῷ νέῳ μαθεῖν ἐν ὅπλοις μάχεσθαι· καὶ ἐπήνει τοῦτον, ὃν νῦν ὑμεῖς ἐθεάσασθε ἐπιδεικνύμενον· κᾆτ' ἐκέλευε θεάσασθαι. ἔδοξε δὴ χρῆ-

ὑμεῖς δὲ δὴ τοῦτο σκ.] δὴ om. Steph. cum Ald. et Bas. 1, praeter fidem codicum.

E. ὅτι καλὸν εἴη] Bodl. ὅτι οὖ κ. male. Vat. Θ. ὡς, idque fortasse in Bodl. fuit.

μνήσοντες καὶ παρακαλοῦντες, monente Iacobsio, posita sunt, ac si praecessisset ἤλθομεν πρὸς ὑμᾶς ἡγησάμενοι: quod genus anacoluthi paullo est audacius.

Cap. II. C. διοικοῦντες τά τε τῶν σ.] Fuit enim Aristides primus τῶν συμμάχων ταμιεύς: ad quem dubium non est quin haec maxime referenda sint.

D. εἴων τρυφᾶν] molliter vivere; unde τῷ πονεῖν opponitur apud Athenaeum XIII. p. 512. b. His non repugnant quae legimus Menon. p. 94. A: ἄλλον δὲ δὴ σκεψώμεθα, Ἀριστείδην τὸν Λυσιμάχου: — οὐκοῦν καὶ οὗτος τὸν υἱὸν τὸν αὑτοῦ Λυσίμαχον, ὅσα μὲν διδασκάλων εἴχετο, κάλλιστα Ἀθηναίων ἐπαίδευσεν;

εἰςηγήσατο οὖν τις —] Suasit igitur aliquis atque commendavit nobis etiam hanc artem. Sympos. p. 176. E: τὸ μετὰ τοῦτο εἰςηγοῦμαι τὴν μὲν ἄρτι εἰςελθοῦσαν αὐλητρίδα χαίρειν ἐᾶν. Criton. p. 48. A: οὐκ ὀρθῶς εἰςηγεῖ, εἰςηγούμενος — δεῖν ἡμᾶς φροντίζειν κ. τ. λ. Xenoph. Mem. II, 7, 10. μὴ οὖν ὄκνει ταῦτα εἰςηγεῖσθαι αὐταῖς, ἃ σοί τε λυσιτελεῖ κἀκείναις. Hesychius s. v. interpretatur συμβουλεύειν, παραινεῖν.

E. ἐθεάσασθε ἐπιδεικνύμενον] h. e. ἐπίδειξιν ποιούμενον. v. ad Gorg. p. 447. B. Sic infra p. 183. B. C.

ναι αὐτούς τε ἐλθεῖν ἐπὶ θέαν τἀνδρὸς καὶ ὑμᾶς συμπαραλαβεῖν ἅμα μὲν συνθεατάς, ἅμα δὲ συμβούλους τε καὶ κοινωνούς, ἐὰν βούλησθε, περὶ τῆς
180 *τῶν υἱέων ἐπιμελείας. ταῦτ' ἐστὶν ἃ ἐβουλόμεθα ὑμῖν ἀνακοινώσασθαι. ἤδη οὖν ὑμέτερον μέρος συμβουλεύειν καὶ περὶ τούτου τοῦ μαθήματος, εἴτε δοκεῖ χρῆναι μανθάνειν εἴτε μή, καὶ περὶ τῶν ἄλλων, εἴ τι ἔχετε ἐπαινέσαι μάθημα νέῳ ἀνδρὶ ἢ ἐπιτήδευμα, καὶ περὶ τῆς κοινωνίας λέγειν ὁποῖόν τι ποιήσετε.*

Cap. III. *ΝΙ. Ἐγὼ μέν, ὦ Λυσίμαχε καὶ Μελησία, ἐπαινῶ τε ὑμῶν τὴν διάνοιαν καὶ κοινωνεῖν ἕτοιμος, οἶμαι δὲ καὶ Λάχητα τόνδε.*

B *ΛΑ. Ἀληθῆ γὰρ οἴει, ὦ Νικία, ὡς ὅ γε ἔλεγεν ὁ Λυσίμαχος ἄρτι περὶ τοῦ πατρὸς τοῦ αὑτοῦ τε καὶ τοῦ Μελησίου, πάνυ μοι δοκεῖ εὖ εἰρῆσθαι καὶ εἰς ἐκείνους καὶ εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς ἅπαντας, ὅσοι τὰ τῶν πόλεων πράττουσιν, ὅτι αὐτοῖς σχεδόν τι ταῦτα συμβαίνει, ἃ οὗτος λέγει, καὶ περὶ παῖδας καὶ περὶ τἆλλα ἴδια, ὀλιγωρεῖσθαί τε καὶ ἀμελῶς διατίθεσθαι.*

P. 180. *ὑμέτερον μέρος*] Vat. Θ. Bodl. *γένος.* errore.
Cap. III. B. *τοῦ αὑτοῦ τε*] *τοῦ* hic vulgo omissum e Bodl. Vat. Θ. Flor. a. b. c. o. restitutum est.
ταῦτα συμβαίνει]. Vulgo *ταὐτά*, quod e Bodl. Vat. Θ. Pal. mutatum.
C. *Τοῦτο μέν σοι*] Sic Bodl. Coisl. Ven. ΞΣ. Par. CEG. Ang. Barb. Pal. Urb. Vat. Flor. a. b. c. o. Vulgo *Τοῦτο μέντοι.*

P. 180. *ὑμέτερον μέρος συμβ.*] vestrum iam est consilium dare. Verba *περὶ τῆς κοινωνίας* refertur ad superiora illa *ἐπὶ τὸ ἐπιμέλειάν τινα ποιήσασθαι τῶν υἱέων κοινῇ μεθ' ἡμῶν.*
Cap. III. *οἶμαι δὲ καὶ Λάχητα τόνδε*] sc. *ἕτοιμον εἶναι κοινωνεῖν.* De Rep. X. p. 608. B. *ξύμφημί σοι, ἔφη, ἐξ ὧν διεληλύθαμεν· οἶμαι δὲ καὶ ἄλλον ὁντινοῦν.* Sympos. p. 176. A. *ἐγὼ οὖν λέγω ὑμῖν, ὅτι τῷ ὄντι πάνυ χαλεπῶς ἔχω ὑπὸ τοῦ χθὲς πότου καὶ δέομαι ἀναψυχῆς τινος, οἶμαι δὲ καὶ ὑμῶν τοὺς πολλούς.* Plura huius generis exempla collegi ad Apolog. Socrat. p. 25. E. et Protagor. p. 314. C. De *εἰμὶ* apud *ἕτοιμος* omitti solito scripsimus ad Remp. VI. p. 499. D. Euthyd. p. 285. C. Phaedr. p. 238. C. Parmenid. p. 137. B. cfr. Schaefer. ad Lamb. Bos. p. 605. et Melet. Critt. p. 43 sqq. Valckenar. ad Eurip. Phoeniss. p. 355.
B. *ὀλιγωρεῖσθαί τε καὶ ἀμελῶς διατίθεσθαι*] Continent haec verba, ut bene monuit Iacobs, *ἐπεξήγησιν* pronominis *ταῦτα.*
C. *ὄντα δημότην*] Nam

ταῦτα μὲν οὖν καλῶς λέγεις, ὦ Λυσίμαχε· ὅτι δ' ἡμᾶς μὲν συμβούλους παρακαλεῖς ἐπὶ τὴν τῶν νεανίσκων παιδείαν, Σωκράτη δὲ τόνδε οὐ παρακαλεῖς, C θαυμάζω, πρῶτον μὲν ὄντα δημότην, ἔπειτα ἐνταῦθα ἀεὶ τὰς διατριβὰς ποιούμενον, ὅπου τί ἐστι τῶν τοιούτων ὧν σὺ ζητεῖς περὶ τοὺς νέους ἢ μάθημα ἢ ἐπιτήδευμα καλόν.

ΛΥ. Πῶς λέγεις, ὦ Λάχης; Σωκράτης γὰρ ὅδε τινὸς τῶν τοιούτων ἐπιμέλειαν πεποίηται;

ΛΑ. Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Λυσίμαχε.

ΝΙ. Τοῦτο μέν σοι κἂν ἐγὼ ἔχοιμι εἰπεῖν οὐ χεῖρον Λάχητος· καὶ γὰρ αὐτῷ μοι ἔναγχος ἄνδρα προὐξένησε τῷ υἱεῖ διδάσκαλον μουσικῆς, Ἀγαθοκλέ- D ους μαθητὴν Δάμωνα, ἀνδρῶν χαριέστατον οὐ μόνον τὴν μουσικήν, ἀλλὰ καὶ τἆλλα ὁπόσου βούλει ἄξιον συνδιατρίβειν τηλικούτοις νεανίσκοις.

Cap. IV. *ΛΥ.* Οὔτοι τι, ὦ Σώκρατές τε καὶ Νικία καὶ Λάχης, οἱ ἡλίκοι ἐγὼ ἔτι γιγνώσκομεν τοὺς νεωτέρους, ἅτε κατ' οἰκίαν τὰ πολλὰ διατρί-

D. *ὁπόσου βούλει*] Sic Vat. Θ. Par. G. Vat. Vind. Ante Bekkerum legebatur *ὁπόσα*.

Cap. IV. *οἱ ἡλίκοι ἐγὼ*] Sic Bodl. Coisl. Vat. Θ. Par. BC. Urbin. Vat. Vulgo erat *οἱ ἥλικες*, quod olim mutaturus eram, si Bekkeri copiis iam tum uti licuisset.

κατ' οἰκίαν τὰ πολλὰ] Steph. cum Par. E. *τὰ πολλὰ κατ' οἰκίαν*.

Socrates pariter atque Aristides et Thucydides e demo Alopece oriundi fuerunt, v. Plutarch. Pericl. p. 168. B. Aristid. in. Mox *Πῶς λέγεις;* est mirantis, ut Latine reddendum sit: Ain tu?

τῶν τοιούτων ἐπιμ. π.] rerum ad iuventutis educationem pertinentium.

ἄνδρα προὐξένησε τῷ υἱεῖ] Duplicem dativum illustrat Matthiae Gr. §. 392. et ad Eurip. Med. v. 981. Ad *προὐξένησε* contulit Iacobs. Alcibiad. I. p. 109. D. *φράσον καὶ ἐμοί, ἵνα αὐτῷ φοιτητὴν προξενήσῃς ἐμέ.* De Damone musico eodemque rei civilis peritissimo nolumus iterare quae ad Remp. III. p. 400. B. monuimus. Agathocles memoratur etiam Protagor. p. 316. E. Ceterum *χαρίεντες* saepe sunt homines elegantis ingenii. vid. Hermann. ad Lucian. De Conscrib. Histor. p. 15.

Cap. IV. *οἱ ἡλίκοι ἐγὼ ἔτι γ.*] Hoc merito restituit Bekkerus. Est autem dictum per attractionem pro *οἱ τηλικοῦτοι, ἡλίκος ἐγώ εἰμι.* Aristoph. Eccles. v. 465. *ἐκεῖνο δεινὸν τοῖ-*

βοντες, ὑπὸ τῆς ἡλικίας· ἀλλ᾽ εἴ τι καὶ σύ, ὦ παῖ
Σωφρονίσκου, ἔχεις τῷδε τῷ σαυτοῦ δημότῃ ἀγαθὸν
E *συμβουλεῦσαι, χρὴ συμβουλεύειν. δίκαιος δ᾽ εἶ· καὶ*
γὰρ πατρικὸς ἡμῖν φίλος τυγχάνεις ὤν. ἀεὶ γὰρ ἐγὼ
καὶ ὁ σὸς πατὴρ ἑταίρω τε καὶ φίλω ἦμεν, καὶ πρό-
τερον ἐκεῖνος ἐτελεύτησε, πρίν τι ἐμοὶ διενεχθῆναι.
περιφέρει δέ τίς με καὶ μνήμη ἄρτι τῶνδε λεγόντων·
τὰ γὰρ μειράκια τάδε πρὸς ἀλλήλους οἴκοι διαλεγό-
μενοι θαμὰ ἐπιμέμνηνται Σωκράτους καὶ σφόδρα
ἐπαινοῦσιν· οὐ μέντοι πώποτε αὐτοὺς ἀνηρώτησα,
181 *εἰ τὸν Σωφρονίσκου λέγοιεν. ἀλλ᾽, ὦ παῖδες, λέγετέ*
μοι, ὅδ᾽ ἐστὶ Σωκράτης, περὶ οὗ ἑκάστοτε μέ-
μνησθε;

ΠΑΙ. *Πάνυ μὲν οὖν, ὦ πάτερ, οὗτος.*

D. *διαλεγόμενοι θαμὰ*] V. *διαλεγόμενα*, quod e Bodl. Vat. Θ. Par. G. Vat. mutatum.

P. 181. *ἑκάστοτε μέμνησθε*] V. *ἐμέμνησθε*, quod cum Bekkero e Ven. Σ. correxi.

σιν ἥλικοισι τῷν, i. e. *τηλικούτοις, ἥλικοι τῷ ἐομεν.* cf. Matthiae Gr. Ampl. p. 885.

D. *ὑπὸ τῆς ἡλικίας*] Nam Lysimachus et Melesias, quo tempore colloquium hoc habitum est, iam aetate provecti fuisse finguntur.

τῷδε τῷ σαυτοῦ δημότῃ] h. e. *ἐμοί;* sed illud dictum maiore cum vi et efficacia.

E. *δίκαιος δ᾽ εἶ*] sc. *τοῦτο πράττειν.* Ita ponitur formula Cratyl p. 428. A., ubi plura collegit Heindorf.

περιφέρει δέ τίς με καὶ μνήμη] Iungas hunc in modum: *μνήμη δέ τίς με περιφέρει ἄρτι τῶνδε λεγόντων*: atque his loquentibus nunc ipsum animum subit rei cuiusdam recordatio. Similiter Herodot. VI. 86, 2. *οὔτε μέμνημαι τὸ πρῆγμα, οὔτε με περιφέρει οὐδὲν εἰδέναι τουτέων τῶν ὑμεῖς λέγετε*, ad quem locum plura Wesselingius, hoc nomine iam a Iacobsio laudatus. Deinde *γὰρ* est explicantis, ut saepe.

τὰ γὰρ μειράκια — διαλεγόμενοι] Theaetet. p. 146. B. *ἀλλὰ τῶν μειρακίων τινὰ κέλευέ σοι ἀποκρίνεσθαι*, ubi vulgo *τι* legebatur. v. ad Phaedr. p. 238. E. Phavorinus ad voc. *κλυτός*: *Τοῖς οὐδετέροις ὀνόμασιν ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ ἐπίθετα καὶ μετοχὰς ἀρσενικάς τε καὶ θηλυκὰς ἐπιφέρουσιν, οἷον εὐφυὴς παιδίον, καὶ κόριον καλλίστη, καὶ γύναιον ἐρχομένη, καὶ μειράκιον λέγων, κ. τ. λ.* Huius generis exempla e citerioris Graecitatis scriptoribus collegit Bastius Epistol. Crit. p. 198. et 282. ed. Lips.

P. 181. *περὶ οὗ ἑκάστοτε μέμνησθε*] Eandem structuram verbi habes Menex. p. 239. C. Ion. p. 536. C. al. conf. Matth. Gr. §. 347. 1.

ὅτι ὀρθοῖς τὸν πατέρα] *Ὀρθοῦν τινα* dicuntur, qui quem

ΛΥ. Εὖ γε νὴ τὴν Ἥραν, ὦ Σώκρατες, ὅτι ὀρθοῖς τὸν πατέρα, ἄριστον ἀνδρῶν ὄντα, καὶ ἄλλως, καὶ δὴ καὶ ὅτι οἰκεῖα τά τε σὰ ἡμῖν ὑπάρξει καὶ σοὶ τὰ ἡμέτερα.

ΛΑ. Καὶ μήν, ὦ Λυσίμαχε, μὴ ἀφίεσό γε τἀνδρός· ὡς ἐγὼ καὶ ἄλλοθί γε αὐτὸν ἐθεασάμην οὐ μόνον τὸν πατέρα, ἀλλὰ καὶ τὴν πατρίδα ὀρθοῦντα· ἐν γὰρ τῇ ἀπὸ Δηλίου φυγῇ μετ' ἐμοῦ ξυνανεχώρει, κἀγώ σοι λέγω, ὅτι, εἰ οἱ ἄλλοι ἤθελον τοιοῦτοι εἶναι, ὀρθὴ ἂν ἡμῶν ἡ πόλις ἦν καὶ οὐκ ἂν ἔπεσε τότε τὸ τοιοῦτον πτῶμα. B

ΛΥ. Ὦ Σώκρατες, οὗτος μέντοι ὁ ἔπαινός ἐστι καλός, ὃν σὺ νῦν ἐπαινεῖ ὑπ' ἀνδρῶν ἀξίων πιστεύεσθαι, καὶ εἰς ταῦτα εἰς ἃ οὗτοι ἐπαινοῦσιν. εὖ

τά τε σὰ ἡμῖν ὑπ.] γε pro τε e corr. Bekkeri scripsimus.
B. ὅτι, εἰ οἱ ἄλλοι] Vat. Θ. Urbin. Vind. ὅτι οἱ ἄλλοι. Vatic. ὅτε εἰ οἱ ἄλλοι, quod dedit Bekkerus. Vulgo οἱ aberat.
τὸ τοιοῦτον πτῶμα] τὸ e Coisl. cum Bekkero addidi.

adiuvant eiusque causam sustentant, quocunque id modo et ratione fiat. Menon. p. 99. C. εὐδοξίᾳ δὴ τὸ λοιπὸν γίγνεται, ᾗ οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες χρώμενοι τὰς πόλεις ὀρθοῦσιν. Thucyd. III. 42. καὶ πλεῖστ' ἂν ὀρθοῖτο ἡ πόλις ἀδυνάτους λέγειν ἔχουσα τοὺς τοιούτους. Sophocl. Oed. Tyr. v. 39. Antig. v. 167, 1158. Mox, ἀλλὰ καὶ τὴν πατρίδα ὀρθοῦντα. Sententia verborum haec est: Optime factum, o Socrate, quod patris tui, optimi viri, memoriam quum aliis modis ornas, tum etiam eo, quod tuae res nobis ac vicissim nostrae tibi suppetent: erit enim inter nos eadem amicitia, quae mihi cum patre tuo, Sophronisco, intercessit.

B. ἐν γὰρ τῇ ἀπὸ Δηλίου φυγῇ] V. Sympos. p. 221. A. B., ubi inter alia Alcibiades: πρῶτον μὲν (εἶδον) ὅσον περιῆν Λάχητος τῷ ἔμφρων εἶναι. Apolog. Socr. p. 28. E. Aelian. V. H. III, 17. VII, 14. Diog. Laërt. II, 22. De clade Delia consulas Bährium ad Plutarch. Alcib. p. 98 sq. — τὸ τοιοῦτον πτῶμα quum ad cladem apud Delium acceptum referatur, recte Bekker. e cod. Coisl. τὸ adiecit.

καὶ εἰς ταῦτα, εἰς ἃ —] idque de iis rebus, in quibus isti te laudibus ornant. Nam fallitur Engelhardt. εἰς ταῦτα putans cum ἀξίων πιστεύεσθαι connecti oportere. Imo consequutio verborum haec est: ὃν σὺ νῦν ἐπαινεῖ ὑπ' ἀνδρῶν ἀξίων πιστεύεσθαι, καὶ ὃν ἐπαινεῖ εἰς ταῦτα, εἰς ἃ οὗτοι ἐπαινοῦσιν, ut luce clarius sit εἰς ταῦτα pertinere ad ἐπαινεῖ. Frustra hanc loci conformationem reprehendit Astius De Vit. et Script. Plat. p. 459. Nec audiendus Heusdius est, qui Specim. Crit. p. 121. legendum censet: πιστεύε-

οὖν ἴσθι, ὅτι ἐγὼ ταῦτα ἀκούων χαίρω, ὅτι εὐδοκιμεῖς. καὶ σὺ δὲ ἡγοῦ με ἐν τοῖς γ' εὐνουστάτοις C σοι εἶναι. χρῆν μὲν οὖν καὶ πρότερόν σε φοιτᾶν αὐτὸν παρ' ἡμᾶς καὶ οἰκείους ἡγεῖσθαι, ὥσπερ τὸ δίκαιον· νῦν δ' οὖν ἀπὸ τῆσδε τῆς ἡμέρας, ἐπειδὴ ἀνεγνωρίσαμεν ἀλλήλους, μὴ ἄλλως ποίει, ἀλλὰ σύνισθί τε καὶ γνώριζε καὶ ἡμᾶς καὶ τούσδε τοὺς νεωτέρους, ὅπως ἂν διασώζητε καὶ ὑμεῖς τὴν ἡμετέραν φιλίαν. ταῦτα μὲν οὖν καὶ σὺ ποιήσεις, καὶ ἡμεῖς σε καὶ αὖθις ὑπομνήσομεν· περὶ δὲ ὧν ἠρξάμεθα τί φατε; τί δοκεῖ; τὸ μάθημα τοῖς μειρακίοις ἐπιτήδειον εἶναι ἢ οὔ, τὸ μαθεῖν ἐν ὅπλοις μάχεσθαι;

καὶ σὺ δὲ ἡγοῦ με] V. *κἀμὲ δὲ ἡγοῦμαι*, quod est in Par. E. et Flor. b. Deinde *γ'* ex Bodl. Vat. Θ. accessit.

C. *πρότερόν σε φοιτᾶν*] Sic ex corr. Coisl. dedit Bekker. Vulgo *γε*, probantibus Turr.

Cap. V. D. *νεώτερον ὄντα τῶνδε*] Steph. hic cum Par. E. Flor. b. *τούτων*, ut dein pro *τούτων τῶνδε*.

σθαι καὶ ἐπαινεῖσθαι εἰς ταῦτα, εἰς ἃ αὐτοὶ ἐπ.

καὶ σὺ δὲ ἡγοῦ — εἶναι] At tu quoque tibi persuadeas me erga te esse benevolentissimum, quemadmodum ego vehementer laetor, quod tanta apud alios flores existimatione. Hanc sententiarum coniunctionem et necessitudinem non perspicientes Stephanus aliique scripserunt *Κἀμὲ δὲ ἡγοῦμαι ἐν τοῖς κ. τ. λ.*, quod a codicibus parum aut nihil habet commendationis.

C. *καὶ πρότερόν σε φοιτᾶν αὐτὸν*] De Republ. B. I. p. 328. C. *ὦ Σώκρατες, οὐδὲ θαμίζεις ἡμῖν καταβαίνων εἰς τὸν Πειραιᾶ· χρῆν μέντοι. — μὴ οὖν ἄλλως ποίει, ἀλλὰ τοῖσδέ τε τοῖς νεανίσκοις ξύνισθι καὶ δεῦρο παρ' ἡμᾶς φοίτα ὡς παρὰ φίλους τε καὶ πάνυ οἰκείους.* — *αὐτὸν* est sponte, ut sexcenties. — *γνωρίζειν* dicuntur qui alicuius ineunt consuetudinem et familiaritatem, quam iterum Iacobs laudavit De Rep. III. p. 402. A. Politic. p. 258. A. Itaque *ἀναγνωρίζειν* h. l. est pristinam familiaritatem meminisse et revocare. Parmenid. p. 124. A. *ἀνεγνώρισέ τέ με ἐκ τῆς προτέρας ἐπιδημίας.* De usu formulae *μὴ ἄλλως ποίει* v. ad Remp. p. 328. A.

ὅπως ἂν διασώζητε καὶ ὑμεῖς —] ut vos quoque porro conservetis, si fors ferat, nostram amicitiam, iam cum patre tuo a me iunctam. Hermannus De Particula *ἂν* p. 120. „Consilii indicandi causa, inquit, quum particulae *ὡς* et *ὅπως* coniunctivo consociantur, si deest *ἄν*, simpliciter enuntiatur consilium; si adiicitur, aliquid fortuiti accidit, quasi dicas ut sit, si sit.“ cfr. De Rep. V. p. 460. C. D. VI. p. 488. D. p. 489. D. 494. E. 504. E. Gorg. p. 481. A. 487. C. D. 510. A. 513. A. 515. A. Phaedon. p. 91. A. C.

Cap. V. ΣΩ. Ἀλλὰ καὶ τούτων πέρι, ὦ Λυ- D
σίμαχε, ἔγωγε πειράσομαι συμβουλεύειν, ἄν τι δύνω-
μαι, καὶ αὖ ἃ προκαλεῖ πάντα ποιεῖν. δικαιότατον
μέντοι μοι δοκεῖ εἶναι, ἐμὲ νεώτερον ὄντα τῶνδε καὶ
ἀπειρότερον τούτων ἀκούειν πρότερον, τί λέγουσι,
καὶ μανθάνειν παρ' αὐτῶν· ἐὰν δ' ἔχω τι ἄλλο πα-
ρὰ τὰ ὑπὸ τούτων λεγόμενα, τότ' ἤδη διδάσκειν καὶ
πείθειν καὶ σὲ καὶ τούτους. ἀλλ', ὦ Νικία, τί οὐ
λέγει πότερος ὑμῶν;

ΝΙ. Ἀλλ' οὐδὲν κωλύει, ὦ Σώκρατες. δοκεῖ
γὰρ ἐμοὶ τοῦτο τὸ μάθημα τοῖς νέοις ὠφέλιμον εἶ- E
ναι ἐπίστασθαι πολλαχῇ. καὶ γὰρ τὸ μὴ ἄλλοθι

τί οὐ λέγει πότερος ὑμῶν;] Vulgo erat *λέγεις πρότερος ἡμῶν*, quod nunc cum Bekkero ex optimis plurimisque codd. mutavi. Nam *λέγει* habent praeter Venet. Ξ. ad unum omnes. *πότερος* exhibent Bodl. Vat. Θ. Ven. Σ, Par. BCE. Flor. a. c. et marg. Ven. Ξ. Denique *ἡμῶν* Flor. b. c. Ven. Ξ. soli habent.

δοκεῖ γὰρ ἐμοὶ τοῦτο τὸ μ.] V. *γὰρ ἐμοὶ καὶ τοῦτο*. Recte *καὶ* om. Bodl. Vat. Θ.

Sympos. p. 174. E. Protag. p. 313. C. Menex. p. 236. B. Cratyl. p. 430. D. 439. B. Lysid. p. 206. B. 211. B. Apolog. Socr. p. 39. A. Phaedr. p. 239. B. Alcibiad. II. p. 148. B.

καὶ αὖθις ὑπομνήσομεν] et posthac commonefaciemus. Nam ita *αὖθις* intelligendum, ut Protagor. p. 347. B. 357. B. 361. E. Charmid. p. 169. D. Enthyphr. p. 6. C. De Rep. VI. p. 510. B. V. p. 466. A. Gorg. p. 447. B. C. p. 449. C. D. Phileb. p. 33. B. al.

τί φατε; τί δοκεῖ; τὸ μάθημα —] Interrogatio repetita inservit augendae sermonis alacritati. Ad haec vero, *τὸ μάθημα — ἐπιτήδειον εἶναι*, denuo intelligendum est *δοκεῖ*, in qua ratione si quis offendat, tolletur scrupulus inspectis iis, quae ad Hipp. minor. p. 372. D. adscripsimus. conf. infra p. 184. B.

Cap. V. D. *καὶ τούτων πέρι — καὶ αὖ ἃ προκαλεῖ —*] Criton. p. 48. B. *οὗτός τε ὁ λόγος — ἔμοιγε δοκεῖ ἔτι ὅμοιος εἶναι — καὶ τόνδε αὖ σκόπει*. Charmid. p. 157. E sq. *ἥ τε γὰρ πατρῴα ὑμῖν οἰκία — ἐγκεκωμιασμένη παραδέδοται ἡμῖν — καὶ αὖ ἡ πρὸς μητρὸς ὡσαύτως*. De Rep. IX. p. 577. A. B. al. — *ἃ προκαλεῖ*; i. e. *εἰς ἃ πρ.* cfr. Matth. Gr. §. 419. h. Rost. §. 104. annot. 11. ed. IV.

νεώτερον ὄντα τῶνδε] Niciam intelligit et Lachetem. Quocirca illum deinceps cohortatur, ut primus dicat utpote aetate maior; si quidem vulgata servatur scriptura. Sed praestat quod nunc cum Bekkero ex codd. restituimus, *τί οὐ λέγει πότερος ὑμῶν*; i. e. vestrum alteruter. Nam *πότερον* teste Hesychio saepe est *ἓν ἐκ δυοῖν*. v. Sophist. p. 264. D. 252. A. Legg. XI. p. 914. C. Reip. VI. p. 509. A. Phileb. p. 20. E. Theaet. p. 145. A. ab

διατρίβειν, ἐν οἷς δὴ φιλοῦσιν οἱ νέοι τὰς διατριβὰς
ποιεῖσθαι, ὅταν σχολὴν ἄγωσιν, ἀλλ' ἐν τούτῳ, εὖ
ἔχει, ὅθεν καὶ τὸ σῶμα βέλτιον ἴσχειν ἀνάγκη —
182 οὐδενὸς γὰρ τῶν γυμνασίων φαυλότερον οὐδ' ἐλάττω
πόνον ἔχει —, καὶ ἅμα προςήκει μάλιστ' ἐλευθέρῳ
τοῦτό τε τὸ γυμνάσιον καὶ ἡ ἱππική· οὗ γὰρ ἀγῶ-
νος ἀθληταί ἐσμεν καὶ ἐν οἷς ἡμῖν ὁ ἀγὼν πρόκει-
ται, μόνοι οὗτοι γυμνάζονται οἱ ἐν τούτοις τοῖς πε-
ρὶ τὸν πόλεμον ὀργάνοις γυμναζόμενοι. ἔπειτα ὀνήσει
μέν τι τοῦτο τὸ μάθημα καὶ ἐν τῇ μάχῃ αὐτῇ,
ὅταν ἐν τάξει δέῃ μάχεσθαι μετὰ πολλῶν ἄλλων·
μέγιστον μέντοι αὐτοῦ ὄφελος, ὅταν λυθῶσιν αἱ τά-
B ξεις καὶ ἤδη τι δέῃ μόνον πρὸς μόνον ἢ διώκοντα
ἀμυνομένῳ τινὶ ἐπιθέσθαι ἢ καὶ ἐν φυγῇ ἐπιτιθε-
μένον ἄλλον ἀμύνασθαι αὐτόν· οὔτ' ἂν ὑπό γε ἑνὸς

E. *ἀλλ' ἐν τούτῳ, εὖ ἔχει*] *ἔχειν* Coislin. Ven. Σ. Par. B C E G. Angl. Barb. Pal. Urb. Flor. a. b. c. o.

P. 182. *τοῦτό τε τὸ γυμν.*] Ven. Ξ. Angel. habent *τοῦτό γε*, quod vulgo circumfertur.

E. *ἀλλ' ἐν τούτῳ —*] sc. *ἐν τῷ ὅπλοις μάχεσθαι.* Itaque *ἄλλοθι* nunc non de loco accipiendum, sed est potius *ἐν ἄλλοις τισὶν ἔργοις*, de quo vocabuli usu Iacobs conferri iubet Bastium Epist. Crit. p. 238. ann. 96. Adde quae ad Erastas p. 136. C. de simili usu particulae *ποῦ* diximus. Quod codd. non pauci habent *εὖ ἔχειν*, id si verum est, ex *δοκεῖ* pendet, sed vereor, ne haec lectio scribarum errore nata sit.

P. 182. *οὗ γὰρ ἀγῶνος ἀθληταί ἐσμεν —*] De Rep. III. p. 403. C. *ἀθληταὶ μὲν γὰρ οἱ ἄνδρες τοῦ μεγίστου ἀγῶνος*, ubi hoc genus loquendi attigimus. Ibid. VIII. p. 543. B. *ὥσπερ ἀθλητάς τε πολέμου καὶ φύλακας.* Verbum *προκεῖσθαι* de certamine frequens. v. ad Remp. X. p. 608. C. Ad *γυμνάζονται* intell. *πρὸς ταῦτα* aut simile quiddam, quod cur reticeatur, e proximis verbis intelligitur. Sententia haec est: Sicubi certamus aut pugna nobis aliqua subeunda est, ad haec omnia ii soli probe exercentur, qui armis in bello usitatis utuntur. Aliarum enim exercitationum gymnicarum etsi alias magna est utilitas, tamen ad bellum illae nihil conferunt, ut hoc in genere *ὁπλομαχία* praestantissima censeatur.

μόνον πρὸς μόνον] Volebat dicere simpliciter *μόνον πρὸς μόνον μάχεσθαι.* Sed hanc sententiam deinde per partes ita illustrat, ut et persecutionis hostilis et defensionis in fuga susceptae mentionem iniiciat. Dein sermonem ita poterat continuare: *οὔτε γὰρ ὑπό γε ἑνὸς εἷς ὁ τ. ἐπ.* Sed *γὰρ* nemo infarciendum putabit memor eorum, quae Schaeferus ad

εἷς ὁ τοῦτ' ἐπιστάμενος οὐδὲν ἂν πάθοι, ἴσως δ'
οὐδὲ ὑπὸ πλειόνων, ἀλλὰ πανταχῇ ἂν ταύτῃ πλεο-
νεκτοῖ. ἔτι δὲ καὶ εἰς ἄλλου καλοῦ μαθήματος ἐπι-
θυμίαν παρακαλεῖ τὸ τοιοῦτον· πᾶς γὰρ ἂν μαθὼν
ἐν ὅπλοις μάχεσθαι ἐπιθυμήσειε καὶ τοῦ ἑξῆς μαθή-
ματος τοῦ περὶ τὰς τάξεις, καὶ ταῦτα λαβὼν καὶ
φιλοτιμηθεὶς ἐν αὐτοῖς ἐπὶ πᾶν ἂν τὸ περὶ τὰς στρα-
τηγίας ὁρμήσειε. καὶ ἤδη δῆλον, ὅτι τὰ τούτων ἐχό- C
μενα καὶ μαθήματα [πάντα] καὶ ἐπιτηδεύματα πάντα
καὶ καλὰ καὶ πολλοῦ ἄξια ἀνδρὶ μαθεῖν τε καὶ ἐπι-
τηδεῦσαι, ὧν καθηγήσαιτ' ἂν τοῦτο τὸ μάθημα.
προσθήσομεν δ' αὐτῷ οὐ σμικρὰν προσθήκην, ὅτι
πάντα ἄνδρα ἐν πολέμῳ καὶ θαῤῥαλεώτερον καὶ ἀν-
δρειότερον ἂν ποιήσειεν αὐτὸν αὑτοῦ οὐκ ὀλίγῳ αὕτη
ἡ ἐπιστήμη. μὴ ἀτιμάσωμεν δὲ εἰπεῖν, εἰ καί τῳ

B. *οὔτ' ἂν ὑπό γε ἑνός*] *ὅταν* Bodl. Vat. Θr. Par. G. unde Herm. extudit *οὐ τἂν*.

C. *ἐπιτηδεύματα πάντα*] *πάντα* e Vat. Θ. Par. G. Vat. additum. Videtur tamen *πάντα* post *μαθήματα* delendum.

Dionys. Hal. De comp. verb. p. 408. ad Demosth. App. I. p. 785. Dobree ad Aristoph. T. VII. p. 560. Commentar. ed. Lips. Buttmann. ad Demosth. Midian. p. 48. de hoc loquendi genere exposuerunt. Nec illud quenquam morabitur, quod in altera enuntiati parte mutata verborum consecutione *ἴσως δ' οὐδὲ ὑπὸ πλειόνων* infertur pro eo, quod exigebat ratio vulgaris, *οὔτε ὑπὸ πλειόνων*. Qua lege et conditione post *οὔτε* in altero membro *δὲ* vel *οὐδὲ* ponatur, ad Apolog. Socrat. p. 19. D. et Remp. X. p. 608. B. significavimus. Itaque non opus, quod edidit Hermannus, *οὐ τἂν ὑπό γε κ. τ. λ.* i. e. *οὔ τοι ἄν*.

B. *ταῦτα λαβὼν*] his perceptis, intell. *τὴν ὁπλομαχίαν* et *τὸ περὶ τὰς τάξεις μάθημα*. Verbum *λαμβάνειν* fere idem quod *μανθάνειν* significare notavit Schol. Aristoph. ad Ran. v. 253.

C. *τὰ τούτων ἐχόμενα —*] artes ac studia cum istis coniuncta. Loquutio Atticis crebro usurpata. v. Hemsterhus. ad Aristoph. Plut. Schol. v. 1195. Bach. ad Xenoph. Oecon. VI, 1. Fischer. ad Aeschin. Socrat. I, 4, 6. Platonica dederunt Heindorf. ad Theaet. p. 292. ad Euthydem. §. 81. Ast. ad Legg. p. 384. Cfr. etiam Indicem nostrum ad Rempubl. s. v. *ἔχεσθαι*. Ceterum Heusdius Specim. Crit. p. 121. legi voluit: *καὶ τί δεῖ δηλοῦν, ὅτι τὰ τούτων κ. τ. λ.*, ne languida esset oratio. Non opus.

ἀνδρειότερον — αὐτὸν αὑτοῦ] V. Matth. Gr. §. 452.

ὅτι καὶ εὐσχημονέστερον ἐνταῦθα] Repete ex antecedentibus *ποιήσειεν ἄν*.

σμικρότερον δοκεῖ εἶναι, ὅτι καὶ εὐσχημονέστερον ἐνταῦθα, οὗ χρὴ τὸν ἄνδρα εὐσχημονέστερον φαίνεσθαι, οὗ ἅμα καὶ δεινότερος τοῖς ἐχθροῖς φανεῖται
D διὰ τὴν εὐσχημοσύνην. ἐμοὶ μὲν οὖν, ὦ Λυσίμαχε, ὥσπερ λέγω, δοκεῖ τε χρῆναι διδάσκειν τοὺς νεανίσκους ταῦτα, καὶ δι' ἃ δοκεῖ εἴρηκα· Λάχητος δ', εἴ τι παρὰ ταῦτα λέγει, κἂν αὐτὸς ἡδέως ἀκούσαιμι.

Cap. VI. ΛΑ. Ἀλλ' ἔστι μέν, ὦ Νικία, χαλεπὸν λέγειν περὶ ὁτουοῦν μαθήματος, ὡς οὐ χρὴ μανθάνειν· πάντα γὰρ ἐπίστασθαι ἀγαθὸν δοκεῖ
E εἶναι. καὶ δὴ καὶ τὸ ὁπλιτικὸν τοῦτο, εἰ μέν ἐστι μάθημα, ὅπερ φασὶν οἱ διδάσκοντες, καὶ οἷον Νικίας λέγει, χρὴ αὐτὸ μανθάνειν· εἰ δ' ἔστι μὲν μὴ μάθημα, ἀλλ' ἐξαπατῶσιν οἱ ὑπισχνούμενοι, ἢ μάθημα μὲν τυγχάνει ὄν, μὴ μέντοι τι πάνυ σπου-

Cap. VI. Ἀλλ' ἔστι μέν] De ἀλλὰ — μέν non subiuncto δέ v. God. Hermann. ad Eur. Med. v. 28. ed. Elmsl. et Klotz. ad Devar. II. p. 56 sqq.

E. τι πάνυ σπουδαῖον] τι, vulgo omissum et nuper

D. εἴ τι παρὰ ταῦτα λέγει] Idem est quod paullo ante legebatur ἄλλο παρὰ ταῦτα.

E. τί καὶ δέοι ἂν αὐτὸ μ.] Germanice ad eundem modum dixeris: warum sollte man es *auch* lernen? Infra p. 184. D. τί γὰρ ἄν τις καὶ ποιοῖ; Vim et potestatem vocabuli καί ita in interrogatione usurpati optime declaraverunt Hermannus ad Viger. p. 837. et Bremi ad Demosthen. Oratt. Select. Sect. I. p. 143.

P. 183. ἀλλ' οὐ τούτους γε τοὺς δ.] Sophist. p. 254. C. εἰ μὴ πάσῃ σαφηνείᾳ δυνάμεθα λαβεῖν, ἀλλ' οὖν λόγου γε ἐνδεεῖς μηδὲν γιγνώμεθα περὶ αὐτῶν. Phaedon. p. 91. B. εἰ δὲ μηδὲν ἔστι τελευτήσαντι, ἀλλ' οὖν τοῦτόν γε τὸν χρόνον — ἀηδὴς ἔσομαι. Protagor. p. 353. A. εἰ μὴ ἔστι τοῦτο τὸ πάθημα, ἀλλὰ τί ποτ' ἐστίν; Menon. p. 84. A. εἰ μὴ βούλει ἀριθμεῖν; ἀλλὰ δεῖξον ἀπὸ ποίας. Ibid. p. 86. E. εἰ μή τι οὖν, ἀλλὰ σμικρόν γέ μοι τῆς ἀρχῆς χάλασον. Xenoph. Cyrop. I. 3, 6. VIII. 7, 22. Eodem modo Latini at vel at certe usurpant, ubi antecedunt coniunctiones si non, si minus, et si, etiamsi, ut significetur, etiamsi altera res alteram tollere aut minuere videatur, hanc tamen locum habere et constare. v. Gronov. ad Liv. XXIV, 37. Oudendorp. ad Caesar. B. C. VI, 40, 2. Handii Tursellin. Vol. I. p. 427.

καὶ ὅτι παρ' ἐκείνοις ἄν τις τ. —] Sic ἄν infra p. 184. B. repetitum: φυλαττόμενος ἂν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, εἰ καὶ σμικρὸν ἐξαμάρτοι, μεγάλας ἂν διαβολὰς ἴσχειν. Sententia haec est: non potuit latere hu-

δαῖον, τί καὶ δέοι ἂν αὐτὸ μανθάνειν; Λέγω δὲ ταῦτα περὶ αὐτοῦ εἰς τάδε ἀποβλέψας, ὅτι οἶμαι ἐγώ, τοῦτο εἴ τι ἦν, οὐκ ἂν λεληθέναι Λακεδαιμονίους, οἷς οὐδὲν ἄλλο μέλει ἐν τῷ βίῳ ἢ τοῦτο ζη-
τεῖν καὶ ἐπιτηδεύειν, ὅ τι ἂν μαθόντες καὶ ἐπιτη- 183
δεύσαντες πλεονεκτοῖεν τῶν ἄλλων περὶ τὸν πόλεμον. εἰ δ' ἐκείνους ἐλελήθει, ἀλλ' οὐ τούτους γε τοὺς διδασκάλους αὐτοῦ λέληθεν αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ἐκεῖνοι μάλιστα τῶν Ἑλλήνων σπουδάζουσιν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις, καὶ ὅτι παρ' ἐκείνοις ἄν τις τιμηθεὶς εἰς ταῦτα καὶ παρὰ τῶν ἄλλων πλεῖστ' ἂν ἐργάζοιτο χρήματα, ὥςπερ γε καὶ τραγῳδίας ποιητὴς παρ' ἡμῖν τιμηθείς. τοιγάρτοι ὃς ἂν οἴηται τραγῳδίαν καλῶς ποιεῖν, οὐκ ἔξωθεν κύκλῳ περὶ τὴν Ἀττικὴν κατὰ τὰς ἄλλας πόλεις ἐπιδεικνύμενος περιέρχεται, ἀλλ' εὐθὺς δεῦρο φέρεται καὶ τοῖςδ' ἐπιδείκνυσιν.

quoque a Turic. repudiatum, ex Coisl. Vat. Θ. Ven. Σ. Paris. BCG. Ang. Barb. Pal. Vat. Flor. b. o. Vind. additum. In Bodl. scriptum exstat. *ἂν, μηδέν τοί τι πάνυ σπ.* apposita tamen in marg. erroris nota.

ius artis magistros, eum, qui apud illos propter talia artificia honoretur, etiam a ceteris Graecis magnam pecuniae vim esse confecturum. Iam facile apparet ad proxima, *ὥςπερ γε τιμηθεὶς* intelligendum relinqui: *καὶ παρὰ τῶν ἄλλων πλεῖστ' ἂν ἐργάζοιτο χρήματα.* Enimvero hoc non sic intelligendum est, ac si tragici poëtae ceteras etiam Graeciae urbes visitaverint quaestum poësi factitantes; sed hoc potius dicitur, eos, qui Athenis artis poëticae praemium reportent, facile etiam in aliis Graeciae urbibus effecturos esse, ut magnam poesis mercedem accipiant.

B. *καὶ τοῖςδ' ἐπιδείκνυσιν. εἰκότως.*] Fuit qui ante *εἰκότως* tollendam censeret verborum interpunctionem, ut nuper Hermannus fecit. Quod consilium omnino improbamus. Non raro enim *εἰκότως* et alia id genus adverbia ita postponuntur praecedenti sententiae, ut loquentis de iis, quae dicta sunt, iudicium fiat, ut si Latine dicas: et quidem iure ac merito. Legg. p. 948. B. *ἐναργῶς εἶναι θεούς· εἰκότως.* ubi vulgo male ante *εἰκότως* neglecta est interpunctio. Apolog. Socr. p. 32. B. ubi *παρανόμως* ita subiectum. Aeschines adv. Ctesiph. §. 10. p. 284. ed. Brem. Goth. *πολλοὶ γὰρ πάνυ τῶν ὑπευθύνων, ἐπ' αὐτοφώρῳ κλέπται τῶν δημοσίων χρημάτων ὄντες ἐξελεγχόμενοι, διεφύγγανον ἐκ τῶν δικαστηρίων. εἰκότως. ᾐσχύνοντο γάρ, οἶμαι, κ. τ. λ.* Demosth. adv. Mid. p. 528. ed. Reisk. *πρῶτον μὲν τοίνυν οἱ περὶ τῆς βλάβης οὗτοι νόμοι πάντες — ἁπλοῦν τὸ βλα-*

εἰκότως. τοὺς δὲ ἐν ὅπλοις μαχομένους ἐγὼ τούτους ὁρῶ τὴν μὲν Λακεδαίμονα ἡγουμένους εἶναι ἄβατον ἱερὸν καὶ οὐδὲ ἄκρῳ ποδὶ ἐπιβαίνοντας, κύκλῳ δὲ περιιόντας αὐτὴν καὶ πᾶσι μᾶλλον ἐπιδεικνυμένους, καὶ μάλιστα τούτοις, οἳ κἂν αὐτοὶ ὁμολογήσειαν πολλοὺς σφῶν προτέρους εἶναι πρὸς τὰ τοῦ πολέμου.

C Cap. VII. Ἔπειτα, ὦ Λυσίμαχε, οὐ πάνυ ὀλίγοις ἐγὼ τούτων παραγέγονα ἐν αὐτῷ τῷ ἔργῳ, καὶ ὁρῶ, οἷοί εἰσιν. ἔξεστι δὲ καὶ αὐτόθεν ἡμῖν σκέψασθαι· ὥσπερ γὰρ ἐπίτηδες οὐδεὶς πώποτ' εὐδόκιμος γέγονεν ἐν τῷ πολέμῳ ἀνὴρ τῶν τὰ ὁπλιτικὰ ἐπιτηδευσάντων. καίτοι εἴς γε τἆλλα πάντα ἐκ τούτων οἱ ὀνομαστοὶ γίγνονται, ἐκ τῶν ἐπιτηδευσάντων ἕκαστα· οὗτοι δ', ὡς ἔοικε, παρὰ τοὺς ἄλλους οὕτω σφόδρα εἰς τοῦτο δεδυστυχήκασιν. ἐπεὶ καὶ τοῦτον τὸν Στη-
D σίλεων, ὃν ὑμεῖς μετ' ἐμοῦ ἐν τοσούτῳ ὄχλῳ ἐθεά-

Cap. VII. P. 183. D. *ἐφ' ᾗ ἐπεβάτευε*] Steph. cum uno Par. E. ἧς.

τοῦ πρὸς τῇ λόγχῃ] Hic Steph. cum Par. E. om. τοῦ, quod est in ceteris codd. omnibus.

βος κελεύουσιν ἐκτίνειν. εἰκότως. ὁ μὲν γὰρ παθὼν κ. τ. λ. Quod *τοῖς δ' ἐπιδείκνυσιν* nunc dicitur, eodem modo activum hoc post medium illatum est Hipp mai. p. 286. B., ubi vid. ann.

ἄβατον ἱερὸν] Isocrat. Hel. Laud. p. 217. ed. Cor. *ὅσοι δ' ἂν τὴν αὑτῶν ὥραν διαφυλάξωσιν, ἄβατον ὥσπερ ἱερὸν ποιήσαντες, τούτους — τιμῶμεν.* Hinc Plat. Phaedr. p. 245. A. *ἁπαλὴν καὶ ἄβατον ψυχήν.*

Cap. VII. C. *ἔξεστι δὲ καὶ αὐτόθεν ἡμῖν σκ.*] h. e. vel ex hac ipsa re per se spectata. v. ad Philebum p. 170. Dein *ὥσπερ ἐπίτηδες* dicitur sicut quasi dedita opera, quo utitur Cicero De Orat. I, 20. nam primum, *quasi dedita opera*, neminem scriptorem artis ne mediocriter quidem disertum fuisse dicebat, quem locum commode cum his comparat Iacobs. Apte Schleiermacher: dass, *recht als müsste es so sein*, niemals irgend einer von diesen Fechtkünstlern ein berühmter Mann geworden ist im Kriege. Nimirum ludit orator verbis *ὥσπερ, ἐπίτηδες* et *τῶν ἐπιτηδευσάντων*. Mox *ἐκ τῶν ἐπιτηδευσάντων ἕκαστα* pronomini *τούτων* per epexegesin subiectum, cuius usus exempla consignavimus ad Gorg. p. 494. B. Prot. p. 356. C. Reip. I. p. 338. D. IX. p. 578. D. al. — *παρὰ τοὺς ἄλλους*, praeter ceteros, i. e. magis quam ceteri; ut Apolog. p. 28. C. Ion. p. 539. E.

D. *ἐθεασάμην ἐν τῇ ἀληθείᾳ ὡς ἀληθῶς ἐπιδεικνύμενον*] Haec *ἐκ παραλλήλου* posita, monente Heindorfio ad

σασθε ἐπιδεικνύμενον καὶ τὰ μεγάλα περὶ αὐτοῦ λέγοντα ἃ ἔλεγεν, ἑτέρωθι ἐγὼ κάλλιον ἐθεασάμην ἐν τῇ ἀληθείᾳ ὡς ἀληθῶς ἐπιδεικνύμενον οὐχ ἑκόντα. προςβαλούσης γὰρ τῆς νεώς, ἐφ' ᾗ ἐπεβάτευε, πρὸς ὁλκάδα τινά, ἐμάχετο ἔχων δορυδρέπανον, διαφέρον δὴ ὅπλον, ἅτε καὶ αὐτὸς τῶν ἄλλων διαφέρων. τὰ μὲν οὖν ἄλλα οὐκ ἄξια λέγειν περὶ τἀνδρός, τὸ δὲ σόφισμα τὸ τοῦ δρεπάνου τοῦ πρὸς τῇ λόγχῃ οἷον ἀπέβη. μαχομένου γὰρ αὐτοῦ, ἐνέσχετό που ἐν τοῖς E
τῆς νεὼς σκεύεσι καὶ ἀντελάβετο. εἷλκεν οὖν ὁ Στησίλεως βουλόμενος ἀπολῦσαι, καὶ οὐχ οἷός τ' ἦν. ἡ δὲ ναῦς τὴν ναῦν παρῄει. τέως μὲν οὖν παρέθει ἐν τῇ νηὶ ἀντεχόμενος τοῦ δόρατος· ἐπεὶ δὲ δὴ παρημείβετο ἡ ναῦς τὴν ναῦν καὶ ἐπέσπα αὐτὸν τοῦ δόρατος ἐχόμενον, κατηφίει τὸ δόρυ διὰ τῆς χειρός, ἕως ἄκρου τοῦ στύρακος ἀντελάβετο. ἦν δὲ γέλως 184

E. *ἐπεὶ δὲ δὴ παρημ.*] *δὴ* e Bodl. Vat. Θ. Par. C. additum vulgo aberat.

κατηφίει τὸ δόρυ] Sic Ven. Ξ. Par. G., quos praeeunte Bekkero secuti sumus. Vulgo erat *ἐφίει*. Vat. habet *ἠφίει*. De terminatione v. ad Menex. p. 236. B. Lysid. p. 222. B.

Phaedon. p. 66. C. *τὸ λεγόμενον ὡς ἀληθῶς τῷ ὄντι*. De Rep. I. p. 347. D. *ὁ τῷ ὄντι ἀληθινὸς ἄρχων οὐ πέφυκε τὸ αὑτῷ συμφέρον σκοπεῖσθαι.* Sensus hic est: alia opportunitate eum pulcrius spectabam in ipsa veritatis luce reapse artem suam ostendentem. — *ἐπιβατεύειν* dicitur miles classiarius, qui non tantum vehitur navi, sed etiam ex ea pugnat. v. Duker. ad Thucyd. VI, 43.

τὸ δὲ σόφισμα τὸ τοῦ δρ.] h. e. callidum illud inventum. Post *οἷον ἀπέβη* int. *ἄξιον λέγειν*.

E. *τέως μὲν οὖν παρέθει* —] usque ad id tempus, dum navis iuxta navem vehebatur. Hunc voculae usum exemplis illustrarunt Ruhnken. ad Tim. p. 256. et Blomfield. ad Aeschyl. Choëphor. v. 980. conf. Ruhnk. ad Tim. 207. A. — *ἐπεὶ δὲ δὴ παρημείβετο*, quum autem iam navis navem praeteriret ipsumque traheret hastam tenentem, hastam coepit per manum dimittere, usque dum extremam fere cuspidem eius teneret. Restitui igitur cum Bekkero quod codd. nonnulli praebuerunt *κατηφίει* pro eo, quod vulgo scribebatur *ἐφίει*. Ceterum Schol. ad h. l. *στύραξ· κέντρον, κέρας, ἐπιδορατίς*. Ammonius: *στύραξ· τὸ ξύλον τοῦ ἀκοντίου.* Etymol. M. *στύραξ· τὸ κάτω τοῦ δόρατος τραχήλιον, ὃ καταπηγνύειν εἰς τὴν γῆν εἰώθασι· ἢ ὁ σαυρωτὴρ καλούμενος, ἡ τοῦ δόρατος ἀρχή, ἐφ' ᾗ στηρίζεται τὸ δόρυ.* Eadem fere narrant Timaeus, Hesychius, Suidas et Schol. ad Thucyd. II, 4., ubi plura interpretes.

καὶ κρότος ὑπὸ τῶν ἐκ τῆς ὁλκάδος ἐπί τε τῷ σχήματι αὐτοῦ, καὶ ἐπειδὴ βαλόντος τινὸς λίθῳ παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐπὶ τὸ κατάστρωμα ἀφίεται τοῦ δόρατος, τότ' ἤδη καὶ οἱ ἐκ τῆς τριήρους οὐκέτι οἷοί τ' ἦσαν τὸν γέλωτα κατέχειν, ὁρῶντες αἰωρούμενον ἐκ τῆς ὁλκάδος τὸ δορυδρέπανον ἐκεῖνο. ἴσως μὲν οὖν εἴη ἄν τι ταῦτα, ὥςπερ Νικίας λέγει· οἷς δ' οὖν ἐγὼ ἐντετύχηκα, τοιαῦτ' ἄττα ἐστίν.

B Cap. VIII. *Ὁ οὖν καὶ ἐξ ἀρχῆς εἶπον, ὅτι εἴτε οὕτω σμικρὰς ὠφελείας ἔχει μάθημα ὄν, εἴτε μὴ ὂν φασὶ καὶ προςποιοῦνται αὐτὸ εἶναι μάθημα, οὐκ ἄξιον ἐπιχειρεῖν μανθάνειν. καὶ γὰρ οὖν μοι δοκεῖ, εἰ μὲν δειλός τις ὢν οἴοιτο αὐτὸν ἐπίστασθαι, θρασύτερος ἂν δι' αὐτὸ γενόμενος ἐπιφανέστερος γένοιτο οἷος*

P. 1°4. *τὸ δορυδρέπανον ἐκεῖνο*] Plurimi codd. *ἐκείνῳ*.
τοιαῦτ' ἄττα ἐστίν] Steph. *εἰσίν*, quod soli Par. E. Palat. habent.

Cap. VIII. B. *αὐτόν ἐπίστασθαι*] Vulgo *δεῖν αὐτὸ ἐπίστασθαι*. Sed *δεῖν* om. Bodl. Vat. Θ. r. alii post *αὐτόν* pounnt. Codd. omnea *αὐτὸν* vel *αὐτὸν* praeter Coisl., qui *αὐτὸ* habet ex

P. 184. *ὑπὸ τῶν ἐκ τῆς ὁλκάδος*] Cur *ἐκ τῆς ὁλκάδος* neque *ἐν τῇ ὁλκάδι* dicatur, docebunt quae ad Apol. Socr. p. 32. B. p. 35. B. Phaedon. p. 58. A. p. 76. D. monuimus: conf. Matth. Gr. §. 596. 5. a. et b.

ἐπί τε τῷ σχήματι] Voculae *τε* in proximis respondet enuntiatum, quod est instar nominis substantivi: *καὶ — τότ' ἤδη — τὸ δορύπεδον ἐκεῖνο*, quod tamen admisso anacolutho liberius est conformatum.

ἴσως μὲν οὖν εἴη ἄν τι ταῦτα, —] Fortasse igitur ista artificia *τῆς ὁπλομαχίας* non nihil pretii et utilitatis habeant, quemadmodum Nicias censet; at enimvero quae ego vidi et cognovi, talia fere sunt. Rem factam esse quo tempore classia Atheniensium Lachete praetore ad oram Siciliae appulerat, praestantissimi Iacobsii coniectura est v. Thucyd. III, 90.

Cap. VIII B. *Ὁ οὖν καὶ ἐξ ἀρχῆς εἶπον, ὅτι — οὐκ ἄξιον ἐπ. μ.*] h. e. *τοῦτό ἐστιν, ὅτι οὐκ ἄξιόν ἐστιν ἐπ. μ.* Breviloquentiae genus satis tritum; v. De Rep. VI. p. 491. B. Lysid. p. 204. D. Hipp. min. p. 368. C. Phaedr. p. 248. B. conf. Matthiae Gr. §. 432. 5. pag. 806.

καὶ γὰρ οὖν μοι δοκεῖ — διαβολὰς ἴσχειν] Duplex structura verborum cum *δοκεῖ* consociata, quod in priore membro optativum habet adiunctum, in posteriore usu vulgari infinitivum adsciscit. Optativum non miraberis memor eorum, quae de formulis *οἶμαι δέ, δοκεῖ μέν,*

ἦν· εἰ δὲ ἀνδρεῖος, φυλαττόμενος ἂν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, εἰ καὶ σμικρὸν ἐξαμάρτοι, μεγάλας ἂν διαβολὰς ἴσχειν· ἐπίφθονος γὰρ ἡ προςποίησις τῆς τοιαύτης ἐπιστήμης, ὥςτ᾽, εἰ μή τι θαυμαστὸν ὅσον διαφέρει C τῇ ἀρετῇ τῶν ἄλλων, οὐκ ἔσθ᾽ ὅπως ἄν τις φύγοι τὸ καταγέλαστος γενέσθαι, φάσκων ἔχειν ταύτην τὴν ἐπιστήμην. Τοιαύτη τις ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Λυσίμαχε, ἡ περὶ τοῦτο τὸ μάθημα εἶναι σπουδή· χρὴ δ᾽, ὅπερ σοι ἐξ ἀρχῆς ἔλεγον, καὶ Σωκράτη τόνδε μὴ ἀφιέναι, ἀλλὰ δεῖσθαι συμβουλεύειν, ὅπῃ δοκεῖ αὐτῷ περὶ τοῦ προκειμένου.

ΛΥ. Ἀλλὰ δέομαι ἔγωγε, ὦ Σώκρατες· καὶ γὰρ ὥςπερ ἔτι τοῦ διακρινοῦντος δοκεῖ μοι δεῖν ἡμῖν ἡ D βουλή. εἰ μὲν γὰρ συνεφερέσθην τώδε, ἧττον ἂν τοῦ

corr. Scripsi igitur *οἴοιτο αὐτόν*, extruso *δεῖν*, quod post nos suasit etiam Winckelm. ad Euthyd. p. 146.

C. *ἡ περὶ τοῦτο τὸ μάθημα.* *τοῦτο* om. Steph. cum Par. E.

ὥςπερ ἔτι τοῦ διακρ.] V. *ἐπί*, quod emendavit Heindorf. ad Charmid. §. 7.

et similibus, rectae orationi praemissis ad Lysid. p. 206. C. 218. E. Alcibiad. I. p. 112. C. Gorg. p. 260. A. Reip. VI. p. 507. D. X. p. 608. D. exposuimus. Nec constructionis mutatio quenquam male habebit, qui, quanta libertate Graeci hoc in genere usi sint, fuerit recordatus. Illud unum fortasse quispiam moleste ferat, quod *δοκεῖ*, quum sit in principio enuntiati impersonaliter positum, tamen ad haec: *φυλαττόμενος ἂν — διαβολὰς ἴσχειν*, ita refertur, ut personaliter accipiendum sit. Sed hunc quoque scrupulum eximent quae ad Hipp. min. p. 372. D. annotavi. Ante *οἷος ἦν* Schleiermacherus *ἢ* delendum censet, ut sententia verborum haec sit: *ἢ αὐτοῦ δειλία μᾶλλον ἂν φαίνοιτο.* Cui recte assensi sunt Iacobsius et Bekkerus. Contorta est Engelhardti interpretatio, qui, ut *ἢ* tueatur, haec putat ex duobus enuntiatis per breviloquentiam conflata esse, altero: *ἐπιφανέστερος ἂν γένοιτο ἢ ἦν*, sc. *δειλὸς ὤν*: altero, *ἐπιφανέστερος ἂν γένοιτο οἷός ἐστιν.* Ceterum de *αὐτὸν ἐπίστασθαι*, accusativo cum infinitivo, v. ad Sympos. p. 175. C. et Krüger. De Attractione p. 386. Bernhardy Synt. p. 367.

C. *ὥςπερ ἔτι τοῦ διακρινοῦντος*] De hoc usu articuli v. ad Menexen. p. 235. D. et Reip. VII. p. 524. E. Illud *ὥςπερ* illustrabunt quae ad Menex. p. 235. C. adscripsimus. Vana est Heusdii suspicio specim. Crit. p. 122. scribendum putantis: *καὶ ὥςπερ ἐπικρινοῦντός του καὶ διακρινοῦντος δοκεῖ μοι δεῖν.*

τοιούτου ἔδει· νῦν δέ — τὴν ἐναντίαν γάρ, ὡς ὁρᾷς, Λάχης Νικίᾳ ἔθετο· εὖ δὴ ἔχει ἀκοῦσαι καὶ σοῦ, ποτέρῳ τοῖν ἀνδροῖν σύμψηφος εἶ.

Cap. IX. ΣΩ. *Τί δαί, ὦ Λυσίμαχε; ὁπότερ' ἂν οἱ πλείους ἐπαινῶσιν ἡμῶν, τούτοις μέλλεις χρῆσθαι;*

ΛΥ. *Τί γὰρ ἄν τις καὶ ποιοῖ, ὦ Σώκρατες;*

E ΣΩ. *Ἦ καὶ σύ, ὦ Μελησία, οὕτως ἂν ποιοῖς; κἂν εἴ τις περὶ ἀγωνίας τοῦ υἱέος σοι βουλὴ εἴη, τί χρὴ ἀσκεῖν, ἆρα τοῖς πλείοσιν ἂν ἡμῶν πείθοιο, ἢ ἐκείνῳ, ὅςτις τυγχάνει ὑπὸ παιδοτρίβῃ ἀγαθῷ πεπαιδευμένος καὶ ἠσκηκώς;*

ΜΕ. *Ἐκείνῳ εἰκός γε, ὦ Σώκρατες.*

ΣΩ. *Αὐτῷ ἄρ' ἂν μᾶλλον πείθοιο ἢ τέτταρσιν οὖσιν ἡμῖν;*

ΜΕ. *Ἴσως.*

ΣΩ. *Ἐπιστήμῃ γάρ, οἶμαι, δεῖ κρίνεσθαι, ἀλλ' οὐ πλήθει, τὸ μέλλον καλῶς κριθήσεσθαι.*

ΜΕ. *Πῶς γὰρ οὔ;*

ΣΩ. *Οὐκοῦν καὶ νῦν χρὴ πρῶτον αὐτὸ τοῦτο*

D. *ἀκοῦσαι καὶ σοῦ*] Steph. cum Par. E. *καὶ σοῦ ἀκοῦσαι.*
Cap. IX. *ὁπότερ' ἂν οἱ πλείους*] Libri omnes *ὁπότε*, quod emendavit Bekker. de coniectura Schleiermacheri.
E. *ἢ ἐκείνῳ*] Sic Ven. Ξ. Par. G. Ang. Pal. Flor. o. Vulgo *κείνῳ*. Flor. a. b. c. *'κείνῳ*. Deinde codd. omnes *τυγχάνει*. conf. ad

D. *νῦν δέ — τὴν ἐναντίαν γάρ, ὡς ὁρᾷς*] Post *νῦν δέ* intell. *οὐχ οὕτως ἔχει*. v. ad Apolog. Socrat. p. 38. B. Protagor. p. 347. A. Euthyphron. p. 11. C. Sympos. p. 180. C. Nam *νῦν δὲ* cum aposiopesi ponitur, etsi interdum verbum finitum adiunctum habet. Ita est apud Homerum Iliad. XII, 326 sq. *Νῦν δ' — ἔμπης γὰρ κῆρες ἐφεστᾶσιν θανάτοιο, Μυρίαι, ἃς οὐκ ἔστι φυγεῖν βροτὸν οὐδ' ὑπαλύξαι — Ἴομεν κτλ.*, ubi liquet *νῦν δὲ ἴομεν* cohaerere, id quod etiam Wolfius statuit. Etiam Parmenid. p. 137. A. *ὅμως δέ, δεῖ γὰρ χαρίζεσθαι;* et Aristoph. Lysistrat. v. 144. *ὅμως γα μάν· δεῖ τᾶς γὰρ εἰράνας μάλ' αὖ.* interpunctionem recte inferri putamus, nam alioquin *ὅμως δὲ γὰρ δεῖ χαρίζεσθαι* esse debuisse plane nobis persuasimus Ceterum etiam Latini nunc vero vel nunc autem sic in oppositionibus frequentant. Cicero De Orat. I, 53, 236. nam si ita diceres, qui iurisconsultus esset, esse eum oratorem, — praeclaras duas artes constitueres: nunc vero iurisconsultum sine hac elo-

σκέψασθαι, εἰ ἔστι τις ἡμῶν τεχνικὸς περὶ οὗ βουλευόμεθα, ἢ οὔ· καὶ εἰ μὲν ἔστιν, ἐκείνῳ πείθεσθαι ἑνὶ ὄντι, τοὺς δ' ἄλλους ἐᾶν· εἰ δὲ μή, ἄλλον τινὰ ζητεῖν. ἢ περὶ σμικροῦ οἴεσθε νυνὶ κινδυνεύειν καὶ σὺ καὶ Λυσίμαχος, ἀλλ' οὐ περὶ τούτου τοῦ κτήματος, ὃ τῶν ὑμετέρων μέγιστον ὂν τυγχάνει; υἱέων γάρ που ἢ χρηστῶν ἢ τἀναντία γενομένων, καὶ πᾶς ὁ οἶκος ὁ τοῦ πατρὸς οὕτως οἰκήσεται, ὁποῖοι ἂν τινες οἱ παῖδες γένωνται. 185

ΜΕ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Πολλὴν ἄρα δεῖ προμήθειαν αὐτοῦ ἔχειν.

ΜΕ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Πῶς οὖν, ὃ ἐγὼ ἄρτι ἔλεγον, ἐσκοποῦμεν ἄν, εἰ ἐβουλόμεθα σκέψασθαι, τίς ἡμῶν περὶ ἀγωνίαν τεχνικώτατος; ἆρ' οὐχ ὁ μαθὼν καὶ ἐπιτηδεύσας, ᾧ καὶ διδάσκαλοι ἀγαθοὶ γεγονότες ἦσαν αὐτοῦ τούτου;

ΜΕ. Ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἔτι πρότερον, τίνος ὄντος τούτου, οὗ ζητοῦμεν τοὺς διδασκάλους;

Phaedon. p. 62. C. et 94. C. Bekkerus de suo dedit τυγχάνοι. Pro ἢ καὶ ἠσκηκὼς Bodl. a Vat. Θ. recte καὶ ἠσκ. extruso ἤ.
καλῶς κριθήσεσθαι] Sic Bodl. Vat. Θ. Ven. Ξ. Par. G. Urb. Vat. r. Flor. a. b. c. o. Vind. Vulgo erat κρίνεσθαι.

quentia, de qua quaerimus, fateris esse posse. De Nat. Deor. II, 36. *nunc autem* mihi videntur ne suspicari quidem, quanta sit admirabilitas rerum coelestium. Tusc. III, 1, 2. De Fin. V, 15. Nec simplex nunc est inusitatum. Virgil. Aen. I, 240. hoc equidem occasum Troiae solabar: nunc eadem fortuna viros insequitur. — Ad ἐναντίαν intell. ψῆφον, vulgari ellipsi, de qua dixit Schaefer. ad Lamb. Bos. p. p. 568.

Cap. IX. E. ἄρα τοῖς πλείοσιν ἂν—] Eadem argumentatio est Criton. c. VII. in. Loqutionem ὑπό τινι παιδεύεσθαι ad Rempubl. III. p. 391. C. illustravimus. cfr. Matth. Gr. §. 394. ann. Rost Gr. §. 112. 3. a. Ibidem p. 389. C. diximus de verbo ἀσκεῖν intransitive posito, ut sit se exercere, meditari aliquid. Denique κἂν εἰ repetito ἂν attigimus ad Gorg. p. 514. D. et Remp. VII. p. 515. E.

P. 185. τοὺς δ' ἄλλους ἐᾶν] missos facere, i. e. non curare. v. ad Criton. p. 45. A.

B. Οὐκοῦν ἔτι πρότε-

ΜΕ. Πῶς λέγεις;

Cap. X. *ΣΩ.* Ὧδε ἴσως μᾶλλον κατάδηλον ἔσται. οὔ μοι δοκεῖ ἐξ ἀρχῆς ἡμῖν ὡμολογῆσθαι, τί ποτ' ἔστι,
C περὶ οὗ βουλευόμεθα καὶ σκεπτόμεθα, ὅστις ἡμῶν τεχνικὸς καὶ τούτου ἕνεκα διδασκάλους ἐκτήσατο, καὶ ὅστις μή.

ΝΙ. Οὐ γάρ, ὦ Σώκρατες, περὶ τοῦ ἐν ὅπλοις μάχεσθαι σκοποῦμεν, εἴτε χρὴ αὐτὸ τοὺς νεανίσκους μανθάνειν, εἴτε μή;

ΣΩ. Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Νικία. ἀλλ' ὅταν περὶ φαρμάκου τις τοῦ πρὸς ὀφθαλμοὺς σκοπῆται, εἴτε χρὴ αὐτὸ ὑπαλείφεσθαι εἴτε μή, πότερον οἴει τότε εἶναι τὴν βουλὴν περὶ τοῦ φαρμάκου, ἢ περὶ τῶν ὀφθαλμῶν;

ΝΙ. Περὶ τῶν ὀφθαλμῶν.

D *ΣΩ.* Οὐκοῦν καὶ ὅταν ἵππῳ χαλινὸν σκοπῆταί τις εἰ προσοιστέον ἢ μή, καὶ ὁπότε, τότε που περὶ τοῦ ἵππου βουλεύεται, ἀλλ' οὐ περὶ τοῦ χαλινοῦ;

ΝΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἑνὶ λόγῳ, ὅταν τίς τι ἕνεκά του σκοπῇ, περὶ ἐκείνου ἡ βουλὴ τυγχάνει οὖσα, οὗ ἕνεκα ἐσκόπει, ἀλλ' οὐ περὶ τοῦ ὃ ἕνεκα ἄλλου ἐζήτει.

Cap. X. P. 185. D. *ἀλλ' οὐ περὶ τοῦ ὃ ἕνεκα ἄλλου ἐζ.*] Vett. editt. et codd. omnes *οὗ — ἄλλο ἐζ.*, quod Cornarius emendavit, probantibus Schleiermachero, Iacobsio, Bekkero, aliis.

ρον, τίνος ὄντος τούτου, οὗ ζ.] Post *οὐκοῦν ἔτι πρότερον* in promtu est ex antecedentibus repeti oportere *ἐσκοποῦμεν ἄν.* Sed in proximis haeret aliqua labes. Corrigo: *τίνος ὄντος τούτου* (sc. *τῆς ἀγωνίας*) *ἐζητοῦμεν τοὺς διδασκάλους*; id quod iam olim legendum proposui. Nam imperfectum requiritur propterea, quod haec quoque *ὑποθετικῶς* accipienda sunt. v. ad Charmid. p. 171. D. Istud *οὗ* autem misere turbat structuram, quo servato genitivi ratio reddi nullo modo potest. Nunc omnia sunt in expedito: nam *τίνος ὄντος τούτου ἐζητοῦμεν τ. δ.* idem est quod *τί ἦν τοῦτο, οὗ ἐζητοῦμεν τ. δ.* — *τούτου ἕνεκα, τοῦ τεχνικὸς εἶναι.*

Cap. X. D. *οὗ ἕνεκ' ἐσκόπει*] Imperfecto ideo utitur, quia ad exempla antea memorata respicit. Poterat etiam dicere: *οὗ ἕνεκα αὐτὸν σκοπεῖν ἐλέγομεν.* v. ad Phaedon. p. 68. B. Gorg. p. 516. D. coll. Matth. Gr. Ampl. T. II. p. 958. — De articuli usu in verbis: *περὶ τοῦ ἃ ἕνεκα ἄλλου ἐζήτει*, v. Matth. l. c. §. 287.

ἆρα τεχνικός ἐστιν] Sic

ΝΙ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Δεῖ ἄρα καὶ τὸν σύμβουλον σκοπεῖν, ἆρα τεχνικός ἐστιν εἰς ἐκείνου θεραπείαν, οὗ ἕνεκα σκοπούμενοι σκοποῦμεν.

ΝΙ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν νῦν φαμεν περὶ μαθήματος σκο- E
πεῖν τῆς ψυχῆς ἕνεκα τῆς τῶν νεανίσκων.

ΝΙ. Ναί.

ΣΩ. Εἴ τις ἄρα ἡμῶν τεχνικὸς περὶ ψυχῆς θεραπείαν καὶ οἷός τε καλῶς τοῦτο θεραπεῦσαι, καὶ ὅτῳ διδάσκαλοι ἀγαθοὶ γεγόνασι, τοῦτο σκεπτέον.

ΛΑ. Τί δέ, ὦ Σώκρατες; οὔπω ἑώρακας ἄνευ διδασκάλων τεχνικωτέρους γεγονότας εἰς ἔνια ἢ μετὰ διδασκάλων;

ΣΩ. Ἔγωγε, ὦ Λάχης. οἷς γε σὺ οὐκ ἂν ἐθέλοις πιστεῦσαι, εἰ φαῖεν ἀγαθοὶ εἶναι δημιουργοί, εἰ μή τί σοι τῆς αὐτῶν τέχνης ἔργον ἔχοιεν ἐπιδεῖξαι
εὖ εἰργασμένον, καὶ ἓν καὶ πλείω. 186

ΛΑ. Τοῦτο μὲν ἀληθῆ λέγεις.

Cap. XI. *ΣΩ.* Καὶ ἡμᾶς ἄρα δεῖ, ὦ Λάχης τε καὶ Νικία, ἐπειδὴ Λυσίμαχος καὶ Μελησίας εἰς συμβουλὴν παρεκαλεσάτην ἡμᾶς περὶ τοῖν υἱέοιν,

E. τοῦτο σκεπτέον] Sic Vat. Θ Urbin. Ante Bekkerum τοῦτον legebatur.

ἆρα in interrogatione aliunde suspensa positum Phaedon. p. 70. E. σκεψώμεθα, ἆρα ἀναγκαῖον. De Republ. V. p. 462. A. εἶτα ἐπισκέψασθαι, ἆρα ἃ νῦν δὴ διήλθομεν — ἁρμόττει, in quibus Dobreus Adversar. I, I. p. 157. frustra εἰ ἄρα restitui iubebat. Gorg p. 475. C. σκεψώμεθα, ἆρα λύπῃ ὑπερβάλλει τὸ ἀδικεῖν. Ibid. p. 476. A. σκεψώμεθα, τὸ ἀδικοῦντα διδόναι δίκην ἆρα μέγιστον τῶν κακῶν ἐστιν. Euthyphron. p. 12. C. ἠρώτων, ἆρα ἵνα δίκαιον, ἔνθα καὶ ὅσιον. Pro σκοπούμενοι σκοποῦμεν. Matth. Gr. §. 558. scribendum senset σκοποῦμεν ἃ σκοποῦμεν. Quo vereor ut opus sit. Quum enim σκοπεῖσθαι et σκοπεῖν dicatur promiscue, utrinsque formae coniunctio me quidem non adeo offendit, ut librorum fidem nihili faciendam esse existimem. Catalogum verborum pariter activa ac media forma usitatorum dedit Budaeus Commentar. Ling. Graec. p. 419 sqq. ed. Bas.

E. τοῦτο θεραπεῦσαι] τὴν τῆς ψυχῆς θεράπειαν. v. ad Reip. VII. p. 526. C. coll. Matth. Gr. §. 439.

P. 186. Τοῦτο μὲν ἀλη-

προθυμούμενοι αὐτοῖν ὅ τι ἀρίστας γενέσθαι τὰς ψυχάς, εἰ μὲν φαμεν ἔχειν, ἐπιδεῖξαι αὐτοῖς καὶ διδασκάλους οἵτινες ἡμῶν γεγόνασιν, *οἳ* αὐτοὶ πρῶτοι ἀγαθοὶ ὄντες καὶ πολλῶν νέων τεθεραπευκότες ψυ-
B χὰς ἔπειτα καὶ ἡμᾶς διδάξαντες φαίνονται· ἢ εἴ τις ἡμῶν αὐτῶν ἑαυτῷ διδάσκαλον μὲν οὔ φησι γεγονέναι, ἀλλ' οὖν ἔργα αὐτὸς αὐτοῦ ἔχει εἰπεῖν, καὶ ἐπιδεῖξαι, τίνες Ἀθηναίων ἢ τῶν ξένων ἢ δοῦλοι ἢ ἐλεύθεροι δι' ἐκεῖνον ὁμολογουμένως ἀγαθοὶ γεγόνασιν· εἰ δὲ μηδὲν ἡμῖν τούτων ὑπάρχει, ἄλλους κελεύειν ζητεῖν καὶ μὴ ἐν ἑταίρων ἀνδρῶν υἱέσι κινδυνεύειν διαφθείροντας τὴν μεγίστην αἰτίαν ἔχειν ὑπὸ τῶν οἰκειοτάτων. ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ Λυσίμαχέ τε καὶ
C Μελησία, πρῶτος περὶ ἐμαυτοῦ λέγω, ὅτι διδάσκαλός μοι οὐ γέγονε τούτου πέρι. καίτοι ἐπιθυμῶ γε τοῦ πράγματος ἐκ νέου ἀρξάμενος. ἀλλὰ τοῖς μὲν σοφισταῖς οὐκ ἔχω τελεῖν μισθούς, οἵπερ μόνοι ἐπηγγέλλοντό με οἷοί τ' εἶναι ποιῆσαι καλόν τε κἀγαθόν· αὐτὸς δ' αὖ εὑρεῖν τὴν τέχνην ἀδυνατῶ ἔτι νυνί.

Cap. XI. P. 186. *οἳ αὐτοὶ πρῶτοι*] οἳ, quod in editt. vett. et codd. mss. omnibus desideratur, Bekkero acceptum referimus.

B. *αὐτὸς αὐτοῦ ἔχει εἰπεῖν*] *ἔχειν* Steph. cum Angel. Flor. b. c. Mox *δι' ἐκεῖνον* solus Coisl. ex corr. Vitiose ante Bekkerum circuinferebatur *δι' ἐκείνων*.

θῆ λέγεις.] Sic etiam Menon. p. 98. B. *καὶ τοῦτό μοι δοκεῖς ἀληθῆ λέγειν.* Tim. p. 21. D. Quod est in codd. nonnullis *Ταῦτα*, id etsi prima specie commendatur, tamen non est necessarium, modo verba sic intelligas: Istud quidem quod attinet, vera dicis.

Cap. XI. B. *ἢ εἴ τις ἡμῶν αὐτῶν —*] Quum in superioribus praecesserit: *εἰ μέν φαμεν ἔχειν*, nunc usus loquendi vulgaris postulabat: *εἰ δέ τις ἡμῶν κτλ.* Sed mutata est paullulum verborum consecutio. Deinde accurata ratio exigebat hoc: *ἀλλ' οὖν ἔργα αὐτὸν αὑτοῦ ἔχειν εἰπεῖν*, quod ex praecedenti *δεῖ* esset suspensum: atque id ipsum olim mihi reponendum videbatur. Nunc tamen sine libris nihil sollicitaverim. Quanquam mirum est, quod deinceps constructio rursus ad infinitivum *κελεύειν* revertitur, qui dubium non est quin e superiore *δεῖ* pendere iudicandus sit. Sed v. p. 198. B. et annot. ad Alcibiad. sec. p. 147. E. Legg. X. p. 890. C. Symp. p. 210. B. Euthyphr. p. 5. B.

C. *διδάσκαλος — οὐ γέγονε τούτου πέρι.*] V. ad Menexen. p. 235. E. *ᾧ τυγχάνει διδάσκαλος οὖσα οὐ πάνυ φαύλη περὶ ῥητορικῆς.* Mox p. 186. E. *μαθητὴς οὐδενὸς περὶ*

εἰ δὲ Νικίας ἢ Λάχης εὕρηκεν ἢ μεμάθηκεν, οὐκ ἂν θαυμάσαιμι· καὶ γὰρ χρήμασιν ἐμοῦ δυνατώτεροι, ὥστε μαθεῖν παρ' ἄλλων, καὶ ἅμα πρεσβύτεροι, ὥστε ἤδη εὑρηκέναι. δοκοῦσι δή μοι δυνατοὶ εἶναι παιδεῦσαι ἄνθρωπον· οὐ γάρ ἄν ποτε ἀδεῶς ἀπε- D
φαίνοντο περὶ ἐπιτηδευμάτων νέῳ χρηστῶν τε καὶ πονηρῶν, εἰ μὴ αὐτοῖς ἐπίστευον ἱκανῶς εἰδέναι. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἔγωγε τούτοις πιστεύω· ὅτι δὲ διαφέρεσθον ἀλλήλοιν, ἐθαύμασα. τοῦτο οὖν σοῦ ἐγὼ ἀντιδέομαι, ὦ Λυσίμαχε, καθάπερ ἄρτι Λάχης μὴ ἀφίεσθαί σε ἐμοῦ διεκελεύετο, ἀλλὰ ἐρωτᾶν, καὶ ἐγὼ νῦν παρακελεύομαί σοι μὴ ἀφίεσθαι Λάχητος μηδὲ Νικίου, ἀλλ' ἐρωτᾶν, λέγοντα ὅτι Ὁ μὲν Σωκράτης οὔ φησιν ἐπαΐειν περὶ τοῦ πράγματος, οὐδ' ἱκανὸς E
εἶναι διακρῖναι, ὁπότερος ὑμῶν ἀληθῆ λέγει· οὔτε γὰρ εὑρετὴς οὔτε μαθητὴς οὐδενὸς περὶ τῶν τοιούτων γεγονέναι· σὺ δ', ὦ Λάχης καὶ Νικία, εἴπατον ἡμῖν ἑκάτερος, τίνι δὴ δεινοτάτῳ συγγεγόνατον περὶ τῆς τῶν νέων τροφῆς, καὶ πότερα μαθόντε παρά του ἐπίστασθον ἢ αὐτὼ ἐξευρόντε· καὶ εἰ μὲν μα-

κελεύειν ζητεῖν] κελεύει Bodl. Vat. Θ. Ven. Σ. Par. BCEG. alii. Sed infinitivus ex δεῖ pendet.

ὦ Λυσίμαχέ τε καὶ Μελ.] τε ex Bodl. Coisl. Ven. Ξ. Par. G. Urb. Vatic. adiectum. quod Platonem ita usurpare Heindorf. ad Protagor. p. 558.=336. De animadvertit.

E. εἴπατον ἡμῖν] Turr. Herm. ex Bodl. Vat. Or. B. pr. et τῶν τοιούτων γεγονέναι. Phaedon. p. 97. D. διδάσκαλος τῆς αἰτίας περὶ τῶν ὄντων.

ἐκ νέου ἀρξάμενος] V. ad Remp. II. p. 366. E.

D. τοῦτο οὖν σοῦ ἐγὼ ἀντιδέομαι] h. e. vicissim abs te peto. Eadem deinde repetit verbis: καὶ ἐγὼ νῦν παρακελεύομαί σοι, quae more pervulgato propter longiorem orationis intercapedinem iterantur: Post παρακελεύομαί σοι quod subsequitur accusativus λέγοντα, fieri hoc recte potuit, quia non minus bene dicitur παρακελεύομαί σε μὴ ἀφίεσθαι, quam παρακελεύομαί σοι μ. ἀφ. Retulit igitur scriptor participium ad infinitivum, quum pronomen cum παρακελεύομαι coniunxerit. Multa id genus exempla collegerunt intpp. ad Xenoph. Mem. II, 6, 26. Cyrop. II. 1, 15. Brunck. ad Soph. El. v. 480. Elmsl. ad Eurip. Heraclid. v. 693. Platonica dedi ad Remp. IX. p. 586 E. conf. Rost. Gr. §. 127. ann. 2. p. 656. ed. IV.

E. οὔτε γὰρ εὑρετὴς οὔτε μαθ. — γεγονέναι] Parenthesis, quae causam rei indicat, pendet et ipsa ex antecedenti φησί. Ad verba σὺ δὲ — εἴπατον contendas Protagor. p. 311. D. εἰπέ μοι, ὦ Σώκρατές τε καὶ Ἱππόκρατες, ὡς τίνι

προθυμούμενοι αὐτοῖν ὅ τι ἀρίστας γενέσθαι τὰς
ψυχάς, εἰ μέν φαμεν ἔχειν, ἐπιδεῖξαι αὐτοῖς καὶ δι-
δασκάλους οἵτινες ἡμῶν γεγόνασιν, *οἳ* αὐτοὶ πρῶτοι
ἀγαθοὶ ὄντες καὶ πολλῶν νέων τεθεραπευκότες ψυ-
B χὰς ἔπειτα καὶ ἡμᾶς διδάξαντες φαίνονται· ἢ εἴ τις
ἡμῶν αὐτῶν ἑαυτῷ διδάσκαλον μὲν οὔ φησι γεγονέ-
ναι, ἀλλ' οὖν ἔργα αὐτὸς αὑτοῦ ἔχει εἰπεῖν, καὶ
ἐπιδεῖξαι, τίνες Ἀθηναίων ἢ τῶν ξένων ἢ δοῦλοι ἢ
ἐλεύθεροι δι' ἐκεῖνον ὁμολογουμένως ἀγαθοὶ γεγόνα-
σιν· εἰ δὲ μηδὲν ἡμῖν τούτων ὑπάρχει, ἄλλους κε-
λεύειν ζητεῖν καὶ μὴ ἐν ἑταίρων ἀνδρῶν υἱέσι κινδυ-
νεύειν διαφθείροντας τὴν μεγίστην αἰτίαν ἔχειν ὑπὸ
τῶν οἰκειοτάτων. ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ Λυσίμαχέ τε καὶ
C Μελησία, πρῶτος περὶ ἐμαυτοῦ λέγω, ὅτι διδάσκαλός
μοι οὐ γέγονε τούτου πέρι. καίτοι ἐπιθυμῶ γε τοῦ
πράγματος ἐκ νέου ἀρξάμενος. ἀλλὰ τοῖς μὲν σοφι-
σταῖς οὐκ ἔχω τελεῖν μισθούς, οἵπερ μόνοι ἐπηγγέλ-
λοντό με οἷοί τ' εἶναι ποιῆσαι καλόν τε κἀγαθόν·
αὐτὸς δ' αὖ εὑρεῖν τὴν τέχνην ἀδυνατῶ ἔτι νυνί.

Cap. XI. P. 186. *οἳ αὐτοὶ πρῶτοι*] *οἳ*, quod in editt. vett. et codd. mss. omnibus desideratur, Bekkero acceptum referimus.

B. *αὐτὸς αὑτοῦ ἔχει εἰπεῖν*] *ἔχειν* Steph. cum Angel. Flor. b. c. Mox *δι' ἐκεῖνον* solus Coisl. ex corr. Vitiose ante Bekkerum circumferebatur *δι' ἐκείνων*.

θῆ λέγεις.] Sic etiam Menon. p. 98. B. *καὶ τοῦτό μοι δοκεῖς ἀληθῆ λέγειν.* Tim. p. 21. D. Quod est in codd. nonnullis *Ταῦτα*, id etsi prima specie commendatur, tamen non est necessarium, modo verba sic intelligas: Istud quidem quod attinet, vera dicis.

Cap. XI. B. *ἢ εἴ τις ἡμῶν αὐτῶν —*] Quum in superioribus praecesserit: *εἰ μέν φαμεν ἔχειν*, nunc usus loquendi vulgaris postulabat: *εἰ δέ τις ἡμῶν κτλ.* Sed mutata est paullulum verborum consecutio. Deinde accurata ratio exigebat hoc: *ἀλλ' οὖν ἔργα αὐτὸν αὑτοῦ ἔχειν εἰπεῖν*, quod ex praecedenti *δεῖ* esset suspensum: atque id ipsum olim mihi reponendum videbatur. Nunc tamen sine libris nihil sollicitaverim. Quanquam mirum est, quod deinceps constructio rursus ad infinitivum *κελεύειν* revertitur, qui dubium non est quin e superiore *δεῖ* pendere indicandus sit. Sed v. p. 198. B. et annot. ad Alcibiad. sec. p. 147. E. Legg. X. p. 890. C. Symp. p. 210. B. Euthyphr. p. 5. B.

C. *διδάσκαλος — οὐ γέγονε τούτου πέρι.*] V. ad Menexen. p. 235. E. *ᾧ τυγχάνει διδάσκαλος οὖσα οὐ πάνυ φαύλη περὶ ῥητορικῆς.* Mox p. 186. E. *μαθητὴς οὐδενὸς περὶ*

εἰ δὲ Νικίας ἢ Λάχης εὕρηκεν ἢ μεμάθηκεν, οὐκ
ἂν θαυμάσαιμι· καὶ γὰρ χρήμασιν ἐμοῦ δυνατώτε-
ροι, ὥςτε μαθεῖν παρ' ἄλλων, καὶ ἅμα πρεσβύτεροι,
ὥςτε ἤδη εὑρηκέναι. δοκοῦσι δή μοι δυνατοὶ εἶναι
παιδεῦσαι ἄνθρωπον· οὐ γὰρ ἄν ποτε ἀδεῶς ἀπε- D
φαίνοντο περὶ ἐπιτηδευμάτων νέῳ χρηστῶν τε καὶ
πονηρῶν, εἰ μὴ αὑτοῖς ἐπίστευον ἱκανῶς εἰδέναι. τὰ
μὲν οὖν ἄλλα ἔγωγε τούτοις πιστεύω· ὅτι δὲ διαφέ-
ρεσθον ἀλλήλοιν, ἐθαύμασα. τοῦτο οὖν σοῦ ἐγὼ
ἀντιδέομαι, ὦ Λυσίμαχε, καθάπερ ἄρτι Λάχης μὴ
ἀφίεσθαί σε ἐμοῦ διεκελεύετο, ἀλλὰ ἐρωτᾶν, καὶ ἐγὼ
νῦν παρακελεύομαί σοι μὴ ἀφίεσθαι Λάχητος μηδὲ
Νικίου, ἀλλ' ἐρωτᾶν, λέγοντα ὅτι Ὁ μὲν Σωκράτης
οὔ φησιν ἐπαΐειν περὶ τοῦ πράγματος, οὐδ' ἱκανὸς E
εἶναι διακρῖναι, ὁπότερος ὑμῶν ἀληθῆ λέγει· οὔτε
γὰρ εὑρετὴς οὔτε μαθητὴς οὐδενὸς περὶ τῶν τοιού-
των γεγονέναι· σὺ δ', ὦ Λάχης καὶ Νικία, εἴπατον
ἡμῖν ἑκάτερος, τίνι δὴ δεινοτάτῳ συγγεγόνατον περὶ
τῆς τῶν νέων τροφῆς, καὶ πότερα μαθόντε παρά
του ἐπίστασθον ἢ αὐτὼ ἐξευρόντε· καὶ εἰ μὲν μα-

κελεύειν ζητεῖν] κελεύει Bodl. Vat. Θ. Ven. Σ. Par. BCEG. alii. Sed infinitivus ex δεῖ pendet.

ὦ Λυσίμαχέ τε καὶ Μελ.] τε ex Bodl. Coisl. Ven. Ξ. Par. G. Urb. Vatic. adiectum, quod Platonem ita usurpare Heindorf. ad Protagor. p. 558.=336. De animadvertit.

E. εἴπατον ἡμῖν] Turr. Herm. ex Bodl. Vat. Or. B. pr. et τῶν τοιούτων γεγονέναι. Phaedon. p. 97. D. διδάσκαλος τῆς αἰτίας περὶ τῶν ὄντων.

ἐκ νέου ἀρξάμενος] V. ad Remp. II. p. 366. E.

D. τοῦτο οὖν σοῦ ἐγὼ ἀντιδέομαι] h. e. vicissim abs te peto. Eadem deinde repetit verbis: καὶ ἐγὼ νῦν παρακελεύομαί σοι, quae more pervulgato propter longiorem orationis intercapedinem iterantur: Post παρακελεύομαί σοι quod subsequitur accusativus λέγοντα, fieri hoc recte potuit, quia non minus bene dicitur παρακελεύομαί σε μὴ ἀφίεσθαι, quam παρακελεύομαί σοι μ. ἀφ. Retulit igitur scriptor participium ad infinitivum, quum pronomen cum παρακελεύομαι coniunxerit. Multa id genus exempla collegerunt intpp. ad Xenoph. Mem. II, 6, 26. Cyrop. II. 1, 15. Brunck. ad Soph. El, v. 480. Elmsl. ad Eurip. Heraclid. v. 693. Platonica dedi ad Remp. IX. p. 586 E conf. Rost. Gr. §. 127. ann. 2. p. 656. ed. IV.

E. οὔτε γὰρ εὑρετὴς οὔτε μαθ. — γεγονέναι] Parenthesis, quae caussam rei indicat, pendet et ipsa ex antecedenti φησί. Ad verba σὺ δὲ — εἴπατον contendas Protagor. p. 311. D. εἰπέ μοι, ὦ Σώκρατές τε καὶ Ἱππόκρατες, ὡς τίνι

θόντε, τίς ὁ διδάσκαλος ἑκατέρῳ καὶ τίνες ἄλλοι
187 ὁμότεχνοι αὐτοῖς, ἵν', ἂν μὴ ὑμῖν σχολὴ ᾖ ὑπὸ τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων, ἐπ' ἐκείνους ἴωμεν καὶ πείθωμεν ἢ δώροις ἢ χάρισιν ἢ ἀμφότερα ἐπιμεληθῆναι καὶ τῶν ἡμετέρων καὶ τῶν ὑμετέρων παίδων, ὅπως μὴ καταισχύνωσι τοὺς αὐτῶν προγόνους φαῦλοι γενόμενοι· εἰ δ' αὐτοὶ εὕρεταὶ γεγονότε τοῦ τοιούτου, δότε παράδειγμα, τίνων ἤδη ἄλλων ἐπιμεληθέντες ἐκ φαύλων καλούς τε κἀγαθοὺς ἐποιήσατε.
B εἰ γὰρ νῦν πρῶτον ἄρξεσθε παιδεύειν, σκοπεῖν χρὴ μὴ οὐκ ἐν τῷ Καρὶ ὑμῖν ὁ κίνδυνος κινδυνεύηται, ἀλλ' ἐν τοῖς υἱέσι τε καὶ ἐν τοῖς τῶν φίλων παισί, καὶ ἀτεχνῶς τὸ λεγόμενον κατὰ τὴν παροιμίαν ὑμῖν συμβαίνῃ, ἐν πίθῳ ἡ κεραμεία γιγνομένη. λέγετε οὖν, τί τούτων ἢ φατὲ ὑμῖν ὑπάρχειν τε καὶ προσήκειν,

G. Sed mox p. 187. D. codd. εἴπατε.

P. 187. *σχολὴ ᾖ*] εἴη Steph. cum Par. E.

εὕρεταὶ γεγονότε] Sic Bodl. Vat. Θ. Vulgo erat γεγόνατε. Pro τοῦ τοιούτου Steph. cum Par. E. τούτου habet. Ibidem legitur παραδείγματα, quod inter ceteros codd. solus Flor. b. tenere videtur.

πρῶτον ἄρξεσθε π.] V. ἄρξεσθε πρῶτον. Mutatus ordo verborum e Bodl. Vat. Θ. Ven. Ξ. Par. G.

ὄντι τῷ Πρωταγόρᾳ ἐν νῷ ἔχετε χρήματα τελεῖν; et quae ibi adscripsi. Mox πότερα dictum pro πότερον, usu pervulgato.

P. 187. *ἢ ἀμφότερα*] Ἀμφότερα sic positum attigi ad Gorg. p. 524. B. Apol. Socrat. p. 22. E.

τίνων ἤδη ἄλλων ἐπιμεληθέντες] h. e. τίνας ἤδη ἄλλους ἐκ φαύλων καλούς τε κἀγαθοὺς ἐποιήσατε, ἐπιμεληθέντες αὐτῶν. Sed ita solent casus pronominum more fere constanti proximo participio accommodari, cuius usus exempla ad Gorg. p. 492. B. et Remp. V. p. 466. A. collegimus. Aristoph. Ran. v. 1187. οἷς οὐδὲ τρὶς λέγοντες ἐξικνούμεθα, ubi frustra turbarunt.

B. *μὴ οὐκ ἐν τῷ Καρὶ —*] Eurip. Cyclop. v. 650. ἐν τῷ Καρὶ κινδυνεύομεν. Plat. Euthyd. p. 284. B. ὥσπερ ἐν Καρὶ ἐν ἐμοὶ ἔστω ὁ κίνδυνος. Cicero pro Flacco cap. 27. iam a Iacobsio laudatus: Quid de tota Caria? nonne hoc vestra voce vulgatum est, si quid cum periculo experiri velis, in Care potissimum esse experiendum? Schol. ad h. l. ἐπὶ τῶν ἐπισφαλέστερον καὶ ἐν ἀλλοτρίοις κινδυνευόντων. Κᾶρες γὰρ δοκοῦσι πρῶτοι μισθοφορῆσαι, ὅθεν καὶ εἰς πόλεμον αὐτοὺς προέταττον. ἐντεῦθεν γὰρ καὶ τοὺς μικροὺς (ἐπικούρους?) στρατιώτας τινὲς Καρίωνας (v. Reinesii Varr. Lect. libr. I. c. 20.) προσηγόρευον· καὶ τὸ παρ' Ὁμήρῳ δὲ „ἐν Καρὸς αἴσῃ“ Iliad. I. v. 378.) ἐν τῷ τυχόντι τινὲς ἀκούουσιν. μέμνηται δ' αὐτῆς Ἀρχίλοχος λέγων· καὶ δὴ ἐπίκουρος ὥστε Κὰρ κεκλήσομαι. καὶ Ἔφορος ἐν α ἱστο-

ἢ οὔ φατε. Ταῦτ᾽, ὦ Λυσίμαχε, παρ᾽ αὐτῶν πυνθάνου τε καὶ μὴ μεθίει τοὺς ἄνδρας.

Cap. XII. ΛΥ. Καλῶς μὲν ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ ἄνδρες, Σωκράτης λέγειν· εἰ δὲ βουλομένοις ὑμῖν ἐστὶ περὶ τῶν τοιούτων ἐρωτᾶσθαί τε καὶ διδόναι C
λόγον, αὐτοὺς δὴ χρὴ γιγνώσκειν, ὦ Νικία τε καὶ Λάχης. ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ Μελησίᾳ τῷδε δῆλον ὅτι ἡδομένοις ἂν εἴη, εἰ πάντα, ἃ Σωκράτης ἐρωτᾷ, ἐθέλοιτε λόγῳ διεξιέναι· καὶ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἐντεῦθεν ἠρχόμην λέγων, ὅτι εἰς συμβουλὴν διὰ ταῦτα ὑμᾶς παρακαλέσαιμεν, ὅτι μεμεληκέναι ὑμῖν ἡγούμεθα, ὡς εἰκός, περὶ τῶν τοιούτων, καὶ ἄλλως καὶ ἐπειδὴ οἱ παῖδες ὑμῖν ὀλίγου, ὥςπερ οἱ ἡμέτεροι, ἡλικίαν ἔχουσι παιδεύεσθαι. εἰ οὖν ὑμῖν μή τι δια- D
φέρει, εἴπατε καὶ κοινῇ μετὰ Σωκράτους σκέψασθε,

B. ὁ κίνδυνος κινδυνεύηται] V. κινδυνεύεται, quod est in solo Urb. Mox tamen codd. plerique omnes συμβαίνει. Pro vulg. κεραμία cum Bekkero ex Urb. Vindob. et corr. Coisl. κεραμεία dedi.

Cap. XII. C. ἐντεῦθεν ἠρχόμην] V. ἠρχόμην ἐντεῦθεν. Illud ex Bodl. aliisque restitutum.

ριῶν, καὶ Φιλήμων ἐν Γάμῳ· ἐν Καρὶ τὸν κίνδυνον οἶδα, δέσποτα. καὶ Εὐριπίδης Κύκλωπι: δράσω τάδ᾽· ἐν Καρὶ κινδυνευτέον. καὶ Κρατῖνος Βουκόλοις· ἐν Καρὶ τὸν κίνδυνον· ἐν ἐμοὶ δὴ δοκεῖ πρώτῳ πειρᾶσθαι. κτλ. Plura dabunt Valcken. ad Herodot. p. 403. et Spanhem. ad Iulian. Caesar. p. 105. ed. Heusing.

καὶ ἀτεχνῶς τὸ λεγόμενον —] Hoc ἀτεχνῶς in afferendis proverbiis frequentatum. v. ad Remp. VIII. p. 548. A. Ion. p. 534. E. De proverbio ipso Schol. ad h. l. Παροιμία, ἐν πίθῳ τὴν κεραμείαν, ἐστὶ τῶν τὰς πρώτας μαθήσεις ὑπερβαινόντων, ἁπτομένων δὲ τῶν μειζόνων καὶ ἤδη τῶν τελειοτέρων. κέχρηται δὲ αὐτῇ Ἀριστοφάνης ἐν Προαγῶσι καὶ Πλάτων ἐν Γοργίᾳ (p. 514. E.) λέγων „τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο, ἐν πίθῳ τὴν κεραμείαν ἐπιχειρεῖν μανθάνειν.“

Cap. XII. C. ἐρωτᾶσθαί τε καὶ διδόναι λόγον] h. e. καὶ ἀποκρίνεσθαι. Phaedon. p. 78. D. ἧ οὐσίας, ἧς λόγον δίδομεν τοῦ εἶναι καὶ ἐρωτῶντες καὶ ἀποκρινόμενοι. Ibid. p. 75. D. καὶ ἐν ταῖς ἐρωτήσεσιν ἐρωτῶντες καὶ ἐν ταῖς ἀποκρίσεσιν ἀποκρινόμενοι. Criton. p. 50. C. De Republ. VII. p. 531. D. al. — αὐτοὺς δὴ χρὴ γιγνώσκειν. Gorg. p. 505. C Αὐτὸς γνώσει, ubi Schol. ἀντὶ τοῦ· εἰ ἐθέλεις, ποίει· ἐμοὶ γὰρ οὐ μέλει. Alia formulae exempla collegi ad Phileb. p. 12. A. — ὅτι ἡδομένοις ἂν εἴη. Homer. Iliad. ξ, 108. ἐμοὶ δέ κεν ἀσμένῳ εἴη. Plat. Phaedon. c. 24. extr. εἰ σοὶ ἡδομένῳ

διδόντες τε καὶ δεχόμενοι λόγον παρ' ἀλλήλων· εὖ γὰρ καὶ τοῦτο λέγει ὅδε, ὅτι περὶ τοῦ μεγίστου νῦν βουλευόμεθα τῶν ἡμετέρων. ἀλλ' ὁρᾶτε, εἰ δοκεῖ χρῆναι οὕτω ποιεῖν.

ΝΙ. Ὦ Λυσίμαχε, δοκεῖς μοι ὡς ἀληθῶς Σωκράτη πατρόθεν γιγνώσκειν μόνον, αὐτῷ δ' οὐ συγ-
E γεγονέναι ἀλλ' ἢ παιδὶ ὄντι, εἴ που ἐν τοῖς δημόταις μετὰ τοῦ πατρὸς ἀκολουθῶν ἐπλησίασέ σοι ἢ ἐν ἱερῷ ἢ ἐν ἄλλῳ τῳ συλλόγῳ τῶν δημοτῶν· ἐπειδὴ δὲ πρεσβύτερος γέγονεν, οὐκ ἐντετυχηκὼς τῷ ἀνδρὶ δῆλος ἔτι εἶ.

E. δῆλος ἔτι εἶ] ἔτι om. Bodl. Θ et Herm.
Cap. XIII. E. ὅς ἂν ἐγγύτατα Σ.] Sic Bodl. Colsl. Vat. Θ. r. Ven. Σ. Par. BC. Ang. Barb. Pal. Urb. Vind. Flor. a. c. o. Vulgo erat ἐγγυτάτω. Mox loco vulg. πάσασθαι e Bodl. Vat. Θ.

ἐστίν. Conf. Rost. §. 105. Observ. 2. p. 506 sq. ed. IV.

E. μετὰ τοῦ πατρὸς ἀκολουθῶν] V. ad Menexen. p. 235. A. — ἢ ἐν ἱερῷ — τῶν δημοτῶν. Habebant enim gentiles sacra sua atque propria, de qua re v. Taylor. ad Lycurg. p. 123. T. VIII. Oratt. Reisk.

Cap. XIII. ἐγγύτατα Σωκράτους ᾖ λόγῳ, ὥσπερ γένει] Locus propter istud ὥσπερ γένει multum vexatus. Heindorfius ad Soph. p. 441. interpretatur: qui disputandi ratione quasi genere cognatus est Socrati eique appropinquat. Sed fallitur vir egregius λόγον intelligens disputandi rationem, quum nihil nisi colloquium intelligi apertum sit. Nos olim ὥσπερ γένει dictum esse censuimus propter τῶν δημοτῶν mentionem, intelleximusque generis necessitudinem. Quod tamen iam nihili facimus, quum τὸ γένος de tribulibus certe intelligi nullo modo possit. Schleiermacherus ὥσπερ γένει eiiciendum statuit. Quo tamen eiecto merito dubites, num formula ἐγγύτατα εἶναι λόγῳ sic simpliciter posita adhiberi potuerit. Frid. Iacobsius coniecit, ὥσπερ δίνῃ, tamquam vortici. Quod sicuti a librorum scriptura recedit longius, ita minus accommodatum videtur sequentibus verbis: ὑπὸ τούτου περιαγόμενον κτλ. Sauppius coniectavit: ὡς παραγένηται, sc. αὐτῷ, quod certe languet intolerabiliter. Hommel. ad Sympos. p. 122. totum locum refingit sic: ὅτι ὃς ἂν ἐγγύτατα Σωκράτους ᾖ λόγῳ, ὥσπερ γυναικὶ πλησιάζει διαλ. quod ipse sic interpretatur: Agitur satis lepide de mulieribus, quae severissime in virorum suorum vitam inquirunt, neque prius ab interrogando atque explorando desistunt, quam omnem vitam, quomodo gesta sit atque geratur, cognoverint. Quem nollem sequutus esset C. Fr. Hermannus, qui audaci consilio in editione Teubneriana hanc scripturam evulgavit:

ΛΥ. Τί μάλιστα, ὦ Νικία;

Cap. XIII. *ΝΙ.* Οὔ μοι δοκεῖς εἰδέναι, ὅτι ὃς ἂν ἐγγύτατα Σωκράτους ᾖ λόγῳ ὥςπερ γένει καὶ πλησιάζῃ διαλεγόμενος, ἀνάγκη αὐτῷ, ἐὰν ἄρα καὶ περὶ ἄλλου του πρότερον ἄρξηται διαλέγεσθαι, μὴ παύεσθαι ὑπὸ τούτου περιαγόμενον τῷ λόγῳ, πρὶν ἂν ἐμπέσῃ εἰς τὸ διδόναι περὶ αὑτοῦ λόγον, ὅντινα τρόπον νῦν τε ζῇ καὶ ὅντινα τὸν παρεληλυθότα βίον 188
βεβίωκεν· ἐπειδὰν δ' ἐμπέσῃ, ὅτι οὐ πρότερον αὐτὸν ἀφήσει Σωκράτης, πρὶν ἂν βασανίσῃ ταῦτα εὖ τε καὶ καλῶς ἅπαντα. ἐγὼ δὲ συνήθης τέ εἰμι τῷδε

Ang. Urb *παύεσθαι* restitutum. Ceteri maximam partem *παύσεσθαι* habent.

πρὶν ἂν ἐμπέσῃ] *ἄν*, vulgo omissum, praebuerunt Coisl. Ven. Σ. Par. G. Angel. Pal. Urb. Flor. a. c. o et ex corr. Par. BC. In Bodl. exstat *ἐμπέσει*, quod nihili est.

ὃς ἂν ἐγγύτατα Σ. ᾖ λόγῳ ὥςπερ γυναικὶ εἰ πλησιάζοι κτλ. Habet enim haec Socratis cum muliercula vitam mariti curiosius sciscitante comparatio nescio quid insulsi, quod parum convenit cum laude, quae ei a Nicia tribuitur. En igitur, largam habes copiam iudiciorum, quae viri docti de hoc loco protulerunt. Addere his iam licebit, quid nos nunc de re perquam controversa existimemus, postquam omnem eius rationem iterum iterumque perpendimus. Censemus autem scribendum esse: *ὥςπερ ἕρκει*, quod sponte apparet facillime in *ὥςπερ γένει* depravari potuisse, extrema syllaba vocabuli *ὥςπερ* et prima nominis *ἕρκει* male confusa. Ea vero lectione restituta protenus omnia clara fiunt et perspicua. Comparatur enim Socratis sermo aptissime cum sepimento vel reti aliquo, in quod quis circumductus denique incidere cogatur. Quod nemo est quin sponte videat quam eleganter fiat. Nam *ἕρκος* vett. Gram. testibus inter alia significavit etiam *δικτυῶδές τι μηχάνημα*. Pollux X. 30. in Id. V. 4. §. 35. Hesych. s. v. *Ἕρκεσι*. Plato Sophist. p. 220. B: *ὅτι πᾶν, ὅσον ἂν ἕνεκα κωλύσεως εἴργει τι περιέχον, ἕρκος εἰκὸς ὀνομάζειν — κύρτους δὴ καὶ δίκτυα καὶ βρόχους καὶ πόρκους καὶ τὰ τοιαῦτα.* Pindar. Nem. 3, 49: *κτείνοντ' ἐλάφους ἄνευ δολίων ἑρμάτων*. Eurip. Med v. 986. *τοῖον εἰς ἕρκος πεσεῖται*. Aeschyl. Agam. v 1620. Aristoph. Avv. v. 528. Sophocl. Ai. v. 60. coll. Homer. Odyss. X. v. 469. Herodot. VII. 85. ubi vid. Wesseling. Atque hac demum ratione probata apparebit, opinor, etiam quorsum tandem pertineat, quod in verbis consequentibus legimus *ὑπὸ τούτου περιαγόμενον, πρὶν ἂν ἐμπέσῃ, ἐπειδὰν δὲ ἐμπέσῃ*. Nimirum haec omnia in retis vel sepimenti imaginem unice convenire manifestum est. Sed satis haec de loco valde impedito et controverso, quem tamen nunc ita videmur expedivisse, ut non multum abfuerit, quin *ὥςπερ ἕρκει* vel sine codicum suffragio Platoni impertiremur. Sed nolui-

καὶ οἶδ᾽, ὅτι ἀνάγκη ὑπὸ τούτου πάσχειν ταῦτα, καὶ ἔτι γε αὐτὸς ὅτι πείσομαι ταῦτα εὖ οἶδα· χαίρω γάρ, ὦ Λυσίμαχε, τῷ ἀνδρὶ πλησιάζων, καὶ οὐδὲν οἶμαι κακὸν εἶναι τὸ ὑπομιμνήσκεσθαι ὅ τι μὴ καλῶς ἢ
B πεποιήκαμεν ἢ ποιοῦμεν, ἀλλ᾽ εἰς τὸν ἔπειτα βίον προμηθέστερον ἀνάγκη εἶναι τὸν ταῦτα μὴ φεύγοντα, ἀλλ᾽ ἐθέλοντα κατὰ τὸ τοῦ Σόλωνος καὶ ἀξιοῦντα μανθάνειν, ἕωςπερ ἂν ζῇ, καὶ μὴ οἰόμενον αὐτὸ τὸ γῆρας νοῦν ἔχον προςιέναι. ἐμοὶ μὲν οὖν οὐδὲν ἄηθες οὐδ᾽ αὖ ἀηδὲς ὑπὸ Σωκράτους βασανίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ πάλαι σχεδόν τι ἠπιστάμην, ὅτι οὐ περὶ τῶν μειρακίων ἡμῖν ὁ λόγος ἔσοιτο Σωκράτους παρόντος,
C ἀλλὰ περὶ ἡμῶν αὐτῶν. ὅπερ οὖν λέγω, τὸ μὲν ἐμὸν οὐδὲν κωλύει Σωκράτει συνδιατρίβειν ὅπως οὗτος βούλεται· Λάχητα δὲ τόνδε ὅρα, ὅπως ἔχει περὶ τοῦ τοιούτου.

Cap. XIV. ΛΑ. Ἁπλοῦν τό γ᾽ ἐμόν, ὦ Νικία, περὶ λόγων ἐστίν· εἰ δὲ βούλει, οὐχ ἁπλοῦν, ἀλ-

P. 188. B. κατὰ τὸ τοῦ Σόλωνος] Vulgo erat κατὰ τοὺς Σ., quod emendatum est e Stob. Serm. XXX. p. 204. 49. et corr. Coisl. In Bodl. Vat. Θ. Par. G. Urb. est κατὰ τοῦ Σ. Palat. habet κατὰ τὸν τοῖ Ven. Σ. κατὰ τοὺς το Σ.

mus praecipitato consilio agere festinantius.

πρὶν ἂν ἐμπέσῃ εἰς τὸ δ. λ.] tanquam in retia quaedam callide disposita. Itaque deinceps, in eadem manens metaphora, dicit οὐ πρότερον αὐτὸν ἀφήσει Σωκράτης.

P. 188. ὅ τι μὴ καλῶς —] Paullo fortius dictum pro εἴ τι μὴ καλῶς ἢ π. Apolog. Socr. p. 22. B. Symp. p. 176. D. Phaedr. p. 242. C. . 269. C. al. Vitiose olim ὅτι scribebatur.

B. κατὰ τὸ τοῦ Σόλωνος] Notissimus est Solonis versiculus: γηράσκω δ᾽ αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος, servatus a Plutarcho in Solone p. 96. E. et Schol. ad Sophocl. Antig. v. 711. Platonis locum retulit Stobaeus Serm. XXX. p. 204. Mox ἕωςπερ ἂν est: so lange nur, quod neglexit Heindorf. ad Cratyl. p. 47. -- αὐτὸ τὸ γῆρας, ipsam per se senectutem.

οὐδὲν ἄηθες οὐδ᾽ αὖ ἀηδὲς] Paronomasiae figura apud Platonem non infrequens; v. Astium ad Legg. p. 104. Hoc loco quod ea utitur Nicias, videtur id ex Prodicen disciplina repetendum, qua ipsum usum fuisse significatur p. 194. D. 197. D. v. Spengel. Act. Script. p. 50. Welcker. Mus. Rhen. Vol. I. p. 543.

C. τὸ μὲν ἐμὸν] h. e. quod ad me attinet. Vulgo pro ἐγὼ positum putant. v. De Rep. VII. p. 533. A. Legg. I. p. 643. A. IV. p. 725. B. VI. p. 778. D. Theaet. p. 161. E. al.

ὅπως ἔχει περὶ τοῦ τοι-

λὰ διπλοῦν. καὶ γὰρ ἂν δόξαιμί τῳ φιλόλογος εἶναι καὶ αὖ μισόλογος. ὅταν μὲν γὰρ ἀκούω ἀνδρὸς περὶ ἀρετῆς διαλεγομένου ἢ περί τινος σοφίας ὡς ἀληθῶς ὄντος ἀνδρὸς καὶ ἀξίου τῶν λόγων ὧν λέγει, χαίρω ὑπερφυῶς, θεώμενος ἅμα τόν τε λέγοντα καὶ τὰ λε- D
γόμενα, ὅτι πρέποντα ἀλλήλοις καὶ ἁρμόττοντά ἐστι· καὶ κομιδῇ μοι δοκεῖ μουσικὸς ὁ τοιοῦτος εἶναι, ἁρμονίαν καλλίστην ἡρμοσμένος οὐ λύραν οὐδὲ παιδιᾶς ὄργανα, ἀλλὰ τῷ ὄντι ζῆν, ἡρμοσμένος [οὗ] αὐτὸς αὑτοῦ τὸν βίον σύμφωνον τοῖς λόγοις πρὸς τὰ ἔργα, ἀτεχνῶς δωριστί, ἀλλ' οὐκ ἰαστί, οἴομαι δὲ οὐδὲ φρυγιστὶ οὐδὲ λυδιστί, ἀλλ' ἥπερ μόνη Ἑλληνική ἐστιν ἁρμονία. ὁ μὲν οὖν τοιοῦτος χαίρειν με ποιεῖ φθεγγόμενος καὶ δοκεῖν ὁτῳοῦν φιλόλογον εἶναι· οὕτω σφόδρα E
ἀποδέχομαι παρ' αὐτοῦ τὰ λεγόμενα· ὁ δὲ τἀναντία τούτου πράττων λυπεῖ με, ὅσῳ ἂν δοκῇ ἄμεινον λέγειν, τοσούτῳ μᾶλλον, καὶ ποιεῖ αὖ δοκεῖν εἶναι μισόλογον. Σωκράτους δ' ἐγὼ τῶν μὲν λόγων

αὐτὸ τὸ γῆρας] Sic Vat. r. Vind. et Ficinus: neque sperantem senectutem ipsam mentem nobis daturam. Vulgo erat αὐτῷ, quod tenuit etiam Bekker. Orellius coni. αὐτῷ αὐτὸ coll. Theaet. p. 197. B.

οὕτου] quomodo de hoc tali consilio sentiat. Symp. p. 174. B. πῶς ἔχεις πρὸς τὸ ἐθέλειν ἂν ἰέναι; Ibid. p. 176. B. πῶς ἔχει πρὸς τὸ ἐῤῥῶσθαι πίνειν Ἀγάθων. Protagor. p. 352. A. θεασάμενος, ὅτι οὕτως ἔχεις πρὸς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ ἡδύ.

Cap. XIV. Ἁπλοῦν τό γ' ἐμὸν —] Dilogia haud inelegans, quandoquidem ἁπλοῦν primo loco est ἀφελές, deinde proprio sensu intelligitur; de quare monuit Iacobs.; conferri jubens Ruhnken ad Tim. p. 86.

D. καὶ κομιδῇ μοι δοκεῖ —] Sententia loci omnino certe non est obscura. Constat enim ex multis Xenophontis et Platonis locis, Socraticos maximeque Platonem unice probavisse Doricam vivendi gravitatem atque severitatem, quam ab levitate Attica et mollitie Ionica plurimum distare videbant. Itaque Laches hoc loco a Platone ita loquens inducitur, ut concentum inter sermones atque actiones comparet cum gravi illa harmonia Dorica, quam unam vult esse Graecam. De qua sententia contulisse iuvabit Platonis iudicium Politiae libr. III p. 398 sqq. expromtum. Socraticos fortasse ob oculos habuit comicus Equitt. v. 990 sqq. eos atque Cleonem uno eodemque sale lepidissime perfricans: φασὶ γὰρ αὐτὸν οἱ παῖδες, ὃν ξυνεφοίτων, τὴν Δωριστὶ μόνην ἁρμόττεσθαι θαμὰ τὴν λύραν, ἄλλην δ' οὐκ ἐθέλειν μαθεῖν· κᾆτα τὸν κιθαριστὴν ὀργισθέντ' ἀπάγειν κελεύειν, ὡς ἁρμονίαν ὁ παῖς οὗτος

οὐκ ἔμπειρός εἰμι, ἀλλὰ πρότερον, ὡς ἔοικε, τῶν ἔργων ἐπειράθην, καὶ ἐκεῖ αὐτὸν εὗρον ἄξιον ὄντα
189 λόγων καλῶν καὶ πάσης παῤῥησίας. εἰ οὖν καὶ τοῦτ' ἔχει, συμβούλομαι τἀνδρί, καὶ ἥδιστ' ἂν ἐξεταζοίμην ὑπὸ τοῦ τοιούτου, καὶ οὐκ ἂν ἀχθοίμην μανθάνων, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ τῷ Σόλωνι, ἓν μόνον προσλαβών, ξυγχωρῶ· γηράσκων γὰρ πολλὰ διδάσκεσθαι ἐθέλω ὑπὸ χρηστῶν μόνον. τοῦτο γάρ μοι συγχωρείτω, ἀγαθὸν καὶ αὐτὸν εἶναι τὸν διδάσκαλον, ἵνα μὴ δυσμαθὴς φαίνωμαι ἀηδῶς μανθάνων. εἰ δὲ νεώτερος ὁ διδάσκων ἔσται ἢ μήπω ἐν δόξῃ ὢν ἤ τι ἄλλο τῶν τοι-
B οὕτων ἔχων, οὐδέν μοι μέλει. σοὶ οὖν, ὦ Σώκρατες, ἐγὼ ἐπαγγέλλομαι καὶ διδάσκειν καὶ ἐλέγχειν ἐμὲ ὅ τι ἂν βούλῃ, καὶ μανθάνειν γε ὅ τι αὖ ἐγὼ οἶδα· οὕτω σὺ παρ' ἐμοὶ διάκεισαι ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας, ᾗ μετ' ἐμοῦ συνδιεκινδύνευσας καὶ ἔδωκας σαυτοῦ πεῖραν ἀρετῆς, ἣν χρὴ διδόναι τὸν μέλλοντα δικαίως δώσειν. λέγ' οὖν ὅ τι σοι φίλον, μηδὲν τὴν ἡμετέραν ἡλικίαν ὑπόλογον ποιούμενος.

Cap. XIV. P. 189. B. *οὐδέν μοι μέλει*] Sic codd. omnes praeter Par. E., quem secutus Stephanus *μελήσει* edidit. Idem deinceps eodem usus fonte: *σοὶ οὖν, ἐγώ, ὦ Σ., ἐπαγγ.*, et *καὶ ἐλέγχειν καὶ διδάσκειν* scripsit.

πεῖραν ἀρετῆς]. *τῆς ἀρετῆς* Steph. cum Par. E. Pro *ὑπό-*

οὐ δύναται μαθεῖν, ἣν μὴ Δωροδοκητί. De harmoniae et virtutis comparatione v. Phaedon. p. 61. A. ibique annot. Wernsdorf. ad Himer. p. 284. et de hoc loco Proclus in Polit. p. 365. Verba ipsa nonnihil videntur habere difficultatis. Quae tamen facili negotio tolletur, dummodo *οὐ* istud cum Heusdio deleverimus, et post *τοιοῦτος εἶναι* ac *τῷ ὄντι ζῆν* commate distinxerimus, sicuti iam fecimus. Nam ita post *ὁ τοιοῦτος εἶναι* reliqua per epexegesin adduntur, ut etiam *ζῆν* praecedenti *δοκεῖ* pendeat. Itaque locus sic explicandus: ac plane mihi videtur talis homo esse musicus, hoc est, optima harmonia non lyrae neque ludicrorum instrumentorum sed revera temperatus vivere, quippe quum ipse suam vitam talem effecerit, quae ad actiones cum sermonibus concinat, modo plane Dorico etc. Participium *ἡρμοσμένος* cum duplici accusativo iunctum, quippe quum recte dicatur *ἁρμόζεσθαι ἁρμονίαν* et *ἁρμόζεσθαι λύραν*, ut utrumque rectissime in unum iungi potuerit. Illud *τῷ ὄντι* autem opponitur praecedenti *οὐ λύραν οὐδὲ παιδιᾶς ὄργανα*. De *ἀτεχνῶς* ante *δωριστί* illato v. annot. ad Phaedon. p. 90. C. Denique verba: *ἀλλ' ἥπερ μόνη Ἑλληνική ἐστιν ἁρμονία* sic ac-

Cap. XV. ΣΩ. Οὐ τὰ ὑμέτερα, ὡς ἔοικεν, αἰτιασόμεθα μὴ οὐχ ἕτοιμα εἶναι καὶ συμβουλεύειν C καὶ συσκοπεῖν.

ΛΥ. Ἀλλ' ἡμέτερον δὴ ἔργον, ὦ Σώκρατες· ἕνα γάρ σε ἔγωγε ἡμῶν τίθημι. σκόπει οὖν ἀντ' ἐμοῦ ὑπὲρ τῶν νεανίσκων ὅ τι δεόμεθα παρὰ τῶνδε πυνθάνεσθαι, καὶ συμβούλευε διαλεγόμενος τούτοις. ἐγὼ μὲν γὰρ καὶ ἐπιλανθάνομαι ἤδη τὰ πολλὰ διὰ τὴν ἡλικίαν ὧν ἂν διανοηθῶ ἐρέσθαι καὶ αὖ ἃ ἂν ἀκούσω· ἐὰν δὲ μεταξὺ ἄλλοι λόγοι γένωνται, οὐ D πάνυ μέμνημαι. ὑμεῖς οὖν λέγετε καὶ διέξιτε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς περὶ ὧν προὐθέμεθα· ἐγὼ δ' ἀκούσομαι, καὶ ἀκούσας αὖ μετὰ Μελησίου τοῦδε ποιήσω τοῦτο, ὅ τι ἂν καὶ ὑμῖν δοκῇ.

ΣΩ. Πειστέον, ὦ Νικία τε καὶ Λάχης, Λυσιμάχῳ καὶ Μελησίᾳ. ἃ μὲν οὖν νῦν δὴ ἐπεχειρήσαμεν σκοπεῖν, τίνες οἱ διδάσκαλοι ἡμῖν τῆς τοιαύτης παιδείας γεγόνασιν ἢ τίνας ἄλλους βελτίους πεποιήκα-

λογον Steph. ὑπὸ λόγον.

Cap. XV. C. καὶ συσκοπεῖν] Coisl. σκοπεῖν.

D. ὅ τι ἂν καὶ ὑμῖν δ.] καὶ e Bodl. Coisl. Ven. Σ. Par. G. Urb. Vat. r. inserere non dubitavi, omissum illud etiam a Bekkero.

cipienda: ἀλλὰ ταύτην τὴν ἁρμονίαν (τὸν βίον ἡρμοσμένος), ἥπερ μόνη Ἑλληνική ἐστιν.

E. ἀλλὰ πρότερόν, ὡς ἔοικε, τ. ἔ. ἐπ.] Hic quoque ὡς ἔοικε de re certa positum. v. Ruhnk. ad Tim. p. 281. — ἄξιον ὄντα καλῶν κτλ. i. e. quem deceant pulcri sermones et omnis generis facunda libertas. — ἐκεῖ, ἐν τοῖς ἔργοις.

P. 189. καὶ τοῦτ' ἔχει] sc. τὸ καλῶς καὶ μετὰ παῤῥησίας λέγειν. — συμβούλομαι τ. ἀνδρί, h. e. ei assentior. Euthydem. p. 298. B. οὐκ ἂν συμβουλοίμην. Eurip. Hecub. v. 377. συμβούλου δέ μοι θανεῖν.

ἢ μήπω ἐν δόξῃ ὢν] nondum floreat bona apud alios existimatione; nondum ἔνδοξος sit.

B. καὶ μανθάνειν γε] Ex antecedenti ἐπαγγέλλομαι per zeugma intelligas καὶ βούλομαι. — τὴν ἡμετέραν ἡλικίαν — ποιούμενος] nullam aetatis nostrae (senectutis) habens rationem. Nam ὑπόλογον ποιεῖσθαι idem est quod ὑπολογίζεσθαι, quo verbo Plato usus est Apol. p. 28. B. D. al. Vulgo erat ὑπὸ λόγον, quod iam Steph. vidit in ὑπόλογον mutari oportere.

Cap. XV. C. Ἀλλ' ἡμέτερον δὴ ἔργον] Loqutionem illustravit Valcken. ad Eurip.

μεν, ἴσως μὲν οὐ κακῶς ἔχει ἐξετάζειν καὶ τὰ τοι-
αῦτα ἡμᾶς αὐτούς· ἀλλ' οἶμαι, καὶ ἡ τοιάδε σκέ-
E ψις εἰς ταὐτὸν φέρει, σχεδὸν δέ τι καὶ μᾶλλον ἐξ
ἀρχῆς εἴη ἄν. εἰ γὰρ τυγχάνομεν ἐπιστάμενοι ὁτου-
οῦν πέρι, ὅτι παραγενόμενόν τῳ βέλτιον ποιεῖ ἐκεῖνο
ᾧ παρεγένετο, καὶ προσέτι οἷοί τέ ἐσμεν αὐτὸ ποιεῖν
παραγίγνεσθαι ἐκείνῳ, δῆλον, ὅτι αὐτό γε ἴσμεν τοῦ-
το, οὗ πέρι σύμβουλοι ἂν γενοίμεθα, ὡς ἄν τις αὐ-
τὸ ῥᾷστα καὶ ἄριστα κτήσαιτο. ἴσως οὖν οὐ μανθά-
νετέ μου ὅ τι λέγω, ἀλλ' ὧδε ῥᾷον μαθήσεσθε. εἰ
190 τυγχάνομεν ἐπιστάμενοι, ὅτι ὄψις παραγενομένη ὀφθαλ-
μοῖς βελτίους ποιεῖ ἐκείνους, οἷς παρεγένετο, καὶ προσ-
έτι οἷοί τέ ἐσμεν ποιεῖν αὐτὴν παραγίγνεσθαι ὄμ-
μασι, δῆλον, ὅτι ὄψιν γε ἴσμεν αὐτήν, ὅ τί ποτ'
ἔστιν, ἧς πέρι σύμβουλοι ἂν γενοίμεθα, ὡς ἄν τις
αὐτὴν ῥᾷστα καὶ ἄριστα κτήσαιτο. εἰ γὰρ μηδ' αὐ-
τὸ τοῦτο εἰδείημεν, ὅ τί ποτ' ἔστιν ὄψις ἢ ὅ τι
ἔστιν ἀκοή, σχολῇ ἂν σύμβουλοί γε ἄξιοι λόγου γε-
νοίμεθα καὶ ἰατροὶ ἢ περὶ ὀφθαλμῶν ἢ περὶ ὤτων,

E. εἰ γὰρ τυγχάνομεν] Sic recte Stephanus Vett. editt. cum codd omnibus ἐτυγχάνομεν.

καὶ ἄριστα κτήσαιτο] Sic Ven. Ξ. Par. C. probante Bekkero. Vulgo καὶ ἄριστ' ἂν κτ.

P. 190. σχολῇ ἂν σύμβουλοί γε] γε σύμβ. Steph. cum Par. E. Flor. b.

τρόπον ἀκοὴν] V. τρόπον ἢ ἀκοήν, quod e Bodl. Coisl.

Phoeniss. v. 417. — ἡμῶν εἶ-θημι, te inter nos numero, quibus de puerorum salute consultandum est. — παρὰ τῶνδε; a Nicia et Lachete. — Mox οὐ πάνυ non significat: plane non, quam vim et potestatem eae voculae nusquam habent; sed est potius, sicut alibi, non admodum, haud sane; quod subinde cum ethica quadam gravitate paullo fortius negat; unde factum est, ut viri docti in eius interpretatione laberentur. Nobiscum facit Rückertus ad Sympos. p. 180. C. Non male Schleiermacherus: kommen aber gar andere Reden zwischen ein, so behalte ich fast nichts mehr.

E. ἀλλ' οἶμαι, καὶ ἡ τοιάδε σκέψις —] Veruntamen opinor, haec quoque quaestio, (quam nunc sum suscepturus), ad eundem nos ducit finem, ac propemodum rem magis ab initio repetet. De recta oratione post ἀλλ' οἶμαι illata supra ad p. 184. B. monui.

εἰ γὰρ τυγχάνομεν ἐπιστάμενοι —] Nam si rem quampiam scimus, si cui adsit, illud ipsum, in quo insit, efficere melius, et

ὅντινα τρόπον ἀκοὴν ἢ ὄψιν κάλλιστ' ἂν κτήσαιτό τις. B

ΛΑ. Ἀληθῆ λέγεις, ὦ Σώκρατες.

Cap. XVI. *ΣΩ.* Οὐκοῦν, ὦ Λάχης, καὶ νῦν ἡμᾶς τώδε παρακαλεῖτον εἰς συμβουλήν, τίν' ἂν τρόπον τοῖς υἱέσιν αὐτῶν ἀρετὴ παραγενομένη ταῖς ψυχαῖς ἀμείνους ποιήσειε;

ΛΑ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν τοῦτό γ' ὑπάρχειν δεῖ, τὸ εἰδέναι ὅ τί ποτ' ἔστιν ἀρετή; εἰ γάρ που μηδ' ἀρετὴν εἰδεῖμεν τὸ παράπαν ὅ τί ποτε τυγχάνει ὄν, τίνα τρόπον τούτου σύμβουλοι γενοίμεθα ὁτῳοῦν, ὅπως ἂν αὐτὸ κάλλιστα κτήσαιτο; C

ΛΑ. Οὐδένα, ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Φαμὲν ἄρα, ὦ Λάχης, εἰδέναι αὐτό, ὅ τι ἔστι.

ΛΑ. Φαμὲν μέντοι.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὅ γε ἴσμεν, κἂν εἴποιμεν δήπου, τί ἔστι.

ΛΑ. Πῶς γὰρ οὔ;

Vat. Θ. Ven. Σ. Par. BCE. Aug. Barb. Pal. Urb. Vind. Flor. a. b. c. o mutatum.

Cap. XVI. B. *ἀρετὴν εἰδεῖμεν*] V. *εἰδείημεν*, quod e codicum vestigiis mutavit Bekker. Mox *ποτε* om. Steph. cum Par. E.

τίνα τρόπον τούτου σ.] Bekker. de suo dedit *τίν' ἂν τρ.* Sed vid. annot.

si praeterea possumus efficere, ut illi insit, sine dubio illud ipsum novimus, de quo consilia damus, quomodo quis illud facillime optimeque adipiscatur. Nihili est quod libri mss. habent *εἰτύγχαμεν*. De *ὡς ἂν* sequente optativo quomodo significante dictum est ad Phaedrum p. 230. B.

οὐ μανθάνετέ μου —] V. ad Remp. II. p. 375. D. et III. p. 394. C.

Cap. XVI. P. 190. B. *ὑπάρχειν δεῖ*] hoc debet suppetere, quo universa rei quaestio tanquam fundamento nitatur. v. ad Menexen. p. 237. B.

ὅ τί ποτε τυγχάνει ὄν] Participium praedicato accommodatum. Debebat enim *οὖσα* esse. v. ad Protagor p. 354. C. Sic infra p. 191. E.

τίνα τρόπον τούτου σύμβουλοι γενοίμεθα] Bekker. de coniectura dedit *τίν' ἂν τρόπον*. Quae quanquam facillima est correctio, tamen invitis libris *ἂν* infercire non audemus. conf. Alcibiad. I. p. 132. A. ibique annot. Gorg. p. 492. B. *τί τῇ ἀληθείᾳ αἴσχιον καὶ κάκιον εἴη σωφροσύνης — τοῖς ἀνθρώποις*; De Rep. p. 437. B.

ΣΩ. Μὴ τοίνυν, ὦ ἄριστε, περὶ ὅλης ἀρετῆς εὐθέως σκοπώμεθα — πλέον γὰρ ἴσως ἔργον —, ἀλλὰ μέρους τινὸς πέρι πρῶτον ἴδωμεν, εἰ ἱκανῶς
D ἔχομεν πρὸς τὸ εἰδέναι· καὶ ἡμῖν, ὡς τὸ εἰκός, ῥᾴων ἡ σκέψις ἔσται.

ΛΑ. Ἀλλ' οὕτω ποιῶμεν, ὦ Σώκρατες, ὡς σὺ βούλει.

ΣΩ. Τί οὖν ἂν προελοίμεθα τῶν τῆς ἀρετῆς μερῶν; ἢ δῆλον δή, ὅτι τοῦτο, εἰς ὃ τείνειν δοκεῖ ἡ ἐν τοῖς ὅπλοις μάθησις; δοκεῖ δέ που τοῖς πολλοῖς εἰς ἀνδρείαν. ἢ γάρ;

ΛΑ. Καὶ μάλα δὴ οὕτω δοκεῖ.

ΣΩ. Τοῦτο τοίνυν πρῶτον ἐπιχειρήσωμεν, ὦ Λάχης, εἰπεῖν, ἀνδρεία τί ποτ' ἐστίν· ἔπειτα μετὰ τοῦτο σκεψόμεθα καὶ ὅτῳ ἂν τρόπῳ τοῖς νεανίσκοις
E παραγένοιτο, καθ' ὅσον οἷόν τε ἐξ ἐπιτηδευμάτων τε καὶ μαθημάτων παραγενέσθαι. ἀλλὰ πειρῶ εἰπεῖν ὃ λέγω, τί ἐστιν ἀνδρεία.

Cap. XVII. *ΛΑ.* Οὐ μὰ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες, οὐ χαλεπὸν εἰπεῖν· εἰ γάρ τις ἐθέλοι ἐν τῇ τά-

C. *εὐθέως σκοπώμεθα*] V. σκοπῶμεν εὐθέως, ut est in Par. E. Flor. b.

D. *τοῖς πολλοῖς εἰς ἀνδρείαν*] V. ἀνδρίαν, quod hic et in proximis e Bodl. Vat. Θ. Vind. mutavi. v. ad Gorg. p. 492. A.

μετὰ τοῦτο σκεψόμεθα] Sic Bodl. Coisl. Vat. Ven. Ξ.

ἆρ' οὖν—πάντα τὰ τοιαῦτα τῶν ἐναντίων ἀλλήλοις θείης; Legg. X. p. 894. C. τῶν δὴ δέκα μάλιστα ἡμῖν κινήσεων τίνα προκρίναιμεν ὀρθότατα πασῶν; Aeschyl. Suppl. v. 21. τίνα γοῦν χώραν εὔφρονα μᾶλλον τῆσδ' ἀφικοίμεθα; Sophocl. Oed. Col. v. 1418. πῶς γὰρ αὖθις αὖ πάλιν στράτευμ' ἄγοιμι ταὐτὸν εἰσάπαξ τρέσας; Antigon. v. 895. τί δῆτα δρῶμ' ἐγὼ τοὐνθένδε γε; Talia acute explanavit Reisig. de particula ἂν p. 132 sq, cui assentitur Hermann. de part. ἂν p. 157 sqq. Rost. Gr. §. 120. p. 588 sq. ed. IV. Hunc locum sic interpreteris: quomodo quis censeat posse nos cuiquam consilium dare, qua ratione illud optime sequatur?

Cap. XVII. E. *ἐγὼ αἴτιος — τὸ σὲ ἀποκρίνασθαι*]. Ne quis τοῦ corrigat, sicut nuper fecit R. B. Hirschigius, similia ad Criton. p. 43. C notavimus.

P. 191. *ἀνδρεῖός που οὗτος —*] Fortis, nisi fallor, tua adeo sententia ille est, qui manens in acie adversus hostes pu-

ξει μένων ἀμύνεσθαι τοὺς πολεμίους καὶ μὴ φεύγοι,
εὖ ἴσθι, ὅτι ἀνδρεῖος ἂν εἴη.

ΣΩ. Εὖ μὲν λέγεις, ὦ Λάχης· ἀλλ' ἴσως ἐγὼ
αἴτιος, οὐ σαφῶς εἰπών, τὸ σὲ ἀποκρίνασθαι μὴ τοῦ-
το, ὃ διανοούμενος ἠρόμην, ἀλλ' ἕτερον.

ΛΑ. Πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Ἐγὼ φράσω, ἐὰν οἷός τε γένωμαι. ἀνδρεῖός 191
που οὗτος, ὃν καὶ σὺ λέγεις, ὃς ἂν ἐν τῇ τάξει μέ-
νων μάχηται τοῖς πολεμίοις.

ΛΑ. Ἐγὼ γοῦν φημί.

ΣΩ. Καὶ γὰρ ἐγώ. ἀλλὰ τί αὖ ὅδε, ὃς ἂν φεύ-
γων μάχηται τοῖς πολεμίοις, ἀλλὰ μὴ μένων;

ΛΑ. Πῶς φεύγων;

ΣΩ. Ὥσπερ που καὶ Σκύθαι λέγονται οὐχ ἧτ-
τον φεύγοντες ἢ διώκοντες μάχεσθαι, καὶ Ὅμηρός
που ἐπαινῶν τοὺς τοῦ Αἰνείου ἵππους κραιπνὰ
μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα ἔφη αὐτοὺς ἐπίστασθαι B
διώκειν ἠδὲ φέβεσθαι. καὶ αὐτὸν τὸν Αἰνείαν
κατὰ τοῦτ' ἐνεκωμίασε, κατὰ τὴν τοῦ φόβου ἐπι-
στήμην, καὶ εἶπεν αὐτὸν εἶναι μήστωρα φόβοιο.

Par. CG. Barb. Pal. Vind. Flor. a. c. o. Vulgo legebatur σκε-ψώμεθα.

Cap. XVII. E. τὸ σὲ ἀποκρίνασθαι] Par. E. ἀποκρίνεσθαι, ut vulgo.

P. 191. ὃς ἂν ἐν τ. τ. μ. μάχηται] Vulgo ἂν omisso legebatur μάχεται, ut est in Par. E. Flor. b.

gnat.

Σκύθαι λέγονται —] Comparat Iacobsius Horat. Od. I. 19, 11. nec patitur Scythas Et versis animosum equis Parthum dicere. Ex quo loco etiam profugi Scythae Od. I. 35, 9. lucem suam accipiunt.

κραιπνὰ μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα —] Locus est Iliad. V, 223., ubi Aeneas ad Pandarum: ἀλλ' ἄγ', ἐμῶν ὀχέων ἐπιβήσεο, ὄφρα ἴδηαι, Οἷοι Τρώϊοι ἵπποι, ἐπιστάμενοι πεδίοιο Κραιπνὰ μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα διωκέμεν, ἠδὲ φέβεσθαι. coll. VIII, 105 sqq., quo loco Diomedes de iisdem equis, quos victo Aenea abegerat, iisdem usus verbis haec adiungit: οὕς ποτ' ἀπ' Αἰνείαν ἑλόμην μήστωρε φόβοιο, ubi alii μήστωρα legunt, quod ipsum Plato sequutus est. Ludens autem Socrates Platonicus pro more suo in vocabuli originatione μήστωρα φόβοιο intelligit eum, qui fugam meditatur, perinde ac si a verbo μήδεσθαι ductum ait. Ex quo multum fallatur si quis colligi licere putet, qualis Platoni placuerit huius vocis interpretatio.

ΛΑ. Καὶ καλῶς γε, ὦ Σώκρατες· περὶ ἁρμάτων γὰρ ἔλεγε. καὶ σὺ τὸ τῶν Σκυθῶν ἱππέων πέρι λέγεις. τὸ μὲν γὰρ ἱππικὸν τὸ ἐκείνων οὕτω μάχεται, τὸ δὲ ὁπλιτικὸν τό γε τῶν Ἑλλήνων ὡς ἐγὼ λέγω.

ΣΩ. Πλήν γ' ἴσως, ὦ Λάχης, τὸ Λακεδαιμο-
C νίων· Λακεδαιμονίους γάρ φασιν ἐν Πλαταιαῖς, ἐπειδὴ πρὸς τοῖς γεῤῥοφόροις ἐγένοντο, οὐκ ἐθέλειν μένοντας πρὸς αὐτοὺς μάχεσθαι, ἀλλὰ φεύγειν, ἐπειδὴ δ' ἐλύθησαν αἱ τάξεις τῶν Περσῶν, ἀναστρεφομένους ὥςπερ ἱππέας μάχεσθαι καὶ οὕτω νικῆσαι τὴν ἐκεῖ μάχην.

ΛΑ. Ἀληθῆ λέγεις.

Cap. XVIII. *ΣΩ.* Τοῦτο τοίνυν αἴτιον ἔλεγον, ὅτι ἐγὼ αἴτιος μὴ καλῶς σε ἀποκρίνασθαι, ὅτι οὐ καλῶς ἠρόμην. βουλόμενος γάρ σου πυθέσθαι μὴ
D μόνον τοὺς ἐν τῷ ὁπλιτικῷ ἀνδρείους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν τῷ ἱππικῷ καὶ ἐν ξύμπαντι τῷ πολεμικῷ εἴδει, καὶ μὴ μόνον τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν τοῖς πρὸς τὴν θάλατταν κινδύνοις ἀνδρείους ὄντας, καὶ ὅσοι γε πρὸς νόσους καὶ ὅσοι πρὸς πενίας ἢ καὶ πρὸς τὰ πολιτικὰ ἀνδρεῖοί εἰσι, καὶ ἔτι αὖ μὴ μόνον ὅσοι πρὸς λύπας ἀνδρεῖοί εἰσιν ἢ φό-

Cap. XVIII. C. *Τοῦτο τοίνυν αἴτιον ἔλεγον*] Iacobsius *αἴτιον* delendum censet. Hermann. ex coni. dedit *τοίνυν ἄρτι ἔλεγον*. Sed vera est codicum lectio.

B. *καὶ σὺ τὸ τῶν Σκ. λ.*] Vide ne legendum sit: *καὶ σὺ αὖ τὸ τ. Σκ.* et tu quoque de aliena re dicis; loqueris enim de more Scytharum.

C. *πρὸς τοῖς γεῤῥοφόροις*] Schol. *τὰ σκεπάσματα πάντα οἱ Ἀττικοὶ γέῤῥα ἔλεγον. τινὲς δὲ δερμάτινά σκεπάσματά τινα καὶ Περσικά, οἷς ἀντὶ ἀσπίδων ἐχρῶντο. οἱ δὲ γέῤῥα τὰς σκηνάς φασι, καὶ γεῤῥοφόρους τοὺς τὰ εἰρημένα φέροντας.* cfr. Herodot. VII. c. 61. — *οὐκ ἐθέλειν μένοντας — μάχεσθαι*, ut p. 190. E. *εἰ γάρ τις ἐθέλοι ἐν τῇ τάξει μένων ἀμύνεσθαι*. p. 193. A. *καρτεροῦντα ἄνδρα καὶ ἐθέλοντα μάχεσθαι*. Ibid. C. *ὅσοι ἂν ἐθέλωσι — καρτερεῖν*. Xenoph. Cyrop. V. I, 10. *κινδυνεύειν σὺν ἐμοὶ ἐθελήσατε*. Oecon. 4, 19. *ἐν τοῖς δεινοῖς παραμένειν ἐθέλουσιν* Rem ipsam nemo alius memoriae prodidit, quanquam similia narrat Herodot. IX, 61.

Cap. XVIII. C. *Τοῦτο τοίνυν αἴτιον κ. λ.*] Hoc igitur dicebam *αἴτιον*, quod ego *αἴτιος* essem etc. Sententia sanequam clara et perspicua.

E. *καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις ἀνδρεῖοι . . .*] Apposui signum

βους, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐπιθυμίας ἢ ἡδονὰς δεινοὶ μάχεσθαι, καὶ μένοντες ἢ ἀναστρέφοντες — εἰσὶ γάρ E
πού τινες, ὦ Λάχης, καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις ἀνδρεῖοι. . . .

ΛΑ. Καὶ σφόδρα, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἀνδρεῖοι μὲν πάντες οὗτοί εἰσιν, ἀλλ' οἱ μὲν ἐν ἡδοναῖς, οἱ δ' ἐν λύπαις, οἱ δ' ἐν ἐπιθυμίαις, οἱ δ' ἐν φόβοις τὴν ἀνδρείαν κέκτηνται· οἱ δέ γ', οἶμαι, δειλίαν ἐν τοῖς αὐτοῖς τούτοις.

ΛΑ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Τί ποτε ὂν ἑκάτερον τούτων, τοῦτο ἐπυνθανόμην. πάλιν οὖν πειρῶ εἰπεῖν ἀνδρείαν πρῶτον, τί ὂν ἐν πᾶσι τούτοις ταὐτόν ἐστιν. ἢ οὔπω καταμανθάνεις ὃ λέγω;

ΛΑ. Οὐ πάνυ τι.

Cap. XIX. ΣΩ. Ἀλλ' ὧδε λέγω, ὥσπερ ἂν εἰ 192
τάχος ἠρώτων τί ποτ' ἐστίν, ὃ καὶ ἐν τῷ τρέχειν τυγχάνει ὂν ἡμῖν καὶ ἐν τῷ κιθαρίζειν καὶ ἐν τῷ λέγειν καὶ ἐν τῷ μανθάνειν, καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς, καὶ σχεδόν τι αὐτὸ κεκτήμεθα, οὗ καὶ πέρι ἄξιον λέγειν, ἢ ἐν ταῖς τῶν χειρῶν πράξεσιν ἢ σκελῶν ἢ στόματός τε καὶ φωνῆς ἢ διανοίας. ἢ οὐχ οὕτω καὶ σὺ λέγεις;

E. *Οὐ πάνυ τι*] V. τοι, quod soli tuentur Ven. Ξ. Par. E. Vat. r.

interrupti sermonis. Quum enim orationem exorsus sit ita: *βουλόμενος γάρ σου πυθέσθαι*, iam verbum finitum debuit subiicere. Sed non absolvit quod inchoaverat, quanquam mox κατὰ σύνεσιν enuntiatur quod hic addi debuit: *ἐπυθόμην τὴν ἀνδρείαν, τί ποτ' ὂν ἐν πᾶσι τούτοις ταὐτόν ἐστιν.*

Τί ποτε ὂν ἑκάτερον τούτων] Int. *κέκτηνται*, v. ad Menon. p. 86. A. **Heusdii** coniecturam Specim. Crit. p. 125. legendum putantis: *τί ποτε ὂν ἑκάτερον τούτων, τοῦτό ἐστιν, ἐπυνθανόμην*, supervacaneam arbitramur.

Cap. XIX. P. 192. *καὶ σχεδόν τι αὐτὸ κεκτ.*] Eleganter **Schleierm.** Graeci sermonis structuram imitatus est locum ita convertens: „**Ich meine es so, als wenn ich fragte, was wohl die Geschwindigkeit ist, was sie nämlich sowohl im Laufen ist, als in der Musik, im Reden, im Lernen, und in vielen andern Dingen, und fast haben wir sie ja in allem, wovon nur der Mühe lohnt zu re-**

ΛΑ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Εἰ τοίνυν τίς με ἔροιτο, Ὦ Σώκρατες, τί λέγεις τοῦτο, ὃ ἐν πᾶσιν ὀνομάζεις ταχυτῆτα εἶναι;
B εἴποιμ' ἂν αὐτῷ, ὅτι τὴν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πολλὰ διαπραττομένην δύναμιν ταχυτῆτα ἔγωγε καλῶ καὶ περὶ φωνὴν καὶ περὶ δρόμον καὶ περὶ τἆλλα πάντα.

ΛΑ. Ὀρθῶς γε σὺ λέγων.

ΣΩ. Πειρῶ δὴ καὶ σύ, ὦ Λάχης, τὴν ἀνδρείαν οὕτως εἰπεῖν, τίς οὖσα δύναμις ἡ αὐτὴ ἐν ἡδονῇ καὶ ἐν λύπῃ καὶ ἐν ἅπασιν οἷς νῦν δὴ ἐλέγομεν αὐτὴν εἶναι, ἔπειτ' ἀνδρεία κέκληται.

ΛΑ. Δοκεῖ τοίνυν μοι καρτερία τις εἶναι τῆς
C ψυχῆς, εἰ τό γε διὰ πάντων περὶ ἀνδρείας πεφυκὸς δεῖ εἰπεῖν.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν δεῖ, εἴ γε τὸ ἐρωτώμενον ἀποκρινούμεθα ἡμῖν αὐτοῖς. τοῦτο τοίνυν ἔμοιγε φαίνεται, ὅτι οὐ πᾶσά γε, ὡς ἐγῷμαι, καρτερία ἀνδρεία σοι φαίνεται. τεκμαίρομαι δὲ ἐνθένδε: σχεδὸν γάρ τι

Cap. XIX. P. 192. *ταχυτῆτα εἶναι*] Par. G. et Ven. Ξ. a pr. m. *ταχύτητα*. Sed nomina *βραδυτής*, *ταχυτής*, *δηϊοτής*, in ultima ferre accentum diserte testatur grammaticus ap. Bastium Epist. Crit. p. 199 conf. Boissonad. ad Philostrat. Heroic. p. 335 sq.

den, sowohl in den Verrichtungen der Hände als der Füsse, des Mundes und der Stimme, oder auch des Verstandes." v. ad Gorg. p. 452. D. Remp. VI. p. 505. E. Matth. Gr. §. 469. Deinde in verbis: *εἰ τοίνυν τίς με ἔροιτο*, structurae mutatio notanda, quum praecedat: *ὥςπερ ἂν εἰ τάχος ἠρώτων*. At nimirum cur facta sit haec sermonis conversio, ipsa res declarat.

ὃ ἐν πᾶσιν ὀνομάζεις — εἶναι;] Non rari est usus *εἶναι* ita post *ὀνομάζειν*, *καλεῖν*, *προςαγορεύειν* al. subiectum v. Schaefer. ad Dionys. Hal. p. 141. Iacobs. Additam. in Athen. p. 225. Heindorf. ad Theaet. p. 160. B. et nostra ad Parmenid. p. 133. D.

B. *Ὀρθῶς γε σὺ λέγων*] Theaet. p. 181. D. *ὀρθῶς γε λέγων*. Hipp. mai. in. *καλῶς γε σὺ νομίζων*. De Rep. V. p. 474. A. *καλῶς γ', ἔφη, ἐγὼ ποιῶν*. Charmid. p. 156. A. p. 162. E. Plura dabunt Dorvill. ad Charit. p. 296 sq. ed. Lips. Wyttenbach. Epist. crit. p. 26 sq.

οἷς νῦν δὴ ἐλέγομεν —] h. e. *ἐν οἷς*, quae praepositionis omissio ante relativa longe est creberrima. v. ad Apol. p. 27. D. Remp. VII. p. 520. D. Mox *ἔπειτα* eodem modo infertur, quo alibi poni solet post parti-

οἶδα, ὦ Λάχης, ὅτι τῶν πάνυ καλῶν πραγμάτων ἡγεῖ σὺ ἀνδρείαν εἶναι.

ΛΑ. Εὖ μὲν οὖν ἴσθι, ὅτι τῶν καλλίστων.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἡ μὲν μετὰ φρονήσεως καρτερία καλὴ κἀγαθή;

ΛΑ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Τί δ' ἡ μετ' ἀφροσύνης; οὐ τοὐναντίον ταύτῃ βλαβερὰ καὶ κακοῦργος; D

ΛΑ. Ναί.

ΣΩ. Καλὸν οὖν τι φήσεις σὺ εἶναι τὸ τοιοῦτον, ὂν κακοῦργόν τε καὶ βλαβερόν;

ΛΑ. Οὔκουν δίκαιόν γε, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα τήν γε τοιαύτην καρτερίαν ἀνδρείαν ὁμολογήσεις εἶναι, ἐπειδήπερ οὐ καλή ἐστιν, ἡ δὲ ἀνδρεία καλόν ἐστιν.

ΛΑ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Ἡ φρόνιμος ἄρα καρτερία κατὰ τὸν σὸν λόγον ἀνδρεία ἂν εἴη.

ΛΑ. Ἔοικεν.

B. οἷς νῦν δὴ ἐλέγομεν] V. δὴ νῦν, quod solus habet Par. E.

C. ὅτι οὐ πᾶσά γε] Bodl. Coisl. Vat. Θ. r. Ven. Ξ. Vind. Par. G. οὔτι pro ὅτι οὐ exhibent.

cipia. Nam sententia verborum haec est: Conare iam tu quoque explicare, quaenam illa facultas sit, quae quum eadem cernatur in voluptate et dolore et in omnibus iis, in quibus eam modo diximus inesse, tum commune fortitudinis nomen habet. v. ad Phaedon. p. 70. E. — τὸ διὰ πάντων, h. e. genus summum, quo omnes ac singulae eius partes continentur. Menon. p. 74. A. τὴν δὲ μίαν (ἀρετήν), ἣ διὰ πάντων τούτων ἐστίν, οὐ δυνάμεθα ἀνευρεῖν, quem locum cum his contendit Heindorf. ad Sophist. p. 240. A.

C. τὸ ἐρωτώμενον ἀποκρινούμεθα] h. e. πρὸς τὸ ἐρωτώμενον. Observandum est autem; quod grammatici nostri neglexerunt, pronomina tantum et participia eaque neutro genere posita ita cum ἀποκρίνεσθαι copulari solere. Frustra anquiras locum, in quo dicatur ἀποκρίνεσθαι τὸν λόγον τινὸς pro πρὸς τ. λ. Sed hoc tritum. Rarior est autem exuberantia orationis in verbis ἔμοιγε φαίνεται — ὡς ἐγῷμαι conspicua, cuius exempla notavimus ad Lysid. p. 221. E. conf. infra p. 196. E.

τεκμαίρομαι δὲ ἐνθένδε] τεκμαίρεσθαι ita sine accusativo pronominis usurpatum multis exemplis adstruximus ad Criton.

E Cap. XX. ΣΩ. Ἴδωμεν δή, ἡ εἰς τί φρόνιμος· ἢ ἡ εἰς ἅπαντα καὶ τὰ μεγάλα καὶ τὰ σμικρά; οἷον εἴ τις καρτερεῖ ἀναλίσκων ἀργύριον φρονίμως, εἰδὼς ὅτι ἀναλώσας πλέον ἐκτήσεται, τοῦτον ἀνδρεῖον καλοῖς ἄν;

ΛΑ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Ἀλλ' οἷον εἴ τις ἰατρὸς ὤν, περιπλευμονίᾳ τοῦ υἱέος ἐχομένου ἢ ἄλλου τινὸς καὶ δεομένου πιεῖν ἢ φαγεῖν δοῦναι, μὴ κάμπτοιτο, ἀλλὰ καρτεροῖ;

193 ΛΑ. Οὐδ' ὁπωστιοῦν οὐδ' αὕτη.

ΣΩ. Ἀλλ' ἐν πολέμῳ καρτεροῦντα ἄνδρα καὶ ἐθέλοντα μάχεσθαι, φρονίμως λογιζόμενον, εἰδότα μέν, ὅτι βοηθήσουσιν ἄλλοι αὐτῷ, πρὸς ἐλάττους δὲ καὶ φαυλοτέρους μαχεῖται ἢ μεθ' ὧν αὐτός ἐστιν, ἔτι δὲ χωρία ἔχει κρείττω —, τοῦτον τὸν μετὰ τῆς τοιαύτης φρονήσεως καὶ παρασκευῆς καρτεροῦντα B ἀνδρειότερον ἂν φαίης ἢ τὸν ἐν τῷ ἐναντίῳ στρατοπέδῳ ἐθέλοντα ὑπομένειν τε καὶ καρτερεῖν;

ΛΑ. Τὸν ἐν τῷ ἐναντίῳ, ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες.

Cap. XX. E. *ἢ εἰς τί φρόνιμος. ἢ ἡ εἰς ἅπ.*] Vind. *ἢ εἰς τι φρόνιμος ἢ ἡ εἰς ἅπ.* Recte se habet lectio vulgata. Mox pro *καρτεροῖ* codd. Bodl. Coisl. Vat. Θ r. Ven. Ξ Σ. Par. B C E G. Ang. Barb. Palat. Urb. *καρτερεῖ*.

ἀναλώσας πλέον ἐκτήσεται] V. *πλεονεκτήσειαι*. Ven. Ξ. Par. G. *πλέον κτήσεται*. Vat. Θ. *πλέον ἐκτίσεται*. Unde Bekkerus veram lectionem eruit.

περιπλευμονίᾳ τοῦ υἱέος] Sic Bodl. Vat. Θ. et a pr. m. Par. G. Vulgo *περιπνευμονίᾳ*.

44. A. Remp. II p. 368. A. Menex. 246. C.

Cap. XX. E *ἡ εἰς τί φρόνιμος.*] Videamus igitur, quorsum prudens illa fortitudo spectet; an ea fortasse ad omnia sine discrimine tam magna quam parva refertur? Dein Bekker. vulgatum *πλεονεκτήσεται* summo iure sprevit, quandoquidem forma media loquendi consuetudini adversatur. Vat. Θ. *πλέον ἐκτίσεται*, unde vir κριτικώτατος effinxit *πλέον ἐκτήσεται*, h. e. plus possidebit. Alii libri *πλέον κτήσεται*, plus sibi acquiret; quod quanquam et ipsum non displicet, tamen illud cur praeferendum fuerit, codicum testimonia perlustrantibus non erit obscurum. Mox *περιπλευμονίᾳ* libri praestantissimi Bodl. et Vat. Θ., quod

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν ἀφρονεστέρα γε ἡ τούτου ἢ ἡ τοῦ ἑτέρου καρτερία.

ΛΑ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Καὶ τὸν μετ' ἐπιστήμης ἄρ' ἱππικῆς καρτεροῦντα ἐν ἱππομαχίᾳ ἧττον φήσεις ἀνδρεῖον εἶναι ἢ τὸν ἄνευ ἐπιστήμης.

ΛΑ. Ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Καὶ τὸν μετὰ σφενδονητικῆς ἢ τοξικῆς ἢ ἄλλης τινὸς τέχνης καρτεροῦντα.

ΛΑ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Καὶ ὅσοι ἂν ἐθέλωσιν εἰς φρέαρ καταβαίνοντες καὶ κολυμβῶντες καρτερεῖν ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ, μὴ ὄντες δεινοί, ἢ ἔν τινι ἄλλῳ τοιούτῳ, ἀνδρειοτέρους φήσεις τῶν ταῦτα δεινῶν.

ΛΑ. Τί γὰρ ἄν τις ἄλλο φαίη, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Οὐδέν, εἴπερ οἴοιτό γε οὕτως.

ΛΑ. Ἀλλὰ μὴν οἶμαί γε.

ΣΩ. Καὶ μήν που ἀφρονεστέρως γε, ὦ Λάχης, οἱ τοιοῦτοι κινδυνεύουσί τε καὶ καρτεροῦσιν ἢ οἱ μετὰ τέχνης αὐτὸ πράττοντες.

ΛΑ. Φαίνονται.

P. 193. B. *ἢ ἡ τοῦ ἑτέρου*] *ἡ* articulum Steph. om. cum Coisl. a pr. m.

Καὶ τὸν μετὰ σφενδονικῆς] Sic Ven. Ξ. Par. G. Barber. Pal. Urbin. Vat. r. pro vulg. *Καὶ τὸν μὲν μετὰ σφ.*

C. *Καὶ ὅσοι ἂν ἐθέλωσιν*] Sic Bodl. Vat. Θ. Vulgo *Καὶ ὅσοι ἐὰν ἐθ.* Usum Atticum particulae *ἐὰν* pro *ἂν* frustra tueri studet Schneider ad Xenoph. Mem. III. 10, 12. Contrarium statuunt Fischer. ad Cratylum particula XI. p. 9. et 10. not. 21. et Hermannus ad Viger. n. 313., concordat cum praeceptis veterum grammaticorum. v. Moeris p. 246. Gregor. Corinth. p. 148. *οἱ Ἀττικοὶ καὶ τὸν πνεύμονα πλεύμονα, καὶ τὸ νίτρον λίτρον.* conf. Brunck. ad Aristoph. Ran. v. 271. ad Sophocl. Trachin. v. 567. Porson. ad Eurip. Orest. v. 271. Blomfield. ad Aeschyl. Sept. adv. Theb. v. 61. Lobeck. ad Phrynich. p. 305. — Pro: *Οὐδ' ὁπωστιοῦν οὐδ' αὕτη.* exspectabas *Οὐδ' ὁπωστιοῦν οὐδὲ τοῦτον.* Sed respicitur ad superius illud: *ἴδωμεν δὴ ἡ εἰς τί φρόνιμος* sc. *καρτερία ἀνδρία ἐστίν:* quibus jam femininum pronominis accommodatum est.

P. 193. *φρονίμως λογιζόμενον*] h. e. *τὸν κίνδυνον ὑπολογιζόμενον.*

B. *Τὸν ἐν τῷ ἐναντίῳ*] Intell. *καλεῖν ἀνδρεῖον.*

D ΣΩ. *Οὐκοῦν αἰσχρὰ ἡ ἄφρων τόλμα τε καὶ καρτέρησις ἐν τῷ πρόσθεν ἐφάνη ἡμῖν οὖσα καὶ βλαβερά;*

ΛΑ. *Πάνυ γε.*

ΣΩ. *Ἡ δέ γε ἀνδρεία ὡμολογεῖτο καλόν τι εἶναι.*

ΛΑ. *Ὡμολογεῖτο γάρ.*

ΣΩ. *Νῦν δ' αὖ πάλιν φαμὲν ἐκεῖνο τὸ αἰσχρόν, τὴν ἄφρονα καρτέρησιν, ἀνδρείαν εἶναι.*

ΛΑ. *Ἐοίκαμεν.*

ΣΩ. *Καλῶς οὖν σοι δοκοῦμεν λέγειν;*

ΛΑ. *Μὰ τὸν Δί', ὦ Σώκρατες, ἐμοὶ μὲν οὔ.*

Cap. XXI. ΣΩ. *Οὐκ ἄρα που κατὰ τὸν σὸν*
E *λόγον δωριστὶ ἡρμόσμεθα ἐγώ τε καὶ σύ, ὦ Λάχης· τὰ γὰρ ἔργα οὐ ξυμφωνεῖ ἡμῖν τοῖς λόγοις. ἔργῳ μὲν γάρ, ὡς ἔοικε, φαίη ἄν τις ἡμᾶς ἀνδρείας μετέχειν, λόγῳ δ', ὡς ἐγῷμαι, οὐκ ἄν, εἰ νῦν ἡμῶν ἀκούσειε διαλεγομένων.*

ΛΑ. *Ἀληθέστατα λέγεις.*

ΣΩ. *Τί οὖν; δοκεῖ καλὸν εἶναι οὕτως ἡμᾶς διακεῖσθαι;*

ΛΑ. *Οὐδ' ὁπωστιοῦν.*

ΣΩ. *Βούλει οὖν ᾧ λέγομεν πειθώμεθα τό γε τοσοῦτον;*

D. *ὡμολογεῖτο καλόν τι εἶναι*] Sic Bodl. Vulgo *ὡμολόγητο.* Eodem modo paullo post.

Cap. XX. E. *εἰ νῦν ἡμῶν ἀκούσειε διαλ.*] Ita acripsimus de coniectura Iacobsii, etiam Bekkero probata. Vulgo *ἀκούσει.*

Cap. XXI. E. *εἰ νῦν ἡμῶν ἀκούσειε διαλεγομένων*] h. e. quum parum constanter disseramus atque pugnantia proferamus.

P. 194. *εἰ ἄρα πολλάκις*] V. ad p. 179. B. Post *ἡ καρτέρησίς ἐστιν* Heusdius *ἀνδρία* delendum putat. Non assentior.

Ἐγὼ μὲν ἕτοιμος] Intell. *εἰμί.* v. ad p. 180. A. Verbum *προαφίστασθαι* ita positum Phaedon. p. 85. C. *τὸ μέντοι αὖ τὰ λεγόμενα περὶ αὐτῶν μὴ οὐχὶ παντὶ τρόπῳ ἐλέγχειν καὶ μὴ προαφίστασθαι, πρὶν ἂν πανταχῇ σκοπῶν ἀπείπῃ τις, πάνυ μαλθακοῦ εἶναι ἀνδρός.* Politic. p. 285. A. *μὴ προαφίστασθαι, πρὶν ἂν ἐν αὐτῇ τὰς διαφορὰς ἴδῃ πάσας.* — *τίς με καὶ φιλονεικία εἴληφε*, ut Phaedr. p. 238. C. *εὔροιά τίς σε εἴληφεν.*

B. *ἀγανακτῶ, εἰ — μὴ*

ΛΑ. Τὸ ποῖον δὴ τοῦτο, καὶ τίνι τούτῳ;

ΣΩ. Τῷ λόγῳ, ὃς καρτερεῖν κελεύει. εἰ οὖν 194
βούλει, καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τῇ ζητήσει ἐπιμείνωμέν τε καὶ
καρτερήσωμεν, ἵνα καὶ μὴ ἡμῶν αὐτὴ ἡ ἀνδρεία κα-
ταγελάσῃ, ὅτι οὐκ ἀνδρείως αὐτὴν ζητοῦμεν, εἰ ἄρα
πολλάκις αὐτὴ ἡ καρτέρησίς ἐστιν ἀνδρεία.

ΛΑ. Ἐγὼ μὲν ἕτοιμος, ὦ Σώκρατες, μὴ προαφ-
ίστασθαι. καίτοι ἀήθης γ' εἰμὶ τῶν τοιούτων λό-
γων, ἀλλά τίς με καὶ φιλονεικία εἴληφε πρὸς τὰ εἰ-
ρημένα, καὶ ὡς ἀληθῶς ἀγανακτῶ, εἰ οὑτωσὶ ἃ νοῶ B
μὴ οἷός τ' εἰμὶ εἰπεῖν· νοεῖν μὲν γὰρ ἔμοιγε δοκῶ
περὶ ἀνδρείας, ὅ τι ἔστιν, οὐκ οἶδα δ' ὅπῃ με ἄρτι
διέφυγεν, ὥστε μὴ ξυλλαβεῖν τῷ λόγῳ αὐτὴν καὶ εἰ-
πεῖν ὅ τι ἔστιν.

ΣΩ. Οὐκοῦν, ὦ φίλε, τὸν ἀγαθὸν κυνηγέτην
μεταθεῖν χρὴ καὶ μὴ ἀνιέναι;

ΛΑ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΣΩ. Βούλει οὖν καὶ Νικίαν τόνδε παρακαλῶμεν
ἐπὶ τὸ κυνηγέσιον, εἴ τι ἡμῶν εὐπορώτερός ἐστιν;

ΛΑ. Βούλομαι· πῶς γὰρ οὔ;

Cap. XXII. *ΣΩ.* Ἴθι δή, ὦ Νικία, ἀνδράσι C
φίλοις χειμαζομένοις ἐν λόγῳ καὶ ἀποροῦσι βοήθησον,
εἴ τινα ἔχεις δύναμιν. τὰ μὲν γὰρ δὴ ἡμέτερα ὁρᾷς

P. 194. *ἵνα καὶ μὴ ἡμῶν αὐτὴ ἡ ἀνδρ.*] *αὐτῶν* vulgo ante *ἡμῶν* interpositum delevi cum Bodl. Coisl. Ven. Ξ. Par. G. Urb. Vat. r. Praeterea pro *μὴ καὶ* ex plurimis optimisque *καὶ μὴ* dedimus.

οἷός τ' εἰμί] In talibus *εἰ* quid ab *ὅτι* differat, perspecte docuit Rost. Gr. §. 121. ann. 5. p. 607. ed. IV.

τὸν ἀγαθὸν κυνηγέτην μεταθεῖν χρὴ —] Verba venatoria saepe a Platone ad disputationem et veri investigationem transferuntur. Parmenid. p. 128. C. *καίτοι ὥςπερ γε αἱ Λάκαιναι σκύλακες εὖ μεταθεῖς καὶ ἰχνεύεις τὰ λεχθέντα.* Theaet. p. 203. D. Politic. p. 258. E. p. 284. B. p. 301. E. De Rep. IV. p. 432. B. ubi v. ann. conf. Wyttenbach. Ep. crit. p. 41. Creuzer. ad Proclum et Olympiodorum T. I. p. 177.

Cap. XXII. C. *χειμαζομένοις ἐν λόγῳ*] Apte comparavit Iacobs. Phileb. p. 29. B. *χειμαζόμεθα γὰρ ὄντως ὑπ' ἀπορίας ἐν τοῖς νῦν λόγοις.* Eadem imago est De Rep. V. p. 472. A. p. 457. B. p. 453. D. p. 441. C. Euthyd. p. 292. E.

ὡς ἄπορα· σὺ δ' εἰπὼν ὅ τι ἡγεῖ ἀνδρείαν εἶναι, ἡμᾶς τε τῆς ἀπορίας ἔκλυσαι καὶ αὐτὸς ἃ νοεῖς τῷ λόγῳ βεβαίωσαι.

ΝΙ. Δοκεῖτε τοίνυν μοι πάλαι οὐ καλῶς, ὦ Σώκρατες, ὁρίζεσθαι τὴν ἀνδρείαν· ὃ γὰρ ἐγὼ σοῦ ἤδη καλῶς λέγοντος ἀκήκοα, τούτῳ οὐ χρῆσθε.

ΣΩ. Ποίῳ δή, ὦ Νικία;

D ΝΙ. Πολλάκις ἀκήκοά σου λέγοντος, ὅτι ταῦτα ἀγαθὸς ἕκαστος ἡμῶν, ἅπερ σοφός, ἃ δὲ ἀμαθής, ταῦτα δὲ κακός.

ΣΩ. Ἀληθῆ μέντοι νὴ Δία λέγεις, ὦ Νικία.

ΝΙ. Οὐκοῦν εἴπερ ὁ ἀνδρεῖος ἀγαθός, δῆλον, ὅτι σοφός ἐστιν.

ΣΩ. Ἤκουσας, ὦ Λάχης;

ΛΑ. Ἔγωγε, καὶ οὐ σφόδρα γε μανθάνω ὃ λέγει.

ΣΩ. Ἀλλ' ἐγὼ δοκῶ μανθάνειν, καί μοι δοκεῖ ἁνὴρ σοφίαν τινὰ τὴν ἀνδρείαν λέγειν.

ΛΑ. Ποίαν, ὦ Σώκρατες, σοφίαν;

E ΣΩ. Οὐκοῦν τόνδε τοῦτο ἐρωτᾷς;

Cap. XXII. D. δοκεῖ ἁνὴρ σοφίαν τινὰ] V. ὁ ἀνήρ, quod est in Par. E. Ceteri codd. δοκεῖ ἀνήρ σ. τ. Scripsi cum Bekkero ἁνήρ, quae crasis saepe obliterata est.

D. ταῦτα ἀγαθὸς ἕκαστος — ἅπερ σοφός] Socrates enim scientiam non putabat seiunctam esse ab usu et actione vitae ideoque τὴν ἐπιστήμην volebat esse etiam δύναμιν. Xenoph. Mem. IV. 6, 7. ὃ ἄρα ἐπίσταται ἕκαστος, τοῦτο καὶ σοφός ἐστιν. Oecon. I. 2. Plat. Alcibiad. I. p. 125. A. ὃ ἕκαστος φρόνιμος, τοῦτο καὶ ἀγαθός. Ion. p. 532. C. Itaque vir sapientissimus non noverat scientiam puram, quam vocant, ab ipsius vitae veritate segregatam.

Ποίαν — σοφίαν] Habet haec interrogatio lenem quandam admirationis et irrisionis significationem. Genus loquendi affatim illustrarunt Heusdius Specim. Crit. p. 108. Heindorf. ad Charmid. p. 174. B. Reisig. Coniectnn. in Aristoph. p. 34 sq., quibus adde nostra ad Hipp. mai. p. 285. D. Paullo ante quod post ἃ δὲ ἀμαθὴς sequitur ταῦτα δέ, iterata particula, nihil hoc usu est frequentius, de quo legas, si placet, quae exposuimus ad Phaedon. p. 78. C.

P. 195. Πρὸς ὅ τι; χωρὶς δήπου σ. ἐ. ἀνδρείας] Ferri non potest quod ante Bekkerum erat divulgatum, Πρὸς τί; Nam alterius interrogatio sicubi iteratur, relativo opus est propterea, quod ellipsis verbi locum habet, unde ea interrogatio suspensa esse cogitatur. Veluti hoc loco ad πρὸς ὅ τι ex ipsa disputationis ratione facile intel-

ΛΑ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Ἴθι δή, αὐτῷ εἰπέ, ὦ Νικία, ποία σοφία ἀνδρεία ἂν εἴη κατὰ τὸν σὸν λόγον. οὐ γάρ που ἥ γε αὐλητική.

ΝΙ. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Οὐδὲ μὴν ἡ κιθαριστική.

ΝΙ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Ἀλλὰ τίς δὴ αὕτη ἢ τίνος ἐπιστήμη;

ΛΑ. Πάνυ μὲν οὖν ὀρθῶς αὐτὸν ἐρωτᾷς, ὦ Σώκρατες, καὶ εἰπέτω γε, τίνα φησὶν αὐτὴν εἶναι.

ΝΙ. Ταύτην ἔγωγε, ὦ Λάχης, τὴν τῶν δεινῶν καὶ θαῤῥαλέων ἐπιστήμην καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν τοῖς 195
ἄλλοις ἅπασιν.

ΛΑ. Ὡς ἄτοπα λέγει, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Πρὸς τί τοῦτ' εἶπες βλέψας, ὦ Λάχης;

ΛΑ. Πρὸς ὅ τι; χωρὶς δήπου σοφία ἐστὶν ἀνδρείας.

ΣΩ. Οὔκουν φησί γε Νικίας.

P. 195. *Πρὸς ὅ τι; χωρὶς δήπου* —] Sic Par. G. et Bekker„ quod unice verum. Vulgo erat *Πρὸς τί; χωρ. δ.* v. ann.

lexeris *ἐρωτᾷς*. Germanice haec ita reddere licebit: Worauf zieltest du mit diesen Worten hin? Lach. Worauf, fragst du? Huic regulae si qui loci non videntur congruere, ii aut corrigendi sunt aut alia ratione interpretandi. Exempla si quaeris, larga manu illa suppeditabunt Matth. Gr. §. 488. 1. et Elmsl. ad Eurip. Med. v. 1103. Conf. etiam nostra ad Menon. p. 74. D. Dein *σοφία* dicitur *χωρὶς εἶναι ἀνδρείας*, h. e. ab ea segregata ac diversa esse. Phileb. p. 44. A. *εἴπερ χωρὶς τοῦ μὴ λυπεῖσθαι καὶ τοῦ χαίρειν ἡ φύσις*. Euthydem. p. 289. D. *δῆλον οὖν ὅτι καὶ περὶ λόγους χωρὶς ἡ τοῦ ποιεῖν τέχνη καὶ ἡ τοῦ χρῆσθαι*. Sophocl. Oed. Col. 808. *χωρὶς τό τ' εἰπεῖν πολλὰ καὶ τὸ καίρια*: nam sic ibi legendum pro vulg. *καὶ τὰ καίρια* Eurip. Iphig. Aul. v. 859. *χωρὶς τἀμὰ κἀγαμέμνονος*. v. ad Protagor. p. 336. B.

Οὔκουν φησί γε Νικίας] h. e. Id quidem negat Nicias. Lach. Negat vero per Iovem: in eo sane etiam delirat. Nam *οὐ φάναι* est negare.

Οὔκ, ἀλλά μοι δοκεῖ] Non est ita; h. e. non meliora docendus videtur: sed mihi videtur Laches optare, ut ego quoque nihil dicere videar. Fallitur enim Engelhardt. post *Οὔκ* supplen-

ΛΑ. Οὐ μέντοι μὰ Δία· ταῦτά τοι καὶ ληρεῖ.

ΣΩ. Οὐκοῦν διδάσκωμεν αὐτόν, ἀλλὰ μὴ λοιδορῶμεν.

ΝΙ. Οὔκ, ἀλλά μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, Λάχης ἐπιθυμεῖν κἀμὲ φανῆναι μηδὲν λέγοντα, ὅτι καὶ αὐτὸς ἄρτι τοιοῦτος ἐφάνη.

B Cap. XXIII. *ΛΑ.* Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Νικία, καὶ πειράσομαί γε ἀποφῆναι· οὐδὲν γὰρ λέγεις· ἐπεὶ αὐτίκα ἐν ταῖς νόσοις οὐχ οἱ ἰατροὶ τὰ δεινὰ ἐπίστανται; ἢ οἱ ἀνδρεῖοι δοκοῦσί σοι ἐπίστασθαι; ἢ τοὺς ἰατροὺς σὺ ἀνδρείους καλεῖς;

ΝΙ. Οὐδ' ὁπωστιοῦν.

ΛΑ. Οὐδέ γε τοὺς γεωργούς, οἶμαι. καίτοι τά γε ἐν τῇ γεωργίᾳ δεινὰ οὗτοι δήπου ἐπίστανται, καὶ οἱ ἄλλοι δημιουργοὶ ἅπαντες τὰ ἐν ταῖς αὑτῶν τέχναις δεινά τε καὶ θαῤῥαλέα ἴσασιν· ἀλλ' οὐδέν τι
C μᾶλλον οὗτοι ἀνδρεῖοί εἰσι.

ΣΩ. Τί δοκεῖ Λάχης λέγειν, ὦ Νικία; ἔοικε μέντοι λέγειν τι.

τοιοῦτος ἐφάνη] V. *τοιοῦτός τις ἐφ.*, quod e Bodl. Vat. Θ. Pal. Flor. o. mutavi.

Cap. XXIII. B. *οὐχ οἱ ἰατροί*] V. *οὐχὶ οἱ ἰατροί*, quod paucissimi cum Par. E. tuentur.

C. *οἱ δὲ δή τοι τοσ.*] Vulgo *τι* pro *τοι*, quod habent Ven. Ξ. et Ang. Dein Bodl. Vat. Θ. Coisl. Par. G. et rec. Ven. Ξ. *τοσοῦτον δήπου μόνον.* Unde Winckelm. coni. *οἱ δέ τι τοσοῦτον*

dum ratus *ἐθέλει διδάσκειν ἐμέ.* Ceterum haec orationis forma apud Platonem non infrequens est. v. De Rep. III. p. 405. C. Parmenid. p. 128. A. Phaedr. p. 236. D. Theaet. p. 149. Protagor. p. 343. D. Gorg. p. 448. D. p. 453. D. p. 477. A. al. — *τοιοῦτος*, qui nihil sani in medium attulerit.

Cap. XXIII. B. *Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Νικία*] Int. *ἐπιθυμῶ σὲ φανῆναι μηδὲν λέγοντα.* — *ἐπεὶ αὐτίκα*, nam ut statim exemplum afferam; quemadmodum est continuo apud Virgil. Georg. I. 356. conf. Gorg. p. 472. D. Protagor. p. 359. E. Sed v. intpp. ad Gregor. Corinth. p. 416. Ruhnken. ad Tim. p. 56.

C. *Ὅτι οἴεται τοὺς ἰατρούς*] Pendet haec ex verbis: *λέγει οὐδὲν ἀληθές;* quae ex antecedentibus huc revocanda sunt. Mox illud *οἷόν τε* nescio quid habet offensionis. Nisi forte existimare licet scriptorem in mente habuisse *οἷόν τε καὶ μή*, sed pro *καὶ μὴ* posuisse *καὶ νοσῶδες.* Itaque nolim statim cor-

NI. Καὶ γὰρ λέγει γέ τι, οὐ μέντοι ἀληθές γε.
ΣΩ. Πῶς δή;
NI. Ὅτι οἴεται τοὺς ἰατροὺς πλέον τι εἰδέναι
περὶ τοὺς κάμνοντας ἢ τὸ ὑγιεινὸν εἰπεῖν οἷόν τε
καὶ νοσῶδες. οἱ δὲ δή τοι τοσοῦτον μόνον ἴσασιν·
εἰ δὲ δεινόν τῳ τοῦτό ἐστι, τὸ ὑγιαίνειν, μᾶλλον ἢ
τὸ κάμνειν, ἡγεῖ σὺ τουτί, ὦ Λάχης, τοὺς ἰατροὺς
ἐπίστασθαι; ἢ οὐ πολλοῖς οἴει ἐκ τῆς νόσου ἄμεινον
εἶναι μὴ ἀναστῆναι ἢ ἀναστῆναι; τοῦτο γὰρ εἰπέ· D
σὺ πᾶσι φῂς ἄμεινον εἶναι ζῆν καὶ οὐ πολλοῖς κρεῖτ-
τον τεθνάναι;
ΛΑ. Οἶμαι ἔγωγε τοῦτό γε.
NI. Οἷς οὖν τεθνάναι λυσιτελεῖ, ταὐτὰ οἴει
δεινὰ εἶναι καὶ οἷς ζῆν;
ΛΑ. Οὐκ ἔγωγε.
NI. Ἀλλὰ τοῦτο δὴ σὺ δίδως τοῖς ἰατροῖς γι-
γνώσκειν ἢ ἄλλῳ τινὶ δημιουργῷ πλὴν τῷ τῶν δει-
νῶν καὶ μὴ δεινῶν ἐπιστήμονι, ὃν ἐγὼ ἀνδρεῖον καλῶ;
ΣΩ. Κατανοεῖς, ὦ Λάχης, ὅ τι λέγει;
ΛΑ. Ἔγωγε, ὅτι γε τοὺς μάντεις καλεῖ τοὺς E

δήπου μόνον ἴσασιν. Hermann. scripsit οἱ δὲ δήπου τοσοῦτον μόνον.
D. Οἶμαι ἔγωγε τοῦτό γε] Οἶμαι nuper demum e Bodl. Vat. Θ. Par. G. Ven. Ξ. Vat. r. Vind. additum. Paullo ante vulg. κρεῖττόν γε τεθν., quod solus Par. E. servat: ceteri γε extrudunt.
καὶ μὴ δεινῶν Haec vulgo absunt: servarunt ea Bodl. Vat. Θ. Par. G. Vat. r. Vind. Deinceps pro vulg. οἷον e Bodl. Vat. Θ. r. Ven. Ξ. Par. G. Vind. scripsimus ὅν.

rigere οἷόν ἐστιν. Engelhardtus τε putat traiectum esse, quum proprie dicendum fuerit ἢ τὸ ὑγιεινόν τε εἰπεῖν οἷόν ἐστιν. Quae ratio et ipsa non improbabilis est, modo ne voculam opineris revera alieno loco collocatam esse. Imo potius ea propterea est postposita, quod verba τὸ ὑγιεινὸν εἰπεῖν οἷόν ἐστι in unum coniunguntur.

τοῦτό ἐστι, τὸ ὑγιαίνειν, μᾶλλον —] Additur τὸ ὑγιαίνειν pronomini τοῦτο perspicuitatis gratia; de quo loquendi genere v. ad Gorg. p. 501. A. et supra p. 1[illegible]3. C.

D. καὶ οὐ πολλοῖς] V. ad p. 179. A.

E. ὅτι γε τοὺς μάντεις καλεῖ τοὺς ἀνδρείους] Ita articulus praedicato iunctus Legg. I. p. 633. E. λέγομεν τὸν ὑπὸ τῶν ἡδονῶν κρατούμενον τοῦτον τὸν ἐπονειδίστως ἥττονα ἑαυτοῦ. Theaet. p. 145. D. ἆρ' οὖν τὸ μανθάνειν ἐστὶ τὸ σοφώτερον γίγνεσθαι; Gorg. p. 491 E. τοὺς ἠλιθίους λέγεις τοὺς σώφρονας.

ἀνδρείους· τίς γὰρ δὴ ἄλλος εἴσεται, ὅτῳ ἄμεινον
ζῆν ἢ τεθνάναι; καίτοι σύ, ὦ Νικία, πότερον ὁμο-
λογεῖς μάντις εἶναι, ἢ οὔτε μάντις οὔτε ἀνδρεῖος;

ΝΙ. Τί δαί; μάντει αὖ οἴει προσήκειν τὰ δεινὰ
γιγνώσκειν καὶ τὰ θαῤῥαλέα;

ΛΑ. Ἔγωγε· τίνι γὰρ ἄλλῳ;

Cap. XXIV. *ΝΙ.* Ὢι ἐγὼ λέγω, πολὺ μᾶλλον,
ὦ βέλτιστε· ἐπεὶ μάντιν γε τὰ σημεῖα μόνον δεῖ γι-
γνώσκειν τῶν ἐσομένων, εἴτε τῳ θάνατος εἴτε νόσος
196 εἴτε ἀποβολὴ χρημάτων ἔσται, εἴτε νίκη εἴτε ἧττα ἢ
πολέμου ἢ καὶ ἄλλης τινὸς ἀγωνίας· ὅ τι δέ τῳ
ἄμεινον τούτων ἢ παθεῖν ἢ μὴ παθεῖν, τί μᾶλλον
μάντει προσήκει κρῖναι ἢ ἄλλῳ ὁτῳοῦν;

ΛΑ. Ἀλλ' ἐγὼ τοῦτον οὐ μανθάνω, ὦ Σώ-
κρατες, ὅ τι βούλεται λέγειν· οὔτε γὰρ μάντιν οὔτε
ἰατρὸν οὔτε ἄλλον οὐδένα δηλοῖ, ὅντινα λέγει τὸν
ἀνδρεῖον, εἰ μὴ εἰ θεόν τινα λέγει αὐτὸν εἶναι. ἐμοὶ
B μὲν οὖν φαίνεται Νικίας οὐκ ἐθέλειν γενναίως ὁμολο-
γεῖν, ὅτι οὐδὲν λέγει, ἀλλὰ στρέφεται ἄνω καὶ κάτω
ἐπικρυπτόμενος τὴν αὑτοῦ ἀπορίαν. καίτοι κἂν ἡμεῖς
οἷοί τε ἦμεν ἄρτι ἐγώ τε καὶ σὺ τοιαῦτα στρέφεσθαι,

E. *αὖ οἴει προσήκειν*] *προσήκει* Herm. ex Bodl. et Urb. Cap. XXIV. P. 196. *ἢ καὶ ἄλλης*] V. *καὶ* om. invitis codd. fere omnibus.

P. 196. *εἰ μὴ εἰ θεόν τινα*] Ponitur *εἰ μὴ εἰ* prorsus eodem modo, quo Latini nisi si usurpant. v. ad Gorg. p. 480. B. In Sympos. p. 221. D. nunc ex optimis libris legitur *εἰ μὴ ἄρα εἰ οἷς ἐγὼ λέγω ἀπεικάζοι τις αὐτόν.*

B. *στρέφεται ἄνω καὶ κάτω*] Dicitur de eo, qui prae consilii inopia callide tergiversatur, ut Ion. p. 541. E., ubi v. ann. De Rep. III. p. 405. C. *πάσας στροφὰς στρέφεσθαι* dicitur de homine versuto et fraudulento. Mox ad *εἶχεν ἄν τινα λόγον* conf. Alcib. II. p. 142. *εἰ μὲν οὖν ἦσαν οἱ κίνδυνοί τε καὶ πόνοι φέροντες εἰς ὠφέλιμον, εἶχεν ἄν τινα λόγον*, sc. *αὐτό.* Phaedon. p. 62. B. *ἀλλ' ἴσως ἔχει γέ τινα λόγον.* Apol. p. 31. B. ubi tamen codd. meliores *εἶχον.* De usu verborum *νῦν δέ* v. p. 184. D.

ὁρῶμεν, μὴ Νικίας οἴεταί τι λέγειν] V. Rost. Gr. §. 122. 12. ann. 9. p. 629. ed. IV. — *λόγου ἕνεκα*, dicis causa, quod Galli dicunt pour parler; ut Criton. p. 46. D. Theaet. p. 191. C. Euthydem. p. 286. D.

C. *ἐγὼ δ' ἴσως ἱκανῶς πέπυσμαι*] Ita *ἴσως* cum irri-

εἰ ἐβουλόμεθα μὴ δοκεῖν ἐναντία ἡμῖν αὐτοῖς λέγειν. εἰ μὲν οὖν ἐν δικαστηρίῳ ἡμῖν οἱ λόγοι ἦσαν, εἶχεν ἄν τινα λόγον ταῦτα ποιεῖν· νῦν δὲ τί ἄν τις ἐν ξυνουσίᾳ τοιᾷδε μάτην κενοῖς λόγοις αὐτὸς αὑτὸν κοσμοῖ;

ΣΩ. Οὐδὲν οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖ, ὦ Λάχης· ἀλλ' ὁρῶμεν μὴ Νικίας οἴεταί τι λέγειν καὶ οὐ λόγου ἕνε- C
κα ταῦτα λέγει. αὐτοῦ οὖν σαφέστερον πυθώμεθα, τί ποτε νοεῖ· καὶ ἐάν τι φαίνηται λέγων, ξυγχωρησόμεθα, εἰ δὲ μή, διδάξομεν.

ΛΑ. Σὺ τοίνυν, ὦ Σώκρατες, εἰ βούλει πυνθάνεσθαι, πυνθάνου· ἐγὼ δ' ἴσως ἱκανῶς πέπυσμαι.

ΣΩ. Ἀλλ' οὐδέν με κωλύει· κοινὴ γὰρ ἔσται ἡ πύστις ὑπὲρ ἐμοῦ τε καὶ σοῦ.

ΛΑ. Πάνυ μὲν οὖν.

Cap. XXV. ΣΩ. Λέγε δή μοι, ὦ Νικία, μᾶλ-
λον δ' ἡμῖν· κοινούμεθα γὰρ ἐγώ τε καὶ Λάχης τὸν D
λόγον· τὴν ἀνδρείαν ἐπιστήμην φῂς δεινῶν τε καὶ θαῤῥαλέων εἶναι;

ΝΙ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Τοῦτο δὲ οὐ παντὸς δὴ εἶναι ἀνδρὸς γνῶ-

τοῦτον οὐ μανθάνω]. Libri τοῦτο, quod cum Bekkero mutavi.

sione positum De Republ. I. p. 339. A. Gorg. p. 473. B.', ubi v. ann. Deinde πύσις rariore usu est percontatio, ἐρώτησις. v. Blomfield. ad Aeschyl. Septem. c. Theb. v. 54. — ὑπὲρ ἐμοῦ τε καὶ σοῦ, meo atque tuo nomine.

Cap. XIV. μᾶλλον δὲ ἡμῖν] vel potius nobis v. ad Criton. p. 46. A.

D. Τοῦτο δὲ οὐ παντὸς δὴ εἶναι] Pronomen κατὰ σύνεσιν positum, perinde ac si τοῦ δεινοῦ τε καὶ θαῤῥαλέου praecessisset. Discrimen vocularum μήτε et μηδὲ quoniam non aliud esse potest, quam quod inter simplex δὲ atque τὲ intercedit, consequitur μήτε adiungendi, μηδὲ disiungendi vim et potestatem habere. Atque hinc fit, ut οὔτε s. μήτε poni soleat, ubi notio aliqua generalis per partes suas declaratur, μηδὲ autem, sicubi praecedentibus novi quid adiicitur, quod ab illis diversum sit sententiarumque continuet seriem. Quod prorsus in hunc locum convenit, quandoquidem notio οὐ παντὸς ἀνδρὸς generalior explicatur verbis μήτε ἰατρὸς μήτε μάντις, ac deinde tanquam novum quiddam subiicitur μηδὲ ἀνδρεῖος ἔσται. Copiosius de hac re explicabimus

ναι, ὁπότε γε μήτε ἰατρὸς μήτε μάντις αὐτὸ γνώσεται, μηδὲ ἀνδρεῖος ἔσται, ἐὰν μὴ αὐτὴν ταύτην τὴν ἐπιστήμην προςλάβῃ. οὐχ οὕτως ἔλεγες;

ΝΙ. Οὕτω μὲν οὖν.

ΣΩ. Κατὰ τὴν παροιμίαν ἄρα τῷ ὄντι οὐκ ἂν πᾶσα ὗς γνοίη οὐδ' ἂν ἀνδρεία γένοιτο.

ΝΙ. Οὔ μοι δοκεῖ.

E *ΣΩ.* Δῆλον δή, ὦ Νικία, ὅτι οὐδὲ τὴν Κρομμυωνίαν ὗν πιστεύεις σύ γε ἀνδρείαν γεγονέναι. τοῦτο δὲ λέγω οὐ παίζων, ἀλλ' ἀναγκαῖον οἶμαι τῷ ταῦτα λέγοντι μηδενὸς θηρίου ἀποδέχεσθαι ἀνδρείαν, ἢ ξυγχωρεῖν θηρίον τι οὕτω σοφὸν εἶναι, ὥςτε ἃ ὀλίγοι ἀνθρώπων ἴσασι, διὰ τὸ χαλεπὰ εἶναι γνῶναι, ταῦτα λέοντα ἢ πάρδαλιν ἤ τινα κάπρον φάναι εἰδέναι· ἀλλ' ἀνάγκη ὁμοίως λέοντα καὶ ἔλαφον καὶ ταῦρον καὶ πίθηκον πρὸς ἀνδρείαν φάναι πεφυκέναι τὸν τιθέμενον ἀνδρείαν τοῦθ', ὅ περ σὺ τίθεσαι.

197 *ΛΑ.* Νὴ τοὺς θεούς, καὶ εὖ γε λέγεις, ὦ Σώκρατες. καὶ ἡμῖν ὡς ἀληθῶς τοῦτο ἀπόκριναι, ὦ

Cap. XXV. E. *Δῆλον δή, ὦ Ν.*] V. *δέ*, quod Par. E. Urb. Flor. a. b. c. et Vind. servant. Deinde Vat. r. et Vind. *κρωμυονίαν*. v. ann.

P. 197. *Νὴ τοὺς θεούς, καὶ εὖ γε λ.*] Vulgo haec distribuebantur sic: *ΝΙΚ. Ναὶ τοὺς θεοὺς καὶ εὖ λέγεις. ὦ Σώκρατες. ΛΑ. Καὶ ἡμῖν ὡς ἀληθῶς τ. ἀπ. κ. τ. λ.* Mutavi cum Bek-

ad Parmenid. p. 152. E. Nunc haec apposuisse satis erit, ut intelligatur, quantum ab Engelhardto dissentiamus, qui de eodem argumento ad h. l. disputavit.

Κατὰ τὴν παροιμίαν ἄρα τῷ ὄντι —] Schol. *κἂν κύων κἂν ὗς γνοίη· ἐπὶ τοῦ ῥᾳδίου καὶ εὐγνώστου, ὥςτε καὶ τὰ ἀμαθέστατα ζῶα καταμαθεῖν.* Proverbium non videtur alibi reperiri. Praeterea observes *ὡς ἀληθῶς* et *τῷ ὄντι* citatis locis addi solere, de quo loquendi genere exposuit Wyttenbach. ad Plat. Phaedon. d. 156. — 160. ed. Lips.

E. *οὐδὲ τὴν Κρομμυωνίαν ὗν*] Crommyon teste Strabone VIII. p. 583. et Pausania Corinth. 1. fuit pagus agri Corinthiaci. Ad Atticam refert Plinius Hist. Nat. IV, 7, apud quem Cremmyon scriptum legitur, quod etiam Stephanus Byzantinus habet. Hic pagus maxime nobilitatus fuit sue illa, quae eam regionem devastavisse et ab Theseo occisa esse ferebatur. Ovid. Metam. VII, 435. Quodque suis securus arat Cromyona colonus, Munus opusque tuum est. Scribendum autem videtur *Κρομυωνίαν*.

Νικία, πότερον σοφώτερα φὴς ἡμῶν ταῦτα εἶναι τὰ θηρία, ἃ πάντες ὁμολογοῦμεν ἀνδρεῖα εἶναι, ἢ πᾶσιν ἐναντιούμενος τολμᾷς μηδὲ ἀνδρεῖα αὐτὰ καλεῖν;

ΝΙ. *Οὐ γάρ τι, ὦ Λάχης, ἔγωγε ἀνδρεῖά καλῶ οὔτε θηρία οὔτε ἄλλο οὐδὲν τὸ τὰ δεινὰ ὑπὸ ἀνοίας μὴ φοβούμενον, ἀλλ' ἄφοβον καὶ μωρόν. ἢ καὶ τὰ παιδία πάντα οἴει με ἀνδρεῖα καλεῖν, ἃ δι'* B
ἀνοίαν οὐδὲν δέδοικεν; ἀλλ' οἶμαι, τὸ ἄφοβον καὶ τὸ ἀνδρεῖον οὐ ταὐτόν ἐστιν. ἐγὼ δὲ ἀνδρείας μὲν καὶ προμηθείας πάνυ τισὶν ὀλίγοις οἶμαι μετεῖναι, θρασύτητος δὲ καὶ τόλμης καὶ τοῦ ἀφόβου μετὰ ἀπρομηθείας πάνυ πολλοῖς καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ παίδων καὶ θηρίων. ταῦτ' οὖν, ἃ σὺ καλεῖς ἀνδρεῖα καὶ οἱ πολλοί, ἐγὼ θρασέα καλῶ, ἀνδρεῖα δὲ τὰ φρόνιμα, περὶ ὧν λέγω. C

Cap. XXVI. ΛΑ. *Θέασαι, ὦ Σώκρατες, ὡς εὖ ὅδε ἑαυτὸν δή, ὡς οἴεται, κοσμεῖ τῷ λόγῳ· οὓς δὲ πάντες ὁμολογοῦσιν ἀνδρείους εἶναι, τούτους ἀποστερεῖν ἐπιχειρεῖ ταύτης τῆς τιμῆς.*

kero, cuius libri Ξ. et C. haec inde a verbis *καὶ ἡμῖν* priori collocutori continuant.

τὰ δεινὰ ὑπὸ ἀνοίας] Una Bas. 2. et Bekker. *ἀγνοίας.* Ceteri libri et mss. et editi omnes *ἀνοίας.* Mox item vulgo *ἄνοιαν.* Hic tamen *ἄγνοιαν* habent Coisl. Flor. a. Ang. Pal. Urbin. et in marg. Par. BC. Flor. o.

ἢ ξυγχωρεῖν — ὥστε — φάναι εἰδέναι] Recte observat Engelhardt. *φάναι* per negligentiam quandam interpositum redundare. Similia sunt Hipp. min. p. 369. E. *ἐπεὶ καὶ νῦν ἐννενόηκα σοῦ λέγοντος, ὅτι — ἄτοπόν μοι δοκεῖ εἶναι, εἰ οὐ ἀληθῆ λέγεις.* Demosth. adv. Mid. p. 581. ed. R. *ἐνθυμεῖσθ', ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ κ. τ. λ., τίνος συγγνώμης ἢ τίνος ἐλέου τυχεῖν ἂν οἴεσθε;* Alia id genus ex oratoribus congessit C. Foertsch. Comment. crit. de locis nonnullis Lysiae et Demosth. p. 46. — *ὁμοίως λέοντα καὶ ἔλαφον κ. τ. λ.,* h. e. eodem modo natura comparatos esse, ut iis fortitudo nullo modo tribui possit.

P. 197. *ὑπὸ ἀνοίας*] Quum intelligatur periculorum ignorantia moxque opponatur *προμήθεια*, videri sane possit *ἀγνοίας* et mox *ἄγνοιαν* requiri. Sed fortius suam eloquens sententiam vocabulo generalioris significationis utitur. Recte igitur se habet librorum plurimorum optimorumque scriptura.

Cap. XXVI. C. *ὡς εὖ ὅδε — κοσμεῖ τῷ λόγῳ*] Respicit ad p. 196. B. *νῦν δὲ τί ἄν τις ἐν ξυνουσίᾳ τοιᾷδε μάτην κενοῖς λόγοις αὐτὸς αὑτὸν κοσμοῖ;*

ΝΙ. Οὔκουν ἔγωγε, ὦ Λάχης, ἀλλὰ θάῤῥει· φημὶ γάρ σε εἶναι σοφόν, καὶ Λάμαχόν γε, εἴπερ ἐστὲ ἀνδρεῖοι, καὶ ἄλλους γε συχνοὺς Ἀθηναίων.

ΛΑ. Οὐδὲν ἐρῶ πρὸς ταῦτα, ἔχων εἰπεῖν, ἵνα μή με φῇς ὡς ἀληθῶς Αἰξωνέα εἶναι.

D *ΣΩ.* Μηδέ γε εἴπῃς, ὦ Λάχης· καὶ γάρ μοι δοκεῖς οὐδὲ μὴ ᾐσθῆσθαι, ὅτι ὅδε ταύτην τὴν σοφίαν παρὰ Δάμωνος τοῦ ἡμετέρου ἑταίρου παρείληφεν, ὁ δὲ Δάμων τῷ Προδίκῳ πολλὰ πλησιάζει, ὃς δὴ δοκεῖ τῶν σοφιστῶν κάλλιστα τὰ τοιαῦτα ὀνόματα διαιρεῖν.

ΛΑ. Καὶ γὰρ πρέπει, ὦ Σώκρατες, σοφιστῇ τὰ τοιαῦτα μᾶλλον κομψεύεσθαι ἢ ἀνδρί, ὃν ἡ πόλις ἀξιοῖ αὐτῆς προϊστάναι.

E *ΣΩ.* Πρέπει μέντοι, ὦ μακάριε, τῶν μεγίστων προστατοῦντι μεγίστης φρονήσεως μετέχειν. δοκεῖ δέ

Cap. XXVI. D. *ὅτι ὅδε ταύτην τ. σ.*] *ὅδε* om. Bodl. Vat. Θ. Ven. Σ. Par. BE. Ang. Barb. Pal. Urbin. alii; errore, ut videtur.

ἵνα μή με φῇς ὡς ἀληθῶς Αἰξωνέα εἶναι] Fuit Laches, sicut videtur, e demo *Αἰξωνῇ*, de quo praeter Harpocrationem, Suidam, Stephanum Byzantinum, legas Anecd. Bekker. T. I. p. 358. Quod autem dicit: ne me revera Aexonensem esse iudices, pagi illius incolae petulantis maledicentiae nomine male audiebant. Schol. ad h. l. *Αἰξωνὶς δῆμος Κεκρόπιδος, καὶ Αἰξωνεῖς οἱ ἐκεῖθεν, οἳ καὶ βλάσφημοι ἐκωμῳδοῦντο εἶναι· παρ' ὃ καὶ αἰξωνεύεσθαί φασι τὸ βλασφημεῖν· ὃ καὶ ἡ Πλατωνικὴ ῥῆσις δηλοῖ.* Schol. codicis Clark. *ἀντὶ τοῦ ὑπερήφανον· οἱ γὰρ Αἰξωνεῖς εἰς ὑπερηφανίαν ἐσκώπτοντο.* Eadem Harpocratio refert, eam in rem hoc ipso Platonis testimonio usus. Enimvero Nicias Lamachum non sine cavillatione quadam memorat; quem etiam bello Syracusano, quamvis aetate provectum, paullo calidiorem fuisse novimus. v. Plutarch. Vit. Nic. c. 15 sqq. Vit. Alcibid. c. 18. *καὶ γὰρ ὁ τρίτος στρατηγὸς Λάμαχος, ἡλικίᾳ προήκων, ὅμως ἐδόκει μηδὲν ἧττον εἶναι τοῦ Ἀλκιβιάδου διάπυρος καὶ φιλοκίνδυνος.*

D. *καὶ γάρ μοι δοκεῖς οὐδὲ μὴ ᾐσθῆσθαι*] Engelhardt. *οὐδὲ μὴ* loco simplicis negationis positum esse ratus haec verba sic interpretatur: denn du scheinst mir auch nicht bemerkt zu haben. In quo vir optimus longe a vero aberravit. Nam *μὴ* arctissime cum *ᾐσθῆσθαι* cohaeret, ita ut ambo vocabula unam notionem efficiant idemque fere significent, quod *ἀναίσθητος γεγονέναι.* Hanc autem notionem Socrates praemisso

μοι Νικίας ἄξιος εἶναι ἐπισκέψεως, ὅποι ποτὲ βλέπων τοὔνομα τοῦτο τίθησι, τὴν ἀνδρείαν.

ΛΑ. *Αὐτὸς τοίνυν σκόπει, ὦ Σώκρατες.*

ΣΩ. *Τοῦτο μέλλω ποιεῖν, ὦ ἄριστε· μὴ μέντοι οἴου με ἀφήσειν σε τῆς κοινωνίας τοῦ λόγου, ἀλλὰ πρόσεχε τὸν νοῦν καὶ συσκόπει τὰ λεγόμενα.*

ΛΑ. *Ταῦτα δὲ ἔστω, εἰ δοκεῖ χρῆναι.*

Cap. XXVII. *Ἀλλὰ δοκεῖ. σὺ δέ, Νικία, λέγε* 198
ἡμῖν πάλιν ἐξ ἀρχῆς. οἶσθ', ὅτι τὴν ἀνδρείαν κατ' ἀρχὰς τοῦ λόγου ἐσκοποῦμεν ὡς μέρος ἀρετῆς σκοποῦντες;

ΝΙ. *Πάνυ γε.*

ΣΩ. *Οὐκοῦν καὶ σὺ τοῦτο ἀπεκρίνω ὡς μόριον, ὄντων δὴ καὶ ἄλλων μερῶν, ἃ ξύμπαντα ἀρετὴ κέκληται;*

E. *καὶ συσκόπει τα λ.*] Sic Bodl. Coisl. Vat. Θ. Par. BE. Vat. r. Vind. Vulgo erat *καὶ σὺ σκόπει*, quod emendaverat Heusdius Specim. p. 125.

οὐδὲ negat. Quocirca plane contrarium eius, quod Engelhardt. voluit, his verbis continetur. Hoc enim dicit Socrates: denn ich denke, es ist dir auch nicht entgangen, dass er diese Weisheit vom Damon habe. Ita primus locum interpretatus est vir summus God. Hermannus Annal. Litterar. Lipsiens. n. 251. a. 1828. p. 2004. Nec video caussam idoneam, cur nuper C. Fr. Hermann. ea interpretatione repudiata de coniectura sua maluerit edere: *δοκεῖς τόνδε μὴ ᾐσθῆσθαι*, quod certe ficri nullo pacto potest.

τῷ Προδίκῳ πολλὰ πλησιάζει] Prodicus enim magnum studium posuit in discernendis vocabulorum significationibus, quo nomine ridetur in Protagora p. 337. A sqq., ubi v. ann. Similiter atque hic Nicias in Charmide p. 163. D. Critias dicitur artem istam discernendorum vocabulorum Prodici acumini acceptam referre. *Πολλὰ* ita positum Phaedon. p. 61. C. *πολλὰ γὰρ ἤδη ἐντετύχηκα τῷ ἀνδρί.* Parmenid. p. 126. B. Xenoph. Cyrop. I. 5, 14. Aristoph. Ran. v. 697. Eurip. Alcest. v. 189. al. Eodem modo *πλεῖστα* Hipp. mai. p. 281. B. De verbo *κομψεύεσθαι* eleganter disputavit Ruhnken. ad Tim. p. 154 sq.

E. *ὅποι ποτὲ βλέπων τοὔνομα τ. τίθησι*] h. e. quid sibi velit isto fortitudinis nomine; quamnam vim huic vocabulo subiectam esse velit.

Cap. XXVII. P. 198. *καὶ σὺ τοῦτο ἀπεκρίνω ὡς μόριον*] Mox p. 199. C. *μέρος ἄρ' ἀνδρείας ἡμῖν, ὦ Νικία, ἀπεκρίνω σχεδόν τι τρίτον*, ubi eandem habes breviloquentiam.

ΝΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. Ἆρ' οὖν ἅπερ ἐγὼ καὶ σὺ ταῦτα λέγεις; ἐγὼ δὲ καλῶ πρὸς ἀνδρείᾳ σωφροσύνην καὶ δικαιοσύνην καὶ ἄλλ' ἄττα τοιαῦτα. οὐ καὶ σύ;

B *ΝΙ.* Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Ἔχε δή· ταῦτα μὲν γὰρ ὁμολογοῦμεν, περὶ δὲ τῶν δεινῶν καὶ θαῤῥαλέων σκεψώμεθα, ὅπως μὴ σὺ μὲν ἄλλ' ἄττα ἡγῇ, ἡμεῖς δὲ ἄλλα. ἃ μὲν οὖν ἡμεῖς ἡγούμεθα, φράσομέν σοι· σὺ δὲ ἂν μὴ ὁμολογῇς, διδάξεις. ἡγούμεθα δ' ἡμεῖς δεινὰ μὲν εἶναι ἃ καὶ δέος παρέχει, θαῤῥαλέα δὲ ἃ μὴ δέος παρέχει. δέος δὲ παρέχει οὐ τὰ γεγονότα οὐδὲ τὰ παρόντα τῶν κακῶν, ἀλλὰ τὰ προσδοκώμενα· δέος
C γὰρ εἶναι προσδοκίαν μέλλοντος κακοῦ. ἢ οὐχ οὕτω καὶ σοὶ δοκεῖ, ὦ Λάχης;

ΛΑ. Πάνυ γε σφόδρα, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Τὰ μὲν ἡμέτερα τοίνυν, ὦ Νικία, ἀκούεις, ὅτι δεινὰ μὲν τὰ μέλλοντα κακά φαμεν εἶναι, θαῤῥαλέα δὲ τὰ μὴ κακὰ ἢ ἀγαθὰ μέλλοντα· σὺ δὲ ταύτῃ ἢ ἄλλῃ περὶ τούτων λέγεις;

ΝΙ. Ταύτῃ ἔγωγε.

ΣΩ. Τούτων δέ γε τὴν ἐπιστήμην ἀνδρείαν προσαγορεύεις;

Cap. XXVII. P. 198. B. *οὕτω καὶ σοὶ δοκεῖ*] Sic Bodl. Vat. Θ. Ven. Ξ. Par. G. Vat. r. Vind. Vulgo *οὕτω δοκεῖ καὶ σοί.*

B. *Ἔχε δή· ταῦτα μὲν γὰρ ὁμ.*] V. ad Prot. p. 349. D. Ion. p. 535. A.

ἃ καὶ δέος παρέχει] quae sicuti *δεινὰ* dicuntur, ita etiam *δέος* afferunt. Nam ita hoc *καὶ* intelligimus. Mox verba, *δέος δὲ παρέχει — προσδοκώμενα*, in codd. aliquot omissa sunt. Quod temere factum esse unumquemque docebit quae deinceps instituitur disputatio. Pro *δέος δὲ παρέχει* autem vide ne reponendum sit *δέος δὲ παρέχειν*. Turbat enim indicativus orationis tenorem mirifice, praesertim quum sequatur *δέος γὰρ εἶναι προσδοκίαν μέλλοντος κακοῦ*. Nec ad defendendam librorum scripturam utar illis p. 186. B.

Cap. XXVIII. C. *Ἔτι δὴ τὸ τρίτον σκεψώμεθα*] Prima enim parte huius argumentationis ponebatur fortitudinem esse universae virtutis partem. Deinde docebatur *δεινὰ* esse *τὰ μέλλοντα κακά, θαῤῥαλέα δὲ τὰ μὴ κακὰ ἢ ἀγαθὰ μέλλοντα.* Nunc illud efficere instituit, ut scien-

ΝΙ. Κομιδῇ γε.

Cap. XXVIII. *ΣΩ.* Ἔτι δὴ τὸ τρίτον σκεψώμεθα εἰ ξυνδοκεῖ σοί τε καὶ ἡμῖν.

ΝΙ. Τὸ ποῖον δὴ τοῦτο; D

ΣΩ. Ἐγὼ δὴ φράσω. δοκεῖ γὰρ δὴ ἐμοί τε καὶ τῷδε, περὶ ὅσων ἐστὶν ἐπιστήμη, οὐκ ἄλλη μὲν εἶναι περὶ γεγονότος, εἰδέναι ὅπῃ γέγονεν, ἄλλη δὲ περὶ γιγνομένων, ὅπῃ γίγνεται, ἄλλη δὲ ὅπῃ ἂν κάλλιστα γένοιτο καὶ γενήσεται τὸ μήπω γεγονός, ἀλλ' ἡ αὐτή. οἷον περὶ τὸ ὑγιεινὸν εἰς ἅπαντας τοὺς χρόνους οὐκ ἄλλη τις ἢ ἡ ἰατρική, μία οὖσα, ἐφορᾷ καὶ γιγνόμενα καὶ γεγονότα καὶ γενησόμενα, ὅπῃ γενήσεται. καὶ περὶ τὰ ἐκ τῆς γῆς αὖ φυόμενα ἡ γεωργία E
ὡσαύτως ἔχει. καὶ δήπου τὰ περὶ τὸν πόλεμον αὐτοὶ ἂν μαρτυρήσαιτε ὅτι ἡ στρατηγία κάλλιστα προμηθεῖται τά τε ἄλλα καὶ περὶ τὸ μέλλον ἔσεσθαι, οὐδὲ τῇ μαντικῇ οἴεται δεῖν ὑπηρετεῖν, ἀλλὰ ἄρχειν, ὡς εἰδυῖα κάλλιον τὰ περὶ τὸν πόλεμον καὶ γιγνόμενα
καὶ γενησόμενα· καὶ ὁ νόμος οὕτω τάττει, μὴ τὸν 199
μάντιν τοῦ στρατηγοῦ ἄρχειν, ἀλλὰ τὸν στρατηγὸν τοῦ μάντεως. φήσομεν ταῦτα, ὦ Λάχης;

ΛΑ. Φήσομεν.

ΣΩ. Τί δέ; σὺ ἡμῖν, ὦ Νικία, ξύμφῃς περὶ

Cap. XXVIII. D. *ἢ ἡ ἰατρική*] V. *ἡ* articulus aberat, quem libri meliores exhibuerunt.

tia rei cuiuspiam ad omnia tempora pertinere iudicanda sit.

D. *οἷον περὶ τὸ ὑγιεινὸν — ὅπῃ γενήσεται*] Uti mox *καὶ δήπου τὰ περὶ τὸν πόλεμον — ἡ στρατηγία κάλλιστα προμηθεῖται*, ita Heusdius Specim. Crit. p. 125. etiam hoc loco legendum censet *οἷον τὰ περὶ τὸ κ. τ. λ.* At non videtur animadvertisse vir egregius diversam esse utriusque enuntiati rationem. Nam *καὶ γιγνόμενα καὶ γεγονότα καὶ γενησόμενα* nunc sine articulo dicitur, quemadmodum paullo ante erat *οὐκ ἄλλη μὲν εἶναι περὶ γεγονότος, ἄλλη δὲ περὶ γιγνομένων.* Quod cur in sequentibus fieri non potuerit, causa in promtu est. Neque alteram viri docti coniecturam, qua post *ὑγιεινὸν* addendum censet *καὶ νοσῶδες*, necessariam esse putamus. Orellius coni. *ὅπῃ γίγνεται καὶ γέγονε καὶ γενησέται.*

E. *οὐδὲ τῇ μαντικῇ οἴεται δεῖν ὑπηρετεῖν*] Tangitur, ut videtur, Niciae superstitio. conf. Plutarch. Vit.

τῶν αὐτῶν τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην καὶ ἐσομένων καὶ γιγνομένων καὶ γεγονότων ἐπαΐειν;

NI. Ἔγωγε· δοκεῖ γάρ μοι οὕτως, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Οὐκοῦν, ὦ ἄριστε, καὶ ἡ ἀνδρεία τῶν δει-
B νῶν ἐπιστήμη ἐστὶ καὶ θαῤῥαλέων, ὡς φῄς; ἢ γάρ;

NI. Ναί.

ΣΩ. Τὰ δὲ δεινὰ ὡμολόγηται καὶ τὰ θαῤῥαλέα τὰ μὲν μέλλοντα ἀγαθά, τὰ δὲ μέλλοντα κακὰ εἶναι.

NI. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἡ δέ γ' αὐτὴ ἐπιστήμη τῶν αὐτῶν καὶ μελλόντων καὶ πάντως ἐχόντων εἶναι.

NI. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Οὐ μόνον ἄρα τῶν δεινῶν καὶ θαῤῥαλέων ἡ ἀνδρεία ἐπιστήμη ἐστίν· οὐ γὰρ μελλόντων μόνον πέρι τῶν ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν ἐπαΐει, ἀλλὰ

P. 199. B. Ἡ δέ γε αὐτὴ ἐπιστ.] V. αὕτη. ut est in Ven. Ξ. Par. BCE. Ang Barb. Palat. Correxit iam Heusdius.
C. Ἔοικέ γε] Steph. γε om., quod deest etiam in Par. E.
Ca. XXIX. καὶ νῦν δή, ὡς ἔοικε] V. νῦν δέ, sine codicum suffragio.

Nic. c. 13. et c. 24., ubi viri δεισιδαιμονία describitur.

P. 199. τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην — ἐπαΐειν;] Mox B. οὐ γὰρ μελλόντων μόνον πέρι — ἐπαΐει. P. 198. D. δοκεῖ γὰρ δὴ — περὶ ὅσων ἐστὶν ἐπιστήμη οὐκ ἄλλη μὲν εἶναι περὶ γεγονότος, εἰδέναι ὅπῃ γέγονεν, ubi postrema explicationis causa addita sunt. Ceterum frequens est dictio apud Platonem ἐπαΐειν περί τινος, alicuius rei peritum esse. v. ad Gorg. p. 464. D.

Οὐκοῦν, ὦ ἄριστε, καὶ ἡ ἀνδρεία τ. δ.] Nonne igitur etiam fortitudo, sicuti omnes reliquae artes et disciplinae, scientia est, eaque rerum et formidolosarum et sine timore subeundarum? Vis inest in ἐπιστήμη ἐστίν.

B. καὶ μελλόντων καὶ πάντως ἐχόντων εἶναι.] Heusdius l. c. p. 126. e Ficino restituendum putat: ἡ δέ γ' αὐτὴ ἐπιστήμη τῶν αὐτῶν καὶ γεγονότων καὶ γιγνομένων καὶ μελλόντων καὶ πάντως ἐχόντων εἶναι. Sed primum interpretis Florentini in talibus nulla est auctoritas. Deinde ipsum illud καὶ πάντως ἐχόντων εἶναι satis testatur noluisse scriptorem singulas temporum rationes diligenter enarrare. Denique τῶν μελλόντων potissimum factam esse mentionem nemo mirabitur, quum argumentatio a τῶν δεινῶν καὶ θαῤῥαλέων commemoratione ducatur.

ἀλλὰ καὶ γιγνομένων καὶ

καὶ γιγνομένων καὶ γεγονότων [καὶ πάντως ἐχόντων], C
ὥσπερ αἱ ἄλλαι ἐπιστῆμαι.

NI. *Ἔοικέ γε.*

Cap. XXIX. *ΣΩ.* *Μέρος ἄρα ἀνδρείας ἡμῖν, ὦ Νικία, ἀπεκρίνω σχεδόν τι τρίτον· καίτοι ἡμεῖς ἠρωτῶμεν ὅλην ἀνδρείαν ὅ τι εἴη. καὶ νῦν δή, ὡς ἔοικε, κατὰ τὸν σὸν λόγον οὐ μόνον δεινῶν τε καὶ θαῤῥαλέων ἐπιστήμη ἡ ἀνδρεία ἐστίν, ἀλλὰ σχεδόν τι ἡ περὶ πάντων ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν καὶ πάντως*
ἐχόντων, ὡς νῦν αὖ ὁ σὸς λόγος, ἀνδρεία ἂν εἴη. D
οὕτως αὖ μετατίθεσθαι ἢ πῶς λέγεις, ὦ Νικία;

NI. *Ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες.*

ΣΩ. *Δοκεῖ οὖν σοι, ὦ δαιμόνιε, ἀπολείπειν ἄν τι ὁ τοιοῦτος ἀρετῆς, εἴπερ εἰδείη τά τε ἀγαθὰ πάντα καὶ παντάπασιν ὡς γίγνεται καὶ γενήσεται καὶ γέγονε, καὶ τὰ κακὰ ὡσαύτως; καὶ τοῦτον οἴει ἂν σὺ ἐνδεᾶ εἶναι σωφροσύνης ἢ δικαιοσύνης τε καὶ*

θαῤῥαλέων ἐπιστήμη ἡ ἀνδρεία] Par. G. *ἡ ἐπιστήμη ἀνδρ.* quod recepit Bekkerus.

D. *αὖ μετατίθεσθαι*] V. *μετατίθεσαι*, ut in uno Ven. Ξ. scriptum.

οἴει ἂν σὺ ἐνδεᾶ] *ἂν* invitis codd. olim aberat.

γεγονότων [καὶ πάντως ἐχόντων]] Hoc loco miror interpretes non offendisse in isto *καὶ πάντως ἐχόντων*, quod sanequam importune intrusum est. Quum enim scriptor antea nonnisi tria tempora distinxerit eamque rationem etiam mox teneat in verbis: *Μέρος ἄρα ἀνδρείας ἀπεκρίνω σχεδόν τι τρίτον*, haud sane intelligo, cur iam omnibus temporis rationibus commemoratis *καὶ πάντως ἐχόντων* adiecerit. Nimirum adiecit hoc sciolus aliquis significaturus verba *καὶ γιγνομένων καὶ γεγονότων* illud ipsum indicare, quod paullo ante per *καὶ πάντως ἐχόντων* expressum esset.

Cap. XXIX. C. *Μέρος ἄρα ἀνδρείας —*] Retulit enim fortitudinem, etiamsi eam scientia contineri voluisset, ad sola futura; praesentis et praeteriti temporis rationem duxit nullam.

ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν καὶ πάντως ἐχόντων] Hic quoque formula *καὶ πάντως ἐχόντων* de temporis rationibus intelligenda est. Nam Socrates hoc dicit: atque nunc fortitudo tuo iudicio non solum rerum formidolosarum et sine timore subeundarum scientia erit, sed omnium fere bonorum et malorum, eorumque omnes omnium temporum rationes complectentium.

D. *οὕτως αὖ μετατίθεσθαι — λέγεις;*] Itane an quomodo dicis sententiam te tuam mutare? Itaque *μετατίθεσθαι* non debebat

ὁσιότητος, ᾧ γε μόνῳ προςήκει καὶ περὶ θεοὺς καὶ
E περὶ ἀνθρώπους ἐξευλαβεῖσθαί τε τὰ δεινὰ καὶ τὰ μή, καὶ τἀγαθὰ πορίζεσθαι, ἐπισταμένῳ ὀρθῶς προςομιλεῖν;

NI. Λέγειν τι ὦ Σώκρατές μοι δοκεῖς.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα, ὦ Νικία, μόριον ἀρετῆς ἂν εἴη τὸ νῦν σοι λεγόμενον, ἀλλὰ σύμπασα ἀρετή.

NI. Ἔοικε.

ΣΩ. Καὶ μὴν ἔφαμέν γε τὴν ἀνδρείαν μόριον εἶναι ἓν τῶν τῆς ἀρετῆς.

NI. Ἔφαμεν γάρ.

ΣΩ. Τὸ δέ γε νῦν λεγόμενον οὐ φαίνεται.

NI. Οὐκ ἔοικεν.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα εὑρήκαμεν, ὦ Νικία, ἀνδρεία ὅ τι ἔστιν.

NI. Οὐ φαινόμεθα.

ΛΑ. Καὶ μὴν ἔγωγε, ὦ φίλε Νικία, ᾤμην σε
200 εὑρήσειν, ἐπειδὴ ἐμοῦ κατεφρόνησας Σωκράτει ἀποκριναμένου· πάνυ δὴ μεγάλην ἐλπίδα εἶχον, ὡς τῇ παρὰ τοῦ Δάμωνος σοφίᾳ αὐτὴν ἀνευρήσεις.

Cap. XXX. *NI.* Εὖ γε, ὦ Λάχης, ὅτι οὐ-

Οὐκ ἄρα, ὦ Νικία —] Haec cum Schleiermachero Socrati tribui: vulgo Lacheti adscribebantur.

P. 200. *πάνυ δὴ μεγάλην ἐλπίδα εἶχον*] Frustra Steph. legendum coniecit *καὶ πάνυ δὴ μ. ἐ. εἶχον.* Adduntur enim haec praecedentibus explicationis gratia.

invitis codd. fere omnibus in *μετατίθεσθαι* mutari. Ad Ἔμοιγε δοκεῖ int. *μετατίθεσθαι.*

ᾧ γε μόνῳ προςήκει —] in quem solum cadat ratione et deorum et hominum habita res formidolosas contrariasque cavere, et bona sibi comparare, ut qui recte cum iis (diis et hominibus) conversari sciat. Usum hunc formulae *προςήκει τινὶ* Heindorf. ad Phaedon. p. 88. B. et Gorg. p. 479. E. illustravit.

Cap. XXX. P. 200. *οὐδὲν — ἔτι πρᾶγμα εἶναι*] quod nihil referre arbitraria. Loqnutionem ad Euthyphron. p. 3. C. explicavi. *ἕτερος τοιοῦτος*, item talis. v. Symp. p. 201. B. Phaedon. p. 58. D. al.

B. *ἀνθρώπειον πρᾶγμά ἐργάζεσθαι —*] quod hominis imbecillitatem deceat. Comparat Iacobs. Heliodor. VII, 21. *ἐπειδή τι πέπονθεν ἀνθρώπινον – καὶ ἥττων ἐστὶ τῆς ἐπιθυμίας.* Deinde infinitivus *βλέπειν* per epexegesin additur. Sympos. p. 180. D. *ἐγὼ οὖν πει-*

δὲν οἴει σὺ ἔτι πρᾶγμα εἶναι, ὅτι αὐτὸς ἄρτι ἐφά-
νης ἀνδρείας πέρι οὐδὲν εἰδώς, ἀλλ' εἰ καὶ ἐγὼ ἕτε-
ρος τοιοῦτος ἀναφανήσομαι, πρὸς τοῦτο βλέπεις,
καὶ οὐδὲν ἔτι διοίσει, ὡς ἔοικε, σοὶ μετ' ἐμοῦ μη-
δὲν εἰδέναι ὧν προςήκει ἐπιστήμην ἔχειν ἀνδρὶ οἰο-
μένῳ τι εἶναι. σὺ μὲν οὖν μοι δοκεῖς ὡς ἀληθῶς B
ἀνθρώπειον πρᾶγμα ἐργάζεσθαι, οὐδὲν πρὸς αὐτὸν
βλέπειν, ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἄλλους· ἐγὼ δ' οἶμαι ἐμοὶ
περὶ ὧν ἐλέγομεν νῦν τε ἐπιεικῶς εἰρῆσθαι, καὶ εἴ τι
αὐτῶν μὴ ἱκανῶς εἴρηται, ὕστερον ἐπανορθώσεσθαι
καὶ μετὰ Δάμωνος, οὗ σύ που οἴει καταγελᾶν, καὶ
ταῦτα οὐδὲ ἰδὼν πώποτε τὸν Δάμωνα, καὶ μετ' ἄλ-
λων. καὶ ἐπειδὰν βεβαιώσωμαι αὐτά, διδάξω καὶ σέ,
καὶ οὐ φθονήσω· δοκεῖς γάρ μοι καὶ μάλα σφόδρα C
δεῖσθαι μαθεῖν.

ΛΑ. Σοφὸς γάρ τοι σὺ εἶ, ὦ Νικία. ἀλλ' ὅμως ἐγὼ Λυσιμάχῳ τῷδε καὶ Μελησίᾳ συμβουλεύω σὲ μὲν καὶ ἐμὲ περὶ τῆς παιδείας τῶν νεανίσκων χαίρειν ἐᾶν, Σωκράτη δὲ τουτονί, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἔλεγον, μὴ ἀφιέναι· εἰ δὲ καὶ ἐμοὶ ἐν ἡλικίᾳ ἦσαν οἱ παῖδες, ταὐτὰ ἂν ταῦτ' ἐποίουν.

Cap. XXX. B. *ἀνθρώπειον πρᾶγμα*] ἀνθρώπειόν τι πρ. Vat. r.

C. *Σοφὸς γάρ τοι σὺ εἶ*] εἶ vulgo aberat invitis codicibus.

εἰ δὲ καὶ ἐμοὶ ἐν ἡλ.] Sic Bodl. Coisl. Ven. ΞΣ. Par. C.

ράσομαι τοῦτο ἐπανορθώσασθαι, πρῶτον μὲν Ἔρωτα φράσαι, ὃν δεῖ ἐπαινεῖν, ἔπειτα ἐπαινέσαι ἀξίως τοῦ θεοῦ. Quocirca neque copula καὶ ante οὐδὲν requiritur, neque cum Schleiermachero βλέπων legendum. De pronomine αὐτὸν pro σαυτὸν posito v. ad Alcib. II. p. 143. C.

οὗ σύ που οἴει καταγελᾶν] Recte haec interpretatur Schleiermacher.: „den du glaubst auslachen zu dürfen.“ v. ad Protagor. p. 346. B. Hermann. ad Viger. p. 143. n. 158. De proximis conf. Protagor. p. 348. D. ζητεῖ ὅτῳ ἐπιδείξηται καὶ μεθ' ὅτου βεβαιώσηται. De Rep. V. 461. E. δεῖ δὴ τὸ μετὰ τοῦτο βεβαιώσασθαι παρὰ τοῦ λόγου. Sympos. p. 199. B. Gorg. p. 189. A. supra p. 194. C.

C. *ἐν ἡλικίᾳ ἦσαν*] instam aetatis maturitatem adepti essent. v. ad Charmid. p. 154. A. — Niceratus, Niciae imperatoris filius, a Xenophonte narratur Socrati fuisse familiarissimus idemque

NI. Ταῦτα μὲν κἀγὼ ξυγχωρῶ, ἐάνπερ ἐθέλῃ Σωκράτης τῶν μειρακίων ἐπιμελεῖσθαι, μηδένα ἄλλον
D ζητεῖν, ἐπεὶ κἂν ἐγὼ τὸν Νικήρατον τούτῳ ἥδιστα ἐπιτρέποιμι, εἰ ἐθέλοι οὗτος· ἀλλὰ γὰρ ἄλλους μοι ἑκάστοτε ξυνίστησιν, ὅταν τι αὐτῷ περὶ τούτου μνησθῶ, αὐτὸς δὲ οὐκ ἐθέλει. ἀλλ' ὅρα, ὦ Λυσίμαχε, εἴ τι σοῦ ἂν μᾶλλον ὑπακούοι Σωκράτης.

ΛΥ. Δίκαιόν γέ τοι, ὦ Νικία· ἐπεὶ καὶ ἐγὼ τούτῳ πολλὰ ἂν ἐθελήσαιμι ποιεῖν, ἃ οὐκ ἂν ἄλλοις πάνυ πολλοῖς ἐθέλοι. πῶς οὖν φῄς, ὦ Σώκρατες; ὑπακούσει τι καὶ ξυμπροθυμήσει ὡς βελτίστοις γενέσθαι τοῖς μειρακίοις;

E Cap. XXXI. *ΣΩ.* Καὶ γὰρ ἂν δεινὸν εἴη, ὦ Λυσίμαχε, τοῦτό γε, μὴ ἐθέλειν τῳ ξυμπροθυμεῖσθαι ὡς βελτίστῳ γενέσθαι. εἰ μὲν οὖν ἐν τοῖς διαλόγοις τοῖς ἄρτι ἐγὼ μὲν ἐφάνην εἰδώς, τώδε δὲ μὴ εἰδότε, δίκαιον ἂν ἦν ἐμὲ μάλιστα ἐπὶ τοῦτο τὸ ἔρ-

Ang. Barb. Pal. Urb. Vat. r. Flor. a. b. c. o. Editt. omnes praeter nostram εἰ γὰρ καὶ ἐ., de qua vocularum permutatione v. Porson. ad Eurip. Orest. v. 779. v. 815. Phoeniss. v. 205. et 525.

studiosissimus Homeri. Etiam in Platonis Politia sermoni interest, quanquam ibi Thrasymacho favere videtur v. libr. I. p. 327. C. Interfectus est a triginta tyrannis, teste Xenoph. Hellen. II. 3, 39. et Lysia Or. contra Poliuch. p. 602. Verbum συνιστάναι Hesychius interpretatur per ἐπαινεῖν. v. Lexic. Xenoph. T. IV. p. 188.

D. καὶ ξυμπροθυμήσει ὡς βελτίστοις γ.] et parato animo id dabis operam, ut optimi evadant adolescentuli?

E. εἰ μὲν οὖν ἐν τοῖς διαλόγοις —] Hoc μὲν respondet voculae δὲ in verbis νῦν δ' ὁμοίως — ἐγενόμεθα. Ad νῦν δὲ conf. p. 184. D.

τί οὖν ἄν τις ἡμῶν τινα προαιροῖτο;] Cur igitur quis nostrum aliquem eligat? mihi quidem ipsi nullus videtur esse eligendus.

P. 201. οὐδεὶς γὰρ ἔκφορος λόγου —] Sensus verborum hic est: Libere vobiscum mihi licet hoc consilium communicare; neque enim quisquam est qui sermonem efferat, ut mihi talia dicere haudquaquam verecundandum sit. Lectio librorum ἔκφορος λόγος ferri non potest. Nam etiamsi interpretari liceat: sermo, qui efferatur, quandoquidem ἔκφορος passive dicitur, ut Eurip. Hippol. 295. ἔκφορός σοι συμφορὰ πρὸς ἄρσενας, tamen isto pa-

γον παρακαλεῖν· νῦν δὲ — ὁμοίως γὰρ πάντες ἐν ἀπορίᾳ ἐγενόμεθα· τί οὖν ἄν τις ἡμῶν τινα προαιροῖτο; ἐμοὶ μὲν οὖν δὴ αὐτῷ δοκεῖ οὐδένα. ἀλλ' ἐπειδὴ ταῦτα οὕτως ἔχει, σκέψασθε, ἄν τι δόξω ξυμβουλεύειν ὑμῖν. ἐγὼ γάρ φημι χρῆναι, ὦ ἄνδρες, — οὐδεὶς γὰρ ἔκφορος λόγου — κοινῇ πάντας ἡμᾶς ζητεῖν μάλιστα μὲν ἡμῖν αὐτοῖς διδάσκαλον ὡς ἄριστον, δεόμεθα γάρ, ἔπειτα καὶ τοῖς μειρακίοις, μήτε χρημάτων φειδομένους μήτε ἄλλου μηδενός· ἐὰν δὲ ἡμᾶς αὐτοὺς ἔχειν ὡς νῦν ἔχομεν, οὐ ξυμβουλεύω. εἰ δέ τις ἡμῶν καταγελάσεται, ὅτι τηλικοίδε ὄντες εἰς διδασκάλων ἀξιοῦμεν φοιτᾶν, τὸν Ὅμηρον δοκεῖ B
μοι χρῆναι προβάλλεσθαι, ὃς ἔφη οὐκ ἀγαθὴν εἶναι αἰδῶ κεχρημένῳ ἀνδρὶ παρεῖναι. καὶ ἡμεῖς οὖν ἐάσαντες χαίρειν εἴ τίς τι ἐρεῖ, κοινῇ ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῶν μειρακίων ἐπιμέλειαν ποιησώμεθα.

ΛΥ. Ἐμοὶ μὲν ἀρέσκει, ὦ Σώκρατες, ἃ λέγεις.

Med. v. 34 et 1083.

Cap. XXXI. P. 201. B. ἐπιμέλειαν ποιησώμεθα] ποιησόμεθα Steph., libris mss. omnibus adversantibus.

cte non potuit dici οὐδεὶς γάρ, sed debuit potius οὐ γάρ. Itaque verissime Heusdius Spec. Crit. p. 126. ἐκφορος λόγου coniecit. Ne autem moleste feras articuli omissionem, conf. Aristoph. Thesmoph. v. 479. αὐταὶ γάρ ἐσμεν, κοὐδεμί' ἐκφορὰ λόγου. Eurip. Suppl. v. 1066. οὐ μὴ μῦθον ἐπὶ πολλοὺς ἐρεῖς. Verbo ἐκφέρειν ita utitur Plato Menexen. p. 236. C. ὅπως μή μοι χαλεπανεῖ ἡ διδάσκαλος, ἂν ἐξενέγκω αὐτῆς τὸν λόγον. Isocrat. De Pace p. 180. ed. Bekk. ὃ δὲ πάντων ἐστὶ δεινότατον, ὅτι τοῖς μὲν ἐκφέρουσιν εἰς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας τὰ τῆς πόλεως ἁμαρτήματα τοσαύτην ἔχετε χάριν. Alia dabit Valcken. ad Eurip. Hippolyt. v. 294. Cicero De Orat. I. 24, 111. Dicam equidem, quoniam institui, petamque a vobis, ne has meas ineptias efferatis. Activam vim vocabulo Aeschyl. Eumen. v. 870. τῶν δυσσεβούντων ἐκφορωτέρα πέλοις, vindicare conatus est Fritsch. ad Aristoph. Thesmophor. vers. 472., ubi vulgo perperam interpretantur alienior.

B. τὸν Ὅμηρον δοκεῖ μοι πρ.] Locus est Odyss. XVII, 347., quo utitur Plato etiam Charmid. p. 161. A. Negligentius vero εἶναι hic interpositum, quod deinde ipso Homerico παρεῖναι explicatur, h. e. ὥστε παρεῖναι αὐτῷ. v. ad Remp. VIII. p. 566. B.

καὶ ἐθέλω, ὅσῳπερ γεραίτατός εἰμι, τοσούτῳ προθυμότατα μανθάνειν μετὰ τῶν νεανίσκων. ἀλλά μοι οὑτωσὶ ποίησον· αὔριον ἕωθεν ἀφίκου οἴκαδε, καὶ
C μὴ ἄλλως ποιήσῃς, ἵνα βουλευσώμεθα περὶ αὐτῶν τούτων· τὸ δὲ νῦν εἶναι τὴν συνουσίαν διαλύσωμεν.

ΣΩ. Ἀλλὰ ποιήσω, ὦ Λυσίμαχε, ταῦτα, καὶ ἥξω παρὰ σὲ αὔριον, ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ.

C. τὴν συνουσίαν διαλύσωμεν] Sic Ven. Ξ. Par. G. Vat. r. Vind. Vulgo διαλύσομεν.

ὅσωπερ γεραίτατός εἰμι] V. Matth. Gr. §. 462.

C. τὸ δὲ νῦν εἶναι] V. Hermann. ad Viger. p. 888.

PROLEGOMENA

AD

CHARMIDEM.

PROLEGOMENA

ad

CHARMIDEM.

Quam Socrates informatam tenebat animo notionem eius virtutis, quae Graece *σωφροσύνη* dicitur, ea sicut a vulgari hominum opinione multum discrepabat, ita patebat latissime. Est enim haec virtus eius iudicio nihil aliud, nisi animi sanitas quaedam, quae corporis sanitati est simillima eique veluti ex altera parte respondet. Cernitur autem in eo, ut animi viribus recte temperatis sedatisque perturbationibus adsit quasi quidam ornatus vitae et voluntatis cum ratione consensio. Hanc fuisse viri sapientis sententiam evidentissime apparet e Stobaeo, qui Sermon. III. p. 96. = 83. ed. Gaisf. Lips. haec habet: *Σωκράτης*, inquit, *ἐρωτηθείς, τί φρόνησις; εὐαρμοστία, εἶπε, ψυχῆς*. Ibid. *Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθείς, τίνες φρόνιμοι; οἱ μὴ ῥᾳδίως, εἶπεν, ἐξαμαρτάνοντες*. coll. Xenoph. Mem. III. 9. 4 — 5. Atque eandem etiam Platoni planissime fuisse probatam patet ex Charmid. p. 157. A. B. sqq. luculentissime. Quemadmodum autem universam virtutem, ita etiam temperantiam scientia potissimum contineri voluit. Itaque Xenophon Mem. III. 9, 4. *σοφίαν δὲ καὶ σωφροσύνην οὐ διώριζεν, ἀλλὰ τὸν μὲν καλά τε καὶ ἀγαθὰ γιγνώσκοντα χρῆσθαι αὐτοῖς, καὶ τὸν τὰ αἰσχρὰ εἰδότα εὐλαβεῖσθαι*. Nimirum scientiam, sicuti quum alibi tum in

Praef. ad Lachetem monuimus, vocavit recti honestique cognitionem cum certa officii persuasione coniunctam, ideoque talem, ut, quae bona et honesta viderentur, ea ipso opere perficeret. Quemadmodum enim ad actionum honestatem necessario recti conscientiam requiri censuit, ita nec veri honestique cognitionem voluit actione vacare, quoniam utraque demum coniuncta virtutis laus absolveretur et consummaretur. Quocirca facile apparet vi et ambitu Socraticae σωφροσύνης plures virtutes tanquam partes eius contineri; ut mirandum non sit harum nomina subinde cum ipsa σωφροσύνη tamquam universo genere et copulari et permutari. Quorsum pertinet ἡ αἰδημοσύνη et κοσμιότης: unde Phaedon. p. 83. E. Protag. p. 322. C. D. Gorg p. 506. E. sqq. οἱ κόσμιοι και σώφρονες memorantur; porro ἡ ευταξία, et ἡ ἐγκράτεια, qua vel maxime temperantiae vim patefieri putabant, id quod e Xenoph. Mem. III. 9, 4. IV. 5. Plat. Legg. p. 710. A. Phaedon. p. 69. C. intelligitur; denique scientia sive ἡ φρόνησις, quae quoniam est temperantiae veluti mater atque parens, haud raro pro σωφροσύνη memoratur, quae est sapientia in moderandis affectibus et cupiditatibus conspicua. Quamquam φρόνησις etiam latiore significatione a Socraticis dicta est.

Et haec quidem ut diligenter teneamus, maxime necessarium est ad intelligendum eius libri argumentum, qui Charmidis inscriptus est nomine, in quo libro ita de vi et natura της σωφροσύνης disceptatur, ut pleraque omnia e ratione Socratica iudicanda sint. Quamquam non id in eo agitur, ut Socratis sententia de hac virtute suscepta clare et perspicue aperiatur, siquidem simili modo atque in Lyside, Hippia, Lachete, fieri meminimus, illud potius propositum scriptori est, ut, dum arguta dialectica per facetum ludibrium adhibita vulgares hominum in iudicandis cognoscendisque virtutibus errores notantur ac ridentur inprimisque docetur ipsos eo fere de temperantia errare, quod vel singulas eius partes et formas easque ne recte quidem informatas pro universo genere amplectantur, vel scientiam ad eam necessariam perperam referant ad rerum singularum cognitionem doctrinaeque copiam, neque de honesti conscientia officiique persuasione cogitare soleant, obiter tantum

illius tamquam elementa ostendantur, ita tamen, ut ex his ipsis suspicari liceat, qualem ipse cogitari voluerit verae temperantiae notionem. Cuius quidem in ipso sermonis principio suavissimam imaginem ob oculos posuit. Quod enim Socrates ibi Charmidem, adolescentem formosissimum, liberaliter educatum et modestissimum, censet explorari oportere, num etiam intus sit talis, qualis specie externa esse videatur, eamque virtutem *σωφροσύνης* nomine appellat, facile potest existimari eum talem intelligere virtutem, quae maxime in illa animi sanitate cernatur, qualem antea adumbravimus, accedente quidem laude scientiae.

Atque his ita expositis accedere licebit ad dialogi enarrationem, qua absoluta simul etiam apparebit, quo iure huius libri fides et auctoritas nuper ab Astio et Sochero in dubitationem vocata sit.

Dialogus est *διηγηματικός*. Narrat enim Socrates familiaribus quibusdam de colloquio, quod aliquando ab expeditione in Thraciam suscepta reversus cum Critia atque Charmide, eius patruele, iuvene pulcherrimo et modestissimo, instituerit.

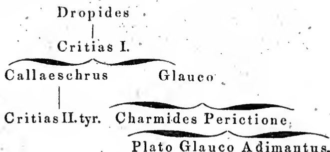
Vix reverteram, inquit, Athenas, quum solitas repetens conversationes Taureae palaestram ingressus sum. Ubi quum me familiares mei consalutavissent ac de rebus bello gestis meaque fortuna essent sciscitati, consedi aliquando iuxta Critiam, Callaeschri filium, et paullisper cum illis confabulatus sum. Tandem eos interrogavi etiam de philosophiae conditione deque iuvenibus, qui vel sapientia vel pulchritudine vel utraque simul praeter ceteros excellerent. Hic statim Critias: En iuvenes, inquit, palaestram intrantes! inter quos est ille ipse, qui nunc ab omnibus longe pulcherrimus habetur. Est hic Charmides, Glauconis, patrui mei, filius, quem fortasse iam olim nosti adhuc puerulum. Et vero ego eximia adolescentis formositate vehementer perculsus sum, quem nec ceteri sine admiratione intuebantur. Cupiebam igitur scire, numquid in recessu haberet quod fronte promitteret, hoc est, quo esset ingenio et qua eruditione. Quamquam facile poteram suspicari eum, qui e gente Solonis atque Critiae esset oriundus, parem cum genere animi nobilitatem habiturum. Et affirmabat ipse Critias eum quum aliis eruditionis parti-

bus tum poesis facultate pro aetate sua magnopere excellere *).

Hoc igitur sermonis exordium est, in quo quum plura sint quae viris doctis fuerunt offensioni, operae pretium est de eo explicare paullo diligentius.

Et primum quidem iuvabit de stirpe Critiae et Charmidis exponere.

Fuit igitur Charmides, cuius ingenium iisdem fere coloribus, quibus Plato, depinxit Xenophon Mem. III. 7., filius Glauconis, Critiae tutoris, hominis eruditi et poeticae studio dediti **), patruelis. A materno genere Pyrilampes ei erat avunculus. v. Schneider. ad Xenoph. l. c. Bornemann. ad Symp. 4. 31. Prinsterer. Prosopograph. Plat. p. 214. Magna igitur ei cum ipso Platone intercessit generis affinitas: erat enim huius avunculus. Stemma gentis hoc est:

Materni generis mentio iniicitur p. 158. A., ubi Charmidis avunculus appellatur Pyrilampes, quem etiam Parmenid. p. 126. B memorari meminimus. Quo quidem loco quum idem pater Antiphontis, qui fuerit frater ex matre Perictione Glauconis et Adi-

*) P. 153 — 154. E.

**) Critiae tyranni Fragmenta ed. N. Bach. Lips. 1827. 8. Vertit ea et illustravit W. E. Weber: Die elegischen Dichter der Hellenen. Frankf. 1826. p. 269 sqq. et p. 641. sqq., ubi etiam de vita Critiae exposuit. conf. etiam Pauly Encyclop. Philol. s. v.

manti, fuisse narretur, stemma gentis cum C. Fr. Hermanno Annal. Scholast. Sect. II. N. 82. a. 1831. ita videtur concinnandum:

Pyrilampes, cuius uxor Perictione,
| Charmidis soror,
Antiphon
Glauco Adimantus,
diversi illi a Platonis fratribus.

Cognationem Critiae et Charmidis cum Solone repetunt a Dropide, cuius p. 157. E. mentio facta est. Eum Olymp. 46. 4. = 593 a. Chr. n. archontem fuisse scribunt Corsini Fast. Att. T. III. p. 78. Meurs. De Archont. Athen. I. 38. Quod quo iure ita statuant, equidem non decernam. Illud quidem dubitatione caret, Dropidem illum, cuius filius Critias, Callaeschri pater, fuit, Solonis aequalem fuisse. Sed iure dubitari licet de cognationis origine. Quod enim narrat Proclus ad Tim. p. 25. Ἐξηκεστίδου παῖδες ἐγένοντο Σόλων καὶ Δρωπίδης· καὶ Δρωπίδου μὲν Κριτίας —, Κριτίου δὲ Κάλλαισχρος καὶ Γλαύκων· Καλλαίσχρου δὲ αὖ Κριτίας οὗτος, id Schleiermachero non sine idonea causa parum credibile visum est. Et Procli in talibus quoque perexiguam esse auctoritatem, luculento exemplo in commentariis ad Parmenidem demonstravimus. In eodem errore versantur Diogen. Laert. III. 1. et Schol. ad Tim. p. 424. ed. Bekk. Nimirum huic opinioni vel illud magnopere adversatur, quod Charmid. p. 157. E. legimus: τὴν τοῦ Κριτίου τοῦ Δρωπίδου οἰκίαν ὑπὸ Σόλωνος ἐγκεκωμιασμένην εἶναι. Meam si quis de hac re sciscitetur sententiam, harum familiarum cognatio ab antiquiore aliquo Dropide repetenda videtur: quae coniectura num vera sit, aliis me doctioribus exquirendum relinquo. Certe quidem Procli error facili negotio inde explicari poterit.

His utcunque disputatis sequitur, ut de Astii iudicio explicandum sit, qui in hoc sermonis exordio complura inesse censuit, quae legentium animos vehementer offendere debeant atque malam de libri fide et auctoritate suspicionem excitare possint. Quae qualia sint ordine deinceps videbimus.

Primum igitur illam commemorationem cognationis, quae Soloni cum Dropide intercesserit, adversari censet iis, quae leguntur Tim. p. 20. E. *ἦν μὲν οὖν οἰκεῖος καὶ σφόδρα φίλος ἡμῖν Δρωπίδου τοῦ προπάππου, καθάπερ λέγει πολλαχοῦ καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ποιήσει.* Ad quem locum nollem vir eruditissimus neglexisset scholiastae annotationem: *λέγονται γὰρ οἰκεῖοι καὶ οἱ συγγενεῖς.* Hesychius: *οἰκεῖοι· οἱ κατ' ἐπιγαμίαν ἀλλήλοις προσήκοντες, καὶ ἴδιοι, καὶ οἱ κατ' οἰκίαν πάντες.* Quae observatio quum multis optimorum scriptorum ipsiusque Platonis exemplis confirmetur, quae in Charmide legimus optime cum verbis Timaei convenire manifestum est.

Speciosius est illud, quod vir eruditissimus dicit Platonem in hoc libro ambitiosius suae ipsius gentis nobilitatem praedicavisse. Hoc enim eiusmodi est, ut generosi animi virum sanequam dedecere videatur. Veruntamen re diligentius perpensa ne haec quidem dubitatio multum momenti habet. Ut enim taceam neminem temere gentem suam laudare dubitaturum, siquidem ea revera insignis virtutibus sit, fieri sane potest, id quod pereleganter suspicatus est Schleiermacherus, ut Plato iuvenili ambitione inflatus quo tempore haec scripsit ad rempublicam accedere voluerit. Epistol. VII. p. 324. B. C. *νέος ἐγώ ποτε ὢν πολλοῖς δὴ ταὐτὸν ἔπαθον· ᾠήθην, εἰ θᾶττον ἐμαυτοῦ γενοίμην κύριος, ἐπὶ τὰ κοινὰ τῆς πόλεως εὐθὺς ἰέναι. καί μοι τύχαι τινὲς τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων τοιαίδε παρέπεσον· ὑπὸ πολλῶν γὰρ τῆς τότε πολιτείας λοιδορουμένης μεταβολὴ γίγνεται, καὶ τῆς μεταβολῆς εἷς καὶ πεντήκοντά τινες ἄνδρες προὔστησαν ἄρχοντες, ἕνδεκα μὲν ἐν ἄστει, δέκα δ' ἐν Πειραιεῖ, περί τε ἀγορὰν ἑκάτεροι τούτων ὅσα τε ἐν τοῖς ἄστεσι διοικεῖν ἔδει, τριάκοντα δὲ πάντων ἄρχοντες κατέστησαν αὐτοκράτορες. τούτων δή τινες οἰκεῖοί τε ὄντες* (ut Critias, et ipse Charmides, qui teste Xenophonte Hellen. II. 4, 19. inter decem Piraeei archontes fuit et eodem, quo ille, tempore interfectus est,) *καὶ γνώριμοι ἐτύγχανον ἐμοί, καὶ δὴ καὶ παρεκάλουν εὐθὺς ὡς ἐπὶ πράγματα προσήκοντά με. καὶ ἐγὼ θαυμαστὸν οὐδὲν ἔπαθον ὑπὸ νεότητος· ᾠήθην γὰρ αὐτοὺς ἔκ τινος ἀδίκου βίου ἐπὶ δίκαιον τρόπον ἄγοντας διοικήσειν δὴ τὴν πόλιν —. καὶ ὁρῶν δήπου τοὺς ἄνδρας ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ χρυσὸν ἀποδείξαντας τὴν ἔμπροσθεν*

πολιτείαν τά τε ἄλλα καὶ φίλον ἄνδρα ἐμοὶ πρεσβύτερον Σωκράτη — ἐπί τινα τῶν πολιτῶν μεθ᾽ ἑτέρων ἔπεμπον (ad Leontem Salaminium), *βίᾳ ἄξοντα ὡς ἀποθανούμενον, ἵνα δὴ μετέχοι τῶν πραγμάτων αὐτοῖς, εἴτε βούλοιτο εἴτε μή, — ἃ δὴ πάντα καθορῶν καὶ εἴ τιν᾽ ἄλλα τοιαῦτα οὐ σμικρά, ἐδυσχέρανά τε καὶ ἐμαυτὸν ἐπανήγαγον ἀπὸ τῶν τότε κακῶν. κ. τ. λ.* Quae qui attento perlegerit animo, facile in eam suspicionem deveniet, ut hunc librum cum Schleiermachero statuat haud ita pridem ante trigintavirorum dominationem literis consignatum esse, quo tempore philosophus e Clintonis rationibus pag. 66. et 70. ed. Krüger. circiter annum aetatis vigesimum quartum vel quintum agebat, iam per quadriennium fere Socratis discipulus. Quominus enim postea temporis eum scriptum putemus, illud maxime impedit, quod Socratis cum Critia familiaritas praecipua causa exstitit, cur vir innocentissimus condemnaretur: cuius rei clarum habemus testimonium Aeschin. adv. Timarch. p. 169. ed. Reisk. Atque hanc sententiam ipso sermonis argumento egregie confirmari arbitramur, quod totum ad Socratis doctrinam attemperatum est. Quo ipso Astii argumentatio convellitur.

Progredimur ad tertium quiddam, quod viro docto in hoc sermonis exordio vehementer displicuit. Socratem enim censet in eo introduci, non philosophum, sed vulgarem et libidinosum amatorem, qui se fateatur Charmidis pulcritudine adeo fuisse perculsum, ut vix mentis compos fuerit. Quod convicium, iam ab Athenaeo L. V. p. 187. E. in ipsum Platonem coniectum, miramur sane a quoquam ita proferri potuisse, ut eo ad libri fidem labefactandam abuteretur. Nam primum quidem, ut prudenter monuit Ioannes Ochmannus Disp. de Charmide Plat. p. 16 sq., Socrates apud Platonem etiam in iis sermonibus, quos nec Astius tamquam suppositicios damnavit, talis fuisse perhibetur, qualis in hoc Charmidis loco depingitur. De qua re legisse iuvabit Sympos. p. 214. E. 216. A. C. p. 219. C. Protagor. in. et quae ad Phaedrum p. 227. C. annotavimus. Et omnino frequens est maxime in Socraticorum libris commemoratio consuetudinis illius, quae inter iuvenes et adultos intercedebat, ut profecto malae et ignominiosae rei suspicio procul habenda sit; de qua

re in Prolegg. ad Phaedrum disputatum est uberius. Deinde tota haec descriptio egregie ad universi libri argumentum et consilium est accommodata. Exhibetur enim species et imago adolescentis, cuius ipse vultus, habitus atque cultus talis est, ut facile suspicari liceat etiam animum bene compositum atque temperatum in eo inesse. Quis est igitur, quin Socratem videat Charmidis formositate et modestia ideo delectari maxime, quia in corpore pulcro etiam pulcram mentem habitare sibi persuasit? Nimirum temperantia sane ita demum prorsus absolvitur et consummatur, si cui est sana mens in corpore sano. Quod ipsum sentiens Socrates Platonicus non tam corporis formosi adspectu, quam animi modesti atque pulcri cogitatione abripitur et percellitur *).

Haec igitur sunt fere quae Astius in elegantissimo sermonis exordio vituperavit. Quibus exploratis redeamus tandem unde paullulum deflexit oratio, atque porro de libri argumento videamus. Itaque Socrates apud Platonem ita fere pergit narrare.

His auditis, inquit, ego rogabam Critiam, ut arcesseret adolescentulum, quo mihi cum eo colloquendi et ingenium eius explorandi fieret copia. Advocavit igitur, atque scite me et urbane ei tanquam medicum commendavit; conquestus enim erat de capitis doloribus. Praeter opinionem vero adolescens me statim nomine meo compellavit, ut quem olim cum Critia conversantem cognovisset, rogavitque, ut sibi remedium capitis dolorum indicarem. Respondi ego illud esse folium quoddam, quod tamen sine carmine incantationis vi medicandi careret. Quod enim, inquam, boni apud nos medici solent dictitare, non posse unam aliquam corporis partem recte sanari, nisi respectetur totius corporis valetudo, idem de hoc medicamento tenendum est, cui nisi incantationis formula accesserit, frustra eo ad leniendos dolores uteris. Etenim nuper, quum in Thracia versarer, edocuit me quidam Zamolxidis sacerdos, quemadmodum singulae corporis partes sine totius corporis cura

*) Xenoph. Mem. IV. 1, 2. πολλάκις γὰρ ἔφη μὲν ἄν τινος ἐρᾶν, φανερὸς δ' ἦν οὐ τῶν τὰ σώματα πρὸς ὥραν, ἀλλὰ τῶν τὰς ψυχὰς πρὸς ἀρετὴν εὖ πεφυκότων ἐφιέμενος.

non possent persanari, ita nec corpus sine animi curatione posse in integram valetudinem restitui, quoniam quidquid boni vel mali homini accideret, id totum ab animo manaret. Itaque animum censuit ante omnia sanari oportere, idque putavit effici posse quibusdam incantationum formulis, quarum utilitatem ita me edocuit, ut illud medicamentum nunquam nisi his antea usus adhiberem. Nam ita natura comparatum esse, ut restituta demum animi sanitate (σωφροσύνῃ) etiam corpus sanaretur. Ad haec Critias: Et vero adolescens ita capitis dolorem in lucro ponere debebit, siquidem iam futurum est, ut simul mentis medicina fruatur. Nec eam frustra a te puto adhibitum iri, quum Charmides noster non solum corpore, sed etiam animo aequales suos antecellat. Nec mihi ipsi (ita enim Socrates narrare pergit) hoc ullo modo mirum accidebat, quum ortus esset adolescens nobilissimis familiis, iam ab Anacreonte, Solone, aliis, magna humanitatis et sapientiae laude celebratis. Quocirca oratione ad eum conversa, Si igitur, inquam, o Charmide, mentis frueris sanitate, incantatione non erit opus, ut statim remedium capitis dolorum adhibere liceat. Ille vero amabili cum modestia respondit: Nec affirmare hoc ausim, o Socrate, nec negare: affirmans enim iactantiae crimen incurram; negans autem Critiae, tutoris mei, sententiam coarguere velle videbor. Quae quum adolescens dixisset, ego optimum factu arbitratus sum communiter videre, ecquae in eius animo σωφροσύνη inesset, ideoque ante omnia, quaenam esset temperantiae vis et natura, subtilius investigare. Quam conditionem illi acceperunt *).

Nihil est in toto hoc loco, quod quem possit morari aut offendere. Nam quod **A s t i u s** putat versus Euripideos Hippolyt. v. 480 sq. hic sinistre acceptos et male explicatos esse, ea criminatio tota est ficticia, ut ne verbo quidem redarguenda videatur. Illud autem diligenter est animadvertendum, de quo iam antea monui, vim et naturam τῆς σωφροσύνης talem hic informari, quae in animo bene morato et composito cernatur, et cuius veluti imago quaedam

*) P. 155. A. — 158. E.

externa in Charmidis specie, vultu, habitu expressa conspiciatur. Cuius rei observatio quantum momenti faciat ad universi colloquii argumentum recte intelligendum, mox etiam clarius apparebit. Sed his missis pergamus in argumenti enarratione.

Itaque Socrates nunc adolescentem statim interrogat, quidnam illud sit, quo τὴν σωφροσύνην contineri arbitretur. Ille vero paullulum cunctatus respondet positam eam videri in eo, ut quis omnia agat lente et modeste. Nimirum hoc sane τῇ κοσμιότητι vel maxime convenire videri debuit, in qua magnam temperantiae partem inesse negari non potest. Verum Socrates, etsi eam sententiam concedit esse pervulgatam; tamen quoniam σωφροσύνη semper sit laudabilis, tarditas autem et cunctatio in plurimis rebus digna reprehensione, illam argumentatur non posse in lenta cunctatione consistere *).

Etenim est profecto haec Charmidis definitio plus quam una ex parte manca et imperfecta, quum tarda cunctatio neque simpliciter sit laudabilis, nec omnem absolvat temperantiae naturam. Ex quibus vitiis Socrates callide non nisi alterum reprehendit, ne adolescentulus ab aliis temperantiae partibus et formis commemorandis prohibeatur. Similis est argumentatio Lachet. p. 192. A. — 194. A.

Intellecto igitur errore suo Charmides deinde aliam proponit σωφροσύνης definitionem. Vult enim eam in pudore et verecundia inesse. Verum hic Socrates denuo urget, quod antea erat concessum, σωφροσύνην esse pulcrum quiddam et honestum, ideoque τοὺς σώφρονας per eam fieri honestos et eam ipsam ob caussam etiam bonos, siquidem honesti atque boni arctissima sit coniunctio et necessitudo. Iam vero Homerum ait arbitrari pudorem egeno viro non esse bonum ideoque facere eum deteriorem. Ex quo consequi vult pudorem certe non semper et ubique bonum esse. Quum autem σωφροσύνη nunquam non sit honesta atque bona, argute eam colligit a pudore aliquantum differre **).

*) P. 159. A. — 160. D.

**) P. 160. D. — 161. A.

Frustra Astius p. 427. in hac argumentatione haesit. Nam etsi ea ducta est e vocabulorum ambiguitate, tamen illud quidem evidenter apparet, scriptorem σοφιστικῶς ludentem ostendere in una verecundia, eaque parum accurate finita, temperantiae notionem haudquaquam ponendam esse.

Reiecta igitur hac quoque definitione adolescens aliam sententiam in medium affert. Narrat enim se aliquando audivisse quendam dicentem τὴν σωφροσύνην in eo positam esse, ut quis suas res agat (τὰ ἑαυτοῦ πράττειν). Cuius sententiae auctorem Socrates protenus suspicatur non alium esse nisi ipsum Critiam.

Etenim fuit haec sententia ore philosophorum multum celebrata, sicut e Timaeo p. 72. A. intelligitur. Quocirca Socrates haud absurde eam Critiae attribuit, quem constat quum omnino doctrinae et eruditionis studiis esse delectatum, tum sophistas lubenter audivisse; de qua re v. Tim. 20. A. Charmid. p. 163. D. Protagor. p. 316. A. p. 336. D. E., ubi Prodico maxime operam dedisse narratur. Itaque mirum non est, quod in proxima huius colloquii parte sophistarum more disserens inducitur similique modo a Socrate refutatur et perstringitur *). Etenim fieri potest, ut aegre tulerit Plato, quod Critias, quum Socratis usus esset familiaritate, tamen se ita sophistis in disciplinam dedisset, ut hos assidue sectaretur. Quocirca eum sic fecit in hoc sermone cum Socrate disserentem, ut ipse haec legens sentire deberet, quantum ratio disputandi Socratica sophistarum argutiis praestaret. Ex qua re facilem habet explicationem, quod Plato propinquum suum, quem alibi, veluti in Timaeo et in eo dialogo, qui ipsius nomine inscriptus est, honorificentissime habuit, in hoc sermone ita induxit colloquentem, ut et ipse sophistarum more disserat, et Socrates eius disputationem non aliter coarguat atque facere consuevit, ubi cum ipsis agit sophistis. Enimvero Plato, quum quo tempore Charmidem scripsit, disciplinae Socraticae plane fuerit de-

*) De Critia sophista v. Tennemann. Hist. Philos. T. I. p. 515 sqq. ibique Wendtium.

ditus, fortasse id sibi agendum putavit, ut hominem et doctum et acutum et sibi cognatum a sophistarum familiaritate avocaret. Quod tamen nihil impediit, quominus eundem, utpote Socraticis disputationibus eruditum, in libris postea scriptis alia conditione faceret colloquentem. Et in ea quidem, quae sequitur, disputationis parte manifestum est eum rideri propter nimium vocabulorum distinguendorum studium, cui se Prodico duce adeo dedisset, ut prae argutiarum captatione quid verum esset non animadvertere videretur. Itaque sic loquens inducitur, ut se ex difficultatibus, quibus obstrictus tenetur, haudquaquam expedire queat, quod idem in Hippia, Lyside, Lachete, aliis dialogis, similiter est institutum.

Audita enim illa temperantiae definitione, cuius postremo Charmides mentionem fecit, Socrates istud s u a s r e s a g e r e admodum ambigue dici monet, ut aenigmati simile esse videatur. Nam primum quidem grammatistae exemplo patere ait, posse quem utique *σώφρονα* esse, etiamsi non sua tantum sed etiam aliena faciat, quandoquidem ille non solum suum ipsius nomen scribat vel legat et pueros quoque non minus aliorum quam sua nomina scribere et legere doceat. Deinde idem etiam in republica et negotiis valere ait, quandoquidem nulla civitas consistere possit, in qua cives sua tantum faciant, sua sibi vestes conficiant, suos calceos suant, sua unice munera obeant. Quocirca suspicatur Critiam, aut quisquis fuerit auctor huius sententiae, fortasse ipsum ignoravisse, quaenam huic formulae vis et significatio subiicienda esset *). Quo quidem Socratis dicto Critias graviter lacessitus, ne causam suam deseruisse videatur, protenus se sermoni immiscet. Suscipit autem definitionis illius patrocinium ea ratione, ut inter id, quod f a c e r e (*ποιεῖν*) atque a g e r e (*πράττειν*) dicatur, discrimen statuat. Negat igitur a g e r e nos ea, quae sint aliorum; f a c e r e, concedit. Quam in rem utitur testimonio Hesiodi, qui quae honeste fiant afferantque utilitatem, o p e r a et a c t i o n e s appellet; quae autem habeant aliquam vel turpitudinis vel inutilitatis

---

*) P. 161. A. – 162. A.

notam, ea f a c e r e nos dicat, ut adeo poeta pulcra tantum et utilia p r o p r i a sive *οἰκεῖα*, noxia autem et inhonesta a l i e n a iudicasse censendus sit. Hic vero Socrates: At nonne potius eo, ad quod actiones hominum referuntur, *σωφροσύνης* notio definienda est? Mihi quidem certe ii soli videntur *σώφρονες* esse, qui bonum et honestum vel agunt vel faciunt; nihil enim impedio, quominus utrovis verbo utaris. Cui sententiae Critias, sentiens videlicet inane esse illud, quod posuerat, verborum discrimen, protenus assentitur, omnemque *σωφροσύνης* vim et naturam inesse vult in a c t i o n i b u s, q u a e a d b o n u m e t u t i l e r e f e r a n t u r *).

Ad haec Socrates: Fortasse, inquit, recte statuisti. Illud autem miror magnopere, quod *σώφρονας* putas interdum posse ignorare se esse *σώφρονας*; concessisti enim paullo ante nihil impedire, quominus opifices etiam aliis aliquid facientes *σώφρονες* haberentur. Iam vero medici, etiamsi quem sanum reddiderunt, ideoque bonum quiddam et utile fecerunt, tamen non possunt praevidere, qualis futurus sit curationis eventus; similisque aliorum opificum ratio est. Igitur illi inscientes sunt *σώφρονες*. Quo intellecto Critias mente mutata negat quenquam, siquidem *σώφρων* videri velit, scientia posse carere, ideoque temperantiam vel maxime in eo vult esse contentam, u t q u i s s u i i p s i u s h a b e a t c o g n i t i o n e m, i d e s t, s c i e n s u t i l i a e t h o n e s t a f a c i a t. Quod ipsum ait significari etiam illa templi Delphici inscriptione, qua nosmet ipsos noscere iubeamur **).

Et hanc quidem sententiam Socrates, qui callide simulat rei ignorantiam, accuratius censet examinandam esse atque explorandam. Itaque deinceps quaeritur, qualis illa scientia sit et quorsum ea referatur. Qua disputatione Critias pedetentim eo deducitur, ut postremo appareat eum huius scientiae nullam fere habere notitiam planeque expertem esse eius rationis, quam supra Socrati propriam fuisse ostendimus. Tantum abest enim, ut scientiam cum virtute con-

---

*) P. 162. A. — 164. A.

**) P. 164. A. — 165. B.

iunctam videat nihil esse aliud nisi boni et honesti cognitionem cum certa officii persuasione rectique conscientia coniunctam, ut in alia omnia discedat. Quod si perspectum habuisset Astius, certe non erat scripturus quod p. 424. pronuntiavit, temperantiam hoc loco sui cognitione definiri eamque sententiam a Platonis doctrina esse alienam. Nam tota haec disputatio e rationibus doctrinae Socraticae iudicanda est, quam Plato sine dubio quo tempore haec scripsit studiose sectabatur. Huc accedit, quod scientia ne seiungitur quidem ab actione, ut Socratica doctrina hac ex parte facillime queat conciliari cum iis, quae Plato postea temporis de *σωφροσυνης* notione exposuit Phaedr. p. 237 E. *δόξης μὲν οὖν ἐπι το ἄριστον λόγῳ ἀγουσης καὶ κρατούσης, τῷ κράτει σωφροσύνη ὄνομα· ἐπιθυμίας δὲ ἀλόγως ἑλκούσης ἐπὶ ἡδονὰς καὶ ἀρξάσης ἐν ἡμῖν, τῇ ἀρχῇ ὕβρις ἐπωνομάσθη.* Sympos. p. 196. C. *εἶναι γὰρ ὁμολογεῖται σωφροσύνη τὸ κρατεῖν ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν.* De Rep. III. p. 389. D. E. sq. IV. p. 430. C. — E. p. 432. A. p. 442. C. D. Etenim ne posteriore quidem tempore Plato temperantiam rationis imperio vacare posse censuit, quamquam eam, ut omnem virtutem, non tam scientia, quam mentis quadam vi et robore illius iussa et dictata in moderandis animi affectibus et cupiditatibus exsequentis contineri iudicavit. Itaque Phaedon. p. 68. C. p. 82. B. *την δημοτικὴν τε καὶ πολιτικην αρετην, ἡν δὴ καλοῦσι σωφροσύνην τε καὶ δικαιοσύνην*, dicit *ἐξ ἔθους τε καὶ μελέτης γεγονυῖαν ἄνευ φιλοσοφίας τε καὶ νοῦ*, eoque nomine illam a vera philosophi virtute diversam esse arbitratur, quam sententiam etiam De Rep. X. p. 619. C. adumbravit. Atque his ita explicatis facile iudicabitur, quid de ea, quae deinde agitatur, disputatione statuendum sit. Revertamur igitur ad eius enarrationem.

Itaque Socrates ad Critiam: Ergo tu, inquit, o bone, temperantiam censes scientia esse contentam. Quum vero omni scientiae et disciplinae aliquid sit propositum, in quo efficiendo tanquam opere suo versetur, dic mihi, quaeso, quid tandem illud sit, quod *σωφροσυνη* subiectum putari debeat. Negat Critias eandem esse omnium artium ac disciplinarum rationem, siquidem arithmetica, geometria, aliae, nihil

efficiant, quod architecturae ceterarumque id genus artium operibus simile sit. At vero, respondet Socrates, illud tamen non potest negari, omnem scientiam absolvi alicuius rei cognitione: ergo quaerendum certe nobis est, cuiusnam rei scientia sit ἡ σωφροσύνη. Respondet Critias esse eam ceterarum artium (ἐπιστημῶν) omnium atque sui ipsius cognitionem. Nimirum vult ille τὴν σωφροσύνην esse veluti animi quandam conscientiam eorum omnium, quae noverimus. Eandem vero Socratis quoque suspicatur esse sententiam, quam tamen is pro more suo callide dissimulet et occultet. Enimvero inaudiverat Critias fortasse aliquid de hoc Socratis placito, quod tamen parum recte intellexerat. Sed Socrates iterum iterumque affirmat se unice veri exquirendi gratia disputare, eaque re Critiam permovet, ut quid rei sit, porro quaerendum statuat.

Itaque eius sententiam examinaturus Socrates ante omnia tanquam certum et exploratum ponit eum, qui scientiae scientiam teneat, etiam inscientiae scientiam habiturum. Ex quo colligit τὸν σώφρονα solum intellecturum esse tum quid ipse sciat nesciatve, tum quid alii sciant aut scire se opinentur. Quibus ita constitutis duplicem oriri quaestionem ait, alteram, num fieri possit, ut quis sciat, quid sciat nesciatve; alteram, ecquid commodi et utilitatis ex hac scientia redundet *).

Et de priore quidem quaestione Socrates haec fere cum Critia disserit. Videtur, inquit, recte posse dubitari, num eiusmodi scientia, quae sit τῆς ἐπιστήμης ἐπιστήμη, revera reperiatur. Ponentes enim esse scientiam aliquam, quae nullius rei nisi sui ipsius et ceterarum disciplinarum scientiae scientia sit, pugnantia et absurda statuemus. Nam sive corporis sive animi vires sive alia quaecunque consideraveris, nihil usquam invenies, quod vim suam in semet ipso neque in aliis rebus foras prodat. Ita visus non semet ipsum ceterosque visus, sed res adspectabiles percipit: eademque ratio est auditus et ceterorum sensuum omnium. Similiter desiderium alicuius rei non ad ipsum desiderium, voluntas non ad voluntatem, amor non ad amorem, metus non ad metum, opinio non

*) P. 165. B. — 167. B.

ad opinionem refertur, sed haec omnia habent aliquid sibi subiectum, quod ab ipsis diversum sit. Rebus autem ita comparatis qui tandem poterit fieri, ut scientia eiusmodi reperiatur, quae nihil sit nisi sui ipsius ceterarumque ἐπιστημῶν scientia *)? Nimirum quum omnis scientia ad aliquid referatur, quidquid autem ad aliquid refertur, ab eo ipso diversum sit, ad quod referendum est, sequitur, ut scientia ab eo diversa sit, ad quod ipsa pertineat. Ex quo colligere licet non esse ullam scientiam, quae ad semet ipsam pertineat; nisi forte demonstratum fuerit esse nonnulla ita comparata, ut tantummodo ad ipsa referantur neque externam habeant necessitudinem, et ad hoc rerum genus etiam temperantiam referri oportere **).

Critia ita in consilii inopiam coniecto Socrates, missa ampliore huius rei disputatione, iam statim ad alteram quaestionem accedit de talis scientiae utilitate. Sciscitatur igitur, quid tandem sit, quod ope eiusmodi scientiae plenius aut facilius cognoscatur. Enimvero quum antea temperantiae natura in eo posita sit, ut quis sciat ea, quae sciat nesciatve, Socrates hoc nunc quaerere existimandus est, qui fieri possit, ut quis ope τῆς σωφροσύνης sciat quae sciat aut nesciat. Respondet autem ad haec Critias, istud quidem facilem ex ipsa rei natura explicationem habere. Qui enim scientiam habeat, quae semet ipsam cognoscat, eum et ipsum fore talem, quale sit illud, quod habeat. Quemadmodum igitur is, qui habeat velocitatem, velox sit, ita eum, qui habeat scientiam semet ipsam cognoscentem, se ipsum cognoscere ***). Et largitur Socrates eum, qui sui cognitionem habeat, etiam semet ipsum noscere. Illud tamen adhuc incertum atque dubium arbitratur, num is, qui istam sui cognitionem habeat, etiam sciat illud ipsum, quod sciat aut nesciat. Nam quam tu describis, inquit, o Critia, sui cognitionem, ea nihil aliud nisi scientiam ab inscientia potest distinguere; sed illud ipsum,

*) P. 167. B. — 168. B.

**) P. 168. B. — 169. B.

***) Usque ad p. 169. E.

quod cuiusque artis scientiae est subiectum, haudquaquam cognoscere et intelligere nos docet. Nam temperans iste, quem tu informasti, si iustum ab iniusto, sanum ab insano distinguere voluerit, profecto etiam artis medicae et disciplinae civilis debebit esse peritus, quae sibi solis bonae et malae valetudinis vel iustitiae et iniustitiae notitiam vindicant. Itaque si quis nihil nisi scientiae scientiam teneat, nec vero id, quod ei subiectum est, didicerit, poterit ille novisse quidem se vel alios aliquid scire aut nescire, sed quid sit illud, quod quis sciat vel nesciat, scire non poterit *). His ita explicatis, Socrates denuo Critiam interrogat, quamnam existimet utilitatem ex eiusmodi scientia perceptum iri. Nam illud quidem largitur non esse dubium, quin ea si ipsas res comprehendat, longe amplissima et praestantissima futura sit; quoniam autem non videatur talis esse, amplius de eius usu quaerendum arbitratur **).

Quo clarius igitur σωφροσύνης utilitas perspiciatur, Socrates iam ultro ponit et concedit eam etiam rerum ipsarum complecti cognitionem. Verum mira quadam sermonis conversione nunc sibi in mentem ait venire ne sic quidem eam quidquam ad vitae beatitatem posse. Nam licet concedendum sit vitam humanam ita secundum artium scientiam peractum iri, tamen plurimarum artium cognitionem ita ait esse comparatam, ut homines per eam haudquaquam felices fiant. Neque id negat Critias, qui et ipse homines boni et mali scientia potissimum felices fieri iudicat. Quo audito Socrates: Ergo non est σωφροσύνης nobis prodesse; haec enim ex tua sententia nihil aliud est quam scientiae scientia quaedam, a qua boni et mali scientia plurimum differre videtur ***).

Absoluta hac disputatione evidenter apparet Critiam non perspectum habere, qualis scientia ad σωφροσύνην requiratur. Quamquam extremo sermone verae rationis indicium fit, siquidem Socrati erat per-

---

*) P. 169. E. — 171. C.

**) P. 171. C. — 172. C.

***) P. 172. C. — 175. A.

suasum eum, qui bonum et honestum cognovisset, etiam animi perturbationes superaturum et *σώφρονα* futurum esse. Quocirca Xenophon. Memor. III, 9, 4. *προςερωτώμενος δὲ, εἰ τους ἐπισταμένους μὲν ἃ δεῖ πράττειν, ποιοῦντας δὲ τἀναντία, σοφούς τε καὶ ἐγκρατεῖς εἶναι νομίζοι, Οὐδέν γε μᾶλλον, ἔφη, ἢ ἀσόφους τε καὶ ἀκρατεῖς· πάντας γὰρ οἶμαι, προαιρουμένους ἐκ τῶν ἐνδεχομένων, ἃ οἴονται συμφορώτατα αὐτοῖς εἶναι, ταῦτα πράττειν*, quo loco diligenter est óbservandum Socratem bonum ab utili non seiunxisse, de quo viri placito prudenter exposuit Ständlin. Geschichte der Moralphilosophie p. 84 sqq. Atque hacc quum ıta se habeant, neminem putamus dubitaturum esse, quin etiam altera sermonis pars, qua scientia ad virtutem necessaria disceptatur, maxime ad errores coarguendos comparata sit, licet subinde verae rationis vestigia monstrentur.

Quanquam autem Critias erroris culpam sustinet omnem, tamen Socrates egregia cum urbanitate suae ipsius inertiae tribuit, quod temperantiae notionem non potuerint indagare. Accepta enim Critiae responsione: Ergo non frustra equidem verebar, inquit, ne ego parum sollers essem harum rerum investigator. Neque enim iam id, quod communi hominum consensione pro bono habetur, videretur inutile, si disserendi peritus essem. Sed nimirum non contigit nobis temperantiae naturam invenire, licet multa sumserimus et concesserimus, quae quominus tamquam vera ponerentur, rationes nostrae prohibebant. Quamquam enim evidenter apparebat neque scientiam ullam esse, quae ad unam scientiam referretur, neque materiam reliquarum artium ei esse subiectam, tamen utrumque ita se habere posuimus, ut aliquid proficeremus. Verum spes nostra irrita fuit, siquidem adhuc ignoramus, quid sit illud, in quo vis et natura temperantiae cernatur *).

Tum vero oratione ad Charmidem conversa ita pergit dicere: Et meam quidem vicem, a bone, minus doleo quam tuam, qui quum tanta et animi et corporis virtute insignis sis, tamen ex temperantia nullam sis percepturus utilitatem. Quamquam non

*) P. 175. A. — D.

credo rem ita se habere, sed omnis erroris huius culpa in meam inscitiam conferenda est. Nihilominus autem mihi persuasi temperantiam in bonis numerari oportere, ut, si quis ea praeditus sit, is felix et beatus esse videatur. Considera igitur iam denuo, num illa incantationis formula, de qua initio sermonis dicebam, tibi opus sit. Ad quae adolescens: At quomodo ego sciam, utrum σώφρων sim necne, quum ne vos quidem σωφροσύνης vim et rationem exquirere potueritis? Quamquam ego quidem ista incantatione mihi valde opus esse existimo, facileque patiar, ut a te incanter quotidie, usque dum tu satis esse iudicaveris. Hic vero Critias: Hoc tu si ita feceris, o Charmide, magno id mihi erit argumento te re vera temperantem esse. Cui ille: Faciam vero inde ab hoc die; iniuste enim facerem, si tibi tutori meo non obsequerer, nec consilio tuo obtemperarem *).

Hic igitur est sermonis finis et exitus, in quo manifestum est significari unum solum Socratem et temperantiae vim recte novisse et id posse efficere, ut adolescentes eius virtutis studio et amore incendantur atque inflammentur.

Vix opus esse putamus, ut nunc singulatim de libri fine et consilio exponatur. Speramus enim ipsa argumenti enarratione satis declaratum esse, illud potissimum in eo agi, ut falsae de temperantia opiniones non sine pravae et sophisticae disserendi rationis irrisione coarguantur et simul rationis Socraticae praestantia ita ostendatur ut primaria σωφροσύνης tamquam elementa ob oculos ponantur. Significatur enim non obscure, temperantiam utique in animi incorrupta sanitate contineri, qualis Charmidis imagine repraesentetur, atque elucere partim in moderatione quadam agendi, partim in ingenuo pudore ac verecundia, partim in diligenti propriorum officiorum expletione cum boni et utilis cura coniuncta, absolvi autem atque consummari scientia, quae non rerum extrinsecus oblatarum notitia, sed animi veri rectique conscientia sustentati robore ac

*) P. 175. D. usque ad finem.

virtute nitatur. Quamquam philosophus simul etiam aliud quid spectasse videri potest. Quod enim Charmides adolescens ita depingitur, ut ipsa natura atque fortuna eum perfectae temperantiae exemplar fingere voluisse videatur, Critias contra sic disserit, ut Socraticae σωφροσύνης praestantiam non perspiciat, suspicari licet philosophum simul voluisse alterum laude eius virtutis afficere, qua eum maxime insignem fuisse e Xenoph. Mem. III, 7. apparet; alterum leniter admonere, ut ne disciplinam Socraticam contemneret. Narrat enim Xenoph. Mem. I, 2, 12 — 16. Critiam posteaquam se putaverit Socratis familiaritate et institutione idoneam disserendi facultatem adeptum esse, magistrum deseruisse eius disciplinae immemorem.

Atque his utcunque explicatis nihil in toto hoc libro inesse apparebit, quod fraudis alicuius vel erroris suspicionem moveat. Quocirca nec accedimus Fr. Astio De Vita et Scriptis Plat. p. 419 sqq. *) et Ios. Sochero De Plat. Scriptis p. 130 sqq., qui eum Platoni abiudicandum censuerunt. Nec iis accesserunt Io. Ochmann Commentat. Vratislav. 1827. 8. edita, quae sic inscripta est: Charmides Platonis qui fertur dialogus num sit genuinus quaeritur. Car. Fr. Hermann. Hist. Phil. Plat. I. p. 442 sqq. Car. Steinhart. in Praef. ad Charmid. T. I. Opp. Platon. ab Hieron. Müllero Germanice convers. p. 275 sqq. Franc. Susemihl. Genet. Entwickel. der Plat. Philos. I. p. 25 sqq. Ed. Munk. Die natürl. Ordnung d. Plat. Dial. p. 96 sqq. alii: qui quidem omnes de libri argumento et consilio ita nuper disputaverunt, ut non modo de summa re fere nobiscum consentiant, sed etiam uno excepto Munkio, qui eum a. 388. scriptum esse vult, de tempore operis natali prope idem statuant; quamquam in singulis quibusdam quaestionis partibus ab eorum iudiciis utique nobis discedendum fuit. Ceterum Schleiermacherus hunc

*) Quae vir doctissimus ibid. p. 423. et p. 427 sq. protulit νοθείας argumenta, noluimus singulatim refellere: sunt enim nullius fere momenti.

quoque librum Protagorae tanquam cumulum accessisse arbitratur, a quo cur ea in re dissentiamus, ex Praefatione ad Lachetem perspicietur.

Perpetuo commentario, in grammaticis maxime rebus occupato illo, instruxit hunc librum Ludov. Frid. Heindorfius, Dialogg. Select. Vol. I. Berol. 1802. 8., quae editio curante Philippo Buttmanno repetita est ibid. 1827. Secunda editio textum, quem vocant, exhibet ex Bekkeri opibus criticis emendatum, simulque ea complectitur, quae Heindorfius in annotatione critica Platonis Apologiae a. 1805. editae praefixa monuerat.

CODICES.

Bodl. sive Clarkian. Coisl. Vat. Θ. Ven. ΞΣ. Paris. B. C. E. F. G. Ambros. (r). Angel. (w). Barber. (y). Vindob. (1.) Flor. a. b. c. i. o.

ΧΑΡΜΙΔΗΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΧΑΙΡΕΦΩΝ, ΚΡΙΤΙΑΣ, ΧΑΡΜΙΔΗΣ.

Cap. I. Ἧκον μὲν τῇ προτεραίᾳ ἑσπέρας ἐκ 135 Ποτιδαίας ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου, οἷον δὲ διὰ χρόνου ἀφιγμένος ἀσμένως ᾖα ἐπὶ τὰς ξυνήθεις διατριβάς. καὶ δὴ καὶ εἰς τὴν Ταυρέου παλαίστραν τὴν καταντικρὺ τοῦ τῆς βασιλικῆς ἱεροῦ εἰσῆλθον, καὶ

Cap. I. P. 153. ἀσμένως ᾖα] ἄσμενος Hirschig. invitis codd. ἀσμένως Bodl.

Cap. I. P. 153. Ἧκον μὲν τῇ προτεραίᾳ —] Potidaea, urbs Macedoniae in peninsula Pellene sita, Atheniensibus vectigalis, a Corinthiis et Perdicca, rege Macedonum, ad seditionem sollicitata ab Atheniensibus defecit Olymp. 87. 1. = 432. a. Chr. n. v. Thucyd. I. 46—55. et post duorum ferme annorum obsidionem ab illis Olymp. 87. 4. = 429. a. Chr. expugnata est; v. Thucyd. II. 76 sqq. — διὰ χρόνου, interiecto longiore temporis intervallo; v. ad Hipp. mai. p. 281. A. — αἱ ξυνήθεις διατριβαὶ ab aliis de solitis exercitiis, ab aliis, veluti ab Heindorfio, de ipsis locis, ubi Socrates commorari consueverat, intelliguntur. Equidem commorandi disputandique notiones in unum coniunxerim, ut vocabulum respondeat fere Latino conversationes. Gorg. p. 484. E. ἐπειδὰν αὖ εἰς τὰς ὑμετέρας διατριβὰς ἔλθωσι καὶ λόγους, καταγέλαστοι γίγνονται. Apolog. Socr. p. 37. D. ὅτι ὑμεῖς — οὐχ οἷοί τε ἐγένεσθε ἐνεγκεῖν τὰς ἐμὰς διατριβὰς καὶ λόγους Ibid. p. 41. A. ἐπεὶ ἔμοιγε καὶ αὐτῷ θαυμαστὴ ἂν εἴη ἡ διατριβὴ αὐτόθι, ὁπότε ἐντύχοιμι Παλαμήδει καὶ Αἴαντι κ. τ. λ. Solebat autem Socrates in gymnasiis et palaestris cum aliis conversari, unde hic etiam Taureae palaestram ingressus esse dicitur, quae sita erat e regione templi Iovis Σωτῆρος sive Ἐλευθερίου, cui porticum regiam (τὴν βασιλικὴν στοὰν) adiunctam fuisse Meursius Lectt. Att. VI. 17. docuit. conf. Pausan. I, 8. et Leake Descript. Athen. ed. Germ. Baiter. et Saupp. p. 99 sq. De Taurea, palaestrae conditore, Heindorf. conferri iubet interprett. ad Lucian. De Parasit. §. 43, ubi hic Platonis locus respicitur.

αὐτόθι κατέλαβον πάνυ πολλούς, τοὺς μὲν καὶ ἀγνῶτας ἐμοί, τοὺς δὲ πλείστους γνωρίμους. καί με
B ὡς εἶδον εἰσιόντα ἐξ ἀπροσδοκήτου, εὐθὺς πόῤῥωθεν ἠσπάζοντο ἄλλος ἄλλοθεν· Χαιρεφῶν δέ, ἅτε καὶ μανικὸς ὤν, ἀναπηδήσας ἐκ μέσων ἔθει πρός με, καί μου λαβόμενος τῆς χειρός, Ὦ Σώκρατες, ἦ δ' ὅς, πῶς ἐσώθης ἐκ τῆς μάχης; Ὀλίγον δὲ πρὶν ἡμᾶς ἀπιέναι μάχη ἐγεγόνει ἐν τῇ Ποτιδαίᾳ, ἣν ἄρτι ἦσαν οἱ τῇδε πεπυσμένοι. Καὶ ἐγὼ πρὸς αὐτὸν ἀποκρινόμενος, Οὑτωσί, ἔφην, ὡς σὺ ὁρᾷς. Καὶ μὴν ἤγγελ-
C ταί γε δεῦρο, ἔφη, ἥ τε μάχη πάνυ ἰσχυρὰ γεγονέναι καὶ ἐν αὐτῇ πολλοὺς τῶν γνωρίμων τεθνάναι.

τοὺς μὲν καὶ ἀγνῶτας] καὶ om. Flor. a. c. o. Ang. Ven. Σ. sed vide ann. Pro ἐμοὶ Heindorf. malebat μοι.

B. ἔθει πρός με] Heind. corr. πρὸς ἐμέ. frustra. v. ad Gorg. 489. E. Protagor. p. 335. coll. Buttmann. Gramm. max. §. 72. 4. ann. 3.

C. Παρεγένου μέν, ἦ δ' ὅς,] Steph. μὴν coniiciebat; Heindorf. μὲν delendum censebat; perperam uterque.

οὐ γάρ τί πω] V. τοί πω, quod pro huius loci sententia

τοὺς μὲν καὶ ἀγνῶτας] „Illud καὶ ad τοὺς μὲν pertinet, quod ne redundare videatur, sententiam ita inversam cogita: τοὺς μὲν πλείστους γνωρίμους, τοὺς δὲ καὶ ἀγνῶτας ἐμοί.“ Heindorf.

B. ἅτε καὶ μανικὸς ὤν] Quid sit μανικός, ad Symp. p. 173. D. declaravimus, ubi Apollodorus eo nomine ornatur. Qui hic μανικὸς vocatur Chaerephon, de eodem Apol. Socr. p. 21. A. ἴστε δὲ οἷος ἦν Χαιρεφῶν, ὡς σφοδρὸς ἐφ' ὅ τι ὁρμήσειε. Eodem spectat quod narrat Schol. ad Aristoph. Nubb. v. 144.

Ὀλίγον δὲ πρὶν ἡμᾶς ἀπιέναι —] Olymp. 87. 4. = 429. a. Chr. Pugnam describit Thucyd. II. 70. Ceterum annus etiam eo fatalis, quod eodem et natus est divinus Plato noster, qui vitae lucem circiter 7. Thargelionis (21 — 22 Mai) die adspexit, et grande reip. columen occidit Pericles, qui auctumno circa 10. Septembr. dira abreptus est pestilentia.

C. Παρεγένου μὲν — τῇ μάχῃ:] Substitui notam interrogandi in locum plenae interpunctionis, quam sequens responsio non ferre videbatur. Vana est enim Stephani suspicio scribendum putantis μήν. Exempla voculae ita in interrogatione positae collegerunt Heindorf. ad Theaet. §. 49. et Elmsleius ad Eurip. Med. v. 1098., ad quem locum Hermannus in Censura: „Μὲν illud, inquit, non est interrogativum ita, ut rectae interrogationi conveniat, i. e. ei, qua nescientes aliquid interrogamus, sitne an non sit: ut in v. 659. θέμις μὲν ἡμᾶς χρησμὸν εἰδέναι θεοῦ, si hic sensus est: estne fas me cognoscere oraculum, an non? non potuit μὲν poni. Sed ponitur haec parti-

Καὶ ἐπιεικῶς, ἦν δ' ἐγώ, ἀληθῆ ἀπήγγελται. Παρεγένου μέν, ἦ δ' ὅς, τῇ μάχῃ; Παρεγενόμην. Δεῦρο δή, ἔφη, καθεζόμενος ἡμῖν διήγησαι· οὐ γάρ τί πω πάντα σαφῶς πεπύσμεθα. Καὶ ἅμα με καθίζει ἄγων παρὰ Κριτίαν τὸν Καλλαίσχρου. παρακαθεζόμενος οὖν ἠσπαζόμην τόν τε Κριτίαν καὶ τοὺς ἄλλους, καὶ διηγούμην αὐτοῖς τα ἀπὸ στρατοπέδου, ὅ τι μέ τις ἀνέροιτο· ἠρώτων δὲ ἄλλος ἄλλο. D

Cap. II. *Ἐπειδὴ δὲ τῶν τοιούτων ἅδην εἴχομεν, αὖθις ἐγὼ αὐτοὺς ἀνηρώτων τὰ τῇδε, περὶ φιλοσοφίας ὅπως ἔχοι τὰ νῦν, περί τε τῶν νέων, εἴ τινες ἐν αὐτοῖς διαφέροντες ἢ σοφίᾳ ἢ κάλλει ἢ ἀμφοτέ-*

paullo gravius asseverat. Illud *τι* Bekkerus in suis omnibus reperit praeter Ven. Ξ. Paris. F. et Ambros. Ex nostris nihil erat enotatum.

Cap. II. D. *ἅδην εἴχομεν*] V. *ἄδην*, quod e Bodl. Vat. Θ. Ven. Σ. Par. B. mutatum.

ὅπως ἔχοι τὰ νῦν] V. *ἔχει*, invitis codd. Mox vulgo *ἢ ἀμφότερα*, quod etsi per se non est spernendum, tamen quia in uno Par. E. legi videtur, propter codicum auctoritatem mutandum fuit.

cula tantum in interrogatione figurata, qua significamus opinari nos illud esse, de quo interrogamus. Itaque *ὑγιαίνεις μέν;* non est sanusne es? sed, certe non insanis, opinor? Apertum est autem, cur hoc genus interrogationis *μὲν* requirat. Nam si explices quae in breve contracta sunt, hoc habes: opinor quidem ita esse, sed dubitare cogor. Id egregie declarat locus Euripidis in Ione, quem attulit Elmsleius. Continet enim plenam sententiam, addito opposito: *εὖ φρονεῖς μέν, ἤ σ' ἔμηνέ τις βλαβή;* sanum quidem te esse opinor, nisi quid mentem tuam perturbavit? Aliter Buttmannus ad Menon. p. 82. B., qui *μὲν* ita positum indicare censet exspectari alterius affirmationem, ut Lat. opinor, haud dubie. Differre autem existimat hanc interrogandi formam ab illa, quae *πού* additum habeat: nam *πού* significare, exspectari alterius assensum in re aliunde satis certa, *μὲν* autem aliquid tanquam consentaneum et necessarium indicare.

Δεῦρο δή, ἔφη, καθεζόμενος —] V. ad Lysid. p. 203. B. Mox ne quis pro *ἄγων* legendum suspicetur *ἀγαγών*, eodem modo Homer. Odyss. α'. 130. *αὐτὴν δ' ἐς θρόνον εἷσεν ἄγων.* ω', 270. *τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δώματ' ἄγων εὖ ἐξείνισσα.* Sophocl. Oed. Col. 910. *πρὶν ἂν κείνας ἐναργεῖς δεῦρό μοι στήσῃς ἄγων.* Ibid. 1342. *ὥστ' ἐν δόμοισι τοῖσι σοῖς στήσω σ' ἄγων.* Philoct. 608. *δέσμιόν τ' ἄγων ἔδειξ' Ἀχαιοῖς.* De Critia v. Prolegg. Notus ceterum ex historia in vulgus est.

Cap. II. D. *εἴ τινες — ἐγγεγονότες εἶεν*] Stephanum *εὖ γεγονότες* coniicientem

ροις ἐγγεγονότες εἶεν. καὶ ὁ Κριτίας ἀποβλέψας πρὸς
154 τὴν θύραν, ἰδών τινας νεανίσκους εἰσιόντας καὶ λοιδορουμένους ἀλλήλοις καὶ ἄλλον ὄχλον ὄπισθεν ἑπόμενον, Περὶ μὲν τῶν καλῶν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, αὐτίκα μοι δοκεῖς εἴσεσθαι· οὗτοι γὰρ τυγχάνουσιν οἱ εἰσιόντες πρόδρομοί τε καὶ ἐρασταὶ ὄντες τοῦ δοκοῦντος καλλίστου εἶναι τά γε δὴ νῦν· φαίνεται δέ μοι καὶ αὐτὸς ἐγγὺς ἤδη που εἶναι προσιών. Ἔστι δέ, ἦν δ' ἐγώ, τίς τε καὶ τοῦ; Οἶσθά πού σύ γε, ἔφη, ἀλλ' οὔπω ἐν ἡλικίᾳ ἦν πρίν σε ἀπιέναι, Χαρ-
B μίδην τὸν τοῦ Γλαύκωνος τοῦ ἡμετέρου θείου υἱόν, ἐμὸν δὲ ἀνεψιόν. Οἶδα μέντοι νὴ Δία, ἦν δ' ἐγώ· οὐ γάρ τι φαῦλος οὐδὲ τότε ἦν ἔτι παῖς ὤν, νῦν δ' οἶμαί που εὖ μάλα ἂν ἤδη μειράκιον εἴη. Αὐτίκα, ἔφη, εἴσει καὶ ἡλίκος καὶ οἷος γέγονεν. Καὶ ἅμα ταῦτ' αὐτοῦ λέγοντος ὁ Χαρμίδης εἰσέρχεται.

P. 154. A. οὗτοι γὰρ τ.] οὑτοιὶ γὰρ τ. corr. Hirschig.
B. οὐ γάρ τι φαῦλος] V. τοι, quod e Bodl. Vat. Θ. Ven. Σ. Par. BC. Ang. Barb. Vind. Flor. a. b. c. i. o. mutatum. Mox που om. Par. G., de cuius voculae collocatione vide ad Phaedr. p. 258. B. Pertinet enim ad εὖ μάλα ἂν ἤδη μειράκιον εἴη. Nec vero praeter usum post οἶμαι illatum est, sicuti docebunt quae ad optime refellit Heindorf. comparans illa Epist. XI. p. 359. B. ὅταν ἐν τοιούτοις καιροῖς ἀνὴρ καλός τε καὶ ἀγαθὸς ἐγγένηται. Sententia verborum haec est: si qui inter eos vel sapientia vel pulcritudine vel utraque simul insignes exstitissent.

P. 154. ἀλλ' οὔπω ἐν ἡλικίᾳ ἦν] nondum adoleverat. v. ad Menex. p. 240. D. Gorg. p. 484. C. Lachet. p. 200. C. Theaet. p. 142. E. εἴπερ εἰς ἡλικίαν ἔλθοι. Plura dabit Göller. ad Thucyd. II, 36. p. 261. Latinos item aetatem dixisse pro iuventute praeter alios docuit Wopkens. Lect. Tulliam p. 114. — πρίν σε ἀπιέναι. Defecit Potidaea ab Atheniensibus a. 432. dedita est a. 429, postquam oppugnata fuerat amplius duo annos. v. ad p. 153. A. Interea igitur Charmides e pueris excesserat. Ceterum Charmides eodem modo, quo in hoc dialogo, depingitur Xenoph. Mem. III, 7; ubi v. interpp. De gente eius et cognatione dictum in Prolegomenis.

B. ἅμα ταῦτ' αὐτοῦ λέγοντος]. Ἅμα ita participio praemissum hodie ne tirones quidem ignorant. v. Rost. Gr. §. 130. 1. ann. 3. p. 667. Matth. Gr. §. 565. 2.

Cap. III. οὐδὲν σταθμητόν· ἀτεχνῶς γὰρ λ. στ.] Schol. παροιμία λευκὴ στάθμη ἐπὶ τῶν ἄδηλα ἀδήλοις σημειουμένων κἂν τούτῳ μηδὲν συνιέντων. ἡ γὰρ ἐν τοῖς λευκοῖς λίθοις στάθμη λευκὴ οὐδὲν δύναται δεικνύναι διὰ τὸ μὴ παρ-

Cap. III. Ἐμοὶ μὲν οὖν, ὦ ἑταῖρε, οὐδὲν σταθμητόν· ἀτεχνῶς γὰρ λευκὴ στάθμη εἰμὶ πρὸς τοὺς καλούς· σχεδὸν γάρ τί μοι πάντες οἱ ἐν τῇ ἡλικίᾳ καλοὶ φαίνονται· ἀτὰρ οὖν δὴ καὶ τότε ἐκεῖνος ἐμοὶ C θαυμαστὸς ἐφάνη τό τε μέγεθος καὶ τὸ κάλλος, οἱ δὲ δὴ ἄλλοι πάντες ἐρᾶν ἔμοιγε ἐδόκουν αὐτοῦ· οὕτως ἐκπεπληγμένοι τε καὶ τεθορυβημένοι ἦσαν, ἡνίκ' εἰσῄει. πολλοὶ δὲ δὴ ἄλλοι ἐρασταὶ καὶ ἐν τοῖς ὄπισθεν εἵποντο. καὶ τὸ μὲν ἡμέτερον τὸ τῶν ἀνδρῶν ἧττον θαυμαστὸν ἦν· ἀλλ' ἐγὼ καὶ τοῖς παισὶ προςέσχον τὸν νοῦν, ὡς οὐδεὶς ἄλλοσ' ἔβλεπεν αὐτῶν, οὐδ' ὅςτις σμικρότατος ἦν, ἀλλὰ πάντες ὥςπερ ἄγαλμα ἐθεῶντο αὐτόν.

Καὶ ὁ Χαιρεφῶν καλέσας με, Τί σοι φαίνεται ὁ D νεανίσκος, ἔφη, ὦ Σώκρατες; οὐκ εὐπρόςωπος; Ὑπερ-

Lysid. p. 221. E. adscripsimus.

Cap. III. σχεδὸν γάρ τί μοι π.] Steph. τοί μοι, invitis codicibus omnibus.

C. ἄλλοσ' ἔβλεπεν] V. ἄλλον. Plurimi libri ἄλλος. Recte Coisl. ἄλλοσ', quod in Bodl. superscriptum. Verum iam Bastius Epist. Crit. p. 168. perspexerat.

θαλάττειν, καθάπερ ἡ διὰ τῆς μίλτου γινομένη, ὡς Σοφοκλῆς Κηδαλίωνι· „Τοῖς μὲν λόγοις τοῖς σοῖσιν οὐ τεκμαίρομαι, Οὐ μᾶλλον ἢ λευκῷ λίθῳ λευκὴ στάθμη.“ ἔστι δὲ στάθμη σπάρτος τεκτονική. κατ' ἔλλειψιν δὲ εἴρηται ἡ παροιμία, διὸ καὶ ἀσαφὴς ἐγένετο. τὸ δὲ ὅλον ἐστὶ τοιοῦτον· ἐν λευκῷ λίθῳ λευκὴ στάθμη. conf. Eustath. ad Iliad. p. 1022 sq. ed. Rom. = Tom. III. p. 275. ed. Lips. Sententia haec est: In me certe nihil inest, ad quod iudicium de talibus rebus exigi queat: prorsus enim sum albi funiculi instar, cuius ad albos lapides metiendos nullus usus est. Ἀτεχνῶς ita in comparatione usurpatum ad Ionem p. 434. E. illustravimus. Respexit hunc locum Maximus Tyr. Diss. XXIV. sect. 4, ubi v. Davisium.

C. τό τε μέγεθος καὶ τὸ κάλλος] Alcib I. p. 123. E. κάλλει καὶ μεγέθει. Infra p. 158. A. καλλίων καὶ μείζων. Menex. p. 235. A. Homer. Od. I. 301. μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε μέγαν τε. Ibid. VI. 152. v. ad Phileb. p. 48. E.

ὥςπερ ἄγαλμα] Comparatio non infrequens. v. Ruhnken. ad Tim. p. 6. interprett. ad Xenoph. Ephes. p. 138. ed. Locell. et Aristaen. Epist. I. 1. p. 210. ed. Boiss. Petron. c. 126. mulier omnibus simulacris emendatior.

D. Τί σοι φαίνεται ὁ νεανίσκος] V. ad Phaedrum p. 234. C. — εἰ ἐθέλ. ἀποδῦναι: nam versantur in palaestra, in qua luctaturi adolescentes

φυῶς, ἦν δ᾽ ἐγώ. Οὗτος μέντοι, ἔφη, εἰ ἐθέλοι
ἀποδῦναι, δόξει σοι ἀπρόςωπος εἶναι· οὕτως τὸ εἶδος
πάγκαλός ἐστιν. Συνέφασαν οὖν καὶ οἱ ἄλλοι ταὐτὰ
ταῦτα τῷ Χαιρεφῶντι. Κἀγώ, Ἡράκλεις! ἔφην, ὡς
ἄμαχον λέγετε τὸν ἄνδρα, εἰ ἔτι αὐτῷ ἓν μόνον
τυγχάνει προςὸν σμικρόν τι. Τί; ἔφη ὁ Κριτίας.
E Εἰ τὴν ψυχήν, ἦν δ᾽ ἐγώ, τυγχάνει εὖ πεφυκώς. πρέ-
πει δέ που, ὦ Κριτία, τοιοῦτον αὐτὸν εἶναι, τῆς γε
ὑμετέρας ὄντα οἰκίας. Ἀλλ᾽, ἔφη, πάνυ καλὸς καὶ
ἀγαθός ἐστι καὶ ταῦτα. Τί οὖν, ἔφην, οὐκ ἀπεδύ-
σαμεν αὐτοῦ αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐθεασάμεθα πρότερον
τοῦ εἴδους; πάντως γάρ που τηλικοῦτος ὢν ἤδη ἐθέ-
λει διαλέγεσθαι. Καὶ πάνυ γε, ἔφη ὁ Κριτίας· ἐπεί
155 τοι καὶ ἔστι φιλόσοφός τε καὶ ὡς δοκεῖ ἄλλοις τε

D. εἰ ἐθέλοι ἀποδῦναι] Sic Bodl. Vat. Θ. Par. G. Vind. Flor. i. pro vulg. ἐθέλει. Mox οὕτως ante τὸ εἶδος codd. fere omnes. Bekk. οὕτω.

ἓν μόνον τυγχάνει] Vat. Θ. ἓν δὴ μόνον, quod recepit Bekker. assentientibus Turr. et Herm. Bodl. ἓν δὲ μόνον. Dein vulg. τυγχάνοι bis praeter fidem librorum omnium.

P. 155. ἄλλοις τε καὶ ἑαυτῷ] Sic Bodl. Vat. Θ Ambr. Vulgo γε legebatur. Pro ἑαυτῷ Prinsterer. Prosopograph. p. 214. mavult ἐμαυτῷ.

vestes exuebant. — δόξει σοι ἀπρόςωπος εἶναι, prae totius corporis venustate oris pulcritudinem non amplius recordaberis. Plato Alcibiad. I. p. 36. extr. εὐπρόςωπος γὰρ ὁ τοῦ μεγαλήτορος δῆμος Ἐρεχθέως· ἀλλ᾽ ἀποδύντα χρὴ αὐτὸν θεάσασθαι. Erotici posteriores quo studio haec Platonis verba celebraverint, docebunt interpretes Aristaeneti p. 225 sqq. et Boiss. et p. 544. Ceterum Phrynichus in Bekkeri Anecdot. I. p. 14. ἄμαχον, τὸ κακόν. ὑπερβολικῶς. πρὸς ὃ οὐκ ἄν τις μαχέσαιτο.

καὶ ταῦτα] Int. καὶ τὰ περὶ τὴν ψυχήν. v. ad Remp. II. p. 368. A. Matthiae. Gr. § 439. Eodem modo proximum αὐτὸ τοῦτο referas ad τὴν ψυχήν. De τί οὐ sequente aoristo ἀπεδύσαμεν dictum ad Phileb. p. 54. B. Protag. p. 310. A. Sympos. p. 173. B. Menex. p. 236. C. al. Genitivus αὐτοῦ ex αὐτὸ τοῦτο aptus nexusque est. Sententia igitur haec est: Quin igitur hanc ipsam eius partem (animum) exuimus, ac prius quam corporis formam spectamus? omnino enim (iedenfalls), opinor, talis quum puer sit, iam ad colloquendum et confabulandum promtus et paratus est.

ἐπεί τοι καὶ ἔστι φιλόσοφος] Vocularum usum ad Hipp. mai. p. 288. C. attigimus. P. 155. καλῶς λέγεις, καὶ καλῶμεν αὐτόν. Vulgo καλοῦμεν. Requiritur coniunctivus cohortationi inserviens. Gorg. p.

καὶ ἑαυτῷ πάνυ ποιητικός. Τοῦτο μέν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε Κριτία, πόῤῥωθεν ὑμῖν τὸ καλὸν ὑπάρχει ἀπὸ τῆς Σόλωνος συγγενείας. ἀλλὰ τί οὐκ ἐπέδειξάς μοι τὸν νεανίαν καλέσας δεῦρο; οὐδὲ γὰρ ἄν που, εἰ ἐτύγχανε νεώτερος ὤν, αἰσχρὸν ἂν ἦν αὐτῷ διαλέγεσθαι ἡμῖν ἐναντίον γε σοῦ, ἐπιτρόπου τε ἅμα καὶ ἀνεψιοῦ ὄντος. Ἀλλὰ καλῶς, ἔφη, λέγεις, καὶ καλῶμεν αὐτόν. Καὶ ἅμα πρὸς τὸν ἀκόλουθον, Παῖ, ἔφη, κάλει Χαρμίδην εἰπών, ὅτι βούλομαι αὐτὸν ἰα- B
τρῷ συστῆσαι περὶ τῆς ἀσθενείας ἧς πρώην πρός με ἔλεγεν ὅτι ἀσθενοῖ. Πρὸς οὖν ἐμὲ ὁ Κριτίας, Ἐναγχός τοι ἔφη βαρύνεσθαί τι τὴν κεφαλὴν ἕωθεν ἀνιστάμενος. ἀλλὰ τί σε κωλύει προςποιήσασθαι πρὸς αὐτὸν ἐπίστασθαί τι κεφαλῆς φάρμακον; Οὐδέν, ἦν δ' ἐγώ· μόνον ἐλθέτω. Ἀλλ' ἥξει, ἔφη.

πόῤῥωθεν ὑμῖν τὸ καλὸν] Sic Bodl. Coisl. Vat. Θ. Par. G. Ambr. Vind. Flor. i. pro vulg. *τὸ καλὸν ὑμῖν.*

καὶ καλῶμεν αὐτόν] V. *καλοῦμεν.* Sed *καλῶμεν* Ambros. quod verum putamus. *καλοῦμεν* etiam pro futuro acceptum probari non potest.

B. *ἔλεγεν ὅτι ἀσθενοῖ*] Sic Bodl. Coisl. Vat. Θ. Par. BCG. Ang. Barb. Vind. Flor. a. i. Vulgo scribebatur *ἀσθενεῖ.*

Ἐναγχός τοι ἔφη] Sic Bodl. Coisl. Ven. Σ. Par. BG. Ambr.

462. B. *ἀλλὰ ποιήσω ταῦτα, καί μοι ἀπόκριναι.* Theaet. p. 161. B. *σὺ κάλλιον λέγεις, καὶ ποίει οὕτως.* Lucian. Dial. Mort. X. 2. *εὖ λέγεις, καὶ οὕτω ποιήσωμεν.* Dial. Deor. XX, 5. *εὖ λέγεις, καὶ οὕτω ποιῶμεν.* Futuri alia est ratio. Xenoph. Anab. VII. I, 22. *ἀλλ' εὖ γε λέγετε, καὶ ποιήσω ταῦτα.* Sympos. VII. 5. *καλῶς τε λέγεις, καὶ ἐγὼ εἰςάξω θεάματα.* Memorab. II. 10, 5. III. 3, 4. *ἀλλὰ καλῶς τε λέγεις, ἔφη, καὶ πειράσομαι.* Itaque cum Heindorfio scribendum duxi *καλῶμεν,* quod in uno cod. servatum est. *πρὸς τὸν ἀκόλουθον,* ad puerum pedisequum.

B. *βούλομαι αὐτὸν ἰατρῷ συστῆσαι —*] Lachet. p. 200. D. *ἀλλὰ γὰρ ἄλλους μοι ἑκάστοτε ξυνίστησιν.* Xenoph. Symp. IV, 63. *ἐπεί με ἐποίησας ἐπιθυμεῖν αὐτοῦ, συνέστησάς μοι αὐτόν.* Oecon. III, 14. *συστήσω δέ σοι ἐγὼ καὶ Ἀσπασίαν.* — Ad *ἧς* nisi repetendum ex praegressis *περί,* de qua omissione v. ad Apol. Socr. p. 27. D. Gorg. p. 453. E. p. 516. C. Phaedon. p. 76. D, positum illud per attractionem pro *ἣν* et cum *ἀσθενοῖ* iungendum, quae ratio est praestabilior.

μόνον ἐλθέτω] modo veniat. Phaedr. p. 264. D. *μόνον δήλωσον.* Phaedon. p. 63. E. *ἀλλὰ μόνον τὸ ἑαυτοῦ παρασκευαζέτω.* Ad *ὅπερ οὖν καὶ ἐγένετο* conf. Euthyd. p. 283. A. *ὅπερ οὖν καὶ συνέβη ἡμῖν.* Euthyphr. p. 4. D. *ὅπερ οὖν καὶ ἔπαθεν.* v. Hermann. ad Lucian. de conscr. histor. p. 356. — *ἐποίησε γέλωτα πολύν,*

Cap. IV. Ὅπερ οὖν καὶ ἐγένετο· ἧκε. γάρ, καὶ ἐποίησε γέλωτα πολύν· ἕκαστος γὰρ ἡμῶν τῶν καθημένων ξυγχωρῶν
C τὸν πλησίον ἐώθει σπουδῇ, ἵνα παρ' αὐτῷ καθέζοιτο, ἕως τῶν ἐπ' ἐσχάτῳ καθημένων τὸν μὲν ἀνεστήσαμεν, τὸν δὲ πλάγιον κατεβάλομεν. ὁ δ' ἐλθὼν μεταξὺ ἐμοῦ τε καὶ τοῦ Κριτίου ἐκαθέζετο. ἐνταῦθα μέντοι, ὦ φίλε, ἐγὼ ἤδη ἠπόρουν, καί μου ἡ πρόσθεν θρασύτης ἐξεκέκοπτο, ἣν εἶχον ἐγὼ ὡς πάνυ ῥᾳδίως αὐτῷ διαλεξόμενος. ἐπειδὴ δέ, φράσαν-

Ang. Vind. Flor. a. b c. i. o. Legebatur olim ἐγγύς τε, quod Heindorfius ut νεωστὶ dictum putabat. v. Schaefer. ad Gregor. Cor. p. 1046.

Ὁ οὖν κ.] V. Ὅπερ οὖν

Cap. IV. C. ἡ πρόσθεν θρασύτης] Sic Bodl. Coisl. Ven. Σ. Par. BCG. Ambr. Ang. Barb. Flor a. c. i. o. Vulgo erat ἡ πρώην θρ. Dein Steph. cum Coisl. Par. E. ἐξεκόπτετο, quod minus significanter dictum.

ἐνέβλεψέ τέ μοι] Steph. cum Par. EF. ἀνέβλεψε, quod primus mutandum vidit Schaefer. ad Gregor. Corinth. p 1046. Bodl. Vat. Θ. Coisl. C. et G. με pro μοι frustra. conf. p. 162. D. Alioquin ἐπέβλεψε scribendum.

D. οὐκέτ' ἐν ἐμαυτοῦ ἦν] Sic Coisl. Ven. Σ. Par. BCE. Ang. Flor. a. c. et ex corr. Barb. pro vulg. ἐν ἐμαυτῷ ἦν. Bodl quidem Par. G Flor. b. i. o. et Schol. ἐπ' ἐμαυτοῦ. Vat. Θ. ἐπ'

multum excitavit risum.

C. ἡ πρόσθεν θρασύτης ἐξεκέκοπτο] Lucian. Nigrin. §. 15. ἐκκόπτειν ἑαυτῶν τὴν οἴησιν.

D. καὶ ἀνήγετο ὡς ἐρωτήσων] Ἀνάγεσθαι a re nautica, ut alia id genus verba, ad sermones traducitur, diciturque de iis, qui se ad dicendum parant. Aeschines Socrat. Eryx. c. 2. ὁρῶν ἐγὼ ἀναγόμενον αὐτὸν ὡς ἀδολεσχήσοντα περὶ τῆς οὐσίας τῆς τοῦ ἀνθρώπου ἠρόμην, τί δαί, ὦ Ἐρασίστρατε, κτλ. v. Hemsterhus. ad Lucian. T. I. p. 47. Paullo ante ἀμήχανόν τι οἷον est ineffabili quodam modo, ut iam Cornarius vidit.

τότε δή, ὦ γεννάδα, εἶδόν τε τὰ ἐντός] Phaedrus p. 243. C. εἰ γὰρ ἀκούων τις τύχοι ἡμῶν γεννάδας καὶ πρᾶος τὸ ἦθος. Ad τότε δὴ conf. De Rep. VIII. p. 566. C. ὅταν ἴδη ἀνὴρ χρήματα ἔχων —, τότε δὴ οὗτος κτλ. Xenoph. Cyr. III, 3. 22. ἐπεὶ δὲ ἐκαλλιέρησε —, τότε δὴ — ἐνέβαλεν εἰς τὴν πολεμίαν. Lysias De affect. tyrann. p. 180. ed. Brem. ἐπειδὴ δὲ πυνθάνοισθε τοὺς μὲν τρισχιλίους στασιάζοντας —, τότ' ἤδη καὶ κατιέναι προςεδοκᾶτε.

οὐκέτ' ἐν ἐμαυτοῦ ἦν] Plurimi libri recte ἐν ἐμαυτοῦ ἦν, probante, ut videtur, etiam G. Hermanno ad Sophocl. Philoctet. 938, quem de hoc loquendi genere consulas ad Viger p. 749 et 858. Ad genitivum intelligas οἴκῳ. Prorsus ad eundem modum nostrates: und ich war nicht mehr bei mir, et: ich war ganz aus dem Häuschen, i. e. mentis non eram compos. Iniuria vero C. Fr. Hermannus negavit Graecos omnino ἐν ἑαυτοῦ εἶναι in-

τος τοῦ Κριτίου, ὅτι ἐγὼ εἴην ὁ τὸ φάρμακον ἐπι-
στάμενος, ἐνέβλεψέν τέ μοι τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀμήχανόν D
τι οἷον, καὶ ἀνήγετο ὡς ἐρωτήσων, καὶ οἱ ἐν τῇ πα-
λαίστρᾳ ἅπαντες περιέῤῥεον ἡμᾶς κύκλῳ κομιδῇ, τότε
δή, ὦ γεννάδα, εἶδόν τε τὰ ἐντὸς τοῦ ἱματίου καὶ
ἐφλεγόμην καὶ οὐκέτ' ἐν ἐμαυτοῦ ἦν καὶ ἐνόμισα σο-
φώτατον εἶναι τὸν Κυδίαν τὰ ἐρωτικά, ὃς εἶπεν, ἐπὶ
καλοῦ λέγων παιδὸς ἄλλῳ ὑποτιθέμενος, εὐλαβεῖ-
σθαι μὴ κατέναντα λέοντος νεβρὸν ἐλθόντα

αὐτοῦ, unde facile elfinxeris ἐμαυτοῦ. Sed vera est recepta librorum scriptura, de qua v. infra. Eam enim patet etiam Bodl. Vat. aliorum scriptura firmari, quae manifesto ex male sedula correctione germanae lectionis orta est.

τὸν Κυδίαν] V. τὸν Κριτίαν, unde multi sibi visi sunt hic Critiae aliquod fragmentum detexisse. Sed unus Steph cum Flor. a. c. Κριτίαν tenent.

ἐπὶ καλοῦ λέγων π.] ἐπὶ τοῦ καλοῦ Steph. cum Par. E. Recte codd. plerique omnes articulum omittunt.

μὴ κατέναντα] Sic Coisl. Ven. Σ. Par. BCG. Ang. Barb. Flor. a. b. c. i. o. alii, pro vulg. κατέναντι. Bodl. habet κατ' ἐναντία, ac deinde: cum Vat. Θ. ἐλθόντα ἀθανατώσῃ θεια μοιρα (sine accentu) αἱρεῖσθαι κρεῶν, αὐτὸς κτλ. ante αὐτὸς a rec. m. καὶ superscripto. In quo quid lateat, alii viderint. Herm. inde effinxit: θανάτου δὴ θείᾳ μοῖραν αἱρεῖσθαι χρεών. conf. explicatt.

tellecto οἴκῳ dixisse ideoque arbitrio suo praepositionem penitus sustulit. Qui vellem inspexisset quae congesserunt Abresch. Animadvv. in Aeschyl. p. 174. Brunck. ad Soph. Phil. v. 950 intpp. ad Arist. Vesp. v. 642.

τὸν Κυδίαν] Cydiae poetae notitiam primus nobis impertiit God. Bernhardy, qui cum Buttmanno communicavit locos Plutarchi De facie in orbe lun. c. 18, ubi Cydias una cum Mimnermo et Archilocho memoratur, et Schol. Aristoph. Nub. 966, ubi inter alia: τινὲς δέ φασιν αὐτὸ Κυδίου Ἑρμιονέως, τηλέπορόν τι βόαμα λύρας, quanquam eo loco ante Hermannum Κυδίδου scribebatur. v. Buttmann. ad h. l. et Bachium Fragment. Philet. Hermesian. et Phanocl. p. 266., ut verisimillimum sit ibi Κυδείδην intelligi ab Aristophane Nub. 985. memoratum. Perinepte vulgo legebatur τὸν Κριτίαν.

ἄλλῳ ὑποτιθέμενος] quidam de pulcro loquens puero alii cuidam consilium suggerit, hinnulum iussit leoni obviam venientem sibi cavere ne in praedae partem cedat. Locum sanissimum et frustra a Cornario sollicitatum nec Heindorf. omni ex parte recte intellexit. Primum enim ὑποτιθέμενος putat idem esse quod νουθετῶν. Deinde veterem lectionem ἐπὶ τοῦ καλοῦ tuetur alienis eam in rem usus exemplis. Denique a Ficino in fraudem inductus pro ἄλλῳ legendum censet ἄλλο, quoniam dativus ille pro τινὶ positus aliquid frigoris et languoris habeat. Nimirum Cydias pulcri pueri usus exemplo alium quendam admonuit, ut hinnuli instar sibi ab

μοῖραν αἱρεῖσθαι κρεῶν· αὐτὸς γάρ μοι ἐδό-
E κουν ὑπὸ τοῦ τοιούτου θρέμματος ἑαλωκέναι. ὅμως δὲ αὐτοῦ ἐρωτήσαντος, εἰ ἐπισταίμην τὸ τῆς κεφαλῆς φάρμακον, μόγις πως ἀπεκρινάμην, ὅτι ἐπισταίμην. Τί οὖν; ἦ δ' ὅς, ἐστί; Καὶ ἐγὼ εἶπον, ὅτι αὐτὸ μὲν εἴη φύλλον τι, ἐπῳδὴ δέ τις ἐπὶ τῷ φαρμάκῳ εἴη, ἣν εἰ μέν τις ἐπᾴδοι ἅμα καὶ χρῷτο αὐτῷ, παντάπασιν ὑγιᾶ ποιοῖ τὸ φάρμακον· ἄνευ δὲ τῆς ἐπῳδῆς οὐδὲν ὄφελος εἴη τοῦ φύλλου. Καὶ ὅς, Ἀπο-
156 γράψομαι τοίνυν, ἔφη, παρὰ σοῦ τὴν ἐπῳδήν. Πό-

P. 156. *Ἐάν σε πείθω, ἔφη*] ἔφη om. Bodl. Vat. Ven. Σ. *Καλῶς γε σύ, ἦν δ' ἐγώ, π.*] Sic Coisl. ex corr. Ambr., probante etiam Bekkero. Vulgo δέ, quod parum recte tuearis com-

amasio tanquam leone caveret. Nam *λέγειν ἐπί τινος* est ita de aliquo dicere, ut ab eo rei, de qua sermo est, petatur exemplum; de quo loquendi usu v. ann. ad Remp. V. p. 475. A. X. p. 597. B. Hoc autem ita fecit poeta, ut pro eo, quod dici poterat, *ἐκέλευσεν αὐτὸν ὥσπερ νέβρον ἐλθόντα κατέναντι λέοντος εὐλαβεῖσθαι μὴ ἁλίσκεσθαι* solam imaginem poneret *ἀλληγορικῶς*, omissa rei comparatae commemoratione. Unde etiam pro *ἁλίσκεσθαι* dixit *μοῖραν αἱρεῖσθαι κρεῶν*, quod significat: tamquam portionem carnium capi, ideoque lacerari. Eadem allegoria usus est Horatius Carmin. III. 20. Non vides, quanto moveas periclo, Pyrrhe, Gaetulae catulos leaenae? Dura post paullo fugies inaudax Praelia raptor. Utrum vero Cydias proverbium, *νεβρὸς τὸν λέοντα*, et *πρὸς λέοντα δορκὰς ἅψωμαι μάχης*, ob oculos habuerit, necne, ego nolim cum Hemsterhusio ad Lucian. T. II. p. 439. ed. Bip. fidenter decernere. Ceterum Bergkius Poett. Lyr. p. 960. ed. 2. versus poetae sic constituit: *εὐλαβεῦ δὲ τὴ κατέναντα λέοντος νεβρὸς ἐλθὼν μοῖραν αἱρεῖσθαι κρεῶν*. Idem acute suspicatur, lectionem codd. Bodl. et Vat. supra appositam olim fuisse hanc: *εὐλαβεῖσθαι μὴ θανατώσῃ ἡ θέα*, ut haec ipsa verba ex glossemate orta sint. Platonis loco more suo ad invidiam viro conflandam abusus est Athen. V. p. 187. etiam ab Heindorfio memoratus, qui ita scribit: *ποιεῖ (ὁ Πλάτων) αὐτὸν* (Socratem) *ἀσυμφώνως ποτὲ μὲν σκοτοδινιῶντα καὶ μεθυσκόμενον τῷ τοῦ παιδὸς ἔρωτι καὶ γενόμενον ἔξεδρον καὶ καθάπερ νεβρὸν ὑποπεπτωκότα λέοντος ἀλκῇ· ἅμα δὲ καὶ καταφρονεῖν φησι τῆς ὥρας αὐτοῦ.*

E. *μόγις πως ἀπεκρινάμην*] aegre tandem respondi. Sic *μόγις* positum Apol. Socr. p. 27. C. De Rep. VI. p. 502. C. Theaet. p. 160. E. Protagor. p. 348. C. al.

ὑγιᾶ ποιοῖ τὸ φάρμακον] Optativus post ὅτι vel accusativus cum infinitivo haud raro ita loco infinitivi usurpatur. Nam vulgaris loquendi consuetudo deinceps hanc exigebat verbo-

τερον, ἦν δ' ἐγώ, ἐάν με πείθῃς; ἢ κἂν μή; Γελάσας οὖν, Ἐάν σε πείθω, ἔφη, ὦ Σώκρατες. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ· καὶ τοὔνομά μου σὺ ἀκριβοῖς; Εἰ μὴ ἀδικῶ γε, ἔφη· οὐ γάρ τι σοῦ ὀλίγος λόγος ἐστὶν ἐν τοῖς ἡμετέροις ἡλικιώταις, μέμνημαι δὲ ἔγωγε καὶ παῖς ὢν Κριτίᾳ τῷδε ξυνόντα σε. Καλῶς γε σύ, ἦν δ' ἐγώ, ποιῶν· μᾶλλον γάρ σοι παῤῥησιάσομαι περὶ τῆς ἐπῳδῆς, οἵα τυγχάνει οὖσα· ἄρτι δ' ἠπόρουν, τίνι B
τρόπῳ σοι ἐνδειξαίμην τὴν δύναμιν αὐτῆς. ἔστι γάρ, ὦ Χαρμίδη, τοιαύτη, οἵα μὴ δύνασθαι τὴν κεφαλὴν

paratis locis Lysid. p. 204. A. Euthydem. p. 280. E. aliis, ubi vel incerta est librorum scriptura, vel alia ratio obtinet.

rum consecutionem: ἣν εἰ μέν τις ἐπᾴδοι ἅμα καὶ χρῷτο αὐτῷ, παντάπασιν ὑγιᾶ ποιεῖν τὸ φάρμακον, ἄνευ δὲ τῆς ἐπῳδῆς οὐδὲν ὄφελος εἶναι τοῦ φύλλου. Ita mox p. 156. B. λέγουσί που, ὅτι οὐχ οἷόν τε αὐτοὺς μόνους ἐπιχειρεῖν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἰᾶσθαι, ἀλλ' ἀναγκαῖον εἴη ἅμα καὶ τὴν κεφαλὴν θεραπεύειν, κτλ. Ibid. E. λέγει ὁ ἡμέτερος βασιλεύς, θεὸς ὤν, ὅτι — οὐ δεῖ ἐπιχειρεῖν —, ἀλλὰ τοῦτο καὶ αἴτιον εἴη τοῦ διαφεύγειν, κτλ. Theaet. p. 201. E. ἐγὼ γὰρ αὖ ἐδόκουν ἀκούειν τινῶν, ὅτι — λόγον οὐκ ἔχει· αὐτὸ γὰρ καθ' αὑτὸ ἕκαστον ὀνομάσαι μόνον εἴη. Plura dedimus ad Phaedon. p. 86. A. Rempub. X. p. 614. D.

P. 156. Εἰ μὴ ἀδικῶ γε, ἔφη] h. e. par est saue me nomen tuum accurate cognitum habere; ut recte explicat Heindorf. v. ann. ad Menex. p. 236. B.

σοῦ ὀλίγος λόγος ἐστὶν] h. e. περὶ σοῦ. Genitivus propterea usurpatur, quod non solum λέγειν περί τινος, sed etiam λέγειν τινὰ in usu fuit. Apolog. Socrat. p. 26. B. ὧν νῦν ὁ λόγος ἐστίν, ubi v. ann. Xenoph. Cyrop. VIII, 5, 13. ἧς ἔτι νῦν λόγος ὡς παγκάλου γενομένης. Memor. II. 7, 13. εἶτα οὐ λέγεις αὐταῖς τὸν τοῦ κυνὸς λόγον; i. e. fabulam de cane. Demosth. de coron. p. 2-1. ed. Reisk. τοὺς λόγους αὐτῶν, i. e. de iis. Eurip. Med. v. 541. οὐκ ἂν ἦν λόγος σέθεν. Sophocl. Antig. v. 11. ἐμοὶ μὲν οὐδεὶς μῦθος, Ἀντιγόνη, φίλων οὔθ' ἡδὺς οὔτ' ἀλγεινὸς ἵκετο. Alia dabunt Dorvill. ad Chariton. p. 592. Reitz. ad Lucian. T. II. p. 916. Schaefer. ad Sophocl. Ant. v. 11. ad Demosthen. Apparat. II. p. 299. Matthiae Gr. §. 342. 1.

μέμνημαι δὲ ἔγωγε καὶ παῖς ὢν] Observes rariorem attractionem, qua παῖς ὢν ad μέμνημαι accommodatum est. Nam alius si esset verborum ordo, haud dubie sic haec scripta legeremus: μέμνημαι δ' ἔγωγέ σε Κριτίᾳ τῷδε ξυνόντα ἐμοῦ παιδὸς ὄντος. Nunc autem verbum enuntiati primarium nominativi exegit usum. Similiter explicandus Homerus Iliad. I, 170. οὐδέ σ' ὀΐω ἐνθάδ' ἄτιμος ἐὼν ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύξειν, ubi exspectatur ἐμοῦ ἀτίμου ὄντος

μόνον ὑγιᾶ ποιεῖν, ἀλλ' ὥςπερ ἴσως ἤδη καὶ σὺ
ἀκήκοας τῶν ἀγαθῶν ἰατρῶν, ἐπειδάν τις αὐτοῖς
προςέλθῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀλγῶν, λέγουσί που, ὅτι
οὐχ οἷόν τε αὐτοὺς μόνους ἐπιχειρεῖν τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς ἰᾶσθαι, ἀλλ' ἀναγκαῖον εἴη ἅμα καὶ τὴν κε-
φαλὴν θεραπεύειν, εἰ μέλλοι καὶ τὰ τῶν ὀμμάτων
C εὖ ἔχειν· καὶ αὖ τὸ τὴν κεφαλὴν οἴεσθαι ἄν ποτε
θεραπεῦσαι αὐτὴν ἐφ' ἑαυτῆς ἄνευ ὅλου τοῦ σώματος
πολλὴν ἄνοιαν εἶναι. ἐκ δὴ τούτου τοῦ λόγου διαί-
ταις ἐπὶ πᾶν τὸ σῶμα τρεπόμενοι μετὰ τοῦ ὅλου τὸ

Cap. V. D. *ἐκεῖ ἐπὶ στρατείας*] Ita Stob. Serm. XCIX. p. 543. Codices *στρατιᾶς* habent. v. ad Phaedr. p. 260. B.

τῶν Ζαμόλξιδος] Bodl. a. pr. m. et Ven. Σ. *Ζαλμόξιδος*, ut est in Vat. Θ. superscriptum. Et iidem libri mox *Ζάλμοξις*. Apud Herodotum item optimos libros praebere *Ζάλμοξις* docet

Ad sequentia. *καλῶς γε — ποιῶν*, conf. ann. ad Lysid. p. 204. A. Sympos. p. 174. E.

B. *ἀλλ' ὥςπερ ἴσως ἤδη καὶ σὺ ἀκήκοας τ. ἀγ. ἰατρῶν*] Licet breviter dictum putare possis pro *ἀλλ' οὕτως ἔχει, ὥςπερ — ἰατρῶν*, quibus sequentia explicationis gratia subiungantur, rectius tamen Heindorf. infra demum D. post interruptam sermocinatione structuram apodosin inferri censet inde a verbis *τοιοῦτον τοίνυν ἐστὶν κτλ.* Ceterum *λέγουσί που* per anacoluthon illatum pro vulg. *λεγόντων κτλ.*

C *καὶ ἀποδέχει τὸν λόγον;*] atque rationem probas? v. Heindorf. ad Theaet. §. 47. Paullo ante in verbis *ὅτι ταῦτα οὕτω λέγουσί τε καὶ ἔχει* nihil habet offensionis, quod *ταῦτα* simul accusativi et nominativi vice fungitur. De Rep. III. p. 414. D. *ὥςπερ ὀνείρατα ἐδόκουν πάντα ταῦτα πάσχειν τε καὶ γίγνεσθαι περὶ αὐτούς.* Et ita saepius. Relativum ita ponitur Apolog. p. 40. A. *ἅ γε δὴ οἰηθείη ἄν τις καὶ νομίζεται ἔσχατα κακῶν εἶναι.* Sic etiam Latini. Sallust. Iug. 14. §. 16. omnia, quae aut amisi aut ex necessariis advorsa facta sunt, ubi vide Fabrum et Kritzium.

Cap. V. D. *πάλιν ἡ θρασύτης ξυνηγείρετο,*] Supra p. 155. D. dixerat *ἡ πρόσθεν θρασύτης ἐξεκέκοπτο*, unde loquutio haec explicanda.

ἐκεῖ ἐπὶ στρατείας] Quum ad Potidaeam pugnaret. Erat autem nuper demum e bello reversus. De Zamolxide praeter Valckenarium ad Herodot. IV. 94. Sturzium ad Hellen. p. 64. disseruit Groddeck. in Disputat. praelectionibus in Univers. Litter. Vilnensi a. 1820. habendis praemissa, quem tamen libellum non potuimus inspicere. Platonis locum ob oculos habuit. Iulianus Orat. VIII. p. 451. *τί ποτε ἄρα χρὴ φαύειν, καὶ τί-*

μέρος ἐπιχειροῦσι θεραπεύειν τε καὶ ἰᾶσθαι. ἢ οὐκ ᾔσθησαι, ὅτι ταῦτα οὕτω λέγουσί τε καὶ ἔχει; Πάνυ γε, ἔφη. Οὐκοῦν καλῶς σοι δοκεῖ λέγεσθαι καὶ ἀποδέχει τὸν λόγον; Πάντων μάλιστα, ἔφη.

Cap. V. Κἀγὼ ἀκούσας αὐτοῦ ἐπαινέσαντος D ἀνεθάῤῥησά τε, καί μοι κατὰ σμικρὸν πάλιν ἡ θρασύτης ξυνηγείρετο, καὶ ἀνεζωπυρούμην· καὶ εἶπον· Τοιοῦτον τοίνυν ἐστίν, ὦ Χαρμίδη, καὶ τὸ ταύτης τῆς ἐπῳδῆς. ἔμαθον δ' αὐτὴν ἐγὼ ἐκεῖ ἐπὶ στρατιᾶς παρά τινος τῶν Θρᾳκῶν τῶν Ζαμόλξιδος ἰατρῶν,

annot. Gaisfordi et Baehrii ad libr. IV. 94. v. Hesychius in Ζάλμοξις, Photius, Suidas et Etymol. M. in Ζάμολξις. Conf. interpretes Hesychii T. I. p. 1575. Restituenda igitur haec nominis scriptura videtur utique. Deinde monitu Bekkeri e Ven. Ξ. scripsi ὁ Θρᾷξ pro vulg. ὁ Θρᾷξ.

ταῦτα μὲν ἰατροὶ οἱ Ἕ.] Heind. coni. ταῦτα μὲν οἱ ἰατροὶ κτλ.

τας ἐπῳδὰς εὑρόντα πεῖσαι πρᾴως ἔχειν ὑπὸ τοῦ πάθους θορυβουμένην ψυχήν; ἆρα ἡμῖν οἱ Ζαμόλξιδός εἰσι μιμητέοι λόγοι, καὶ τὰς ἐκείνου θρυλλεῖν ἐπῳδάς, ἃς Ἀθήναζε φέρων ὁ Σωκράτης πρὸ τοῦ τὴν ὀδύνην ἰᾶσθαι τῆς κεφαλῆς ἐπᾴδειν ἠξίου τῷ καλῷ Χαρμίδῃ; Idem Orat. I. p. 3. ὁ δὲ ἐπακούσας, εἶτα ἐπάσας αὐτῷ μικρὰ τῶν δογμάτων, ὥσπερ οἱ τὰς Ζαμόλξιδος ἐπῳδὰς θρυλλοῦντες, ἀπέφηνεν ἄνδρα ἔμφρονα καὶ σώφρονα. Quae sequuntur, οἳ λέγονται καὶ ἀπαθανατίζειν, Gronovius ad Arrian. Epeditt. Alex. I. 3. p. 8. interpretatur, pro immortalibus consecrare. Quod quum ineptum esse videret Wesseling., ad Diodor. Sic. II. 20. Getas statuit propter opinionem de animorum immortalitate susceptam hic dici ἀπαθανατίζειν. Verum quis ita ferat hoc additamentum a totius loci ratione maxime alienum? Certe quidem Wesseling. mentem suam non videtur perspicue aperuisse. Vere haud dubie Heindorf ἀπαθανατίζειν censuit nihil aliud significare, quam immortales facere, immortalitatem tribuere. Ita verbum iam Suicerus interpretatus est Thesaur. Ecclesiast. T. I. p. 410., qui eam in rem Patrum utitur auctoritate. Quocirca sententia haec est: qui non modo morbis liberare homines dicuntur, sed eos adeo immortalitate donare. Et hoc ipsum fortasse voluit Wesselingius. Nam immortalitate donare homines illi ita demum potuerunt, si sibi de animorum vita futura persuasissent. Itaque verbum liquet positum esse cum quadam ambiguitate ab ipso scriptore studiose quaesita. Solere enim Platonem eo modo ludere in vocabulorum usu haud uno loco observavimus. Ceterum pertinent huc quae scripsit Hemsterhus. ad Thom. Mag. p. 187. „Venuste quis et ornate dicitur aliquid facere, quod fieri vel factum esse scribit, narrat, statuit,

οἱ λέγονται καὶ ἀπαθανατίζειν. ἔλεγεν δὲ ὁ Θρᾷξ οὗτος, ὅτι ταῦτα μὲν ἰατροὶ οἱ Ἕλληνες, ἃ νῦν δὴ ἐγὼ ἔλεγον, καλῶς λέγοιεν· ἀλλὰ Ζάμολξις, ἔφη, λέγει
E ὁ ἡμέτερος βασιλεύς, θεὸς ὤν, ὅτι ὥσπερ ὀφθαλμοὺς ἄνευ κεφαλῆς οὐ δεῖ ἐπιχειρεῖν ἰᾶσθαι οὐδὲ κεφαλὴν ἄνευ σώματος, οὕτως οὐδὲ σῶμα ἄνευ ψυχῆς, ἀλλὰ τοῦτο καὶ αἴτιον εἴη τοῦ διαφεύγειν τοὺς παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἰατροὺς τὰ πολλὰ νοσήματα, ὅτι τὸ ὅλον ἀγνοοῖεν, οὗ δέοι τὴν ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι, οὗ μὴ καλῶς ἔχοντος ἀδύνατον εἴη τὸ μέρος εὖ ἔχειν. πάντα γὰρ ἔφη ἐκ τῆς ψυχῆς ὡρμῆσθαι καὶ τὰ κακὰ καὶ τὰ ἀγαθὰ τῷ σώματι καὶ παντὶ τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ ἐκεῖθεν ἐπιῤῥεῖν ὥσπερ ἐκ τῆς κεφαλῆς ἐπὶ τὰ ὄμματα.
157 δεῖν οὖν ἐκεῖνο καὶ πρῶτον καὶ μάλιστα θεραπεύειν, εἰ μέλλει καὶ τὰ τῆς κεφαλῆς καὶ τὰ τοῦ ἄλλου σώ-

P. 157. *τὰ τοῦ ἄλλου σώματος*] Sic Bodl. Vat. Θ. Par. G. Vind. Flor. a. i. Stob. pro vulg. *τὰ τοῦ ὅλου σ.*

B. *μηδείς σε πείσει*] Ita cum Bekk. et Tur. dedimus. e Par. F.

opinatur. Getae vocantur *ἀπαθανατίζοντες*, quia mentes esse immortales credebant, et beatam vitam post obitum acturas ad suum Zamolxin mittebant."

ὅτι ταῦτα μὲν ἰατροὶ οἱ Ἕλληνες —] medici iique Graeci. Stobaeus Serm. XCIX. p. 549. *ὅτι ταῦτα μὲν δὴ οἱ Ἕλληνες ἰατροί, ἃ νῦν δὴ ἐγὼ ἔλεγον, καλῶς λέγοιεν*, unde Heindorf. legendum putabat *οἱ ἰατροὶ οἱ Ἕλληνες*. Sed recte ante *ἰατροὶ* omittitur articulus, propterea quod deinde opponitur *θεὸς ὤν*.

τοῦ διαφεύγειν — νοσήματα] medicos — praeterire et latere, ut iis mederi non possint.

P. 157. *εἰ μέλλει καὶ τὰ τῆς κ.*] Notanda hic est rectae cum obliqua oratione confusio, quam olim Heindorf. tam moleste ferebat, ut *μέλλοι* corrigendum arbitraretur. Mox p. 157. B. *καί μοι πάνυ σφόδρα ἐνετέλλετο, μήτε πλούσιον — εἶναι μήτε γενναῖον μήτε καλόν, ὃς ἐμὲ πείσει ἄλλως ποιεῖν*, ubi vir doctus *πείσοι* suadebat. Xenoph. Hellen. II, 3, 50. *γνοὺς, ὅτι, εἰ ἐπιτρέψει τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο*, ubi Lud. Dindorf. *ἐπιτρέψοι* dedit. Anabas. I, 9, 28. *ἐπιδεικνύς, ὡς εὔηθες εἴη ἡγεμόνα αἰτεῖν παρὰ τούτου, ᾧ λυμαινόμεθα*. Herod. I. 163. *ἐκέλευε τῆς ἑαυτοῦ χώρης οἰκεῖν, ὅπου βούλονται*. Plat. De Rep. VI. p. 491. A. *πᾶς ἡμῖν ὁμολογήσει τοιαύτην φύσιν καὶ πάντα ἔχουσαν, ὅσα προσετάξαμεν νῦν δή, εἰ τελέως μέλλει φιλόσοφος γενέσθαι*; ubi indicativum, quem unus Par. suppeditavit, ideo vulg. *μέλλοι* praetulimus, quia rarior et insolentior constructio facilius potuit mutari in usitatiorem, quam vicissim.

τὰς δ' ἐπῳδὰς ταύτας τοὺς λόγους —] Similiter Eurip. Hippolyt. v. 480. *εἰσὶν*

ματος καλῶς ἔχειν. Θεραπεύεσθαι δὲ τὴν ψυχὴν ἔφη, ὦ μακάριε, ἐπῳδαῖς τισι· τὰς δ' ἐπῳδὰς ταύτας τοὺς λόγους εἶναι τοὺς καλούς. ἐκ δὲ τῶν τοιούτων λόγων ἐν ταῖς ψυχαῖς σωφροσύνην ἐγγίγνεσθαι, ἧς ἐγγενομένης καὶ παρούσης ῥᾴδιον ἤδη εἶναι τὴν ὑγίειαν καὶ τῇ κεφαλῇ καὶ τῷ ἄλλῳ σώματι πορίζειν. διδάσκων οὖν με τό τε φάρμακον καὶ τὰς ἐπῳδάς, Ὅπως, ἔφη, τῷ φαρμάκῳ τούτῳ μηδείς σε πείσει τὴν αὑτοῦ κεφαλὴν θεραπεύειν, ὃς ἂν μὴ τὴν ψυχὴν πρῶτον παράσχῃ τῇ ἐπῳδῇ ὑπὸ σοῦ θεραπευθῆναι. καὶ γὰρ νῦν, ἔφη, τοῦτ' ἔστι τὸ ἁμάρτημα περὶ τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι χωρὶς ἑκατέρου ἰατροί τινες ἐπιχειροῦσιν εἶναι. καὶ μοι πάνυ σφόδρα ἐνετέλλετο μήτε πλούσιον οὕτω μηδένα εἶναι μήτε γενναῖον μήτε κα- B

σωφροσυνης τε και υ

pro vulg. πείσῃ, quod revocavit Herm..

χωρὶς ἑκατέρου] Vulgo χωρὶς κατέρου, unde recentiores ediderunt θατέρου. Sed codd. omnes ἑκατέρου. Post ἑκατέρου vulgo additur: σωφροσύνης τε καὶ ὑγιείας, quod cum Flor. b. extrusimus.

δ' ἐπῳδαὶ καὶ λόγοι θελκτήριοι· φανήσεταί τι τῆςδε φάρμακον λόγου, quae Lambinus putat imitatione expressa esse ab Horatio Epist. I. 1, 34. Sunt verba et voces, quibus hunc lenire dolorem Possis, et magnam morbi deponere partem, ubi v. nuperos interpretes.

B. ὅπως, ἔφη, — μηδείς σε πείσει] V. ad Ion. p. 130. B.

ὅτι χωρὶς ἑκατέρου — ἐπ. εἶναι] Nunc enim, inquit, in curandis hominibus in eo peccatur, quod quidam medicam artem exercent ita, ut alterum ab altero seiungant, neque cum corporis sanatione animi curationem coniungant. Turpissimum glossema vulgo post ἑκατέρου interpositum, σωφροσύνης τε καὶ ὑγιείας, delendum iudicarunt Heusd. Spec. Crit. p. 117. Heindorf., Schleierm. et Morgenstern. Programm. Symbolae critt. in quaedam loca Platonis et Horatii. Dorpat. 1821. edit. Nos cum cod. Flor. b. protenus eiecimus. Recepit tamen nuper Herm. explicans: quod utriusque rei, valetudinis circa corpus et temperantiae circa animum, separatim medici existant, quum semper coniunctas potius curari oporteat. At sermo est de animi et corporis curatione iungenda. Respexit hunc locum Maxim. Tyrius p. 190. ed. Heins.

μήτε πλούσιον οὕτω μ.] Οὕτω ita postpositum ad Phaedr. p. 256. E. illustravimus. Pronomen ὃς post οὕτως illatum multis exemplis firmavit Schaefer. Melett. p. 71 sq. conf. Matthiae Gr. §. 479. Indicativi πείσει in obliqua oratione usum paullo ante attigimus.

C λόν, ὅς ἐμὲ πείσει ἄλλως ποιεῖν· ἐγὼ οὖν — ὀμώμοκα γὰρ αὐτῷ, καί μοι ἀνάγκη πείθεσθαι — πείσομαι οὖν. καὶ σοί, ἐὰν μὲν βούλῃ κατὰ τὰς τοῦ ξένου ἐντολὰς τὴν ψυχὴν πρῶτον παρασχεῖν ἐπᾶσαι ταῖς τοῦ Θρᾳκὸς ἐπῳδαῖς, προσοίσω τὸ φάρμακον τῇ κεφαλῇ· εἰ δὲ μή, οὐκ ἂν ἔχοιμεν ὅ τι ποιοῖμέν σοι, ὦ φίλε Χαρμίδη.

Cap. VI. Ἀκούσας οὖν μου ὁ Κριτίας ταῦτ' εἰπόντος, Ἕρμαιον, ἔφη, ὦ Σώκρατες, γεγονὸς ἂν εἴη ἡ τῆς κεφαλῆς ἀσθένεια τῷ νεανίσκῳ, εἰ ἀναγκα-
D σθήσεται καὶ τὴν διάνοιαν διὰ τὴν κεφαλὴν βελτίων γενέσθαι. λέγω μέντοι σοι, ὅτι Χαρμίδης τῶν ἡλι-

C. *ὀμώμοκα γὰρ αὐτῷ*] *ὤμοσα* Bodl. Vat. Θ. Var. G. Anab. e. ut ediderunt Turr.

καὶ σοί, ἐὰν μὲν β.] V. *σύ*, quod e Bodl. Coisl. Vat. Θ. Ven. ΞΣ. Par. B. Flor. a. c. o. correctum.

Cap. VI. D. *δοκεῖ διαφέρειν*] Hoc reposui ex Ambr. Vind. Flor. i. Ceterae editt. omnes *ἐδόκει*, quod non video qua ratione possit defendi. Praeterea pro *πάνυ πολὺ* Bodl. *πλείστων*; unde Herm. *πλεῖστον* effinxit, quod habent G. r. et corr. Θ. Videtur autem id ex male sedula correctione ortum, facta ab iis, qui *πάνυ πολὺ* cum superlativo iunctum minus concoquerent, scilicet non intelligentes *πάνυ* ad *δοκεῖ*, sed *πολὺ* ad *σωφρονέστατον* pertinere, id quod nec C. Fr. Herm. satis perspexit.

C. *Ἐγὼ οὖν — πείσομαι οὖν*] Voc. *οὖν* post parenthesin repetitum inservit resumendo interruptae orationis filo, ut saepe v. ad Apol. p. 29. C. p. 40. D. Sympos. p. 201 D. Protagor. p. 341. B. Lysid. p. 223. B. Mox *παρέχειν* cum infinitivo activi iunctum, ut Apolog. Socrat. p. 33. B. *ὁμοίως καὶ πλουσίῳ καὶ πένητι παρέχω ἐμαυτὸν ἐρωτᾶν*. Menon. p. 70. C. *ἅτε καὶ αὐτὸς παρέχων αὑτὸν ἐρωτᾶν*. Gorg. p. 480. C. *παρέχειν ἑαυτὸν τέμνειν καὶ κάειν*. Phaedr. p. 228. E. *ἐμαυτόν σοι ἐμμελετᾶν παρέχειν οὐ πάνυ δέδοκται*, ubi v. ann. Hoc loco explices sic: *ὥστ' ἐμὲ ἐπᾶσαι αὐτὴν ταῖς τοῦ Θρᾳκὸς ἐπῳδαῖς*.

ὅ τι ποιοῖμέν σοι] Usum hunc dativi explicavit Matth. §. 415 ann. 1. Lysias c. Agorat. §. 48. *οὓς σὺ — βουλομένους ἀγαθόν τι πρᾶξαι τῇ πόλει ἀπέκτεινας*. Xenoph. Cyrop. VIII, 7, 24. *ἤδη δέ τινες τούτων καὶ ἐναντία ἀλλήλοις ἔπραξαν*. Quae addere placuit, quia haec constructio a viris doctis in dubitationem vocata est.

Cap. VI. *Ἕρμαιον, ἔφη, ὦ Σώκρ.*] *ἕρμαιον* est *κέρδος ἀπροσδόκητον, εὐτύχημα*. ut saepe v. ad Euthydem. p 273. E. Indicativum post optativum eodem modo inferri meminimus Sympos. p. 176. C. *Ἕρμαιον ἂν εἴη ἡμῖν —, εἰ ὑμεῖς οἱ δυνατώτατοι πίνειν νῦν ἀπειρήκατε*. Verba *διάνοια* et *σῶμα* saepe inter se opponuntur, veluti Theaet. p. 173. E. De Rep. II. p. 371. D. III. p. 395. D. Protagor. p. 326. B. Legg. XI. p. 916. A. p. 925. A. Phaedr. p. 239. B. C. al. Itaque hoc loco *διάνοια* recte ad *κεφαλὴν* refertur.

κιωτῶν οὐ μόνον τῇ ἰδέᾳ δοκεῖ διαφέρειν, ἀλλὰ καὶ
αὐτῷ τούτῳ, οὗ σὺ φῂς τὴν ἐπῳδὴν ἔχειν· φῂς δὲ
σωφροσύνης. ἦ γάρ; Πάνυ γε, ἦν δ' ἐγώ. Εὖ τοί-
νυν ἴσθι, ἔφη, ὅτι πάνυ πολὺ δοκεῖ σωφρονέστατος
εἶναι τῶν νυνί, καὶ τἆλλα πάντα, εἰς ὅσον ἡλικίας
ἥκει, οὐδενὸς χείρων ὤν. Καὶ γάρ, ἦν δ' ἐγώ, καὶ
δίκαιον, ὦ Χαρμίδη, διαφέρειν σε τῶν ἄλλων πᾶσι
τοῖς τοιούτοις· οὐ γὰρ οἶμαι ἄλλον οὐδένα τῶν ἐν- E
θάδε ῥᾳδίως ἂν ἔχειν ἐπιδεῖξαι, ποῖαι δύο οἰκίαι συν-
ελθοῦσαι εἰς ταὐτὸν τῶν Ἀθήνησιν ἐκ τῶν εἰκό-
των καλλίω ἂν καὶ ἀμείνω γεννήσειαν ἢ ἐξ ὧν σὺ
γέγονας. ἥ τε γὰρ πατρῴα ὑμῖν οἰκία, ἡ Κριτίου

E. ποῖαι δύο οἰκίαι] Codd. δυοῖν, cui corruptioni ansam praebuit proxima syllaba. Praeterea corr. Vat. Θ. ποίαιν—οἰκίαιν. Bodl. καὶ νῦν ἐλθοῦσαι. Vat. corr. καὶ νῦν ἐλθούσαιν. Tum Bodl. Vat. Θ. καλλίων ἂν καὶ ἀμείνων γενήσεται. Inde Herm. edidit: ποίαιν δυοῖν οἰκίαιν συνελθούσαιν εἰς τ — καλλίων ἂν καὶ ἀμείνων γενήσεται: duae familiae, quibus affinitate iunctis melior proles nascatur, quam unde tu natus es. Atqui ea ratio refellitur verbis antegressis; οὐ γὰρ ῥᾳδίως ἂν ἔχειν ἐπιδεῖξαι. Quis enim possit **ostendere ac demonstrare, quae aliquando futura** sint? Accedit quod futurum cum ἂν particula ita iunctum est insolentius. Nimirum codd. illi hic quoque correcti sunt et interpolati.

D. οὗ σὺ φῂς τὴν ἐπῳδὴν ἔχειν] ad quod comparandum te ais hanc habere incantationem tuam. Nam ἐπῳδή τινος nunc dicitur sicuti Phaedr. p. 230. C. τῆς ἐμῆς ἐξόδου τὸ φάρμακον, ratio qua me commoveas, ut urbem relinquam; ad quem locum plura id genus congessimus. Eodem modo infra p. 175. E. loquitur.

εἰς ὅσον ἡλικίας ἥκει] quoad aetate progressus est, pro aetatis suae ratione.

E. ἐκ τῶν εἰκότων] h. e. quae iunctae inter se affinitate maiora et pulcriora videantur progenuisse. v. Matth. Gr. §. 574. p. 1134. Ceterum loquutus est paullo obscurius. Poterat rem simplicius hoc modo eloqui: Οὐ γὰρ οἶμαι ἄλλον οὐδένα τῶν ἐνθάδε ῥᾳδίως ἂν ἔχειν ἐπιδεῖξαι τὴν ἑαυτοῦ οἰκίαν σὺν ἄλλῃ τινὶ συνελθοῦσαν εἰς ταὐτὸν τῶν Ἀθήνησιν ἐκ τῶν εἰκότων καλλίω καὶ ἀμείνω γεννῆσαι. Sed quia subiunxit ἢ ἐξ ὧν σὺ γέγονας, in quibus numero plurali opus erat, immutata verborum structura maluit dicere sic: ποῖαι δύο οἰκίαι — γεννήσειαν.

ἥ τε γὰρ πατρῴα ὑμῖν οἰκία — καὶ αὖ ἡ πρὸς μητρὸς ὡσαύτως] Usum hunc vocularum τε — καὶ αὖ ad Lachet. p. 181. D. attigimus. De stirpe Charmidis diximus in Prolegomenis. Nomen τοῦ θείου, quo teste Polluce III, 22. et patruus (πάτρως s. πατράδελφος) et avunculus (μήτρως s. μητράδελφος) significabatur, primum apud Xenophontem Cyrop. I, 4, 5. 7. 9. reperiri, Schnei-

τοῦ Δρωπίδου, καὶ ὑπ' Ἀνακρέοντος καὶ ὑπὸ Σό-
λωνος καὶ ὑπ' ἄλλων πολλῶν ποιητῶν ἐγκεκωμιασμένη
παραδέδοται ἡμῖν, ὡς διαφέρουσα κάλλει τε καὶ ἀρε-
158. τῇ καὶ τῇ ἄλλῃ λεγομένῃ εὐδαιμονίᾳ, καὶ αὖ ἡ πρὸς
μητρὸς ὡσαύτως· Πυριλάμπους γὰρ τοῦ σοῦ θείου
οὐδεὶς τῶν ἐν τῇ ἠπείρῳ λέγεται καλλίων καὶ μείζων
ἀνὴρ δόξαι εἶναι, ὁσάκις ἐκεῖνος ἢ παρὰ μέγαν βα-
σιλέα ἢ παρ' ἄλλον τινὰ τῶν ἐν τῇ ἠπείρῳ πρε-
σβεύων ἀφίκετο· σύμπασα δὲ αὕτη ἡ οἰκία οὐδὲν τῆς
ἑτέρας ὑποδεεστέρα. ἐκ δὴ τοιούτων γεγονότα εἰκός
σε εἰς πάντα πρῶτον εἶναι. τὰ μὲν οὖν ὁρώμενα τῆς
B ἰδέας, ὦ φίλε παῖ Γλαύκωνος, δοκεῖς μοι οὐδένα
τῶν προγόνων καταισχύνειν· εἰ δὲ δὴ καὶ πρὸς σω-
φροσύνην καὶ πρὸς τἆλλα κατὰ τὸν τοῦδε λόγον
ἱκανῶς πέφυκας, μακάριόν σε, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε

P. 158. τοῦ σοῦ θείου] V. τοῦδε, σοῦ δὲ θείου, quod ex codd. emendatum.

B. προγόνων καταισχύνειν] Vat. Θ. Bodl. et Vindob. locum ita scriptum exhibent: δοκεῖς μοι οὐδένα τῶν πρὸ σοῦ ἐν οὐδενὶ ὑπερβεβληκέναι· εἰ δὲ μὴ καὶ πόῤῥωθεν σωφροσύνην κτλ. Quae dubium non est quin glossema redoleant, ut nollem Herm. eam lectionem recepisse. Nam οὐδένα καταισχύνειν, neminem dedecore afficere, declaratur verbis: οὐδένα ἐν οὐδενὶ οὐχὶ (sic enim scriptum fuit) ὑπερβεβληκέναι. Nec aliter sentiendum de proximo καὶ

derus in Lexico s. h. v. perscribit. Qua observatione usus est Fr. Astius ad infirmandam huius libri auctoritatem. Sed quum Xenophon hoc vocabulum adhibuerit, quo iure negabimus etiam Platonem illo uti potuisse? Mox ἐν τῇ ἠπείρῳ eximie dicitur de terra continente, quae est in ditione regis Persarum atque omnino in Asia, ut apud Xenophontem Hellen. I, 2, 11. III, 1, 3. Isocratem Panegyr. §. 133. ed. Brem. v Harpocrat. s. v. ibique Vales.

P. 158. καλλίων καὶ μείζων ἀνὴρ δόξαι] Menex. p. 235. A. ἡγούμενος ἐν τῷ παραχρῆμα μείζων καὶ γενναιότερος καὶ καλλίων γεγονέναι. Alcibiad. I. p. 104. A. οἴει γὰρ εἶναι πρῶτον μὲν κάλλιστός τε καὶ μέγιστος. Parmenid. p. 127. B. εὐμήκη δὲ καὶ χαρίεντα ἰδεῖν. Xenoph Cyrop. IV, 4, 3. δῆλοί τοί ἐστε, ὡς ἄνδρες ἀγαθοὶ ἐγένεσθε· καὶ γὰρ μείζους φαίνεσθε καὶ καλλίους καὶ γοργότεροι ἢ πρόσθεν ἰδεῖν. Ibid. V, 2, 36. ἡμεῖς δὲ καὶ μείζους νῦν, ἐπεὶ νενικήκαμεν. Plura dabit Hermann. ad Lucian. de Conscr. Histor. p. 275. et Antiquitat. Gr. Privat. §. 417. Mox quod denuo repetitur τῶν ἐν τῇ ἠπείρῳ, factum id est necessitate quadam, quoniam Pyrilampen quoties in Asia legationes obiret, ibi propter pulcritudinem et generositatem narrat omnibus admirationi fuisse. Ceterum de his rebus aliunde nihil constat. — αὕτη

Χαρμίδη, ἡ μήτηρ ἔτικτεν. ἔχει δ' οὖν οὕτως. εἰ
μέν σοι ἤδη πάρεστιν, ὡς λέγει Κριτίας ὅδε, σωφρο-
σύνη, καὶ εἶ σώφρων ἱκανῶς, οὐδὲν ἔτι σοι ἔδει οὔτε
τῶν Ζαμόλξιδος οὔτε τῶν Ἀβάριδος τοῦ Ὑπερβορέου
ἐπῳδῶν, ἀλλ' αὐτό σοι ἂν ἤδη δοτέον εἴη τὸ τῆς
κεφαλῆς φάρμακον· εἰ δ' ἔτι τούτων ἐπιδεὴς εἶναι C
δοκεῖς, ἐπᾳστέον πρὸ τῆς τοῦ φαρμάκου δόσεως. αὐ-
τὸς οὖν μοι εἰπέ, πότερον ὁμολογεῖς τῷδε καὶ φῂς
ἱκανῶς ἤδη σωφροσύνης μετέχειν, ἢ ἐνδεὴς εἶναι;
Ἀνερυθριάσας οὖν ὁ Χαρμίδης πρῶτον μὲν ἔτι καλ-
λίων ἐφάνη — καὶ γὰρ τὸ αἰσχυντηλὸν αὐτοῦ τῇ
ἡλικίᾳ ἔπρεψεν —, ἔπειτα καὶ οὐκ ἀγεννῶς ἀπεκρί-
νατο· εἶπε γάρ, ὅτι οὐ ῥᾴδιον εἴη ἐν τῷ παρόντι
οὔθ' ὁμολογεῖν οὔτε ἐξάρνῳ εἶναι τὰ ἐρωτώμενα.
ἐὰν μὲν γάρ, ἦ δ' ὅς, μὴ φῶ εἶναι σώφρων, ἅμα D

πόῤῥωθεν, quod Herm. non debebat recipere etiam proximo πρὸς ante τἄλλα invitis codd extruso.

ὡς λέγει Κριτίας] Sic Bodl. Vat. Θ. Par. G. Ambr. Vind. Flor. i. pro vulg. ὁ λέγει. Bodl. Vat. Θ. Ven. Σ. hic quoque Ζαλμόξιδος.

C. εἰ δ' ἔτι τούτων] Sic Coisl. Par. BCG. Ang. Barb. Vind. Flor. a. b. c. i. o. pro vulg. εἰ δέ τι. Pro δοκεῖς Bekkerus scripsit δοκοῖς, quod in uno Vat. Θ. superscriptum exstat.

ἤδη σωφροσύνης] ἤδη καὶ σωφ. Bodl. Vat. Θ.

ἡ οἰκία, maternum genus.

B. πρὸς τἄλλα — ἱκανῶς πέφυκας] Lachet. p. 190. B. μὴ τοίνυν — περὶ ὅλης ἀρετῆς σκοπῶμεν εὐθέως—, ἀλλὰ μέρους τινος πέρι πρῶτον ἴδωμεν, εἰ ἱκανῶς ἔχομεν πρὸς τὸ εἰδέναι. Xenoph. Cyr. VI, 3, 11. δοκοῦμέν σοι ἱκανῶς ἕξειν — πρὸς οὕτω βαθείας φάλαγγας. Proxima ex Homero expressa esse observavit Heindorf. comparans ille Odyss. γ, 95. ζ, 25. Iliad. δ, 399.

οὐδὲν ἔτι σοι ἔδει—] Imperfecto ἔδει si ἂν additum esset, cogitando adiiciendum foret, ἀλλὰ δεῖ; quod adversatur totius loci rationibus. Nunc hoc dicit Socrates: si inest in te σωφροσύνη, nihil sane indigebas Zamolxidis vel Abaridis incantationibus. Copiosius de hac re explicavi ad Remp. I. p. 328. C. conf. Hermann. de particula ἄν I, 12. p. 59. Rost. Gr. §. 120. annot. 2. Abaridis vita et res gestae, de quibus vid. Herod. IV. 36, quantis fabularum involucris obtectae sint, docebit Klopfer. Lexic. Mythol. T. I. p. 2. Pauly Encyclop. s. v. al.

C. οὐκ ἀγεννῶς ἀπεκρ.] h. e. θαῤῥαλέως, ut saepe; v. ad Remp. VII. p. 528. E. De ἔπειτα post πρῶτον μὲν sine δὲ subiungi solito ad Protag. p. 310. C. dictum. Mox ἐξάρνῳ εἶναι cum accusativo iunctum, ut Lysid. p. 205. A. καὶ τὸ ἐρᾶν ἔξαρνος

μὲν ἄτοπον αὐτὸν καθ' ἑαυτοῦ τοιαῦτα λέγειν, ἅμα δὲ καὶ Κριτίαν τόνδε ψευδῆ ἐπιδείξω καὶ ἄλλους πολλούς, οἷς δοκῶ εἶναι σώφρων, ὡς ὁ τούτου λόγος· ἐὰν δ' αὖ φῶ καὶ ἐμαυτὸν ἐπαινῶ, ἴσως ἐπαχθὲς φανεῖται., ὥςτε οὐκ ἔχω ὅ τι σοι ἀποκρίνωμαι. Καὶ ἐγὼ εἶπον, ὅτι μοι εἰκότα φαίνει λέγειν, ὦ Χαρμίδη. καί μοι δοκεῖ, ἦν δ' ἐγώ, κοινῇ ἂν εἴη σκεπτέον, εἴτε κέκτησαι, εἴτε μὴ ὃ πυνθάνομαι, ἵνα
E μήτε σὺ ἀναγκάζῃ λέγειν ἃ μὴ βούλει, μήτ' αὖ ἐγὼ ἀσκέπτως ἐπὶ τὴν ἰατρικὴν τρέπωμαι. εἰ οὖν σοι φίλον, ἐθέλω σκοπεῖν μετὰ σοῦ· εἰ δὲ μή, ἐᾶν. Ἀλλὰ πάντων μάλιστα, ἔφη, φίλον, ὥςτε τούτου γε ἕνεκα, ὅπῃ αὐτὸς οἴει βέλτιον σκέψασθαι, ταύτῃ σκόπει.

Cap. VII. Τῇδε τοίνυν, ἔφην ἐγώ, δοκεῖ μοι βελτίστη εἶναι ἡ σκέψις περὶ αὐτοῦ. δῆλον γάρ, ὅτι, εἴ σοι πάρεστι σωφροσύνη, ἔχεις τι περὶ αὐτῆς δο-
159 ξάζειν· ἀνάγκη γάρ που ἐνοῦσαν αὐτήν, εἴπερ ἔνε-

D. κοινῇ ἂν εἴη σκεπτέον] Hoc ex uno Ven. Σ. suscepi. Legebatur εἴη ἂν εἶναι. Infinitivus invectus ab iis est, qui καί μοι δοκεῖ rectae orationi praemissum non concoquerent. v. ad Lys. p. 206. C. Ion. p. 536. D. Herm. praeeunte Bekkero scripsit κοινῇ ἂν εἶναι σκ.

E. βέλτιον σκέψασθαι] V. βελτίω, quod emendavit Heindorfius, probante etiam Bekkero. Codd. omnes tuentur βελτίω.

εἰ οὐ λέγει ὅδε; ubi plura dedi.

D. ψευδῆ ἐπιδείξω] Legendum ἀποδείξω. v. ad Phaedrum p. 273. C.

ἐπαχθὲς φανεῖται] h. e. invidiosum, quod intempestive me ipsum laudare videbor. Vocabuli usum explanavimus ad Phaedon p. 87. A.

ὅτι μοι εἰκότα φ. λ.] ὅτι rectae orationi praefixum per quandam recti et obliqui sermonis confusionem. Quocirca non est mirandum istud μοι statim post ὅτι illatum. Revera enim utraque constructio in unum conflata est. Itaque nec Bekker. hoc loco scripsit, ut alibi facere perspicuitatis gratia assolet: ὅτι Μοι εἰκότα φαίνει λέγειν. Hoc enim quominus nunc fieret, enclitica pronominis forma vetabat. Ceterum conf. ann. ad Ion. p. 535. B. Phaedr. p. 258. A.

E. τούτου γε ἕνεκα] h. e. si res ex hoc uno pendet. Loquendi genus ad h. l. illustrat Heindorf. Adde nostra ad Remp. I. p. 329. B. Deinde libri omnes βελτίω σκέψασθαι, quod iam olim de consilio Heindorfii praeeunte Bekkero in βέλτιον mutavimus. Et saepissime in hoc genere erratum esse docta disputatione demonstravit Lud Dindorf. ad Xenoph. Hellen. II, 2, 13. Alius generis

στιν, αἴσθησίν τινα παρέχειν, ἐξ ἧς δόξα ἄν τίς σοι περὶ αὐτῆς εἴη, ὅ τι ἐστὶ καὶ ὁποῖόν τι ἡ σωφροσύνη. ἢ οὐκ οἴει; Ἔγωγε, ἔφη, οἶμαι. Οὐκοῦν τοῦτό γε, ἔφην, ὃ οἴει, ἐπειδήπερ ἑλληνίζειν ἐπίστασαι, κἂν εἴποις δήπου αὐτὸ ὅ τι σοι φαίνεται. Ἴσως, ἔφη. Ἵνα τοίνυν τοπάσωμεν, εἴτε σοι ἔνεστιν εἴτε μή, εἰπέ, ἦν δ᾽ ἐγώ, τί φῄς εἶναι σωφροσύνην κατὰ τὴν σὴν δόξαν. Καὶ ὃς τὸ μὲν πρῶτον ὤκνει B τε καὶ οὐ πάνυ ἤθελεν ἀποκρίνασθαι· ἔπειτα μέντοι εἶπεν, ὅτι οἱ δοκοῖ σωφροσύνη εἶναι τὸ κοσμίως πάντα πράττειν καὶ ἡσυχῇ, ἔν τε ταῖς ὁδοῖς βαδίζειν καὶ διαλέγεσθαι, καὶ τὰ ἄλλα πάντα ὡσαύτως ποιεῖν. καί μοι δοκεῖ, ἔφη, συλλήβδην ἡσυχιότης τις εἶναι ὃ ἐρωτᾷς.

Ἆρ᾽ οὖν, ἦν δ᾽ ἐγώ, εὖ λέγεις; φασί γέ τοι, ὦ Χαρμίδη, τοὺς ἡσυχίους σώφρονας εἶναι. ἴδωμεν δὴ εἴ τι λέγουσιν. εἰπὲ γάρ μοι, οὐ τῶν καλῶν μέντοι C ἡ σωφροσύνη ἐστίν; Πάνυ γε, ἔφη. Πότερον οὖν

Dein solus Stephanus σκέψεσθαι.

Cap. VII. P. 159. B. ὅτι οἱ δοκοῖ] Sic Bodl. Vat. Θ. Vind. pro vulg. δοκεῖ.

C. οὐ τῶν καλῶν μέντοι] Bekker. invitis libris omnibus μέν τι edidit.

Πότερον οὖν κάλλιστον] Stephan. de suo dedit κάλλιον, sed v. ann.

sunt de quibus ad Menex. p. 235. B. aliquid scripsimus.

Cap. VII. P. 159. Οὐκοῦν τοῦτό γε—] Itaque hoc, inquam, quod putas, quum graece scias, etiam eloqui, opinor, poteris, quid tibi videatur esse. In his αὐτὸ post τοῦτο abundanter positum, de quo usu loquendi v. ad Sympos. p. 195. A.

B. Ἆρ᾽ οὖν, ἦν δ᾽ ἐγώ, εὖ λέγεις;] Nonne recte dicis? h. e. recte fortasse dicis; nam ἆρ᾽ οὖν lenius affirmat quam ἆρ᾽ οὖν οὐκ; v. Hermann. ad Sophocl. Antig. v. 628. Mox pro Ἴδωμεν δὴ Heindorfio e Ficino legendum videbatur Ἴδωμεν δέ. Sed recte scribitur δή, quum haec sit sententiarum consequutio: Recte videris statuere. Certe quidem ita arbitrantur. Videamus igitur, quum haec communis sit hominum opinio, num quid veri dicant.

οὐ τῶν καλῶν μέντοι —] Μέντοι sic in interrogatione positum ad Remp. I. c. 13. in. et Protagor. p. 369. A. exemplis firmavimus. Bekker. quod μέν τι invitis libris omnibus edidit, ab hoc consilio eum vel μὲν istud ita importune intrusum deterrere debuit.

C. Πότερον οὖν κάλλιστον —]. Stephan. correxit

κάλλιστον ἐν γραμματιστοῦ τὰ ὅμοια γράμματα γράφειν ταχύ, ἢ ἡσυχῇ; Ταχύ. Τί δ' ἀναγιγνώσκειν; ταχέως, ἢ βραδέως; Ταχέως. Καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ κιθαρίζειν ταχέως καὶ τὸ παλαίειν ὀξέως πολὺ κάλλιον τοῦ ἡσυχῇ τε καὶ βραδέως; Ναί. Τί δέ; πυκτεύειν τε καὶ παγκρατιάζειν οὐχ ὡσαύτως; Πάνυ γε. Θεῖν δὲ καὶ ἅλλεσθαι καὶ τὰ τοῦ σώματος
D ἅπαντα ἔργα, οὐ τὰ μὲν ὀξέως καὶ ταχὺ γιγνόμενα τὰ τοῦ καλοῦ ἐστι, τὰ δὲ ~~βραδέως~~ [μόγις] τε καὶ ἡσυχῇ τὰ τοῦ αἰσχροῦ; Φαίνεται. Φαίνεται ἄρα ἡμῖν, ἔφην ἐγώ, κατά γε τὸ σῶμα οὐ τὸ ἡσύχιον, ἀλλὰ τὸ τάχιστον καὶ ὀξύτατον κάλλιστον ὄν. ἦ γάρ; Πάνυ γε. Ἡ δέ γε σωφροσύνη καλόν τι ἦν. Ναί. Οὐ τοίνυν κατά γε τὸ σῶμα ἡ ἡσυχιότης ἄν, ἀλλ' ἡ ταχυτὴς σωφρονέστερον εἴη, ἐπειδὴ καλὸν ἡ

πολὺ κάλλιον τοῦ ἡσυχῇ] Bekker. e Vat. Θ. πολὺ κάλλιόν που ἢ ἡσυχῇ, quod in Bodl. superscriptum.

D. τὰ δὲ βραδέως] Sic Steph. cum Coisl. et Florr. Ceteri libri βραδέα, probante Winckelmanno. Dein φαίνεταί γ' ἄρα Bodl. Vat. Θ.

εὐμάθεια κάλλιον, ἢ δυςμάθεια;] Sic Par. C. Ambr.

κάλλιον, quod Bekkerus invitis libris omnibus recepit, probante etiam Nitzschio Appendic. ad Ionem p. 79. et Hirschigio. Iniuria, ut mihi videtur. Superlativus, si quid video, ita explicandus est: Utrum igitur pulcherrimum existimatur in grammatistae schola easdem literas celeriter scribere, an pulcherrimum ducitur, lente scribere? Quod ita dictum est, ut utrumque membrum per se seorsum ponatur, licet locum habeat comparatio. v. Matth. Gr. 464. Mox D. φαίνεται ἄρα — οὐ τὸ ἡσύχιον, ἀλλὰ τὸ τάχιστον καὶ ὀξύτατον κάλλιστον ὄν. Deinde τὰ ὅμοια γράμματα sunt literae, quae exemplaribus a grammatista traditis similes sunt. Malim tamen ὅμοια τὰ γράμματα, id est, τὰ γράμματα, ὥςτε ὅμοια εἶναι s. γίγνεσθαι, quanquam in codd. nullam scripturae discrepantiam video.

D. τὰ δὲ βραδέως μόγις τε καὶ ἡσυχῇ] Haec lectio etsi in omnibus codd. reperitur, tamen non potest dubitari quin labem aliquam contraxerit. Heindorf. servato μόγις praegressum βραδέως extrudendum censebat. De quo mihi quidem non persuasit. Ego enim μόγις adscriptum puto ab sciolo aliquo, qui sustentaturus scilicet hanc Platonis argumentationem, quam sic simpliciter enuntiatam falsam putaret, aliquid limitandi iudicii causa addendum iudicavit. Illud βραδέως autem universae disputationis ratio videtur exigere atque flagitare. Praeterea Herm. scripsit de coniectura: τὰ δὲ βραδέα καὶ ἡσύχια τοῦ αἰσχροῦ, eiecto etiam τὰ ante τοῦ καλοῦ

σωφροσύνη. Ἔοικεν, ἔφη. Τί δέ; ἦν δ' ἐγώ, εὐ-
μάθεια κάλλιον, ἢ δυςμάθεια; Εὐμάθεια. Ἔστι E
δέ γ', ἔφην, ἡ μὲν εὐμάθεια ταχέως μανθάνειν, ἡ
δὲ δυςμάθεια ἡσυχῇ καὶ βραδέως; Ναί. Διδάσκειν
δὲ ἄλλον οὐ ταχέως κάλλιον καὶ σφόδρα μᾶλλον ἢ
ἡσυχῇ τε καὶ βραδέως; Ναί. Τί δέ; ἀναμιμνήσκε-
σθαι καὶ μεμνῆσθαι ἡσυχῇ τε καὶ βραδέως κάλλιον,
ἢ σφόδρα καὶ ταχέως; Σφόδρ', ἔφη, καὶ ταχέως.
Ἡ δ' ἀγχίνοια οὐχὶ ὀξύτης τίς ἐστι τῆς ψυχῆς, ἀλλ' 160
οὐχὶ ἡσυχία; Ἀληθῆ. Οὐκοῦν καὶ τὸ ξυνιέναι τὰ
λεγόμενα καὶ ἐν γραμματιστοῦ καὶ κιθαριστοῦ καὶ
ἄλλοθι πανταχοῦ οὐχ ὡς ἡσυχαίτατα, ἀλλ' ὡς τά-
χιστά ἐστι κάλλιστα; Ναί. Ἀλλὰ μὴν ἔν γε ταῖς
ζητήσεσι τῆς ψυχῆς καὶ τῷ βουλεύεσθαι οὐχ ὁ ἡσυ-
χώτατος, ὡς ἐγῷμαι, καὶ μόγις βουλευόμενός τε καὶ

Vind. Flor. i. et hic et in proximis pro vulg. εὐμαθία et δυςμαθία. conf. Buttmann. Gr. Ampl. T. II. p. 323.

οὐ ταχέως κάλλιον καὶ σφόδρα] Sic Par. G. et corr. Coisl. pro vulg. οὐ ταχέως καὶ κάλλιον καὶ σφ.

P. 160. ὡς τάχιστά ἐστι κάλλιστα;] Steph. ἐστι καὶ κάλλιστα, quod solus Coisl. tuetur.

ἐστιν. Sed recte libri hoc sensu: nonne ea, quae perniciter acceleriter fiunt illa sunt hominis decori; ea vero, quae fiunt tarde atque lente, illa in turpiter se dantem conveniunt?

E. Διδάσκειν δὲ ἄλλον οὐ ταχέως —] Verba ita nectenda sunt: οὐ κάλλιον δὲ (ἐστιν) διδάσκειν ἄλλον ταχέως καὶ σφόδρα μᾶλλον ἢ ἡσυχῇ τε καὶ βραδέως; Quam rationem non perspicientes librarii ante κάλλιον importune καὶ intruserunt, quod recte omittunt Coisl. ex corr. et Par. G. Verum iam Heindorf. coniectura erat assecutus. Μᾶλλον ita post comparativum illatum non redundare ad Hipp. mai. p. 285. A. monuimus.

P. 160. Ἡ δ' ἀγχίνοια οὐχὶ ὀξύτης τίς τ. ψ.] Hinc iunguntur οἱ ὀξεῖς καὶ ἀγχίνοι Theaet. p. 144. A., cuius rei alia exempla suppeditabit Boissonad. ad Eunap. p. 195.

οὐχ ὡς ἡσυχαίτατα —] Observes formarum varietatem: sequitur enim ἡσυχαίτατος. Sed nihil hoc offensionis habere facile persuadebunt quae prudenter monuit Buttmann. Gr. Ampl. §. 65. 5. ann. 6. Pro ἐστὶ κάλλιστα fuit qui ἐστὶ κάλλιστον mallet. Qua mutatione non est opus, si quidem ad haec verba infinitivus ξυνιέναι repetendus est, ut haec sit sermonis structura: οὐκοῦν καὶ τὸ ξυνιέναι — ὡς τάχιστά ἐστι ξυνιέναι κάλλιστα; Ante κάλλιστα quod vulgo καὶ interpositum legitur, etsi ea vocula per se nullam affert molestiam, tamen quum facile ab grammaticis addi po-

B ἀνευρίσκων ἐπαίνου δοκεῖ ἄξιος εἶναι, ἀλλ' ὁ ῥᾷστά τε καὶ τάχιστα τοῦτο δρῶν. Ἔστι ταῦτα, ἔφη. Οὐκοῦν πάντα, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Χαρμίδη, ἡμῖν καὶ τὰ περὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὰ περὶ τὸ σῶμα, τὰ τοῦ τάχους τε καὶ τῆς ὀξύτητος καλλίω φαίνεται ἢ τὰ τῆς βραδυτῆτός τε καὶ ἡσυχιότητος; Κινδυνεύει, ἔφη. Οὐκ ἄρα ἡσυχιότης τις ἡ σωφροσύνη ἂν εἴη, οὐδ' ἡσύχιος ὁ σώφρων βίος ἔκ γε τούτου τοῦ λόγου, ἐπειδὴ καλὸν αὐτὸν δεῖ εἶναι σώφρονα ὄντα. δυοῖν
C γὰρ δὴ τὰ ἕτερα, ἢ οὐδαμοῦ ἡμῖν ἢ πάνυ που ὀλιγαχοῦ αἱ ἡσύχιοι πράξεις ἐν τῷ βίῳ καλλίους ἐφάνησαν ἢ αἱ ταχεῖαί τε καὶ ἰσχυραί. εἰ δ' οὖν, ὦ φίλε, ὅ τι μάλιστα μηδὲν ἐλάττους αἱ ἡσύχιοι τῶν σφοδρῶν τε καὶ ταχειῶν πράξεων τυγχάνουσι καλ-

B. ἢ οὐδαμοῦ ἡμῖν] V. οὐδαμῇ praeter codicum auctoritatem.

αἱ ἡσύχιοι πράξεις] Vat. Θ. Par. E. G. Flor. b. ἡσύχιαι, quod recepit Bekker., qui tamen in proximis ἡσύχιοι intactum reliquit.

C. οὔτε ἐν βαδισμῷ οὔτε ἐν λέξει] V. οὐ τὸ ἐν βαδ. αὐτuerit, codicum mss. suffragiis obsequendum fuit.

B. καὶ τάχιστα τοῦτο δρῶν] Faciendi verbum loco cuiusque verbi praecedentis poni solitum. Infra p. 161. D. ἦ οὖν ἐπολυπραγμονεῖτε καὶ οὐκ ἐσωφρονεῖτε τοῦτο δρῶντες; sc. γράφοντες τὰ τῶν ἄλλων ὀνόματα. Pag. 172. B. ubi τοῦτο δράσουσι. Sed multa id genus ex utriusque linguae scriptoribus collecta dabunt Wopkens. Lectt. Tullian. 1. c. 3. in. Heusinger. ad Cic. Off. 1, 1, 1. Lennep. ad Ovid. Heroid. 1, 103. Bremi ad Nep. Chabr. 3, 4.

C. τυγχάνουσι καλλίους οὖσαι] Schaefer. Indic. ad Gregor. Corinth. p. 1003. legendum censet: κάλλει οὖσαι, ut iungatur μηδὲν ἐλάττους κάλλει οὖσαι, nihilo inferiores pulcritudine. Quod argumentationis tenori magnopere adversatur. Hoc potius dicit Socrates: Sed si vel maxime lentae actiones vehementibus et celeribus non minori numero sint pulcriores, ne hac quidem ratione σωφροσύνη erit etc. Nam ἐλάττους nunc non sunt minores, sed pauciores.

οὔτε ἄλλοθι οὐδαμοῦ, οὐδὲ ὁ ἡσύχιος βίος —] Hic locus criticorum ingenia vehementer exercuit. Primum enim quum vulgo legeretur οὐδὲν ὁ ἡσύχιος βίος, Schleiermach., Heindorf., Bekker., alii, vitiatum aliquid esse sentientes, invitis codicibus omnibus οὐδὲ ἄλλοθι οὐδαμοῦ scripserunt. Sed ea medicina vulnus non sanarunt, sed exulcerarunt. Manifestum est enim istud οὔτε ἄλλοθι οὐδαμοῦ non posse divelli ab antecedentibus οὔτε ἐν βαδισμῷ οὔτε ἐν λέξει, nec commode iungi cum proximis οὐδὲν ὁ ἡσύχιος βίος —

λίους οὖσαι, οὐδὲ ταύτῃ σωφροσύνη ἂν εἴη μᾶλλόν
τι τὸ ἡσυχῇ πράττειν ἢ τὸ σφόδρα τε καὶ ταχέως,
οὔτε ἐν βαδισμῷ οὔτε ἐν λέξει οὔτε ἄλλοθι οὐδα- D
μοῦ, οὐδὲ ὁ ἡσύχιος βίος [κόσμιος] τοῦ μὴ ἡσυχίου
σωφρονέστερος ἂν εἴη, ἐπειδὴ ἐν τῷ λόγῳ τῶν κα-
λῶν τι ἡμῖν ἡ σωφροσύνη ὑπετέθη, καλὰ δὲ οὐχ
ἧττον τὰ ταχέα τῶν ἡσυχίων πέφανται. Ὀρθῶς μοι
δοκεῖς, ἔφη, ὦ Σώκρατες, εἰρηκέναι.

Cap. VIII. *Πάλιν τοίνυν*, ἦν δ᾽ ἐγώ, ὦ Χαρ-
μίδη, μᾶλλον προσέχων τὸν νοῦν καὶ εἰς σεαυτὸν
ἀποβλέψας, ἐννοήσας ὁποῖόν τινά σε ποιεῖ ἡ σω-
φροσύνη παροῦσα, καὶ ποία τις οὖσα τοιοῦτον ἀπερ- E
γάζοιτο ἄν, πάντα ταῦτα συλλογισάμενος εἰπὲ εὖ

τὸ ἐν λ., quod e Prisciano L. XVIII. p. 1194. ed. Putsch. emendatum. Deinde Bekker. aliique dederunt: οὐδὲ ἄλλοθι οὐδαμοῦ οὐδὲν ὁ ἡσύχιος βίος κ. τ. λ. Sed pro οὐδὲ recte codd et vett. editt. οὔτε. Post οὐδαμοῦ autem distinximus commate, recepta scriptura codd. Coisl. et Ambros. οὐδέ, quae per istud οὐδὲν vitiata est.

σωφρονέστερος ἂν εἴη. Quidquid est incommodi, totum illud sublatum est recepta ea scriptura, quam miror a Bekkero, licet in duobus libris inventam, tamen neglectam esse. Nam οὐδὲν in οὐδὲ commutato et interpunctione emendata omnia decurrunt lenissime. Et hoc quidem primum est, quod antea dicebamus criticis iusto plus negotii fecisse. Alterum offendiculum est in proximis verbis. ὁ ἡσύχιος βίος κόσμιος. Ne hilum quidem proficias scribendo: ὁ ἡσύχιος βίος καὶ κόσμιος, quum simpliciter opponatur ὁ μὴ ἡσύχιος βίος. Recte procul dubio Heindorf. olim κόσμιος pro glossemate habuit. Quam sententiam vir egregius nollem postea in annotatione critica Apologiae Socratis praemissa p. XXV. ita mutasset, ut ἡσύχιος potius cum Schleiermachero pro glossemate habendum iudicaret. Neque enim haec verborum iunctura, ὁ βίος κόσμιος, ullo modo defendi vel explicari potest. Sed nimirum viro optimo aliquid humani accidit. Itaque κόσμιος potius tanquam glossema eliminandum est, quam sententiam video etiam Schaefero placuisse ad Gregor. Corinth. p. 1002. errorem e proximis syllabis ιος βίος ortum iudicanti.

D. *ὁποῖόν τινα —, καὶ ποία τις οὖσα*] Interrogativum cum relativo consociatum; cuius generis exempla ad Criton. p. 48. A. Remp. III. p. 400. A. p. 414. D. IX. p. 578. E. Phaedr. 271. A. collegimus. Ad proxima conferas Theaet. p. 157. D. θαῤῥῶν καὶ καρτερῶν εὖ καὶ ἀνδρείως ἀποκρίνου. Ibid. p. 146. C. ἀλλ᾽ εὖ καὶ γενναίως εἰπέ. Gorg. p. 521. A. καὶ νῦν εὖ καὶ γενναίως εἰπέ. Cratyl. p.

καὶ ἀνδρείως, τί σοι φαίνεται εἶναι; Καὶ ὃς ἐπισχὼν καὶ πάνυ ἀνδρικῶς πρὸς ἑαυτὸν διασκεψάμενος, Δοκεῖ τοίνυν μοι, ἔφη, αἰσχύνεσθαι ποιεῖν ἡ σωφροσύνη καὶ αἰσχυντηλὸν τὸν ἄνθρωπον, καὶ εἶναι ὅπερ αἰδὼς ἡ σωφροσύνη. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ· οὐ καλὸν ἄρτι ὡμολόγεις τὴν σωφροσύνην εἶναι; Πάνυ γ', ἔφη. Οὐκοῦν καὶ ἀγαθοὶ ἄνδρες οἱ σώφρονες; Ναί. Ἆρ' οὖν ἂν εἴη ἀγαθὸν ὃ μὴ ἀγαθοὺς ἀπεργάζεται; Οὐ δῆτα. Οὐ μόνον οὖν ἄρα καλόν, ἀλλὰ
161 καὶ ἀγαθόν ἐστιν. Ἔμοιγε δοκεῖ. Τί οὖν; ἦν δ' ἐγώ· Ὁμήρῳ οὐ πιστεύεις καλῶς λέγειν, λέγοντι, ὅτι

αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ παρεῖναι.

D. ὁ ἡσύχιος βίος [κόσμιος]] Coisl. a. m. rec. βίος καὶ κόσμιος.

E. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ· οὐ καλὸν] Herm. ex Bodl. Εἶτα —

440. D. σκοπεῖσθαι οὖν χρὴ ἀνδρείως τε καὶ εὖ, ubi ex codd. legendum εὖ καὶ ἀνδρείως. Mox eodem modo ἀνδρικῶς positum. Aristoph. Vesp. 153. πίεζε νῦν σφόδρα εὖ κἀνδρικῶς. Phaedon. p. 103. A. ἀνδρικῶς, ἔφη, ἀπεμνημόνευκας. Menon. p. 81. D. ἐάν τις ἀνδρεῖος ᾖ καὶ μὴ ἀποκάμνῃ ζητῶν.

E. καὶ ὃς ἐπισχὼν] Phaedon. p. 59. E. οὐ πολὺν δὲ οὖν χρόνον ἐπισχὼν ἧκεν. Alcibiad. II. p. 142. D. ὀλίγον δ' ἐπισχόντες ἐνίοτε παλινῳδοῦσιν. Aeschines adv. Ctesiph. §. 10. ὁ δὲ αὐτὸς ἀνὴρ μικρὸν ἐπισχὼν ἥξεισιν. Iulian. Epist. 35. p. 413. A. κελεύσαντος δ' ἐκείνου μὴ φείσασθαι —, μικρὸν ἐπισχόντα χρόνον, εἰπεῖν. Himerius p. 700. ὁ δὲ μικρὸν ἐπισχών.

P. 161. Τί οὖν; ἦν δ' ἐγώ· Ὁμήρῳ οὐ π.] Ita scripsi pro vulgato Τί οὖν, ἦν δ' ἐγώ, Ὁμήρῳ οὐ πιστ. Nam Τί οὖν; per se seorsum accipiendum est, neque cum proximis connectendum. Eandem mutationem infra p. 161. C. necessariam duximus, ubi vulgo scribebatur Τί οὖν, ἦν δ' ἐγώ, δοκεῖ ἄν σοι π. κ. τ. λ. In proximis καλῶς λέγειν additur per quandam epexegesin, quum dativus Ὁμήρῳ verbo finito sit accommodatus; nam alioquin debebat esse Ὅμηρον οὐ πιστεύεις καλῶς λέγειν λέγοντα ὅτι κ. τ. λ. Mixta igitur est duplex loquendi forma, ita ut nomen, quod ad infinitivum pendentem pertinet, per attractionem cum verbo finito coniungatur. Multa huius usus exempla ex Platone congessimus ad Reipubl. I. p. 342. C. Tim. p. 33. C. et Phaedr. p. 242. B. Euripidea dederunt Matth. ad Orest. 383. Pflugk. ad Med. 1399. et Helen. v. 675. Pindaro hanc loquendi formam vindicavit Boeckh. ad Olymp. III, 35. In versiculo Homeri, qui est Odyss. ρ, 347., Heindorf. δ' tanquam post αἰδώς male inculcatum expungi volebat. Nimirum ὅτι non vidit rectae orationi praemissum esse usu loquendi pervulgato.

εἴπερ τὸ μὲν ἀγ.] Videl. ἡ σωφροσύνη. Deinde Bekker.

Ἔγωγ', ἔφη. Ἔστιν ἄρα, ὡς ἔοικεν, αἰδὼς οὐκ ἀγαθὸν καὶ ἀγαθόν. Φαίνεται. Σωφροσύνη δέ γε ἀγαθόν, εἴπερ ἀγαθοὺς ποιεῖ οἷς ἂν παρῇ, κακοὺς δὲ μή. Ἀλλὰ μὴν οὕτω γε δοκεῖ μοι ἔχειν, ὡς σὺ λέγεις. Οὐκ ἄρα σωφροσύνη ἂν εἴη αἰδώς, εἴπερ τὸ μὲν ἀγαθὸν τυγχάνει ὄν, αἰδὼς δὲ μηδὲν μᾶλλον B ἀγαθὸν ἢ καὶ κακόν.

Cap. IX. Ἀλλ' ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, τοῦτο μὲν ὀρθῶς λέγεσθαι· τόδε δὲ σκέψαι τί σοι δοκεῖ εἶναι περὶ σωφροσύνης. ἄρτι γὰρ ἀνεμνήσθην ὃ ἤδη του ἤκουσα λέγοντος, ὅτι σωφροσύνη [ἂν] εἴη τὸ τὰ ἑαυτοῦ πράττειν. σκόπει οὖν τοῦτο εἰ

οὐ καλὸν κ. τ. λ. Non placet.

Cap. VIII. P. 161. B. *αἰδὼς δὲ μηδὲν μᾶλλον*] Bodl. Vat. Θ. Vind. Flor. i. *μὴ οὐδέν*, probante Bekkero. Herm. *οὐδέν*. e Bodl. et Vat. *μὴ οὐδὲν μᾶλλον*, quod ex *διττογραφίᾳ* ortum puto, aliis *οὐδέν*, aliis *μηδὲν* scribentibus. Utrumque ita in unum conflatum tolerari non videtur posse.

Cap. IX. B. *ὅτι σωφροσύνη [ἂν] εἴη*] Haec quoniam ita dicuntur, ut non pendeant ex aliqua conditione, sed simpliciter illius mentem significant, qui hanc definitionem proposuerat, equidem non dubito quin B e k k e r u s iure meritoque *ἂν* tanquam suspectum uncis secluserit. Nam *ἂν* servato sententia haec erit: M o d o recordabar quod ex aliquo audivi, quum diceret, temperantiam esse posse, suas res agere. Phileb. p. 39. C. *οὐκοῦν αἵ γε διὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς ἡδοναὶ λῦπαι ἐλέχθησαν ἐν τοῖς πρόσθεν ὡς πρὸ τῶν διὰ τοῦ σώματος ἡδονῶν καὶ λυπῶν προγίγνοιντ' ἄν*. Ibid. p. 153. C. *ἀρκεῖ νοεῖν ἡμῖν αὐτόθεν, ὡς ἄρα καὶ ξύμπασα ἡδονὴ — καλλίων γίγνοιτ' ἄν*. X e n o p h. Cyrop. I. 1, 2. *ἐνενοοῦμεν, ὅτι — εἰκότως ἂν ἄρχοιντες τούτων νομίζοιντο*: cuiusmodi locis frustra ad vulgatae lectionis integritatem defendendam abuteris.

τὸ τὰ ἑαυτοῦ πράττειν] Celebratam hanc ore philosophorum sententiam fuisse non temere colligas e Tim. p. 72. A. *εὖ καὶ πάλαι λέγεται τὸ πράττειν καὶ γνῶναι τά τε ἑαυτοῦ καὶ ἑαυτὸν σώφρονι μόνῳ προσήκειν*. Eodem modo iustitia finitur De Rep. IV. p. 433. A. Fuit autem formulae sensus maxime ambiguus, quum ea esse posset vel suas res agere neque facere, quod ad alium quempiam pertineat; vel sibi vivere nec publicis fungi negotiis; vel more suo agere; vel suis officiis satisfacere; de qua significationum varietate consulas, si placet, Indicem nostrum ad Rempubl. s. v. *πράττειν* et C. F r. H e r m a n n u m ad Lucian. De Histor. Conscrib. p. 330 sq. Hac igitur ambiguitate Socrates in ea, quae deinde instituitur, disputatione ita utitur, ut Critiam pariter atque Charmidem,

ὀρθῶς σοι δοκεῖ λέγειν ὁ λέγων. Καὶ ἐγώ, Ὦ μιαρέ,
C ἔφην, Κριτίου τοῦδε ἀκήκοας αὐτό, ἢ ἄλλου του τῶν σοφῶν. Ἔοικεν, ἔφη ὁ Κριτίας, ἄλλου· οὐ γὰρ δὴ ἐμοῦ γε. Ἀλλὰ τί διαφέρει, ἦ δ' ὅς, ὁ Χαρμίδης, ὦ Σώκρατες, ὅτου ἤκουσα; Οὐδέν, ἦν δ' ἐγώ· πάντως γὰρ οὐ τοῦτο σκεπτέον, ὅςτις αὐτὸ εἶπεν, ἀλλὰ πότερον ἀληθὲς λέγεται, ἢ οὔ. Νῦν ὀρθῶς λέγεις, ἦ δ' ὅς. Νὴ Δία, ἦν δ' ἐγώ. ἀλλ' εἰ καὶ εὑρήσομεν αὐτὸ ὅπῃ γ' ἔχει, θαυμάζοιμ' ἄν· αἰνίγματι γάρ τινι ἔοικεν. Ὅτι δὴ τί γε; ἔφη.
D Ὅτι οὐ δήπου, ἦν δ' ἐγώ, ᾗ τὰ ῥήματα ἐφθέγξατο, ταύτῃ καὶ ἐνόει ὁ λέγων σωφροσύνην εἶναι τὸ τὰ αὐτοῦ πράττειν. ἢ σὺ οὐδὲν ἡγεῖ πράττειν τὸν γραμματιστήν, ὅταν γράφῃ ἢ ἀναγιγνώσκῃ; Ἔγωγε, ἡγοῦμαι μὲν οὖν, ἔφη. Δοκεῖ οὖν σοι τὸ αὐτοῦ ὄνομα μόνον γράφειν ὁ γραμματιστὴς καὶ ἀναγιγνώσκειν ἢ ὑμᾶς τοὺς παῖδας διδάσκειν, ἢ οὐδὲν ἧττον τὰ τῶν ἐχθρῶν ἐγράφετε ἢ τὰ ὑμέτερα καὶ τὰ τῶν φίλων ὀνόματα; Οὐδὲν ἧττον. Ἦ οὖν ἐπολυπρα-
E γμονεῖτε καὶ οὐκ ἐσωφρονεῖτε τοῦτο δρῶντες; Οὐδαμῶς. Καὶ μὴν οὐ τὰ ὑμέτερά γε αὐτῶν ἐπράττετε,

Cap. IX. C. ὅςτις αὐτὸ εἶπεν] Errore natum est vulgatum εἰπεῖν.

ὅπῃ γ' ἔχει] γ' om. Ven. Ξ. Par. E. Barb. cum Steph.

D. ἐνόει ὁ λέγων] ὁ accessit e Par. G. et Coisl. conf. p. varium formulae usum parum subtiliter discernentes, ignorantiae convincat.

C. Ὅτι δὴ τί, γε;] De Rep. I. p. 343. A. Ὅτι δὴ τί μάλιστα; Ibid. V. p. 449. B. Ὅτι ἐγώ, εἶπον, τί μάλιστα; Usum loquendi illustravit Hemsterhus. ad Lucian. Charon. §. 6. p. 497. Hermann. ad Viger. p. 849.

D. ἢ ὑμᾶς — διδάσκειν] Intell. τὰ ὑμέτερα ὀνόματα μόνον γράφειν καὶ ἀναγιγνώσκειν. Mox πολυπραγμονεῖν, in aliena re curiosum esse, τῷ σωφρονεῖν opponitur, quemadmodum τῷ τὰ ἑαυτοῦ πράττειν Gorg. p. 526. C. φιλοσόφου τὰ αὑτοῦ πράξαντος καὶ μὴ πολυπραγμονήσαντος ἐν τῷ βίῳ. Cicero Offic. I. 34, 125. Peregrini autem atque incolae officium est, nihil praeter suum negotium agere, nihil de alieno anquirere minimeque esse in aliena re publica curiosum. conf. Beier. ad libr. I. 9, 29.

E. δοκεῖ ἄν σοι πόλις εὖ οἰκεῖσθαι] Alcibiad. I. p. 127. B. οὐδ' εὖ ἄρα ταύτῃ οἰκοῦνται αἱ πόλεις, ὅταν τὰ αὑτῶν ἕκαστοι πράττωσιν.

εἴπερ τὸ γράφειν πράττειν τί ἐστι καὶ τὸ ἀναγιγνώσκειν; Ἀλλὰ μὴν ἔστι. Καὶ γὰρ τὸ ἰᾶσθαι, ὦ ἑταῖρε, καὶ τὸ οἰκοδομεῖν καὶ τὸ ὑφαίνειν καὶ τὸ ᾑτινιοῦν τέχνῃ ὁτιοῦν τῶν τέχνης ἔργων ἀπεργάζεσθαι πράττειν δήπου τί ἐστι. Πάνυ γε. Τί οὖν; ἦν δ' ἐγώ· δοκεῖ ἄν σοι πόλις εὖ οἰκεῖσθαι ὑπὸ τούτου τοῦ νόμου τοῦ κελεύοντος τὸ ἑαυτοῦ ἱμάτιον ἕκαστον ὑφαίνειν καὶ πλύνειν, καὶ ὑποδήματα σκυτοτομεῖν, καὶ λήκυθον καὶ στλεγγίδα καὶ τἆλλα πάντα κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον; τῶν μὲν ἀλλοτρίων μὴ 162
ἅπτεσθαι, τὰ δὲ ἑαυτοῦ ἕκαστον ἐργάζεσθαί τε καὶ πράττειν; Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ, ἦ δ' ὅς. Ἀλλὰ μέντοι, ἔφην ἐγώ, σωφρόνως γε οἰκοῦσα εὖ ἂν οἰκοῖτο. Πῶς δ' οὐκ; ἔφη. Οὐκ ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, τὸ τὰ τοιαῦτά τε καὶ οὕτω τὰ αὑτοῦ πράττειν σωφροσύνη ἂν εἴη. Οὐ φαίνεται. Ἠνίττετο ἄρα, ὡς ἔοικεν, ὅπερ ἄρτι ἐγὼ ἔλεγον, ὁ λέγων τὸ τὰ αὑτοῦ πράττειν σωφροσύνην εἶναι· οὐ γάρ που οὕτω γε ἦν εὐήθης. ἤ τινος ἠλιθίου ἤκουσας τουτὶ λέγοντος; ὦ B
Χαρμίδη; Ἥκιστά γε, ἔφη, ἐπεί τοι καὶ πάνυ ἐδόκει σοφὸς εἶναι. Παντὸς τοίνυν μᾶλλον, ὡς ἐμοὶ

162. A.
E. δοκεῖ ἄν σοι πόλις εὖ οἰκεῖσθαι] Soloece vett. editt. δοκῇ, sicuti in uno Par. E. scriptum exstat. Ceteri libri mss. omnes δοκεῖ.

καὶ λήκυθον καὶ στλεγγίδα καὶ τἆλλα πάντα] Int. ποιεῖν. Zeugma non adeo durum, quum κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον adiiciatur. Mentionem ληκύθου et στλεγγίδος ne quis inepte iniectam putet, prohibebunt quae de his rebus exposuimus ad Hipp. min. p. 368. C. Proxima, τῶν μὲν ἀλλοτρίων — καὶ πράττειν, epexegesin continent ideoque coniunctionis carent ligamento.

P. 162. σωφρόνως γε οἰκοῦσα] Verbum οἰκεῖν intransitive positum, ut saepe; v. ad Menex. p. 238. B.

τὰ τὰ τοιαῦτά τε καὶ οὕτω] Tecte significat formulam alio sensu esse accipiendam; quod non sentiens adolescentulus se in fraudem induci patitur.

B. οὕτω γε ἦν εὐήθης] Intell. ὥστε ἡγεῖσθαι τὸ τὰ τοιαῦτα καὶ οὕτω τὰ ἑαυτοῦ πράττειν σωφροσύνην εἶναι. De voculis ἐπεί τοι καί, nam profecto etiam, enimvero etiam, v. ad Reip. VIII. p. 567. E. Hipp. mai. 288. C. Verbum προβάλλειν eodem modo positum Hipp. mai. p. 293. D.

δοκεῖ, αἴνιγμα αὐτὸ προὔβαλεν, ὡς ὂν χαλεπὸν τὸ
τὰ αὐτοῦ πράττειν γνῶναι, ὅ τι ποτὲ ἐστιν; Ἴσως,
ἔφη. Τί οὖν ἂν εἴη ποτὲ τὸ τὰ αὐτοῦ πράττειν;
ἔχεις εἰπεῖν; Οὐκ οἶδα μὰ Δί' ἔγωγε, ἦ δ' ὅς. ἀλλ'
ἴσως οὐδὲν κωλύει μηδὲ τὸν λέγοντα μηδὲν εἰδέναι ὅ
τι ἐνόει. Καὶ ἅμα ταῦτα λέγων ὑπεγέλα τε καὶ εἰς
C τὸν Κριτίαν ἀπέβλεπεν.

Cap. X. Καὶ ὁ Κριτίας δῆλος μὲν ἦν καὶ πάλαι ἀγωνιῶν καὶ φιλοτίμως πρός τε τὸν Χαρμίδην καὶ πρὸς τοὺς παρόντας ἔχων, μόγις δ' ἑαυτὸν ἐν τῷ πρόσθεν κατέχων τότε οὐχ οἷός τε ἐγένετο· δοκεῖ γάρ μοι παντὸς μᾶλλον ἀληθὲς εἶναι, ὃ ἐγὼ ὑπέλαβον, τοῦ Κριτίου ἀκηκοέναι τὸν Χαρμίδην ταύτην τὴν ἀπόκρισιν περὶ τῆς σωφροσύνης. ὁ μὲν οὖν Χαρμίδης βουλόμενος μὴ αὐτὸς ὑπέχειν λόγον, ἀλλ'
D ἐκεῖνον, τῆς ἀποκρίσεως, ὑπεκίνει αὐτὸν ἐκεῖνον, καὶ ἐνεδείκνυτο, ὡς ἐξεληλεγμένος εἴη· ὁ δ' οὐκ ἠνέσχετο, ἀλλά μοι ἔδοξεν ὀργισθῆναι αὐτῷ ὥσπερ ποιητὴς

Cap. X. P. 162. B. *ὑπεγέλα τε*] Ita codd. omnes praeter Par. E. et pr. F., qui tenent vulgatum ὑπεγέλασε.

D. *καὶ ἐνεδείκνυτο*] Sic Bodl. Coisl. Vat. Θ. Ven. ΞΣ. Par. CG. Ambr. Aug. Barb. Vind. Florr. pro vulg. ἀνεδείκνυτο. Dein vulg. ἐξελεγμένος, quod soli tenent Ven. Ξ. et Par. E. Quanquam e Florentinis nostris nihil varietatis enotatum est.

ἀλλ' ἴσως οὐδὲν κωλύει — ἐνόει]. Facete iocatur adolescens de Critiae ignorantia: ab hoc enim nodum istum sperat facillime expeditum iri.

Cap. X. C. *Καὶ ὁ Κριτίας δ. μ. — ἀγωνιῶν*] Protagor. p. 333. E. *καί μοι ἐδόκει ὁ Πρωταγόρας ἤδη τετραχύνθαι τε καὶ ἀγωνιᾶν καὶ παρατετάχθαι πρὸς τὸ ἀποκρίνεσθαι*, Euthydem. p. 300. C. *καί μοι ἐδόκει ὑπεραγωνιᾶν*. Hunc locum ab Heliodoro II, 18. p. 75. imitatione expressum esse observavit Boissonad. ad Philostrat. p. 665. — *τότε οὐχ οἷός τε ἐγένετο*, quum ab ipso Charmide esset lacessitus et ad dicendum provocatus.

δοκεῖ γάρ μοι παντὸς μ.] Eleganter Socrates significat sibi etiam nunc familiaribus haec narranti persuasum esse Critiam illius definitionis fuisse auctorem. Quod non animadvertentes Ficinus et Cornarius locum ita converterunt, ac si ἐδόκει scriptum legissent.

D. *ὑπεκίνει αὐτὸν ἐκεῖνον*] Ipsum illum ad dicendum excitabat, utpote huius sententiae auctorem. Verbi usum ad Remp. I. p. 329. D. attigimus. Deinde scribebatur mendose ἐξηλεγμένος, quum perfectum verbi ἐλέγχειν reduplica-

ὑποκριτῇ κακῶς διατιθέντι τὰ ἑαυτοῦ ποιήματα.
ὥςτ' ἐμβλέψας αὐτῷ εἶπεν, Οὕτως οἴει, ὦ Χαρμίδη,
εἰ σὺ μὴ οἶσθα ὅ τι ποτ' ἐνόει ὃς ἔφη σωφροσύνην
εἶναι τὸ τὰ ἑαυτοῦ πράττειν, οὐδὲ δὴ ἐκεῖνον εἰδέ-
ναι; Ἀλλ', ὦ βέλτιστε, ἔφην ἐγώ, Κριτία, τοῦτον
μὲν οὐδὲν θαυμαστὸν ἀγνοεῖν τηλικοῦτον ὄντα· σὲ
δέ που εἰκὸς εἰδέναι καὶ ἡλικίας ἕνεκα καὶ ἐπιμελείας. E
εἰ οὖν ξυγχωρεῖς τοῦτ' εἶναι σωφροσύνην, ὅπερ οὑ-
τοσὶ λέγει, καὶ παραδέχει τὸν λόγον, ἔγωγε πολὺ
ἂν ἥδιον μετὰ σοῦ σκοποίμην, εἴτ' ἀληθὲς εἴτε μὴ
τὸ λεχθέν. Ἀλλὰ πάνυ ξυγχωρῶ, ἔφη, καὶ παραδέ-
χομαι. Καλῶς γε σὺ τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ποιῶν.
καί μοι λέγε, ἦ καὶ ἃ νῦν δὴ ἠρώτων ἐγὼ ξυγχω-
ρεῖς, τοὺς δημιουργοὺς πάντας ποιεῖν τι; Ἔγωγε.
Ἦ οὖν δοκοῦσί σοι τὰ ἑαυτῶν μόνον ποιεῖν, ἢ καὶ 163
τὰ τῶν ἄλλων; Καὶ τὰ τῶν ἄλλων. Σωφρονοῦσιν
οὖν οὐ τὰ ἑαυτῶν μόνον ποιοῦντες; Τί γὰρ κω-

ὅ τι ποτ' ἐνόει] Sic Bodl. Vat. Θ. Ven. ΞΣ. Vind. Vulgo ποτὲ νοεῖ.

σὲ δέ που εἰκὸς εἰδ.] εἰκὸς om. Bodl. Vat. Θ. Ang.

P. 163. οὐ τὰ ἑαυτῶν μόνον π.] Pro οὐ, quod exhibuerunt Bodl. Vat. Θ. et Par. F., plurimi libri habent οἱ. Quod Stephanus Cornarii iudicium secutus in οἱ μὴ commutavit.

tionem primae syllabae postulet. Errorem etiam alibi admissum Bekker. ope codd. sustulit; notavit etiam Schaefer. Apparet. ad Demosth. T. III. p. 248.

ὥςπερ ποιητὴς — ποιήματα] Διατιθέναι vel διατίθεσθαι dicuntur rhapsodi, histriones, oratores, quum vel sua vel aliorum opera recitant. Legg. II. p. 658. ῥαψῳδὸς καλῶς Ἰλιάδα ἢ Ὀδύσσειαν διατιθείς. Diodor. XV, 7. ἔπεμψε τοὺς εὐφωνοτάτους τῶν ὑποκριτῶν διαθησομένους μετ' ᾠδῆς τὰ ποιήματα. Plura dabunt Hemsterhus. ad Lucian. Nigrin. §. 38. et Lobeck. Aglaopham. T. I. p. 332. Apte vero Socrates utitur hac comparatione, quum Critiam constet poesis studio maxime delectatum esse. Crit. p. 108. προλέγω γε μήν, ὦ φίλε Κριτία, σοὶ τὴν τοῦ θεάτρου διάνοιαν, ὅτι θαυμαστῶς ὁ πρότερος εὐδοκίμησεν ἐν αὐτῷ ποιητής.

ὥςτ' ἐμβλέψας αὐτῷ —] Ita supra p. 155. C. ἐνέβλεψέ τέ μοι τοῖς ὀφθαλμοῖς, ubi vulgo erat ἀνέβλεψε.

E. ἦ καὶ ἃ νῦν δὴ ἠρώτων —] Non opus numero singulari ὅ, quem requirebat Heindorf. v. ad Apol. Socr. p. 19. D. Gorg. p. 447. B.

λύει; ἔφη. Οὐδὲν ἐμέ γε, ἦν δ' ἐγώ· ἀλλ' ὅρα, μὴ ἐκεῖνον κωλύει, ὅς ὑποθέμενος σωφροσύνην εἶναι τὸ τὰ ἑαυτοῦ πράττειν ἔπειτα οὐδέν φησι κωλύειν καὶ τοὺς τὰ τῶν ἄλλων πράττοντας σωφρονεῖν. Ἐγὼ γάρ που, ἦ δ' ὅς, τοῦθ' ὡμολόγηκα, ὡς οἱ τὰ τῶν ἄλλων πράττοντες σωφρονοῦσιν· ἢ τοὺς ποιοῦντας ὡμολόγησα;
B Εἰπέ μοι, ἦν δ' ἐγώ, οὐ ταὐτὸν καλεῖς τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πράττειν; Οὐ μέντοι, ἔφη· οὐδέ γε τὸ ἐργάζε-

μὴ ἐκεῖνον κωλύει] Sic Bodl. Coisl. Vat. Θ. Ven. Σ. Par. BCEFG. Ang. Barb. Vind. et Florentini. Vulgo erat κωλύῃ.
ἢ τοὺς ποιοῦντας ὡμολ.] Vindob. ἢ τ. π. Flor. 1. ἢ τ. π.

P. 163. ὅρα μὴ ἐκεῖνον κωλύει] Etsi ferri poterat vulgatum κωλύῃ, de quo legas ann. ad Phaedr. p. 260. A., tamen indicativum, quem libri manu scripti commendaverunt graviter, nemo temere aspernabitur. Saepe a librariis hoc in genere titubatum. Lysid. p. 216. C. καὶ τόδε σκεψώμεθα, μὴ ἔτι μᾶλλον ἡμᾶς λανθάνει τὸ φίλον, ubi vulgatum erat λανθάνῃ. Lachet. p. 187. B. σκοπεῖν χρή, μὴ οὐκ ἐν τῷ Καρὶ ἡμῖν ὁ κίνδυνος κινδυνεύηται, ubi vulgo erat κινδυνεύεται. Ibid. p. 196. C. ἀλλ' ὁρῶμεν, μὴ Νικίας οἴεταί τι λέγειν καὶ οὐ λόγου ἕνεκα ταῦτα λέγει, ubi indicativus certam habet sedem. Quam tenui autem discrimine altera constructio ab altera secernatur, docet locus Eurip. Phoeniss. 90. προὐξερευνήσω στίβον, μή τις πολιτῶν ἐν στίβῳ φαντάζεται, κἀμοὶ μὲν ἔλθῃ φαῦλος, quo loco μὴ duplici positum significatione, tum interrogativa tum prohibitiva, primum cum indicativo, deinde cum coniunctivo coniunctum est. Buttmannum miror ad Alcibiad. I, 3. not. 7. hunc usum praesentis indicativi in dubitationem vocantem.

Ἐγὼ γάρ που, ἦ δ' ὅς, —] Defendit Critias eam, quam adolescens protulerat, definitionem ita, ut se profiteatur τὸ τὰ τῶν ἄλλων ποιεῖν quidem concessisse esse σωφροσύνην, non item τὸ τὰ τῶν ἄλλων πράττειν. Itaque primo loquens ironice hoc dicit: Ego scilicet hoc ita concessi, esse nimirum temperantes qui alienum negotium agant: i. e. ego vero nentiquam hoc largitus sum. Tum serio addit interrogando haec: an potius τοὺς τὰ τῶν ἄλλων ποιοῦντας temperantes esse concedebam? Illud πού irrisioni inservire, ut sit scilicet, nimirum, vel ex Hoogevenio De Particc. p. 713. ed. Schütz. constare debet. Atque ita si locum recte sumus interpretati, non opus videbitur coniectura Heindorfii: Ἐγὼ γάρ που, ἦ δ' ὅς, οὐχ ὡμολόγηκα, ὡς οἱ τὰ τῶν ἄλλων πράττοντες σωφρονοῦσι, εἰ τοὺς ποιοῦντας ὡμολόγηκα; nec Morgensternii probabis mutationem: Ἐγὼ γὰρ ποῦ, ἦ δ' ὅς, τοῦθ' ὡμολόγηκα, ὡς οἱ τὰ τῶν ἄλλων πράττοντες σωφρονοῦσιν, ἢ τοὺς ποιοῦντας ὡμολόγησα; Aoristum ὡμολόγησα Heindorfio suspectum recte tuetur Morgenstern. comparans p. 172. D. ἃ γὰρ νῦν δὴ ἐλέγομεν —, οὔ μοι δοκοῦμεν, ὦ Κριτία, καλῶς ὡμολογηκέναι. Πῶς δή; ἦ δ' ὅς. Ὅτι,

σθαι καὶ τὸ ποιεῖν. ἔμαθον γὰρ παρ' Ἡσιόδου, ὃς ἔφη, ἔργον δ' οὐδὲν εἶναι ὄνειδος. οἴει οὖν αὐτόν, εἰ τὰ τοιαῦτα ἔργα ἐκάλει καὶ ἐργάζεσθαι καὶ πράττειν, οἷα νῦν δὴ σὺ ἔλεγες, οὐδενὶ ἂν ὄνειδος φάναι εἶναι σκυτοτομοῦντι ἢ ταριχοπωλοῦντι ἢ ἐπ' οἰκήματος καθημένῳ; οὐκ οἴεσθαί γε χρή, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος, οἶμαι, ποίησιν πράξεως καὶ ἐργασίας ἄλλο ἐνόμιζε, καὶ ποίημα μὲν γίγνεσθαι C

B. οὐ ταὐτὸν καλεῖς] V. οὐ ταὐτὸν σὺ καλεῖς. Pronomen om. Bodl. Vind. Flor. a. c. i. o., et reliqui fere omnes. νῦν δὴ σὺ ἔλεγες] λέγεις Bodl. Vat. Θ.

ἦν δ' ἐγώ, ῥᾳδίως ὡμολογήσαμεν μέγα τι ἀγαθὸν εἶναι.

B. ἔργον δ' οὐδὲν εἶναι ὄνειδος] Hesiodi verba sunt Opp. et DD. v. 309. ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος, ἀεργίη δέ τ' ὄνειδος. Itaque hic aut δ' expungendum aut εἶναι delendum; ut recte observavit Stephanus. Ceterum hic quoque specimen habes luculentum interpretationis sophisticae, qualia complura in Protagora proponuntur. Nam Hesiodus quidem ἔργον de opere rustico intellexit, οὐδὲν autem non ad ἔργον, sed ad ὄνειδος voluit referri. Sed nimirum talia sophistarum discipulum non dedecent.

σκυτοτομοῦντι ἢ τ. — καθ.] „Nam σκυτοτόμοι vilissimum prope βαναύσων genus, adeo ut in proverbium abierint. v. de Rep. I. p. 456. D. Theaet. p. 180. D." Heindorf. — Τάριχος, sive salsamenta, quia erat apud Athenienses cibus rusticorum et vilissimorum hominum; facile suspicari licet, in qua existimatione fuerint salsamentarii ac cetarii, de quibus Athenaeus p. 148. A. Casaub. ad Theophr. Char. 4. et 6. Rader ad Martial. p. 116. Omnino de opificum apud Graecos existimatione v. Becker. Charikl. I. p. 391 sqq. Hermann. Antiquitatt. Graec. Privat. §. 41 sq. et qui ibi laudantur. Vocabulo οἴκημα Attici eximie carcerem vel lupanar indicant. Schol. ad h. l. ἐπ' οἰκήματος· ἐπὶ τοῦ δεσμωτηρίου, ὡς Λυσίας, ἢ ἐπὶ πορνείου, ὡς Ἀττικοί. Harpocratio: Οἴκημα, ἀντὶ τοῦ δεσμωτηρίου. Δείναρχος ἐν Τυῤῥηνικῷ καὶ ἐν τῷ κατὰ Ποσειδίππου. ἀντὶ δὲ τοῦ πορνείου Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Τίμαρχον. Hesychius: Οἴκημα· τὸ δεσμωτήριον, Ἀττικοί, καὶ πορνεῖον. Pollux IX. 45. ἰστέον δὲ ὅτι οὐ μόνον τὸ δεσμωτήριον οἴκημα παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἐστιν εἰρημένον, μηδὲ τὸ πορνεῖον, ἀλλὰ καὶ τὸ οἰκήσιμον. conf. Valcken. ad Ammon. p. 176 sq. ad Herodot. II. 5. Similiter Latini lupanar dixerunt cellam, de quo usu interpretes ad Petron. c. 8. p. 35. dixerunt.

οὐκ οἴεσθαί γε χρή] Frequens formula οἴεσθαί γε χρή. v. Criton. p. 53. C. p. 54. B. Phaedon. p. 68. B. Protagor. p. 325. C.

ποίησιν πράξεως καὶ ἐργασίας ἄλλο] Eandem structuram habes p. 166. A. ὃ τυγχάνει ὂν ἄλλο αὐτῆς τῆς ἐπιστήμης, ubi post paullo: ἑτέρου ὄν-

ὄνειδος ἐνίοτε, ὅταν μὴ μετὰ τοῦ καλοῦ γίγνηται, ἔργον δὲ οὐδέποτε οὐδὲν ὄνειδος· τὰ γὰρ καλῶς τε καὶ ὠφελίμως ποιούμενα ἔργα ἐκάλει, καὶ ἐργασίας τε καὶ πράξεις τὰς τοιαύτας ποιήσεις. φάναι δέ γε χρὴ καὶ οἰκεῖα μόνα τὰ τοιαῦτα ἡγεῖσθαι αὐτόν, τὰ δὲ βλαβερὰ πάντα ἀλλότρια. ὥςτε καὶ Ἡσίοδον χρὴ οἴεσθαι καὶ ἄλλον, ὅςτις φρόνιμος, τὸν τὰ αὑτοῦ πράττοντα, τοῦτον σώφρονα καλεῖν.

D Cap. XI. Ὦ Κριτία, ἦν δ' ἐγώ, καὶ εὐθὺς ἀρχομένου σου σχεδὸν ἐμάνθανον τὸν λόγον, ὅτι τὰ οἰκεῖά τε καὶ τὰ αὑτοῦ ἀγαθὰ καλοίης, καὶ τὰς τῶν ἀγαθῶν ποιήσεις πράξεις· καὶ γὰρ Προδίκου μυρία τινὰ ἀκήκοα περὶ ὀνομάτων διαιροῦντος. ἀλλ' ἐγώ σοι τίθεσθαι μὲν τῶν ὀνομάτων δίδωμι ὅπῃ ἂν βούλῃ ἕκαστον· δήλου δὲ μόνον ἐφ' ὅ τι ἂν φέρῃς τοὔνομα ὅ τι ἂν λέγῃς. νῦν οὖν πάλιν ἐξ ἀρχῆς σαφέστερον ὅρισαι, E ἆρα τὴν τῶν ἀγαθῶν πρᾶξιν ἢ ποίησιν, ἢ ὅπως σὺ βούλει ὀνομάζειν, ταύτην λέγεις σὺ

Cap. XI. D. ὅπῃ ἂν βούλῃ ἕκαστον] Sic Ven. Ξ. Par. G. Ambr. Flor. b. i. Vind. cum Steph. In Bodl. Vat. Θ. est ὅπῃ ἂν θέλῃ, unde Herm. extudit ὅπῃ ἂν ἐθέλῃ, quod nollem continuo Platoni impertiisset. Nam θέλῃ manifesto ex βούλῃ est ortum depravatione litterarum. Ceteri libri exhibent ὅπῃ βούλει, quod Bekker. dedit. Mox φέρῃς Bodl. Ambr. Aug. Barb. Vind. Flor. i. o. Pro λέγῃς autem vulgo erat λέγοις, quod exstat in Par. E. Flor. a. b. c.

τος τοῦ περιττοῦ καὶ ἀρτίου αὐτῆς τῆς λογιστικῆς. Menon. p. 87. πότερόν ἐστιν ἐπιστήμη ἡ ἀρετή, ἢ ἀλλοῖον ἐπιστήμης.

C. τὰς τοιαύτας] ποιήσεις, h. e. καλῶς τε καὶ ὠφελίμως ποιουμένας.

τὸν τὰ αὑτοῦ πράττοντα, τοῦτον] Ita οὗτος interdum cum vi quadam post nomen vel participium cum articulo iunctum interponitur. Mox D. ἆρα τὴν τῶν ἀγαθῶν πρᾶξιν ἢ ποίησιν, ἢ ὅπως σὺ βούλει ὀνομάζειν, ταύτην λέγεις σὺ σωφροσύνην εἶναι; Theaet. p. 172. B. τὸ κοινῇ δόξαν τοῦτο γίγνεται ἀληθές. Demosthen. pro Coron. p. 280. ed. Reisk. extr. ὁ γὰρ τὸ σπέρμα παρασχὼν οὗτος τῶν φύντων κακῶν αἴτιος. Ibid. p. 319. ὁ γὰρ οὕτως ἔχων τὴν ψυχὴν οὗτος ἐπ' εὐνοίᾳ πάντ' ἐρεῖ.

Cap. IX. D. καὶ γὰρ Προδίκου μυρία —] Critiam non sine leni quadam cavillatione significat hanc vocabulorum discriminationem acceptam referre videri Prodici acuminі, de cuius studiis adeas annot. ad Protag. p. 337. A. Lachet. p. 197. D.

δήλου δὲ μόνον — λέγῃς.] sed declara modo, quor-

σωφροσύνην εἶναι; Ἔγωγε, ἔφη. Οὐκ ἄρα σωφρο-
νεῖ ὁ τὰ κακὰ πράττων, ἀλλ' ὁ τὰ ἀγαθά; Σοὶ
δέ, ἦ δ' ὅς, ὦ βέλτιστε, οὐχ οὕτω δοκεῖ; Ἔα, ἦν
δ' ἐγώ· μὴ γάρ πω τὸ ἐμοὶ δοκοῦν σκοπῶμεν, ἀλλ'
ὃ σὺ λέγεις νῦν. Ἀλλὰ μέντοι ἔγωγε, ἔφη, τὸν μὴ
ἀγαθά, ἀλλὰ κακὰ ποιοῦντα οὔ φημι σωφρονεῖν, τὸν
δὲ ἀγαθά, ἀλλὰ μὴ κακά, σωφρονεῖν· τὴν γὰρ τῶν
ἀγαθῶν πρᾶξιν σωφροσύνην εἶναι σαφῶς σοι διορί-
ζομαι. Καὶ οὐδέν γέ σε ἴσως κωλύει ἀληθῆ λέγειν. 164
τόδε γε μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, θαυμάζω, εἰ σωφρονοῦν-
τας ἀνθρώπους ἡγεῖ σὺ ἀγνοεῖν, ὅτι σωφρονοῦσιν.
Ἀλλ' οὐχ ἡγοῦμαι, ἔφη. Οὐκ ὀλίγον πρότερον, ἔφην
ἐγώ, ἐλέγετο ὑπὸ σοῦ, ὅτι τοὺς δημιουργοὺς οὐδὲν
κωλύει καὶ αὖ τὰ τῶν ἄλλων ποιοῦντας σωφρονεῖν;
Ἐλέγετο γάρ, ἔφη· ἀλλὰ τί τοῦτο; Οὐδέν. ἀλλὰ
λέγε, εἰ δοκεῖ τί σοι ἰατρὸς ὑγιᾶ τινα ποιῶν ὠφέλιμα B
καὶ ἑαυτῷ ποιεῖν καὶ ἐκείνῳ, ὃν ἰῷτο. Ἔμοιγε. Οὐ-
κοῦν τὰ δέοντα πράττει ὅ γε ταῦτα πράττων. Ναί.

P. 164. *Καὶ οὐδέν γέ σε ἴσως κ.*] Sic Bodl. Ambr. Vindob. Ceteri *σε* om. praeter Flor. i. Ven. Ξ, qui cum Steph. post *κωλύει* collocant, quam scripturam Bekker. retinuit.

εἰ δοκεῖ τί σοι ἰατρός] Sic recte Coisl. Flor. a. c. cum vett. editt. Ceteri codd. *τίς σοι*, probante Bekkero, quem nuperi editt. sequuti sunt. Hoc unde ortum sit, docet scriptura cod. Vind. *τισσοι*.

sum referas quodcunque verbum usurpas.

P. 164. *τόδε γε μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, θ.*] Posteaquam Critias temperantiam rectis et utilibus actionibus contineri censuit, Socrates eam cum scientia coniunctam esse oportere significat. Mirari vero, inquit, sanequam licebit, quod *σώφρονες*, tua quidem sententia, nonnunquam nesciant se *σώφρονας* esse. Veluti medici aliique multi aliena facientes saepenumero, atque utilia, ideoque *σωφροσύνῃ* convenientia, tamen ignorant, utrum utile quiddam faciant necne; i. e. num *σώφρονές* sint. Quod quidem Critias ita se habere praefracte negat, ideoque, si hoc ex definitione antea proposita consequatur, se errasse potius videri mavult, quam unquam contendere *τὸν σώφρονα* se ipsum non novisse: nam hoc vel maxime ad *σωφροσύνην* pertinere, ut quis semet ipsum noverit.

ἀλλὰ τί τοῦτο;] V. ad Remp. V. p. 472. B.

εἰ δοκεῖ τί σοι ἰατρός] *τι* cohaeret cum *ὠφέλιμα ποιεῖν*, hoc sensu: num qua tibi videatur medicus aliquem sanans utilia et sibi efficere et ei quem sanet.

Ὁ δὲ τὰ δέοντα πράττων οὐ σωφρονεῖ; Σωφρονεῖ μὲν οὖν. Ἢ οὖν καὶ γιγνώσκειν ἀνάγκη τῷ ἰατρῷ, ὅταν τε ὠφελίμως ἰᾶται καὶ ὅταν μή; καὶ ἑκάστῳ τῶν δημιουργῶν, ὅταν τε μέλλῃ ὀνήσεσθαι ἀπὸ τοῦ ἔργου οὗ ἂν πράττῃ, καὶ ὅταν μή; Ἴσως οὔ. Ἐνίοτε ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὠφελίμως πράξας ἢ βλαβερῶς
C ὁ ἰατρὸς οὐ γιγνώσκει ἑαυτόν, ὡς ἔπραξε· καίτοι ὠφελίμως πράξας, ὥς ὁ σὸς λόγος, σωφρόνως ἔπραξεν. ἢ οὐχ οὕτως ἔλεγες; Ἔγωγε. Οὐκοῦν, ὡς ἔοικεν, ἐνίοτε ὠφελίμως πράξας πράττει μὲν σωφρόνως καὶ σωφρονεῖ, ἀγνοεῖ δ' ἑαυτόν, ὅτι σωφρονεῖ;

Cap. XII. Ἀλλὰ τοῦτο μέν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, οὐκ ἄν ποτε γένοιτο, ἀλλ' εἴ τι σὺ οἴει ἐκ τῶν ἔμπροσθεν ὑπ' ἐμοῦ ὡμολογημένων εἰς τοῦτο ἀναγκαῖον εἶ-
D ναι συμβαίνειν, ἐκείνων ἄν τι ἔγωγε μᾶλλον ἀναθείμην,

B. Ὁ δὲ τὰ δέοντα πράττων] Recepi δὲ e Coislin. corr. Ceterae editt. omittunt.
C. ἢ οὐχ οὕτως ἔλεγες;] V. ἤ, quod e Vind. mutatum.
Cap. XII. ἀλλ' εἴ τι σὺ οἴει] Hanc lectionem tuentur Coisl. Par. E. Ambr. Flor. a. c. Ceteri libri σοι, quod dedit

B. Ὁ δὲ τὰ δέοντα πράττων οὐ σωφρονεῖ;] Quod aberat vulgo δέ, iam olim restituendum suspicatus sum. Ita etiam Ficinus: Qui vero agit decentia, nonne et temperate?

Cap. XII. C. ἀλλ' εἴ τι σὺ οἴει —] Iungas: ἀλλ' εἰ σὺ οἴει ἀναγκαῖον εἶναι συμβαίνειν τι ἐκ τῶν ἔμπροσθεν ὑπ' ἐμοῦ ὡμολογημένων εἰς τοῦτο: sed si tu censes ex aliquo eorum, quae antea a me concessa sunt, necessario consequi aliquid ad hoc, quod ais, efficiendum. Minus placet quod Bekker. ex codd. plurimis dedit σοι, quod cum συμβαίνειν esset iungendum. Usum verbi ἀνατίθεσθαι, quo significat sententiam suam retractare, a calculorum ludo repetitum, illustrarunt intpp. ad Xenoph. Mem. I, 2, 4. II, 4, 4.

D. καὶ οὐκ ἂν αἰσχυνθείην —] nec me pudeat fateri non recte me loquutum esse. Infinitivum post ὅτι illatum ne quis miretur. Plurima enim id genus exempla suppeditabunt Schaefer. Append. ad Epist. Crit. Bast. p. 36 sq. Lobeck. ad Phrynich. p. 772. coll. Reisig. Enarrat. ad Soph. Oed. Col. p. LXXIV. et quos memoravi ad Phileb. p. 216. Phaedon. p. 63. C. Originem structurae ex duorum constructionum confusione explicandam esse facile apparet. v. Rost. Gr. §. 122. I. 8. ann. 3. p. 622. Iniuria igitur Hirschig. ὅτι ut suspectum seclusit. Bekkerus ὅτιδὴ legendum suspicatur.

αὐτὸ τοῦτό φημι εἶναι — ἑαυτόν] Haec pervulgata

καὶ οὐκ ἂν αἰσχυνθείην, ὅτι μὴ οὐχὶ ὀρθῶς φάναι εἰρηκέναι, μᾶλλον ἤ ποτε συγχωρήσαιμ' ἂν ἀγνοοῦντα αὐτὸν ἑαυτὸν ἄνθρωπον σωφρονεῖν. σχεδὸν γάρ τι ἔγωγε αὐτὸ τοῦτό φημι εἶναι σωφροσύνην, τὸ γιγνώσκειν ἑαυτόν, καὶ ξυμφέρομαι τῷ ἐν Δελφοῖς ἀναθέντι τὸ τοιοῦτον γράμμα. καὶ γὰρ τοῦτο οὕτω μοι δοκεῖ τὸ γράμμα ἀνακεῖσθαι, ὡς δὴ πρόσρησις οὖσα τοῦ θεοῦ τῶν εἰσιόντων ἀντὶ τοῦ χαῖρε, ὡς τούτου μὲν οὐκ ὀρθοῦ ὄντος τοῦ προσρήματος, τοῦ E χαίρειν, οὐδὲ δεῖν τοῦτο παρακελεύεσθαι ἀλλήλοις, ἀλλὰ σωφρονεῖν. οὕτω μὲν δὴ ὁ θεὸς προσαγορεύει τοὺς εἰσιόντας εἰς τὸ ἱερὸν διαφέρον τι ἢ οἱ ἄνθρωποι, ὡς διανοούμενος ἀνέθηκεν ὁ ἀναθείς, ὥς μοι δοκεῖ· καὶ λέγει πρὸς τὸν ἀεὶ εἰσιόντα οὐκ ἄλλο τι ἢ σωφρόνει, φησίν. αἰνιγματωδέστερον δὲ δή, ὡς

Bekker. Istud εἰς ante τοῦτο ἄν. seclusit Hirschig.
E. τοῦ χαίρειν] Sic Bodl. Vat. Θ. Coisl. Ven. Ξ. Par. Ω. Flor. 1. Vulgo erat τὸ χ.
παρακελεύεσθαι ἀλλήλοις] Sic Bodl. Coisl. Vulgo ἀλλήλους, quod primus mutavit Herm.

fuisse videtur sententia. v. Tim. p. 72. A. Alcib. I. p. 129. A. 131. B. 133. C. al.

τῷ ἐν Δελφοῖς ἀναθέντι] De his vide quae ad Protagor. p. 343. B. adscripsimus. Loquutionem συμφέρεσθαί τινι, convenire, consentire cum aliquo, habes Tim. p. 25. E. κατανοῶν ὡς δαιμονίως ἔκ τινος τύχης οὐκ ἀπὸ σκοποῦ ξυνηνέχθης τὰ πολλὰ οἷς Σόλων εἶπεν. Protagor. p. 317. A. ἐγὼ δὲ τούτοις ἅπασι κατὰ τοῦτο εἶναι οὐ ξυμφέρομαι, ubi plura dedi.

ὡς τούτου μὲν οὐκ ὀρθοῦ ὄντος — οὐδὲ δεῖν —] Post ὡς in altera sententiae parte infinitivus ponitur, propterea quod in illa voce putandi et statuendi notio continetur. v. Matthiae Gr. §. 568. Apte comparat Heindorf. Legg. I. p. 626. A. κατὰ ταῦτα οὕτω φυλάττειν παρέδωκε τοὺς νόμους, ὡς τῶν ἄλλων οὐδενὸς οὐδὲν ὄφελος ὄν —, πάντα δὲ τὰ τῶν νικωμένων ἀγαθὰ τῶν νικώντων γίγνεσθαι. Quibus adde Politic. 303. C. Symp. 181. D. De Rep. II. p. 383. A.

E. παρακελεύεσθαι ἀλλήλοις] Quod vulgo legebatur ἀλλήλους, ferri ideo non potest, quia verbum medium ubique iungitur dativo personae, ut Symp. 184. A. 212. B. 221. A. Phaed. 61. C. Lach. 186. D. Apol. 29. D. Menex. 248. D. Gorg. 487. C. De Rep. II. 362. E. Legg. V. 729. B. 727. A. Xenoph. Hell. I. 1, 120. Ibid. I. 1, 14. Thucyd. II. 88. al. Accusativus errore ortus, quia posteriores scriptores utuntur verbo activo eadem significatione, sed coniuncto illo cum casu quarto.

μάντις, λέγει· τὸ γὰρ γνῶθι σαυτὸν καὶ τὸ σωφρόνει ἔστι μὲν ταὐτόν, ὡς τὰ γράμματά φησι καὶ
165 ἐγώ, τάχα δ' ἄν τις οἰηθείη ἄλλο εἶναι, ὃ δή μοι δοκοῦσι παθεῖν καὶ οἱ τὰ ὕστερον γράμματα ἀναθέντες, τό τε μηδὲν ἄγαν καὶ τὸ ἐγγύη, πάρα δ' ἄτη. καὶ γὰρ οὗτοι ξυμβουλὴν ᾠήθησαν εἶναι τὸ γνῶθι σαυτόν, ἀλλ' οὐ τῶν εἰσιόντων ἕνεκεν ὑπὸ τοῦ θεοῦ πρόσρησιν· εἶθ' ἵνα δὴ καὶ σφεῖς μηδὲν ἧττον συμβουλὰς χρησίμους ἀναθεῖεν, ταῦτα γράψαντες ἀνέθεσαν. οὗ δὴ οὖν ἕνεκα λέγω, ὦ Σώκρατες, ταῦτα πάντα, τόδ' ἐστί. τὰ μὲν ἔμπροσθέν
B σοι πάντα ἀφίημι· ἴσως μὲν γάρ τι σὺ ἔλεγες περὶ αὐτῶν ὀρθότερον, ἴσως δ' ἐγώ· σαφὲς δ' οὐδὲν πάνυ

P. 165. ἐγγύη, πάρα δ' ἄτη] V. ἐγγύα et ἄτα. Coisl. Vat. Θ. Ven. Ξ. Par. GEBCF. Barb. Vind. Flor. b. i. o. ἐγγύη. Bodl. ἐγγυίη. Iidem fere ἄτη praebent.

ἵνα δὴ καὶ σφεῖς] Bodl. ἵνα καὶ αὐτὸς φῄς, unde Herm. effinxit: ἵνα δὴ καὶ αὐτοὶ σφεῖς. Videtur αὐτοὶ interpretationis gratia fuisse adscriptum.

ἢ σωφρόνει, φησίν] Ne quis tollendum putet φησίν. Centies enim reperitur φησὶ et ἔφη praecedente λέγειν et εἰπεῖν iteratum, de quo loquendi genere exposuerunt viri docti ad Xenoph. Mem. I, 6, 4. Hieron. VII, 1. Oecon. IV, 23. XVII, 10, quo loco ter positum in paucissimis verbis reperitur. Heindorf. ad Cratyl. p. 403. A. al.

ὡς τὰ γράμματά φησι καὶ ἐγώ] Hensd. Specim. Crit. p. 118. scribendum censet: ὡς τὰ γράμματά φησι καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ, comparans Rep. VII. p. 530. D. Protag. p. 316. A. Gorg. p. 487. D. Vereor tamen, ut eo additamento opus sit, siquidem e praecedenti φησὶ nullo negotio intelligitur φημί. Arbitratur autem Critias ipsas has sententias ostendere, nullum inter eas intercedere discrimen, haud dubie propterea, quod γνῶθι et φρόνει unum idemque sit.

P. 165. οἱ τὰ ὕστερον γράμματα] V. ad Protag. p. 343. A.

ἐγγύη, πάρα δ' ἄτη] Sic optimi libri pro vulgato, Ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα. Ita etiam certius constat, prius quoque vocabulum esse nomen substantivum, non verbum, sicuti vulgo opinantur. Scholiastes ad h. l. παροιμία ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα ἐπὶ τῶν ῥαδίως ἐγγυωμένων καὶ κακῶς ἀπαλλαττόντων. λέγουσι δ' αὐτὸ ἐν Δελφοῖς ἀναγεγράφθαι. οἱ δ' εἶπον αὐτὴν οὐχ οὕτως ἔχειν, ἀλλὰ μόνον ἐγγύη ἄτη· καὶ παρέχουσι μάρτυρα τοῦτον Κρατῖνον τὸν νεώτερον, λέγοντα, κ. τ. λ.

καὶ γὰρ οὗτοι ξ. ᾠήθησαν — πρόσρησιν] Qui postea, inquit, Apollini Delphico dedicarunt inscriptiones, ii quo-

ἣν ὧν ἐλέγομεν. νῦν δ' ἐθέλω τούτου σοι διδόναι λόγον, εἰ μὴ ὁμολογεῖς σωφροσύνην εἶναι τὸ γιγνώσκειν αὐτὸν ἑαυτόν.

Cap. XIII. Ἀλλ', ἦν δ' ἐγώ, ὦ Κριτία, σὺ μέν, ὡς φάσκοντος ἐμοῦ εἰδέναι περὶ ὧν ἐρωτῶ, προσφέρει πρός με, καὶ ἐὰν δὴ βούλωμαι, ὁμολογήσοντός σοι. τὸ δ' οὐχ οὕτως ἔχει, ἀλλὰ ζητῶ γὰρ μετὰ σοῦ ἀεὶ τὸ προτιθέμενον διὰ τὸ μὴ αὐτὸς εἰδέναι· C
σκεψάμενος οὖν ἐθέλω εἰπεῖν εἴθ' ὁμολογῶ εἴτε μή. ἀλλ' ἐπίσχες, ἕως ἂν σκέψωμαι. Σκόπει δή, ἦ δ' ὅς. Καὶ γάρ, ἦν δ' ἐγώ, σκοπῶ. εἰ γαρ δὴ γιγνώσκειν γέ τί ἐστιν ἡ σωφροσύνη, δῆλον ὅτι ἐπιστήμη τις ἂν εἴη καὶ τινός. ἢ οὔ; Ἔστιν, ἔφη, ἑαυτοῦ γε.

B. *νῦν δ' ἐθέλω*] V. *νῦν δὲ θέλω*, quod e Coisl. Ven. ΞΣ. Par. BCG. Ambr. Aug. Barb. Vind. Flor. b. i. mutatum.

Cap. XIII. *προσφέρει πρός με*] Heindorf. corr. *πρὸς ἐμέ*. v. ad p. 153. B. Deinde libri *ὁμολογήσαντος σοῦ*, sed v. expl.

C. *Ἔστιν, ἔφη, ἑαυτοῦ γε*] V. *ἔστιν, ὡς ἔφη, ἑαυτοῦ γε*, quod solus habet Par. E., quo Steph. etiam in hoc sermone usus

niam antiquum illud Nosce te ipsum pro consilio quodam habuerunt, tales elegerunt sententias, quibus utile aliquod praeceptum contineretur. At non est illud praeceptum utilitatis gratia templum intrantibus dari solitum; sed est dei quasi cohortatio quaedam, quae ad ipsos intrantes, non ad eorum utilitatem comparata est. Iubet enim deus Delphicus eos, quibus illud Nosce te ipsum veluti acclamat, *σωφρονεῖν*. Itaque non exputo, cur Heindorf. istud *ἕνεκεν* suspectum habuerit.

Cap. XIII. B. *σὺ μὲν ὡς φάσκοντος* —] tu ita mecum agis, quasi me scire profitear ea, quae interrogem, et si modo voluerim, tibi sim assensurus. Hanc sententiam postulat quum totius loci ratio, tum inprimis illud, quod continuo sequitur: *τὸ δ' οὐχ οὕτως ἔχει· ἀλλὰ ζητῶ γὰρ μετὰ σοῦ ἀεὶ τὸ προτιθέμενον διὰ τὸ μὴ αὐτὸς εἰδέναι. σκεψάμενος οὖν ἐθέλω εἰπεῖν, εἴτε ὁμολογῶ εἴτε μή.* Itaque facile accessi Heusdii sententiae, pro vulg. *ὁμολογήσαντος σοῦ* scribendum indicantis: *ὁμολογήσοντός σοι*. Nam Heindorfii ratio, qui locum sic interpretatur: et quasi meae certus sententiae possem, si modo vellem, eam tibi probare teque ad eam amplectendam adducere, nulla ex parte habet quo se tueatur, ut mirer Buttmannum eam protenus amplectentem. Bekkerus servato *ὁμολογήσαντος* solum *σοι* dedit.

C. *Σκόπει, ἦ δ' ὅς. Καὶ γάρ, ἦν δ' ἐγώ, σκοπῶ*] Sic Parmenid. p. 144. D. *τοῦτο ἄθρει. Ἀλλ' ἀθρῶ, καὶ ὁρῶ ὅτι ἀδύνατον.* Ibid. p. 148. D. *περὶ τοῦ ἅπτεσθαι τὸ ἓν αὑτοῦ καὶ τῶν ἄλλων πῶς ἔχει, σκόπει. Σκο-*

Οὐκοῦν καὶ ἰατρική, ἔφην, ἐπιστήμη ἐστὶ τοῦ ὑγιεινοῦ; Πάνυ γε. Εἰ τοίνυν με, ἔφην, ἔροιο σύ, ἰατρικὴ ὑγιεινοῦ ἐπιστήμη οὖσα τί ἡμῖν χρησίμη ἐστὶ
D καὶ τί ἀπεργάζεται, εἴποιμ' ἂν ὅτι οὐ σμικρὰν ὠφέλειαν· τὴν γὰρ ὑγίειαν καλὸν ἡμῖν ἔργον ἀπεργάζεται, εἰ ἀποδέχει τοῦτο. Ἀποδέχομαι. Καὶ εἰ τοίνυν με ἔροιο τὴν οἰκοδομικήν, ἐπιστήμην οὖσαν τοῦ οἰκοδομεῖν, τί φημι ἔργον ἀπεργάζεσθαι, εἴποιμ' ἄν, ὅτι οἰκήσεις. ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν. χρὴ οὖν καὶ σὲ ὑπὲρ τῆς σωφροσύνης, ἐπειδὴ φῂς αὐτὴν ἑαυτοῦ ἐπιστήμην εἶναι, ἔχειν εἰπεῖν ἐρωτηθέντα, ὦ Κριτία, σωφροσύνη, ἐπιστήμη οὖσα ἑαυ-
E τοῦ, τί καλὸν ἡμῖν ἔργον ἀπεργάζεται καὶ ἄξιον τοῦ ὀνόματος; ἴθι οὖν, εἰπέ. Ἀλλ', ὦ Σώκρατες, ἔφη, οὐκ ὀρθῶς ζητεῖς. οὐ γὰρ ὁμοία αὕτη πέφυκε ταῖς ἄλλαις ἐπιστήμαις, οὐδέ γε αἱ ἄλλαι ἄλλαις· σὺ δ' ὡς ὁμοίων οὐσῶν ποιεῖ τὴν ζήτησιν. ἐπεὶ λέγε μοι, ἔφη, τῆς λογιστικῆς τέχνης ἢ τῆς γεωμετρικῆς τί ἐστι

esse videtur. Heindorf. coni. ἔστιν, ὦ Σώκρατες, ἔφη. Heusdius duce Ficino legendum censet: ἔστιν ἴσως, ἔφη.

D. εἰ ἀποδέχει τοῦτο] Ficinus legisse videtur ἢ ἀποδέχει. male, ut ostendit Heindorf. ad h. l.

ἐπιστ. οὖσαν τοῦ οἰκοδομεῖν] οἰκοδομικοῦ Bodl. probante Herm. coll. Cap. XVII. extr.

E. αἱ ἄλλαι ἄλλαις] αἱ om. Par. EF. Pro ἄλλαις Heindorf. Bekker. Hirschig. alii de coniectura scripserunt ἀλλήλαις.

πῶ; ubi Heindorf. minus recte vertit considerabo. Sophist. p. 268. A. Theaet. Ὅρα σύ. Hosp. Σκοπῶ, καί μοι διττὰ καταφαίνεσθόν τινι.

τί ἡμῖν χρησίμη] h. e. πρὸς τί. v. ad Lysid. p. 220. C.

D. εἰ ἀποδέχει τοῦτο] siquidem hoc concedis. Comparat Heindorf. De Rep. III. p. 394. C.

ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν] h. e. eadem etiam aliarum artium ratio est. De Rep. IX. p. 576. D. ἀλλ' εὐδαιμονίας τε αὖ καὶ ἀθλιότητος ὡσαύτως ἢ ἄλλως κρίνεις; conf. Matth. Gr. §. 342. 2.

χρὴ οὖν καὶ σὲ ὑπὲρ τῆς σωφροσύνης —] Heindorf. in editione minore περὶ pro ὑπὲρ reponendum censebat. Quod non est necessarium. Nam ὑπὲρ τῆς σωφροσύνης nunc est pro temperantia, quam tu ais scientia contineri.

E. οὐδέ γε αἱ ἄλλαι ἄλλαις] Certatim viri docti ἀλλήλαις coniecerunt. Sed recte se habet codicum scriptura. Non enim, inquit, haec ars ceteris disciplinis similis est; nec vero ceterae hoc sibi proprium habent, ut aliis semper

τοιοῦτον ἔργον, οἷον οἰκία οἰκοδομικῆς ἢ ἱμάτιον
ὑφαντικῆς ἢ ἄλλα τοιαῦτα ἔργα, ἃ πολλὰ ἄν τις
ἔχοι πολλῶν τεχνῶν δεῖξαι; ἔχεις οὖν μοι καὶ σὺ τού- 166
των τοιοῦτόν τι ἔργον δεῖξαι; ἀλλ' οὐχ ἕξεις. Καὶ ἐγὼ
εἶπον, ὅτι Ἀληθῆ λέγεις· ἀλλὰ τόδε σοι ἔχω δεῖξαι, τί-
νος ἐστὶν ἐπιστήμη ἑκάστη τούτων τῶν ἐπιστημῶν, ὃ
τυγχάνει ὂν ἄλλο αὐτῆς τῆς ἐπιστήμης. οἷον ἡ λογιστι-
κή ἐστί που τοῦ ἀρτίου καὶ τοῦ περιττοῦ, πλήθους ὅπως
ἔχει πρὸς αὑτὰ καὶ πρὸς ἄλληλα. ἢ γάρ; Πάνυ
γε, ἔφη. Οὐκοῦν ἑτέρου ὄντος τοῦ περιττοῦ καὶ
ἀρτίου αὐτῆς τῆς λογιστικῆς; Πῶς δ' οὔ; Καὶ μὴν
αὖ ἡ στατικὴ τοῦ βαρυτέρου καὶ κουφοτέρου στα- B
θμοῦ ἐστι [στατική[· ἕτερον δέ ἐστι τὸ βαρὺ καὶ
τὸ κοῦφον τῆς στατικῆς αὐτῆς. ξυγχωρεῖς; Ἔγωγε.
Λέγε δή, καὶ ἡ σωφροσύνη τίνος ἐστὶν ἐπιστή-
μη, ὃ τυγχάνει ἕτερον ὂν αὐτῆς τῆς σωφροσύνης;
Cap. XIV. Τοῦτό ἐστιν ἐκεῖνο, ἔφη, ὦ Σώκρα-
τες· ἐπ' αὐτὸ ἥκεις ἐρευνῶν, ὅτῳ διαφέρει πασῶν

Paullo ante Bodl. Vat. Θ. pro *ὁμοία αὕτη* habent *ὁμοίως ταύτῃ*, ut scripsit Herm.

P. 166. *πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς ἄλληλα*] V. *αὑτά*, quod Bekker. e Ven. Ξ. et corr. Coisl. emendavit.

B. *τὸ βαρὺ καὶ τὸ κοῦφον*] V. *τὸ βαρύ τε καὶ τὸ κ.* Sed *τε* om. Bodl. Vat. Θ. Par. G. Flor. a. b. c. o.

Cap. XIV. *ὅτῳ διαφέρει*] Sic Bodl. Vat. Θ. pro vulg. *τῷ*, sint consimiles. Itaque de mutua omnium artium similitudine non est cogitandum.

P. 166. *τίνος ἐστὶν ἐπιστήμη —*] h. e. ad quidnam referatur, quod sit ab ipsa diversum.

καὶ τοῦ περιττοῦ, πλήθους ὅπως ἔχει] Vulgo post *πλήθους* distinguebatur, quo in fraudem inductus Matthiae Gr. Ampl. p. 680. facta verborum transpositione scribendum putavit: *ὅπως ἔχει πλήθους πρὸς αὐτά.* Vitium prudenter sustulit Bekkerus. Neque enim quisquam infitiabitur *πλήθους* non sine causa ante *ὅπως ἔχει* collocatum esse. Alia id genus ad Phaedrum p. 23?. A. adscripsimus.

B. *σταθμοῦ ἐστι [στατική]*] Postremum vocabulum Heindorf. suspicatur librariis potius quam Platoni tribuendum esse. Et facile largieris melius illud abesse. Igitur uncinis seclusi.

Cap. XIV. *Τοῦτό ἐστιν ἐκεῖνο*] Hoc illud est. v. ad Phaedrum p. 241. E. Hipp. mai. p. 296. D.

ἐπ' αὐτὸ ἥκεις] h. e. ad id, in quo veluti totius quaestionis cardo vertitur; de quo pro-

τῶν ἐπιστημῶν ἡ σωφροσύνη· σὺ δὲ ὁμοιότητά τινα ζητεῖς αὐτῆς ταῖς ἄλλαις. τὸ δ᾽ οὐκ ἔστιν ου-
C τως, ἀλλ᾽ αἱ μὲν ἄλλαι πᾶσαι ἄλλου εἰσὶν ἐπιστῆμαι, ἑαυτῶν δ᾽ οὔ, ἡ δὲ μόνη τῶν τε ἄλλων ἐπιστημῶν ἐπιστήμη ἐστὶ καὶ αὐτὴ ἑαυτῆς. καὶ ταῦτά σε πολλοῦ δεῖ λεληθέναι· ἀλλὰ γάρ, οἶμαι, ὃ ἄρτι οὐκ ἔφησθα ποιεῖν, τοῦτο ποιεῖς· ἐμὲ γὰρ ἐπιχειρεῖς ἐλέγχειν, ἐάσας περὶ οὗ ὁ λόγος ἐστίν. Οἷον, ἦν δ᾽ ἐγώ, ποιεῖς ἡγούμενος, εἰ ὅ τι μάλιστα σὲ ἐλέγχω, ἄλλου τινὸς ἕνεκα ἐλέγχειν, ἢ οὗπερ ἕνεκα κἂν ἐμαυτὸν
D διερευνῴμην, τί λέγω, φοβούμενος, μή ποτε λάθω οἰόμενος μέν τι εἰδέναι, εἰδὼς δὲ μή. καὶ νῦν δὴ οὖν ἔγωγέ φημι τοῦτο ποιεῖν, τὸν λόγον σκοπεῖν, μάλιστα μὲν ἐμαυτοῦ ἕνεκα, ἴσως δὲ δὴ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων. ἢ οὐ κοινὸν οἴει ἀγαθὸν εἶναι σχεδόν τι πᾶσιν ἀνθρώποις, γίγνεσθαι καταφανὲς ἕκαστον τῶν ὄντων ὅπῃ ἔχει; Καὶ μάλα, ἦ δ᾽ ὅς, ἔγωγε, ὦ Σώκρατες. Θαῤῥῶν τοίνυν, ἦν δ᾽ ἐγώ, ὦ μακάριε, ἀποκρινόμενος τὸ ἐρωτώμενον ὅπῃ σοι φαίνεται,
E ἔα χαίρειν, εἴτε Κριτίας ἐστὶν εἴτε Σωκράτης ὁ

pro quo Heindorf. et Hirschig. malebat ᾧ. Dein pro πασῶν Bodl. Vat. Θ. Par. 5. Vind.

C. ἐμαυτὸν διερευνῴμην] Sic Bodl. Vat. Θ. Par. G. Vind. Flor. i., quod cur vulgato διερευνῴην, etiam a Bekkero servato, praeferendum fuerit, ratio in promtu est.

D. ἢ οὐ κοινόν] V. ἡ, quod e Ven. Ξ. emendatum a Bek-

nominis usu dictum est ad Lysid. p. 204. B. Mox ταῖς ἄλλοις pendet ex ὁμοιότητα. Phaedon. p. 109. A. ὁμοιότης ἑαυτῷ, De Rep. III. p. 401. D. IV. p. 444. B. Theaet. p. 176. B.

C. ὃ ἄρτι οὐκ ἔφησθα ποιεῖν] quod modo facere te negabas.

Οἷον, ἦν δ᾽ ἐγώ, ποιεῖς] Est formula mirantium, quum alios vident aliquid insoliti et inexspectati facere. Euthyphr. p. 15. E. οἷα ποιεῖς, ὦ ἑταῖρε· ἀπ᾽ ἐλπίδος με καταβαλὼν ἀπέρχει. Alcibiad. I. p. 113. E. οἷον τοῦτο ποιεῖς.

D. τὸν λόγον σκοπεῖν] Hoc per epexegesin additum.

E. σκοπεῖν, ὅπῃ ποτὲ ἐκβ.] Infinitivus pro imperativo positus. v. ad Remp. V. p. 473. A. Ad μέτρια λέγειν conf. ann. ad Remp. VI. p. 484. B. Apolog. Socr. p. 39. B.

Cap. XV. P. 167. τί τις οἶδε καὶ οἴεται, εἴπερ οἶδε] quid quis sciat et scire sibi videatur, si quidem aliquid sciat. Post οἴεται infinitivus εἰδέναι intelligendus

ἐλεγχόμενος· ἀλλ' αὐτῷ προςέχων τὸν νοῦν τῷ λόγῳ
σκοπεῖν, ὅπῃ ποτὲ ἐκβήσεται ἐλεγχόμενος. Ἀλλά, ἔφη,
ποιήσω οὕτω· δοκεῖς γάρ μοι μέτρια λέγειν. Λέγε
τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ; περὶ τῆς σωφροσύνης πῶς λέγεις;
Cap. XV. Λέγω τοίνυν, ἦ δ' ὅς, ὅτι μόνη
τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν αὐτή τε αὑτῆς ἐστι καὶ τῶν
ἄλλων ἐπιστημῶν ἐπιστήμη. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ
ἀνεπιστημοσύνης ἐπιστήμη ἂν εἴη, εἴπερ καὶ ἐπιστή-
μης; Πάνυ γε, ἔφη. Ὁ ἄρα σώφρων μόνος αὐτός
τε ἑαυτὸν γνώσεται καὶ οἷός τε ἔσται ἐξετάσαι, τί 167
τε τυγχάνει εἰδὼς καὶ τί μή, καὶ τοὺς ἄλλους ὡσαύ-
τως δυνατὸς ἔσται ἐπισκοπεῖν, τί τις οἶδε καὶ οἴεται,
εἴπερ οἶδε, καὶ τί αὖ τις οἴεται μὲν εἰδέναι, οἶδε δ'
οὔ, τῶν δὲ ἄλλων οὐδείς. καὶ *ἔστι δὴ τοῦτο τὸ
σωφρονεῖν τε καὶ σωφροσύνη καὶ τὸ ἑαυτὸν αὐτὸν
γιγνώσκειν, τὸ εἰδέναι ἅ τε οἶδε καὶ ἃ μὴ οἶδεν.
ἆρα ταῦτά ἐστιν ἃ λέγεις; Ἔγωγ', ἔφη. Πάλιν
τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, τὸ τρίτον τῷ Σωτῆρι, ὥςπερ ἐξ
ἀρχῆς ἐπισκεψώμεθα, πρῶτον μὲν εἰ δυνατόν ἐστι B
τοῦτο εἶναι ἢ οὔ, τὸ ἃ οἶδε καὶ ἃ μὴ οἶδεν εἰδέναι

kero est.

Cap. XV P. 167. *τί αὖ τις οἴεται*] Libri omnes *αὐτός*.
ἑαυτὸν αὐτὸν γιγνώσκειν] V. *αὐτὸ γιγν.*, quod iam Stephan. mutandum vidit; Et praebuerunt *αὐτὸν* Ven. Ξ. Par. C. Ambr. Barb. Flor. b. o. et corr. Coisl. Par. F.

B. *ἐξ ἀρχῆς ἐπισκεψώμεθα*] *ἐπισκοπώμεθα* Bodl. Vat.

est, non cum Buttmanno inculcandus. Proximorum verborum haec est sententia: et quid quis vicissim scire se putet, nec tamen sciat, sicut nec quisquam ceterorum hominum. In qua sententiae ratione absurdum esse quod libri habent *τί αὐτὸς οἴεται*, nemo erit quin Buttmanno facile largiatur. Quamquam illud nuper tuitus est Winckelmann. collata ann. nostra ad Euthydem. p. 273. C. Atqui *αὐτός* nunc per se ineptum est, ut nec ad praegressum *τις* referri queat. Itaque viri egregii indicium secuti *αὖ τις* correximus. Bekkerus invitis codicibus dedit *τί αὖ οἴεται*.

τὸ τρίτον τῷ Σωτῆρι] h. e. tertio et postremo. Schol. ad h. l. *τὸ τρίτον τῷ Σωτῆρι ἐπὶ τῶν τελείως τι πραττόντων. τὰς γὰρ τρίτας σπονδὰς καὶ τὸν τρίτον κρατῆρα ἐκίρνων τῷ Διὶ τῷ Σωτῆρι.* conf. Aeschyl. Eumen. 756. *τοῦ πάντα κραίνοντος τρίτου Σωτῆρος.* Suppl. 27. *καὶ Ζεὺς σωτὴρ τρίτος, οἰκοφύλαξ ὁσίων ἀνδρῶν.* Usus Plato hoc proverbio est etiam Phileb.

ὅτι οἶδε καὶ ὅτι οὐκ οἶδεν· ἔπειτα εἰ ὅ τι μάλιστα δυνατόν, τίς ἂν εἴη ἡμῖν ὠφέλεια εἰδόσιν αὐτό. Ἀλλὰ χρή, ἔφη, σκοπεῖν. Ἴθι δή, ἔφην ἐγώ, ὦ Κριτία, σκέψαι, ἐάν τι περὶ αὐτῶν εὐπορώτερος φανῇς ἐμοῦ· ἐγὼ μὲν γὰρ ἀπορῶ. ᾗ δὲ ἀπορῶ, φράσω σοι; Πάνυ γ', ἔφη. Ἄλλο τι οὖν, ἦν δ' ἐγώ, πάντα
C ταῦτ' ἂν εἴη, εἰ ἔστιν ὅπερ σὺ νῦν δὴ ἔλεγες, μία τις ἐπιστήμη, ἣ οὐκ ἄλλου τινός ἐστιν ἢ ἑαυτῆς τε καὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν ἐπιστήμη, καὶ δὴ καὶ ἀνεπιστημοσύνης ἡ αὐτὴ αὕτη; Πάνυ γε. Ἰδὲ δή, ὡς ἄτοπον ἐπιχειροῦμεν, ὦ ἑταῖρε, λέγειν· ἐν ἄλλοις γάρ που τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐὰν σκοπῇς, δόξει σοι, ὡς ἐγῷμαι, ἀδύνατον εἶναι. Πῶς δὴ καὶ ποῦ; Ἐν τοῖσδε. ἐννόει γάρ, εἴ σοι δοκεῖ ὄψις τις εἶναι, ἣ ὧν μὲν αἱ ἄλλαι ὄψεις εἰσίν, οὐκ ἔστι τούτων ὄψις, ἑαυτῆς δὲ καὶ τῶν ἄλλων ὄψεων ὄψις ἐστί, καὶ μὴ ὄψεων
D ὡσαύτως, καὶ χρῶμα μὲν ὁρᾷ οὐδὲν ὄψις οὖσα, αὐτὴν δὲ καὶ τὰς ἄλλας ὄψεις. δοκεῖ τίς σοι εἶναι τοιαύτη; Μὰ Δί' οὐκ ἔμοιγε. Τί δὲ ἀκοήν; ἣ φωνῆς μὲν οὐδεμιᾶς ἀκούει, αὑτῆς δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀκοῶν ἀκούει καὶ τῶν μὴ ἀκοῶν; Οὐδὲ τοῦτο. Ξυλλήβδην δὴ σκόπει περὶ πασῶν τῶν αἰσθήσεων, εἴ τίς σοι δοκεῖ εἶναι αἰσθήσεων μὲν αἴσθησις καὶ αὑτῆς,

ἅ τε οἶδε καὶ ἃ μή] Pro ἅ τε vulgo erat ἅ, quod legitur in Ven. Ξ.

C. καὶ μὴ ὄψεων ὡσαύτως] Sic Bodl. Vat. Θ. Ven. Ξ. Par. G. Vind. Flor. i. Vulgo ὄψεως legebatur.

p. 66. De Rep. IX. p. 612. Epist. VII. p. 340. A. Legg. p. 692. De more convivantium tertium poculum Iovi servatori libandi exposuit Pierson. ad Moer. p. 72. Spanhem. ad Aristoph. Plut. v. 1176. et nuperrime Ottfr. Müller. ad Aeschyl. Eumen. p. 187 sq.

B. τὸ ἃ οἶδε καὶ ἃ μὴ οἶδεν εἰδέναι] Infinitivo εἰδέναι quoniam notio pronominis indefiniti τις comprehensa est, mirifice falluntur qui ad tertiam verbi personam illud intelligendum esse dictitant. Eadem ratio est infra pag. 171. D. p. 172. C. Apolog. Socrat. p. 29. A. τὸ γάρ τοι θάνατον δεδιέναι — οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ δοκεῖν σοφὸν εἶναι μὴ ὄντα· δοκεῖν γὰρ εἰδέναι ἐστὶν ἃ οὐκ οἶδεν. ubi v. ann. De Rep. VI. p. 506. C. οἰόμενον ταῦτα, ἃ οἴεται, ἐθέλειν λέγειν. Lysid. p. 212. B. Criton. p. 49. D. Men. p. 79. B. De Rep. I p. 345. A. VI.

ὢν δὲ δὴ αἱ ἄλλαι αἰσθήσεις αἰσθάνονται, μηδενὸς E
αἰσθανομένη. Οὐκ ἔμοιγε. Ἀλλ' ἐπιθυμία δοκεῖ τίς
σοι εἶναι, ἥτις ἡδονῆς μὲν οὐδεμιᾶς ἐστὶν ἐπιθυμία,
αὑτῆς δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιθυμιῶν; Οὐ δῆτα. Οὐδὲ
μὴν βούλησις, ὡς ἐγῷμαι, ἣ ἀγαθὸν μὲν οὐδὲν βού-
λεται, αὑτὴν δὲ καὶ τὰς ἄλλας βουλήσεις βούλεται.
Οὐ γὰρ οὖν. Ἔρωτα δὲ φαίης ἄν τινα εἶναι τοιοῦ-
τον, ὃς τυγχάνει ὢν ἔρως καλοῦ μὲν οὐδενός, αὑτοῦ
δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐρώτων; Οὔκ, ἔφη, ἔγωγε. Φό-
βον δὲ ἤδη τινὰ κατανενόηκας, ὃς ἑαυτὸν μὲν καὶ 168
τοὺς ἄλλους φόβους φοβεῖται, τῶν δεινῶν δ' οὐδὲ
ἓν φοβεῖται; Οὐ κατανενόηκα, ἔφη. Δόξαν δὲ δο-
ξῶν δόξαν καὶ αὑτῆς, ὧν δὲ αἱ ἄλλαι δοξάζουσι μη-
δὲν δοξάζουσαν; Οὐδαμῶς. Ἀλλ' ἐπιστήμην, ὡς ἔοικε,
φαμέν τινα εἶναι τοιαύτην, ἥτις μαθήματος μὲν οὐ-
δενός ἐστιν ἐπιστήμη, αὑτῆς δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐπι-
στημῶν ἐπιστήμη. Φαμὲν γάρ. Οὐκοῦν ἄτοπον, εἰ
ἄρα καὶ ἔστι; μηδὲν γάρ πω διισχυριζώμεθα, ὡς οὐκ
ἔστιν, ἀλλ' εἰ ἔστιν ἔτι σκοπῶμεν. Ὀρθῶς λέγεις. B
Cap. XVI. Φέρε δή, ἔστι μὲν αὕτη ἡ ἐπιστήμη τι-
νὸς ἐπιστήμη, καὶ ἔχει τινὰ τοιαύτην δύναμιν, ὥστε
τινὸς εἶναι. ἢ γάρ; Πάνυ γε. Καὶ γὰρ τὸ μεῖζόν
φαμεν τοιαύτην τινὰ ἔχειν δύναμιν, ὥστε τινὸς εἶναι

P. 168. B. *εἰ ἔστιν ἔτι σκοπῶμεν*] Vulgo *ἐπισκοπῶμεν*. Emendavit primus Herm. ex Bodl. Vat. Θ. Par. G. Flor. i. Vindob. qui clare perscriptum exhibent *ἔτι σκοπῶμεν*.

Ὀρθῶς λέγεις] *εἰ ὀρθῶς λ.* Bodl. Vat. Par. G.

p. 506. C. X. p. 611. C. p. 619. A. al.

εἰ ἔστιν ὅπερ σὺ νῦν δὴ ἔλεγες] si vere est quod tu modo dicebas.

D. *Τί δὲ ἀκοήν;*] Accusativum posuit perinde ac si pro *δοκεῖ τοι* dixisset *λέγεις* vel *οἴει*. Alius generis sunt de quibus exposuit Matthiae ad Eurip. Hippol. 851. et Gramm. §. 630. p. 1289. conf. ad Hipp. min. p. 366. E. Plene dicendum erat: *τί δὲ ἀκοήν; ἆρ' οἴει τοιαύτην εἶναι, ἣ φωνῆς μὲν κ. τ. λ.*

E. *αὑτὴν δὲ καὶ τ. ἄλλας β. βούλεται*] De hac repetitione eiusdem verbi v. ad Lysid. p. 209. C. Eodem modo deinde *φοβεῖται* iteratur, et paullo post *ἐπιστήμη*.

Cap. XVI. P. 168. B. *ὥστε τινὸς εἶναι· ἢ γάρ;*] h. e. ut ad aliquid referatur, quod ipsi subiectum sit. Et relationis quidem natura pluribus deinceps illustratur exemplis, qui-

μεῖζον; Ἔχει γάρ. Οὐκοῦν ἐλάττονός τινος, εἴπερ
ἔσται μεῖζον. Ἀνάγκη. Εἰ οὖν τι εὕροιμεν μεῖζον,
ὃ τῶν μὲν μειζόνων ἐστὶ μεῖζον καὶ ἑαυτοῦ, ὧν δὲ
C τἆλλα μείζω ἐστὶ μηδενὸς μεῖζον, πάντως δὴ ἄν που
ἐκεῖνό γ' αὐτῷ ὑπάρχοι, εἴπερ ἑαυτοῦ μεῖζον εἴη,
καὶ ἔλαττον ἑαυτοῦ εἶναι. ἢ οὔ; Πολλὴ ἀνάγκη,
ἔφη, ὦ Σώκρατες. Οὐκοῦν καὶ εἴ τι διπλάσιόν ἐστι
τῶν τε ἄλλων διπλασίων καὶ ἑαυτοῦ, ἡμίσεος δήπου
ὄντος ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων διπλάσιον ἂν εἴη·
οὐ γάρ ἐστί που ἄλλου διπλάσιον ἢ ἡμίσεος. Ἀληθῆ.
Πλεῖον δὲ αὑτοῦ ὂν οὐ καὶ ἔλαττον ἔσται, καὶ βα-
ρύτερον ὂν κουφότερον, καὶ πρεσβύτερον ὂν νεώτερον,
D καὶ τἆλλα πάντα ὡσαύτως; ὅ τι περ ἂν τὴν ἑαυτοῦ
δύναμιν πρὸς ἑαυτὸ ἔχῃ, οὐ καὶ ἐκείνην ἕξει τὴν οὐ-
σίαν, πρὸς ἣν ἡ δύναμις αὐτοῦ ἦν; λέγω δὲ τὸ
τοιόνδε. οἷον ἡ ἀκοή, φαμέν, οὐκ ἄλλου τινὸς ἦν
ἀκοὴ ἢ φωνῆς. ἢ γάρ; Ναί. Οὐκοῦν εἴπερ αὐτὴ
αὑτῆς ἀκούσεται, φωνὴν ἐχούσης ἑαυτῆς ἀκούσεται·
οὐ γὰρ ἂν ἄλλως ἀκούσειε. Πολλὴ ἀνάγκη. Καὶ
ἡ ὄψις γέ που, ὦ ἄριστε, εἴπερ ὄψεται αὐτὴ ἑαυ-
τήν, χρῶμά τι αὐτὴν ἀνάγκη ἔχειν· ἄχρων γὰρ ὄψις
E οὐδὲν [ἂν] μή ποτε ἴδῃ. Οὐ γὰρ οὖν. Ὁρᾷς οὖν,

Cap. XVI. C. *αὐτῷ ὑπάρχοι*] *ὑπάρχει* Flor. a. c. o. *διπλάσιον ἂν εἴη*] Bodl. Vat. *διπλάσιων ὢν ἂν εἴη*. Pro *ἡμίσεος* Turr. bis scripserunt *ἡμίσεως* cum Bodl Vat. Θ. Ven. Ξ. Par. FG. Quae forma genitivi num Atticis impertienda sit, mebus simul evincitur id, quod ad aliquid referatur, ab hoc ipso diversum esse, quocum necessitudine coniunctum sit.

D. *ἄχρων γὰρ ὄψις οὐδὲν [ἂν] μήποτε ἴδῃ*] Visus, inquit, nihil unquam percipiet, quod colore sit destitutum. Iungendum enim, *ὄψις γὰρ οὐδὲν ἄχρων μήποτε ἴδῃ*, i. e. *ὄψις γὰρ οὐ μήποτε ἴδῃ ἄχρων τι*. v. Hermann. ad Iphig. Taur. v. 886. Delendum igitur *ἂν* in hac constructione praeter morem et rectam rationem intrusum. Mox *μὴ* post *ἀπιστεῖται* illatum, sicut Rep. VIII. p. 555. A. *ἔτι οὖν — ἀπιστοῦμεν μὴ κατὰ τὴν ὀλιγαρχουμένην πόλιν ὁμοιότητι τὸν φειδωλόν τε καὶ χρηματιστὴν τετάχθαι*; conf. Hermann ad Viger. p. 810

E. *μεγέθη μὲν γὰρ — ἀδύνατον*] Intell. *τὴν ἑαυτῶν δύναμιν πρὸς ἑαυτὰ σχεῖν*. Haec igitur omnia simpliciter et sine exceptione vult relativa esse. Locus perquam est memorabilis, quum philosophus de relativarum et absolutarum rerum na-

ὦ Κριτία, ὅτι ὅσα διεληλύθαμεν, τὰ μὲν αὐτῶν
ἀδύνατα παντάπασι φαίνεται ἡμῖν, τὰ δ' ἀπιστεῖται
σφόδρα μή ποτ' ἂν τὴν ἑαυτῶν δύναμιν πρὸς ἑαυτὰ
σχεῖν. μεγέθη μὲν γὰρ καὶ πλήθη καὶ τὰ τοιαῦτα
παντάπασιν ἀδύνατον. ἢ οὐχί; Πάνυ γε. Ἀκοὴ δ'
αὖ καὶ ὄψις καὶ ἔτι γε κίνησις αὐτὴ ἑαυτὴν κινεῖν,
καὶ θερμότης κάειν καὶ πάντα αὖ τὰ τοιαῦτα τοῖς
μὲν ἀπιστίαν *ἂν* παράσχοι, ἴσως δέ τισιν οὔ. με- 169
γάλου δή τινος, ὦ φίλε, ἀνδρὸς δεῖ, ὅςτις τοῦτο
κατὰ πάντων ἱκανῶς διαιρήσεται, πότερον οὐδὲν τῶν
ὄντων τὴν αὑτοῦ δύναμιν αὐτὸ πρὸς ἑαυτὸ πέφυκεν
ἔχειν [πλὴν ἐπιστήμης], ἀλλὰ πρὸς ἄλλο, ἢ τὰ μέν,
τὰ δ' οὔ· καὶ εἰ ἔστιν αὖ ἅτινα αὐτὰ πρὸς ἑαυτὰ
ἔχει, ἆρ' ἐν τούτοις ἐστὶν ἐπιστήμη, ἣν δὴ ἡμεῖς σω-
φροσύνην φαμὲν εἶναι. ἐγὼ μὲν οὐ πιστεύω ἐμαυτῷ
ἱκανὸς εἶναι ταῦτα διελέσθαι. διὸ καὶ οὔτ' εἰ δυνα-
τόν ἐστι τοῦτο γενέσθαι, ἐπιστήμης ἐπιστήμην εἶναι, B
ἔχω διϊσχυρίσασθαι, οὔτ', εἰ ὅ τι μάλιστα ἔστι, σω-
φροσύνην ἀποδέχομαι αὐτὸ εἶναι, πρὶν ἂν ἐπισκέψω-
μαι, εἴτε τι ἂν ἡμᾶς ὠφελοῖ τοιοῦτον ὄν, εἴτε μή.
τὴν γὰρ οὖν δὴ σωφροσύνην ὠφέλιμόν τι καὶ ἀγα-
θὸν μαντεύομαι εἶναι. σὺ οὖν, ὦ παῖ Καλλαίσχρου

rito dubitatur. v. Matthiae Gr. Ampl. § 119. ann. 2. p. 310. ed. 3. Poppo ad Thucyd. IV. 83. 104.

P. 169. *ἆρ' ἐν τούτοις ἐστὶν ἐπιστήμη, ἣν δὴ ἡμεῖς*] Malis fortasse articulo praefixo *ἡ ἐπιστήμη*, quod etiam Heindorfius desiderabat: sed conf. p. 169. E.

tura nusquam clarius exposuerit. Valet autem hic locus plurimum ad Parmenidem recte interpretandum.

Ἀκοὴ δ' αὖ — ἀπιστίαν ἂν παράσχοι] „Hic additamenta illa *αὐτὴ ἑαυτὴν κινεῖν* et *κάειν* ne offendant, puta *τοῖς μὲν ἀπιστίαν παράσχοι αὐτὴν ἑαυτὴν κινεῖν* idem esse quod *ἀπιστοῖτο κινεῖν*." Heindorf. Cum eodem viro docto *ἂν* post *ἀπιστίαν* inserui. Hirschigius praeterea *αὖ* delendum censet post *πάντα* insertum.

P. 169. *πλὴν ἐπιστήμης*] Haec verba quoniam adversantur sequentibus *ἢ τὰ μέν, τά δ' οὔ, κ. τ. λ.* iure meritoque a Schleiermachero et Bekkero in glossematis suspicionem vocata sunt.

B. *μαντεύομαι εἶναι*] De hoc usu verbi *μαντεύεσθαι* v. ad Remp. I. p. 349. A. Eodem modo infra p. 215. D. positum.

σὺ οὖν, ὦ παῖ Καλλαίσχρου, τίθεσαι γὰρ σωφροσύνην τοῦτ' εἶναι] Hac si-

μεῖζον; Ἔχει γάρ. Οὐκοῦν ἐλάττονός τινος, εἴπερ
ἔσται μεῖζον. Ἀνάγκη. Εἰ οὖν τι εὕροιμεν μεῖζον,
ὃ τῶν μὲν μειζόνων ἐστὶ μεῖζον καὶ ἑαυτοῦ, ὧν δὲ
C *τἆλλα μείζω ἐστὶ μηδενὸς μεῖζον, πάντως δὴ ἄν που*
ἐκεῖνό γ' αὐτῷ ὑπάρχοι, εἴπερ ἑαυτοῦ μεῖζον εἴη,
καὶ ἔλαττον ἑαυτοῦ εἶναι. ἢ οὔ; Πολλὴ ἀνάγκη,
ἔφη, ὦ Σώκρατες. Οὐκοῦν καὶ εἴ τι διπλάσιόν ἐστι
τῶν τε ἄλλων διπλασίων καὶ ἑαυτοῦ, ἡμίσεος δήπου
ὄντος ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων διπλάσιον ἂν εἴη·
οὐ γάρ ἐστί που ἄλλου διπλάσιον ἢ ἡμίσεος. Ἀληθῆ.
Πλεῖον δὲ αὑτοῦ ὂν οὐ καὶ ἔλαττον ἔσται, καὶ βα-
ρύτερον ὂν κουφότερον, καὶ πρεσβύτερον ὂν νεώτερον,
D *καὶ τἆλλα πάντα ὡςαύτως; ὅ τι περ ἂν τὴν ἑαυτοῦ*
δύναμιν πρὸς ἑαυτὸ ἔχῃ, οὐ καὶ ἐκείνην ἕξει τὴν οὐ-
σίαν, πρὸς ἣν ἡ δύναμις αὐτοῦ ἦν; λέγω δὲ τὸ
τοιόνδε. οἷον ἡ ἀκοή, φαμέν, οὐκ ἄλλου τινὸς ἦν
ἀκοὴ ἢ φωνῆς. ἦ γάρ; Ναί. Οὐκοῦν εἴπερ αὐτὴ
αὑτῆς ἀκούσεται, φωνὴν ἐχούσης ἑαυτῆς ἀκούσεται·
οὐ γὰρ ἂν ἄλλως ἀκούσειε. Πολλὴ ἀνάγκη. Καὶ
ἡ ὄψις γέ που, ὦ ἄριστε, εἴπερ ὄψεται αὐτὴ ἑαυ-
τήν, χρῶμά τι αὐτὴν ἀνάγκη ἔχειν· ἄχρων γὰρ ὄψις
E *οὐδὲν [ἂν] μή ποτε ἴδῃ. Οὐ γὰρ οὖν. Ὁρᾷς οὖν,*

Cap. XVI. C. *αὐτῷ ὑπάρχοι*] *ὑπάρχει* Flor. a c. o. *διπλάσιον ἂν εἴη*] Bodl. Vat. *διπλάσιον ὢν ἂν εἴη*. Pro *ἡμίσεος* Turr. bis scripserunt *ἡμίσεως* cum Bodl Vat. Θ. Ven. Ξ. Par. FG. Quae forma genitivi num Atticis impertienda sit, me-bus simul evincitur id, quod ad aliquid referatur, ab hoc ipso diversum esse, quocum necessitudine coniunctum sit.

D. *ἄχρων γὰρ ὄψις οὐδὲν [ἂν] μήποτε ἴδῃ*] Visus, inquit, nihil unquam percipiet, quod colore sit destitutum. Iungendum enim, *ὄψις γὰρ οὐδὲν ἄχρων μήποτε ἴδῃ*, i. e. *ὄψις γὰρ οὐ μήποτε ἴδῃ ἄχρων τι*. v. Hermann. ad Iphig. Taur. v. 886. Delendum igitur *ἂν* in hac constructione praeter morem et rectam rationem intrusum. Max *μὴ* post *ἀπιστεῖται* illatum, sicut Rep. VIII. p. 555. A. *ἔτι οὖν — ἀπιστοῦμεν μὴ κατὰ τὴν ὀλιγαρχουμένην πόλιν ὁμοιότητι τὸν φειδωλόν τε καὶ χρηματιστὴν τετάχθαι;* conf. Hermann ad Viger. p. 810

E. *μεγέθη μὲν γὰρ — ἀδύνατον*] Intell. *τὴν ἑαυτῶν δύναμιν πρὸς ἑαυτὰ σχεῖν*. Haec igitur omnia simpliciter et sine exceptione vult relativa esse. Locus perquam est memorabilis, quum philosophus de relativarum et absolutarum rerum na-

ὦ Κριτία, ὅτι ὅσα διεληλύθαμεν, τὰ μὲν αὐτῶν ἀδύνατα παντάπασι φαίνεται ἡμῖν, τὰ δ' ἀπιστεῖται σφόδρα μή ποτ' ἂν τὴν ἑαυτῶν δύναμιν πρὸς ἑαυτὰ σχεῖν. μεγέθη μὲν γὰρ καὶ πλήθη καὶ τὰ τοιαῦτα παντάπασιν ἀδύνατον. ἢ οὐχί; Πάνυ γε. Ἀκοὴ δ' αὖ καὶ ὄψις καὶ ἔτι γε κίνησις αὐτὴ ἑαυτὴν κινεῖν, καὶ θερμότης καίειν καὶ πάντα αὖ τὰ τοιαῦτα τοῖς μὲν ἀπιστίαν *ἂν* παράσχοι, ἴσως δέ τισιν οὔ. με- 169 γάλου δή τινος, ὦ φίλε, ἀνδρὸς δεῖ, ὅςτις τοῦτο κατὰ πάντων ἱκανῶς διαιρήσεται, πότερον οὐδὲν τῶν ὄντων τὴν αὑτοῦ δύναμιν αὐτὸ πρὸς ἑαυτὸ πέφυκεν ἔχειν [πλὴν ἐπιστήμης], ἀλλὰ πρὸς ἄλλο, ἢ τὰ μέν, τὰ δ' οὔ· καὶ εἰ ἔστιν αὖ ἅτινα αὐτὰ πρὸς ἑαυτὰ ἔχει, ἆρ' ἐν τούτοις ἐστὶν ἐπιστήμη, ἣν δὴ ἡμεῖς σωφροσύνην φαμὲν εἶναι. ἐγὼ μὲν οὐ πιστεύω ἐμαυτῷ ἱκανὸς εἶναι ταῦτα διελέσθαι. διὸ καὶ οὔτ' εἰ δυνατόν ἐστι τοῦτο γενέσθαι, ἐπιστήμης ἐπιστήμην εἶναι, B ἔχω διισχυρίσασθαι, οὔτ', εἰ ὅ τι μάλιστα ἔστι, σωφροσύνην ἀποδέχομαι αὐτὸ εἶναι, πρὶν ἂν ἐπισκέψωμαι, εἴτε τι ἂν ἡμᾶς ὠφελοῖ τοιοῦτον ὄν, εἴτε μή. τὴν γὰρ οὖν δὴ σωφροσύνην ὠφέλιμόν τι καὶ ἀγαθὸν μαντεύομαι εἶναι. σὺ οὖν, ὦ παῖ Καλλαίσχρου

rito dubitatur. v. Matthiae Gr. Ampl. § 119. ann. 2. p. 310. ed. 3. Poppo ad Thucyd. IV. 83. 104.

P. 169. ἆρ' ἐν τούτοις ἐστὶν ἐπιστήμη, ἣν δὴ ἡμεῖς] Malis fortasse articulo praefixo ἡ ἐπιστήμη, quod etiam Heindorfius desiderabat: sed conf. p. 169. E.

tura nusquam clarius exposuerit. Valet autem hic locus plurimum ad Parmenidem recte interpretandum.

Ἀκοὴ δ' αὖ — ἀπιστίαν ἂν παράσχοι] „Hic additamenta illa αὐτὴ ἑαυτὴν κινεῖν et καίειν ne offendant. puta τοῖς μὲν ἀπιστίαν παράσχοι αὐτὴν ἑαυτὴν κινεῖν idem esse quod ἀπιστοῖτο κινεῖν." Heindorf. Cum eodem viro docto ἂν post ἀπιστίαν inserui. Hirschigius praeterea αὖ delendum censet post πάντα insertum.

P. 169. πλὴν ἐπιστήμης] Haec verba quoniam adversantur sequentibus ἢ τὰ μέν, τὰ δ' οὔ, κ. τ. λ. iure meritoque a Schleiermachero et Bekkero in glossematis suspicionem vocata sunt.

B. μαντεύομαι εἶναι] De hoc usu verbi μαντεύεσθαι v. ad Remp. I. p. 349. A. Eodem modo infra p. 215. D. positum.

σὺ οὖν, ὦ παῖ Καλλαίσχρου, τίθεσαι γὰρ σωφροσύνην τοῦτ' εἶναι] Hac si-

— *τίθεσαι γὰρ σωφροσύνην τοῦτ' εἶναι, ἐπιστήμην ἐπιστήμης καὶ δὴ καὶ ἀνεπιστημοσύνης — πρῶτον μὲν τοῦτο ἔνδειξαι, ὅτι δυνατὸν [ἀποδεῖξαί σε] ὃ νῦν δὴ ἔλεγον, ἔπειτα πρὸς τῷ δυνατῷ, ὅτι καὶ*
C *ὠφέλιμον, κἀμὲ τάχ' ἂν ἀποπληρώσαις, ὡς ὀρθῶς λέγεις περὶ σωφροσύνης, ὃ ἔστιν.*

Cap. XVII. *Καὶ ὁ Κριτίας ἀκούσας ταῦτα καὶ ἰδών με ἀποροῦντα, ὥσπερ οἱ τοὺς χασμωμένους καταντικρὺ ὁρῶντες ταὐτὸν τοῦτο ξυμπάσχουσι, κἀκεῖνος ἔδοξέ μοι ὑπ' ἐμοῦ ἀποροῦντος ἀναγκασθῆναι καὶ αὐτὸς ἁλῶναι ὑπὸ ἀπορίας. ἅτε οὖν εὐδοκιμῶν ἑκάστοτε, ᾐσχύνετο τοὺς παρόντας, καὶ οὔτε ξυγχωρῆσαί μοι ἤθελεν ἀδύνατος εἶναι διελέσθαι ἃ προὐ-*
D *καλούμην αὐτόν, ἔλεγέ τε οὐδὲν σαφές, ἐπικαλύπτων τὴν ἀπορίαν. κἀγὼ ἡμῖν ἵνα ὁ λόγος προΐοι, εἶπον· Ἀλλ' εἰ δοκεῖ, ὦ Κριτία, νῦν μὲν τοῦτο ξυγχωρήσωμεν, δυνατὸν εἶναι γενέσθαι ἐπιστήμην ἐπιστήμης·*

Cap. XVII. E. *καὶ ἃ μὴ οἶδεν;*] Sic unus Ambr. Ceteri

gnificatione tum activi tum medii forma a Platone frequentatur. De Rep. X. p. 596. A. *εἶδος γάρ πού τι ἓν ἕκαστον εἰώθαμεν τίθεσθαι περὶ ἕκαστα τὰ πολλά, οἷς ταὐτὸν ὄνομα ἐπιφέρομεν. ἢ οὐ μανθάνεις; Μανθάνω. Θῶμεν δὴ καὶ νῦν ὅ τι βούλει τῶν πολλῶν.* Infra p. 172. C. *ὅ γε ἐξ ἀρχῆς ἐτιθέμεθα σωφροσύνην εἶναι.* Phaedon. p. 93. C. *τῶν οὖν τιθεμένων ψυχὴν ἁρμονίαν εἶναι τί τις φήσει κ. τ. λ.* Phileb. p. 47. E. De Rep. VII. p. 532. D.

ἀποδεῖξαί σε] Haec verba cum Heindorfio, Schleiermachero, Bekkero, aliis, e glossemate orta putamus. Nam sententia haec est: primum doce esse posse quod modo dicebam; deinde praeterquam quod ita possit esse, ostende etiam utile esse. Enimvero quominus explices sic: Primum doce fieri posse, ut demonstres id, quod modo dicebam; illud prohibet, quod non de demonstrationis, sed de rei ipsius facultate sermo est. Structuram *πρὸς τῷ δυνατῷ* ad Remp. X. p. 610. E. attigimus; illustravit etiam Wyttenbach. ad Plutarchi Mor. T. II. p. 85. Deinde *τάχ' ἂν ἀποπληρώσαις* sequente *ὡς ὀρθῶς λέγεις* praegnanti, quam vocant, significatione positum, ut sit: mihi fortasse satisfacies ac persuadebis recte te explicare, quid sit temperantia. Ceterum loquutio non infrequens. Politic. p. 286. A. *τὴν τοῦ πυνθανομένου ψυχὴν ὁ βουλόμενος ἀποπληρῶσαι;* Cratyl. p. 413. B. *βουλόμενοι ἀποπιμπλάναι με.* Atque ita Terentius Heaut. I. 1, 77. dixit explere aliquem.

Cap. XVII. C. *ἔλεγέ τε οὐδὲν σαφές,*] Non rari u‹n›s

αὖθις δὲ ἐπισκεψόμεθα, εἴτε οὕτως ἔχει, εἴτε μή. ἴθι δὴ οὖν, εἰ ὅ τι μάλιστα δυνατὸν τοῦτο, τί μᾶλλον οἷόν τέ ἐστιν εἰδέναι ἅ τέ τις οἶδε καὶ ἃ μή; τοῦτο γὰρ δήπου ἔφαμεν εἶναι τὸ γιγνώσκειν αὑτὸν καὶ σωφρονεῖν. ἦ γάρ; Πάνυ γε, ἦ δ' ὅς, καὶ ξυμβαίνει γέ που, ὦ Σώκρατες. εἰ γάρ τις ἔχει E
ἐπιστήμην, ἣ αὐτὴ αὑτὴν γιγνώσκει, τοιοῦτος ἂν αὐτὸς εἴη, οἷόνπερ ἐστὶν ὃ ἔχει. ὥςπερ ὅταν τάχος τις ἔχῃ, ταχύς, καὶ ὅταν κάλλος, καλός, καὶ ὅταν γνῶσιν, γιγνώσκων. ὅταν δὲ δὴ γνῶσιν αὐτὴν αὑτῆς τις ἔχῃ, γιγνώσκων που αὐτὸς ἑαυτὸν τότε ἔσται. Οὐ τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ, ἀμφιςβητῶ, ὡς οὐχ, ὅταν τὸ αὐτὸ γιγνῶσκόν τις ἔχῃ, αὐτὸς αὑτὸν γνώσεται. ἀλλ' ἔχοντι τοῦτο τίς ἀνάγκη εἰδέναι ἅ τε οἶδε καὶ ἃ μὴ οἶδεν; Ὅτι, ὦ Σώκρατες, ταὐτόν ἐστι τοῦτο ἐκείνῳ. 170
Ἴσως, ἔφην· ἀλλ' ἐγὼ κινδυνεύω ἀεὶ ὅμοιος εἶναι· οὐ γὰρ αὖ μανθάνω, ὡς ἔστι τὸ αὐτὸ ἃ οἶδεν εἰδέ-

omnes *καὶ ἅ τε μὴ οἶδεν.*

est τε post *οὔτε* illatum. v. ad Protag. p. 309. B. et p. 360. D.

D. *ἡμῖν ἵνα ὁ λόγος προΐοι*] ut sermo nobis procederet nec disputationis veluti cursus impediretur. Mox *αὖθις* est posthac, de quo vocabuli usu v. ad Remp. VI. p. 510. D. Hirschig. mavult *εἰς αὖθις.*

τί μᾶλλον οἷόν τέ ἐστιν εἰδέναι —] qui magis poterit fieri, ut quis sciat quae sciat et quae nesciat? h. e. quamnam tandem hoc habebit utilitatem ad augendam confirmandamque nostram rerum cognitionem? Nam postulaverat antea Socrates, ut *πρὸς τῷ δυνατῷ* etiam *τὸ ὠφέλιμον* huius scientiae ostenderetur. Itaque missa illius rei quaestione iam de utilitate eius quaerere instituit.

E. *ἀλλ' ἔχοντι τοῦτο τίς ἄν.*] Negat Socrates eum, quod sui cognitionem habeat, eam ipsam ob causam etiam illud scire, quid sit quod sciat quodve nesciat. Quam dubitationem sublaturus Critias respondet: *Ὅτι, ὦ Σ., ταὐτόν ἐστι τοῦτο ἐκείνῳ,* fieri id affirmans propterea posse, quod *τὸ ἑαυτὸν γιγνώσκειν* nihil sit aliud quam *εἰδέναι τινὰ ἅ τε οἶδε καὶ ἃ μὴ οἶδεν.* In tanta sententiae simplicitate et perspicuitate sanequam licet mirari, quod codd. omnes cum vett. editt. *ἐστὶ τὸ αὐτὸ ἐκείνῳ* scriptum exhibent. Quod recte sensit Cornarius in *ἐστὶ τοῦτο ἐκείνῳ* commutari oportere.

P. 170. *οὐ γὰρ αὖ μανθάνω, ὡς ἔστι τὸ αὐτό*] Concedit Socrates idem esse *τὸ γιγνώσκειν ἑαυτὸν* atque *τὸ εἰδέναι ὅ τι οἶδε καὶ ὅ τι μὴ οἶδεν:* illud negat, qui se ipse noverit, eundem protenus novisse *ἃ οἶδε καὶ ἃ μὴ οἶδεν.* Itaque

ναι καὶ ἅ τις μὴ οἶδεν εἰδέναι. Πῶς λέγεις, ἔφη; Ὧδε, ἦν δ' ἐγώ. ἐπιστήμη που ἐπιστήμης οὖσα ἆρα πλεῖόν τι οἵα τ' ἔσται διαιρεῖν ἢ ὅτι τούτων τόδε μὲν ἐπιστήμη, τόδε δ' οὐκ ἐπιστήμη; Οὔκ, ἀλλὰ
B τοσοῦτον. Ταὐτὸν οὖν ἐστιν ἐπιστήμη τε καὶ ἀνεπιστημοσύνη ὑγιεινοῦ, καὶ ἐπιστήμη τε καὶ ἀνεπιστημοσύνη δικαίου; Οὐδαμῶς. Ἀλλὰ τὸ μέν, οἶμαι, ἰατρική, τὸ δὲ πολιτική· τὸ δὲ οὐδὲν ἄλλο ἢ ἐπιστήμη. Πῶς γὰρ οὔ; Οὐκοῦν ἐὰν μὴ προςεπίστηταί τις τὸ ὑγιεινὸν καὶ τὸ δίκαιον, ἀλλ' ἐπιστήμην μόνον γιγνώσκῃ, ἅτε τούτου μόνον ἔχων ἐπιστήμην, ὅτι μέν τι ἐπίσταται καὶ ὅτι ἐπιστήμην τινὰ ἔχει, εἰκότως ἂν γιγνώσκοι καὶ περὶ αὑτοῦ καὶ περὶ τῶν ἄλλων. ἦ γάρ;
C Ναί. Ὃ τι δὲ γιγνώσκει, ταύτῃ τῇ ἐπιστήμῃ πῶς εἴσεται; γιγνώσκει γὰρ δὴ τὸ μὲν ὑγιεινὸν τῇ ἰατρικῇ, ἀλλ' οὐ σωφροσύνῃ, τὸ δ' ἁρμονικὸν μουσικῇ, ἀλλ' οὐ σωφροσύνῃ, τὸ δ' οἰκοδομικὸν οἰκοδομικῇ, ἀλλ' οὐ σωφροσύνῃ,

P. 170. *ἔσται διαιρεῖν*] διευρεῖν Bodl. Vat. Par. G.
ταὐτόν ἐστι τοῦτο ἐκείνῳ] τοῦτο Cornario debetur. Libri habent ταὐτόν ἐστι τὸ αὐτὸ ἐκείνῳ.
τόδε δ' οὐκ ἐπιστήμη;] Sic Coisl. Ven. Σ. Par. B C. Barb. Flor. a. b. c. o. et corr. Par. F. Vulgo legebatur τὸ δ'

ad τὸ αὐτὸ liquet requiri τῷ εἰδέναι ὅτι οἶδε καὶ ὅτι μὴ οἶδεν. Quanquam vero audacior est Schleiermacheri coniectura locum ita refingendum putantis: ὡς ἔστι τὸ αὐτὸ τῷ ὅτι τις οἶδεν εἰδέναι τὸ ἃ οἶδεν κ. τ. λ., tamen in eam inclinat animus sententiam, ut illam longissime anteponendam censeamus rationi Heindorfii, qui ad τὸ αὐτὸ e superioribus ἐκείνῳ intelligendum censet, totum locum ipso argumentationis tenore clarum et perspicuum fieri ratus. Nimirum sic quidem reum habemus confitentem. Quid enim maiori potest esse documento totum hunc locum intolerabili laborare obscuritate, quam quod qui eum defendit, ultro concedit ipsa per se verba mutila esse et per argumentationis progressum demum aliquam lucem accipere? Sed quod caput rei est, illud ipsum ἐκείνῳ, quod Heindorf. intelligendum esse censuit, in praecedentibus nihil habet, quorsum commode referatur. Nam ut ad τὸ ἑαυτὸν γιγνώσκειν spectet, tamen hanc formulam significare τὸ εἰδέναι τινὰ ὅτι οἶδεν hic certe indicandum fuit, ne parum recte procederet argumentatio.

Ταὐτὸν οὖν ἐστιν ἐπιστήμη —] Num igitur, inquit, eae artes, quae sibi valetudinem corporis vel iustitiam tanquam materiam subiectam habent, eaedem sunt atque haec, cui nihil nisi ipsa scientia est subiectum? Quod posteaquam

καὶ οὕτω πάντα, ἢ οὔ; Φαίνεται. Σωφροσύνη δέ, εἴπερ μόνον ἐστὶν ἐπιστημῶν ἐπιστήμη, πῶς εἴσεται, ὅτι τὸ ὑγιεινὸν γιγνώσκει ἢ ὅτι τὸ οἰκοδομικόν; Οὐδαμῶς. Οὐκ ἄρα εἴσεται ὃ οἶδεν ὁ τοῦτο ἀγνοῶν, ἀλλ' ὅτι οἶδε μόνον. Ἔοικεν. Cap. XVIII. Οὐκ ἄρα σωφρονεῖν τοῦτ' ἂν εἴη οὐδὲ σωφροσύνη, εἰδέναι ἅ τε οἶδε καὶ ἃ μὴ οἶδεν, ἀλλ', ὡς ἔοικεν, ὅτι οἶδε καὶ ὅτι οὐκ οἶδε μόνον. Κινδυνεύει. Οὐδὲ ἄλλον ἄρα οἷός τε ἔσται οὗτος ἐξετάσαι φάσκοντά τι ἐπίστασθαι, πότερον ἐπίσταται ὃ φησιν ἐπίστασθαι ἢ οὐκ ἐπίσταται· ἀλλὰ τοσοῦτο μόνον, ὡς ἔοικε, γνώσεται, ὅτι ἔχει τινὰ ἐπιστήμην, ὅτου δέ γε, ἡ σωφροσύνη οὐ ποιήσει αὐτὸν γιγνώσκειν. Οὐ φαίνεται. Οὔτε ἄρα τὸν προςποιούμενον ἰατρὸν εἶναι, ὄντα δὲ μή, καὶ τὸν ὡς ἀληθῶς ὄντα οἷός τε ἔσται διακρίνειν, οὔτε ἄλλον οὐδένα τῶν ἐπιστημόνων καὶ μή. σκεψώμεθα δὲ ἐκ τῶνδε· εἰ μέλλει ὁ σώφρων ἢ ὅςτις-

οὐκ ἐπ.

B. ὅτι μέν τι ἐπ.] V. μέν τοι, quod ex plurimis libris emendatum.

C. πῶς εἴσεται;] Sic Par. G. Vind. Flor. i. Bodl. et Coisl. corr. Vulgo ὅπως.

Critias negavit, ille haec adiicit: Sed una illarum artium est medica; altera civilis; tertia autem haec nihil aliud est nisi scientia. In his non debet offendere, quod Socrates, quum antea nonnisi valetudinis et iustitiae scientiam memoraverit, deinde tamen addit τὸ δὲ οὐδὲν ἄλλο ἢ ἐπιστήμη. Nam huius significatio aliqua utique iam inest in vocabulo ταὐτόν, ad quod sponte intelligas ταύτῃ, quod Heindorf. in editione minore sine causa censuit Platoni reddendum esse. Illud autem forsitan quispiam miretur, quod non scriptum sit οὐδὲν ἄλλο ἢ ἐπιστήμης ἐπιστήμη. Et fuit sane qui hoc scriptorem dedisse suspicaretur. At ea suspicio inanis est atque vana. Nam Socrates significat, quemadmodum ἰατρικὴ et πολιτικὴ a materia, quam hae artes tractant, nomen acceperint, ita etiam illi scientiae, de qua disputatur, a re, in qua versetur, peculiare nomen esse oportere: quae quum ipsa scientia sit, non aliter eam appellari posse ait nisi scientiae nomine.

C. ὅτι μέν τι ἐπίσταται —] hoc quidem probabiliter et de se et de ceteris noverit, se aliquid scire et scientiam aliquam habere. His respondent sequentia Ὁ τι δὲ γιγνώσκει κ. τ. λ., unde μέν τι temere in μέντοι corruptum est.

D. εἰδέναι ἅ τε οἶδεν καὶ ἃ μὴ οἶδεν] V. ad p. 167. B.

οὖν ἄλλος τὸν ὡς ἀληθῶς ἰατρὸν διαγνώσεσθαι καὶ
τὸν μή, ἆρ' οὐχ ὧδε ποιήσει; περὶ μὲν ἰατρικῆς δή-
που αὐτῷ οὐ διαλέξεται· οὐδὲν γὰρ ἐπαΐει, ὡς ἔφα-
μεν, ὁ ἰατρὸς ἀλλ' ἢ τὸ ὑγιεινὸν καὶ τὸ νοσῶδες.
ἢ οὔ; Ναί, οὕτω. Περὶ δέ γε ἐπιστήμης οὐδὲν οἶ-
δεν, ἀλλὰ τοῦτο δὴ τῇ σωφροσύνῃ μόνῃ ἀπέδομεν.
Ναί. Οὐδὲ περὶ ἰατρικῆς ἄρα οἶδεν ὁ ἰατρικός, ἐπει-
171 δήπερ ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη οὖσα τυγχάνει. Ἀληθῆ.
Ὅτι μὲν δὴ ἐπιστήμην τινὰ ἔχει, γνώσεται ὁ σώφρων
τὸν ἰατρόν· ἐπιχειρῶν δὲ δὴ πεῖραν λαβεῖν ἥτις ἐστιν,
ἄλλο τι σκέψεται ὧντινων; ἢ οὐ τούτῳ ὥρισται
ἑκάστη ἐπιστήμη, μὴ μόνον ἐπιστήμη εἶναι, ἀλλὰ καὶ
τίς, τῷ τινῶν εἶναι; Τούτῳ μὲν οὖν. Καὶ ἡ ἰατρικὴ
δὴ ἑτέρα εἶναι τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν ὡρίσθη τῷ τοῦ
ὑγιεινοῦ εἶναι καὶ νοσώδους ἐπιστήμη. Ναί. Οὐ-

Cap. XVIII. P. 171. *ἐπιχειρῶν δὲ δὴ πεῖραν λ.*] Participium *ἐπιχειρῶν*, vulgo temere omissum, ex Par. G. et marg. Coisl. restituit Bekker. Pro *δὲ δή*, quod praebuerunt Ven. ΞΣ. Par. BCG. Ambr. Angel. Barb. Vind. Flor. a. b. c. i. o., vulgo legebatur *δὲ δεῖ*. Winckelmannus ad Euthydem. Praef. XIII. reiecto *ἐπιχειρῶν* legendum proposuit: *δεῖ δὴ πεῖραν λαβεῖν κ. τ. λ.* ita, ut protasis accipiatur *ὑποθετικῶς*. Sed ita scribendum certe erit: *δεῖ δὲ δὴ π. λ.* C. Fr. Hermannus de coni. sua scripsit: *δεῖν δὲ πεῖραν λαβεῖν*, i. e. *δέον*; quam formam Platoni vindicare stu-

P. 171. *γνώσεται ὁ σώφρων τὸν ἰατρόν·*] Attractionis genus notissimum. v. Matth. Gr. §. 296.

ἄλλο τι σκέψεται ὧντινων] nonne videbit, quarumnam rerum habeat scientiam? annon unaquaeque scientia ita est definita, ut non modo scientia sit, sed etiam aliqua, propterea quod in aliquibus rebus versetur?

B. *ἐν οἷς ποτ' ἔστιν*] in quibus quandoque inest.

Οὐκοῦν ἐν τοῖς οὕτως ἢ λεγομένοις —] *οὕτως* est ita ut vel sanitatis vel morbi ducatur ratio. Errat Heindorf. scribendum putans *ἐν τοιούτοις* vel *τούτοις*.

ποτέροις ἐπακολουθῆσαι] h. e. alterutris. Falso interpretatur Heindorf. utrisque. v. Rempubl. IV. p. 439. E. Lachet. p. 182. A. Theat. p. 145. A. Sophist. p. 252. A. p. 264. D. Legg. XI. p. 914. C.

C. *Οὐ δῆτα. Οὐδέ γε ἄλλος οὐδείς, — οὔτε δὴ ὁ σώφρων*] Ita haec in omnibus editionibus scripta leguntur. Singularis est vero coniunctio ista particularum *οὐδέ γε — οὔτε δή*, cuius alia exempla donec quis monstraverit, locum vitiatum putabo. Nam *Οὐδέ γε* quo-

κοῦν ἐν τούτοις ἀναγκαῖον σκοπεῖν τὸν βουλόμενον
ἰατρικὴν σκοπεῖν; ἐν οἷς ποτ' ἔστιν. οὐ γὰρ δήπου B
ἔν γε τοῖς ἔξω, ἐν οἷς οὐκ ἔστιν. Οὐ δῆτα. Ἐν
τοῖς ὑγιεινοῖς ἄρα καὶ νοσώδεσιν ἐπισκέψεται τὸν ἰα-
τρόν, ᾗ ἰατρικός ἐστιν, ὁ ὀρθῶς σκοπούμενος. Ἔοι-
κεν. Οὐκοῦν ἐν τοῖς οὕτως ἢ λεγομένοις ἢ πραττο-
μένοις τὰ μὲν λεγόμενα, εἰ ἀληθῆ λέγεται, σκοπού-
μενος, τὰ δὲ πραττόμενα, εἰ ὀρθῶς πράττεται;
Ἀνάγκη. Ἦ οὖν ἄνευ ἰατρικῆς δύναιτ' ἄν τις τού-
των ποτέροις ἐπακολουθῆσαι; Οὐ δῆτα. Οὐ δέ γε
ἄλλος οὐδείς, ὡς ἔοικε, πλὴν ἰατρός, οὔτε δὴ ὁ σώ- C
φρων· ἰατρὸς γὰρ ἂν εἴη πρὸς τῇ σωφροσύνῃ. Ἔστι
ταῦτα. Παντὸς ἄρα μᾶλλον, εἰ ἡ σωφροσύνη ἐπι-
στήμης ἐπιστήμη μόνον ἐστὶ καὶ ἀνεπιστημοσύνης,
οὔτε ἰατρὸν διακρῖναι οἵα τε ἔσται ἐπιστάμενον τὰ

det coll. Euthyphr. c. 4. et Charm. c. 12. laudato Greg. Corinth. p. 140. et 178. ed. Schaef. De Platone nos quidem dubitamus, qui huius formae usui omnino suspicamur certos limites fuisse constitutos.

ἄλλο τι σκέψεται] Sic Coisl. Vat. Θ. Par. B C F G. Ambr. Flor. a. b. c. o. Vulgo ἀλλ' ὅτι σκ.

C. καὶ ἀνεπιστημοσύνης] Vulgo additur ἐπιστήμη; quod recte om. Bodl. Vat. Θ. Par. G.

minus interpreteris ne — quidem, ut οὔτε simpliciter annectat, quemadmodum post δὲ positum τὲ reperitur, universi loci ratio prohibet. Lenissima medicina adhibita corrigendum putavimus: Οὐ δέ γε ἄλλος οὐδείς, ὡς ἔοικε — οὔτε δὴ ὁ σώφρων. v. ad Remp. III. p. 398. A. collato Hermanno ad Eurip. Med. 1321. Recte Socrates utitur particulis δέ, γε additurus iam aliquid iis, quae Critias affirmavit; de quo usu diximus ad Hipp. min. p. 366. B. Itaque verborum sententia haec est: Num igitur quis sine arte medica poterit horum alterutrum assequi? Minime vero. Quemadmodum autem nemo alius, ut patet, praeter medicum facere id poterit, ita nec temperans faciet, propterea quod ita, praeterquam quod temperans esset, etiam medicus foret. Etenim membra per οὐ — οὔτε consociata habent rationem aequalitatis, ut eodem modo possint inservire comparationi, quo geminatum τὲ frequentari solet, de quo intpp. ad Xenoph. Mem. I, 1, 14. Nägelsbach. Em. Plat. p. 9. corr. Οὔτε γε ἄλλος, quod etsi Herm. accepit, tamen nobis non placet.

πρὸς τῇ σωφροσύνῃ] h. e. πρὸς τῷ σώφρων εἶναι.

τῆς τέχνης ἢ μὴ ἐπιστάμενον, προςποιούμενον δὲ ἢ οἰόμενον, οὔτε ἄλλον οὐδένα τῶν ἐπισταμένων καὶ ὁτιοῦν, πλήν γε τὸν αὑτοῦ ὁμότεχνον, ὥςπερ οἱ ἄλλοι δημιουργοί. Φαίνεται, ἔφη. Cap. XIX. Τίς
D οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Κριτία, ὠφέλεια ἡμῖν ἔτι ἂν εἴη ἀπὸ τῆς σωφροσύνης τοιαύτης οὔσης; εἰ μὲν γάρ, ὃ ἐξ ἀρχῆς ὑπετιθέμεθα, ᾔδει ὁ σώφρων ἅ τε ᾔδει καὶ ἃ μὴ ᾔδει, τὰ μὲν ὅτι οἶδε, τὰ δ' ὅτι οὐκ οἶδε, καὶ ἄλλον ταὐτὸν τοῦτο πεπονθότα ἐπισκέψασθαι οἷός τε ἦν, μεγάλως τι ἂν ἡμῖν, φαμέν, ὠφέλιμον ἦν σώφροσιν εἶναι· ἀναμάρτητοι γὰρ ἂν τὸν βίον διεζῶμεν αὐτοί τε [καὶ] οἱ τὴν σωφροσύνην ἔχοντες, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, ὅσοι ὑφ' ἡμῶν ἤρχοντο. οὔτε
E γὰρ ἂν αὐτοὶ ἐπεχειροῦμεν πράττειν ἃ μὴ ἠπιστάμεθα, ἀλλ' ἐξευρίσκοντες τοὺς ἐπισταμένους ἐκείνοις ἂν παρεδίδομεν, οὔτε τοῖς ἄλλοις ἐπετρέπομεν, ὧν ἤρχομεν, ἄλλο τι πράττειν ἢ ὅ τι πράττοντες ὀρθῶς

Cap. XIX. D. *τὸν βίον διεζῶμεν*] *ἐζῶμεν* Bodl. Vind. Flor. i. Vat. Θ. Par. G. probante Winckelmanno et Hermanno. Sed recte *διεζῶμεν*, totam vitam perageremus, quod melius respondet dicentis consilio. Deinde *καὶ* codd. omnes servant, quod tamen errore ortum.

E. *ἃ μὴ ἠπιστάμεθα*] Sic Bodl. Vat. Θ. Ven. ΞΣ. Par. BC. Ambr. Barb. Vulgo *ἐπιστάμεθα*.

P. 172. *καλῶς καὶ εὖ πράττειν*] *καὶ εὖ* deest in Bodl. uno, ceteris codd. omnibus dissentientibus. Quo magis dubitavi-

πλήν γε τὸν αὑτοῦ ὁμότεχνον] Ita dixit, perinde ac si praecederet *ὁ σώφρων* unde etiam addit *ὥςπερ οἱ ἄλλοι δημιουργοί*.

Cap. XIX. D. *ἅ τε ᾔδει καὶ ἃ μὴ ᾔδει*] Imperfectum ponitur propterea, quod primarium enuntiati membrum, cuius explicationi haec inserviunt, imperfecti usum requirebat. Mox eodem modo: *ἀναμάρτητοι γὰρ ἂν τὸν βίον διεζῶμεν — καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, ὅσοι ὑφ' ἡμῶν ἤρχοντο.* Ibid. *οὔτε γὰρ ἂν αὐτοὶ ἐπεχειροῦμεν πράττειν ἃ μὴ ἠπιστάμεθα*, ubi perperam ante Bekkerum erat *ἐπιστάμεθα*. Paullo post: *ἐκείνοις ἂν παρεδίδομεν, οὔτε τοῖς ἄλλοις ἐπετρέπομεν ὧν ἤρχομεν, κ. τ. λ.* Ibid. *τοῦτο δ' ἦν ἄν, οὗ ἐπιστήμην εἶχον.* Alia ratio est verborum, *τὰ μὲν ὅτι οἶδε, τὰ δ' ὅτι οὐκ οἶδε*, quod senties universi loci sententia percepta, quae quidem haec est: Nam si, quod ab initio posuimus, temperans sciret quae sciret et quae nesciret, illa quidem se scire haec autem se nescire, et alium similiter affectum posset explorare, mirum quantum nostro iudicio nobis prodesset temperantia. Enimvero haec: *τὰ μὲν ὅτι οἶδε, τὰ δ' ὅτι οὐκ οἶδε*, non necessario ad hypo-

ἔμελλον πράξειν· τοῦτο δ' ἦν ἄν, οὗ ἐπιστήμην εἶχον. καὶ οὕτω δὴ ὑπὸ σωφροσύνης οἰκία τε οἰκουμένη καλῶς ἔμελλεν οἰκεῖσθαι, πόλις τε πολιτευομένη, καὶ ἄλλο πᾶν, οὗ σωφροσύνη ἄρχοι· ἁμαρτίας γὰρ ἐξῃρημένης, ὀρθότητος δὲ ἡγουμένης ἐν πάσῃ πράξει, 172
ἀναγκαῖον καλῶς καὶ εὖ πράττειν τοὺς οὕτω διακειμένους, τοὺς δὲ εὖ πράττοντας εὐδαίμονας εἶναι. ἆρ' οὐχ οὕτως, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Κριτία, ἐλέγομεν περὶ σωφροσύνης, λέγοντες ὅσον ἀγαθὸν εἴη τὸ εἰδέναι ἅ τε οἶδέ τις καὶ ἃ μὴ οἶδεν; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, οὕτως. Νῦν δέ, ἦν δ' ἐγώ, ὁρᾷς, ὅτι οὐδαμοῦ ἐπιστήμη οὐδεμία τοιαύτη οὖσα πέφανται. Ὁρῶ, ἔφη. Ἆρ' οὖν, B
ἦν δ' ἐγώ, τοῦτ' ἔχει τὸ ἀγαθὸν ἣν νῦν εὑρίσκομεν σωφροσύνην οὖσαν, τὸ ἐπιστήμην ἐπίστασθαι καὶ ἀνεπιστημοσύνην, ὅτι ὁ ταύτην ἔχων, ὅ τι ἂν ἄλλο μανθάνῃ, ῥᾷόν τε μαθήσεται, καὶ ἐναργέστερα πάντα αὐτῷ φανεῖται, ἅτε πρὸς ἑκάστῳ ᾧ ἂν μανθάνῃ·

mus ei uni obsequi, ut more suo fecit Herm. praesertim quum proximum: *τοὺς δὲ εὖ πράττοντας* ut *καὶ εὖ* adderetur, postulasse videatur.

B. *ὅ τι ἂν ἄλλο μανθάνῃ*] V. *μανθάνοι*, sicuti mox in verbis *ᾧ ἂν μανθάνῃ*. Utrumque ex codd. longe plurimis optimisque emendatum. Idem vitium insederat in proximis: *περὶ ὧν ἂν καὶ αὐτὸς μάθῃ*, ubi optativum praeter Par. E. libri omnes aspernantur.

theticam sententiam pertinent. Pro *μεγάλως τι* Stephan. malebat iunctum scribi *μεγαλωστί*, de qua scriptura vide Bastium ad Gregor. Corinth. p. 544 sq. et Schaeferum p. 1001.

E. *καλῶς ἔμελλε οἰκεῖσθαι*] Recte dicitur sublata conditione *ἔμελλε*, non *ἔμελλεν ἄν*; nam ea particula adiecta verborum sententia haec foret: certo futurum esset, ut domus bene administraretur; at non futurum est: quod quilibet videt perabsurdum esse. v. ad p. 158. B. et Sympos. p. 190. C. conf. Hermann. De part. *ἄν* p. 64 sqq.

P. 172. *τοὺς δὲ εὖ πράττοντας εὐδ. εἶναι*] Conclusio ducta ex formulae *εὖ πράττειν* ambiguitate, ut scite observavi Heindorf., qui contulit Gorg. p. 507. C. De Rep. I. p. 354. A. Alcib. I. p. 134. A. Ibid. p. 116. A. Adde Euthyd. p. 280. B. ibique Schleiermach. annot. p. 547.

ἐλέγομεν περὶ σωφροσύνης] i. e. certo dicturi eramus. v. ad Sympos. p. 190. C.

B. *ἣν νῦν εὑρίσκομεν σωφροσύνην οὖσαν*] Aristoph. Ran. v. 889. *ἕτεροι γάρ εἰσιν, οἷσιν εὔχομαι θεοῖς*. Platon. Phaedon. p. 88. D. *ὁ γὰρ σφόδρα πιθανὸς ὤν, ὃν Σωκρά-*

προςκαθορῶντι τὴν ἐπιστήμην; καὶ τοὺς ἄλλους δὴ κάλλιον ἐξετάσει περὶ ὧν ἂν καὶ αὐτὸς μάθῃ, οἱ δὲ ἄνευ τούτου ἐξετάζοντες ἀσθενέστερον καὶ φαυλότερον τοῦτο δράσουσιν; ἆρ', ὦ φίλε, τοιαῦτ' ἄττα
C ἐστὶν ἃ ἀπολαυσόμεθα τῆς σωφροσύνης, ἡμεῖς δὲ μεῖζόν τι βλέπομεν καὶ ζητοῦμεν αὐτὸ μεῖζόν τι εἶναι ἢ ὅσον ἐστί; Τάχα δ' ἄν, ἔφη, οὕτως ἔχοι.

Cap. XX. Ἴσως, ἦν δ' ἐγώ· ἴσως δέ γε ἡμεῖς οὐδὲν χρηστὸν ἐζητήσαμεν. τεκμαίρομαι δέ, ὅτι μοι ἄτοπ' ἄττα καταφαίνεται περὶ σωφροσύνης, εἰ τοιοῦτόν ἐστιν. ἴδωμεν γάρ, εἰ βούλει, συγχωρήσαντες καὶ ἐπίστασθαι ἐπιστήμην δυνατὸν εἶναι [εἰδέναι], καὶ ὅ γε ἐξ ἀρχῆς ἐτιθέμεθα σωφροσύνην εἶναι, τὸ εἰδέναι ἅ τε οἶδε καὶ ἃ μὴ οἶδε, μὴ ἀποστερήσωμεν,
D ἀλλὰ δῶμεν· καὶ ταῦθ' ἅπαντα δόντες ἔτι βέλτιον σκεψώμεθα, εἰ ἄρα τι καὶ ἡμᾶς ὀνήσει τοιοῦτον ὄν. ἃ γὰρ νῦν δὴ ἐλέγομεν, ὡς μέγα ἂν εἴη ἀγαθὸν ἡ

ἃ ἀπολαυσόμεθα] V. ἀπολαύσομεν, quod solus Par. E. habet.

Cap. XX. C. οὐδὲν χρηστὸν ἐζητήσαμεν] V. οὐδέ, quod soli tenent Ven. Ξ. Par. EF. Ambr.

καὶ ταῦθ' ἅπαντα] Bodl. Coisl. Par. G. πάντα ταῦτα ut Turic.

D. εἰ ἄρα τι καὶ ἡμᾶς ὄν.] Sic Vat. Θ. et ex corr. Bodl.

της ἔλεγε λόγον, νῦν εἰς ἀπιστίαν καταπέπτωκεν. Protagor. p. 359. D. ἀλλὰ τοῦτό γ', ἔφη, ἐν οἷς σὺ ἔλεγες τοῖς λόγοις, ἀπεδείχθη. Criton. p. 48. C. ἃς δὲ σὺ λέγεις τὰς σκέψεις, — μὴ ὡς ἀληθῶς ταῦτα, ὦ Κρίτων, σκέμματα ᾖ, κ. τ. λ.

C. ἡμεῖς δὲ μεῖζόν τι βλέπομεν —] nos autem maius quiddam spectamus, cupimusque illud maius esse quam est. Ζητεῖν cupiendi significatione positum ad Remp. p. 375. E. Hipp. mai. p. 291. C. Phaedr. p. 253. B. illustravimus. De locutione βλέπει τι vel πρός et εἴς τι Heindorf. conferri iubet Iensium ad Lucian. Dial. Mart. XI. §. 4.

καὶ ἐπίστασθαι ἐπιστήμην δυνατὸν εἶναι] h. e. εἶναι ἐπιστήμην ἐπιστήμης δυνατὸν εἶναι. Istud εἰδέναι recte iudicavit Heindorf. errore natum esse ex praecedenti εἶναι. Idem censet Schaefer. ad Gregor. Corinth. p. 1062. Delendum vidit etiam Heusd. Specim. Crit. p. 120., cui tamen nemo assentietur totum locum ita refingenti: καὶ γενέσθαι ἐπιστήμην ἐπιστήμης δυνατὸν εἶναι, καὶ ὅ γε ἐξ ἀρχῆς κ. τ. λ.

D. εἰ ἄρα τι καὶ ἡμᾶς ὀνήσει τοιοῦτον ὄν] Etsi ferri posset ἄρτι cum futuro

σωφροσύνη, εἰ τοιοῦτον εἴη, ἡγουμένη διοικήσεως
καὶ οἰκίας καὶ πόλεως, οὔ μοι δοκοῦμεν, ὦ Κριτία,
καλῶς ὡμολογηκέναι. Πῶς δή; ἦ δ' ὅς. Ὅτι, ἦν
δ' ἐγώ, ῥᾳδίως ὡμολογήσαμεν μέγα τι ἀγαθὸν εἶναι
τοῖς ἀνθρώποις, εἰ ἕκαστοι ἡμῶν ἃ μὲν ἴσασι, πράτ-
τοιεν ταῦτα, ἃ δὲ μὴ ἐπίσταιντο, ἄλλοις παραδι-
δοῖεν τοῖς ἐπισταμένοις. Οὔκουν, ἔφη, καλῶς ὡμο- E
λογήσαμεν; Οὔ μοι δοκοῦμεν, ἦν δ' ἐγώ. Ἄτοπα
λέγεις ὡς ἀληθῶς, ἔφη, ὦ Σώκρατες. Νὴ τὸν κύ-
να, ἔφην, καὶ ἐμοί τοι δοκεῖ οὑτωσί. ἐνταῦθα καὶ
ἄρτι ἀποβλέψας ἄτοπά γ' ἔφην μοι προφαίνεσθαι,
καὶ ὅτι φοβοίμην, μὴ οὐκ ὀρθῶς σκοποῖμεν. ὡς ἀλη-
θῶς γάρ, εἰ ὅ τι μάλιστα τοιοῦτόν ἐστιν ἡ σωφρο-
σύνη, οὐδέν μοι δῆλον εἶναι δοκεῖ, ὅ τι ἀγαθὸν 173
ἡμᾶς ἀπεργάζεται. Πῶς δή; ἦ δ' ὅς· λέγε, ἵνα καὶ
ἡμεῖς εἰδῶμεν ὅ τι λέγεις. Οἶμαι μέν, ἦν δ' ἐγώ,
ληρεῖν με· ὅμως τό γε προφαινόμενον ἀναγκαῖον

Vulgo εἰ ἄρτι. Pro τοιοῦτον ὄν, quod praebuerunt Bodl. Vat. Θ. Vind. Flor. i. et ex corr. Ven. Ξ., vulgo legebatur τοσοῦτον ὄν.

E. δοκεῖ οὑτωσί] δοκεῖν Vat. Θ. Bodl. Par. G. Dein Herm. ut tolleretur molestum asyndeton, suo arbitratu refinxit: δοκεῖ οὕτως, κἀνταῦθα καὶ ἄρτι κ. τ. λ. vere, opinor.

ἄτοπά γ' ἔφην] Bekkerus; ἄτοπά τ' ἔφην, invitis libris omnibus.

constructum, sicuti apud probos quidem scriptores ferendum non est; sed etsi ferri illud utique posset, tamen hoc loco non debuit abuti Ruhnken. ad Tim. p. 43., ut infirmaret Phrynichi aliorumque veterum grammaticorum praeceptum, qui ἄρτι ita usurpari negaverunt. Nam otiosum hic est plane vocabulum, ut facile devenias in eam sententiam, quam defenderunt Heusdius atque Heindorfius, et εἰ ἄρα τι legendum esse suspiceris. Quam coniecturam optimi codices confirmarunt. Ceterum de ἄρτι apud citerioris aetatis scriptores utique cum futuro copulari solito legas quae exposuerunt Lobeck. ad Phrynich. p. 19. et Kochius meus Addit. in Tim. Lexic. p. 7 sq.

ῥᾳδίως ὡμολογήσαμεν] sic temere, re non satis deliberata.

E. Οὔκουν — καλῶς ὡμολογήσαμεν;] Hoc loco quia vis inest in negatione, pro Οὐκοῦν scribendum putavimus Οὔκουν. Mirabundus enim Critias interrogat: Ergo non recte illud concessimus?

ἐνταῦθα καὶ ἄρτι ἀποβλέψας] h. e. πρὸς τοῦτο ἀποβλ.

P. 173. Οἶμαι μέν — ληρεῖν με] Pronomen quia significat Socratem se a Critia di-

σκοπεῖν καὶ μὴ εἰκῇ παριέναι, εἴ τίς γε αὑτοῦ καὶ σμικρὸν κήδεται. Καλῶς γάρ, ἔφη, λέγεις. Cap. XXI. Ἄκουε δή, ἔφην, τὸ ἐμὸν ὄναρ, εἴτε διὰ κεράτων εἴτε δι' ἐλέφαντος ἐλήλυθεν. εἰ γὰρ ὅ τι μάλιστα ἡμῶν ἄρχοι ἡ σωφροσύνη, οὖσα οἵαν νῦν
B ὁριζόμεθα, ἄλλο τι κατὰ τὰς ἐπιστήμας ἂν πράττοιτο, καὶ οὔτε τις κυβερνήτης φάσκων εἶναι, ὢν δὲ οὔ, ἐξαπατῷ ἂν ἡμᾶς, οὔτε ἰατρὸς οὔτε στρατηγὸς οὔτ' ἄλλος οὐδείς, προσποιούμενός τι εἰδέναι ὃ μὴ οἶδε, λανθάνοι ἄν. ἐκ δὴ τούτων οὕτως ἐχόντων ἄλλο ἂν ἡμῖν τι ξυμβαίνοι ὑγιέσι τε τὰ σώματα εἶναι μᾶλλον ἢ νῦν, καὶ ἐν τῇ θαλάττῃ κινδυνεύοντας καὶ ἐν πολέμῳ σώζεσθαι, καὶ τὰ σκεύη καὶ τὴν
C ἀμπεχόνην καὶ ὑπόδεσιν πᾶσαν καὶ τὰ χρήματα πάντα τεχνικῶς ἡμῖν εἰργασμένα εἶναι καὶ ἄλλα πολλὰ διὰ τὸ ἀληθινοῖς δημιουργοῖς χρῆσθαι; εἰ δὲ βούλοιό γε, καὶ τὴν μαντικὴν εἶναι ξυγχωρήσωμεν ἐπιστήμην τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι, καὶ τὴν σωφροσύνην, αὐτῆς ἐπιστατοῦσαν, τοὺς μὲν ἀλαζόνας ἀποτρέπειν,

Cap. XXI. P. 173. *οἵαν νῦν ὁριζόμεθα*] Steph. coni. *ὡριζόμεθα*, quo non opus.

B. *ἐξαπατῷ ἂν ἡμᾶς*] *ἐξαπατᾶν* Bodl. Vat. Θ. In Ven. Σ. Par. BC. Ang. Flor. a. marg. *γρ. ἐξαπατῴη· τὸ δὲ ἐξαπατῷ βέλτιον.* Formae in *ῷ* terminatae exempla collegit Schneider. ad Remp. I. p. 77. et 366. conf. etiam Matthiae Gr. Ampl. §. 198. 2. Sine caussa igitur Herm. dedit *ἐξαπατῴη*.

scernere, non sine causa videtur accusativus infinitivo adiungi. Multa id genus ad Sympos. p. 175. C. adscripsimus. conf. Poppo ad Xenoph. Cyrop. I, 4, 4.

Cap. XXI. *εἴτε διὰ κεράτων —*] Respicit ad locum Homeri Odyss. XIX, 562 sqq.

B. *ἄλλο τι κατὰ τὰς ἐπιστήμας ἂν πράττοιτο*] nonne secundum artium scientiam agatur?

ἐκ δὴ τούτων — ξυμβαίνοι] h. e. *ἄλλο τι συμβαίνοι ἂν ἡμῖν ὑγιέσι τε τὰ σώματα εἶναι* κ. τ. λ. Unde apparet *ἄλλο τι* simplicis interrogandi particulae munere fungi, neque necessarium esse, ut post *ξυμβαίνοι* interponatur *ἤ*, quod Heindorf. requirebat. Deinde loco dativi infertur *κινδυνεύοντας* accusativus, de quo consulas ann. ad Remp. III. p. 414. A. Hipp. mai. p. 283. E. Matth. Gr. §. 536. not. Paullo post *ἀμπεχόνη* et *ὑπόδεσις* de pallio et calceamento accipiendum.

C. *εἰ δὲ βούλοιό γε, καὶ τὴν μ.*] ac si volueris, etiam artem vaticinandi concedamus esse scien-

τοὺς δὲ ὡς ἀληθῶς μάντεις καθιστάναι ἡμῖν προφήτας τῶν μελλόντων. κατεσκευασμένον δὴ οὕτω τὸ ἀνθρώπινον γένος ὅτι μὲν ἐπιστημόνως ἂν πράττοι καὶ ζῴη, ἕπομαι· ἡ γὰρ σωφροσύνη φυλάττουσα οὐκ ἂν ἐῴη παρεμπίπτουσαν τὴν ἀνεπιστημοσύνην ξυνεργὸν ἡμῖν εἶναι· ὅτι δ' ἐπιστημόνως ἂν πράττοντες εὖ ἂν πράττοιμεν καὶ εὐδαιμονοῖμεν, τοῦτο δὲ οὔπω δυνάμεθα μαθεῖν, ὦ φίλε Κριτία. Cap. XXII. Ἀλλὰ μέντοι, ἦ δ' ὅς, οὐ ῥᾳδίως εὑρήσεις ἄλλο τι τέλος τοῦ εὖ πράττειν, ἐὰν τὸ ἐπιστημόνως ἀτιμάσῃς. Σμικρὸν τοίνυν με, ἦν δ' ἐγώ, ἔτι προσδίδαξον, τίνος ἐπιστημόνως λέγεις; ἢ σκυτῶν τομῆς; Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. Ἀλλὰ χαλκοῦ ἐργασίας; Οὐδαμῶς. Ἀλλὰ ἐρίων ἢ ξύλων ἢ ἄλλου του τῶν τοιούτων; Οὐ δῆτα. Οὐκ ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ἔτι ἐμμένομεν τῷ λόγῳ τῷ εὐδαίμονα εἶναι τὸν ἐπιστημόνως ζῶντα. οὗτοι γὰρ ἐπιστημόνως ζῶντες οὐχ ὁμολογοῦνται παρὰ σοῦ εὐδαίμονες εἶναι, ἀλλὰ περί τινων ἐπιστημόνως ζώντων σὺ δοκεῖς μοι ἀφορίζεσθαι τὸν

D

E

ἐκ δὴ τούτων] Herm. corr. ἐκ δὲ τούτων.

D. οὔπω δυνάμεθα μαθεῖν] V. δυναίμεθα, quod emendatum e Bodl. Vat. Par. G. Ambr. Vind. Flor. a. c. i. et corr. Coisl. In Ven. Σ. Par. G. Aug. Barb. est δύναμαι.

Cap. XXII. E. ζώντων σὺ δοκεῖς μοι ἀφ.] Schleiermacher. coni. ζῶντα; quo non opus. Dein vulgo εὖ δοκεῖ. Bas.

tiam futuri, et σωφροσύνην ei praefectam vanos quidem avertere, veros autem vates nobis exhibere res futuras praedicentes. Lysid. p. 217. A. εἰ γοῦν θέλοιμεν ἐννοῆσαι, τὸ ὑγιαῖνον σῶμα οὐδὲν ἰατρικῆς δεῖται. Ibid. p. 217. E. ὥσπερ εἴ τις ἐθέλοι —, πάρεστί που κ. τ. λ. Alcibiad. I. p. 122. B., ubi vulgo εἰ δ' αὖ ἐθέλεις. Isocrat. ad Nicocl. p. 23. εἰ θέλοιμεν σκοπεῖν τὰς φύσεις τὰς τῶν ἀνθρώπων, εὑρήσομεν. — τοὺς ἀλαζόνας, i. e. τοὺς ψευδεῖς. v. Ruhnken. ad Tim. p. 21.

— Mox ἕπομαι est: assequor, intelligere possum. Opponitur mox οὔπω δυνάμεθα μαθεῖν.

D. ὅτι δὲ ἐπιστ. — τοῦτο δὲ οὔπω δ.] In his τοῦτο δὲ cum vi et efficacia interpositum, quem usum loquendi ad Phaedon. p. 78. C. attigimus. Deinde τέλος τοῦ εὖ πράττειν, sicuti finis bonorum, significat vitae beatae perfectionem et consummationem.

Cap. XXII. E. ἀλλὰ περί τινων ἐπιστημόνως ζώντων] Antea dicebatur τίνος

εὐδαίμονα. καὶ ἴσως λέγεις ὃν νῦν δὴ ἐγὼ ἔλεγον,
174 τὸν εἰδότα τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι πάντα, τὸν μάντιν.
τοῦτον ἢ ἄλλον τινὰ λέγεις; Καὶ τοῦτον ἔγωγε,
ἔφη, καὶ ἄλλον. Τίνα; ἦν δ' ἐγώ. ἆρα μὴ τὸν
τοιόνδε, εἴ τις πρὸς τοῖς μέλλουσι καὶ τὰ γεγονότα
πάντα εἰδείη καὶ τὰ νῦν ὄντα, καὶ μηδὲν ἀγνοοῖ;
θῶμεν γάρ τινα εἶναι αὐτόν. οὐ γάρ, οἶμαι, τού-
του γ' ἔτι ἂν εἴποις οὐδένα ἐπιστημονέστερον ζῶντα
εἶναι. Οὐ δῆτα. Τόδε δὴ ἔτι προςποθῶ, τίς αὐ-
τὸν τῶν ἐπιστημῶν ποιεῖ εὐδαίμονα; ἢ ἅπασαι
B ὁμοίως; Οὐδαμῶς ὁμοίως, ἔφη. Ἀλλὰ ποία μάλι-
στα; ἢ τί οἶδε καὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν γεγονότων
καὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι; ἆρά γε ἢ τὸ πεττευτι-
κόν; Ποῖον, ἦ δ' ὅς, πεττευτικόν; Ἀλλ' ἢ τὸ λο-
γιστικόν; Οὐδαμῶς. Ἀλλ' ἢ τὸ ὑγιεινόν; Μᾶλλον, ἔφη.
Ἐκείνη δ', ἣν λέγω μάλιστα, ἦν δ' ἐγώ, ἢ τί; Ἧι
τὸ ἀγαθόν, ἔφη, καὶ τὸ κακόν. Ὦ μιαρέ, ἔφην
ἐγώ, πάλαι με περιέλκεις κύκλῳ, ἀποκρυπτόμενος,
ὅτι οὐ τὸ ἐπιστημόνως ἦν ζῆν τὸ εὖ πράττειν τε
C καὶ εὐδαιμονεῖν ποιοῦν, οὐδὲ ξυμπασῶν τῶν ἄλλων

2. *εὖ δοκεῖς* Istud *εὖ* cum Heindorfio et Bekkero in *σὺ* mutavimus.

P. 174. *ζῶντα εἶναι*] *εἶναι ζῶντα* Bekk. ex Par. G.

B. *Ἐκείνη δ', ἣν λέγω*] V. *ἐκείνην*, quod soli tuentur Ven. Σ. Par. E. Flor. a. c. In proximis Bodl. Vat. Θ. *ἢ* ante *τὸ ἀγαθὸν* omittunt.

C. *τὸ εὖ γε τούτων*] *τε* Par. G. ut scripsit Bekk.

ἐπιστημόνως. Sed utrumque esse usitatum docebunt quae ad Phaedr. p. 271. C. et Remp. X. p. 599. B. annotavimus. Alia suppeditabit Matth. Gr. §. 346. ann. 2. Sententia verborum haec est: tu mihi videris virum beatum seiungere ac discernere ab iis, quum quarundam rerum scientiam habeant. Lapsus est in his interpretandis Heindorf., qui *περὶ* non cum *ἐπιστημόνως*, sed cum *ἀφορίζεσθαι* iunxit, quod contorte explicat *ἀφορισάμενος χρῆσθαι τῷ τοῦ εὐδαίμονος ὀνόματι.*

P. 174. B. *Ποῖον, ἦ δ' ὅς, πεττευτικόν;*] Indignantis haec interrogatio est. v. ad Lachet. p. 194. D.

Ἐκείνη δ', ἣν λέγω μάλιστα, ἦν δ' ἐγώ, ἢ τί;] Respiciens ad praegressa illa: *Ἀλλὰ ποία μάλιστα, ἢ τί οἶδε κ. τ. λ.*, nunc haec interrogat: Sed illa scientia, quam potissimum dico reddere beatum, est, qua quid tandem cognovit? Nam ad *ἐκείνη* in promtu est *ἐστὶν* intelligi oportere.

ἐπιστημῶν, ἀλλὰ μιᾶς οὔσης ταύτης μόνον τῆς περὶ τὸ ἀγαθόν τε καὶ κακόν. ἐπεί, ὦ Κριτία, εἰ θέλεις ἐξελεῖν ταύτην τὴν ἐπιστήμην ἐκ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν, ἧττόν τι ἡ μὲν ἰατρικὴ ὑγιαίνειν ποιήσει, ἡ δὲ σκυτικὴ ὑποδεδέσθαι, ἡ δὲ ὑφαντικὴ ἠμφιέσθαι, ἡ δὲ κυβερνητικὴ κωλύσει ἐν τῇ θαλάττῃ ἀποθνήσκειν καὶ ἡ στρατηγικὴ ἐν πολέμῳ; Οὐδὲν ἧττον, ἔφη. Ἀλλ', ὦ φίλε Κριτία, τὸ εὖ γε τούτων ἕκαστα γίγνεσθαι καὶ ὠφελίμως ἀπολελοιπὸς ἡμᾶς ἔσται D ταύτης ἀπούσης. Ἀληθῆ λέγεις. Οὐχ αὕτη δέ γε, ὡς ἔοικεν, ἐστὶν ἡ σωφροσύνη, ἀλλ' ἧς ἔργον ἐστὶ τὸ ὠφελεῖν ἡμᾶς. οὐ γὰρ ἐπιστημῶν γε καὶ ἀνεπιστημοσυνῶν ἡ ἐπιστήμη ἐστὶν, ἀλλὰ ἀγαθοῦ τε καὶ κακοῦ. ὥςτε εἰ αὕτη ἐστιν ὠφέλιμος, ἡ σωφροσύνη ἄλλο τι ἂν εἴη ἢ ὠφελίμη ἡμῖν. Τί δ', ἦ δ' ὅς, οὐκ ἂν αὕτη ὠφελοῖ; εἰ γὰρ ὅ τι μάλιστα τῶν ἐπιστημῶν ἐπιστήμη ἐστὶν ἡ σωφροσύνη, ἐπιστατεῖ δὲ E καὶ ταῖς ἄλλαις ἐπιστήμαις, καὶ ταύτης δήπου ἂν ἄρχουσα τῆς περὶ τἀγαθὸν ἐπιστήμης ὠφελοῖ ἂν ἡμᾶς. Ἦ καὶ ὑγιαίνειν ποιοῖ, ἦν δ' ἐγώ, αὕτη,

D. ὥστε εἰ αὕτη ἐστὶν ὠφ.] Sic de Schleiermacheri coniectura scripsi. Legebatur εἰ αὐτή ἐστιν, et post ἡ σωφροσύνη interpungebatur.
εἴη ἢ ὠφελίμη ἡμῖν] ἢ libris deest. Restituit Bekker.
E. Ἦ καὶ ὑγιαίνειν ποιοῖ] Sic Bodl. Coisl. Vat. Θ. Ven. Σ. Par. BCG. Ambr. Florent. a. b. c. i. o. pro vulg. ποιεῖ.

C. οὐδὲ ξυμπασῶν τῶν ἄλλων ἐπ.] Optime Schleiermacherus: auch nicht das nach allen Erkenntnissen zusammengenommen, sondern nur das nach dieser einen, welche sich auf das Gute und Böse bezieht. Nam ad hos genitivos repetendum τὸ ἐπιστημόνως ζῆν. Hanc ipsam autem Critiae sententiam statim redarguit inde a verbis: Ἐπεί, ὦ Κριτία, εἰ θέλεις κ. τ. λ.

D. Οὐχ αὕτη δέ γε, ὡς ἔοικεν, —] Sed haec scientia, quae nobis illas affert utilitates, certe non est ἡ σωφροσύνη, sed potius illa, cuius munus est nobis commoda afferre. Neque enim ἐπιστημῶν καὶ ἀνεπιστημῶν scientia est, sed boni ac mali, ita ut, si haec sit utilis, ἡ σωφροσύνη sit aliud quid, quam utilis.

E. Ἦ καὶ ὑγιαίνειν ποιοῖ] Repetendum ἂν ex antecedentibus. v. Hermann. ad Viger. p. 944 sq. Nisi forte scribendum: ὑγιαίνειν ἂν π. quod Hirschigio placuit.

ἀλλ' οὐχ ἡ ἰατρική; καὶ τἆλλα τὰ τῶν τεχνῶν αὕτη
ἂν ποιοῖ, καὶ οὐχὶ αἱ ἄλλαι τὸ αὑτῆς ἔργον ἑκά-
στη; ἢ οὐ πάλαι διεμαρτυρόμεθα, ὅτι ἐπιστήμης
μόνον ἐστὶ καὶ ἀνεπιστημοσύνης ἐπιστήμη, ἄλλου δὲ
οὐδενός; οὐχ οὕτω; Φαίνεταί γε. Οὐκ ἄρα ὑγιείας
ἔσται δημιουργός. Οὐ δῆτα. Ἄλλης γὰρ ἦν τέχνης
175 ὑγίεια. ἢ οὔ; Ἄλλης. Οὐδ' ἄρα ὠφελείας, ὦ
ἑταῖρε· ἄλλῃ γὰρ αὖ ἀπέδομεν τοῦτο τὸ ἔργον τέ-
χνῃ νῦν δή. ἢ γάρ; Πάνυ γε. Πῶς οὖν ὠφέλι-
μος ἔσται ἡ σωφροσύνη, οὐδεμιᾶς ὠφελείας οὖσα δη-
μιουργός; Οὐδαμῶς, ὦ Σώκρατες, ἔοικέ γε. Cap.
XXIII. Ὁρᾷς οὖν, ὦ Κριτία, ὡς ἐγὼ πάλαι εἰκό-
τως ἐδεδοίκειν καὶ δικαίως ἐμαυτὸν ᾐτιώμην, ὅτι
οὐδὲν χρηστὸν περὶ σωφροσύνης σκοπῶ; οὐ γὰρ ἄν
B που ὅ γε κάλλιστον πάντων ὁμολογεῖται εἶναι, τοῦτο
ἡμῖν ἀνωφελὲς ἐφάνη, εἴ τι ἐμοῦ ὄφελος ἦν πρὸς
τὸ καλῶς ζητεῖν. νῦν δὲ — πανταχῇ γὰρ ἡττώμεθα,
καὶ οὐ δυνάμεθα εὑρεῖν ἐφ' ὅτῳ ποτὲ τῶν ὄντων
ὁ ὀνοματοθέτης τοῦτο τοὔνομα ἔθετο, τὴν σωφρο-
σύνην. καίτοι πολλά γε ξυγκεχωρήκαμεν οὐ ξυμβαί-
νονθ' ἡμῖν ἐν τῷ λόγῳ. καὶ γὰρ ἐπιστήμην ἐπιστή-

καὶ οὐχὶ αἱ ἄλλαι] αἱ in plurimis libris, etiam Bodl. Vat. Θ. Coisl. Par. BCEFG. Ven. Σ. omissum est, utpote praecedenti syllaba absorptum.

Cap. XXIII. P. 175. B. καὶ οὐ δυνάμεθα εὑρεῖν] V. οὐδαμῇ. Sed οὐ praebuerunt Bodl. Vat. Θ. Ven. ΞΣ. Par. BEFG. Ambr. Ang. Barb. Vind. Flor. a. b. c. i. o. Pro εὑρεῖν Bodl. Vat. Ven. ΞΣ. Coisl. Par. BCEFG. alii multi ἔχειν, errore manifesto.

Cap. XXIII. P. 175. ὅτι οὐδὲν χρηστὸν π. σ. σκοπῶ] V. p. 172. C.

B. νῦν δὲ — πανταχῇ γὰρ —] V. ad Lachet. p. 184. D.

C. μεγαλοπρεπῶς ξυνεχωρήσαμεν] admodum liberaliter concessimus. — ἀμωσγέπως, una saltem ratione. Quod quorsum pertineat, declaratur proximis verbis: ἡ γὰρ ἡμετέρα ὁμολογία φησὶ (αὐτὸν) αὐτὰ εἰδέναι ὅτι οὐκ οἶδεν, concessimus enim eum scire, nescire se illa quae nesciat. Schol. ad h. l. ἀμωσγέπως· τοῦτο ἐν ἴσῳ τῷ καθ' ὁντινοῦν τρόπον. ἔνιοι τὸ μετρίως. παρὰ Πλάτωνι τὸ ἐκ παντὸς τρόπου. male. De proximo οὐδενὸς ὅτου per attractionem explicando v. Hermann. ad Viger. p. 709. Matth. Gr. §. 483.

D. εὐηθικῶν τυχοῦσα —]

μης εἶναι ξυνεχωρήσαμεν, οὐκ ἐῶντος τοῦ λόγου οὐδὲ
φάσκοντος εἶναι· καὶ ταύτῃ αὖ τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τὰ
τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν ἔργα γιγνώσκειν ξυνεχωρήσα- C
μεν, οὐδὲ τοῦτ' ἐῶντος τοῦ λόγου, ἵνα δὴ ἡμῖν γέ-
νοιτο ὁ σώφρων ἐπιστήμων ὧν τε οἶδεν, ὅτι οἶδε,
καὶ ὧν μὴ οἶδεν, ὅτι οὐκ οἶδε. τοῦτο μὲν δὴ καὶ
παντάπασι μεγαλοπρεπῶς ξυνεχωρήσαμεν, οὐδ' ἐπι-
σκεψάμενοι τὸ ἀδύνατον εἶναι, ἅ τις μὴ οἶδε μηδα-
μῶς, ταῦτα εἰδέναι ἀμωςγέπως· ὅτι γὰρ οὐκ οἶδε,
φησὶν αὐτὰ εἰδέναι ἡ ἡμετέρα ὁμολογία· καίτοι, ὡς
ἐγῷμαι, οὐδενὸς ὅτου οὐχὶ ἀλογώτερον τοῦτ' ἂν
φανείη. ἀλλ' ὅμως οὕτως ἡμῶν εὐηθικῶν τυχοῦσα ἡ D
ζήτησις καὶ οὐ σκληρῶν, οὐδέν τι μᾶλλον εὑρεῖν
δύναται τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ τοσοῦτον κατεγέλασεν
αὐτῆς, ὥςτε ὃ ἡμεῖς πάλαι ξυνομολογοῦντες καὶ
ξυμπλάττοντες ἐτιθέμεθα σωφροσύνην εἶναι, τοῦτο
ἡμῖν πάνυ ὑβριστικῶς ἀνωφελὲς ὂν ἀπέφαινε. τὸ
μὲν οὖν ἐμὸν καὶ ἧττον ἀγανακτῶ· ὑπὲρ δὲ σοῦ,
ἦν δ' ἐγώ, ὦ Χαρμίδη, πάνυ ἀγανακτῶ, εἰ σὺ τοι-
οῦτος ὢν τὴν ἰδέαν καὶ πρὸς τούτῳ τὴν ψυχὴν σω- E
φρονέστατος μηδὲν ὀνήσει ἀπὸ ταύτης τῆς σωφρο-

ὁ ὀνοματοθέτης τοῦτο] Sic Par. C. Ambr. Ang. Barb. Flor. b. Vulgo *ὁ νομοθέτης*. Flor. i. *ὀνομαθέτης*.

C. *οἶδε μηδαμῶς, ταῦτα εἰδ.*] Sic codd. omnes praeter Par. E., qui cum Steph. habet *μηδαμῇ*. Dein Bodl. Vat. Θ. *ἄλλως γέ πως*.

D. *πάνυ ὑβριστικῶς*] Par. EF. cum Steph. *ὑβριστικῶς πάνυ*.

Ita *εὐήθεια* et *εὐήθης* non raro dicitur de simplici facilitate, quae sibi aliquid persuaderi patitur. v. ad Hipp. min. p. 371. E. Itaque *σκληροί* sunt qui rigide suam tuentur sententiam. Mox *συμπλάττοντες* est confingentes, comminiscentes

τὸ μὲν οὖν ἐμὸν καὶ ἧττον ἀγ.] Non abundat *καί*, sed eodem modo positum est, quo frequentatur in formulis *καὶ μάλιστα*, *καὶ μάλα*, *καὶ πάνυ*, et similibus. Dein *ὑπὲρ δὲ σοῦ πάνυ ἀγανακτῶ* dictum ut Alcibiad. I. p. 119. C. *ἀγανακτῶ ὑπέρ τε τοῦ σοῦ καὶ τοῦ ἐμαυτοῦ ἔρωτος*. Theaet. p. 490. E. *αἰσχυνοίμην γὰρ ἂν ὑπὲρ ἡμῶν*. Crit. p. 45. E. *καὶ ὑπὲρ ἡμῶν τῶν σῶν ἐπιτηδείων αἰσχύνομαι*. Gorg. p. 457. D. *τοὺς παρόντας ἄχθεσθαι ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν*. Apolog. Socrat. p. 23. E. *Μέλητος ὑπὲρ τῶν ποιητῶν ἀχθόμενος*.

σύνης μηδέ τί σ' ὠφελήσει ἐν τῷ βίῳ παροῦσα. ἔτι
δὲ μᾶλλον ἀγανακτῶ ὑπὲρ τῆς ἐπῳδῆς, ἣν παρὰ τοῦ
Θρᾳκὸς ἔμαθον, εἰ μηδενὸς ἀξίου πράγματος οὖσαν
αὐτὴν μετὰ πολλῆς σπουδῆς ἐμάνθανον. ταῦτ' οὖν
[πάνυ μὲν οὖν] οὐκ οἴομαι οὕτως ἔχειν, ἀλλ' ἐμὲ
φαῦλον εἶναι ζητητήν· ἐπεὶ τήν γε σωφροσύνην μέγα
τι ἀγαθὸν εἶναι, καὶ εἴπερ γε ἔχεις αὐτό, μακάριον
176 εἶναί σε. ἀλλ' ὅρα εἰ ἔχεις τε καὶ μηδὲν δέει τῆς
ἐπῳδῆς· εἰ γὰρ ἔχεις, μᾶλλον ἂν ἔγωγέ σοι συμβου-
λεύσαιμι ἐμὲ μὲν λῆρον ἡγεῖσθαι εἶναι καὶ ἀδύνατον
λόγῳ ὁτιοῦν ζητεῖν, σεαυτὸν δέ, ὅσῳπερ σωφρονέστε-
ρος εἶ, τοσούτῳ εἶναι καὶ εὐδαιμονέστερον.

Καὶ ὁ Χαρμίδης, Ἀλλὰ μὰ Δί', ἦ δ' ὅς, ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, οὐκ οἶδα οὔτ' εἰ ἔχω οὔτ' εἰ μὴ ἔχω· πῶς γὰρ ἂν εἰδείην ὅ γε μηδ' ὑμεῖς οἷοί τέ ἐστε

P. 176. *εἰ ἔχεις τε καὶ μηδέν*] τε pro vulg. γε exhibuerunt Bodl. Vat. Θ. Ven. Ξ. Par. G. In Vind. et Flor. i. legitur *μὴ ἔχεις τε καὶ μ.*

B. *ὡς φῂς σύ;*] Sic optimi nec ii pauci codices loco vulg. *ὡς σὺ φῄς;*

εἰ δρᾷς τοῦτο] *εἰ* in codd. fere omnibus deest. Recte tamen servat Ven. Ξ. Par. F. a. pr. m., et Florr. Nam paratacticae protasi, qualem statuit Winckelmann. Praef. ad Euthydem. p. XII., hic certe locus non est. C. Fr. Herm. verba *εἰ δρᾷς τοῦτο*

E. *εἰ μηδενὸς ἀξίου πράγματος* —] Iungas hunc in modum: *εἰ ἐμάνθανον αὐτὴν μετὰ πολλῆς σπουδῆς οὖσαν (ἐπῳδὴν) πράγματος ἀξίου μηδενός*, si eam multo cum studio discebam, quum esset incantatio rei nullius pretii, h. e. *σωφροσύνης*, quam omni pretio destitutam esse apparuit. Genitivus *πράγματος* aptus nexusque est ex nomine *ἐπῳδὴν* ad *οὖσαν* intelligendo: est autem *ἐπῳδὴ πράγματος* hic quoque incantatio ad aliquid utilis; de quo loquendi genere ad p. 157. D. diximus.

ταῦτ' οὖν [πάνυ μὲν οὖν] οὐκ οἴομαι —] Mirum hoc *πάνυ μὲν οὖν* post *ταῦτ' οὖν* positum, quod ex *διττογραφίᾳ* ortum puto. Nisi forte alterum modo *οὖν* post *πάνυ μὲν* eiiciendum est. Deinde propter vim et gravitatem oppositionis ponitur accusativus *ἐμὲ φαῦλον ζητητήν*, licet *οἴομαι* praecedat: nimirum hanc esse legitimam loquendi rationem docebunt quae ad Symp. p. 175. C. p. 220. E. p. 223. C. adscripsimus. conf. Krüger. De Attractione p. 386 sqq. Post *ἐπεὶ* denuo intelligas *οἴομαι*.

P. 176. *λόγῳ ὁτιοῦν ζητεῖν*] neque posse quidquam ratione exquirere.

ἐξευρεῖν ὅ τι ποτ' ἔστιν, ὡς φῄς σύ; ἐγὼ μέντοι B
οὐ πάνυ σοι πείθομαι, καὶ ἐμαυτόν, ὦ Σώκρατες, πάνυ οἶμαι δεῖσθαι τῆς ἐπῳδῆς, καὶ τό γ' ἐμὸν οὐδὲν κωλύει ἐπᾴδεσθαι ὑπὸ σοῦ ὅσαι ἡμέραι, ἕως ἂν φῄς σὺ ἱκανῶς ἔχειν. Εἶεν. ἀλλ', ἔφη ὁ Κριτίας, ὦ Χαρμίδη, εἰ δρᾷς τοῦτο, ἔμοιγ' ἔσται τοῦτο τεκμήριον, ὅτι σωφρονεῖς, ἢν ἐπᾴδειν παρέχῃς Σωκράτει καὶ μὴ ἀπολίπῃ τούτου μήτε μέγα μήτε σμικρόν. Ὡς ἀκολουθήσοντος, ἔφη, καὶ μὴ ἀπολειψομένου· δεινὰ γὰρ ἂν ποιοίην, εἰ μὴ πειθοίμην σοὶ C
τῷ ἐπιτρόπῳ καὶ μὴ ποιοίην ἃ κελεύεις. Ἀλλὰ μήν, ἔφη, κελεύω ἔγωγε. Ποιήσω τοίνυν, ἔφη, ἀπὸ ταυτησὶ τῆς ἡμέρας ἀρξάμενος. Οὗτοι, ἦν δ' ἐγώ, τί βουλεύεσθον ποιεῖν; Οὐδέν, ἔφη ὁ Χαρμίδης, ἀλλὰ βεβουλεύμεθα. Βιάσει ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, καὶ οὐδ'

arbitrio suo eiecit, quia pro εἰ scribendum fuerit ἐάν. Quod noli credere, quum post εἰ etiam alibi deinceps ἢν vel ἐάν inferatur; cuius generis exempla ad Phaedon. p. 93. B. attulimus. Sed hanc ipsam loquendi variationem caussam extitisse putamus, cur εἰ in codd. plurimis omissum sit.

ἢν ἐπᾴδειν παρέχῃς] V. ἵν' ἐπᾴδειν παρέχ. quod e Bodl. Vat. Θ. Vindob. et corr. Coisl. emendatum est. Correxerat iam Heindorf.

καὶ μὴ ἀπολίπῃ] Bekker. coni. ἀπολείπῃ, probante Hirschig.

B. ἢν ἐπᾴδειν παρέχῃς—] Ad παρέχῃς intelligas σεαυτόν, quam omissionem ne mireris, solent pronomina reflexiva huic verbo non semper adiungi. De Rep. III. p. 411. A. ὅταν μέν τις μουσικῇ παρέχῃ καταυλεῖν κ. τ. λ. sc. ἑαυτόν. Protag. p. 348. A. ἕτοιμος εἰμί σοι παρέχειν ἀποκρινόμενος. ubi int. ἐμαυτόν. Gorg. p. 475. E. ἀλλὰ γενναίως τῷ λόγῳ, ὥσπερ ἰατρῷ, παρέχων ἀποκρίνου, ad quem locum plura adscripsimus. Ceterum conf. ad p. 157. C. Formulam οὔτε μέγα οὔτε σμικρὸν ad Apolog. Socrat. p. 19. C. illustravimus.

ὡς ἀκολουθήσοντος —] Intelligi potest διανοοῦ aut simile aliquod verbum, velnti οὕτω διανοοῦ. v. Matth. Gr. §. 568. 2. Eodem modo explicandum quod mox sequitur Ὡς βιασομένου.

C. Οὗτοι, ἦν δ' ἐγώ] Heus, inquam ego, quid facere vultis? v. Matth. Gr. §. 312. 1.

ἀλλὰ βεβουλεύμεθα] Similiter Criton. p. 46. A. οὐδὲ βουλεύεσθαι ἔτι ὥρα, ἀλλὰ βεβουλεῦσθαι. Verbi cum infinitivo iuncti usum exemplis illustravit Schweighauser. Lexic. Herodot. T. I. p. 125.

ἀνάκρισίν μοι δώσεις; Ὡς βιασομένου, ἔφη, ἐπειδήπερ ὅδε γε ἐπιτάττει. πρὸς ταῦτα σὺ αὖ βουλεύου ὅ
D τι ποιήσεις. Ἀλλ' οὐδεμία, ἔφην ἐγώ, λείπεται βουλή· σοὶ γὰρ ἐπιχειροῦντι πράττειν ὁτιοῦν καὶ βιαζομένῳ οὐδεὶς οἷός τ' ἔσται ἐναντιοῦσθαι ἀνθρώπων. Μὴ τοίνυν, ἦ δ' ὅς, μηδὲ σὺ ἐναντιοῦ. Οὐ τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ἐναντιώσομαι.

ἀνάκρισιν δώσεις;] neque causae recognitionem concedes? Usus enim est vocabulo forensi, de quo v. Valesium ad Harpocrat. p. 7. Harpocration: Ἀνάκρισις· ἐξέτασις ὑφ' ἑκάστης ἀρχῆς γινομένη πρὸ τῶν δικῶν περὶ τῶν συντεινόντων εἰς ἀγῶνα.

PROLEGOMENA

AD

ALCIBIADEM I.

PROLEGOMENA

ad

ALCIBIADEM PRIMUM.

Singularis fuit eius libri, qui Alcibiadis prioris nomen in fronte gerit, fortuna, siquidem a summae auctoritatis fastigio, quam olim apud philosophiae Platonicae amicos obtinuit, nuper repente in eam conditionem detrusus est, ut iam multis vix lectione dignus videatur. Constat enim inter omnes, veteres Platonicos huic dialogo tantum pretii tribuisse, ut in eo universae philosophiae Platonicae semina inclusa esse sibi persuaderent ideoque librum uberrimis commentariis illustrarent: in quo scriptionis genere praeter Democritum Platonicum, Longini aequalem, Iamblichum, Damascium, Harpocrationem, alios, quorum opera perierunt, ***Proclus*** maxime et ***Olympiodorus*** elaborarunt *). Nec apud alios libro honos suus defuit, si quid ex frequenti locorum, quos magnam partem in annotatione notavimus, commemoratione apud optimos quosque scriptores colligere licet. Et mansit honorifica haec de eo existimatio ad nostram usque aetatem, qua primum exstiterunt qui eius fidem et auctoritatem acriter impu-

*) V. Creuzer Edit. Procli et Olympiodori F. I. Fasc. I.. p. XIV sqq. coll. Diogen. Laert. III. 62. Albini Frag. Cap. VIII.

gnarent. Fecerunt hoc viri eximii, Schleiermacherus *) et Astius **), qui quum Platonis artem et subtilitatem in eo desideravissent, plurimos naevos vel in rebus ad historiam pertinentibus vel in argumentandi ratione vel in rerum tractatione et disputationis materia deprehendere sibi visi sunt. Nec tamen defuit qui desertae relictaeque causae patrocinium susciperet. Exstitit enim paullo post Ios. Socherus ***), qui etsi singula accusationis capita non est persequutus, tamen subtili disputatione ostendit, qua ratione fides libri in magnam suspicionem adducti sustentari posset. Ac fatemur nobis quidem causam videri nondum ad liquidum esse perductam planeque diiudicatam. Quocirca eam denuo sub examen vocare placuit atque experiri, num forte dubitationes et controversiae ab acutissimis hominibus motae aliquo modo componi possent †).

Plura autem genera sunt argumentorum, quibus scripti alicuius Platonici auctoritas defendi possit. Primum enim ipsum loquendi genus examinandum est, in quo si quid deprehendatur, quod vel ab ipsius scriptoris consuetudine recedat vel ea aetate, qua literis consignatum esse fertur, indignum sit, nemo infitias ibit iustas teneri malae suspicionis causas et rationes. Deinde de rebus ad historiam pertinentibus videndum est. Nam si quid praeter causam idoneam vel in factis et rebus gestis vel in temporum rationibus scriptum est contra certam historiae fidem; si quid sine probabili aliqua ratione aliter atque alias ab eodem scriptore exponitur; si philosopho placita et decreta tribuuntur, quae cum ipsius sentiendi cogitandique ratione dissentiant; certissima profecto habebimus fraudis documenta, quae vel indoctum moveant, ut vulgarem de libri auctore opi-

*) Opp. Plat. ll. 3. p. 295 sqq. et in annotat.

**) De Vita et Scriptis Platon. p. 435 sqq.

***) De Scriptis Platon. p. 112 sqq.

†) Idem postea fecerunt etiam Car. Fr. Hermann. Histor. Philos. Platon. I. p. 439 sqq. C. Steinhart Opp. Platon. ab Hier. Müllero Germ. Transl. Vol. I. p. 135 sqq. et Ed. Munk. Die natürl. Ordnung der Plat. Dialogen p. 105 sqq.

nionem suspectam habeat. Tertium est, ut de universi operis argumento, consilio, ratione et descriptione quaeratur. Neque enim fieri ullo modo potest, ut, si quod opus aut in tractando aliquo argumento versetur, quod vel a temporum ratione abhorreat vel scriptoris sentiendi cogitandique consuetudini contrarium sit, aut centoni alicui simile et ex variis veluti pannis male contextum omni partium convenientia et consilii unitate atque simplicitate careat, tale igitur opus fieri non potest, ut Platoni auctori recte tribuatur, quem novimus et in deligenda scribendi materia et describendis connectendisque singulis operum suorum partibus sollertissime esse versatum. Denique animus advertendus est etiam ad materiae tractationem, quae vel in scenico dialogi apparatu vel in disserendi forma et ratione cernitur. Debet enim tempus et locus colloquii ipsi argumento bene convenire; debet morum notatio talis esse, quae non abhorreat a verisimilitudinis legibus; debet actio recte et ordine procedere ideoque sermo iustum habere initium, progressionem atque finem. Praeterea disputatio ita comparata sit necesse est, ut omnia apte cohaereant; ut nihil desideretur, quod ad argumenti explicationem requiratur; nihil additum reperiatur, quod otiose redundet nec quidquam conferat ad vim argumentandi vel ad ornatum et elegantiam; denique ut nihil iciune, nihil insulse, nihil putide et absurde disseratur. Haec omnia igitur a nobis, qui libri huius fidem et auctoritatem defendere instituimus, diligenter erunt respicienda atque eo modo illustranda, ut rationes adversus illam allatae vel diserte redarguantur vel sua sponte concidant. Utemur enim moderatione quadam, ne omnia ac singula cum taedio lectorum ponamus, nihil autem eorum praetermittamus, quae specie quadam videantur etiam hominum acutorum oculos praestingere posse. Praeterea ipsam causam tractabimus, neque cum ullo homine nobis disceptatio erit: unde saepe adversus rationes et argumenta pugnabimus ita, ut eorum auctores non nominentur; quamquam hoc ut saepe fieret, res ipsa postulare visa est.

Erit autem disputationis nostrae haec ratio et descriptio, ut quaecunque ad loquendi usum et ad

res historiae fide illustrandas pertineant, ea in commentariis ipsi Platonis orationi subiunctis tractemus. Talia enim quoniam ita tantum possunt recte diiudicari, si ipsa scriptoris verba ob oculos habeantur, a praevia hac disquisitione seiungere consultum duximus. Praeterea etiam de singularum argumentationum et conclusiuncularum vi et connexione in commentariis explicabimus. Quaecunque autem ad universi libri argumentum et consilium itemque ad materiae tractationem pertinent, hac praefatione ita illustrabimus, ut, quantum fieri possit, malae suspicionis causae et argumenta removeantur. Itaque primum libri argumentum perpetua oratione enarrabimus; deinde dicemus de eiusdem proposito ac descriptione; denique examinabimus formam et rationem disserendi in eo adhibitam. Quibus omnibus expositis quid de tota controversia iudicari oporteat, clarius apparitu-rum esse speramus. Et argumentum quidem libri hoc est.

In exordio sermonis Socrates Alcibiadem, sibi forte obviam venientem, ita alloquitur: Miraberis fortasse, inquit, quod ego, qui primus fere te amaverim, nunc, posteaquam ceteri amatores tui te deseruerunt, neutiquam a te abalienatus sum, sed post tam multos annos iam te rursus compello. Quod autem his proximis annis a consuetudine tua et familiaritate abstinui, eius rei causa non humana quaedam, sed divina fuit, de quo postea. Nunc vero nihil fuit, quod me prohiberet, quominus rursus ad te accederem, neque in posterum futurum arbitror. Interea tamen, quomodo te erga amatores tuos gereres, studiose observavi, atque animadverti neminem illorum fuisse, quin superbia tua et arrogantia a tui amore averteretur. Causae autem, cur eos adeo contemneres ac despiceres, hae fuerunt. Putas enim te nullius hominis ope et auxilio indigere, quum et corporis et animi bona cumulata habeas. Nam ut omittam divitias, quibus non adeo multum tribuere videris, et pulcritudine tua et generis nobilitate et cognatorum, praecipue Periclis, potentia atque auctoritate maxime superbire consuevisti. Hac autem superbia tua quum ceteros amatores omnes a te deterrueris, miraturum te esse existimo, cur ego te amare non desinam. Ad

haec Alcibiades: Hoc ipsum ego te volebam interrogare, quid taudem sperans atque cogitans me perpetuo secteris, ita ut, ubicunque versor, ibi tu quoque compareas. Cui Socrates: Quum ergo hoc scire aveas, facilem, opinor, mihi dicenti praebebis aurem; quamquam ego quemadmodum aegre hunc sermonem institui, ita aegre dicendi finem inveniam. Dudum autem meus erga te amor evanuisset, si te iis bonis, quae modo commemoravi, acquiescere vidissem. Nunc vero te multo maiora spectare atque cogitare scio. Existimas enim te, simulatque rebus publicis interesse queas, id quod brevi futurum est, protenus Atheniensibus demonstraturum, quantis honoribus dignus sis, ideoque mox ad tantum potentiae et auctoritatis fastigium escensurum, ut non modo inter Graecos, sed etiam inter barbaros, adeoque per universum terrarum orbem futurus sis longe celebratissimus. Iam si quaeris, cur ego te tam alta spectantem non deseram, causam rei omnem tibi aperiam candide et ingenue. Puto enim te sine meo auxilio non posse eo, quo tendis, pervenire, eaque ipsa causa est, cur deus mihi nunc demum rursus tecum colloqui concesserit. Nam quum esses aetate imbecillior, verendum sane fuit, ne sermones mei irriti essent prosperoque eventu carerent; nunc autem ad id aetatis pervenisti, ut non frustra institutum iri hoc colloquium sperare liceat *). His auditis miratur Alcibiades, quod Socrates dixerat, fieri non posse, ut sine ipsius auxilio consilia sua perficeret. Cui ille ita pollicetur se huius rei causam explicaturum, si velit cum ipso instituere sermonem longiorem. Itaque dehinc orditur colloquium, cui hoc est propositum, ut Alcibiades rerum gravissimarum ignorantiae coarguatur et ad meliorem sui cognitionem perducatur. Hoc nimirum illud ipsum est auxilium, quod Socrates superbo et elato adolescentulo praestare constituit.

Est autem summa sermonis fere haec. Vis ergo, o bone, inquit Socrates, brevi tempore reipublicae dare operam atque saluti civitatis consulere. Si igi-

---

*) P. 103 — 105. E.

tur ego te in suggestum prodeuntem *) interrogem, num tu ceteris omnibus melius perspecta habeas ea, de quibus verba facturus sis, facile praevideo id te affirmaturum. Atqui ego de hac re non sine causa idonea dubitare mihi videor. Quae enim novimus, ea vel ab aliis didicimus, vel ipsi excogitavimus et reperimus. Iam vero quae tibi dudum scire et cognovisse visus es, ea certe discere ab aliis aut exquirere supervacaneum iudicavisti. Nullum autem tempus fuit, quo ea, quae ad gubernandam rempublicam necessaria sunt, didiceris. Nam quae in ludo puerorum didicisti, de iis Athenienses consultare non solent. Si autem de aliis rebus deliberant, artium peritos in consilium adhibent nulla habita pulcritudinis aut nobilitatis aut opulentiae ratione. Quibusnam igitur in rebus eos poteris consilio tuo adiuvare? Nimirum in negotiis ipsorum, ut ais, recte prudenterque administrandis, quum de bello et pace aliisque rebus ad civitatem pertinentibus consultant. At vero ad haec omnia cognitio eius, quod melius est, requiritur, quemadmodum ad luctandum scire opus est, quibuscum et quando et quo modo certamen iniri satius sit. Quidnam igitur illud est, quod melius esse dicis in republica moderanda? Nimirum hic iustitia et iniustitia respicienda est. Ergo te iuris peritum esse oportet **).

His explicatis Socrates arguit Alcibiadem nunquam haec didicisse, quum nullum tempus possit inveniri, quo ea pervestigare et explorare instituerit. Nam ante pueritiae tempus talia non posse comprehendi atque meditando exquiri; in pueritia autem eum cum aequalibus conversantem sibi iam visum esse ista omnia percepisse accurateque intellexisse. Itaque Alcibiades, his dialectices laqueis se expediturus, respondet, etsi harum rerum nullum habuerit magistrum, tamen a populi multitudine se didicisse, quid iustitiae conveniat, quid ei repugnet. At vero Socrates populum malum censet iustitiae esse magi-

---

*) Nemo enim Athenis aetatis causa, dum ex ephebis excessisset, prohibitus est, quominus publice verba faceret. v. Schömann. De Comit. p. 105 sq.

**) P. 106. A. — 109. C.

strum, qui ne talorum quidem ludum quemquam possit recte edocere. Cui ille satis acute reponit eadem se ratione, qua sermonis patrii notitiam a populo acceperit, etiam iustitiae cognitionem illi acceptam referre. Verum Socrates quamquam largitur Graece loquendi facultatem a populo posse addisci, ut qui eandem loquendi consuetudinem constanter teneat et observet; tamen de iustitiae institutione ac disciplina idem iudicari non posse arbitratur, propterea quod populus de iusto atque iniusto mirifice ambigat ac dissentiat. Cuius argumenti vim atque pondus sentiens adolescentulus eo tandem perducitur, ut se iustitiae imperitum esse confiteatur *).

Sed ne sic quidem ille causam suam protenus deserit. Confugit enim a iustitia ad utilitatis rationem, raro Athenienses monens de eo, quod iustum sit, ac semper fere de eo, quod sit utile et expediat, deliberare; non esse enim utile idem atque iustum, propterea quod multis magnae iniuriae summam attulerint utilitatem, ac vicissim iustitia damnum. His auditis Socrates primum quidem argumentatur Alcibiadem ignorare, quid sit utile; deinde illud non esse ab honesto seiunctum contendit **). Quod quidem hac argumentatione efficere studet. Quidquid iustum est, inquit, id etiam honestum censetur. Quod autem honestum est, idem etiam bonum. Nam quamquam pro varia ratione una eademque res et bona et mala videri potest, veluti quum quis fortitudine, quae per se est bona et honesta, mortem sibi accelerat, id quod in malis numeratur, tamen quatenus quid honestum est, eatenus etiam in bonis ducitur. Ita fortitudo per se bona est, adeo ut nemo quisquam paullo cordatior eam vel cum ipsa vita velit permutare; timiditas autem et ignavia maximis malis annumeratur, eoque fit, ut hanc omnes aversentur; illam, quamvis saepenumero cum vitae iactura coniunctam, colant atque magni faciant. Ex quo consequitur iusta omnia esse bona, neque bonitatem

*) P. 109. C. — 113. C.

**) Fuisse hanc Socratis sententiam docuit Stäudlin. Geschichte der Moralphilosophie. p. 84 sqq.

atque honestatem seiungi a se invicem atque divelli posse *). His explicatis, etiam alia subiungitur rei demonstratio, manifesto tamen ducta illa ex verborum ambiguitate. Qui bene agit, inquit Socrates, is beatus est. Enimvero εὐ πραττειν apertum est duplici significatione intelligi, ut sit et recte agere et prospera uti fortuna. Sed hoc significationis discrimine neglecto Socrates ita pergit ratiocinari. Beatus qui dicitur, is boni gaudet possessione. Ergo recte agere bonum est. Idem vero etiam honestum censetur. Itaque bonum et honestum hac quoque argumentatione unum idemque esse evincitur. Iam vero bonum utile est, idemque antea vidimus etiam de iusto iudicari oportere. Ex quo apparet iustitiam ab utilitate non esse seiunctam, nec fieri unquam posse, ut iustitia per se spectata subinde mala sit **).

Fatetur iam Alcibiades se tamquam vertigine correptum mirifice iudicio suo fluctuare. Quod Socrates argumentum inscitiae ait esse, siquidem de iis rebus, quas aut certo cognoverimus, aut didicisse nobis non temere videamur, non soleamus ambigere multumque dubitare: arrogantis autem ac superbi esse, ea novisse sibi videri, quae revera nescias. Illam tamen inscitiam omnium turpissimam maximeque noxiam arbitratur, si quis sibi scire videatur res magnas atque graves, quas revera nesciat. In harum autem numero maxime habendas esse iustitiae, pulcritudinis, honestatis et utilitatis rationes, quarum qui sit imperitus, eum revera in maximarum rerum ignorantia versari. Itaque Alcibiadem denique graviter vituperat, quod multorum aliorum perversitatem imitatus prius ad rempublicam accedere decreverit, quam eorum adeptus sit scientiam, quae ad gerendam rempublicam necessario requirantur. Nam hoc quanquam plurimorum sit vitium, a quo ne Pericles quidem prorsus alienus mansisse videatur, ut qui neminem alium reddere potuerit prudentem ac sapientem, tamen eiusmodi esse censet, ut in homine ingenuo ferendum non sit ***).

*) P. 113. C. — 116. A.
**) P. 116. A. — D.
***) P. 116. D. — 119. A.

Verum haec omnia etsi Alcibiades facile concedit recte iudicata esse, tamen non multum referre arbitratur, utrum quis sapiens sit necne: plurimos enim Atheniensium, qui rempublicam administraverint, ipsius Socratis iudicio rudes et indoctos fuisse, ideoque sibi videri supervacaneum discendo multa atque exercendo operam perdere, praesertim quum futurum praevideat, ut ipse ingenii sui praestantia et naturae bonitate aemulos omnes facili negotio superet. Ad haec autem Socrates: Ista vero, inquit, tua animi indole et ingenio prorsus indigna sunt. Neque enim cum unis adversariis, qui in nostra civitate sunt, tibi erit contendendum; sed etiam cum externis hostibus subeundum certamen, sicuti fert consiliorum tuorum magnitudo. Quum igitur iis omnibus, qui quid laudabiliter gerere et administrare cupiunt, ad optima quaeque enitendum sit; tum tibi, qui rempublicam Atheniensium administare constitueris, haudquaquam in vulgaribus istis aut mediocribus studiis subsistendum est, sed id potius agendum, ut quam maxime virtute ac sapientia excellas, quo superior evadas iis, qui reipublicae nostrae maxime timendi sunt, Lacedaemoniorum atque Persarum regibus. Sed nec hac oratione reprimitur adolescentis superbia, qui Persarum et Lacedaemoniorum reges arbitratur aliarum rerumpublicarum principibus nihilo esse meliores. Quapropter Socrates iam id agit, ut prolixa oratione doceat tanta esse regum illorum bona et commoda, ut Alcibiades, quamvis generis nobilitate, educatione, divitiarum possessione, aliis bonis, maxime superbiat, tamen cum illis nullam subire queat comparationem. Qua quidem argumentatione superbissimo adolescenti tandem etiam illud eripitur, cuius causa maxime se dignum putabat, ad quem summi in republica honores deferrentur *).

Itaque nunc tandem confitetur, illud sibi agendum esse, ut melior fiat, rogatque Socratem, ut quo modo id effici queat, explicare et ostendere velit. Hic igitur ea de re communiter quaeren-

*) P. 119. B. — 124. B.

dum censet, siquidem ipse nulla ex parte illo melior sit, nisi quod meliore utatur tutore quam Pericle. Itaque nunc ea instituitur disputatio, unde Alcibiadem apparet ne illud quidem intelligere, quibusnam in rebus sibi elaborandum sit, ut ad maiorem virtutem et sapientiam perveniat. Cupimus, inquit Socrates, quam optimi fieri. At quanam in arte ita nobis erit elaborandum? Respondet ille: In ea certe, qua boni viri excellunt. Tum hic: At quaenam ista est? Ars rerum prudenter gerendarum et administrandarum. Sed quae tandem res intelliguntur? nimirum de equis domandis, de navibus gubernandis, de sarciendis vestimentis, aliisque id genus negotiis certe sermo esse non videtur. Tandem adolescens honorum cupidissimus se eas res intelligere ait, quae pertineant ad reipublicae administrationem. Cui Socrates: Easne igitur dicis, quibus aegrotantibus, metentibus, aut aliud quid facientibus praesumus? Ad haec ille: Non istas quidem dico, sed eas potius, quibus homines communiter aliquid facientes regere et moderari solemus. Ergo, inquit ille, quibus navigantes, canentes, saltantes moderamur; nam hi certe omnes faciunt negotia sua communiter. Cui Alcibiades: Minime vero, inquit; sed eos dico, qui vitae civilis communitate continentur. Hic vero Socrates denuo interrogat, quanam tandem arte civilia negotia administrentur. Respondet adolescens id unice bono consilio effici. Verum Socrates isto quidem adminiculo etiam in aliis negotiis gerendis opus esse monet, ideoque necessarium videri, ut finis eius et propositum in gubernanda republica curatius definiatur. Itaque ille boni consilii hanc vult esse vim, ut respublica et geratur melius et facilius conservetur. Quo accepto Socrates: Quid ergo est, inquit, quod civitates continet atque servat? Respondet ille: Amicitia atque concordia civium. Sed quonam modo, inquit Socrates, haec efficitur et servatur? Cui adolescens: Fieri hoc ita potest, si quisque civium sua negotia tractat. Sed ne hanc quidem responsionem Socrates probandam existimat, propterea quod ubi sua quisque negotia agat, dissensio nascatur atque discordia. Hic vero Alcibiades rursus eo deductus est, ut suam ipse ignorantiam confiteatur. Socrates tamen eum cohortatur, ne de se desperet, sed potius

curam gerat sui, quandoquidem ita futurum sit, ut quae ipsi desint possint aliquando addisci atque comparari *).

Posteaquam igitur eum commovere studuit, ut porro secum velit disputare, tandem hoc anquiritur, quid sit curam gerere sui. Hoc enim explicato Socrates causas ignorautiae istius et remedia inventum iri arbitratur. Pertinet autem cura nostri non ad ea, quae nostra appellamus, veluti ad illa, quae pedibus, manibus, universo denique corpori sunt propria. Enimvero corporis membra uostra quidem sunt, nec vero naturam nostram efficiunt aut absolvunt. Itaque accurate exquirendum est, qui nosmet ipsi simus et quid sit illud, in quo hominis natura, quae dicitur proprie, cernatur. Est autem id, quod re quapiam utitur, diversum ab eo ipso, quo utitur; hoc enim est instrumentum illius, qui quid facit. Ex quo efficitur, ut omne id, quo homo utitur, non ipse homo sit, sed ab eo diversum.

Iam vero quum corporis ministerio utamur, corpus quidem apparet homini servire, nec ad eius naturam proprie pertinere. Nam homo aut animo constat, aut corpore, aut utroque in unum coniuncto. Atqui corpus quidem certum est non esse ipsius hominis vim naturamque, propterea quod animi imperio, corporis servitio utimur. Ex quo ipso illud quoque consequitur, non animum atque corpus simul efficere hominis dignitatem et praestantiam. Relinquitur ergo, ut in uno animo virtus et praestantia humanae naturae posita sit. Itaque illi, qui corporis aut eorum, quae ad illud pertinent, divitiarum, honorum, pulcritudinis, aliarum rerum similium, curam gerunt, si accurate dicendum sit, non videntur semetipsos curare, ideoque nec vera sapientia instructi esse, quae ex una sui cognitione oritur, neque iis recte potest attribui, qui artis alicuius ad corporis cultum pertinentis periti sunt. Quum vero unus animus sit, quo humana natura absolvitur, te qui vere amat, o Alcibiade, non corpus tuum, sed animum potius amare debet. Qua in re quoniam ceteri amatores tui cum vulgo erraverunt, evenit illud, de quo

*) P. 124. B. — 127. D.

antea loquebamur, ut hi te deseruerint, ego te constanti amore prosequar. Nam animum veri rectique amantem perpetuo diligimus. Tu autem nunc in eo aetatis flore constitutus es, ut quum forma et pulcritudo corporis decedat, ipse animus tuus iam vigere demum incipiat. Ubi igitur hanc tibi conservaveris animi virtutem neque turpi plebis adulatione contaminaveris, nunquam futurum est, ut amare te desinam *).

Hac oratione commotus adolescens et vi veritatis perculsus protenus Socratem illud rogat, qua ratione nostri curam optime geramus. Itaque hic vim et sententiam dicti illius Delphici: Nosce te ipsum, declarare instituit. Qua in disputatione utitur comparatione ad id, quod explicaturus est, illustrandum haud sane inepta. Quemadmodum, inquit, si quis oculo corporis praeciperet, ut se ipsum contemplaretur, is nihil aliud vellet fieri, quam ut oculus id consideraret, cuius vi semet ipsum cerneret, id est oculum alium eiusque aciem; ita qui hominem iubet semet ipsum noscere, eum vult intueri et considerare id, quod ipsi est simillimum et veram humanitatem complectitur, hoc est animum eiusque partem praestantissimam. Est autem in animo nostro nihil melius mente et sapientia, qua una maxime ad similitudinem cum deo evehimur. Hanc igitur qui intuetur, is res divinas atque sapientiam cernere indicandus est, eoque simul ad sui cognitionem pervenire. Ex quo nascitur etiam prudentia sive *σωφροσύνη*. Nam qui se ipsum novit, is mentem habet bene temperatam ideoque prudens est; qui se contra ignorat, vera destituitur prudentia ac ne rerum quidem suarum intelligentiam habet ullam, si quidem diiudicare non potest, utrum bonae an malae sint. Atque ex his omnibus evidenter apparet eiusmodi hominem nec ad rempublicam administrandam idoneum esse, si quidem is, qui se suasque res ignorat, ne aliorum quidem cognitionem habebit. Neque enim intelliget, quid sibi faciendum sit, ideoque in curandis negotiis publicis turpiter peccabit.

---

*) P. 127. D. — 132. A.

Quum autem qui peccat, idem miser sit, cum, qui se non noverit, in publicis pariter atque privatis rebus gerendis miserum esse consequitur, adeoque alios quoque reddere miseros, quum sublata virtute nec civitatibus opes atque divitiae ullam afferant utilitatem.

His explicatis Socrates denique Alcibiadem graviter cohortatur, ut, priusquam rempublicam capessat, ipsi virtuti studeat; nam ita demum futurum esse, ut et sibi et civitati veram afferat utilitatem. Si tu atque cives tui, inquit, iustitiam et temperantiam colueritis, hoc vobis continget, ut et deo cari sitis et divinum illud intuentes vosmet ipsos atque res vestras recte cognoscatis et vero etiam veram felicitatem consequamini. Sin autem iniuste egeritis et unice id, quod est expers divinitatis, respexeritis, futurum est, ut a recto et honesto recedatis. Nam potentia ratione et sapientia carens tantum abest ut in bonis numeranda sit, ut non minus periculosa videatur, quam si furioso alicui et insano quidvis faciendi potestas permittatur. Est autem melius, pulcrius et convenientius eum, qui nondum ad virtutis possessionem pervenerit, melioribus obedire, quam vicissim. Quod enim est deterius, id meliori servire par est, veraque nobilitas in sola animi virtute est posita, cui in alios deteriores debetur imperium.

Finito hoc sermone Alcibiades hanc animi nobilitatem sibi adhuc deesse ingenue confitetur, adeoque Socratem unum censet esse, qui sibi eam impertire possit. Quocirca sicuti ille se adhuc amator sectatus sit, ita vicissim ipsum se pollicetur in posterum id acturum, ut eius familiaritatem et consuetudinem perpetuo expetat. Quod quidem adolescentis consilium Socrates ita probat, ut lepidissime de amore nunc denuo conciliato iocetur. Gravissimis tamen verbis colloquium ita finit: Utinam, inquit, bonum consilium tuum ne in irritum cadat! At valde de te sollicitus sum, non quo naturae tuae et ingenio diffidam, sed vim et potentiam huius civitatis animadvertens magnopere vereor, ne tu atque ego aliquando vincamur*).

---

*) P. 132. A. usque ad fin.

Enarravimus hactenus dialogi argumentum. Sequitur ut paucis dicendum sit de eius fine atque consilio. De quo nobis quidem non videtur multum dubitari posse. Constat enim libellus duabus partibus principalibus, quarum priore Alcibiades inscientiae earum rerum, quae ad reipublicae tractationem opus sint, coarguitur; altera edocetur, nscientiam illam ita demum sublatum iri, si ad sui cognitionem perveniat suamque mentem propriis mentis viribus explorare condiscat. Ex quo perspicuum fit, quid tandem summum illud sit, quod Platoni in hoc dialogo conscribendo fuerit propositum. Dum enim philosophus ostendit, scientiam, qualem Socrates esse voluerit, unam esse publicae quoque felicitatis caussam et effectricem, quippe quae et vanae sapientiae opinionem auferat et quid iustum, honestum atque utile sit efficiatque veram civitatis concordiam, edoceat, simul etiam illius scientiae viam monstravit, quandoquidem docuit veram sapientiae adipiscendae rationem in eo contineri, ut quis ad sui cognitionem enitatur, quae non in alia re sit contenta, quam ut quis animi sui notitiam habeat, quae eadem etiam σωφροσύνην habeat sociam atque comitem. Quibuscum omnibus tamen prudentissimo consilio etiam aliud quid artissimo vinculo coniunctum est, quandoquidem eadem opera etiam declaratur, amor Socratis erga Alcibiadem quorsum tetenderit et quaenam fuerit illius in discipulo suo regendo moderandoque disciplina, studiis Atheniensium illi perniciosis utique contraria. Quae si vere iudicavimus, totius libri rationem ac descriptionem apparet prorsus esse Platonicam, siquidem Platonem constat in plerisque sermonibus suis hoc usum esse disserendi artificio, ut complurium rerum cognatarum, quarum aliae ad sapientiae doctrinam et rationem, aliae ad ipsius vitae communis usum referrentur, tractationem una opera perfecerit et sollertissima industria ad unum eundemque finem retulerit. Quod quidem in hoc libro perquam artificiose ita est institutum, in quo disputatio de scientia et sui cognitione ad reipublicae salutem necessaria artissimo vinculo cum descriptione Socraticae institutionis tamquam reipublicae rationibus longe saluberrimae nexa est atque

copulata*). Nec vero illud a Platonis arte abhorret, quod haec omnia magnam certe partem magis significantur quam dilucide explicantur. Quominus enim uberius illustrarentur, summus ille et extremus finis prohibuit, quem antea diximus libri auctorem in hac scriptione secutum esse. Habent igitur haec omnia certissima artis et ingenii Platonici signa **), unde, nisi aliae res id prohibeant, summo iure libri fidem auctoritatemque defendere liceat. Nec vero ipsa libri materia quidquam continere videtur, quod a Platonis mente et sententia abhorreat. Nam primaria quidem scriptionis pars, quae in Socrate defendendo cernitur, generoso discipuli animo nequaquam indigna est. Constat enim certissimorum testium auctoritate, Xenoph. Mem. I, 2, 12. et Aeschin. adv. Timarch. p. 169. ed. Reisk., inter crimina in Socratem coniecta non levissimum fuisse illud, quo Critiam et Alcibiadem corrupisse ferebatur. Quid igitur? putabimusne Platonis animum dedecere, quod istam adversariorum criminationem refellere studuerit atque luculento aliquo exemplo patefecerit, qua ratione Socrates Alcibiadem tractavisset et ad recti honestique studium incitavisset? An illud cum eius sententia pugnare censebimus, quod ipsos Athenienses arguit vani quidem ac superbi, sed omnibus naturae bonis cumulati adolescentis ingenium et mores corrupisse, quippe qui nec iusti et iniusti in administranda republica rationem duxerint, nec utilitatem ab honestate seiungere soleant, nec civilem prudentiam tenuerint recte quidem informatam illam? Nimirum haec omnia cum Platonis ratione in aliis sermonibus, maximeque in Gorgia et Republica exposita adeo conveniunt, ut

*) Aliter de hac re iudicavit Schleiermacher. l. c. p. 300 sqq.

**) Non possum assentiri Schleiermachero l. c. p. 297. ita scribenti: „Will der Leser näher untersuchen, was doch das Gespräch eigentlich will, so wird er nicht recht wissen, wohin er sich wenden soll, zuerst aber gewiss eingestehen, dass es von dem, was die zweite Ueberschrift verheisst, dass es nemlich von des Menschen Natur handeln soll, blutwenig enthält.“ Secundarias librorum Platonicorum inscriptiones grammaticis acceptas referri nota res est, nec ipsi Schleiermachero fuit incognita.

veluti pro quibusdam initiis eius atque rudimentis habenda videantur. Quocirca in priore quidem libri parte nihil reperitur, quod tanquam minus Platonicum notare et reprehendere liceat. Idem vero etiam de posteriore iudicandum est, quum disputatio illa de animi et rationis praestantia deque sui cognitione agitata nihil contineat, quod non possit cum Platonis doctrina facillime conciliari. Quod enim docetur humanitatem, quae proprie dicatur, in una mente et ratione inesse, quae divinam habeat originem, ideoque cum rebus divinis maximam cognationem referat, fuit hoc placitum Platoni cum Socrate commune, ut apparete Xenoph. Mem. I, 4, 8. Cicer. De Nat. Deor. II, 6. III, 11. Phaedon. p. 80. A. sqq., p. 94. B. sqq. Phileb. p. 16. C. Legg. V. in. Timaeo passim. Ab hac igitur profectus sententia philosophus etiam sui cognitionem definivit ita, ut eam maxime ad rationis ac divinitatis conscientiam revocaret, unde effloresceret ἡ σωφροσύνη, de qua legas Charmid. p. 164. D. sqq. et nostra ad eum librum Prolegomena. Quanquam igitur haec disputationis pars est paullo obscurior, quae tamen obscuritas maxime ineptis glossematis nata est; tamen ea nihil complectitur, quod Platonis rationi vel doctrinae adversetur. Nam quemadmodum in Republica et Legibus ex eo, quod animus sit pars hominis praestantissima, colligitur eum maxime curari et erudiri oportere, ita in Alcibiade cognitio sui in animi et rerum divinarum notitia inesse docetur, propterea quod animum omnem humanitatem efficere et cum rebus divinis artissima necessitudine contineri demonstratur.

Videmus igitur ipsum dialogi argumentum eiusque descriptionem nihil habere, quod Platonis ingenio et sollertia indignum sit. Progredimur ad considerandam materiae tractationem, quae vel in scenico sermonis apparatu vel in disserendi forma et ratione cernitur. Et scenicus quidem ornatus operis etsi graviter a quibusdam criticis vituperatus est, tamen rebus accurate consideratis nihil inepti aut insulsi habere videtur. Nam tempus colloquii ipsi argumento convenienter constitutum, quandoquidem ex eo simul perspicitur Alcibiadem per breve tantum tempus Socratis familiaritate et institutione usum esse. Habitum fingitur colloquium paullo ante expeditio-

nem adversus Potidaeam susceptam, sicuti ex iis apparebit, quae ad p. 103. A. disputavimus. Quo tempore quod Socrates Alcibiadi post longius temporis intervallum rursus appropinquasse narratur, id minime pugnat cum illis, quae Sympos. p. 215. D. sqq. et Protagor. in leguntur, siquidem quae ibi narrantur, in ea tempora incidunt, quae postea sunt insecuta. Locus porro, etsi non designatur accuratius, facile tamen cogitari potest percommodus: fingere enim licet adolescentulum Socrati casu in via publica obvium. Actio ipsa, hoc est colloquium, iustum habet initium, progressum atque exitum, quandoquidem Alcibiades mira quadam rerum conversione tandem eo permovetur, ut, quum antea Socratis amorem superciliose sprevisset, postremo ipse eum amanter sectari decernat. Sed singularis videtur morum notatio, quae a Schleiermachero et Astio acerbissime exagitata est. Pervicax enim illud et protervum Alcibiadis ingenium adeo non adumbratur ac depingitur, ut, si a paucis quibusdam sermonis partibus discesseris, vix aliquod eius vestigium cernas. At enim vero nobis quidem ne hac quidem in re verisimilitudinis leges a scriptore neglectae esse videntur, modo meminerimus, qua opportunitate et quo consilio sermo habitus fingatur. Etenim fastus et superbia Alcibiadis et in principio sermonis cernitur et eo loco depingitur satis vividis coloribus, ubi de sua generis nobilitate et ingenii praestantia loquens inducitur. Quod autem adolescens, posteaquam Socratis amorem fastidiose ac superbe repudiavit, nihilominus deinceps sermonem cum eo instituit, et instituit ita, ut fere partes obsequiosi discipuli agens se reprehendi ac redargui patiatur, hoc tantum abest ut mirum nobis videri debeat, ut ad ipsam rerum veritatem adumbratum videatur. Posteaquam enim ille Socratem audivit divina quadam admonitione ductum suam familiaritatem rursus appetere adeoque solum sibi videri idoneum, cuius ope ipse ad altum illud, quod spectabat, dignitatis et potentiae fastigium pervenire possit, opportunitatem cum eo colloquendi avide amplectitur. Sed ubi semel cum eo colloquium instituit, ita se eius sermonibus allici ac teneri sentit, ut non modo magistrum ignorantiam ipsi exprobrantem non moleste ferat, sed etiam cupide eius sententiam sciscitetur ac

tandem eum studiose sectari constituat. Nimirum erat Alcibiades vario et versatili ingenio, ut facile in utramque partem moveretur. Itaque Socratem audiens eius oratione solebat ita deleniri atque eo modo affici, ut pristinae oblitus levitatis optima quaeque consilia caperet nec magistri monita et praecepta temere aspernaretur. De qua re divinus est locus Symposii p. 216. A. B. C., quocum contendisse iuvabit illa Xenophontis Mem. I, 2, 18. *οἶδα δὲ κἀκείνω* (Critiam et Alcibiadem) *σωφρονοῦντε, ἔςτε Σωκράτει συνήστην, οὐ φοβουμένω, μὴ ζημιοῖντο ἢ παίοιντο ὑπὸ Σωκράτους, ἀλλ' οἰομένω τότε κράτιστον εἶναι οὕτω πράττειν.* conf. ann. ad p. 135. C. Haec igitur omnia nobiscum reputantibus nescio quo modo semper visum est eam in hoc sermone exhiberi Alcibiadis adolescentis imaginem, quae ad ipsius vitae veritatem admodum diligenter expressa sit. Sed videamus nunc etiam de Socrate, in cuius moribus item fuerunt qui singulare quiddam sibi animadvertere viderentur. Ac primum quidem illud offensioni fuit, quod is in principio dialogi Alcibiadi operam suam commendat paullo insolentius. Nimirum hoc pugnare visum est cum illa urbanitate, qua alibi suam ipsius sapientiam callide celat ac dissimulat. At vero primum quidem nunc sese dei auctoritate et iussu agere dicit. Deinde quale tandem est illud officium, quod adolescentulo praestare vult? Nempe id unum agit *εἴρων* callidissimus, ut eum ad ignorantiae confessionem adigat. Quocirca nos quidem usitatam viri urbanitatem in hoc loco minime desideramus. At vero, inquiunt, illud certe non caret molestia quadam, quod urbanus scilicet Socrates tuus adolescentem subinde increpat gravius quam mos et consuetudo hominis verecundi ferre videatur. At enim vero quod a verecundia et modestia alienum sit, nihil a Socrate admitti meminimus. Quod autem subinde deplorat tristem ignorantiae conditionem, in qua versetur Alcibiades, hominemque praematura ingenii opinione mirifice inflatum acerbe castigat, id vel maxime decet eum, qui teste Xenoph. Mem. III, 9, 6. sibi persuaserat *τὸ ἀγνοεῖν ἑαυτὸν καὶ μὴ ἃ οἶδε δοξάζειν τε καὶ οἴεσθαι γιγνώσκειν, ἐγγυτάτω μανίας εἶναι*, et qui omnino in eos, qui sibi temerario fastu sapere videbantur, acrius invehi consueverat: de qua re ipsum audias Apolog.

Plat. c. 17. extr. et c. 26. verba facientem. Quocirca nos quidem ista orationis acrimonia, si qua est, minime offendit, praesertim quum in discipulo, quem diligeret, reprehendendo alia usus sit dicendi ratione, quam alibi in ridendis sophistis.

Verum hoc ipsum tale est, ut de disserendi ratione in hoc libro usurpata dicendum esse commoneat. Hic vero negari non potest utique aliquid singulare animadverti, quod quale sit, postea aperiam. Nunc enim universe dicam, quid mihi de hac re videatur. Igitur vere nobis videmur affirmare materiam operis bene esse instructam et dispositam, argumentationes apte conclusas, singulas denique sententias ita connexas et coagmentatas, ut nihil usquam hiet, nihil alieno ponatur loco, nihil temere intrusum inveniatur. Nam longiores illae declamatiunculae, quibus Socrates aliquoties utitur, etsi magnae offensioni fuerunt, tamen quia versantur in argumentis, quae non aliter nisi oratione perpetua commode poterant explicari, et universae scriptionis consilio prudenter accommodatae sunt, nihil profecto videntur habere, quod merito reprehendas, praesertim quum Socrates etiam alibi apud Platonem, sicubi res ita fert, longiores sermones recitet. Neque in eo haerendum est, quod adolescens aliquoties argutis et spinosis argumentationibus luditur, veluti p. 124 usque ad p. 127. D. Hoc enim nec abhorret a libri materia, siquidem ille vel sic ignorantiae convincitur, et pertinet simul ad ridendam sophistarum disciplinam et institutionem, qua Alcibiadem usum fuisse Socrates ipse significat et constat ex Protagora. Hactenus igitur res salva est. Sed singulare illud videtur, quod oratio subinde nimis fusa ac tortuosa est, quandoquidem Alcibiades etiam ea docetur, quae nemo dubitet vel sine magistri admonitione ab eo perspici potuisse, adeoque res per se clarae et porspicuae copiosa exemplorum commemoratione illustrantur, veluti p. 117. B. C. et p. 124. D. sqq. Hoc igitur illud est, quod maxime effecisse arbitramur, ut homines doctissimi nuper de libri fide et auctoritate, quantumvis antiquitatis testimonio confirmata, dubitare inciperent. Nec vero diffitemur eam rem nec nobis videri laude vel praeconio dignam. Veruntamen iidem non dubitamus contendere hanc unam molestiam minime esse talem, ob quam tota scriptio Platonis

nomini eripienda sit. Nam primum quidem reliqua omnia in ea Platonis ingenium spirant, aut certe eo non sunt indigna. Deinde nunquam potuimus nobis persuadere omnia Platonis opera sine discrimine ad summam perfectionis laudem fuisse elaborata, quum vel inter ea, quae philosophus maturiore composuit aetate, reperiantur, in quibus subinde viri artem et subtilitatem desideres. Denique causas quasdam videmur repperisse, cur in hoc libro non ea disserendi sollertia et elegantia cernatur, quam alias tersissimo scriptori propriam esse novimus. De qua re paucis exposuisse sufficiet. Et primum quidem illud respiciendum est diligenterque animadvertendum, quod Alcibiades talis informatur ac depingitur, qui etsi sophistarum aliorumque magistrorum usus disciplina sit *), tamen disserendi artem fere nullam habeat; ex cuius rei observatione bona pars istius inertiae scilicet et infacundiae iudicanda est, quam operis auctori tribuunt. Etenim quemadmodum philosophus alibi sophistas sic induxit loquentes, ut in notionibus distinguendis vel definiendis turpissime labantur, ita nunc eo modo dicentem fecit adolescentem Alcibiadem, ut quantumvis magna ingenii sui opinione inflatus tamen vel in iis rebus caecutire videatur, quae e vitae communis consuetudine depromtae sunt. Nimirum ita perspicue intelligitur, qualis fuerit hominis doctrina quaeque eruditio, quo tempore se Socrati in disciplinam dederit. Sed alia etiam sunt, quae satis patefaciant, cur minor in hoc opere cernatur artis perfectio. Quorsum referimus illud, quod scriptor videtur veram germanamque disserendi rationem Socraticam imitatione exprimere studuisse. Quemadmodum autem simplicissima quaeque ad imitandum difficillima sunt, ita etiam simplex illa disputandi ratio Platonem in devia quaedam abduxisse videtur, praesertim quum nondum talis scribendi artifex exstitisset, qualis postea factus est. Hoc igitur animadverso facile intelligemus, qui fiat, ut multa fusius et rerum minutarum exemplis interdum immoderatius congestis disputata sint quam pro ipsius Platonis consuetudine. Huc accedit denique, quod dialogus videtur

*) V. p. 106 B. conf. etiam Protagor. in. p. 317. B.

a philosopho compositus esse admodum adolescente. Scriptus est enim procul dubio intra Olymp. 94. 2. et 95. 1. h. e. intra a. 404 — 400. a. Chr. n. Id quod his argumentis evincitur. Primum quidem fieri nullo pacto potuit, ut ille vivo adhuc Alcibiade litteris consignaretur, quo tempore nostro certe iudicio nec Plato nec quisquam alius a se impetraturus erat, ut de viro in republica clarissimo talia, qualia in hoc sermone perscripta sunt, commentaretur. Quis enim tum sustinuerit illum ut adolescentem isto modo depingere, quo in hoc sermone factum est? Quocirca nec assentimur Hermanno Histor. Phil. Plat. I. p. 440. qui origines eius ad illa refert tempora, quibus iam clarius apparuerit, quam malos fructus contemtio disciplinae Socraticae ab Alcibiade animo suscepta reipublicae vel attulisset vel allatura esset. Nec vero suffragari possumus sententiae Steinharti Prolegg. ad Mülleri Interpretat. German. p. 152. coll. p. 138. qui Platonem censet hac scriptione sua Alcibiadem, iamiam a fastigio honoris atque gloriae iterum delapsurum, a periculosis studiis et malis consiliis avocare voluisse graviterque commonere, ut aliquando ad sapientem atque honestam rerum civilium tractationem reverteretur. Ista enim si Platoni fuissent proposita, philosophus certe rem longe aliter debuisset instituere, quam ab ipso factum est. Et quotusquisque est qui sibi persuadeat, philosophum tum paene adhuc imberbem in tantum temeritatis crimen incurrisse, ut virum summa auctoritate conspicuum aut publice increpare aut meliora admonere vel edocere apud animum constituerit? Enimvero nos quidem quo diligentius identidem sermonis universi argumentum consideravimus, eo certius semper in ea confirmati sumus sententia, ut eum mortuo demum Alcibiade, h. e. post Olymp. 94. 2. litteris exarari potuisse existimaremus, id quod tanto probabilius esse arbitramur, quia nec modestiae nec urbanitati fuisset consentaneum antea talem scriptionem in lucem publicam emittere. Apertum est autem librum neo eo tempore litteris exaratum esse, quo Socrates iam aut mortis condemnatus aut caussa eius in iudicium deducta publice accusatus fuit. Nam ne tum quidem dubitari potest quin philosophus argumentum, quod illustrandum sumserat, multo aliter fuisset tractaturus.

Accedit ad haec, quod libri materia pariter atque forma iuvenilem ipsius originem satis evidenter arguit, quandoquidem omnia referunt disciplinam mere Socraticam, ut nec desint quae necessitudinem quandam cum aliis scriptis Platonis iuvenilibus prodant. Itaque suspicari sane licet sermonem compositum esse quo tempore nuntius de morte Alcibiadis non ita quidem Athenas perlatus erat. Tum enim verisimillimum est de illius studiis et consiliis vulgo admodum varie iudicatum esse adeoque criminationes eorum insolentius gliscere coepisse, qui ipsum familiaritate ac disciplina Socratis corruptum esse dictitarent. Eas enim criminationes iam diutius a clandestinis viri sapientissimi adversariis fuisse iactitatas ex Apologia Socratis Platonica clarissime perspicitur. Quocirca Plato illo tempore sibi faciendum putavit, ut, dum scientiam e philosophia ductam atque sui cognitionem ad res publicas prudenter gubernandas maxime necessariam esse ostenderet, omnibus simul palam faceret, qualis fuisset Socratis in Alcibiade instituendo atque erudiendo opera et quanti omnino eius disciplina etiam in studiis civilibus sapienter gubernandis aestimari deberet. Quod quidem prudentissime ita fecit, ut invidiae crimine a magistro depulso ipsos Athenienses potius significaverit inanibus studiis suis pravisque cupiditatibus id effecisse, ut homo praestantissimis naturae dotibus instructus, sed item immoderate ambitiosus, contemta recti verique disciplina, transversus ageretur. Quod enim nuper extiterunt qui hunc dialogum omnino negarent ad Socratis defensionem comparatum esse, de eo quidem nos aperte fatemur etiam nunc multo sentire aliter, quandoquidem vel initium eius atque exitus alia omnia suadere videntur. Atque haec si probabiliter a nobis sunt disputata, consequens est, librum scriptum esse quinto fere anno ante Socratis obitum, quo tempore Plato annum aetatis vigesimum quartum vel quintum egit. Quod ubi tenemus, hinc quoque non pauca eorum, quae in eo videntur singularia, vel excusationem vel defensionem paratam habitura esse existimamus.

Verum satis haec de libri argumento, consilio, arte et compositione. Quibus expositis futurum esse speramus ut quid de eius fide et auctoritate existi-

mari oporteat, facilius iudicari possit. Nec vero iam obscurum fore putamus, quo iure veteres Platonici ab eius potissimum lectione et interpretatione exordium studiorum Platonicorum ducendum esse statuerint, quandoquidem illi sui cognitionem recte censuerunt etiam secundum Socratis ac Platonis sententiam omnis sapientiae esse initium. De Socrate enim audias Xenoph. Mem. III. 9. 6. *τὸ δὲ ἀγνοεῖν ἑαυτόν, καὶ μὴ ἃ οἶδε δοξάζειν τε καὶ γιγνώσκειν, ἐγγυτάτω μανίας ἐλογίζετο εἶναι.* Platon. Apol. Socr. p. 29. A. sqq. Quam sententiam Plato in hoc ipso libro uberrime exornavit.

Ceterum etiam Aeschines, Euclides, Phaedon et Antisthenes dialogos Alcibiadis nomine inscriptos composuisse narrantur.

PECULIARES DIALOGI EDITIONES.

Platonis Alcibiades I. et II. e cod. ms. bibliothecae D. Marci emendati et cum versione Ficini ac adnotationibus clarissimorum interpretum suisque editi a M. Carolo Nürnberger. Lipsiae, 1796. 8. mai. Codex manuscriptus ab editore comparatus nobis vocatur Venet. b. sive *Π*. Excussus etiam a Bekkero est.

Platonis Dialogi IV. Meno, Crito, Alcibiades uterque, cum virorum doctorum animadversionibus. Curavit Biester. Libellus primum prodiit Berolini a. 1789. Tertia editio prioribus auctior et emendatior facta est a. 1811., in qua curanda Buttmannus accessit laborum socius. Quartam denique editionem penitus immutatam solus curavit Buttmannus a. 1822. 8. Ad Biesteri editionem multa contulerunt Fr. Gedike, I. G. Schneider et I. C. Gottleber, quae maximam partem a Buttmanno conservata sunt.

Platonis Symposium et Alcibiades primus. Recensuit Fr. Astius. Landishuti, 1809. 8.

In usum scholarum librum edidit brevi commentario instructum I. C. Held. Solisbaci, 1838. 8. mai. Praeterea idem nuper prodiit sub hoc titulo:

Platonis Alcibiades I. II. griechisch und deutsch mit Anmerkungen. Leipz. ap. Engelm. 1851. 8. min.

Perparvus hodie usus est eorum, quae Etwallus et Alterus suppeditarunt, quorum editiones sub hoc titulo prodierunt:

Platonis Dialogi tres, Alcibiades I. II. et Hipparchus, quibus praefiguntur Olympiodori vita Platonis et Albini in dialogos Platonis introductio. Graece et Latine. Opera et studio Guil. Etwall. Oxonii, 1771. 8. Usus est editor codice manuscr. bibliothecae Bodleianae, qui primum Alcibiadem continet, sed eum pro more illorum temporum vix leviter inspexit.

Platonis Dialogi IV. Meno, Alcibiades I., Phaedo, Phaedrus. Graece ad editionem H. Stephani expressi. Curavit F. C. Alter. Viennae, 1784. 8. mai. Accessit varietas lectionis ex codice bibliothecae Vindobonensis Num. XXI. excerpta.

Praeterea commemorandi sunt Procli et Olympiodori in hunc librum commentarii, nuper demum a Cousino atque Creuzero, Viris Clarissimis, in lucem editi. Germanici editoris opus ita inscriptum est:

Initia philosophiae ac theologiae ex Platonicis fontibus ducta, sive Procli Diadochi et Olympiodori in Platonis Alcibiadem commentarii. Ex codd. mss. nunc primum Graece edidit itemque eiusdem Procli institutionem theologicam integriorem emendatioremque adiecit Fr. Creuzer. Francof. ad Moen. 1820—25. 8. mai. Partes IV., quarum prima complectitur Procli in Alcibiadem I. commentarios, secunda Olympiodori scholia, ut vulgo inscribuntur; tertia habet Procli institutionem theologicam; quarta denique Nicolai Methonensis refutationem institutionis theologicae Procli Platonici a Io. Theod. Voemelio curatam. Procli commentarius vix dimidiam Alcibiadis partem exponit desinitque in verbis Platonis p. 116. A. ed. Steph. *οὐδὲν ἄρα τῶν καλῶν — ἀγαθόν. Φαίνεται.*

Eundem Procli commentarium edidit etiam Victor Cousin in Opere sic inscripto:

Procli philosophi Platonici Opera e codd. mss. biblioth. reg. Parisiensis nunc primum

edidit, lectionis varietate et commentariis illustravit Vict. Cousin. Parisiis, 1819 sqq. 8. T. I. et seqq.
Verterunt hunc dialogum praeter alios Fr. Schleiermacherus Opp. Platon. Vol. II. Part. III. p. 295 sqq. ed sec. et Hieron. Müllerus Opp. Platon. Vol. I. cuius translationi C. Steinhartus doctam subtileinque praemisit introductionem p. 135 sqq. Interpretatio Gallica Fabri ed. Amstelodam. 1766. narrante Wyttenbachio Vit. Ruhnk. p. 172. ed. Lips. Ruhnkeniana quaedam continet.

CODICUM ELENCHUS.

Bodleianus s. Clarkianus. Coisl. Γ. Vat. Δ. Ven. ΞΠΣ. Paris. BCEFH (qui tamen librum non integrum continet) et U. Mon. p., qui libri omnes praeter Bodlei. a Th. Gaisfordo collatum ab Im. Bekkero excussi sunt. Vindob. 1. 2. et 9., quos contulit Bastius. Codice 2. etiam Bekkerus usus est, qui eum insignivit litera Υ. Florentt. a. b. c. d. i. o., ex quibus varias lectiones excerpsit vir clarissimus de Furia. Praeterea codices Procli et Olympiodori, quibus Cousinus et Creuzerus usi sunt, criticum usum habent.

ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ

ΠΡΩΤΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ.

Cap. I. Ὦ παῖ Κλεινίου, οἶμαί σε θαυμά- 103
ζειν, ὅτι πρῶτος ἐραστής σου γενόμενος, τῶν ἄλλων
πεπαυμένων, μόνος οὐκ ἀπαλλάττομαι, καὶ ὅτι οἱ
μὲν ἄλλοι δι' ὄχλου ἐγένοντό σοι διαλεγόμενοι, ἐγὼ
δὲ τοσούτων ἐτῶν οὐδὲ προςεῖπον. τούτου δὲ τὸ αἴ-
τιον γέγονεν οὐκ ἀνθρώπειον, ἀλλά τι δαιμόνιον

Cap. I. P. 103. *οὐκ ἀνθρώπειον*] Sic Bodl. Vat. pro vulg. *ἀνθρώπινον*. Illud etiam Olympiodori codex Cizensis habet. Frequentem esse harum formarum permutationem docuerunt interpretes ad Thucyd. I, 22. Schaefer. Melett. p. 2. et qui discrimen aliquod utriusque vocabuli eruere conatus est Lennep. ad Phalar. Ep. p. 288. ed. Lips. Ut h. l., ita Xenoph. Mem. I, 1, 12. *δαιμόνια* et *ἀνθρώπεια* inter se opponuntur.

Cap. I. P. 103. *μόνος οὐκ ἀπαλλάττομαι*] Athenaeus V. p. 182. E. T. I. p. 415. ed. Dindorf. *διότι τοίνυν κατέψευσται τῶν νεανίσκων, πάρεστι σκοπεῖν ἐξ αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος. τον μὲν γὰρ Ἀλκιβιάδην φησὶν ἐν τῷ ὁμωνύμῳ διαλόγῳ παρακμάσαντα τότε πρῶτον ἄρξασθαι Σωκράτει λαλεῖν, ὅτε πάντες αὐτὸν κατέλιπον οἱ τοῦ σώματος ἐπιθυμηταί.* Merum hoc Deipnosophistae commentum esse locum Platonis vel leviter inspicientibus dilucide apparebit. Neque enim illum hic aliud quid in suis codicibus legisse quam quae nos habemus nobis plane persuasimus, qui hominem noverimus saepissime sententiam Platonis callide et fraudulenter pervertere.

δι' ὄχλου ἐγένοντό σοι διαλ.] colloquendo tibi molesti fuerunt. Nam *δι' ὄχλου γίγνεσθαί τινι* est alicui molestiam exhibere. Thucyd. I, 73. *εἰ καὶ δι' ὄχλου μᾶλλον ἔσται ἀεὶ προβαλλομένοις, ἀνάγκη λέγειν.* Dionys. Hal. T. V. p. 471. ed. Reisk. *δι' ὄχλου γὰρ ἤδη τοῦτό γε.* Id. T. III. p. 512. *ἐγὼ δὲ τὰ μὲν τῶν ἄλλων ὀνόματα οὐδὲν δέομαι καταλέγειν, ἵνα μὴ δι' ὄχλου γένωμαι.* Ioseph. Arch. VI. 22. *ἃ παραλείπω ἐκδιηγεῖσθαι, μὴ δι' ὄχλου γένηται τοῖς ἐντυγχάνουσι.* Eodem modo *διὰ* coniungitur etiam cum aliis verbis, ut cum *ἰέναι, ἔρχεσθαι, ἀφικνεῖσθαι, μολεῖν, χωρεῖν.* v. Valckenar. ad Eurip. Phoen. v. 482. Elmslei. ad Med. v. 842. Matthiae Gr. §. 580. C. Praeterea audias Grammat. in Bekkeri Anecdot. Gr. I. p. 287. 30. *Ὄχλος· σημαίνει δύο, τὴν ὄχλησιν καὶ τὸ πλῆθος*, quam observationem confirmant etiam Ammonius, Hesychius, Photius, Thomas M., Moschopulus, alii.

ἐγὼ δὲ τοσούτων ἐτῶν —] Frustra haesit in hoc loco Süvern De Nubibus Aristophanis

B ἐναντίωμα, οὗ σὺ τὴν δύναμιν καὶ ὕστερον πεύσει· νῦν δ᾽ ἐπειδὴ οὐκέτι ἐναντιοῦται, οὕτω προςελήλυθα. εὔελπις δέ εἰμι καὶ τὸ λοιπὸν μὴ ἐναντιώσεσθαι αὐτό. σχεδὸν οὖν κατανενόηκα ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ σκοποῦ-

p. 38., qui ita disputat: Ein auffallender Widerspruch ist es, dass Socrates von dem noch nicht zwanzig Iahre alten Alkibiades schon mehre Iahre vorher sich entfernt haben soll, da Olymp. 89. 1. auf der Flucht von Delion noch Innigkeit zwischen ihnen Statt gefunden hat, und dass ienes geschehen sein soll, während Perikles noch lebte, also in einer schon um fünf Iahre frühern Zeit." Habitum fingitur colloquium Pericle adhuc vivente, ut apparet ex p. 103. B. Quum autem Socrates hoc loco profiteatur se inde a multis annis non esse cum Alcibiade colloquutum, tempus colloquii fere in annum quartum vel quintum ante pugnam ad Potidaeam incidere existimandum est, in qua pugna constat magnam inter Socratem et Alcibiadem intercessisse familiaritatem. v. Sympos. p. 219. E sqq. quum expeditio adversus Potidaeam iam Olymp. 87. 1. = 432. a. Chr. n. suscepta esset. vid. annot. ad Charmid. in. Quod efficitur hac ratione. Mortuus est Alcibiades Olymp. 94. 2. = 404. a. Chr. n. Attigerat autem tum annum aetatis quadragesimum sextum, sicuti Dodwell. Ann. Thucyd. ad ann. XIII. Ducker. ad Thucyd. V. 23. Wetzel. ad Cornel. Nep. Alcibiad. c. x. extr. docuerunt. Iam vero idem quo tempore habitum fingitur colloquium nondum habuit viginti annos, ut est p. 123. D. Si igitur ipsum ponimus tum undevicesimum aetatis annum iniisse, incidit sane sermo in a. 431 — 432. a. Chr. n. quo ipso anno (432.) Potidaea defecit ab Atheniensibus et quidem media aestate. Itaque Socrates ipso initio expeditionis adversus Potidaeam susceptae Alcibiadem convenisse putandus est. Atque illo ipso tempore Alcibiades utique ad eam pervenerat aetatis maturitatem, ut ei mox ad rempublicam liceret accedere, quum iuvenis octodecim annorum ex legibus publicis in virorum numerum receptus esset. conf. ad Menex. p. 234. A. Nam quum pugnaret ad Potidaeam Olymp. 87. 1., nequaquam potuit minor esse quam viginti annos natus. Licet enim aetas militaris ab anno aetatis octavo decimo initium caperet, tamen iuvenes priusquam ad externa bella mitterentur, per biennium τῶν περιπόλων munere fungi solebant, de qua re v. Petit. Legg. Att. p. 653 sq. et Platner. Symbol. ad Ius Attic. p. 172 sq. Cum hac ratione optime congruit quod Alcibiades infra p. 123. D. a Socrate appellatur adolescens ἔτη οὐδέπω γεγονὼς σφόδρα εἴκοσιν. Itaque Socrates illo tempore videtur iuvenis familiaritatem aliquamdiu refugisse, sive quia nihil boni de eo augurabatur, sive indolem et ingenium eius e longinquo observaturus. Quum autem animadvertisset optime de eo posse sperari, illo ipso tempore, quo ad rempublicam erat accessurus, faciendum putavit, ut denuo cum eo sermones conferret eumque a temeraria reipublicae capessendae cupiditate avocaret,

μενος, ὡς πρὸς τοὺς ἐραστὰς ἔσχες· πολλῶν γὰρ γενομένων καὶ μεγαλοφρόνων οὐδεὶς ὃς οὐχ ὑπερβληθεὶς τῷ φρονήματι ὑπὸ σοῦ πέφευγε. τὸν δὲ λόγον, ᾧ ὑπερπεφρόνηκας, ἐθέλω διελθεῖν. οὐδενὸς φὴς ἀν- 104

quod quidem ab eo factum esse testantur etiam Xenoph. Mem. I, 2, 16. Plutarch. Alcibiad. I. p. 34. Atque inde ab hoc tempore videtur aliquamdiu interior quaedam Socrati cum Alcibiade intercessisse amicitia. Nam etsi Alcibiades teste Xenoph. Mem. I, 2, 39. 47. maxime ideo eius consuetudinem est sectatus, ut reipublicae administrandae atque disserendi facultatem adipisceretur, tamen nec virtutis praecepta a magistro impertita contemsit, nec ipsum Socratem parvi aestimavit, ut profecto mirandum non sit, quod alter alteri vel in proeliorum atrocitate tulit auxilium. De Alcibiade Socratis praeceptis non immorigero legendus est Xenoph. Mem. I, 2, 18. De eius aetate autem si quis plura acire cupiat, adeundi sunt quos commemoravit Krüger. ad Clinton. Tabul. Chron. p. 72.

τὸ αἴτιον γέγονεν — ἐναντίωμα] Stephan. arbitratur ἀνθρώπειον iungi posse cum ἐναντίωμα, quae ratio nec Buttmanno displicuit. Verbis καὶ ὕστερον πεύσει, significat ea, quae mox p. 103. D. E. dicturus est, in quo Schleiermacherus nollem haesisset. Quidni enim Socrati liceat hoc loco significare se postea ea de re esse dicturum? Nimirum talia si Platoni interdicta velimus esse, magnopere vereor, ne nimis severi simus. Ceterum Scholiastes: παραπληρωματικός ἐστιν ὁ καὶ συνδεσμός, ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ (Iliad. β, 827.), ᾧ καὶ τόξον Ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκεν. Cave tamen vocem abundare opineris.

B. οὕτω προςελήλυθα] Hic ita positum οὕτω, ut in praecedentibus verbis causam rei inesse significet, qui voculae usus post participia frequens est. v. Engelhardt. ad Lachet. §. 19. Matth. Gr. §. 565. 2.

σχεδὸν οὖν κατανενόηκα —] Hoc vero per tempus *fere* perspexi, quomodo te adversus amatores gereres. Legg. I. p. 644. A. ὡς οἵ γε ὀρθῶς πεπαιδευμένοι σχεδὸν ἀγαθοὶ γίγνονται. Parmen. p. 128. B. ὥςτε μηδὲν τῶν αὐτῶν εἰρηκέναι δοκεῖν σχεδόν τι λέγοντας ταὐτά. Demosth. Olynth. II. p. 25. ed. R. σχεδὸν ταὐτά, ἅπερ καὶ τινί, ποιοῦντος. Pro Coron. p. 310. καθ' ἑκάστην σχεδόν τι ἡμέραν ἐκρινόμην ἐγώ. Xenoph. De Rep. Laced. V. 1. σχεδὸν εἴρηται. Cicero De Nat. Deor. I. 16. in. Exposui *fere* non philosophorum iudicia, sed delirantium somnia. Horat. Serm. I. 3, 96. Queis paria esse *fere* placuit peccata. Mox post οὐδεὶς Proclus p. 94. ed. Creuz. ἐστιν interponit, quo tamen facile caremus.

τὸν δὲ λόγον — ἐθέλω διελθεῖν] Formula τὸν λόγον διελθεῖν quoniam apud Platonem ita solet usurpari, ut sit argumentum persequi et illustrare, Schleiermacherus hoc quoque certo argumento censet esse, hunc dialogum non esse Platonis. Nam τὸν λόγον διελθεῖν nunc manifesto significat causam et rationem

θρώπων ἐνδεὴς εἶναι εἰς οὐδέν· τὰ γὰρ ὑπάρχοντά σοι μεγάλα εἶναι, ὥςτε μηδενὸς δεῖσθαι, ἀπὸ τοῦ σώματος ἀρξάμενα τελευτῶντα εἰς τὴν ψυχήν. οἴει γὰρ δὴ εἶναι πρῶτον μὲν κάλλιστός τε καὶ μέγιστος — καὶ τοῦτο μὲν δὴ παντὶ δῆλον ἰδεῖν ὅτι οὐ ψεύδει —, ἔπειτα νεανικωτάτου γένους ἐν τῇ σεαυτοῦ πόλει, οὔσῃ μεγίστῃ τῶν Ἑλληνίδων, καὶ ἐνταῦθα
B πρὸς πατρός τέ σοι φίλους καὶ ξυγγενεῖς πλείστους εἶναι καὶ ἀρίστους, οἵ, εἴ τι δέοι, ὑπηρετοῖεν ἄν σοι,

P. 104. B. *οὐδὲν χείρους*] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π*. Par. U. Vind. 1. Flor. d. et ex corr. Coisl. Vulgo *οὐδὲ χ*.

rei explicare. Nec vero huius loquutionis alterum exemplum suppetit. At legendum sine dubio est *διελεῖν*, quo restituto omnis protenus evanescit dubitatio. Phaedon. p. 107. B. *ἐὰν αὐτὰς (τὰς αἰτίας) ἱκανῶς διέλητε*. Cratyl. p. 399. A. *πειρώμεθα δὴ καὶ ταῦτα διελεῖν*. Protagor. p. 339. A. Hipp. mai. p. 285. C. *ἃ σὺ ἀκριβέστατα ἐπίστασαι ἀνθρώπων διαιρεῖν*.

P. 104. *ἀπὸ τοῦ σώματος ἀρξάμενα*] Salvinius Obss. Misc. Vol. II. T. I. p. 275. corrigebat *ἀρξάμενον*. Cui nemo hodie assentietur. v. ad Remp. II. p. 366. E. Heusd. Specim. p. 39. Matth. Gr. §. 557. et Buttmann. Ind. s. v. *ἄρχεσθαι*. Intelligenda autem verba sunt hoc modo: *πρῶτον μὲν τὰ τοῦ σώματος, ἔπειτα τὰ τῆς ψυχῆς*. Etiam hunc locum Schleiermach. reprehendit, qui p. 513. ita annotavit: „Auch dies ist ein schlechter Gebrauch einer platonischen Redensart. Denn für die folgende Auseinandersetzung wären zu den Gütern der Seele das andere Ende gewesen die äusseren Güter.“ At vero quum deinceps ante omnia corporis bona enumerentur, nihil video, quod recte queat in huius formulae usu displicere.

κάλλιστός τε καὶ μέγιστος] In his si qui forte moleste ferant istud *καὶ μέγιστος*, scrupulum animis nimium religiosis eximent quae ad Charmid. p. 158. A. alia collegimus huius generis exempla. Alcibiadem formositate insignem fuisse incredulos docuit Gottleber., qui conferri iubet Xenoph. Mem. I, 2, 24. Plutarch. Vit. Alcib. in Coruel. Nep. c. I.

νεανικωτάτου γένους —] Vigorem et animum virilem gentis denotat. De Rep. VI. p. 503. E. *νεανικοί τε καὶ μεγαλοπρεπεῖς τὰς διανοίας*. Ibid. p. 502. E. *νεανικὴ φύσις*. Plautus Trinumm. V. 2, 9. Eum sororem despondisse suam in tam *fortem* familiam. Cicero ad Fam. VI. 9. Nam et patre eius, claro homine, et *forti* viro, plurimum usi sumus. Atque ea notione fortissimus, ut clarissimus, apud Ciceronem est veluti laus et titulus hominis virtute praestantis. Pater Alcibiadis fuit Clinias, huius autem pater Alcibiades prior, qui in Euthydemo p. 275. A. *ὁ πάλαιος* vocatur. Hic prior Alcibiades filios habuit duos, Axio-

τούτων δὲ τοὺς πρὸς μητρὸς οὐδὲν χείρους οὐδ᾽ ἐλάττους. ξυμπάντων δὲ ὧν εἶπον μείζω οἴει σοι δύναμιν ὑπάρχειν Περικλέα τὸν Ξανθίππου, ὃν ὁ πατὴρ ἐπίτροπον κατέλιπε σοί τε καὶ τῷ ἀδελφῷ· ὃς οὐ μόνον ἐν τῇδε τῇ πόλει δύναται πράττειν ὅ τι ἂν βούληται, ἀλλ᾽ ἐν πάσῃ τῇ Ἑλλάδι καὶ τῶν βαρβάρων ἐν πολλοῖς καὶ μεγάλοις γένεσι. προςθήσω δὲ καὶ ὅτι τῶν πλουσίων· δοκεῖς δέ μοι ἐπὶ τούτῳ ἥκιστα μέγα φρονεῖν. κατὰ πάντα δὴ ταῦτα σύ τε C

C. *μέγα φρονεῖν*] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.*, quod nunc cum Bekkero pro vulg. *μεγαλόφρονεῖν* amplexus sum.

chum et Cliniam, ex quibus Clinias apud Artemisium *ἰδιοστόλῳ τριήρει* magna laude pugnavit, testibus Heròdoto VIII. 17. et Plutarchò Vit. Alcibiad. in., et in pugna ad Coroneam Olymp. 83. 2. = a. Chr. 447. una cum Tolmida duce occisus est. v. infra p. 112. C. Isocrates De Bigg. p. 352. ed. Bekk. Plutarch. Vit. Alcib. in. Huius filius fuit Clinias, Alcibiadis nostri frater, cuius mentio fit infra p. 118. E. et Protagor. p. 320., diligenter ille distinguendus a Clinia, Axiochi filio. Matrem habuit Alcibiadis Deinomachen, Megaclis filiam, de cuius genere egit Palmerius Exercitatt. p. 632 sq. Materni generis nobilitate superbientem adolescentulum Socrates quum alibi ludit, tum infra p. 105. D. *ἐγὼ δὲ σοί γε ἐρῶ, ὦ φίλε παῖ Κλεινίου καὶ Δεινομάχης.*

B. *ὑπάρχειν Περικλέα τὸν Ξάνθ.*] Non putamus recte dici: *Περικλέα σοι ὑπάρχειν δύναμιν*, propterea quod *δύναμιν*, nomen abstractum, idem foret quod *δυνατόν* vel *δυνάμενον*. Alia ratio est talium locorum: Thucyd. III. 95. *οἱ Λοκροὶ μεγάλη ὠφέλεια* (i. e. *πάνυ ὠφελεῖς*) *ἐδόκουν εἶναι ξυστρατευόντες*. Itaque corrigendum *ἐπαρκεῖν*, suppeditare. Protag. p. 321. A. *διαφυγὰς ἐπήρκεσε*. Legg. VI. p. 757. B. al. Utrumque verbum saepius esse permutatum, luculente docet Schaeferus ad Gregor. Corinth. p. 1042. conf. infra p. 105. E. *παραδοῦναι τὴν δύναμιν.* — *καὶ τῶν βαρβάρων*, veluti Macedonum, Thracum, aliorum populorum, qui inter barbaros referri solebant.

C. *ὅτι τῶν πλουσίων*] Intell. *οἴει εἶναι*. conf. Xenoph. Mem. I, 2, 24 et 25, ubi caussae fastus istius, quo Alcibiades fuit inflatus, breviter recensentur. — *ἐπὶ τούτῳ*, int. *τῷ τῶν πλουσίων εἶναι*. Divitiis quod Alcibiades minus superbisse narratur, prorsus hoc consentaneum est hominis ingenio, qui pro immoderata ambitione sua nihil studiosius quam gloriam et honores appetebat.

κατὰ πάντα δὴ ταῦτα] „Nullum animi bonum Socrates commemorat, quum tamen supra dixerit *τελευτῶντα εἰς ψυχήν*. Sed et mox Alcibiadi dicet, quare animi bona omiserit: *ἀμαθίᾳ γὰρ ξυνοικεῖς, ὦ βέλτιστε, τῇ αἰσχίστῃ.*“ Nürnberger. Animi sui dotes infra ipse praedicabit adolescentulus.

σύ τε μεγαλαυχούμενος —] V. Plut. Vit. Alcib.

μεγαλαυχούμενος κεκράτηκας τῶν ἐραστῶν, ἐκεῖνοί τε ὑποδεέστεροι ὄντες ἐκρατήθησαν· καί σε ταῦτ' οὐ λέληθεν· ὅθεν δὴ εὖ οἶδα, ὅτι θαυμάζεις, τί διανοούμενός ποτε οὐκ ἀπαλλάττομαι τοῦ ἔρωτος καὶ ἥντιν' ἔχων ἐλπίδα ὑπομένω, τῶν ἄλλων πεφευγότων.

Cap. II. ΑΛ. Καὶ ἴσως γε, ὦ Σώκρατες, οὐκ οἶσθ', ὅτι σμικρόν με ἔφθης. ἐγὼ γάρ τοι ἐν
D νῷ εἶχον πρότερός σοι προσελθὼν αὐτὰ ταῦτ' ἐρέσθαι, τί ποτε βούλει καὶ εἰς τίνα ἐλπίδα βλέπων ἐνοχλεῖς με, ἀεὶ ὅπου ἂν ὦ ἐπιμελέστατα παρών. τῷ ὄντι γὰρ θαυμάζω, ὅ τι ποτ' ἐστὶ τὸ σὸν πρᾶγμα, καὶ ἥδιστ' ἂν πυθοίμην.

ΣΩ. Ἀκούσει μὲν ἄρα μου, ὡς τὸ εἰκός, προ-

ὅτι θαυμάζεις] V. θαυμάζοις praeter codicum auctoritatem.

D. αὐτὰ ταῦτ' ἐρέσθαι] Sic Bodl. Vat. Ven. Π. Legebatur olim αὐτὰ ταῦτα.

ἐπιθυμεῖς εἰδέναι] V. εἰδέναι καὶ ἀκοῦσαι, quod tenet Herm. cancellis adhibitis. Sed καὶ codd. plerique omnes ignorant: ἀκοῦσαι autem deest in Par. U. et Monac. Nec habuit hoc additamentum Proclus p. 127. ed. Creuz. Pro ὡς φῄς, ut ais, quod p. 9. ed. R. Duo codices Procli p. 115. ed. Creuz. scriptum habent σύ γε et ἐκεῖνοι δέ, unde quis extundat σὺ μέν, ἐκεῖνοι δέ. Sed iidem libri p. 105., ubi hic locus iterum recitatur, vulgatam scripturam cum ceteris libris tuentur, ut suae ipsi auctoritati officiant. Nec vero opus est mutatione. Mox quod coniunctum legitur interrogativum et relativum in verbis τί διανοούμενος — καὶ ἥντιν' ἔχων ἐλπίδα, vide de hoc usu ad p. 114. A.

Cap. II. Καὶ ἴσως γε — ἔφθης] Superba haec adolescentis irrisio est, mox mansuetioris futuri.

D. ἐνοχλεῖς με] De accusativo v. Kühner. ad Xen. Mem. III. 8, 2.

θαυμάζω, ὅ τί ποτ' ἐστὶ] h. e. θαυμάζων ἐννοῶ. Notum est illud Xenophontis: Πολλάκις ἐθαύμασα, τίσι ποτὲ λόγοις Ἀθηναίους ἔπεισαν οἱ γραψάμενοι Σωκράτην κ. τ. λ.

Ἀκούσει μὲν ἄρα] In his μὲν positum non sequente δέ, quoniam sponte intelligitur hoc fere: sed num mihi sis fidem habiturus atque obtemperaturus, res ipsa declarabit.

καὶ ὡς ἀκουσομένῳ καὶ π. λέγω] Priore illo καὶ ex codicibus, ed. Bas. 2. et Proclo p. 127. restituto mihi quidem nihil molestiae in his verbis restare videtur. Aliter tamen visum est Schleiermachero, qui haec mirifice languere arbitratur et a scriptore adiecta

θύμως, εἴπερ, ὡς φῄς, ἐπιθυμεῖς εἰδέναι, τί διανοοῦμαι, καὶ ὡς ἀκουσομένῳ καὶ περιμενοῦντι λέγω.

ΑΛ. *Πάνυ μὲν οὖν· ἀλλὰ λέγε.*

ΣΩ. *Ὅρα δή· οὐ γάρ τοι εἴη ἂν θαυμαστόν,* E *εἰ, ὥςπερ καὶ μόγις ἠρξάμην, οὕτω μόγις καὶ παυσαίμην.*

ΑΛ. *Ὦ 'γαθὲ λέγε· ἀκούσομαι γάρ.*

ΣΩ. *Λεκτέον ἂν εἴη. χαλεπὸν μὲν οὖν πρὸς ἄνδρα οὐχ ἧττονα ἐραστῶν προςφέρεσθαι ἐραστῇ, ὅμως δὲ τολμητέον φράσαι τὴν ἐμὴν διάνοιαν. ἐγὼ γάρ, ὦ Ἀλκιβιάδη, εἰ μέν σε ἑώρων ἃ νῦν δὴ διῆλθον ἀγαπῶντά τε καὶ οἰόμενον δεῖν ἐν τούτοις καταβιῶναι, πάλαι ἂν ἀπηλλάγμην τοῦ ἔρωτος, ὥς γε δὴ ἐμαυτὸν πείθω· νῦν δὲ ἕτερα αὖ κατηγορήσω* 105

etiam nunc tenes, nollem Herm. ex uno Bodl. *ὡς ἔφης* dedisset.

καὶ ὡς ἀκουσομένῳ] Hoc *καὶ* vulgo omissum tutum praestant Bas. 2. Proclus et codd. fere omnes.

E. *ὥςπερ καὶ μόγις π.*] V. *ὥςπερ μόγις*, quod e Bodl. Vat. Ven. *Π.* correximus.

νῦν δὴ διῆλθον] V. *διήλθομεν.* Illud tuentur Bodl. Vat. Ven. *Π.* Par. U. alii.

ἀγαπῶντά τε] *τε* e Bodl. Vat. Ven. *Π.* Olymp. additum.

esse, ut flosculum aliquem Platonicum insereret.

E. *Λεκτέον ἂν εἴη*] Simile asyndeton ad Remp. V. p. 463. A. notavimus. Prorsus eodem modo Theaet. p. 181. B. *Σκεπτέον ἂν εἴη, σοῦ γε οὕτω προθυμουμένου. δοκεῖ οὖν μοι ἀρχὴ εἶναι τῆς σκέψεως κ. τ. λ.* Ibid. p. 183. A. *Καλὸν ἂν ἡμῖν συμβαίνοι τὸ ἐπανόρθωμα*, ubi frustra *οὖν* infercies. Euthydem. p. 273. D. *Καλὸν ἄν που τὸ ἔργον ὑμῶν εἴη.* Quae si meminisset Schleiermach. non scripturus erat, opinor, quae legimus p. 514. „Und wie schlecht steht auch das *λεκτέον ἂν εἴη* da!“ Neque illud nos offendit, quod Socrates Alcibiadis ambitionem vivide descripturus longiore utitur oratione, nec statim disserendi facit initium.

προςφέρεσθαι ἐραστῇ] Huius verbi usum illustravimus ad Lysid. p. 205. B. Quod monemus propter Nürnbergerum, qui metaphoram putat a proelii commissione sumtam esse. Mox *ἀγαπῶντα* est contentum, quemadmodum *ἀγαπᾶν τι* saepenumero Platoni frequentari ad Remp. I. p. 330. B. V. p. 450. B. demonstravimus.

P. 105. *νῦν δὲ ἕτερα αὖ—*] nunc autem alia etiam arguam consilia tua apud ipsum te, unde intelliges me continuo ac sedulo animum ad te advertisse.

διανοήματα σὰ πρὸς αὐτὸν σέ, ᾧ καὶ γνώσει, ὅτι προσέχων γέ σοι τὸν νοῦν διατετέλεκα. δοκεῖς γάρ μοι, εἴ τίς σοι εἴποι θεῶν, Ὦ Ἀλκιβιάδη, πότερον βούλει ζῆν ἔχων ἃ νῦν ἔχεις, ἢ αὐτίκα τεθνάναι, εἰ μή σοι ἐξέσται μείζω κτήσασθαι; δοκεῖς ἄν μοι ἑλέσθαι τεθνάναι. ἀλλὰ νῦν ἐπὶ τίνι δή ποτε ἐλπίδι ζῇς, ἐγὼ φράσω. ἡγεῖ, ἐὰν θᾶττον εἰς τὸν Ἀθηναίων
B δῆμον παρέλθῃς — τοῦτο δὲ ἔσεσθαι μάλα ὀλίγων ἡμερῶν — παρελθὼν οὖν ἐνδείξασθαι Ἀθηναίοις, ὅτι ἄξιος εἶ τιμᾶσθαι ὡς οὔτε Περικλῆς οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς τῶν πώποτε γενομένων, καὶ τοῦτο ἐνδειξάμενος μέγιστον δυνήσεσθαι ἐν τῇ πόλει, ἐὰν δ' ἐνθάδε μέγιστος ἦς, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι, καὶ οὐ μόνον ἐν Ἕλλησιν, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς βαρβάροις, ὅσοι

P. 105. *πρὸς αὐτὸν σέ*] *σέ* propter oppositionis gravitatem Bekkerus recte accentu ornavit, quemadmodum Phaedon. p. 91. A. *αὐτῷ ἐμοί*, et Sympos. p. 220. E. *αὐτὸν ἐμέ* scriptum legitur. v. ad Euthydem. p. 273. C.

δοκεῖς ἄν μοι ἑλέσθαι] Soloece vulgo *δοκῇς*, quod e Bodl. Coisl. Ven. ΞΠΣ. Par. BCHU. Mon. Vind. 1. 2. 9. Flor. a. b. c. d. emendatum. conf. ann. crit. ad Alcib. II. p. 138. C.

B. *παρελθὼν οὖν ἐνδείξασθαι*] *οὖν* pro vulg. *δὲ* e Bodl. Vat. Ven. Π. Flor. d. restitui. Pro *ἐνδείξασθαι* Bodl. Vat. Ven. Π. *ἐνδείξεσθαι*, quod receperunt Bekker. Turr. Sed aoristus praestabilior eat, quo gravius significatur adolescentis arrogans fiducia. Nec officit, quod deinde *δυνήσεσθαι* sequitur. Quidni enim in diversa sententiae ratione diversa tempora locum habeant? Omnem dubitationem eximet locus p. 105. E., ubi nulla est librorum discrepantia.

εἴ τίς σοι εἴποι θεῶν, Ὦ Ἀλκιβ.] Similiter Xenophon Mem. 1, 2, 16. de Critia et Alcibiade: *ἐγὼ γὰρ ἡγοῦμαι, θεοῦ διδόντος αὐτοῖν ἢ ζῆν ὅλον τὸν βίον ὥςπερ ζῶντα Σωκράτην ἑώρων, ἢ τεθνάναι, ἑλέσθαι ἂν αὐτὼ μᾶλλον τεθνάναι.* et de Antiphonte I, 6, 4. *δοκεῖς μοί, ἔφη, ὦ Ἀντιφῶν, ὑπειληφέναι με οὕτως ἀνιαρῶς ζῆν, ὥςτε πέπεισμαι σὲ μᾶλλον ἀποθανεῖν ἂν ἑλέσθαι ἢ ζῆν ὥςπερ ἐγώ.* Eadem fere de Alcibiade legimus in dialogo cognomine secundo p. 141. B. C. Post *δοκεῖς γάρ μοι* deinde absoluta oratione intermedia repetitur *δοκεῖς ἄν μοι*, iu quo nemo haesitabit. Soloece vulgo *δοκῇς ἄν μοι*. — Ceterum haec quoque reprehendit Schleiermach., qui temerarium esae censet, quod adolescentulo, qui nondum rempublicam tractaverit, tam vaata consilia tribuantur. Sed Alcibiade paene inde a pueritia immoderata ambitione correpto haec certe indigna non sunt. Ineptissime autem in his tractandis versatus est qui secundum Alcibiadem composuit.

ἐν τῇ αὐτῇ ἡμῖν οἰκοῦσιν ἠπείρῳ. καὶ εἰ αὖ σοι εἴποι ὁ αὐτὸς οὗτος θεός, ὅτι αὐτοῦ σε δεῖ δυναστεύειν ἐν τῇ Εὐρώπῃ, διαβῆναι δὲ εἰς τὴν Ἀσίαν οὐκ ἐξέσται σοι, οὐδ' ἐπιθέσθαι τοῖς ἐκεῖ πράγμασιν, οὐκ C
ἂν αὖ μοι δοκεῖς ἐθέλειν οὐδ' ἐπὶ τούτοις μόνοις ζῆν, εἰ μὴ ἐμπλήσεις τοῦ σοῦ ὀνόματος καὶ τῆς σῆς δυνάμεως πάντας, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἀνθρώπους· καὶ οἶμαί σε πλὴν Κύρου καὶ Ξέρξου ἡγεῖσθαι οὐδένα ἄξιον λόγου γεγονέναι. ὅτι μὲν οὖν ἔχεις ταύτην τὴν ἐλπίδα, εὖ οἶδα καὶ οὐκ εἰκάζω. ἴσως ἂν οὖν εἴποις, ἅτε εἰδὼς ὅτι ἀληθῆ λέγω, Τί δὴ οὖν, ὦ Σώκρατες, τοῦτ' ἐστί σοι πρὸς τὸν λόγον, ὃν ἔφησθα ἐρεῖν, D
δι' ὃν ἐμοῦ οὐκ ἀπαλλάττει; ἐγὼ δέ σοί γε ἐρῶ, ὦ φίλε παῖ Κλεινίου καὶ Δεινομάχης. τούτων γάρ σοι

καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι] Ἕλλησι om. Steph. Deest in Par. E. a pr. m. Reliqui tenent fere omnes.

C. αὖ μοι δοκεῖς] V. αὖ δοκεῖς μοι, invitis codd. plurimis atque optimis.

ἔχεις ταύτην τὴν ἐλπίδα] ἔχεις post ἐλπίδα ponunt Par. EF. Flor. b. i. o. et ed. Steph.

πρὸς τὸν λόγον] Sic Ven. Ξ. et ed. Bas. 2. Reliqui τὸν om. cum editt. omn.

D. δι' ὃν ἐμοῦ οὐκ ἀπ.] V. διό, quod e Ven. ΞΣ. Par. BCH. Vind. 2. Flor. a. b. c. o. emendavi. Nam διὸ foret quocirca, vel quapropter.

ἐγὼ δέ σοί γε ἐρῶ] δὲ pro δὴ dedimus cum Bekk. e Bodl. Vat. Ven. Π. Flor. d. Dein Bodl. Coisl. Vat. alii Δεινομένης.

ἐὰν θᾶττον εἰς τὸν Ἀθ. δ. παρέλθῃς] Aelian. V. H. II, 1. Καὶ ταῦτα Σωκράτους πρὸς Ἀλκιβιάδην. ὁ μὲν ἠγωνία καὶ ἐδεδίει πάνυ σφόδρα εἰς τὸν δῆμον παρελθεῖν τὸ μειράκιον κ. τ. λ. Verba ἐὰν θ. παρέλθῃς, parenthesi absoluta, iterantur per participium παρελθών, in qua epanalepsi οὖν sollemne esse ad Lysid. p. 223. B. observavimus. Pro ἐνδείξασθαι Stephan. maluit ἐνδείξεσθαι, propterea, nisi fallor, quod δυνήσεσθαι subsequeretur. Sed aoristus significat rem statim et continuo adolescentuli iudicio eventuram; futurum id, quod sit perduraturum. conf. p. 105. D.

ὅσοι ἐν τῇ αὐτῇ — ἠπείρῳ] in Europa; veluti Macedones, Thraces, alii populi v. interprett. ad Xenoph. Mem. III, 5, 10. — δυναστεύειν i. e. μέγιστον δύνασθαι.

C. τοῦτ' ἐστί σοι πρὸς τὸν λόγον] Articulum ab ed. Bas. 2. et cod. Ven. Ξ. suppeditatum Ast. et Buttmann. recte iudicarunt necessario requiri. Nam quae ab Heindor-

ἁπάντων τῶν διανοημάτων τέλος ἐπιτεθῆναι ἄνευ ἐμοῦ ἀδύνατον· τοσαύτην ἐγὼ δύναμιν οἶμαι ἔχειν εἰς τὰ σὰ πράγματα καὶ εἰς σέ. διὸ δὴ καὶ πάλαι οἴομαί με τὸν θεὸν οὐκ ἐᾶν διαλέγεσθαί σοι, ὃν ἐγὼ
E περιέμενον ὁπηνίκα ἐάσει. ὥςπερ γὰρ σὺ ἐλπίδας ἔχεις ἐν τῇ πόλει [ἐνδείξασθαι ὅτι αὐτῇ παντὸς ἄξιος εἶ, ἐνδειξάμενος δὲ οὐδὲν ὅ τι οὐ παραυτίκα δυνήσεσθαι], οὕτω κἀγὼ παρὰ σοὶ ἐλπίζω μέγιστον δυνήσεσθαι ἐνδειξάμενος, ὅτι παντὸς ἄξιός εἰμί σοι καὶ οὔτ' ἐπίτροπος οὔτε συγγενὴς οὔτε ἄλλος οὐδεὶς ἱκα-

τέλος ἐπιτεθῆναι] ἐπιθεῖναι Mon. Par. U. Proclus p. 151. conf. Matth. Gr. §. 532. 2.

καὶ πάλαι οἴομαι] οἴομαι Bodl. Vat. Ven. Π. Vulgo οἶμαι. Pronomen με om. Par. U. Monac. et Proclus.

E [ἐνδείξασθαι ὅτι — παραυτίκα δυνήσεσθαι] Desunt haec verba in Bodl. Vat. Ven. Π. Vulgo erat ἐνδειξάμενος δὲ ὅτι οὐδὲν ὅ τι οὐ. Sed recte om. ὅτι Par. U. Mon. Flor. d. et Proclus p. 157. Delevit etiam Bekker.

παντὸς ἄξιός εἰμί σοι] Sic Bodl. Vat. Ven. Π. pro vulg. παντὸς μᾶλλον ἄξιος, quod iam Schleierm. et Buttm. mutandum fio ad Protagor. §. 36. congesta sunt huius omissionis exempla, ea ad hunc certe locum nihil pertinent, cuius haec est sententia: Quid haec faciunt ad illam rationem, quam antea dicebas te explicaturum, cur me non relinqueres? Schleiermachero p. 513 error scribarum gratus acceptusque fuit, quo facilius scilicet posset scriptorem accusare inertiae. Ceterum conf. Cic. quo Balb. c. 16. Quid id ad civitatem?

D. τῶν διανοημάτων τέλος ἐπιτεθῆναι]. Omnia ista consilia tua fieri non potest ut sine me rata sint et perficiantur. Quod apud Proclum p. 151. legitur ἐπιθεῖναι, recte iudicavit Buttmann. ideo minus probandum esse, quia activum aegre dativo careat, qui ad passivum minus necessario requiratur. Audimus vero hic Socratem, qui alias semper se nihil scire profitetur, paullo insolentius operam suam commendantem. Quod est eiusmodi, ut facile alicui molestum accidere queat. At re accuratius perpensa ne hoc quidem offendere quenquam poterit. Quale enim est illud, quod Socrates Alcibiadi praestare officium decrevit? Nimirum id solum agere constituit, ut eum ignorantiae coarguat vanaque de se ipso opinione liberet. Quod quidem officium callidissimus εἴρων hic tanti facit, ut Alcibiadem arbitretur sine suo auxilio nihil eorum perfecturum, quae facere aliquando constituerit.

τὸν θεὸν οὐκ ἐᾶν διαλ.] V. p. 103. A. ad quem locum bene Scholiastes: ὅπερ δὲ νῦν δαιμόνιον λέγει Πλάτων, μετα σμικρὸν καλεῖ θεὸν τὸν ἐναντιούμενον. τοῦτο δὲ καὶ Ὅμηρος ποιεῖ. κἀκεῖνος γὰρ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τίθησι δαίμονα καὶ θεόν.

νος παραδοῦναι τὴν δύναμιν, ἧς ἐπιθυμεῖς, πλὴν ἐμοῦ, μετὰ τοῦ θεοῦ μέντοι. νεωτέρῳ μὲν οὖν ὄντι σοι, καὶ πρὶν τοσαύτης ἐλπίδος γέμειν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐκ εἴα ὁ θεὸς διαλέγεσθαι, ἵνα μὴ μάτην διαλεγοίμην· νῦν δὲ ἐφῆκε· νῦν γὰρ ἄν μου ἀκούσαις. 106

Cap. III. *ΑΛ.* Πολύ γέ μοι, ὦ Σώκρατες, νῦν ἀτοπώτερος αὖ φαίνει, ἐπειδὴ ἤρξω λέγειν, ἢ ὅτε σιγῶν εἵπου· καίτοι σφόδρα γε ἦσθα ἰδεῖν καὶ τότε τοιοῦτος. εἰ μὲν οὖν ἐγὼ ταῦτα διανοοῦμαι ἢ μή, ὡς ἔοικε, διέγνωκας, καὶ ἐὰν μὴ φῶ, οὐδέν μοι ἔσται

censuerant. Loquutio in vulgus nota, de qua v. Heindorf. ad Sophist. p. 271. Pronomen σοι, vulgo neglectum, iidem libri suppeditarunt.

μετὰ τοῦ θεοῦ μέντοι] Articulum praebuerunt Bodl. Vat. Ven. *Π*. Par. U Mon. Vind. 1.

Cap. III. P. 106 νῦν δὲ ἐφῆκε] ἀφῆκε Mon. et tres codd. Procli p. 161.

ἀτοπώτερος αὖ φαίνει] αὖ e Bodl. Vat. Ven. *Π*. Vind. 1. et Olympiodoro accessit.

E. ὅτι αὐτῇ παντὸς ἄξιος εἴη] Eurip. Hecub. 306. ἡμῖν δ' Ἀχιλλεὺς ἄξιος τιμῆς, ubi v. Porson. Xenoph. Mem. I. 1. in ὡς ἄξιος εἴη θανάτου τῇ πόλει, ad quem locum nuperi editores plurima huius loquutionis exempla collegerunt. conf. Matth. Gr. §. 263. ann. et §. 357. Sed totus hic locus de interpolatione suspectus est. Nam tres codices praestantissimi verba ἐνδείξασθαι usque ad παραντίκα δυνήσεσθαι omittunt. Huc accedit, quod iis servatis nescio quid molestiae habet istud ἐν τῇ πόλει, ad quod abiecto illo supplemento facile ex sequentibus intelligitur μέγιστον δυνήσεσθαι. Itaque assentior Buttmanno et Schleiermachero, qui ea delenda censuerunt. Ceterum ὅτι sequente infinitivo ad Phaedon. p. 63. C. illustravi.

μετὰ τοῦ θεοῦ μέντοι] h. e. ita tamen, ut deus mihi faveat. Theaet. p. 144. C: τῆς μέντοι μαιείας ὁ θεός τε καὶ ἐγὼ αἴτιος. ὧδε δὲ δῆλον· πολλοὶ ἤδη — ἀπῆλθον πρωϊαίτερον τοῦ δέοντος, ἀπελθόντες δὲ τά τε λοιπὰ ἐξήμβλωσαν διὰ πονηρὰν συνουσίαν, καὶ τὰ ὑπ' ἐμοῦ μαιευθέντα κακῶς τρέφοντες ἀπώλεσαν κ. τ. λ.

P. 106. νῦν δ' ἐφῆκε] „Heusdius verbum ἐφιέναι ratus Impellentis tantum esse legendum pronuntiabat ἀφῆκα: idque in Procli libris exstat; sed v. ibi Creuzer. p. 161, qui apte admonet praecepti Grammatici in Append. Sturz. ad Etymol. Gud. p. 635. v. 55. τὸ γὰρ ἐφίημι διπλῆν ἐν ἑαυτῷ περιορίζει σημασίαν. ἐφίημι γὰρ τὸ προτρέπω, καὶ ἐνδίδωμι, ὡς τὸ ἐφίημί σοι λέγειν. Vid. Sturz. Lex. Xenoph. in voc." Buttmann. Platonica huius usus exempla sunt De Rep. III, 3. VIII, 8. Tim. p. 59. D.

Cap. III. καὶ τότε τοιοῦτος] i. e. ἄτοπος.

πλέον πρὸς τὸ πείθειν σε. εἶεν. εἰ δὲ δὴ ὅ τι μάλιστα ταῦτα διανενόημαι, πῶς διὰ σοῦ μοι ἔσται, καὶ ἄνευ σοῦ οὐκ ἂν γένοιτο; ἔχεις λέγειν;

B ΣΩ. Ἆρα ἐρωτᾷς, εἴ τινα ἔχω εἰπεῖν λόγον μακρόν, οἵους δὴ ἀκούειν εἴθισαι; οὐ γάρ ἐστι τοιοῦτον τὸ ἐμόν. ἀλλ' ἐνδείξασθαι μέν σοι, ὡς ἐγῷμαι, οἷός τ' ἂν εἴην, ὅτι ταῦθ' οὕτως ἔχει, ἐὰν ἓν μόνον μοι ἐθέλῃς βραχὺ ὑπηρετῆσαι.

ΑΛ. Ἀλλ' εἴ γε δὴ μὴ χαλεπόν τι λέγεις τὸ ὑπηρέτημα, ἐθέλω.

ΣΩ. Εἰ χαλεπὸν δοκεῖ τὸ ἀποκρίνεσθαι τὰ ἐρωτώμενα.

ΑΛ. Οὐ χαλεπόν.

ΣΩ. Ἀποκρίνου δή.

ΑΛ. Ἐρώτα.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὡς διανοουμένου σου ταῦτα ἐρωτῶ, ἅ φημί σε διανοεῖσθαι;

C ΑΛ. Ἔστω, εἰ βούλει, οὕτως, ἵνα καὶ εἰδῶ, ὅ τι καὶ ἐρεῖς.

ΣΩ. Φέρε δή· διανοεῖ γάρ, ὡς ἐγώ φημι, πα-

B. *ἐθέλῃς βραχὺ ὑπηρετῆσαι*] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* Flor. de Olymp. p. 60. Pro vet. lect. *ἐθελήσῃς*.

B. *οἵους δὴ ἀκούειν εἴθισαι*] a Sophistis, quorum *μακρολογίαν* perstrinxit Plato etiam in Gorgia, Theaeteto, Republica, Protagor. p. 342. A. sqq., ubi v. ann. Alcibiadem iis dedisse operam non temere colligas e Plat. Prot. p. 327. E. coll. Xenoph. Mem. 1, 2, 39, 40.

ἓν μόνον μ. ἐθ. βραχὺ ὑπηρετῆσαι] h. e. *βραχέως ὑπηρετῆσαι*, quod oppositum videtur *τῷ μακρῷ λόγῳ*, cuius mentionem fecit. Ceterum de verbo *ὑπηρετῆσαι* consulas Lex. Xenoph. T. IV. p. 380 sqq.

Εἰ χαλεπὸν δοκεῖ —] Ita si haec leguntur, ex antecedentibus intelligendum relinquitur *χαλεπόν ἐστι τοῦτο τὸ ὑπηρέτημα.* Sed aliud quid habuisse videtur Ficinus, qui haec sic interpretatur: Num difficile tibi videtur — respondere? Nimirum corrigendum est cum Buttmanno *Ἦ χαλεπὸν δοκεῖ*, quod Turr. receperunt.

C. *ἵνα καὶ εἰδῶ, ὅ τι καὶ ἐρεῖς*] Sic post *ἵνα* sexcenties *καὶ* interponitur. De Republ. p. 346. A. *ἵνα τι καὶ περαίνωμεν*. Ibid. p. 451. A. *ἵνα καὶ ἑξῆς διασκεψώμεθα τὸν λόγον.* Gorg. p. 467. C. *ἵνα καὶ εἰδῶ ὅ τι λέγεις*, ubi plura dedi. Non rarius illud post interrogativa et relativa infertur. De

ρεῖται συμβουλεύσων Ἀθηναίοις ἐντὸς οὐ πολλοῦ χρόνου. εἰ οὖν μέλλοντός σου ἰέναι ἐπὶ τὸ βῆμα λαβόμενος ἐροίμην, Ὦ Ἀλκιβιάδη, ἐπειδὴ περὶ τίνος Ἀθηναῖοι διανοοῦνται βουλεύεσθαι, ἀνίστασαι συμβουλεύσων; ἆρ' ἐπειδὴ περὶ ὧν σὺ ἐπίστασαι βέλτιον ἢ οὗτοι; τί ἂν ἀποκρίναιο;

ΑΛ. Εἴποιμ' ἂν δήπου, περὶ ὧν οἶδα βέλτιον D ἢ οὗτοι.

ΣΩ. Περὶ ὧν ἄρ' εἰδὼς τυγχάνεις ἀγαθὸς ξύμβουλος εἶ.

ΑΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. Οὐκοῦν ταῦτα μόνον οἶσθα, ἃ παρ' ἄλλων ἔμαθες ἢ αὐτὸς ἐξεῦρες;

ΑΛ. Ποῖα γὰρ ἄλλα;

ΣΩ. Ἔστιν οὖν ὅπως ἄν ποτε ἔμαθές τι ἢ ἐξεῦρες μήτε μανθάνειν ἐθέλων μήτε αὐτὸς ζητεῖν;

ΑΛ. Οὐκ ἔστι.

ΣΩ. Τί δέ; ἠθέλησας ἂν ζητῆσαι ἢ μαθεῖν ἃ ἐπίστασθαι ᾤου;

ΑΛ. Οὐ δῆτα.

C. ὅ τι καὶ ἐρεῖς] καὶ om. Bodl. Vat. Ven. *Π*. Par. U. Mon. Flor. d. Olympiod. Sed vide infra. Omiserunt Turr.

Rep. IV. p. 434. D. τί γὰρ καὶ ἐροῦμεν; Legg. VII. p. 821. E. λέγ' ὅ τι καὶ ἐροῦμεν. Euthyphr. p. 3. A. καί μοι λέγε, τί καὶ ποιοῦντά σέ φησι διαφθείρειν τοὺς νέους; Ibid. b. B. τί γὰρ καὶ φήσομεν; Lachet. p. 182. E. τί καὶ δέοι ἂν αὐτὸ μανθάνειν; Phaedon. p. 61. E. τί γὰρ ἄν τις καὶ ποιοῖ ἄλλο; Neutram loquendi formam idonea causa et ratione carere vix est quod moneam. conf. Bremi ad Demosth. Oratt. Select. P. I. p. 143. Utramque hic in uno eodemque orationis membro habemus coniunctam, ut Reip. IV. p. 445. C. δεῦρο νῦν, ἵνα καὶ ἴδῃς, ὅσα καὶ εἴδη ἔχει ἡ κακία. Aliam causam repetiti καὶ infra ad p. 114. C. explicabimus.

ἆρ' ἐπειδὴ περὶ ὧν σὺ ἐπ.] h. e. ἆρ' ἀνίστασαι συμβουλεύσων, ἐπειδὴ περὶ τούτων διανοοῦνται βουλεύεσθαι, περὶ ὧν σὺ ἐπίστασαι βέλτιον κ. τ. λ.

D. μήτε μανθάνειν ἐθέλων μήτε αὐτὸς ζητεῖν] Schleiermach. e Platonis ratione scribendum fuisse censet ordine inverso: μήτε ζητεῖν ἐθέλων μήτε μανθάνειν. At enim vero Alcibiadi puero primum discendum fuit; deinde aetate maturiore etiam quaerendum verum et investigandum. Quare hic ordo verborum non videtur esse temerarius aut a recta ratione alienus. conf. ad p. 112. D.

E ΣΩ. Ἃ ἄρα νῦν τυγχάνεις ἐπιστάμενος ἦν χρόνος ὅτε οὐχ ἡγοῦ εἰδέναι;

ΑΛ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν ἅ γε μεμάθηκας σχεδόν τι καὶ ἐγὼ οἶδα· εἰ δέ τι ἐμὲ λέληθεν, εἰπέ. ἔμαθες γὰρ δὴ σύ γε, κατὰ μνήμην τὴν ἐμήν, γράμματα καὶ κιθαρίζειν καὶ παλαίειν· οὐ γὰρ δὴ αὐλεῖν γε ἤθελες μαθεῖν. ταῦτ' ἐστὶν, ἃ σὺ ἐπίστασαι, εἰ μή πού τι μανθάνων ἐμὲ λέληθας· οἶμαι δέ γε, οὔτε νύκτωρ οὔτε μεθ' ἡμέραν ἐξιὼν ἔνδοθεν.

ΑΛ. Ἀλλ' οὐ πεφοίτηκα εἰς ἄλλων ἢ τούτων.

107 Cap. IV. ΣΩ. Πότερον οὖν, ὅταν περὶ γραμμάτων Ἀθηναῖοι βουλεύωνται, πῶς ἂν ὀρθῶς γράφοιεν, τότε ἀναστήσει αὐτοῖς συμβουλεύσων;

ΑΛ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Ἀλλ' ὅταν περὶ κρουμάτων ἐν λύρᾳ;

ΑΛ. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Οὐδὲ μὴν οὐδὲ περὶ παλαισμάτων γε εἰώθασι βουλεύεσθαι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

D. Ἃ ἄρα νῦν τ.] Ante Bekkerum erat Ἆρα ἃ νῦν τ. quod mutatum e Bodl. Vat. Ven. *Π*. Flor. d.

E. ἔμαθες γὰρ δὴ] δὴ vett. editt. praeter. Bas. 2. om. invitis codd. fere omnibus

μνήμην τὴν ἐμήν] τὴν cum Bekkero e Bodl. Vat. Ven. *Π*. adiecimus.

οἶμαι δέ γε, οὔτε ν.] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π*. Flor. d. In vett. editt. est οἶμαι δὲ οὔτε γε.

E. οὐ γὰρ δὴ αὐλεῖν γε ἤθελες μ.] Magnum fuisse in Alcibiade tibiae odium diserte testatur Plutarch. Vit. Alcib. c. 2. De causis rei v. Aristot. Pol. VIII. 6. coll. Becker. Charicl. I. p. 53 sq. Mox οἶμαι δέ γε rectae praemissum orationi, de quo usu loquendi v. ad Gorg. p. 460. A. Remp. VI. p. 507. D. Lys. p. 206. C. Ion. p. 536. D. Lachet. p. 184. B. Nam ad οὔτε νύκτωρ οὔτε μ. ἡμ. ἐξ. ἔνδοθεν liquet denuo intelligi oportere λέληθας ἐμὲ μανθάνων. Loquitur autem Socrates ὑπερβολικῶς, ut cum gravitate quadam significet, quanto studio semper Alcibiadem vel puerulum observaverit. Quocirca nec istud οὔτε νύκτωρ nimis urgendum. Verbum φοιτᾶν proprie dici de discipulis magistri domum frequentantibus vel ex eo intelligitur, quod discipuli ipsi subinde φοιτηταὶ appellantur. v. Pollux. Onom. IV, 45.

Cap. IV. P. 107. Οὐδὲ μὴν οὐδὲ περὶ παλαισμάτων γε —] At ne de lucta quidem solent in concione deliberare, quemadmodum

ΑΛ. Οὐ μέντοι.

ΣΩ. Ὅταν οὖν περὶ τίνος βουλεύωνται; οὐ γάρ που ὅταν γε περὶ οἰκοδομίας.

ΑΛ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Οἰκοδόμος γὰρ ταῦτά γε σοῦ βέλτιον συμβουλεύσει. B

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Οὐδὲ μήν, ὅταν περὶ μαντικῆς βουλεύωνται;

ΑΛ. Οὔ.

ΣΩ. Μάντις γὰρ αὖ ταῦτ' ἄμεινον ἢ σύ.

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Ἐάν τέ γε σμικρὸς ἢ μέγας ᾖ, ἐάν τε καλὸς ἢ αἰσχρός, ἔτι τε γενναῖος ἢ ἀγεννής.

ΑΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. Εἰδότος γάρ, οἶμαι, περὶ ἑκάστου ἡ συμβουλή, καὶ οὐ πλουτοῦντος.

ΑΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. Ἀλλ' ἐάν τε πένης ἐάν τε πλούσιος ᾖ ὁ παραινῶν, οὐδὲν διοίσει Ἀθηναίοις, ὅταν περὶ τῶν

Cap. IV. P. 107. B. ἢ μέγας] ἢ καὶ μ. Bodl. Vat. Ven. *Π*.
ἢ ἀγεννής] Sic codd. magna consensione pro vulg. ἀγενής. Equidem ἀγεννὴς scribendum censeo, ubi opponitur γενναῖος aut opponi potest, ut Legg. IV. p. 714. E V. p. 735. B. Protag. p. 319. D. De Rep. VIII. p. 555. D. al. v. ad Prot. l. c., ubi quae exposui confirmantur etiam loco Herodoti V. 6. ubi εὐγενὲς et ἀγενὲς inter se opponuntur.

nunquam publice de literarum scriptura aut de lyrae pulsatione consultant. Offendit in his Schleiermach. p. 515, ubi haec scripsit: Sie berathschlagten nur eben so wenig über die Buchstaben und über das Leierspiel, und diese Ungleichförmigkeit ist gewiss nicht platonisch, zumal sie ohne die Beispiele zu ändern sich so leicht heben liess. Nimirum οὐδὲ, ut Lat. ne-quidem, sexcenties est simpliciter auch nicht; quod etiam dicitur sic, ut superioribus novum quiddam vel adiicitur vel opponatur. Duplex οὐδὲ illustravimus ad Protagor. p. 331. E. Phaedr. p. 278. E.

B. Ἐάν τέ γε σμικρὸς ἢ μέγας ᾖ — ἀγεννής] Leviter perstringit ea bona, quibus Alcibiades maxime superbiebat. Dein vero etiam divitias addit, quibus tamen antea iudicaverat Alcibiadem minus pretii tribuere. Ad σμικρὸς ἢ μέγας conf. p. 104. A.

C ἐν τῇ πόλει βουλεύωνται, πῶς ἂν ὑγιαίνοιεν, ἀλλὰ ζητήσουσιν ἰατρὸν εἶναι τὸν σύμβουλον.

ΑΛ. Εἰκότως γε.

ΣΩ. Ὅταν οὖν περὶ τίνος σκοπῶνται, τότε σὺ ἀνιστάμενος ὡς συμβουλεύσων ὀρθῶς ἀναστήσει;

ΑΛ. Ὅταν περὶ τῶν ἑαυτῶν πραγμάτων, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Τῶν περὶ ναυπηγίας λέγεις, ὁποίας τινὰς χρὴ αὐτοὺς τὰς ναῦς ναυπηγεῖσθαι;

ΑΛ. Οὐκ ἔγωγε, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ναυπηγεῖν γάρ, οἶμαι, οὐκ ἐπίστασαι. τοῦτ' αἴτιον, ἢ ἄλλο τι;

D *ΑΛ.* Οὔκ, ἀλλὰ τοῦτο.

ΣΩ. Ἀλλὰ περὶ ποίων τῶν ἑαυτῶν λέγεις πραγμάτων ὅταν βουλεύωνται;

ΑΛ. Ὅταν περὶ πολέμου, ὦ Σώκρατες, ἢ περὶ εἰρήνης, ἢ ἄλλου του τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων.

ΣΩ. Ἆρα λέγεις, ὅταν βουλεύωνται, πρὸς τίνας χρὴ εἰρήνην ποιεῖσθαι, καὶ τίσι πολεμεῖν, καὶ τίνα τρόπον;

ἀλλὰ ζητήσουσιν] male Bodl. Vat. *Θ*. Ven. *Π*. Coisl. ζητοῦσιν, quod Turr. receperunt.

C. *πραγμάτων, ὦ Σώκρατες*] V. ὦ Σώκρατες, πραγμάτων, quem ordinem solus Par. E. tuetur.

C. *Τῶν περὶ ναυπηγίας λέγεις*] Breviter dictum pro his: *λέγεις ἀναστήσεσθαι, ὅταν σκοπῶνται περὶ τῶν περὶ ναυπηγίας πραγμάτων.* Praepositionem saepenumero ex alterius collocutoris sermone repetendam relinqui Menon. p. 80. C. Gorg. p. 449. E. p. 450. A. De Rep. III. p. 410. C. V. p. 456. D. al. observavimus. De reliqua constructione conf. Lobeck. ad Sophocl. Aiac. 570. Mox cur dictum sit de Atheniensibus *ναυπηγεῖσθαι*, sed de fabris navium *ναυπηγεῖν*, neminem latebit.

E. *καὶ τίσιν ἀκροχειρίζεσθαι* —] „Dacierius commode laudat Hippocrat. Libr. II. c. 11. p. 364. Foes. *ἀκροχειρίη ἰσχαίνει καὶ τὰς σάρκας ἕλκει ἄνω.* Est autem lucta, quae consertis aut commissis summis tantum manibus et digitis (mit den Fingerspitzen) obitur. Pollux L. II, 153. *ἀκροχειρισμός, μελέτη τις ἐν παγκρατίῳ.* Verbum *ἀκροχειρίζεσθαι* legitur apud eundem p. 345, ubi de pugna et pugile agit. conf. Suidas in *ἀκροχειρίζεσθαι.*" Gottleber. conf.

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Χρὴ δ' οὐχ οἷς βέλτιον;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ τότε, ὁπότε βέλτιον; E

ΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Καὶ τοσοῦτον χρόνον, ὅσον ἄμεινον;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Εἰ οὖν βουλεύοιντο Ἀθηναῖοι, τίσι χρὴ προςπαλαίειν, καὶ τίσιν ἀκροχειρίζεσθαι, καὶ τίνα τρόπον, σὺ ἄμεινον ἂν συμβουλεύοις ἢ ὁ παιδοτρίβης;

ΑΛ. Ὁ παιδοτρίβης δήπου.

ΣΩ. Ἔχεις οὖν εἰπεῖν, πρὸς τί βλέπων ὁ παιδοτρίβης συμβουλεύσειεν, οἷς δεῖ προςπαλαίειν καὶ οἷς μή, καὶ ὁπότε, καὶ ὅντινα τρόπον; λέγω δὲ τὸ τοιόνδε. ἆρα τούτοις δεῖ προςπαλαίειν, οἷς βέλτιον, ἢ οὔ;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Ἆρα καὶ τοσαῦτα, ὅσα ἄμεινον; 108

D. *ἢ ἄλλου του*] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* et cod. Olympiodori Cizens. Vulgo erat *ἢ περὶ ἄλλου του.*

Χρὴ δ' οὐχ οἷς β.] *οὐχ* e Bodl. Vat. Ven. *Π.* Vind. 1. additum ante Bekkerum male deerat.

Krause Agnonistic. I. p. 421. — **Timaeus** Gloss. p. 19. *ἀκροχειρίζεσθαι· πυκτεύειν, ἢ παγκρατιάζειν πρὸς ἕτερον ἄνευ συμπλοκῆς, ἢ ὅλως ταῖς ἀκραῖς μετ' ἄλλου γυμνάζεσθαι*, ubi v. **Ruhnk.** Apte igitur *τὸ ἀκροχειρίζεσθαι* opponitur *τῷ προςπαλαίειν*, in quo alter alterum prehendebat, nec assequor mentem **Schleiermacheri** ad hunc locum ita commentantis: „**Das** *ἀκροχειρίζεσθαι*, **was sonst beim Platon nicht vorkommt, ist auch ein ganz unnützes Auskramen gymnastiacher Gelehrsamkeit; ein populäres Beispiel hätte weit besser dasselbe ausgerichtet.**"

πρὸς τί βλέπων — συμβουλεύσειεν] Repetas *ἂν* ex antecedentibus, quod **Buttmannus** non recte putat hic omissum esse.

P. 108. *Ἆρα καὶ τοσαῦτα*] Eodem modo deinde dicitur *καὶ τοσαῦτα, ὅσα βέλτιον*, ubi intelligas *κιθαρίζειν καὶ βαίνειν.* Praeterea **Buttmann.**

ΑΛ. Τοσαῦτα.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τότε, ὅτ' ἄμεινον;

ΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν καὶ ᾄδοντα δεῖ κιθαρίζειν ποτὲ πρὸς τὴν ᾠδὴν καὶ βαίνειν;

ΑΛ. Δεῖ γάρ.

ΣΩ. Οὐκοῦν τότ', ὁπότε βέλτιον;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ τοσαῦτα, ὅσα βέλτιον;

ΑΛ. Φημί.

Cap. V. ΣΩ. Τί οὖν; ἐπειδὴ βέλτιον μὲν
B ὠνόμαζες ἐπ' ἀμφοτέροις, τῷ τε κιθαρίζειν πρὸς τὴν ᾠδὴν καὶ τῷ προσπαλαίειν, τί καλεῖς τὸ ἐν τῷ κιθαρίζειν βέλτιον; ὥσπερ ἐγὼ τὸ ἐν τῷ παλαίειν καλῶ γυμναστικόν· σὺ δ' ἐκεῖνο τί καλεῖς;

ΑΛ. Οὐκ ἐννοῶ.

ΣΩ. Ἀλλὰ πειρῶ ἐμὲ μιμεῖσθαι. ἐγὼ γάρ που ἀπεκρινάμην τὸ διὰ παντὸς ὀρθῶς ἔχον. ὀρθῶς δὲ δήπου ἔχει τὸ κατὰ τὴν τέχνην γιγνόμενον· ἢ οὔ;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Ἡ δὲ τέχνη οὐ γυμναστικὴ ἦν;

ΑΛ. Πῶς δ' οὔ;

P. 108. *Ἀλλὰ μὴν καὶ ᾄδοντα*] Bodl. Vat. Ven. *Π. καὶ τὸ ᾄδοντα*, unde Buttm. et Ast. scripserunt *καὶ τὸν ᾄδοντα*, quod ediderunt etiam Turr.

Cap. V, B. *τὸ ἐν τῷ κιθαρίζειν β.*] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* Vulg. *ἐν τῷ ὀρθῶς κ.* Sed *ὀρθῶς* hic delendum iam Schneiderus viderat. Dein Vat. *Δ. σὺ δέ γ' ἐκεῖνο*, quod recepit Bekker.

comparat Thucyd. VII, 81. *ὑποχωρεῖν τοσαῦτα μαχομένους, ὅσα ἀναγκάζονται.* — *καὶ βαίνειν*, i. e. secundum rhythmum incedere corpusque movere. Mox C. dicitur *ἐμβαίνειν ὀρθῶς*.

Cap. V. B. *Οὐκ ἐννοῶ*] Inest in hoc loco irrisio quaedam Alcibiadis, qui, etsi sectatus sophistas erat iamque ad rempublicam aspirabat, tamen disserendi subtilitate carere videbatur. Irrisionis indicium faciunt etiam verba proxima: *πρέποι γὰρ ἄν που καὶ σοὶ τὸ καλῶς διαλέγεσθαι.* Nec sine causa exemplum ab arte musica petitum videtur, cui Alcibiadem constat haud ita magno studio operam dedisse. Ita si haec acceperis, minus ponderis senties habere quae disseruit Schleiermach. p. 515. Quamquam diffitendum non est hunc locum a scriptore minus solleter esse tractatum. Maxime

ΣΩ. Ἐγὼ δ' εἶπον τὸ ἐν τῷ παλαίειν βέλτιον C
γυμναστικόν.

ΑΛ. Εἶπες γάρ.

ΣΩ. Οὐκοῦν καλῶς;

ΑΛ. Ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Ἴθι δὴ καὶ σύ — πρέποι γὰρ ἄν που καὶ σοὶ τὸ καλῶς διαλέγεσθαι — εἰπὲ πρῶτον, τίς ἡ τέχνη, ἧς τὸ κιθαρίζειν καὶ τὸ ᾄδειν καὶ τὸ ἐμβαίνειν ὀρθῶς; συνάπασα τίς καλεῖται; Οὔπω δύνασαι εἰπεῖν;

ΑΛ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Ἀλλ' ὧδε πειρῶ. τίνες αἱ θεαί, ὧν ἡ τέχνη;

ΑΛ. Τὰς Μούσας, ὦ Σώκρατες, λέγεις;

ΣΩ. Ἔγωγε. ὅρα δή τίνα ἀπ' αὐτῶν ἐπωνυμίαν ἡ τέχνη ἔχει; D

ΑΛ. Μουσικήν μοι δοκεῖς λέγειν.

ΣΩ. Λέγω γάρ. τί οὖν τὸ κατ' αὐτὴν ὀρθῶς γιγνόμενόν ἐστιν; ὥσπερ ἐκεῖ ἐγώ σοι τὸ κατὰ τὴν τέχνην ἔλεγον ὀρθῶς, τὴν γυμναστικήν, καὶ σὺ δ' οὖν οὕτως ἐνταῦθα τί φῄς; πῶς γίγνεσθαι;

ΑΛ. Μουσικῶς μοι δοκεῖ.

C. Ἴθι δὴ καὶ σύ] δὴ om. Steph. cum Aldo; errore, ut videtur.

D. τὸ κατ' αὐτὴν ὀρθῶς γ.] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π*. Vulgo τὸ κατὰ ταύτην. Deinde καὶ σὺ δ' οὖν iidem libri pro vulg. καὶ σὺ δὴ οὖν. Utrumque praeeunte Bekkero receperunt nuperi editores.

autem debet offensioni esse, quod mox Alcibiades ne illud quidem novit, quo nomine ea ars appellari soleat, cuius sit τὸ κιθαρίζειν καὶ τὸ ᾄδειν καὶ τὸ ἐμβαίνειν ὀρθῶς. Nempe hoc puerulum dedecet vix balbutientem. Sed conf. p. 129. C.

ἐγὼ γάρ που ἀπεκρινάμην]. Respiciunt haec verba ad praecedentia illa: ἐγὼ τὸ ἐν τῷ παλαίειν καλῶ γυμναστικόν. Itaque verum est ἀπεκρινάμην, quod Stephanus Ficinum secutus in ἀποκριναίμην mutari volebat. Vocula που autem, ut Lat. nifallor, opinor, nunc est assensum exspectantis, ut sexcenties.

C. Οὔπω δύνασαι εἰπεῖν — ἡ τέχνη ἔχει;] Haec tamquam insiticia damnavit C. Fr. Hermann. utpote Platone indigna. Nec negamus ea nobis quoque facere molestiam, siquidem

ΣΩ. Εὖ λέγεις. ἴθι δή, καὶ τὸ ἐν τῷ πολεμεῖν βέλτιον καὶ τὸ ἐν τῷ εἰρήνην ἄγειν, τοῦτο τὸ βέλτιον
E τί ὀνομάζεις; ὥςπερ ἐκεῖ ἐφ' ἑκάστῳ ἔλεγες τὸ ἄμεινον, ὅτι μουσικώτερον, καὶ ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ, ὅτι γυμναστικώτερον· πειρῶ δὴ καὶ ἐνταῦθα λέγειν τὸ βέλτιον.

ΑΛ. Ἀλλ' οὐ πάνυ ἔχω.

ΣΩ. Ἀλλὰ μέντοι αἰσχρόν γε, εἰ μέν τίς σε λέγοντα καὶ συμβουλεύοντα περὶ σιτίων, ὅτι βέλτιον τόδε τοῦδε, καὶ νῦν, καὶ τοσοῦτον, ἔπειτα ἐρωτήσειε, Τί τὸ ἄμεινον λέγεις, ὦ Ἀλκιβιάδη; περὶ μὲν τούτων ἔχειν εἰπεῖν, ὅτι τὸ ὑγιεινότερον, καίτοι οὐ προςποιεῖ γε ἰατρὸς εἶναι· περὶ δὲ οὗ προςποιεῖ ἐπιστήμων εἶ-
109 ναι καὶ συμβουλεύσεις ἀνιστάμενος ὡς εἰδώς, τούτου

E. ἔλεγες τὸ ἄμεινον] V. τῷ ἀμείνονι, quod e Vat. Mon. Par. U. Proclo p. 206. emendatum.

Ἀλλ' οὐ πάνυ ἔχω] Sic Bodl. Vat. Ven. Π. Proclus l. c. et Olymp. p. 83. Vulgo τε post πάνυ insertum, quod tenuit Bekk.

καὶ συμβουλεύσεις] Sic Bodl. Coisl. Vat. Ven. ΞΠ. Vind. 1. 9. Flor. b. l. Olim legebatur συμβουλεύεις.

καίτοι οὐ προςποιεῖ γε] Omittunt γε Bodl. Vat. Ven. Π. suffragantibus Turr.

P. 109. ἢ οὐκ αἰσχρὸν φαίνεται] V. φανεῖται, invitis Bodl. Vat. Ven. Π. Flor. d. et uno Procli codice.

Alcibiades vigesimum tum annum agens hic ut puerulus omnium rerum imperitus tractatur. Vereor tamen ne aliter in his sit peccatum.

E. ὥςπερ ἐκεῖ ἐφ' ἑκάστῳ ἔλεγες —] Buttmannus servato τῷ ἀμείνονι iungendum censet ἐφ' ἑτέρῳ (ita enim cum Cornario pro ἐφ' ἑκάστῳ legendum putat) τῷ ἀμείνονι, quod respondeat proximo καὶ ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ. Verum codices omnes pertinaciter tuentur vulgatum ἐφ' ἑκάστῳ. Itaque equidem Astio assentior ante verba ὅτι μουσικώτερον putanti intelligendum esse ἐπὶ τῷ μέν, cui respondeant deinde ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ. De hoc loquendi genere conf. Hensd. Specim. p. 76. Schaefer. ad Laub. Borr. p. 162. et 329 sq. et nostr. annot. ad Protagor. p. 330. A.

καὶ ἐνταῦθα λέγειν τὸ βέλτιον] Socrates in mente habet τὸ δικαιότερον, non τὸ πολιτικώτερον. Nam iustitia e ratione veterum philosophorum maximeque Platonis disciplinam civilem complectebatur, sicut in Prolegg. ad Rempublicam exposuimus. Itaque nihil moramur disputationem Schleiermacheri p. 516. qui libri auctorem censet parum constanter disputare ac neglecto gymnastices et musices exemplo, quo usus est, praeter rectam ra-

δέ, ὡς ἔοικας, πέρι ἐρωτηθεὶς ἐὰν μὴ ἔχῃς εἰπεῖν, οὐκ αἰσχύνει; ἢ οὐκ αἰσχρὸν φαίνεται;

ΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Σκόπει δὴ καὶ προθυμοῦ εἰπεῖν, πρὸς τί τείνει τὸ ἐν τῷ εἰρήνην τε ἄγειν ἄμεινον καὶ τὸ ἐν τῷ πολεμεῖν οἷς δεῖ;

ΑΛ. Ἀλλὰ σκοπῶν οὐ δύναμαι ἐννοῆσαι.

ΣΩ. Οὐδ' οἶσθα, ἐπειδὰν πόλεμον ποιώμεθα, τί ἐγκαλοῦντες ἀλλήλοις πάθημα ἐρχόμεθα εἰς τὸ πολεμεῖν, καὶ ὅ τι αὐτὸ ὀνομάζοντες ἐρχόμεθα;

ΑΛ. Ἔγωγε, ὅτι γε ἐξαπατώμενοί τι ἢ βιαζόμενοι ἢ ἀποστερούμενοι. B

ΣΩ. Ἔχε δή· πῶς ἕκαστα τούτων πάσχοντες; πειρῶ εἰπεῖν, τί διαφέρει τὸ ὧδε ἢ ὧδε.

οὐ δύναμαι ἐννοῆσαι] νοῆσαι Bodl. Vat. Ven. *Π*.
τί ἐγκαλοῦντες] Sic dedi e Bodl. Vat. Ven. *Π*. Proclo p. 211. pro vulg. ὅ τι ἐγκαλ. v. ad. p. 114. A. Deinde εἰς τὸ πολεμεῖν Bodl. Coisl. Vat. Ven. *ΞΠΣ*. Vind. 1. 2. 9. Flor. a. c. d. o. et Bas. 2. pro vulg. ἐπὶ τὸ π.
B. ὅτι γε ἐξαπατώμενοι] γε e Coisl. Vind. 1. Mon. et Proclo p. 212. additum.
Ἔχε δή· πῶς —] δὴ addidi e Coisl. Flor. d. i. conf. Hermann. ad. Viger. p. 753.

tionem deinceps non τὸ πολιτικώτερον, sed τὸ δίκαιον commemorare. Mox notabis repetitum μὲν in verbis εἰ μέν τίς σε λέγοντα — περὶ μὲν τούτων, cui deinde eodem modo subiungitur περὶ δὲ οὗ — τούτου δὲ κ. τ. λ. v. ad Phaedon. p. 28. E. Apol. Socr. p. 28. E. Praeterea notabis anacoluthon. Nam post: Ἀλλὰ μέντοι αἰσχρόν γε mutata structura subiungitur: οὐκ αἰσχύνει, quum esse deberet: ἀλλὰ μέντοι αἰσχρόν γε — περὶ μὲν τούτων ἔχειν εἰπεῖν, περὶ οὗ δὲ προςποιεῖ ἐπιστήμων εἶναι, μὴ ἔχειν εἰπεῖν ἐρωτηθέντα.

P. 109. τούτου δέ, ὡς ἔοικας, πέρι —] Oratio ἀνακόλουθος: nam sequi debebat τούτου δὲ πέρι οὗ: sed scriptor relicta inchoata structura, quae ex αἰσχρὸν erat suspensa, novam orditur, subiungens οὐκ αἰσχύνει. Quae quidem constructionis variatio prorsus est Platonica. Repetitum δὲ post τούτου, quod inservit augendae oppositionis gravitati, ad Phaedon. p. 78. C. De Reg. VI. p. 505. A. attigimus. Sententia verborum haec est: Turpe est, inquit, scire te τὸ ἄμεινον in cibis sumendis esse τὸ ὑγιεινότερον, quum tamen artem medicam non profitearis; nescire autem in iis, quae scire tibi videaris, quid melius sit.

ΑΛ. *Ἦ τὸ ὧδε λέγεις, ὦ Σώκρατες, τὸ δικαίως ἢ τὸ ἀδίκως;*

ΣΩ. *Αὐτὸ τοῦτο.*

ΑΛ. *Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε διαφέρει ὅλον τε καὶ πᾶν.*

ΣΩ. *Τί οὖν; Ἀθηναίοις σὺ πρὸς ποτέρους συμβουλεύσεις πολεμεῖν, τοὺς ἀδικοῦντας ἢ τοὺς τὰ δίκαια πράττοντας;*

C *ΑΛ.* *Δεινὸν τοῦτό γε ἐρωτᾷς. εἰ γάρ καὶ διανοεῖταί τις, ὡς δεῖ πρὸς τοὺς τὰ δίκαια πράττοντας πολεμεῖν, οὐκ ἂν ὁμολογήσειέ γε.*

ΣΩ. *Οὐ γὰρ νόμιμον τοῦθ', ὡς ἔοικεν.*

ΑΛ. *Οὐ δῆτα· οὐδέ γε καλὸν δοκεῖ εἶναι.*

ΣΩ. *Πρὸς ταῦτ' ἄρα καὶ σὺ [τὸ δίκαιον] τοὺς λόγους ποιήσει;*

ΑΛ. *Ἀνάγκη.*

ΣΩ. *Ἄλλο τι οὖν, ὃ νῦν δὴ ἐγὼ ἠρώτων βέλτιον πρὸς τὸ πολεμεῖν καὶ μή, καὶ οἷς δεῖ καὶ οἷς*

Ἦ τὸ ὧδε λέγεις] Sic Coisl. ex em. pro vulg. *Εὖ τὸ ὧδε λ.* quod emendarunt Buttm. et Bekk.

ἢ τὸ ἀδίκως] *τὸ* inserui ex Bodl. Coisl. Vat. Ven. *Π.* Mon. Vind. 1. 9. Flor. d. et Proclo p. 212.

C. *ὁπότε καὶ μή, τὸ δικαιότερον*] Vett. editt. ante *τὸ δικαιότερον* inferciunt *ἢ*, quod soli tuentur Par. EF. De constructione v. Heusd. Spec. Crit. p. 59. et Heindorf. ad Euthyd. p. 349.

B. *Ἦ τὸ ὧδε λέγεις —*] Dubitanter interrogat adolescens, quod mirandum non est in sophistarum discipulo, qui iustitiae rationis solebant pervertere temereque confundere, sicuti facit Thrasymachus primo libro de Republica. Itaque ne hic quidem haerendum putamus cum Schleiermachero.

διαφέρει ὅλον τε καὶ πᾶν] V. ad Phaedon. p. 79. E. ibique Wyttenbachium.

C. *Πρὸς ταῦτ' ἄρα καὶ σὺ [τὸ δ.]*] i. e. ad haec respiciens. Ulcus in his inest ense resecandum. Nam istud *τὸ δίκαιον*, quod post *ταῦτα* numero plurativo positum parum recte infertur, utique turbat argumentationem mirifice. Quippe colligitur demum ex his in proximis, quid sit *τὸ δικαιότερον*. Itaque hic quidem *τὸ δίκαιον* importunissime memoratur. — Deinde articulum ne quis putet in verbis *τοὺς λόγους ποιήσει* redundare. Sunt enim haec sic accipienda: eas orationes, quas habiturus es, habebis. v. Hermann. ad Sophocl. Electr. 294. Krüger. ad Dionys. Hal. p. 126.

μή, καὶ ὁπότε καὶ μή, τὸ δικαιότερον τυγχάνει ὄν; ἢ οὔ;

ΑΛ. Φαίνεταί γε.

Cap. VI. ΣΩ. Πῶς οὖν, ὦ φίλε Ἀλκιβιάδη; D πότερον σαυτὸν λέληθας, ὅτι οὐκ ἐπίστασαι τοῦτο, ἢ ἐμὲ ἔλαθες μανθάνων καὶ φοιτῶν εἰς διδασκάλου, ὅς σε ἐδίδασκε διαγιγνώσκειν τὸ δικαιότερόν τε καὶ ἀδικώτερον; καὶ τίς ἔστιν οὗτος; φράσον καὶ ἐμοί, ἵνα αὐτῷ φοιτητὴν προξενήσῃς καὶ ἐμέ.

ΑΛ. Σκώπτεις, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Μὰ τὸν φίλιον τὸν ἐμόν τε καὶ σόν, ὃν ἐγὼ ἥκιστ' ἂν ἐπιορκήσαιμι· ἀλλ' εἴπερ ἔχεις, εἰπὲ E τίς ἐστι.

ΑΛ. Τί δ', εἰ μὴ ἔχω; οὐκ ἂν οἴει με ἄλλως εἰδέναι περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων;

ΣΩ. Ναί, εἴ γε εὕροις.

ΑΛ. Ἀλλ' οὐκ ἂν εὑρεῖν με ἡγεῖ;

Cap. VI. D. *Πῶς οὖν, ὦ φ. Ἀλκ.*] οὖν cum Steph. om. Par. EF.

εἰς διδασκάλου] Bekker. ex Par. U. ἐς διδασκάλου: quae scribendi ratio videtur sane in hac et similibus formulis usitata fuisse. Nolui tamen librorum auctoritatem nihili aestimare.

προξενήσῃς καὶ ἐμέ] καὶ additum e Bodl. Vat. Ven. *Π.* Par. F.

καὶ ὁπότε καὶ μή] h. e. καὶ ὁπότε μή, quod Wolf. ob praegressum καὶ οἷς δεῖ καὶ οἷς μή restituendum putabat. Sed vere Buttm. observavit brevitatis studio etiam alias haud dissimiles omissiones maxime in particula μὴ admitti. v. Buttm. Gr. §. 138. IV. 3. Hoogeven. ad Viger. p. 456.

Cap. VI. D. *ἵνα αὐτῷ φ. προξενήσῃς*] Lachet. p. 180. C. καὶ γὰρ αὐτῷ μοι ἔναγχος ἄνδρα προὐξένησε τῷ υἱεῖ διδάσκαλον μουσικῆς. Male Proclus p. 223. et Olympiodorus p. 88. προξενίσῃς.

Μὰ τὸν φίλιον —] De hoc iureiurando v. ad Euthyphron. c. 6. Forma loquendi, ὃν ἐγὼ ἥκιστ' ἂν ἐπιορκήσαιμι, iam inde ab Homero frequentata. Iliad. ο, 39. σή θ' ἱερὴ κεφαλὴ καὶ νωΐτερον λέχος αὐτῶν Κουρίδιον, τὸ μὲν οὐκ ἂν ἐγώ ποτε μὰψ ὀμόσαιμι. Eurip. Orest. 1531. τὴν ἐμὴν ψυχὴν κατώμοσ', ἣν ἂν εὐορκοῖμ' ἐγώ, ubi Porson. nec huius loci fuit immemor.

E. *Τί δ', εἰ μὴ ἔχω;*] Laudant Clemens Al. Strom. V. p. 553. D. Stobaeus Serm IX. p. 124.

ΣΩ. Καὶ μάλα γε, εἰ ζητήσαις.

ΑΛ. Εἶτα ζητῆσαι οὐκ ἂν οἴει με;

ΣΩ. Ἔγωγε, εἰ οἰηθείης γε μὴ εἰδέναι.

ΑΛ. Εἶτα οὐκ ἦν, ὅτε εἶχον οὕτω;

ΣΩ. Καλῶς λέγεις. ἔχεις οὖν εἰπεῖν τοῦτον τὸν χρόνον, ὅτε οὐκ ᾤου εἰδέναι τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδικα;
110 φέρε, πέρυσιν ἐζήτεις τε καὶ οὐκ ᾤου εἰδέναι; ἢ ᾤου; καὶ τἀληθῆ ἀποκρίνου, ἵνα μὴ μάτην οἱ διάλογοι γίγνωνται.

ΑΛ. Ἀλλ' ᾤμην εἰδέναι.

ΣΩ. Τρίτον δὲ ἔτος καὶ τέταρτον καὶ πέμπτον οὐχ οὕτως;

ΑΛ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν τό γε πρὸ τούτου παῖς ἦσθα. ἢ γάρ;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Τότε μὲν τοίνυν εὖ οἶδα ὅτι ᾤου εἰδέναι.

ΑΛ. Πῶς εὖ οἶσθα;

B ΣΩ. Πολλάκις σοῦ ἐν διδασκάλων ἤκουον παιδὸς ὄντος, καὶ ἄλλοθι, καὶ ὁπότε ἀστραγαλίζοις ἢ ἄλλην τινὰ παιδιὰν παίζοις, οὐχ ὡς ἀποροῦντος περὶ

E. *Εἶτα οὐκ ἦν ὅτε εἶχον*] V. *ὅτε οὐκ εἶχον.* Negationem recte omittunt codd. fere omnes praeter Par. EF,

P. 110. *πέρυσιν ἐζήτεις τε καὶ οὐκ ᾤου*] *τε* om. Coisl. Ven. Σ. Par. CEF. Flor. a. b. c. d. i. o. Iniuria, siquidem *τε καὶ* etiam ibi locum habet, ubi non diversa nectuntur. v. ad Gorg.

Εἶτα οὐκ ἦν, ὅτε εἶχον οὕτω] quum me putarem iusti atque iniusti iguarum.

καλῶς λέγεις] Int.: quod putas fuisse, quum te ita haberes.

P. 110. *ἵνα μὴ μάτην οἱ δ. γιγν.*] h. e. ne te erroris aut mendacii cogar arguere, eoque frustra consumatur oratio. Schleiermacherus cur haec a Platonis ratione abhorrere iudicaverit, fateor me non intelligere.

ὁπότε ἀστραγαλίζοις] De hoc lusu v. ad Lys. p. 206. E.

B. *καὶ ὡς ἀδικοῖ*] „Dum pueri inter se colluderent, atque alii alios circumvenirent, apud Athenienses dici solitum est: *ἀδικεῖς*! Exstat rei huiusce exemplum satis manifestum apud Aristoph. in Nubb. 25. *Φίλων, ἀδικεῖς*!" Faber. De ludo talorum v. ad Remp. I. p. 333. A.

εἰ τύχοις ἀγνοῶν —, τότε λέγεις] Num autem tum quaeris, quid te facere

τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων, ἀλλὰ μάλα μέγα καὶ θαῤῥαλέως λέγοντος περὶ ὅτου τύχοις τῶν παίδων, ὡς πονηρός τε καὶ ἄδικος εἴη καὶ ὡς ἀδικοῖ. ἢ οὐκ ἀληθῆ λέγω;

ΑΛ. Ἀλλὰ τί ἔμελλον ποιεῖν, ὦ Σώκρατες, ὁπότε τίς με ἀδικοῖ;

ΣΩ. Σὺ δ', εἰ τύχοις ἀγνοῶν εἴτε ἀδικοῖο εἴτε μή, τότε λέγεις, τί σε χρὴ ποιεῖν;

ΑΛ. Μὰ Δί' ἀλλ' οὐκ ἠγνόουν ἔγωγε, ἀλλὰ σαφῶς ἐγίγνωσκον, ὅτι ἠδικούμην. C

ΣΩ. Ὤιου ἄρ' ἐπίστασθαι καὶ παῖς ὤν, ὡς ἔοικε, τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδικα.

ΑΛ. Ἔγωγε· καὶ ἠπιστάμην γε.

ΣΩ. Ἐν ὁποίῳ χρόνῳ ἐξευρών; οὐ γὰρ δήπου ἐν ᾧ γε ᾤου εἰδέναι.

ΑΛ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Πότε οὖν ἀγνοεῖν ἡγοῦ; σκόπει· οὐ γὰρ εὑρήσεις τοῦτον τὸν χρόνον.

ΑΛ. Μὰ τὸν Δί', ὦ Σώκρατες, οὔκουν ἔχω γ' εἰπεῖν.

p. 460. D. Rempubl. X. p. 602. B. Phaedr. p. 242. B. Charm. p. 159. B.

B. τότε λέγεις] Steph. λέγοις, invitis codd. omnibus: et ita certe ἂν ut adderetur opus erat.

C. οὔκουν ἔχω γ' εἰπεῖν] Sic Bodl. Coisl. Vat. Ven. Π. Par. BC. Vind. 1. 2. Flor. a. c. d. o. pro vulg. ἔχω ἔγωγε εἰπεῖν.

oporteat, si forte ignores, utrum iniuria afficiaris necne? Hoc est: Fieri non potest, ut quis quaerat quid ei, qui ipsum laeserit, faciendum sit, antequam noverit, quid iustum sit et quid iniustum. Perperam olim λέγοις scribebatur.

C. Ἐν ὁποίῳ χρόνῳ ἐξευρών] Ad participium repetendum est ἠπίστασο. Phaedon. p. 74. B. Ἦ καὶ ἐπιστάμεθα αὐτὸ ὃ ἔστιν; Πάνυ γε, ἦ δ' ὅς. Πόθεν λαβόντες αὐτοῦ τὴν ἐπιστήμην; sc. ἐπιστάμεθα. Phileb. p. 30. A. τὸ παρ' ἡμῖν σῶμα ἆρ' οὐ ψυχὴν φήσομεν ἔχειν. Prot. Δῆλον, ὅτι φήσομεν. Socr. Πόθεν λαβόν; intell. ἔχει. De Republ. VII. p. 528. A. Lachet. p. 191. E. Demosthen. Pro Coron. p. 269. extr. ed. R. In his locis omnibus quum eadem sit prorsus orationis conformatio, tamen non ὁπόθεν vel ὅςτις in interrogatione ponitur. Quocirca facile assentior Dobraeo Adversar. I, 1. p. 155. pro ἐν ὁποίῳ χρόνῳ corri-

D ΣΩ. Εὑρὼν μὲν ἄρα οὐκ οἶσθα αὐτά.

ΑΛ. Οὐ πάνυ φαίνομαι.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν ἄρτι γε οὐδὲ μαθὼν ἔφησθα εἰδέναι. εἰ δὲ μήθ' εὗρες μήτ' ἔμαθες, πῶς οἶσθα καὶ πόθεν;

Cap. VII. ΑΛ. Ἀλλ' ἴσως τοῦτό σοι οὐκ ὀρθῶς ἀπεκρινάμην, τὸ φάναι εἰδέναι αὐτὸς ἐξευρών. τὸ δὲ ὧδέ πως εἶχεν· ἔμαθον, οἶμαι, καὶ ἐγὼ ὥςπερ καὶ οἱ ἄλλοι.

ΣΩ. Πάλιν εἰς τὸν αὐτὸν ἥκομεν λόγον. παρὰ τοῦ; φράζε κἀμοί.

E ΑΛ. Παρὰ τῶν πολλῶν.

ΣΩ. Οὐκ εἰς σπουδαίους γε διδασκάλους καταφεύγεις εἰς τοὺς πολλοὺς ἀναφέρων.

ΑΛ. Τί δαί; οὐχ ἱκανοὶ διδάξαι οὗτοι;

Cap. VII. D. *ἐξευρών. τὸ δὲ ὧδέ πως εἶχεν· ἔμαθον, οἶμαι*] Sic cum Buttmanno scripsi e Coisl. et Proclo, qui tamen pro ὧδε habet οὕτω, ut est in Par. U. Mon. Vulgo haec tanquam Socratis verba ita leguntur: *Σω. Τὸ δὲ πῶς εἶχεν;* Tum Alcibiadi continuantur haec: *Ἔμαθον κ. τ. λ.* Tenuerunt veterem scripturam Turr.

E. *οἶμαι τῶν δικαίων εἶναι*] Steph. εἶναι τ. δ. οἶμαι, genti ἐν ποίῳ χρόνῳ, id quod etiam C. Fr. Hermanno nuper placuit. Idem vitium culpa librariorum admissum est Gorg. p. 522. A., ubi sine dubio corrigendum πόσον οἴει ἂν ἀναβοῆσαι.

Cap. VII. D. *Ἀλλ' ἴσως τοῦτό σοι οὐκ ὀρθῶς ἀπ.*] Similiter Cicero Tusc. I. 6. 12. Non dico *fortasse* etiam quod sentio; nam istud ipsum non esse, quum fueris, miserrimum puto. Proxima: τὸ δὲ ὧδέ πως εἶχεν· ἔμαθεν, οἶμαι, κ. τ. λ. vulgo perperam scripta ex cod. Coisl. primus emendavit Buttmannus. Proclus p. 241. habet: τὸ δὲ οὕτω πως εἶχεν.

Πάλιν εἰς τὸν αὐτὸν ἥκομεν λόγον] Rursus revolvimur eodem, ut loquitur Cicero Tusc. I. 6, 13.

E. *εἰς τοὺς πολλοὺς ἀναφέρων*] Ἀναφέρειν hic ut mox p. 112. D. sine αὐτὸ vel αὐτὰ positum. v. ad Phaedr. p. 237. D. Temere Athenaeus XI. p. 506. Platonem reprehendit, quod ita de populo Atheniensi sentiat.

Οὐκοῦν τὰ πεττευτικά γε] Arguta argumentatio, quae plane ad ludendum adolescentulum comparata est. Qui tamen recte deinde: ἀλλὰ γοῦν πολλὰ οἷοί τ' εἰσὶ διδάσκειν σπουδαιότερα τοῦ πεττεύειν.

ΣΩ. Οὔκουν τά πεττευτικά γε καὶ τὰ μή· καίτοι φαυλότερα αὐτὰ οἶμαι τῶν δικαίων εἶναι. τί δέ; σὺ οὐχ οὕτως οἴει;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Εἶτα τὰ μὲν φαυλότερα οὐχ οἷοί τε διδάσκειν, τὰ δὲ σπουδαιότερα;

ΑΛ. Οἶμαι ἔγωγε· ἀλλὰ γοῦν πολλὰ οἷοί τ' εἰσὶ διδάσκειν σπουδαιότερα τοῦ πεττεύειν.

ΣΩ. Ποῖα ταῦτα;

ΑΛ. Οἷον καὶ τὸ ἑλληνίζειν παρὰ τούτων ἔγω- 111
γε ἔμαθον, καὶ οὐκ ἂν ἔχοιμι εἰπεῖν ἐμαυτοῦ διδάσκαλον, ἀλλ' εἰς τοὺς αὐτοὺς ἀναφέρω, οὓς σὺ φῂς οὐ σπουδαίους εἶναι διδασκάλους.

ΣΩ. Ἀλλ', ὦ γενναῖε, τούτου μὲν ἀγαθοὶ διδάσκαλοι οἱ πολλοί, καὶ δικαίως ἐπαινοῖντ' ἂν αὐτῶν εἰς διδασκαλίαν.

quod soli tuentur Par. EF.

οὐχ οἷοί τε διδάσκειν] τε addidit Bekk. e Ven. Ξ. Par. U. Mon., quibus accedit Vind. 9. et Proclus p. 253.

P. 111. ἐπαινοῖντ' ἂν αὐτῶν εἰς διδασκαλίαν] Par. U. Mon. Procl. ἐπαινοῖτ' ἄν. Ven. Σ. ἐπαινεῖντ' ἄν. Ven. Π αὐτόν. Procli codd. tres αὐτῶν omittunt. Tum Par. U. Mon. ἡ διδασκαλία.

P. 111. καὶ δικαίως ἐπαινοῖντ' ἂν αὐτῶν εἰς διδασκαλίαν] Pronomen αὐτῶν ubi neutro genere acceperis pro τούτων, ferri fortasse vulgata lectio poterit. Et vero Buttmannus eam ferendam iudicavit, quandoquidem mox etiam infertur περὶ αὐτά, quod eodem pertinet. Sed habet tamen ista pronominis ratio magnam dubitationem, praesertim quum αὐτοῦ tam exiguo intervallo praecesserit. Proclus p. 260. scriptum habet: καὶ δικαίως ἐπαινοῖτ' ἂν ἡ διδασκαλία, unde, si αὐτῶν ante ἡ διδασκαλία servaveris, sicuti est servatum in cod. Procli E., probabilis emergit scriptura: ἐπαινοῖτ' ἂν αὐτῶν ἡ διδασκαλία, quam Bekker. etiam in codicibus quibusdam invenit. Veruntamen quominus eam certam praestemus, hoc maxime impedit, quod et codd. optimi plurimique ἐπαινοῖντ' ἂν εἰς διδασκαλίαν tuentur, et Procli codices praeter unum E. αὐτῶν omittunt. Itaque corrigendum videtur: καὶ δικαίως ἐπαινοῖντ' ἂν εἰς διδασκαλίαν. Videlicet αὐτῶν adscriptum est a glossatore, qui praegressum τούτου non videret etiam ad διδασκαλίαν referri oportere. Ceterum frequens est loquutio ἐπαινεῖν et μέμφεσθαι τινὰ εἴς τι, de qua vide Lexic. Xenoph. s. v. Viger. IX, 2, 9.

ΑΛ. Τί δή;

ΣΩ. Ὅτι ἔχουσι περὶ αὐτὰ ἃ χρὴ τοὺς ἀγαθοὺς διδασκάλους ἔχειν.

ΑΛ. Τί τοῦτο λέγεις;

B ΣΩ. Οὐκ οἶσθ', ὅτι χρὴ τοὺς μέλλοντας διδάσκειν ὁτιοῦν αὐτοὺς πρῶτον εἰδέναι; ἢ οὔ;

ΑΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. Οὐκοῦν τοὺς εἰδότας ὁμολογεῖν τε ἀλλήλοις καὶ μὴ διαφέρεσθαι;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Ἐν οἷς δ' ἂν διαφέρωνται, ταῦτα φήσεις εἰδέναι αὐτούς;

ΑΛ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Τούτων οὖν διδάσκαλοι πῶς ἂν εἶεν;

ΑΛ. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Τί οὖν; δοκοῦσί σοι διαφέρεσθαι οἱ πολλοὶ, ποῖόν ἐστι λίθος ἢ ξύλον; κἄν τινα ἐρωτᾷς, ἆρ' οὐ ταὐτὰ ὁμολογοῦσι, καὶ ἐπὶ ταὐτὰ ὁρμῶσιν,
C ὅταν βούλωνται λαβεῖν λίθον ἢ ξύλον; ὡςαύτως καὶ πάνθ', ὅσα τοιαῦτα; σχεδὸν γάρ τι μανθάνω, τὸ ἑλληνίζειν ἐπίστασθαι ὅτι τοῦτο λέγεις. ἢ οὔ;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰς μὲν ταῦτα, ὥςπερ εἴπομεν, ἀλ-

B. ἆρ' οὐ ταὐτὰ ὁμ.] ἆρ' οὖν τ. Bodl. Vat. Ven. *Π*, invita sententia, sed non invitis Turr.

C. σχεδὸν γάρ τι μανθάνω] τοι Steph. praeter fidem codicum.

αἱ μὲν ταῦθ', αἱ δὲ ἄλλα] Steph. ταὐτὰ, αἱ δὲ ἄλλα. Sed ταῦθ' vel ταῦτα Bodl. Coisl. Vat. Ven. *ΠΣ*. Par. BCEF. Vind. 1. 2. 9. Flor. i. o. cum Ald. Bas. 1. 2. φάσκουσιν Bodl. Vat. Ven. *Π*. probante Hermanno.

τούτων γε καὶ δ.] γε additum e Bodl. Vat. Ven. *Π*.

B. Οὔκουν τοὺς εἰδότας ὁμολογεῖν] Int. χρή.

δοκοῦσί σοι διαφέρεσθαι] Sententia verborum haec est: Videris τὸ ἑλληνίζειν inter ea referre, quorum vulgus accuratissimam habeat certissimamque scientiam. Non debebat Schleiermach. p. 517. haec reprehendere. Nec illud mirum videri potest, quod Socrates vim et naturam τοῦ ἑλληνίζειν nunc non subtilius rimatur. Nam satis habere potuit hoc uno exemplo defungi ad demonstrandum id, de quo

λήλοις τε ὁμολογοῦσι καὶ αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἰδίᾳ, καὶ δημοσίᾳ αἱ πόλεις πρὸς ἀλλήλας οὐκ ἀμφισβητοῦσιν, αἱ μὲν ταῦθ', αἱ δ' ἄλλα φάσκουσαι;

ΑΛ. Οὐ γάρ.

ΣΩ. Εἰκότως ἂν ἄρα τούτων γε καὶ διδάσκαλοι εἶεν ἀγαθοί. D

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ μὲν βουλοίμεθα ποιῆσαί τινα περὶ αὐτῶν εἰδέναι, ὀρθῶς ἂν αὐτὸν πέμποιμεν εἰς διδασκαλίαν τούτων τῶν πολλῶν;

ΑΛ. Πάνυ γε.

Cap. VIII. ΣΩ. Τί δ', εἰ βουληθεῖμεν εἰδέναι μὴ μόνον, ποῖοι ἄνθρωποί εἰσιν ἢ ποῖοι ἵπποι, ἀλλὰ καὶ τίνες αὐτῶν δρομικοί τε καὶ μή, ἆρ' ἔτι οἱ πολλοὶ τοῦτο ἱκανοὶ διδάξαι;

ΑΛ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Ἱκανὸν δέ σοι τεκμήριον, ὅτι οὐκ ἐπίστανται οὐδὲ κρήγυοι διδάσκαλοί εἰσι τούτων, ἐπειδὴ οὐδὲν ὁμολογοῦσιν ἑαυτοῖς περὶ αὐτῶν; E

ΑΛ. Ἔμοιγε.

ΣΩ. Τί δ' εἰ βουληθείημεν εἰδέναι, μὴ μόνον ποῖοι ἄνθρωποί εἰσιν, ἀλλ' ὁποῖοι ὑγιεινοὶ ἢ νοσώδεις, ἆρ' ἱκανοὶ ἂν ἡμῖν ἦσαν διδάσκαλοι οἱ πολλοί;

D. εἰ μὲν βουλοίμεθα] Sic Vat. Ven. Π. Bodl. Mon. et Proclus p. 266. Vulgo εἰ βουλοίμεθ' ἄν.

Cap. VIII. εἰ βουληθεῖμεν] Hanc formam pro βουληθείημεν suppeditarunt Bodl. Vat. Ven. Π. In Parmen. p. 127. A. vulgo erat παρείημεν pro παρεῖμεν. Sophist. p. 249. E. ἐπερωτηθεῖμεν. Phileb. p. 44. D. et E. βουληθεῖμεν. Politic. p. 298. A. διανοηθεῖμεν. Laches. p. 190. B. εἰδεῖμεν. Euthyphr. p. 7. C. ἀπαλλαγεῖμεν. al.

E. οὐδὲ κρήγυοι] Mon. οὐδὲ ἱκανοί. Mox βουληθείημεν servant omnes libri.

deinceps disseritur, veram certamque rei cuiuspiam cognitionem effici etiam iudiciorum consensione.

Cap. VIII. E. οὐδὲ κρήγυοι διδάσκαλοί εἰσι] Vocabulo Homerico utitur, de quo disseruit Buttm. Lexilog. I. 10. qui interpretatur utiles, boni. Cur Cobetus Varr. Lectt. p. 111. usum vocabuli hic ridiculum esse censuerit, nescire nos fatemur.

ἆρ' ἱκανοὶ ἂν ἡμῖν ἦσαν δ'] Quominus εἴησαν corrigas cum Boeckhio in Min. et

ΣΩ. Οὐ δῆτα.

ΑΛ. Ἦν δ' ἄν σοι τεκμήριον, ὅτι μοχθηροί εἰσι τούτων διδάσκαλοι, εἰ ἑώρας αὐτοὺς διαφερομένους;

ΑΛ. Ἔμοιγε.

ΣΩ. Τί δὲ δή; νῦν περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων ἀνθρώπων καὶ πραγμάτων οἱ πολλοὶ δοκοῦσί
112 σοι ὁμολογεῖν αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἢ ἄλλοις;

ΑΛ. Ἥκιστα νὴ Δί', ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Τί δέ; μάλιστα περὶ αὐτῶν διαφέρεσθαι;

ΑΛ. Πολύ γε.

ΣΩ. Οὔκουν οἶμαί γε πώποτέ σε ἰδεῖν οὐδ' ἀκοῦσαι σφόδρ' οὕτω διαφερομένους ἀνθρώπους περὶ ὑγιεινῶν καὶ μή, ὥςτε διὰ ταῦτα μάχεσθαί τε καὶ ἀποκτιννύναι ἀλλήλους.

ΑΛ. Οὐ δῆτα.

B ΣΩ. Ἀλλὰ περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων ἔγωγε
οἶδ' ὅτι, καὶ εἰ μὴ ἑώρακας, ἀκήκοας γοῦν ἄλλων

P. 112. *ἑαυτοῖς ἢ ἄλλοις;*] ἄλλοις Bodl. Coisl. Vat. Ven. ΠΣ. Par. BCEF. Vind. 2. Flor. a. b. c. d. i. o. Vulgo ἀλλήλοις. C. *ἢ περὶ τοῦ δικαίου καὶ ἀδίκου*] Sic Bodl. Vat. Ven.

Legg. p. 104 sq. atque Heindorfio ad Theaet. p. 298., vel hoc prohibet, quod statim subiungitur: Ἦν δ' ἄν σοι τεκμήριον. Huc accedit, quod iudice Buttmanno formae perrarae εἴησαν ex Thucydide tantum et Xenophonte pauca exempla afferuntur, de qua re monuit Gr. Ampl. §. 108. Obs. 14. not. Denique quanta Graeci in enuntiatis hypotheticis conformandis usi sint varietate reputantibus mirum videri neutiquam poterit, quod etiam imperfectum particulae ἂν iunctum cum optativo consociarunt. v. Matth. Gr. §. 524. 3. Poppo ad Xenoph. Cyrop. II. 1, 9. Est autem huius coniunctionis ea ratio, ut quod protasi continetur, significetur fieri posse; quod autem apodosi, id accidere posse negetur.

P. 112. *αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἢ ἄλλοις*] num videntur οἱ πολλοὶ aut secum ipsis de iusto et iniusto consentire (i. e. inter ipsos) aut cum aliis convenire? Nam ἑαυτοῖς est i. q. ἀλλήλοις. v. ad Lysid. p. 215. B. Hirschig. sine codd. dedit ἑαυτοῖς καὶ ἄλλοις.

B. *καὶ εἰ μὴ ἑώρακας*] vel tum, si non vidisti, quod tamen secus esse arbitror. v. Hermann. ad Viger. p. 832.

καὶ τοῖς ἄλλοις Τρωσὶν] V. ad Apolog. Socrat. p. 36.

τε πολλῶν καὶ Ὁμήρου. καὶ Ὀδυσσείας γὰρ καὶ Ἰλιάδος ἀκήκοας.

ΑΛ. Πάντως δήπου, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Οὐκοῦν ταῦτα ποιήματά ἐστι περὶ διαφορᾶς δικαίων τε καὶ ἀδίκων;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ αἱ μάχαι γε καὶ οἱ θάνατοι διὰ ταύτην τὴν διαφορὰν τοῖς τε Ἀχαιοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις Τρωσὶν ἐγένοντο, καὶ τοῖς μνηστῆρσι τοῖς τῆς Πηνε- C
λόπης καὶ τῷ Ὀδυσσεῖ.

ΑΛ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Οἶμαι δὲ καὶ τοῖς ἐν Τανάγρᾳ Ἀθηναίων τε καὶ Λακεδαιμονίων καὶ Βοιωτῶν ἀποθανοῦσι καὶ τοῖς ὕστερον ἐν Κορωνείᾳ, ἐν οἷς καὶ ὁ σὸς πατὴρ Κλεινίας ἐτελεύτησεν, οὐδὲ περὶ ἑνὸς ἄλλου ἡ διαφορὰ ἢ περὶ τοῦ δικαίου καὶ ἀδίκου τοὺς θανάτους καὶ τὰς μάχας πεποίηκεν. ἢ γάρ;

ΑΛ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Τούτους οὖν φῶμεν ἐπίστασθαι περὶ ὧν D

Π. Vulgo *π. τ. δικαίου τε καὶ ἀδίκου.* Dein ex iisdem *πεποίηκεν* dedi pro vulg. *πεποιηκέναι*, et *ἡ διαφορὰ* pro *διαφοράν.* Dedit etiam Buttm.

B. Sympos. p. 191. A. Gorg. p. 473. C. conf. Walch. Emendatt. Livian. p. 58 sq. qui respici h. l. existimat ad Iliad. *η'*, 46. et similia addit Odyss. *π'*, 264. *υ'*, 185.

C. *τοῖς ἐν Τανάγρᾳ Ἀθ.*] Intelligitur pugna Olymp. 80. 4. = 457. a Chr. n. ad Tanagram commissa, de qua v. Thucyd. I, 105 sq. Diodor. XI, 81.

ὕστερον ἐν Κορωνείᾳ] Olymp. 83. 2. = 447. a. Chr. n. v. Thucyd. I, 113. Diodor. XII, 6. Alcibiadis patrem ad Coroneam interfectum esse narrant etiam Plutarch. Vit. Alcib. c. I. et Isocrates De bigis §. 11.

οὐδὲ περὶ ἑνὸς ἄλλου] de nulla plane alia re. Nam paullo gravius hoc dictum, quam si scriptum legeremus *περὶ οὐδενὸς ἄλλου.* v. ad Remp. VI. p. 506. A. Phaedon p. 72. D.

τὰς μάχας πεποίηκεν; ἢ γάρ;] Recte Buttm. postrema editione ex optimis libris *πεποίηκεν* loco vulgati *πεποιηκέναι* restituit. Saepissime enim post *οἶμαι δὲ* recta infertur oratio, de quo loquendi genere commentatus sum ad p. 106. E. Hanc loquendi formam ignorantes librarii infinitivum posuerunt. Sed indicativum etiam formula *ἢ γάρ* videtur efflagitare, quae recto fere sermoni subiungitur, ut Buttm. scite observavit.

οὕτω σφόδρα διαφέρονται, ὥςτ' ἀμφιςβητοῦντες ἀλλήλοις τὰ ἔσχατα σφᾶς αὐτοὺς ἐργάζονται;

ΑΛ. Οὐ φαίνεταί γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰς τοὺς τοιούτους διδασκάλους ἀναφέρεις, οὓς ὁμολογεῖς αὐτὸς μὴ εἰδέναι;

ΑΛ. Ἔοικα.

ΣΩ. Πῶς οὖν εἰκός σε εἰδέναι τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδικα, περὶ ὧν οὕτω πλανᾷ καὶ οὔτε μαθὼν φαίνει παρ' οὐδενὸς οὔτ' αὐτὸς ἐξευρών;

ΑΛ. Ἐκ μὲν ὧν σὺ λέγεις οὐκ εἰκός.

E Cap. IX. *ΣΩ.* Ὁρᾷς αὖ τοῦθ' ὡς οὐ καλῶς εἶπες, ὦ Ἀλκιβιάδη;

ΑΛ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. Ὅτι ἐμὲ φῄς ταῦτα λέγειν.

ΑΛ. Τί δαί; οὐ σὺ λέγεις, ὡς ἐγὼ οὐδὲν ἐπίσταμαι περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων;

ΣΩ. Οὐ μέντοι.

ΑΛ. Ἀλλ' ἐγώ;

ΣΩ. Ναί.

ΑΛ. Πῶς δή;

ΣΩ. Ὧδε εἴσει. ἐάν σε ἔρωμαι τὸ ἓν καὶ τὰ δύο πότερα πλείω ἐστί, φήσεις, ὅτι τὰ δύο;

D. *αὐτὸς μὴ εἰδέναι*] *αὐτοὺς* corr. Hirschig.

Cap. IX. E. *ὡς ἐγὼ οὐδὲν ἐπίσταμαι*] *ὡς ἐγὼ συνεπίσταμαι* Bodl. Coisl. Vat. Ven. *ΠΣ*. Par. BC. Vind. 1. 2. et a pr. m. 9. Flor. a. b. c. d. ut temere *οὐδὲν* in *συν* trausierit. Alii *ἐγὼ οὐ ἐπίσταμαι*. C. Fr. Hermann. de suo dedit *οὐκ ἐπίσταμαι*, deserta codd. auctoritate.

P. 113. *ἐγὼ μὲν ἔρωμαι, ποῖα γράμματα*] V. *ἐρωτῶ*

D. *οὔτε μαθὼν φαίνει — ἐξευρών;*] Phaedon. c. 47. *οὔτ' ἄρ' αὐτὸς εὑρεῖν οὔτε παρ' ἄλλου μαθεῖν οἷός τ' ἐγενόμην.* Lachet. p. 186. E. *οὔτε γὰρ εὑρετὴς οὔτε μαθητὴς οὐδενὸς περὶ τῶν τοιούτων γεγονέναι.*

Cap. IX. E. *Ὁρᾷς αὖ τοῦθ' ὡς οὐ καλῶς εἶπες*] Confutatus adolescentulus quum respondisset: *Ἐκ μὲν ὧν σὺ λέγεις οὐκ εἰκός*, eoque modo significasset suam ipsius rationem a Socratis argumentatione aliquantum discrepare, inde ab hoc loco eo deducitur, ut se a se ipso erroris convictum intelligat, ac taudem confiteatur nescire se *τὰ δίκαια καὶ ἄδικα*. Locus facetus et venustus, qui tamen Schleiermachero adeo displicuit, ut eum totius fere sermonis partem longe ineptissime tractatam iudicaverit. Quan-

ΑΛ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Πόσῳ;

ΑΛ. Ἑνί.

ΣΩ. Πότερος οὖν ἡμῶν ὁ λέγων, ὅτι τὰ δύο τοῦ ἑνὸς ἑνὶ πλείω;

ΑΛ. Ἐγώ.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐγὼ μὲν ἠρώτων, σὺ δὲ ἀπεκρίνου;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Περὶ δὴ τούτων μῶν ἐγὼ φαίνομαι λέγων, 113 ὁ ἐρωτῶν, ἢ σὺ ὁ ἀποκρινόμενος;

ΑΛ. Ἐγώ.

ΣΩ. Τί δ', ἂν ἐγὼ μὲν ἔρωμαι, ποῖα γράμματα Σωκράτους, σὺ δὲ εἴπῃς, πότερος ὁ λέγων;

ΑΛ. Ἐγώ.

ΣΩ. Ἴθι δή, ἑνὶ λόγῳ εἰπέ· ὅταν ἐρώτησίς τε καὶ ἀπόκρισις γίγνηται, πότερος ὁ λέγων, ὁ ἐρωτῶν ἢ ὁ ἀποκρινόμενος;

ΑΛ. Ὁ ἀποκρινόμενος, ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἄρτι διὰ παντὸς ἐγὼ μὲν ἦ ὁ B ἐρωτῶν;

καὶ π. γρ. ut est in Coisl. Ven. Ξ. Ceteri ἐρῶ καὶ π. γρ. unde Buttmann. extudit ἔρωμαι ποῖα γρ., quod cum Bekkero reposui.

B. διὰ παντὸς ἐγὼ μέν] Bodl. Vat. Ven. Π. διὰ παντὸς τοῦ λόγου ἐγὼ μέν, quod glossemati simile videtur. Receperunt tamen Turr. Pro vulg. ἦν Bodl. et Coisl. a pr. m., Vat. Ven. ΠΣ. Par. BC. Vind. 2. Flor. a. b. c. o. ἦ, de qua forma nunc vide Schneiderum Praefat. ad Remp. p. XLV.

quam huius sententiae causas et argumenta non explicavit. Ceterum Ὁρᾷς οὖν ita cum irrisione sermoni praemissum ad Sympos. p. 202. D. et Gorg. p. 475. E. attigimus. Addas Aristophanis Rann. 1136. Vesp. 392. Nubb. 662. et 691. Pac. 330.

P. 113. ἂν ἐγὼ μὲν ἔρωμαι, ποῖα γρ.] Legebatur olim ἐρωτῶ καὶ ποῖα γρ. In quibus istud καὶ molestissime redundabat. Itaque Schleiermach. Ficino duce legendum coniecit: ἐρωτῶ, πόσα καὶ ποῖα γρ., quod ipsum legitur apud Xenophontem Mem. IV, 4, 7. Sed quum codd. plerique omnes ἐρῶ καὶ ποῖα habeant, callide Buttm. ἔρωμαι ποῖα reponendum coniecit, quod etiam Bekker. amplexus est. Novissima autem libri editione Buttm. suam ra-

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Σὺ δὲ ὁ ἀποκρινόμενος;

ΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Τί οὖν; τὰ λεχθέντα πότερος ἡμῶν εἴρηκε;

ΑΛ. Φαίνομαι μέν, ὦ Σώκρατες, ἐκ τῶν ὡμολογημένων ἐγώ.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐλέχθη, περὶ δικαίων καὶ ἀδίκων ὅτι Ἀλκιβιάδης ὁ καλὸς ὁ Κλεινίου οὐκ ἐπίσταιτο, οἴοιτο δὲ καὶ μέλλοι εἰς ἐκκλησίαν ἐλθὼν συμβουλεύσειν Ἀθηναίοις περὶ ὧν οὐδὲν οἶδεν; οὐ ταῦτ' ἦν;

C *ΑΛ.* Φαίνεται.

ΣΩ. Τὸ τοῦ Εὐριπίδου ἄρα συμβαίνει, ὦ Ἀλκιβιάδη· σοῦ τάδε κινδυνεύεις, ἀλλ' οὐκ ἐμοῦ ἀκηκοέναι, οὐδ' ἐγώ εἰμι ὁ ταῦτα λέγων, ἀλλὰ σύ, ἐμὲ

περὶ δικαίων καὶ ἀδίκων ὅτι] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* Ceteri ὅτι ante περὶ δικαίων collocant.

C. *καὶ μέντοι καὶ εὖ λέγεις*] καὶ ante εὖ insertum e Bodl. Coisl. Vat. Ven. *Π.* Par. U. Mon. Vind. 1. 9. Flor. d. Proclo. Vulgo haec verba tribuebantur Alcibiadi; Socrati adscripsit Buttmann.

Cap. X. *ὀλιγάκις Ἀθηναίους*] Sic codd. plurimi cum Proclo p. 294. Legebatur olim Ἀθ. ὀλιγάκις.

tionem cum Schleiermacheri coniectura ita coniungi vult, ut scribatur: ἂν ἐγὼ μὲν ἔρωμαι, πόσα καὶ ποῖα γρ. coll. Xenoph. Mem. IV. 4, 7. Neque haec improbabilis est sententia, quanquam codicum auctoritate destituitur.

B. *ἐκ τῶν ὡμολογημένων ἐγώ*] Dionysius Halic. De Arte rhet. §. 8. Ἐπειδὴ ὡμολόγησε μὴ εἰδέναι τὸ δίκαιον (ὁ Ἀλκιβιάδης), κέχρηται καταδρομῇ ὁ Σωκράτης ἐλέγχων κατὰ τὸν Ἀλκιβιάδην, οὐκ ἀπ' ἀλλοτρίου προςώπου. Mox ὁ καλὸς ὁ Κλεινίου non sine irrisione dicitur.

C. *σοῦ τάδε κινδυνεύεις, ἀλλ' οὐκ ἐμοῦ —*] De Euripideis istis vid. Mureti Varr. Lectt. V, 20. et Valcken. ad Hippolyt. 352. σοῦ τάδ', οὐκ ἐμοῦ κλύεις, quae in proverbium abierunt.

καὶ μέντοι καὶ εὖ λέγεις] Haec vulgo ita scripta: Καὶ μέντοι εὖ λέγεις, Alcibiadi tribuuntur. Sed acute Buttm. vidit neque particulas καὶ μέντοι alterius consensionem recte significare, nec sequentia, μανικὸν γὰρ ἐν νῷ ἔχεις κ. τ. λ. praecedentibus apte respondere. Quocirca altero καὶ ex codicibus restituto haec omnia uni Socrati assignavit, quam rationem iam veteres criticos probavisse testatur Olympiod. ad h. l. p. 104 sq., eandemque secuti sunt etiam Proclus et Ficinus. Ita vero omnia le-

δὲ αἰτιᾷ μάτην. καὶ μέντοι καὶ εὖ λέγεις. μανικὸν γὰρ ἐν νῷ ἔχεις ἐπιχείρημα ἐπιχειρεῖν, ὦ βέλτιστε, διδάσκειν ἃ οὐκ οἶσθα, ἀμελήσας μανθάνειν.

Cap. X. *ΑΛ. Οἶμαι μέν, ὦ Σώκρατες, ὀλιγάκις Ἀθηναίους βουλεύεσθαι καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, πότερα δικαιότερα ἢ ἀδικώτερα. τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἡγοῦνται δῆλα εἶναι· ἐάσαντες οὖν περὶ αὐτῶν σκοποῦσιν, ὁπότερα συνοίσει πράξασιν. οὐ γὰρ ταὐτά, οἶμαι, ἐστὶ τά τε δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα, ἀλλὰ πολλοῖς δὴ ἐλυσιτέλησεν ἀδικήσασι μεγάλα ἀδικήματα, καὶ ἑτέροις γε, οἶμαι, δίκαια ἐργασαμένοις οὐ ξυνήνεγκε.* D

ΣΩ. Τί οὖν; εἰ ὅ τι μάλιστα ἕτερα μὲν τὰ δίκαια τυγχάνει ὄντα, ἕτερα δὲ τὰ συμφέροντα; οὔ τί που αὖ σὺ οἴει ταῦτ' εἰδέναι, ἃ συμφέρει τοῖς ἀνθρώποις, καὶ δι' ὅ τι; E

D. *συνοίσει πράξασιν*] Bas. 2. cum Ven. *Ξ*. *πράξουσιν*. Dein *ἐστὶ*, vulgo omissum, recepimus e Bodl. Coisl. Vat. *Δ*. Ven. *Π*. Par. BCEFU. Mon. Vind. 1. 9. Flor. i.

καὶ ἑτέροις γε] *γε* add. Bodl. Coisl. Vat. Ven. *ΞΠΣ*. Par. BCU. Mon. Vind. 1. 2. 9. Flor. a. c. d. o. Proclus p. 294.

E. *οὔ τί που αὖ σὺ*] V. *σὺ αὖ*, quod ex optimis libris mutatum.

nissime decurrunt atque sententiam habent Socratis urbanitate dignissimam hancce: Ergo illud Euripidis nunc nobis evenit, o Alcibiades. A te ipso enim videris ista audivisse, non a me; neque ego, sed tu haec dixisti; me autem frustra accusas. Ac profecto recte dicis etc.

μανικὸν γὰρ ἐν νῷ ἔχεις —] Haec si cui videantur gravius dici quam pro Socratis persona, conferat is illa Xenophontis Mem. III, 9, 6. *μανίαν γε μὴν ἐναντίον μὲν ἔφη εἶναι σοφίᾳ, οὐ μέντοι γε τὴν ἀνεπιστημοσύνην μανίαν ἐνόμιζεν, τὸ δὲ ἀγνοεῖν ἑαυτὸν καὶ μὴ ἃ οἶδε δοξάζειν τε καὶ οἴεσθαι γιγνώσκειν ἐγγυτάτω μανίας ἐλογίζετο εἶναι.*

Cap. X. D. *ἐάσαντες οὖν περὶ αὐτῶν*] sc. *βουλεύεσθαι*, frequenti ellipsi. Protagor. p. 347. C. *εἰ δὲ βούλεται, περὶ μὲν ᾀσμάτων τε καὶ ἐπῶν ἐάσωμεν, περὶ δὲ ὧν πρῶτον ἐγώ σε ἠρώτησα, ὦ Πρωταγόρα, ἡδέως ἂν ἐπὶ τέλος ἔλθοιμι μετὰ σοῦ σκοπούμενος.* Plura dabit Wyttenbach. ad Plutarch. de Ser. N. Vind. p. 4.

E. *οὔ τί που αὖ σὺ οἴει*] Particulae *οὔ τί που*, ut nostrum, doch wohl nicht, *ἠθικῶς* negant cum quadam gravitate. v. ad Remp. II. p. 362. D. Sympos. p. 194. B. coll. Aristoph. Lysistr. 354. Ecclesiaz. 329. Ranu. 523., ubi plura Brunckius, Acharnens. 122., ubi Elmslei.

ΑΛ. Τί γὰρ κωλύει, ὦ Σώκρατες; εἰ μή με
αὖ ἐρήσει, παρ' ὅτου ἔμαθον ἢ ὅπως αὐτὸς εὗρον.
ΣΩ. Οἷον τοῦτο ποιεῖς! εἴ τι μὴ ὀρθῶς λέγεις,
τυγχάνει δὲ δυνατὸν ὂν ἀποδεῖξαι δι' οὗπερ καὶ τὸ
πρότερον λόγου, οἴει δὴ καινὰ ἄττα δεῖν ἀκούειν
ἀποδείξεις τε ἑτέρας, ὡς τῶν προτέρων οἷον σκευα-
ρίων κατατετριμμένων, καὶ οὐκέτ' ἂν σὺ αὐτὰ ἀμπί-
σχοιο, εἰ μή τίς σοι τεκμήριον καθαρὸν καὶ ἄχραν-
114 τον οἴσει. ἐγὼ δὲ χαίρειν ἐάσας τὰς σὰς προδρομὰς

τυγχάνει δὲ δυνατὸν ὂν] ὂν e Bodl. Flor. d. accessit. Vat. Ven. *Π.* ὄν. Poterat tamen ὂν omitti, de qua ratione v. ad Remp. p. 369. B. et infra ad p. 129. A. et deest apud Proclum. Dein vulgo τὸν πρότερον λόγον, quod solus Ven. Ξ. tuetur.

P. 114. *πόθεν μαθών*] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* Par. U. Mon. Procl. pro vulg. ὁπόθεν. Dein Bodl. Vat. Ven. *Π.* Mon.

Οἷον τοῦτο ποιεῖς!] Est formula mirantum, de qua vide ann. ad Charmid. p. 166. C. Miratur autem Socrates, quod adolescens, ne scilicet denuo refutetur, eam argumentationem, qua modo usus erat, deprecatur. Ad ἀποδεῖξαι liquet denuo intelligendum esse σὲ μὴ ὀρθῶς λέγειν. Ita igitur, nisi male argutari volueris, in toto hoc loco nihil inesse senties, quod recti venustique sensui adversetur.

οἷον σκευαρίων κατατ.] Schol. οὐδὲ γὰρ δέος, μὴ κατατριβήσονται οἱ λόγοι δίκην τῶν σκευαρίων, ἃ δὴ σημαίνει τρία, ἢ τὰ σκεύη κοινῶς, ἢ τὴν τρυφήν, ἢ ὡς νῦν, τὰς σκευὰς τῶν κωμικῶν καὶ τραγικῶν, ὅ ἐστι τὰ ἐνδύματα. Nimirum τὰ σκεύη et τὰ σκευάρια in universum dicuntur supellex omnis generis ideoque etiam vestimenta. Ita Aristoph. Ran. 172. σκευάρια sunt stragulae. Manens autem in metaphora deinde ipsi τεκμηρίῳ tribuit quae proprie in vestimenta conveniunt. Mixta igitur hic quoque est propria et impropria oratio, de quo usu veterum scriptorum ad Sympos. p. 121. E. et Menex. p. 246. B. aliquid monuimus, nec necessarium est, ut cum Astio et Buttmanno τεκμήριον tanquam molestum glossema deleamus. Ficinus cur vocem non expresserit, causa in promtu est. Non enim potuit interpres Graeci sermonis libertatem commode imitando effingere. Ceterum verbis: εἰ μή τις — οἴσει repetuntur alio modo superiora: οἴει δὴ καινὰ ἄττα — ἑτέρας; quo non animadverso nuper fuit qui hic glossema sibi deprehendisse videretur.

P. 114. *τὰς σὰς προδρομὰς*] Schol. Προδρομή ἐστιν, ὅταν ἐν πολέμῳ καταλάβῃ τις φρούριον, ἐξ οὗ δύναται ἀσφαλῶς πολεμεῖν. Hoc loco Socrates intelligit praeviam illam Alcibiadis conditionem disserendi, qua cautum vult esse, ne eadem argumentatione ignorantiae coarguatur.

πόθεν μαθὼν αὖ —] Schleiermach. propter sequens ὅστις retinendum censet ὁπόθεν. Cur igitur vir doctus non offendit p. 109. A. in his: τί ἐγκαλοῦντες ἀλλήλοις — καὶ

τοῦ λόγου, οὐδὲν ἧττον ἐρήσομαι, πόθεν μαθὼν αὖ τὰ συμφέροντα ἐπίστασαι, καὶ ὅςτις ἐστὶν ὁ διδάσκαλος· καὶ πάντ' ἐκεῖνα τὰ πρότερον ἐρωτῶ μιᾷ ἐρωτήσει. ἀλλὰ γὰρ δῆλον, ὡς εἰς ταὐτὸν ἥξεις, καὶ οὐχ ἕξεις ἀποδεῖξαι, οὔθ' ὡς ἐξευρὼν οἶσθα τὰ συμφέροντα οὔθ' ὡς μαθών. ἐπειδὴ δὲ τρυφᾷς καὶ οὐκέτ' ἂν ἡδέως τοῦ αὐτοῦ γεύσαιο λόγου, τοῦτον μὲν ἐῶ χαίρειν, εἴτε οἶσθα εἴτε μὴ τὰ Ἀθηναίοις B συμφέροντα· πότερον δὲ ταὐτά ἐστι δίκαιά τε καὶ

αὖ τὰ pro vulg. αὐτά.

ὅςτις ἐστὶν ὁ διδάσκαλος] Articulum dedernnt Bodl. Vat. Ven. ΞΠ. Par. U. Mon.

τοῦτον μὲν ἐῶ χ.] Sic Bodl. Coisl. Vat. Ven. ΞΠΣ. Par. BC. Vind. 1. 2. Flor. a. b. c. d. i. o. pro vulg. τοῦτο. Repetendum est λόγον et pronomen referendum ad sequentia.

ὅ τι αὐτὸ ὀνομάζοντες ἐρχόμεθα; et p. 111. E. τί δ' εἰ βουληθείημεν εἰδέναι, μὴ μόνον ποῖοι ἄνθρωποί εἰσιν, ἀλλ' ὁποῖοι ὑγιεινοί; κ. τ. λ. Ac ne in hoc uno dialogo interrogativa cum relativis ita consociari existimes, magnam exemplorum copiam congessimus ad Criton. p. 48. A. Gorg. p. 448. E. p. 500. A. De Rep. III. p. 414. D. Charmid. p. 160. D. Phaedr. p. 271. A., quibus addas quae ex aliis scriptoribus collegit Lobeck. ad Phrynich. p. 57.

ἐπειδὴ δὲ τρυφᾷς —] Egregie Alcibiadem, qui superiorem argumentationem veluti cum fastidio quodam reiecerat, nunc dicit delicias agere neque easdem sermonis dapes iterum gustare velle. Sermonum cum epulis comparatio satis crebra. v. ad Phaedrum p. 237. A.

B. πότερον δὲ ταὐτά ἐστι] Posteaquam significavit Alcibiadem ignorare videri, quid sit utile; illud non esse ab honesto seiunctum docere instituit. Quod quidem perleganter ita fit, ut quam parum adolescens sit in disserendo exercitatus, unicuique apparere debeat. Recte autem nunc progreditur ad disputationem de convenientia iustitiae et utilitatis. Quum enim antea apparuerit, adolescentem nulla iusti et iniusti notitia esse imbutum, iam ubi utile ab honesto non esse separatum patuerit, eum ne utilitatis quidem rationem perspectam habere certissime intelligetur. Itaque ne hic quidem assentimur Schleiermachero hanc de utilitatis et iustitiae coniunctione disputationem iudicanti ab hoc loco alienam esse et inepte tractatam. — τί οὐκ ἀπέδειξας, quantocius me edoceas. v. ad Menex. p. 236. C. Protag. p. 310. A. al. Post εἰ δὲ denuo intelligas βούλει, ut Symp. p. 212. C. Euthyd. p. 285. C. Legg. VI. p. 759. B. al. Debebat autem deinde praegresso ἐρωτῶν idem dici διελθών; sed anacolutho admisso sermo a participio ad imperativum transiit, in quo non magis haerebis quam Theaet. p. 168. C. ubi post λέγοντος infertur διεκελεύσατο. Proximum αὐτὸς ἐπὶ σεαυτοῦ est ipse per te, tuo arbitrio,

συμφέροντα ἢ ἕτερα, τί οὐκ ἀπέδειξας; εἰ μὲν βούλει, ἐρωτῶν με ὥςπερ ἐγὼ σέ· εἰ δέ, καὶ αὐτὸς ἐπὶ σεαυτοῦ λόγῳ διέξελθε.

ΑΛ. Ἀλλ' οὐκ οἶδα, εἰ οἷός τ' ἂν εἴην, ὦ Σώκρατες, πρὸς σὲ διελθεῖν.

ΣΩ. Ἀλλ', ὦ 'γαθέ, ἐμὲ ἐκκλησίαν νόμισον καὶ δῆμον· καὶ ἐκεῖ τοί σε δεήσει ἕνα ἕκαστον πείθειν. ἢ γάρ;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν τοῦ αὐτοῦ ἕνα τε οἷόν τε εἶναι
C κατὰ μόνας πείθειν καὶ ξυμπόλλους περὶ ὧν ἂν εἰδῇ, ὥςπερ ὁ γραμματιστὴς ἕνα τέ που πείθει περὶ γραμμάτων καὶ πολλούς;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν οὐ καὶ περὶ ἀριθμοῦ ὁ αὐτὸς ἕνα τε καὶ πολλοὺς πείσει;

C. ἕνα τέ που πείθει] Sic Bodl. Vat. Ven. Π. Par. U. Mon. Flor. a. b. d. Proclus p. 306. Legebatur olim πείθει που.

Ἆρ' οὖν οὐ καὶ π.] οὐ additum e Bodl. Vat. Ven. Π. Flor. b. Quanquam illud omitti poterat.

Οὐκοῦν σὺ ἅπερ καί] καὶ vulgo ante σὺ interpositum om. Bodl. Vat. Ven. Π. Abiecerunt etiam Turr.

Ἄλλο τι οὖν τοσοῦτον] ἢ vulgo post οὖν insertum solus Ven. Ξ. tuetur cum Vind. 9.

opponiturque praecedenti ὥςπερ ἐγώ. Ita Sympos. p. 201. D. est αὐτὸς ἐπ' ἐμαυτοῦ, ipse per me. v. Schaefer. Melett. critt. p. 22. Hermann. ad Viger. p. 813. Sic Latini a se aliquid facere, de qua loquutione exposuit Facciolat. ad Cicer. Orat. pro Rosc. Amer. p. 136. et 172. Mox εἰ interrogandi cum optativo et ἂν particula iunctum neminem morabitur. Vide Roat. Gr. §. 123b. 9. ed. VII.

ἐμὲ ἐκκλησίαν νόμισον —] V. Phaedr. p. 261. A.

δεήσει ἕνα ἕκαστον πείθειν] quemadmodum ego εἷς sum. Premit enim notionem unitatis, quanquam addito ἕκαστον omnes significat. Schleiermach. tamen emendandum censet ἓν ἕκαστον, quoniam perturbetur oppositionis ratio vocabulo nunc de omnibus, nunc de uno usurpato. — κατὰ μόνας, seorsum, ut Xenoph. Mem. III, 7, 4.

C. ἅπερ καὶ πολλοὺς — ταῦτα καὶ ἕνα;] Hoc καὶ in comparatione geminatum illustravimus ad Gorg. p. 457. E. Protag. p. 361. C. Phaedon. p. 64. C. 76. E. Apol. p. 22. D.

Ἔστι δὲ ταῦτα —] h. e. δῆλον δέ, ὅτι ταῦτά ἐστι, ἃ οἶσθα.

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Οὗτος δ' ἔσται ὁ εἰδώς, ὁ ἀριθμητικός;

ΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν σύ, ἅπερ καὶ πολλοὺς οἷός τε πείθειν εἶ, ταῦτα καὶ ἕνα;

ΑΛ. Εἰκός γε.

ΣΩ. Ἔστι δὲ ταῦτα δῆλον ὅτι ἃ οἶσθα.

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Ἄλλο τι οὖν τοσοῦτον μόνον διαφέρει τοῦ ἐν τῷ δήμῳ ῥήτορος ὁ ἐν τῇ τοιᾷδε ξυνουσίᾳ, ὅτι D
ὁ μὲν ἀθρόους πείθει ταὐτά, ὁ δὲ καθ' ἕνα;

ΑΛ. Κινδυνεύει.

ΣΩ. Ἴθι δὴ νῦν, ἐπειδὴ τοῦ αὐτοῦ φαίνεται πολλούς τε καὶ ἕνα πείθειν, ἐν ἐμοὶ ἐμμελέτησον καὶ ἐπιχείρησον ἐπιδεῖξαι, ὡς τὸ δίκαιον ἐνίοτε οὐ ξυμφέρει.

D. *ἀθρόους πείθει ταὐτά*] Ald. Bas. 2. *αὐτά*. Steph. *ταῦτα*. Bodl. Flor. d. Vat. Ven. *Π*. *τὰ αὐτά*. Coisl. Ven. *ΞΣ*. Par. BCU. Mon. Vind. 1. 2. 9. Flor. i. *ταὐτά*, quod pro *ταῦτα* reponendum vidit Schleiermacher.

Ἴθι δὴ νῦν, ἐπ.] *δὴ* om. Bodl. Vat. Ven. *Π*. Coisl. Par. BCEF. Vind. 1. 9. Flor. b. d. i. Alii *ἴθι τοίνυν*; unde nascitur sponte: *ἴθι δὴ νῦν*, quod iam Steph. edidit.

ἐν ἐμοὶ ἐμμελέτησον] Bodl. Vat. Ven. *Π*. *ἐν μελέτησον*. Flor. a. b. c. Vind. 2. *ἐν* omittunt. Conf. annotat.

D. *Ἴθι δὴ νῦν*] Apud Proclum p. 311. *Ἴθι τοίνυν* scriptum, unde olim cum Astio dedi *Ἴθι δή νυν*, quae ratio nec in prosae orationis scriptoribus displicuit Dorvillio ad Chariton. p. 629. ed. Lips. Hemsterhusio ad Aristoph. Plut. v. 965. conf. Valcken. ad Eurip. Phoen. v. 918. Veruntamen quum veteres grammatici istud *νυν* poeticis tantum exemplis confirment de eoque praecipiant ita, ut usus eius minime vulgatus fuisse videatur, facile largior C. Lehraio Quaestion. Epicc. Specim. I. p. 37. formam hanc unis poetis relinquendam iudicanti.

ἐν ἐμοὶ ἐμμελέτησον] Codices non pauci neque ii deteriores *ἐν* omittunt, quo extruso eandem habemus structuram, quam Phaedro p. 228. E. observavimus. Nimirum multa verba composita ita comparata sunt, ut praepositio non ad ipsa pertineat, sed ad nomen aliquod vel ad totam aliquam sermonis partem referatur, de quo loquendi genere acute disseruit Buttmann. Gr. §. 147. ann. 11. et 12. et in Excursu ad h. l. Neque tamen vulgata scriptura de nihilo orta videtur. Cod. Clark. Vat. et Ven. *Π*. *ἐν μελέτησον*. Unde certissime cum Buttmanno refingimus *ἐν ἐμοὶ*

ΑΛ. Ὑβριστὴς εἶ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Νῦν γοῦν ὑφ' ὕβρεως μέλλω σε πείθειν τἀναντία οἷς σὺ ἐμὲ οὐκ ἐθέλεις.

ΑΛ. Λέγε δή.

E *ΣΩ.* Ἀποκρίνου μόνον τὰ ἐρωτώμενα.

ΑΛ. Μή, ἀλλὰ σὺ αὐτὸς λέγε.

ΣΩ. Τί δέ; οὐχ ὅ τι μάλιστα βούλει πεισθῆναι;

ΑΛ. Πάντως δήπου.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ λέγεις, ὅτι ταῦθ' οὕτως ἔχει, μάλιστ' ἂν εἴης πεπεισμένος;

ΑΛ. Ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Ἀποκρίνου δή· καὶ ἐὰν μὴ αὐτὸς σὺ σαυτοῦ ἀκούσῃς, ὅτι τὰ δίκαια συμφέροντά ἐστιν, ἄλλῳ γε λέγοντι μὴ πιστεύσῃς.

ΑΛ. Οὔτοι, ἀλλ' ἀποκριτέον· καὶ γὰρ οὐδὲν οἴομαι βλαβήσεσθαι.

115 Cap. XI. *ΣΩ.* Μαντικὸς γὰρ εἶ. καί μοι λέγε· τῶν δικαίων φὴς ἔνια μὲν συμφέρειν, ἔνια δ' οὔ;

E. *Οὐκοῦν εἰ λέγεις*] λέγοις ex Proclo Herm. non opus. *αὐτὸς σὺ σαυτοῦ*] σαυτοῦ om. Bodl. Vat. Ven. *Π.* unde Herm. suo arbitratu effinxit αὐτὸς σοῦ. Iidem deinde cum Stobaeo Serm. p. 124 sq. ἀκούσῃς pro vulg. ἀκούῃς. Pro ἄλλῳ γε Vat. ἄλλο γε. Vulgo γε aberat, quod praebuerunt Bodl. Vat. Ven. *Π.* Par. II. Mon. Vind. 1. Proclus. p. 312.

ἑνὶ μελέτησον. Ita enim ἐν ἐμοὶ ἑνὶ apte respondet praecedentibus πολλούς τε καὶ ἕνα πείθειν.

Ὑβριστὴς εἶ] Ita loquitur Alcibiades, quia Socrates dixerat ἐν ἐμοὶ ἑνὶ ἐμμελέτησον.

E. *Μή, ἀλλὰ σὺ αὐτὸς λέγε*] Ad μὴ intelligendum relinquitur λέγε τοῦτο, aut simile quippiam. Noli, inquit, hoc a me postulare, sed ipse rem exponas. Prorsus eodem modo Menon. p. 75. B. πειρῶ εἰπεῖν —. Men. Μή, ἀλλὰ σύ, ὦ Σ., εἰπέ. Alia id genus ad Gorg. p. 497. B. congessimus. Atque hinc certissime ex Suidae scriptura corrigas Aristoph. Rann. 103. Herc. σὲ δὲ ταῦτ' ἀρέσκει; Dion. μή, ἀλλὰ πλεῖν ἢ μαίνομαι, h. e. noli quaerere; sed etc. Ibid. 750. μή, ἀλλὰ πλεῖν ἢ μαίνομαι, ubi non videntur formulam intellexisse, qui post μὴ omiserunt interpunctionem. Ibid. 744. Xanth. χαίρεις, ἱκετεύω; Aeac. μή, ἀλλ' ἐποπτεύειν δοκῶ. Nubb. 695. μὴ δῆθ', ἱκετεύω σ', ἐνθάδ'. ἀλλ' εἴπερ γε χρή, χαμαί μ' ἔασον αὐτὰ ταῦτ' ἐκφροντίσαι. Pac. 925. Sophocl. Aiac. 76. al. conf. ad Menex. p. 236. C. Phaedr. p. 234. D.

ὅτι τὰ δίκαια συμφέρον-

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Τί δαί; τὰ μὲν καλὰ αὐτῶν εἶναι, τὰ δ' οὔ;

ΑΛ. Πῶς τοῦτ' ἐρωτᾷς;

ΣΩ. Εἴ τις ἤδη σοι ἔδοξεν αἰσχρὰ μέν, δίκαια δὲ πράττειν;

ΑΛ. Οὐκ ἔμοιγε.

ΣΩ. Ἀλλὰ πάντα τὰ δίκαια καὶ καλά;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Τί δ' αὖ τὰ καλά; πότερον πάντα ἀγαθά, ἢ τὰ μέν, τὰ δ' οὔ;

ΑΛ. Οἴομαι ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, ἔνια τῶν καλῶν κακὰ εἶναι.

ΣΩ. Ἦ καὶ αἰσχρὰ ἀγαθά;

ΑΛ. Ναί. B

ΣΩ. Ἆρα λέγεις τὰ τοιάδε; οἷον πολλοὶ ἐν πολέμῳ βοηθήσαντες ἑταίρῳ ἢ οἰκείῳ τραύματα ἔλαβον καὶ ἀπέθανον, οἱ δ' οὐ βοηθήσαντες, δέον, ὑγιεῖς ἀπῆλθον.

Cap. XI. P. 115. *Εἴ τις ἤδη σοι*] Bodl. Vat. Ven. *Π.* *δή.* *πάντα τὰ δίκαια καὶ καλά;*] *καὶ* om. Bodl. Ven. *Π.* Vat. suffragantibus Turr.

Οἴομαι ἔγωγε —] Vat. Ven. *Π.* Bodl. *οἴομαι* pro vulg. Οἶμαι.

τά ἐστιν] Dobraeus Adversar. T. I. P. I. p. 153. *καὶ* ante *συμφέροντα* interponendum censet. Non opus. conf. p. 116. D. Idem vir doctus deinde corrigit: *Μαντικός γ' εἶ*, ut Menon. p. 76. A. Sed *γὰρ* unice verum. Hoc enim dicit: Recte ita iudicas; vera enim praedicis; quanquam quid rei sit, non videris perspicere. Ceterum etiam in hunc locum iniquius statuit Schleiermacherus. Nam quod respondet Alcibiades: *καὶ γὰρ οὐδὲν οἴομαι βλαβήσεσθαι*, eo adductus est magnifica Socratis promissione. Cui deinde satis urbane et facete Socrates respondet: *Μαντικὸς γὰρ εἶ.*

Cap. XI. P. 115. *Εἴ τις ἤδη σοι ἔδ.*] Repetas ex praecedentibus *ἐρωτῶ*. Neque enim *εἰ* in recta interrogatione Graecis fuit usitatum, qua in re olim erravi ad Philebum p. 39. D. *καὶ τόδε ἐπὶ τούτοις σκεψώμεθα.* Pr. *Τὸ ποῖον;* So. *Εἰ περὶ μὲν τῶν ὄντων — οὕτω πάσχειν ἀναγκαῖον, περὶ δὲ τῶν μελλόντων οὔ;* v. Bornemann. ad Xenoph. Apolog. p. 39 sq.

B. *τραύματα ἔλαβον καὶ ἀπέθανον*] Stobaeus Serm. p. 122. *τραύματά τε ἔλαβον καὶ*

ΑΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Οὐκοῦν τὴν τοιαύτην βοήθειαν καλὴν μὲν λέγεις κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ σῶσαι οὓς ἔδει· τοῦτο δ' ἐστὶν ἀνδρεία· ἢ οὔ;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Κακὴν δέ γε κατὰ τοὺς θανάτους τε καὶ τὰ ἕλκη. ἢ γάρ;

C *ΑΛ.* Ναί.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν οὐκ ἄλλο μὲν ἡ ἀνδρεία, ἄλλο δὲ ὁ θάνατος;

ΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα κατὰ ταὐτόν γέ ἐστι καλὸν καὶ κακὸν τὸ τοῖς φίλοις βοηθεῖν.

ΑΛ. Οὐ φαίνεται.

ΣΩ. Ὅρα τοίνυν, εἰ ᾗ γε καλὸν καὶ ἀγαθόν, ὥςπερ καὶ ἐνταῦθα. κατὰ τὴν ἀνδρείαν γὰρ ὡμολόγεις καλὸν εἶναι τὴν βοήθειαν. τοῦτ' οὖν αὐτὸ σκόπει, τὴν ἀνδρείαν, ἀγαθὸν ἢ κακόν; ὧδε δὲ σκόπει. πότερ' ἂν δέξαιό σοι εἶναι, ἀγαθὰ ἢ κακά;

B. *τοῦτο δ' ἐστὶν ἀνδρεία*] Sic Bodl. Vind. 1. 9. Procl. p. 335. Vulgo *ἀνδρία*. Mox in *καὶ τὰ ἕλκη* articulum om. Coisl. Par. BCEHU. Mon. Vind. 1. 2. 9. Flor. a. b. c. d. i. o.

C. *ἄλλο μὲν ἡ ἀνδρεία*] Sic Bodl. Coisl. Vat. Ven. ΞΠ. Vind. 1. 9. Olympiod. et Procl. pro vulg. *ἀνδρία*. Sic etiam mox.

ὥςπερ καὶ ἐνταῦθα] *καὶ* om. Bodl. Vat. Ven. Π.

πότερ' ἂν δέξαιο[Vulgo *οὐ πότερ' ἂν δ.* Sed recte *οὐ* om. Bodl. Vat. Ven. Π. Par. U. Mon. Ald. Bas. 1. 2. Stob. In Coisl. et Flor. d. est *οὐ δὴ πότερ'. ἄν*. Par. F. et Olymp. p. 120.

ἀπ. probante Buttmanno, qui *τε* omisso sensum hunc esse censet: vulnerati mortui sunt; quum ratio hoc potius exigat: et vulnera acceperunt et mortui sunt. Nolui tamen tot codicibus invitis voculam interponere, praesertim quum infra p. 115. E. non vulnerum, sed mortis tantum mentio iniicitur. Accedit, quod *καὶ* etiam alibi positum reperitur, ubi *τε καὶ* exspectes. v. Hermann. ad Sophocl. Phil. v. 1071.

Οὐκοῦν τὴν τοιαύτην βοήθειαν κ. μ. λ.] Ad sententiam contendas Xenoph. Mem. III, 8, 7. *πάντα γὰρ ἀγαθὰ μὲν καὶ καλά ἐστι πρὸς ἃ ἂν εὖ ἔχῃ, κακὰ δὲ πρὸς ἃ ἂν κακῶς.* Omnino totum illum locum inde a §. 5. cum hac argumentatione contendisse iuvabit.

ΑΛ. Ἀγαθά.

ΣΩ. Οὐκοῦν τὰ μέγιστα μάλιστα, καὶ ἥκιστα τῶν τοιούτων δέξαι' ἂν στέρεσθαι; D

ΑΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. Πῶς οὖν λέγεις περὶ ἀνδρείας; ἐπὶ πόσῳ ἂν αὐτοῦ δέξαιο στέρεσθαι;

ΑΛ. Οὐδὲ ζῆν ἂν ἐγὼ δεξαίμην δειλὸς ὤν.

ΣΩ. Ἔσχατον ἄρα κακῶν εἶναί σοι δοκεῖ ἡ δειλία.

ΑΛ. Ἔμοιγε.

ΣΩ. Ἐξ ἴσου τῷ τεθνάναι, ὡς ἔοικε.

ΑΛ. Φημί.

ΣΩ. Οὐκοῦν θανάτῳ τε καὶ δειλίᾳ ἐναντιώτατον ζωὴ καὶ ἀνδρεία;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ τὰ μὲν μάλιστ' ἂν εἶναι βούλοιό σοι, τὰ δὲ ἥκιστα; E

ΑΛ. Ναί.

πότερον ἄν. Pronomen σὺ utique languet.

D. κακῶν εἶναί σοι δοκεῖ] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π*. Legebatur olim σοι κακὸν εἶναι δ.

ἐναντιώτατον ζωή] V. ἐναντιώτατα, quod ex codd. et Proclo p. 335. Stob. mutatum.

E. μάλιστ' ἂν εἶναι βούλοιο] Vulgo μάλιστα βούλοιο. Sed ἂν suppeditarunt Bodl. Vat. Ven. *Π*. εἶναι autem habent Bodl. Coisl. Vat. Ven. *ΞΠΣ*. Par. BCU. Mon. Vind. 2. Flor. a. b. c. d. o. et Stobaeus.

C. Ἆρ' οὖν οὐκ ἄλλο μὲν —] Concludit argumentum hunc in modum: Fortitudo per se spectata semper bona et honesta est, ideoque is, qui virtutem colit, nullam ducet rationem malorum, quae cum ea coniuncta sunt. Ex quo efficitur, ut id, quod vere utile est, non sit ab honestate seiunctum. — κατὰ τὴν ἀνδρείαν, quatenus est fortitudo, neque ratio habetur malorum cum ea coniunctorum. — τοῦτ' οὖν αὐτό, h. e. ipsum per se. — ἀγαθὸν ἢ κακόν, i. e. πότερον ἀγαθὸν ἢ κακόν;

D. Οὐκοῦν τὰ μέγιστα μάλιστα] Non absurde Dobraeus Advers. I. P. I. p. 155. legendum coniecit: Οὐκοῦν τὰ μέγιστα μάλιστα; Alc. *Ναί*. Socr. Καὶ ἥκιστα τῶν τ. δ. κ. τ. λ. Mox αὐτοῦ neutro genere dictum ad ἀνδρείας referendum, qui usus loquendi creberrimus.

ΣΩ. Ἆρ' ὅτι τὰ μὲν ἄριστα ἡγεῖ, τὰ δὲ κάκιστα;

ΛΑ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Τὸ ἄρα βοηθεῖν ἐν πολέμῳ τοῖς φίλοις, ᾗ μὲν καλόν, κατ' ἀγαθοῦ πρᾶξιν τὴν τῆς ἀνδρείας, καλὸν αὐτὸ προςεῖπας;

ΛΑ. Φαίνομαί γε.

ΣΩ. Κατὰ δὲ κακοῦ πρᾶξιν τὴν τοῦ θανάτου κακόν;

ΛΑ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὧδε δίκαιον προςαγορεύειν ἑκάστην τῶν πράξεων· εἴπερ ᾗ κακὸν ἀπεργάζεται κακὴν καλεῖς, καὶ ᾗ ἀγαθὸν ἀγαθὴν κλητέον;
116

ΛΑ. Ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν καὶ ᾗ ἀγαθὸν καλόν, ᾗ δὲ κακὸν αἰσχρόν;

ΛΑ. Ναί.

ΣΩ. Τὴν ἄρα ἐν τῷ πολέμῳ τοῖς φίλοις βοήθειαν λέγων καλὴν μὲν εἶναι, κακὴν δέ, οὐδὲν δια-

τὰ μὲν ἄριστα ἡγεῖ, τὰ δὲ κάκιστα] Post haec verba apud Stob. l. c. addita leguntur haec: *Πάνυ γε. Σω. Ἐν τοῖς ἀρίστοις ἄρα οὐ ἡγῇ ἀνδρίαν εἶναι κἂν τοῖς καλίστοις θάνατον.* Sed vide infra. Pro *Ἔγωγε*, quod habent Bodl. Vat. Ven. *Π.* in vett. editt. *Πάνυ γε* scriptum exstat.

Κατὰ δὲ κακοῦ πρᾶξιν] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* Vulgo *δέ γε.*

ᾗ κακὸν ἀπεργάζεται] V. *ἐργάζεται*, quod e Bodl. Vat. Ven. *Π.* Stobaeo et Proclo mutatum. Dein *καλεῖν* Bas. 2. Ven. Ξ. Vind. 2. Flor. a. c. quod Astius tuetur ita, ut *οὐκοῦν δίκαιον* v. ad Remp. VII. p. 526. Lachet. p. 185. E. Matth. Gr. §. 439.

E. *ΛΑ. Ἔγωγε. ΣΩ. Τὸ ἄρα βοηθεῖν —*] Apud Stobaeum haec ita dilatantur: *ΛΑ. Πάνυ γε. ΣΩ. Ἐν τοῖς ἀρίστοις ἄρα οὐ ἡγεῖ ἀνδρίαν εἶναι κἂν τοῖς καλίστοις θάνατον; ΛΑ. Ἔγωγε. ΣΩ. Τὸ ἄρα βοηθεῖν κ. τ. λ.* Quae recepit Buttmannus, quo plenior efficeretur argumentatio. Verum quoniam hoc additamentum et libri Platonis omnes ignorant nec Proclus p. 335. habuisse videtur, multum vereor, ne ab aliena manu profectum sit, praesertim quum eo recepto nonnisi praecedentia repetantur. Stobaeum habuisse librum interpolatum dilucide apparebit ex iis, quae ad p. 133. C. disputavimus.

κατ' ἀγαθοῦ πρᾶξιν τὴν τῆς ἀνδρείας] h. e. quatenus boni quid efficit propter fortitudinem. Opponitur *κατὰ κακοῦ*

φερόντως λέγεις ἢ εἰ προςεῖπες αὐτὴν ἀγαθὴν μέν, κακὴν δέ.

ΑΛ. *'Αληθῆ μοι δοκεῖς λέγειν, ὦ Σώκρατες.*

ΣΩ. *Οὐδὲν ἄρα τῶν καλῶν, καθ' ὅσον καλόν, κακόν, οὐδὲ τῶν αἰσχρῶν, καθ' ὅσον αἰσχρόν, ἀγαθόν.*

ΑΛ. *Οὐ φαίνεται.* B

Cap. XII. *ΣΩ.* *Ἔτι τοίνυν καὶ ὧδε σκέψαι. ὅςτις καλῶς πράττει, οὐχὶ καὶ εὖ πράττει;*

ΑΛ. *Ναί.*

ΣΩ. *Οἱ δ' εὖ πράττοντες οὐκ εὐδαίμονες;*

ΑΛ. *Πῶς γὰρ οὔ;*

ΣΩ. *Οὐκοῦν εὐδαίμονες δι' ἀγαθῶν κτῆσιν;*

ΑΛ. *Μάλιστα.*

ΣΩ. *Κτῶνται δὲ ταῦτα τῷ εὖ καὶ καλῶς πράττειν;*

ΑΛ. *Ναί.*

ΣΩ. *Τὸ εὖ ἄρα πράττειν ἀγαθόν;*

repetendum statuat.

P. 116. *ἢ εἰ προςεῖπες αὐτήν*] Sic Vat. Ven. *Π.* Par. U. Flor. i. Vulgo *προεῖπες*, quod vere correxit Wolf.

καθ' ὅσον αἰσχρὸν ἀγαθόν] Desinit hic Procli commentarius.

Cap. XII. *Τὸ εὖ ἄρα πράττειν ἀγαθόν;*] *ἄρα εὖ* Ven. *Σ.* Vind. 2. Flor. a. c. o. Vulgatum *ἀγαθῶν* Bekkero teste tuetur Vind. 2. Bastius tamen inde *ἀγαθὸν* enotavit, ut haud sciam an illud omnium codicum auctoritate destituatur. E Florentinis nihil varietatis exscriptum. Etiam Stob. habet *ἀγαθόν*.

πρᾶξιν τὴν τοῦ θανάτου, quatenus malum affert, quod a morte proficiscitur. Enimvero *ἀγαθοῦ* et *κακοῦ* passive, *τῆς ἀνδρείας* autem et *τοῦ θανάτου* active accipiendum est.

P. 116. *τοῖς φίλοις βοήθειαν λέγων*] Nomen verbale cum casu verbi sui constructum. Parmenid. p. 128. C. *βοήθεια τῷ λόγῳ.* v. ad Charmid. p. 166. B. Ad verba *οὐδὲν διαφερόντως λέγεις κ. τ. λ.* compares Xenoph. Mem. III, 8, 5. *οὐδὲν διαφερόντως, ἔφη, ἀποκρίνει μοι ἢ ὅτε σε ἠρώτησα, εἴ τι ἀγαθὸν εἰδείης.* Apud Stobaeum est: *οὐδαμῶς οὐδὲν διαφερόντως λέγεις*, probante Buttmanno. Sed illud *οὐδαμῶς* nec per se placet, et ex correctione proximi *οὐδὲν* ortum videtur, quod fuerunt qui in *οὐδαμῶς* mutarent.

Cap. XII. B. *Οἱ δ' εὖ πράττοντες* —] Argumentatio ducitur ex ambiguitate for-

ΑΛ. *Πῶς δ' οὔ;*

ΣΩ. *Οὐκοῦν καλὸν ἡ εὐπραγία;*

ΑΛ. *Ναί.*

C *ΣΩ.* *Ταὐτὸν ἄρ' ἐφάνη ἡμῖν πάλιν αὖ καλόν τε καὶ ἀγαθόν.*

ΑΛ. *Φαίνεται.*

ΣΩ. *Ὅ τι ἂν ἄρα εὕρωμεν καλόν, καὶ ἀγαθὸν εὑρήσομεν ἔκ γε τούτου τοῦ λόγου.*

ΑΛ. *Ἀνάγκη.*

ΣΩ. *Τί δέ; τὰ ἀγαθὰ συμφέρει, ἢ οὔ;*

ΑΛ. *Συμφέρει.*

ΣΩ. *Μνημονεύεις οὖν περὶ τῶν δικαίων πῶς ὡμολογήσαμεν;*

ΑΛ. *Οἶμαι γε τοὺς τὰ δίκαια πράττοντας ἀναγκαῖον εἶναι καλὰ πράττειν.*

ΣΩ. *Οὐκοῦν καὶ τοὺς τὰ καλὰ ἀγαθά;*

ΑΛ. *Ναί.*

D *ΣΩ.* *Τὰ δὲ ἀγαθὰ συμφέρειν;*

ΑΛ. *Ναί.*

C. *εὕρωμεν καλόν, καὶ ἀγαθὸν εὑρήσομεν*] Sic Bodl. Vat. Coisl. Ven. *Π.* Par. F. Flor. d. et Olympiod. p. 127. Vulgo legebatur: *εὕρωμεν. καλόν τε καὶ ἀγαθὸν εὑρήσομεν*, quod iam Schneiderus emendaverat. Ven. *Ξ.* habet *καλόν γε καὶ ἀγ.*

Οἶμαί γε τοὺς τὰ δίκαια πρ.] *τὰ* e Bodl. Vat. Ven. *Π.* Flor. d. Stob. additum vulgo aberat.

Οὐκοῦν καὶ τοὺς τὰ καλά] *καὶ* e Bodl. Vat. Ven. *Π.* Flor. d. adiectum. Dein pro vulg. *συμφέρει* iidem libri cum Vind. 1. 9. aliisque *συμφέρειν* suppeditarunt.

mulae *εὖ πράττειν*, sicut Charmid. p. 172. A., ubi v. annot., et infra p. 134. A.

C. *Τί δέ; τὰ ἀγαθὰ συμφέρει —*] Argumentatio haec est: Quidquid bonum est, id etiam utile; iustum autem est bonum; ergo omne iustum est utile.

D. *εἴτε Πεπαρηθίοις*] Peparethus una e Cycladibus, vini oleique feracissima. v. Schol. ad h. l. Stephan. Byzant. p. 635. ed. Berkel. Ovid. Met. VII, 470. Heraclid. Pontic. p. 13. ed. Köler. Ob ignobilitatem hic Athenis opponitur. Mox recte codices meliores suppeditant *εἶναι τὰ δίκαια* loco vulgati *εἰδέναι τὰ δίκαια*, quae lectio est plane intolerabilis. Restat tamen difficultas quaedam in futuro *φήσει*, pro quo quis non *φησὶ* exspectaverit, quod respondeat praecedenti *ἀνίσταται*? Nisi forte vera est sententia Schneideri Saxonis, corrigendum putantis *ἀνίσταιτο — φήσειε*. Certe quidem

ΣΩ. Τὰ δίκαια ἄρα, ὦ Ἀλκιβιάδη, συμφέροντά ἐστιν.

ΑΛ. Ἔοικε.

ΣΩ. Τί οὖν; ταῦτα οὐ σὺ ὁ λέγων, ἐγὼ δὲ ὁ ἐρωτῶν;

ΑΛ. Φαίνομαι, ὡς ἔοικα.

ΣΩ. Εἰ οὖν τις ἀνίσταται ξυμβουλεύσων εἴτε Ἀθηναίοις εἴτε Πεπαρηθίοις, οἰόμενος γιγνώσκειν τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδικα, φήσει δ' εἶναι τὰ δίκαια κακὰ ἐνίοτε, ἄλλο τι ἢ καταγελῴης ἂν αὐτοῦ, ἐπειδήπερ τυγχάνεις καὶ σὺ λέγων, ὅτι ταῦτά ἐστι δίκαιά E
τε καὶ ξυμφέροντα;

ΑΛ. Ἀλλὰ μὰ τοὺς θεούς, ὦ Σώκρατες, οὐκ οἶδ' ἔγωγε οὐδ' ὅ τι λέγω, ἀλλ' ἀτεχνῶς ἔοικα ἀτόπως ἔχοντι. τοτὲ μὲν γάρ μοι ἕτερα δοκεῖ σοῦ ἐρωτῶντος, τοτὲ δὲ ἄλλα.

ΣΩ. Εἶτα τοῦτο, ὦ φίλε, ἀγνοεῖς τὸ πάθημα τί ἐστι;

ΑΛ. Πάνυ γε.

D. *ταῦτα οὐ σὺ ὁ λέγων*] Vulgo post *λέγων* additur *εἶ*, quod om. Bodl. Vat. Ven. *Π*. Olymp. p. 128.

φήσει δ' εἶναι τὰ δίκαια κακά] Sic Bodl. Vat. Flor. d. Ven. *Π*. et ex corr. Par. E. Legebatur *δ' εἰδέναι*, quod miror a Bekkero servatum esse.

ἄλλο τι ἢ καταγελῴης] *ἢ* pro more suo delevit Bekker., licet id in uno tantum Ven. *Ξ*. a prima manu omissum sit. conf. p. 129. B. Flor. a. c. o. *φήσεις δὲ εἰδέναι*. codices aliqnot *φήσεις* habent.

E. *Εἶτα τοῦτο, ὦ φ. —*] Mirantis haec interrogatio est. v. Viger. p. 395. Buttmann. Gr. §. 136. Quod autem Alcibiades respondet *Πάνυ γε*, id prodit quandam adolescentis superbiam, qui se alias significet nunquam ita in disserendo perturbari solitum esse. Quo accepto Socrates huius consilii inopiae causam unice in ignorantia quaerendam esse demonstrat. Secus haec accepit Schleiermach., qui Alcibiadem censet inepte et absurde adeo imprudentem fingi, ut ne inscitiam quidem suam sentiat et intelligat. Ceterum in antecedentibus et iterum postea *ἕτερα* et *ἄλλα* iunctum neminem sermonis Platonici peritum morabitur. Theaet. p. 185. A. *ἃ δὲ ἑτέρας δυνάμεως αἰσθάνει, ἀδύνατον δι' ἄλλης αἰσθάνεσθαι.* Legg. X. p. 889. E. *καὶ τὰ μὲν καλὰ φύσει μὲν ἄλλα εἶναι, νόμῳ δὲ ἕτερα.* De Rep. IV. p. 436. A. *μανθάνομεν μὲν ἑτέρῳ, θυμούμεθα δὲ ἄλλῳ τῶν ἡμῖν.* Par-

ΣΩ. Οἴει ἂν οὖν, εἴ τις ἐρωτῴη σε, δύο ὀφθαλμοὺς ἢ τρεῖς ἔχεις, καὶ δύο χεῖρας ἢ τέτταρας, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, τοτὲ μὲν ἕτερ' ἂν ἀποκρίνασθαι, τοτὲ δὲ ἄλλα, ἢ ἀεὶ τὰ αὐτά;

117 ΑΛ. Δέδοικα μὲν ἔγωγ' ἤδη περὶ ἐμαυτοῦ, οἶμαι μέντοι τὰ αὐτά.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὅτι οἶσθα; τοῦτ' αἴτιον;

ΑΛ. Οἶμαι ἔγωγε.

ΣΩ. Περὶ ὧν ἄρα ἄκων τἀναντία ἀποκρίνει, δῆλον, ὅτι περὶ τούτων οὐκ οἶσθα.

ΑΛ. Εἰκός γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων, καὶ καλῶν καὶ αἰσχρῶν, καὶ κακῶν καὶ ἀγαθῶν, καὶ συμφερόντων καὶ μή, ἀποκρινόμενος φῂς πλανᾶσθαι; εἶτα οὐ δῆλον, ὅτι διὰ τὸ μὴ εἰδέναι περὶ αὐτῶν, διὰ ταῦτα πλανᾷ;

P. 117. *Οὐκοῦν ὅτι οἶσθα*] Ante Bekkerum post *οἶσθα* commate interpungebatur. Bodl. Coisl. Vat. Ven. *II*. Par. BC. *οἶσθας*.

Οὐκοῦν καὶ περὶ τ. δ.] Solus Stephan. *Οὐκοῦν γε καὶ π. τ. δ.*

menid. p. 143. B. *ἄλλο τι ἕτερον μὲν ἀνάγκη τὴν οὐσίαν αὐτοῦ εἶναι, ἄλλο δὲ αὐτό.* Phileb. p. 57. B. *ἑτέρας (ἡδονῆς) ἄλλη καθαρωτέρα.* Politic. p. 262. A. al. Atque ita iam Homerus. Iliad. IX, 313. *ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσιν, ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δὲ εἴπῃ.* Ibid. v. 468. *οὐδέ ποτ' ἔσβη πῦρ', ἕτερον μὲν ὑπ' αἰθούσῃ εὐερκέος αὐλῆς, ἄλλο δ' ἐνὶ προδόμῳ, πρόσθεν θαλάμοιο θυράων*, de quo loco dixit Eustathius p. 764. ed. Rom. extr.

P. 117. *Δέδοικα μὲν ἔγωγ' ἤδη περὶ ἐμαυτοῦ*] Videlicet, ne denuo in consilii inopiam coniiciar. Addit autem *οἶμαι μέντοι τὰ αὐτά*; quod dictum est per breviloqnentiam quandam pro his: Veruntamen fatebor, me mihi videri ad has quaestiones eadem responsurum esse. Dein ad *Οὐκοῦν ὅτι οἶσθα*; liquet ex superioribus intelligendum relinqui *ἀποκρίναιο ἂν τὰ αὐτά*; Quibus deinde repetita subiungitur interrogatio, *τοῦτ' αἴτιον*; Male vulgo post *οἶσθα* commate distinguitur.

Οὐκοῦν καὶ περὶ τῶν δικαίων —] Articulus non repetitur ante nomina deinde subiuncta, in quo non haerendum est. Phaedon. p. 75. C. *οὐ γὰρ περὶ τοῦ ἴσου νῦν ὁ λόγος ἡμῖν μᾶλλόν τι ἢ καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ καλοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ δικαίου καὶ περὶ ὁσίου καὶ ἁπάντων κ. τ. λ.* Ibid. p. 94. D. *τὰ δὲ νουθετοῦσα ταῖς ἐπιθυμίαις καὶ ὀργαῖς καὶ φόβοις.* Gorg. p. 459. D. *καὶ τὸ αἰσχρὸν καὶ τὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ κακόν.*

ΑΛ. *Ἔμοιγε.* B

Cap. XIII. *ΣΩ.* *Ἆρ' οὖν οὕτω καὶ ἔχει; ἐπειδάν τίς τι μὴ εἰδῇ, ἀναγκαῖον περὶ τούτου πλανᾶσθαι τὴν ψυχήν;*

ΑΛ. *Πῶς γὰρ οὔ;*

ΣΩ. *Τί οὖν; οἶσθα, ὅντινα τρόπον ἀναβήσει εἰς τὸν οὐρανόν;*

ΑΛ. *Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.*

ΣΩ. *Ἦ καὶ πλανᾶταί σου ἡ δόξα περὶ ταῦτα;*

ΑΛ. *Οὐ δῆτα.*

ΣΩ. *Τὸ δ' αἴτιον οἶσθα, ἢ ἐγὼ φράσω;*

ΑΛ. *Φράσον.*

ΣΩ. *Ὅτι, ὦ φίλε, οὐκ οἴει αὐτὸ ἐπίστασθαι οὐκ ἐπιστάμενος.*

ΑΛ. *Πῶς αὖ τοῦτο λέγεις;* C

Cap. XIII. B. *περὶ τούτου πλανᾶσθαι*] *τούτων* Steph. cum Par. EF.

ἢ ἐγὼ φράσω] *ἐγὼ* om. Bodl. Ven. *Π*. quod Herm. amplexus est, quia Alcibiades deinde simpliciter respondet *φράσον*, non *σὺ φράσον*. Eo autem nullo pacto opus fuit. De inserto *ἐγώ* non *πλανᾶσθαι*; Alc. *Nal.* Socr. *Εἶτα οὐ δῆλον κ. τ. λ.*

Cap. XIII. B. *Ἆρ' οὖν οὕτω καὶ ἔχει;*] Demonstraturus Socrates est non simpliciter ac sine exceptione verum esse, quod modo censuerunt, iudicii errorem locum habere, si quis quid ignoret, quum is, qui sciat, quid sit quod nesciat, haudquaquam dubitare aut errare soleat. Quocirca ostendit posse quem alicuius rei imperitum esse et tamen errore liberum et immunem. Hanc igitur argumentationem ut recte atque ordine exordiatur, cum Schleiermachero legendum est: *Ἆρ' οὖν οὕτω καὶ ἀεὶ ἔχει;*

πλανᾶταί σου ἡ δόξα] De collocatione pronominis optime praecepit Rost. Gr. §. 99. 4. ann. p. 452 sqq. ed. VII.

Ibid. p. 459. D. *ἆρα τυγχάνει περὶ τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον καὶ τὸ αἰσχρὸν καὶ τὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ κακὸν οὕτως ἔχων ὁ ῥητορικός;* Ibid. p. 488. C. *ὡς τὸ κρεῖττον καὶ ἰσχυρότερον καὶ βέλτιον ταὐτὸν ὄν*, ubi paullo post, quo magis notetur notionum istarum diversitas, repetito articulo legimus: *τοῦτό μοι σαφῶς διόρισον, ταὐτὸν ἢ ἕτερόν ἐστι τὸ κρεῖττον καὶ τὸ βέλτιον καὶ τὸ ἰσχυρότερον;* Ibid. p. 498. C. Criton. p. 47. C. *καὶ δὴ καὶ περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων, καὶ αἰσχρῶν καὶ καλῶν, καὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν κ. τ. λ.*

πλανᾶσθαι; εἶτα οὐ δῆλον] Habet altera haec interrogatio per *εἶτα* annexa aliquid irrisionis, nec iam amplectar quod alicui in mentem venit:

ΣΩ. Ὅρα καὶ σὺ κοινῇ. ἃ μὴ ἐπίστασαι, γιγνώσκεις δὲ ὅτι οὐκ ἐπίστασαι, πλανᾷ περὶ τὰ τοιαῦτα; ὥςπερ περὶ ὄψου σκευασίας οἶσθα δήπου, ὅτι οὐκ οἶσθα;

ΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Πότερον οὖν αὐτὸς περὶ ταῦτα δοξάζεις, ὅπως χρὴ σκευάζειν, καὶ πλανᾷ, ἢ τῷ ἐπισταμένῳ ἐπιτρέπεις;

ΑΛ. Οὕτως.

ΣΩ. Τί δ' εἰ ἐν νηῒ πλέοις, ἆρα δοξάζοις ἄν, πότερον χρὴ τὸν οἴακα εἴσω ἄγειν ἢ ἔξω, καὶ ἅτε
D οὐκ εἰδὼς πλανῷο ἄν, ἢ τῷ κυβερνήτῃ ἐπιτρέψας ἂν ἡσυχίαν ἄγοις;

ΑΛ. Τῷ κυβερνήτῃ.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα περὶ ἃ μὴ οἶσθα πλανᾷ, ἄνπερ εἰδῇς, ὅτι οὐκ οἶσθα;

ΑΛ. Οὐκ ἔοικα.

ΣΩ. Ἐννοεῖς οὖν, ὅτι καὶ τὰ ἁμαρτήματα ἐν τῇ πράξει διὰ ταύτην τὴν ἄγνοιάν ἐστι, τὴν τοῦ μὴ εἰδότα οἴεσθαι εἰδέναι;

ΑΛ. Πῶς αὖ λέγεις τοῦτο;

ΣΩ. Τότε που ἐπιχειροῦμεν πράττειν, ὅταν οἰώμεθα εἰδέναι ὅ, τι πράττομεν;

E ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Ὅταν δέ γέ πού τινες μὴ οἴωνται εἰδέναι, ἄλλοις παραδιδόασι;

---

praecedente σύ conf. ann. ad Euthydem. p. 295. A. unde caussam omissionis a grammaticorum arbitrio repetendae facile perspicies.

C. τῷ ἐπισταμένῳ ἐπιτρέπεις;] Intell. αὐτό. Solet enim ἐπιτρέπειν ita sine accusativo pronominis poni, quemadmodum Germanice dicimus: oder würdest du einem Kundigen Auftrag geben? et Latini quoque permittendi verbo utuntur. v. ad Remp. VIII. p. 551. C. Ita mox D. E.

D. ἐπιτρέψας ἂν ἡσυχίαν ἄγοις;] h. e. otiosus et tranquillus esses. Nam ἡσυχίαν ἄγειν dicuntur non solum qui non turbant tranquillitatem, ut Criton. p. 48. D. Apol. Socrat. p. 35. B. p. 36. B. D. al., verum etiam qui otio et tranquillitate fruuntur; quemadmodum εἰρήνην ἄγειν, pacem agere, dicuntur ii, qui in pace degunt, pace fruuntur. Exem-

ΑΛ. Πῶς δ' οὔ;

ΣΩ. Οὐκοῦν οἱ τοιοῦτοι τῶν μὴ εἰδότων ἀναμάρτητοι ζῶσι διὰ τὸ ἄλλοις περὶ αὐτῶν ἐπιτρέπειν;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Τίνες οὖν οἱ ἁμαρτάνοντες; οὐ γάρ που οἵ γε εἰδότες.

ΑΛ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Ἐπειδὴ δὲ οὔθ' οἱ εἰδότες οὔθ' οἱ τῶν μὴ εἰδότων εἰδότες ὅτι οὐκ ἴσασιν, ἢ ἄλλοι λείπονται ἢ οἱ μὴ εἰδότες, οἰόμενοι δ' εἰδέναι;

ΑΛ. Οὔκ, ἀλλ' οὗτοι. 118

ΣΩ. Αὕτη ἄρα ἡ ἄγνοια τῶν κακῶν αἰτία καὶ ἡ ἐπονείδιστος ἀμαθία.

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὅταν ᾖ περὶ τὰ μέγιστα, τότε κακουργοτάτη καὶ αἰσχίστη;

ΑΛ. Πολύ γε.

ΣΩ. Τί οὖν; ἔχεις μείζω εἰπεῖν δικαίων τε καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν καὶ ξυμφερόντων;

ΑΛ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Οὐκοῦν περὶ ταῦτα σὺ φῂς πλανᾶσθαι;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Εἰ δὲ πλανᾷ, ἆρ' οὐ δῆλον ἐκ τῶν ἔμπροσθεν, ὅτι οὐ μόνον ἀγνοεῖς τὰ μέγιστα, ἀλλὰ καὶ οὐκ εἰδὼς οἴει αὐτὰ εἰδέναι; B

ΑΛ. Κινδυνεύω.

P. 118. *Πολύ γε*] Steph. *Πολλή γε*, quod est in Par. EF. B. *οἴει αὐτὰ εἰδέναι;*] V. *ταῦτα*. Sed Bodl. Vat. Ven. *Π. αὐτά*.

pla suppeditabit Benseler. ad Isocrat. Areopagit. p. 91 sqq., qui tamen usum formulae non omnino recte definivit.

τὴν τοῦ μὴ εἰδότα —] quae in eo cernitur, ut quis quamvis ignarus tamen scire sibi videatur quod nesciat.

E. *ἄλλοις περὶ αὐτῶν ἐπιτρέπειν*] Eandem constructionem habes Gorg. p. 512. E. *ἀλλὰ ἐπιτρέψαντα περὶ τούτων τῷ θεῷ κ. τ. λ.*, quae ratio inde explicanda est, quod *ἐπιτρέπειν* etiam absolute sine accusativo obiecti usurpari consuevit.

P. 118. *καὶ ἡ ἐπονείδιστος ἀμαθία*] Buttm. *ἡ* delendum censet. Schleiermach. mavult *καὶ* extrudi, ut *ἡ ἐπ. ἀμαθία* per appositionem ad *ἡ*

ΣΩ. *Βαβαὶ ἄρα, ὦ Ἀλκιβιάδη, οἷον πάθος πέπονθας! ὃ ἐγὼ ὀνομάζειν μὲν ὀκνῶ, ὅμως δέ, ἐπειδὴ μόνω ἐσμέν, ῥητέον. ἀμαθίᾳ γὰρ ξυνοικεῖς, ὦ βέλτιστε, τῇ αἰσχίστῃ, ὡς ὁ λόγος σου κατηγορεῖ καὶ σὺ σαυτοῦ. διὸ καὶ ἄττεις ἄρα πρὸς τὰ πολιτικά, πρὶν παιδευθῆναι. πέπονθας δὲ τοῦτο οὐ σὺ μόνος, ἀλλὰ καὶ οἱ πολλοὶ τῶν πραττόντων τὰ τῆσδε τῆς*
C *πόλεως, πλὴν ὀλίγων γε καὶ ἴσως τοῦ σοῦ ἐπιτρόπου Περικλέους.*

Cap. XIV. *ΑΛ.* *Λέγεταί γέ τοι, ὦ Σώκρατες, οὐκ ἀπὸ ταὐτομάτου σοφὸς γεγονέναι, ἀλλὰ πολλοῖς καὶ σοφοῖς συγγεγονέναι, καὶ Πυθοκλείδῃ καὶ Ἀναξαγόρᾳ· καὶ νῦν ἔτι τηλικοῦτος ὢν Δάμωνι ξύνεστιν αὐτοῦ τούτου ἕνεκα.*

ΣΩ. *Τί οὖν; ἤδη τινὰ εἶδες σοφὸν ὁτιοῦν ἀδυνατοῦντα ποιῆσαι ἄλλον σοφὸν ἅπερ αὐτός; ὥςπερ ὅς σε ἐδίδαξε γράμματα, αὐτός τε ἦν σοφὸς καὶ σὲ ἐποίησε τῶν τε ἄλλων ὅντινα ἐβούλετο. ἦ γάρ;*

οἷον πάθος πεπ.] Bodl. Vat. Ven. *Π.* *ποῖον*, quod est interrogantis, non exclamantis, ideoque ab hoc loco alienum.

ὦ βέλτιστε, τῇ αἰσχίστῃ] *ἐσχάτῃ* Bodl. Vat. Ven. *Π.* Par. F. Olymp. p. 134. quod non amplectar cum Turr.

πλὴν ὀλίγων γε] *τε* vett. editt., quod e Bodl. Vat. Ven. *Π.* et Olympiodoro mutatum.

ἄγνοια trahatur. Hermann. verba: *καὶ ἡ ἐπονείδιστος ἀμαθία* ut intempestivum additamentum circumscripsit. Sed nulla sane mutatione opus videtur. Haec igitur ignorantia, inquit Socrates, malorum causa est adeoque inscitia illa ignominiosa, quae haberi solet. De articulo praedicato adiuncto consulas Rost. Gr. §. 98. 3. A. p. 427. ed. VII.

B. *διὸ καὶ ἄττεις ἄρα πρὸς τὰ π.*] Verbum ad animi levitatem significandam sanequam aptissimum, de quo vide Valcken. ad Eurip. Phoeniss. p. 497. Boissonad. ad Philostrat. Heroic. p. 732.

καὶ ἴσως τοῦ σοῦ ἐπιτρ.] Dubitanter de Pericle loquitur, quem deinceps ad reprimendam Alcibiadis superbiam ostensurus est artis civilis ita tenuisse scientiam, ut ne filios quidem suos ad virtutem et sapientiam formare potuerit. De re ipsa conferas Menon. p. 94. A sqq. Protagor. p. 319. E sqq., quibus locis Socrates eodem argumento, sed alio fine et consilio, utitur.

Cap. XIV. C. *καὶ Πυθοκλείδῃ*] Schol. ad h. l. *Πυθο-*

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ σὺ ὁ παρ' ἐκείνου μαθὼν ἄλλον οἷός τε ἔσει; D

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ ὁ κιθαριστὴς δὲ καὶ ὁ παιδοτρίβης ὡσαύτως;

ΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Καλὸν γὰρ δήπου τοῦτο τεκμήριον τῶν ἐπισταμένων ὁτιοῦν, ὅτι ἐπίστανται, ἐπειδὰν καὶ ἄλλον οἷοί τε ὦσιν ἀποδεῖξαι ἐπιστάμενον.

ΑΛ. Ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Τί οὖν; ἔχεις εἰπεῖν, Περικλῆς τίνα ἐποίησε σοφόν, ἀπὸ τῶν υἱέων ἀρξάμενος;

ΑΛ. Τί δ', εἰ τὼ Περικλέους υἱέε ἠλιθίω ἐγενέσθην, ὦ Σώκρατες; E

ΣΩ. Ἀλλὰ Κλεινίαν τὸν σὸν ἀδελφόν.

ΑΛ. Τί δ' ἂν αὖ Κλεινίαν λέγοις, μαινόμενον ἄνθρωπον;

ΣΩ. Ἐπειδὴ τοίνυν Κλεινίας μὲν μαίνεται, τὼ

Cap. XIV. C. *Λέγεταί γέ τοι*] τοι e Bodl. Vat. Ven. *Π.* Vind. 1. Olymp. additum.

καὶ νῦν ἔτι τηλ. ὤν] ἔτι, vulgo omissum, suppeditarunt Bodl. Coisl. Vat. Ven. *Π.* Par. BC. Vind. 1. 2. 9. et Florentini cum edit. Bas. 2. In Ven. Σ. et pr. Ξ. νῦν deest.

D. *τοῦτο τεκμήριον*] τεκμήριον τοῦτο Bodl. Vat. Ven. *Π.*

κλείδης μουσικὸς ἦν τῆς σεμνῆς μουσικῆς διδάσκαλος καὶ Πυθαγόρειος, οὗ μαθητὴς Ἀγαθοκλῆς, οὗ Λαμπροκλῆς, οὗ Δάμων. Memoratur etiam Protagor. p. 316. E., ubi vocatur ὁ Κεῖος. Anaxagorae institutione Periclem usum esse in vulgus notum est; v. Plutarch. Vit. Per. in. Ciceron. Brut. c. 11. Plat. Phaedr. p. 270. A. De Damone idem narrat Plutarch. l. c. Ceterum ad Πυθοκλείδῃ καὶ Ἀναξαγόρᾳ intelligendum συγγίγνου.

D. *ἄλλον οἷός τε ἔσει*] int. διδάσκειν.

E. *ἠλιθίω ἐγενέσθην*] Schol. Ξάνθιππος καὶ Πάραλος οἱ Περικλέους υἱοί, οὓς καὶ βλιττομάμμας ἐκάλουν. βλίτται γὰρ καὶ βλίττωνες οἱ εὐήθεις, μάμματα δὲ τὰ βρώματα, καὶ τὸ ἐσθίειν Ἀργεῖοι μαμμιᾶν ἔλεγον. ἐκ τούτων οὖν σύνθετον ὁ βλιττομάμμας, ὁ ἐσθίων εὐήθως, ὡς καὶ συκομάμμας ὁ συκοφάγος. Quum igitur Periclis filii fatuitatis nomine vulgo male audierint, id quod etiam e Menone et Protagora constat; temere in Platonem invehitur Athenaeus XI. p. 506. reprehendens scilicet philosophum, quod scapham appellaverit scapham. De Clinia, Alcibiadis

δὲ Περικλέους υἱέε ἠλιθίω ἐγενέσθην, σοὶ τίνα αἰτίαν ἀναθῶμεν, διότι σε οὕτως ἔχοντα περιορᾷ;

ΑΛ. Ἐγώ, οἶμαι, αἴτιος οὐ προςέχων τὸν νοῦν.

119 ΣΩ. Ἀλλὰ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων ἢ τῶν ξένων δοῦλον ἢ ἐλεύθερον εἰπέ, ὅςτις αἰτίαν ἔχει διὰ τὴν Περικλέους συνουσίαν σοφώτερος γεγονέναι, ὥςπερ ἐγὼ ἔχω σοι εἰπεῖν διὰ τὴν Ζήνωνος Πυθόδωρον τὸν Ἰσολόχου καὶ Καλλίαν τὸν Καλλιάδου, ὧν ἑκάτερος Ζήνωνι ἑκατὸν μνᾶς τελέσας σοφός τε καὶ ἐλλόγιμος γέγονεν.

ΑΛ. Ἀλλὰ μὰ Δί' οὐκ ἔχω.

ΣΩ. Εἶεν. τί οὖν διανοεῖ περὶ σαυτοῦ; πότερον

B ἐᾶν ὡς νῦν ἔχεις, ἢ ἐπιμέλειάν τινα ποιεῖσθαι;

Cap. XV. P. 119. B. *Καίτοι ἐννοῶ*] Stephan. *καί τι* corrigebat, sicut est in Flor. d. et corr. Coisl. Male. Nam *καίτοι* hic est se corrigentis, et *ἐννοῶ* cum genitivo constructum non rari est usus.

ἔδει ἂν τὸν ἐπιχειροῦντα] Bodl. Vat. et corr. Ven. *Π. ἔδει αὐτὸν τὸν ἐπιχ.*, unde Astius scribendum coniecit *ἔδει ἂν αὐ-*

fratre, v. Protagor. p. 320. A. ubi indocilis est admodum.

σοὶ τίνα αἰτίαν ἀναθῶμεν —] Haec nihil aliud significant nisi hoc: **cur tandem te in hac rerum ignorantia versantem adeo negligit?** Ad quae recte respondet Alcibiades: *Ἐγὼ αἴτιος οὐ προςέχων τὸν νοῦν.* Verum simplex illud: **cur tandem**, exprimit Socratis verbis: *σοὶ τίνα αἰτίαν ἀναθῶμεν, διότι*, **in te quamnam causam conferamus, cur** etc. Suspicatur enim etiam in Alcibiade causam aliquam inesse oportere, cur Pericles ipsum negligat, quum iuvenis ipse significavisset Periclis filios propter stoliditatem, Cliniam vero propter mentis furorem non esse ad virtutis et sapientiae laudem eruditos. Frustra igitur **Buttmannus** *ἀναθῶμεν* mutatum voluit in *ἀνεύρωμεν*, quod cur improbandum videatur, etiam aliam causam in promtu habemus.

P. 119. *ὅςτις αἰτίαν ἔχει* —] h. e. **dicitur**, bono sensu. Formulam explicarunt **Casaubon.** ad Athen. IX. 2. et **Valckenar.** ad Herodot. VI. 115.

Πυθόδωρον τὸν Ἰσολόχου] Hic etiam Parmen. p. 126. B. memoratur tanquam Zenonis amicus. **Callias** fuit dux Atheniensium, *Ἀθηναίων στρατηγός*, ut ait Scholiastes, *ἔνδοξός τε καὶ πολιτικὸς αὐτός.* conf. **Thucyd.** III, 61 sqq. Pythodorum **Groen van Prinsterer.** Prosopograph. Plat. p. 74. arbitratur nonnisi mediocriter fuisse *σοφὸν καὶ ἐλλόγιμον*, quia neque a ceteris scriptoribus multum celebratur neque a Platone, nisi quod Parmenid. l. d. dicitur *τις Ζήνωνος ἑταῖρος.* Ego vero ex ipso Parmenide colligo

Cap. XV. *ΑΛ.* Κοινῇ βουλῇ, ὦ Σώκρατες. Καίτοι ἐννοῶ σου εἰπόντος καὶ ξυγχωρῶ. δοκοῦσι γάρ μοι οἱ τὰ τῆς πόλεως πράττοντες ἐκτὸς ὀλίγων ἀπαίδευτοι εἶναι.

ΣΩ. Εἶτα τί δὴ τοῦτο;

ΑΛ. Εἰ μέν που ἦσαν πεπαιδευμένοι, ἔδει ἂν τὸν ἐπιχειροῦντα αὐτοῖς ἀνταγωνίζεσθαι μαθόντα καὶ ἀσκήσαντα ἰέναι ὡς ἐπ' ἀθλητάς· νῦν δ' ἐπειδὴ καὶ οὗτοι ἰδιωτικῶς ἔχοντες ἐληλύθασιν ἐπὶ τὰ τῆς πόλεως, τί δεῖ ἀσκεῖν καὶ μανθάνοντα πράγματ' ἔχειν; ἐγὼ γὰρ εὖ οἶδα, ὅτι τούτων τῇ γε φύσει C πάνυ πολὺ περιέσομαι.

τὸν ἐπ: Turr. invita sententia: ἔδει αὐτὸν τὸν ἐπ. Sententia enim est: at non oportet. Omisso ἂν hoc diceretur: oportebat adversus eos ut contra athletas prodire; at non prodierunt. Quod sane absurdum est. Ex talibus discas, quanta cum cautione libris illis obtemperandum sit, qui certe non carent importunis criticorum correctionibus.

hominem Zenonis conclusiunculas et argutias miro studio trivisse, ideoque acuti disputatoris familiaritatem et consuetudinem studiose expetiisse. Videtur igitur eius atque Calliae non sine leni quadam cavillatione mentio fieri. Nec deest in ipsum Zenonem aculeus, quem a discipulis mercedem exegisse non sine causa commemoratur.

Εἶεν, τί οὖν διανοεῖ —] Posteaquam Socrates veluti per occasionem ostendit Periclem de Alcibiadis educatione non videri cogitavisse, abrumpit subito inchoatae disputationis filum ad aliud quid transiturus. Qua in conversione orationis propriam habet sedem istud εἶεν, quo significatur, testibus Grammaticis, συγκατάθεσις μὲν τῶν εἰρημένων συναφὴ δὲ πρὸς τὰ μέλλοντα. v. ad Phaedon. p. 95. A.

Cap. XV. B. *Κοινῇ βουλῇ, ὦ Σ.]* age, communi consilio deliberemus! Est enim formula elliptica, quae recurrit infra p. 124. B. Criton. p. 49. D. οἷς οὖν οὕτω δέδοκται καὶ οἷς μή, τούτοις οὐκ ἔστι κοινὴ βουλή. C. Fr. Hermannus cur hic et p. 124. C. nominativo casu scribendum iudicaverit: κοινὴ βουλή, quo scilicet proverbii species clarius emergeret, non exputamus. Dein Alcibiades semet ipsum corrigens: Quanquam, dum tu haec dixisti; rem iam intelligo atque ita se habere concedo. Suspicatur enim ex superioribus Socratem sibi facile assensurum existimanti, viro rempublicam tractaturo non magna opus esse eruditione. De Republ. II. p. 370. A. ἐννοῶ καὶ αὐτὸς εἰπόντος σοῦ. Ibid. p. 383. A. οὕτως, ἔφη, ἔμοιγε καὶ αὐτῷ φαίνεται σοῦ λέγοντος.

τῇ γε φύσει πάνυ π. π.] certe quidem naturae bo-

ΣΩ. Βαβαὶ, οἷον, ὦ ἄριστε, τοῦτ' εἴρηκας! ὡς ἀνάξιον τῆς ἰδέας καὶ τῶν ἄλλων τῶν σοι ὑπαρχόντων!

ΑΛ. Τί μάλιστα καὶ πρὸς τί τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Ἀγανακτῶ ὑπέρ τε τοῦ σοῦ καὶ τοῦ ἐμαυτοῦ ἔρωτος.

ΑΛ. Τί δή;

ΣΩ. Εἰ ἠξίωσας τὸν ἀγῶνά σοι εἶναι πρὸς τοὺς ἐνθάδε ἀνθρώπους.

ΑΛ. Ἀλλὰ πρὸς τίνας μήν;

D ΣΩ. Ἄξιον τοῦτό γε καὶ ἐρέσθαι ἄνδρα οἰόμενον μεγαλόφρονα εἶναι.

C. ὑπέρ τε τοῦ σοῦ καὶ τοῦ ἐμαυτοῦ ἔρωτος] Sic Vat. Ven. *Π.* Vulgo καὶ τοῦ ἐμοῦ ἔρωτος; quod servavit Herm. Buttmannus expuncto priori τοῦ legendum censebat ὑπέρ τε σοῦ καὶ τοῦ ἐμοῦ ἔρωτος.

D. Ἄξιον τοῦτό γε] γε om. Steph. cum Par. EF.

ἀπέβλεπες δ' ἂν εἰς] Accessit ἂν ex Bodl. Vat.

nitate, etiamsi eruditione et sapientia sim destitutus. En vanum superbumque homuncionem, qui insigni cum levitate prae nimia ingenii sui opinione disciplinam et exercitationem contemnendam putet. Nec vero dubitamus, quin haec Alcibiadis imago plane ad ipsam veritatem adumbrata sit. Fuit tamen qui eam tanquam ineptam et absurdam vituperaret.

C. Ἀγανακτῶ ὑπέρ τε τοῦ σοῦ — ἔρωτος] Sententia verborum haec videtur esse: Indignum hoc est et tuis studiis et meo in te amore, qui te volo ad summa et optima quaeque eniti. Nam de Alcibiadis in Socratem amore non potest commode cogitari, si quidem is in fine demum colloquii se Socratis amatorem fore pollicetur. Male igitur Ficinus aliique verba interpretantur sic: Graviter enim fero ad mutuam inter nos benevolentiam. Dictionem ad Charmid. p. 175. D. illustravimus. Buttmannus olim malebat: ὑπέρ τε σοῦ.

οἰόμενον μεγαλόφρονα εἶναι] h. e. qui se virum alti spiritus esse putat. Vocabulum ad rem denotandam apte prudenterque delectum, ut non videam, cur Schleiermach. hanc dictionem minus probam neque Platonicam iudicaverit.

ὧν δήπου περιγενέσθαι —] Pronomen ὧν referendum est ad τοὺς συναγωνιστάς, ad ἀνταγωνίζεσθαι autem proximum σοὶ intelligendum. Nam sensus verborum hic est: Tam longe omnibus aliis συναγωνισταῖς, i. e. Atheniensibus, praestare debes, ut ipsis quamvis a te contemtis non in mentem veniat tibi adversari, sed te duce adversus hostes pugnare parati sint.

ΑΛ. Πῶς λέγεις; οὐ πρὸς τούτους μοι ὁ ἀγών;

ΣΩ. Ἀλλὰ κἂν εἰ τριήρη διενοοῦ κυβερνᾶν μέλλουσαν ναυμαχεῖν, ἤρκει ἄν σοι τῶν συνναυτῶν βελτίστῳ εἶναι τὰ κυβερνητικά; ἢ ταῦτα μὲν ᾤου ἂν δεῖν ὑπάρχειν, ἀπέβλεπες δ' ἂν εἰς τοὺς ὡς ἀληθῶς ἀνταγωνιστάς, ἀλλ' οὐχ ὡς νῦν εἰς τοὺς συναγωνιστάς; ὧν δήπου περιγενέσθαι σε δεῖ τοσοῦτον, ὥστε μὴ ἀξιοῦν ἀνταγωνίζεσθαι, ἀλλὰ καταφρονηθέντας συναγωνίζεσθαί σοι πρὸς τοὺς πολεμίους, εἰ δὴ τῷ E ὄντι γε καλόν τι ἔργον ἀποδείξασθαι διανοεῖ καὶ ἄξιον σαυτοῦ τε καὶ τῆς πόλεως.

ΑΛ. Ἀλλὰ μὲν δὴ διανοοῦμαί γε.

ΣΩ. Πάνυ σοι ἄρα ἄξιον ἀγαπᾶν, εἰ τῶν στρα-

ὧν δήπου περιγενέσθαι σε δεῖ] Par. EF. ὧν δεῖ που, ut est in Ald. et Steph. Dein vulgo συνανταγωνίζεσθαι, pro ἀξιοῦν ἀνταγωνίζεσθαι, quod praebuerunt Bodl. Vat. Ven. Π. Flor. d. et corr. Par. E.

E. ἀποδείξασθαι διανοεῖ] ἐπιδείξεσθαι corr. Hirschig. non opus.

E. *Πάνυ σοι ἄρα ἄξιον ἀγαπᾶν* —] **Schleiermach.** qui ironiam, qua deinde **Socrates** utitur, hinc commode ordiri negat, legendum censet ἀνάξιον. Verum recte monuit **Buttm.** Ita asperum fore orationis decursum ob sequens ἀλλ' οὐ —. Itaque vir doctus ironiam interruptam statuit Alcibiadis interrogatione moxque resumtam. **Ficinus** locum vertit sic: Quam dignum est, ut sat tibi factum putes, si sis tuorum militum praestantissimus, non autem respicias ad hostium duces, qua ratione illis excellas, coniectans ad eos semper et contra illos te muniens? Pro γένοιο in codd. plerisque γέγονας scribitur. Optativum probans **Buttm.** ὁπότε interpretatur quando aliquando, nisi quis praeferat coniecturam **Heindorfi:** ὅπῃ τε ἐκ β. γένοιο σκοποῦντα. Ego vero utramque rationem ferri non posse arbitror, propterea quod nudus optativus ab hoc loco alienus est. Itaque **Bekkerus** adoptavit γέγονας, non quo id verum putaverit; sed quia codicum fide et auctoritate nititur. Nam falso **Wexius** Commentat. de Loco mathem. in Men. p. 54. hanc scripturam ita explicat: ὁποῖός τις γενόμενος ἐκείνων βελτίων γέγονας, ne scilicet ὁπότε stricte ad tempus referatur, sed ad Alcibiadis ipsius conditionem. Ego vero ὁπότε corruptum puto, quod haud dubie in ὅπως ἂν mutandum. Quo restituto vides genuinam scripturam esse γένοιο, in Ven. Ξ. et a pr. m. in Coisl. servatam, quae tamen suscepto per errorem isto ὁπότε postea in γέγονας est commutata. Iam vides sententiam hanc esse: quomo-

τιωτῶν βελτίων εἶ, ἀλλ' οὐ πρὸς τοὺς τῶν ἀντιπάλων ἡγεμόνας ἀποβλέπειν, ὁπότε ἐκείνων βελτίων γένοιο, σκοποῦντα καὶ ἀσκοῦντα πρὸς ἐκείνους.

120 *ΑΛ.* Λέγεις δὲ τίνας τούτους, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Οὐκ οἶσθα ἡμῶν τὴν πόλιν Λακεδαιμονίοις τε καὶ τῷ μεγάλῳ βασιλεῖ πολεμοῦσαν ἑκάστοτε;

ΑΛ. Ἀληθῆ λέγεις.

Cap. XVI. *ΣΩ.* Οὐκοῦν εἴπερ ἐν νῷ ἔχεις ἡγεμὼν εἶναι τῆςδε τῆς πόλεως, πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίων βασιλεῖς καὶ τοὺς Περσῶν τὸν ἀγῶνα ἡγούμενός σοι εἶναι ὀρθῶς ἂν ἡγοῖο;

ΑΛ. Κινδυνεύεις ἀληθῆ λέγειν.

ΣΩ. Οὔκ, ὦ 'γαθέ, ἀλλὰ πρὸς Μειδίαν σε
B δεῖ τὸν ὀρτυγοτρόφον ἀποβλέπειν καὶ ἄλλους τοιού-

ὁπότε ἐκείνων βελτίων γένοιο] Pro γένοιο omnes libri γέγονας, praeter. Ven. Ξ. Vind. 9. et corr. Coisl. Sed legendum: ὅπως ἂν ἐκείνων β. γένοιο. v. infra.

Cap. XVI. P. 120. τῆςδε τῆς πόλεως, πρὸς τοὺς Λ] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* Vulgo πόλεως ὡς πρὸς Λ.

ἡγούμενός σοι εἶναι] V. σοι ἡγ. invitis codd.

B. τρίχα ἔχοντες ἐν τῇ ψυχῇ] Pro ἐν, quod Bodl. Coisl. Vat. Ven. *Π.* Flor. d. Schol. et Olymp. p. 148. confirmant, vett. editt. cum reliquis libris ἐπὶ habent.

do illis melior fieri queas considerantem teque adversus eos exercentem. Ὅπως ἂν ita cum optativo iunctum ad Lysid. p. 207. E. illustravimus. Recepit coniecturam nostram tacite Heldius. Ceterum ἐκεῖνος bis positum, ita ut ad idem subiectum referatur, ad Phaedon. p. 106. B. Remp. I. p 342. E. illustravimus.

Cap. XVI. P. 120. Οὔκ, ὦ 'γαθέ, ἀλλὰ πρὸς Μειδίαν —] Locus acerbissimae ironiae sale perfusus. Imo vero, inquit, ad viles istos homines tibi respiciendum est, qui nec eruditi sunt, et barbara lingua civibus blandiuntur et malis artibus utuntur ad rempublicam accessuri! Quis est quin sentiat his verbis simul Atheniensium perversitatem notari, qui aditum ad rempublicam et summos in civitate honores etiam vilissimis hominibus omniumque rerum rudibus et imperitis patere volebant? Midias iste videtur idem esse, qui Aristoph. Avv. 1297. ὄρτυξ appellatur, ubi plura de eo scholiastes. conf. etiam Bergk. Rell. Com. Attic. p. 425. Athenaeus XI. p. 506. D. Midiam narrat a Platone ὀρτυγοκόπον appellatum esse. Atque eam lectionem servat Olympiod. p. 148. et scholisstes ad h. l. explicat, his usus verbis: οὗτος ἐπὶ κύκλῳ τοὺς ὄρτυγας παριστὰς κόπτειν αὐτοὺς ἀλλήλους ἐδίδασκε. Nec tamen invitis codicibus ὀρτυγοκόπον scripserim, quandoquidem Midias coturnices alebat, ut

τους, οἱ τὰ τῆς πόλεως πράττειν ἐπιχειροῦσιν ἔτι τὴν ἀνδραποδώδη, φαῖεν ἂν αἱ γυναῖκες, τρίχα ἔχοντες ἐν τῇ ψυχῇ ὑπ' ἀμουσίας καὶ οὔπω ἀποβεβληκότες, ἔτι δὲ βαρβαρίζοντες ἐληλύθασι κολακεύσοντες τὴν πόλιν, ἀλλ' οὐκ ἄρξοντες. πρὸς τούτους σε δεῖ, οὕςπερ λέγω, βλέποντα σαυτοῦ ἀμελεῖν, καὶ μήτε μανθάνειν ὅσα μαθήσεως ἔχεται, μέλλοντα τοσοῦτον ἀγῶνα ἀγωνίζεσθαι, μήτε ἀσκεῖν ὅσα δεῖται ἀσκήσεως, C καὶ πᾶσαν παρασκευὴν παρεσκευασμένον οὕτως ἰέναι ἐπὶ τὰ τῆς πόλεως.

ΑΛ. Ἀλλ', ὦ Σώκρατες, δοκεῖς μέν μοι ἀληθῆ λέγειν, οἶμαι μέντοι τούς τε Λακεδαιμονίων στρατηγοὺς καὶ τὸν Περσῶν βασιλέα οὐδὲν διαφέρειν τῶν ἄλλων.

σαυτοῦ ἀμελεῖν] V. *σαυτοῦ δὲ ἀμελεῖν.* Recte *δὲ* expungendum vidit Stephanus, cuius rationem confirmant Coisl. Ven. *Π.* Flor. d. Buttmannus *δὴ* corrigebat. Defendit tamen *δὲ* Klotzius ad Devar. p. 374.

C. *παρεσκευασμένον*] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* pro vulg. *παρασκευασάμενον.* Vind. 1. *παρασκευασμένον.*

καὶ τὸν Περσῶν βασιλέα] Sic Coisl. Ven. *ΞΣ.* Par. CE. Flor. a. c. d. o. et corr. Ven. *Π.* Pessime ante Buttmannum legebatur *καὶ τῶν Περσῶν β.*

posset *ὀρτυγοκοπεῖν*, quod quale fuerit, ex Polluce IX. 7. p. 1095. Suida, et Photio s. v. intelligitur. conf. Meursius De ludis Graecor. in Gronov. Thes. Ant. Gr. T. VII. p. 979. Festive autem Alcibiadi huius hominis exemplum ob oculos ponitur. Constat enim ex Plutarcho T. I. p. 195. E. Alcibiadem ipsum coturnices alnisse et in gremio fovisse; de qua re iam Gottleberus monuit.

B. *ἔτι τὴν ἀνδραποδώδη — τρίχα ἔχοντες*] Scholiastes ad Aristoph. Avv. 911. *ἦν δὲ τῶν ἐλευθέρων τὸ κομᾶν.* Nimirum servi ad cutem usque tondebantur: ingenui autem adolescentes promissam gerebant comam, et inde ab anno aetatis octavo decimo modice attonsam, v. Iunius De coma p. 499 sqq. ed. Hag. Itaque libertini hunc morem non statim imitari poterant, quae vera est Buttmanni observatio. Ceterum hunc locum ob oculos habuit Persius Satyr. V, 116, ubi v. Casaubonum p. 284. ed. Dübner. coll. Ruhnkenio ad Tim. Glossar. s. v. *Ἀνδραποδώδη τρίχα* p. 35. Suid. T. I. p. 188. Eustath. ad Iliad. I. p. 79. Erasmi Adagg. p. 257.

ὅσα μαθήσεως ἔχεται] quae cum disciplina coniuncta sunt atque exinde pendent. Menon p. 94. B. *καὶ τἆλλα ἐπαίδευσεν, ὅσα τέχνης ἔχεται, οὐδενὸς χείρους.*

C. *καὶ πᾶσαν παρασκευὴν π.*] h. e. iis omnibus, quae ad gubernan-

ΣΩ. Ἀλλ', ὦ ἄριστε, τὴν οἴησιν ταύτην σκόπει οἵαν ἔχεις.

ΑΛ. Τοῦ πέρι;

ΣΩ. Πρῶτον μὲν ποτέρως ἂν οἴει σαυτοῦ μᾶλ-
D λον ἐπιμεληθῆναι, φοβούμενός τε καὶ οἰόμενος δεινοὺς αὐτοὺς εἶναι ἢ μή;

ΑΛ. Δῆλον, ὅτι εἰ δεινοὺς οἰοίμην.

ΣΩ. Μῶν οὖν οἴει τι βλαβήσεσθαι ἐπιμεληθεὶς σαυτοῦ;

ΑΛ. Οὐδαμῶς, ἀλλὰ καὶ μεγάλα ὀνήσεσθαι.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἓν μὲν τοῦτο τοσοῦτο κακὸν ἔχει ἡ οἴησις αὕτη.

ΑΛ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Τὸ δεύτερον τοίνυν, ὅτι καὶ ψευδής ἐστιν, ἐκ τῶν εἰκότων σκέψαι.

ΑΛ. Πῶς δή;

D. *ὅτι εἰ δεινοὺς οἰοίμην*] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* Vind 1. Flor. b. d. i. Vulgo *ὅτι καὶ εἰ δ.*

dam rempublicam opus sunt, ornatus et instructus. Intelligitur maxime fraudulenta et factiosa molitio, quae apud Oratores haud raro *παρασκευῆς* nomine significatur. v. Indices Demosthen. Reiskianos.

E. *οὕτω τελέους γίγνεσθαι*] Pertinet *οὕτως* ad praecedentem conditionem, ideoque significat hac conditione.

Cap. XVII. *Σκεψώμεθα δή, τοῖς ἐκείνων τὰ ἡμ.*] Quae sequitur comparatio inter Athenienses, Persas et Lacedaemonios instituta, ea quamvis Schleiermachero displicuerit vehementissime, nobis tamen nihil habere videtur, quod reprehensionem commereatur. Docetur enim egregie tantas esse Persarum et Lacedaemoniorum opes, ut Atheniensibus nihil faciendum relinquatur nisi ut sapientia et virtute illos superare studeant. Quod quidem ita explicatur, ut copiosa bonorum, quibus Athenarum hostes abundent, enumeratione simul fastus adolescentis, generis nobilitate ac divitiis magnopere superbientis, castigetur atque reprimatur. Quod vero prolixam hanc orationem a Socratis more et sermone alienam esse arbitrantur, pervelim scire, quanam disserendi arte haec omnia per partes explicari potuerint. Enimvero si usquam alibi, certe in hoc argumento illustrando orationis perpetuitate opus fuit. Non adeo reprehendi debuisse hunc locum ipse Astius largigitur De Vita et Scriptis Plat. p. 459 sq. ceteroquin de hoc dialogo inique sane indicans.

ὡς οἱ μὲν Ἡρακλέους] Ab Eurysthene et Procle oriundi,

ΣΩ. Πότερον εἰκὸς ἀμείνους γίγνεσθαι φύσεις ἐν γενναίοις γένεσιν ἢ μή; E

ΑΛ. Δῆλον, ὅτι ἐν τοῖς γενναίοις.

ΣΩ. Οὐκοῦν τοὺς εὖ φύντας, ἐὰν καὶ εὖ τραφῶσιν, οὕτω τελέους γίγνεσθαι πρὸς ἀρετήν;

ΑΛ. Ἀνάγκη.

Cap. XVII. *ΣΩ.* Σκεψώμεθα δὴ τοῖς ἐκείνων τὰ ἡμέτερα ἀντιτιθέντες, πρῶτον μὲν εἰ δοκοῦσι φαυλοτέρων γενῶν εἶναι οἱ Λακεδαιμονίων καὶ Περσῶν βασιλεῖς. ἢ οὐκ ἴσμεν, ὡς οἱ μὲν Ἡρακλέους, οἱ δὲ Ἀχαιμένους ἔκγονοι, τὸ δ' Ἡρακλέους τε γένος καὶ τὸ Ἀχαιμένους εἰς Περσέα τὸν Διὸς ἀναφέρεται;

ΑΛ. Καὶ γὰρ τὸ ἡμέτερον, ὦ Σώκρατες, εἰς 12 Εὐρυσάκη, τὸ δ' Εὐρυσάκους εἰς Δία.

ΣΩ. Καὶ γὰρ τὸ ἡμέτερον, ὦ γενναῖε Ἀλκιβιάδη, εἰς Δαίδαλον, ὁ δὲ Δαίδαλος εἰς Ἥφαιστον τὸν

γίγνεσθαι φύσεις] V. φήσεις, quod solus Par. E. tenet.

qui genus suum ad Herculem referebant. v. **Manso** Sparta I, 2. p. 60 sqq.

οἱ δὲ Ἀχαιμένους] „Scholiastes ad hunc locum ipsum Achaemenem, auctores autem antiqui, ut **Herodot.** VII, 11. 150. **Apollodor.** II, 4, 5. Perseu, Achaemenidarum progenitorem, filium faciunt Persei ex Andromeda.“ *Buttmann.* Conf. **Wesseling.** ad Herodot. I, 25. et interpretes ad Horat. Od. II. 13, 21.

P. 121. *εἰς Εὐρυσάκη*] Idem memoriae prodidit **Plutarch.** Vit. Alcib. I.

Καὶ γὰρ τὸ ἡμέτερον —] Vituperat **Schleiermach.** auctorem dialogi tanquam aliena inculcantem, quum de naturali tantum genere hic agi possit. Sophroniscum igitur Socratis patrem statuarium per allegoriam putat genus repetiisse a Daedalo, statuariorum heroe. Verum hoc: sed confusa sunt talia in ipsa antiquitate, ut patet exemplo Asclepiadarum, qui non artem solum, sed genus etiam ab Aesculapio repetebant. Quid obstat autem, quominus familiam aliquam Athenis fuisse credamus, quae per plures artifices ad Daedalum, heroem Atticae indigenam, originem suam referret? Fuisse autem talem familiam sive gentem (γένος) Athenis, clarum est vel solo nomine unius e pagis (δήμοις) Atticae Δαιδαλίδαι (v. Steph. Byzant.), qui pagus sedes videtur fuisse primitus generis illius. Neque obstat nostrae sententiae, quod Socrates δήμῳ fuit non ἐκ Δαιδαλιδῶν, sed Ἀλωπεκῆθεν. Longe diversa enim erat distributio populi Attici in δήμους ab altera in φρα-

Διός. ἀλλὰ τὰ μὲν τούτων ἀπ' αὐτῶν ἀρξάμενα βασιλεῖς εἰσὶν ἐκ βασιλέων μέχρι Διός, οἱ μὲν Ἄργους τε καὶ Λακεδαίμονος, οἱ δὲ τῆς Περσίδος τὸ ἀεί, πολλάκις δὲ καὶ τῆς Ἀσίας, ὥσπερ καὶ νῦν· ἡμεῖς
B *δὲ αὐτοί τε ἰδιῶται καὶ οἱ πατέρες. εἰ δὲ καὶ τοὺς προγόνους σε δέοι καὶ τὴν πατρίδα Εὐρυσάκους ἐπιδεῖξαι Σαλαμῖνα ἢ τὴν Αἰακοῦ τοῦ ἔτι προτέρου Αἴγιναν Ἀρταξέρξῃ τῷ Ξέρξου, πόσον ἂν οἴει γέλωτα ὀφλεῖν; ἀλλ' ὅρα μὴ τοῦ τε γένους ὄγκῳ ἐλαττώμεθα τῶν ἀνδρῶν καὶ τῇ ἄλλῃ τροφῇ. ἢ οὐκ ᾔσθησαι τοῖς τε Λακεδαιμονίων βασιλεῦσιν ὡς μεγάλα τὰ ὑπάρ-*

Cap. XVII. P. 121. B. *προγόνους σε δέοι*] *σε* om. Bodl. Vat. Ven. *Π.* quod probat Herm., qui *σε* putat ab iis adiectum esse, qui transitum a prima persona ad secundam clarius indicatum vellent. Nos vero *σε* errore omissum putamus, quo re accuratius pensitata aegre carueris. Mox *Ἀρτοξέρξῃ* Bodl. Vat. Ven. *ΞΣ.* Par. BC. Paullo post *ὄφλειν* cum Steph. tenent Par. EF. Flor. b. d. Ceteri recte *ὀφλεῖν*.

τοῦ τε γένους ὄγκῳ] Vulgo *τῷ τε γ.* Sed *τοῦ τε* Bodl. Coisl. Vat. Ven. *ΞΠ.* Par. BC. Florentini, Vindobonenses, cum Bas. 2. ut Turr. et Herm.

ἢ οὐκ ᾔσθησαι] V. *ἤ*, quod e Vat. Ven. *Π.* mutatum.

τρίας καὶ γένη. Conferatur Demosth. c. Neaer. p. 1365., ubi unius generis, *τῶν Βρυτιαδῶν*, participes enumerantur sex e diversis omnes pagis. — Daedali autem proavum Erechtheum Scholium ad h. l. facit Vulcani filium, alii Pandionis filium Erichthoniique, quem Vulcanus genuerat, nepotem. Nimirum haud diversi proprie Erichthonius et Erechtheus, ut diserte traditur in Schol. ad Iliad. B. v. 547." Buttmannus. Ceterum haec a Socrate lepide et iocose opponuntur Alcibiadi.

ἀλλὰ τὰ μὲν τούτων] V. Matth. Gr. §. 285, unde intelliges lectionem codicis Par. F. *ἀρξάμενοι* non contemnendam esse. — *βασιλεῖς ἐκ βασιλέων*, i. e. una et perpetua serie reges fuerunt. conf. Markand. ad Lys. p. 367. ed. Reisk. Quamquam id convenit tantum in reges Spartanorum. Nam Argis regnum regium iam mature sublatum est. v. Pausan. II, 19, 2. Sed memorat Socrates regnum Argivum una cum Spartano, ut dignitatem regiae domus Spartanorum in illustriore luce collocet. Quo non perspecto nuper quidam criticus verba *Ἄργους τε καὶ* pro glossemate habuit.

B. *Αἰακοῦ τοῦ ἔτι προτέρου*] Huius enim filius Eurysaces narratur fuisse. De Aeaci genere v. Mülleri Aeginetica p. 21 sqq.

Ἀρταξέρξῃ τῷ Ξέρξου] Quod codices plurimi habent *Ἀρτοξέρξῃ*, ea scriptura etiam Herodoto tribuitur VI, 98, ubi tamen Schweighaeus. eam recentioribus Graeculis acceptam referri iudicavit. Deinde *ὀφλεῖν*

χοντα; ὧν αἱ γυναῖκες δημοσίᾳ φυλάττονται ὑπὸ τῶν ἐφόρων, ὅπως εἰς δύναμιν μὴ λάθῃ ἐξ ἄλλου γενόμενος ὁ βασιλεὺς ἢ ἐξ Ἡρακλειδῶν; ὁ δὲ Περσῶν C
τοσοῦτον ὑπερβάλλει, ὥστε οὐδεὶς ὑποψίαν ἔχει ὡς ἐξ ἄλλου βασιλεὺς ἂν γένοιτο ἢ ἐξ αὐτοῦ· διὸ οὐ φρουρεῖται ἡ βασιλέως γυνὴ ἀλλ' ἢ ὑπὸ φόβου. ἐπειδὰν δὲ γένηται ὁ παῖς ὁ πρεσβύτατος, οὗπερ ἡ ἀρχή, πρῶτον μὲν ἑορτάζουσι πάντες οἱ ἐν τῇ βασιλέως, ὧν ἂν ἄρχῃ, εἶτα εἰς τὸν ἄλλον χρόνον ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ βασιλέως γενέθλια ἅπασα θύει καὶ ἑορτάζει ἡ Ἀσία· ἡμῶν δὲ γενομένων, τὸ τοῦ κωμῳδοποιοῦ, D

C. *βασιλεὺς ἂν γένοιτο*] Bodl. Vat. Ven. *Π.* *ἂν βασιλεὺς γένοιτο*, ut nuper ediderunt.

γενέθλια ἅπασα θύει] *γενέσια* Bodl. Vat. Ven. *Π.* Olympiod. p. 157. et Schol.

D. *ἡμῶν δὲ γενομένων*] V. *γεννωμένων*, quod e Bodl. Vat. Ven. *ΞΠΣ.* Par. BC. Vind. 1. 2. 9. Flor. a. b. c. d. i. o. correctum. Dein vulgo *σφόδρα τοι* praeter fidem Coisl. Ven. *ΞΠΣ.* Par. BC. Vind. 1. 2. Flor. a. b. c. d. i. o. In Bodl. et Vat. *τοι* om. Unde Turr. invitis plurimis codd. dederunt *σφόδρα αἰσθάνονται.* Nimirum displicuit bonis criticis *σφόδρα τι* positum ut *πάνυ τι* et sim.

plurimi optimique codices praebuerunt idque summo iure Bekker. probavit. Nam praesens *ὄφλω* quum nusquam reperiatur semperque dicatur *ὀφλισκάνω*, vel *ὀφείλω*, ut in Simonideo illo: *Θανάτῳ πάντες ὀφειλόμεθα*, consequens est ut *ὀφλεῖν* pro infinitivo aoristi *ὦφλον* habendum sit. Itaque apud Thucydidem V, 101. haud cunctanter corrigam *μὴ αἰσχύνην ὀφλεῖν.* Nec dubito mutanda esse verba Demosthenis c. Aphob. fals. test. §. 34. advers. Onetor. II. §. 12. c. Timocrat. §. 34. al., ubi *ὄφλειν* scriptum. Error inde natus esse videtur, quod participium *ὄφλων* accentum in penultimam syllabam retraxit, quod in *πέφνων* quoque factum esse grammatici testantur. v. Buttmann. Gr. Ampl. T. II. p. 204 sq. Quanquam *ὄφλων* ita scribi solitum esse nemo diserte tradidit. Sed vulgarem eam scripturam fuisse patet ex Eustath. ad Odyss. p. 1751. 12 ed. Rom. T. II. p. 61 ed. Lips. *τὸ ὀφείλω συγκοπὲν ὄφλω γέγονε. διαφορὰ δέ, φασίν, αὐτῶν, ὅτι ὄφλει μέν τις ἐπὶ δίκῃ, ὀφείλει δέ, ὡς ἡ κοινὴ λέγει συνήθεια. οὐκοῦν καὶ ὁ γέλωτα ὄφλων καταδίκης λόγῳ τοῦτο πάσχειν λέγεται.* Nimirum is quoque ex participio *ὄφλων* finxit *ὄφλω* et *ὄφλειν.* Elmsleius ad Aristoph. Acharn. v. 697. et 699. etiam *ὀφλὼν* corrigendum statuit. — Mox *γένους ὄγκῳ* est generis amplitudine. Ubi quod *τε* interpositum est, inferri proprie debebat *καὶ τοῖς τῶν Περσῶν*, sed mutata est constructio. Alia huius generis exempla congessimus ad Remp. VII. p. 322. B.

C. *γενέθλια ἅπασα θύει —*] Ammonius: *Γενέ-*

οὐδ' οἱ γείτονες σφόδρα τι αἰσθάνονται, ὦ Ἀλκι-
βιάδη. μετὰ τοῦτο τρέφεται ὁ παῖς οὐχ ὑπὸ γυναικὸς
τροφοῦ ὀλίγου ἀξίας, ἀλλ' ὑπ' εὐνούχων, οἳ ἂν δο-
κῶσι τῶν περὶ βασιλέα ἄριστοι εἶναι· οἷς τά τε ἄλλα
προστέτακται ἐπιμελεῖσθαι τοῦ γενομένου, καὶ ὅπως
ὅ τι κάλλιστος ἔσται μηχανᾶσθαι, ἀναπλάττοντας τὰ
μέλη τοῦ παιδὸς καὶ κατορθοῦντας· καὶ ταῦτα δρῶν-
E τες ἐν μεγάλῃ τιμῇ εἰσιν. ἐπειδὰν δὲ ἑπτέτεις γένων-

προστέτακται ἐπιμελεῖσθαι] ἐπιμελέσθαι Bodl. Vat. Ven. Π. unde Turr. cum Buttm. effinxerunt ἐπιμέλεσθαι mutato accentu. Sed ἐπιμελεῖσθαι in hoc quidem libro constans et perpetuus usus requirit. Dein vulgo τοῦ γεννωμένου, quod soli Parr. EF. tuen-

θλια καὶ Γενέσια διαφέρει. ὅτι μὲν γὰρ Γενέθλια τάσσεται ἐπὶ τῶν ζώντων, καὶ ἐν ᾗ ἕκαστος ἡμέρᾳ ἐγεννήθη, αὕτη καλεῖται γενέθλιος ἡμέρα· Γενέσια δὲ ἐπὶ τῶν τεθνηκότων, ἐν ᾗ ἕκαστος ἡμέρᾳ τετελεύτηκε. ὁ οὖν λέγων ἐπὶ τῶν ζώντων Γενέσια, ἀκυρολογεῖ. Quam observationem quum Hesychius, Phrynichus, Thomas Mag., Grammaticus in Bekkeri Anecdott. p. 231., alii, assensione sua comprobent, neque Antiatticista Bekkeri p. 86. vel usus recentiorum scriptorum, quorum locos dedit Lobeck. ad Phrynich. p. 10 sq. infirmare videatur, nunc quidem γενέσια, quod est in codd. Bodl. Vat. Ven., quodque citerioris Graecitatis usum, quo haec nomina confusa sunt, redolet, cum Buttmanno repudiandum censemus. Verba καὶ ἑορτάζει ut suppositicia damnat Cobetus Varr. Lectt. p. 58., quia Attici dicant γενέθλια θύειν, sed ἑορτάζειν sit Atticistarum. Sed ut γενέθλια θύειν Atticis proprium fuerit, tamen inde neutiquam sequitur, non dixisse eosdem ἑορτάζειν γενέθλια, quae est loquutio generalior. Usus est hac dictione Alciphr. III. 18. III. 55. Similiter Lucian. Gall. p. 214. ἑστιᾶν γενέθλια dixit. Ceterum ex Herodoto I, 133. et Athenaeo IV, 143. constat diem natalem a Persis sedulo celebrari solitum esse.

D. οὐδ' οἱ γείτονες σφόδρα τι αἰσθάνονται] Proverbium Olympiod. p. 157. et Scholiastes ad Platonem comicum auctorem referunt. Ob oculos habuit Plato etiam De Rep. VII. p. 531. A. Lucian. Charon. §. 16. ἢν καὶ πέσῃ, ἀψοφητὶ κείσεται, μόγις καὶ τοῖς γειτόσιν ἐξακουσθέντος τοῦ πτώματος. Cicero Orat. Cat. II. 10, 21. corruant, sed ita, ut non modo civitas, sed ne vicini quidem proximi sentiant. conf. Beier. ad Cic. Offic. T. I. p. 170. Praeterea Muretus Varr. Lectt. VIII. 12. comparat Plutarch. Phoc. 30. Ἐμοῦ μέν, εἶπεν, ὦ παῖ, τὴν σὴν μητέρα γαμοῦντος οὐδ' ὁ γείτων ᾔσθετο· τοῖς δὲ σοῖς γάμοις καὶ βασιλεῖς καὶ δυνασταὶ συγχορηγοῦσιν. Ad verba τὸ τοῦ κωμῳδοποιοῦ conf. Matth. Gr. §. 432. 5. p. 806.

οὐχ ὑπὸ γυναικὸς τροφοῦ] Schol. αὕτη Λάκαινα τὸ γένος ἦν, Λανικὴ καλουμένη. Legg. III. p. 694. D. pro consilii diversitate ab his diversa traduntur, quandoquidem Cyrus narratur per totam vitam mili-

ται οἱ παῖδες, ἐπὶ τοὺς ἵππους καὶ ἐπὶ τοὺς τούτων
διδασκάλους φοιτῶσι, καὶ ἐπὶ τὰς θήρας ἄρχονται
ἰέναι. δὶς ἑπτὰ δὲ γενομένων ἐτῶν τὸν παῖδα παρα-
λαμβάνουσιν οὓς ἐκεῖνοι βασιλείους παιδαγωγοὺς ὀνο-
μάζουσιν· εἰσὶ δὲ ἐξειλεγμένοι Περσῶν οἱ ἄριστοι δό-
ξαντες ἐν ἡλικίᾳ τέτταρες, ὅ τε σοφώτατος καὶ ὁ δι-
καιότατος καὶ ὁ σωφρονέστατος καὶ ὁ ἀνδρειότατος.
ὧν ὁ μὲν μαγείαν τε διδάσκει τὴν Ζωροάστρου τοῦ 122

tur. Mox vett. editt. *τά τε μέλη*, quod perperam tenent Par. EF. Tum *ὅ τι* ante *κάλλιστος* cum Bodl. om. Herm.

E. *ἐπτέτεις γένωνται*] Olymp. p. 158. Flor. d. et Bodl. corr. *ἑπταέτεις*.

tasse atque mulieribus permisisse librorum educationem, ceteri autem Persarum reges spreta virtute luxuriae et divitiarum splendori omnia tribuisse dicuntur.

ἐπιμελεῖσθαι τοῦ γενομένου] Herodot. V, 4. VII, 3. Crit. p. 50. D. Lys. p. 237. E., ubi codd. non pauci *τὸ γεννώμενον*. Deinde observes accusativum *ἀναπλάττοντας τὰ μέλη — καὶ κατορθοῦντας* post dativum illatum, ita ut praecedentis infinitivi ratio habeatur. De Rep. III. p. 408. E. *ἣ οὐκ ἐγχωρεῖ κακὴν γενομένην τε καὶ οὖσαν εὖ τι θεραπεύειν*, ubi frustra sit qui ex codd. aliquot *ἦν* reponendum existimet. v. ad Gorg. p. 492. B. et Matth. Gr. §. 536.

E. *ἐπτέτεις γένωνται οἱ π.*] Fluxisse haec ex antiquorum hominum de numero septenario opinionibus Creuzerus in Commentatt. Herodot. I. p. 240. et annot. ad Olympiodor. p. 158. disputavit.

τὸν παῖδα παραλαμβάνουσιν] h. e. in disciplinam recipiunt, ut Phaedon. p. 82. E. De Rep. V. p. 456. C. Apolog. Socr. p. 18. B. Xenoph. Mem. II. 1, 1. al. De re ipsa compares Xenoph. Cyrop. I, 2. Hemsterhus. ad Lucian. Necyom. §. 6, qui de Magorum disciplina plura. Pro *γενομένων* Turr. cum Buttmanno de coniectura scripserunt *γενόμενον* suffragante Cobeto Varr. Lectt. p. 200. Non opus. Nam sententia est: bis septenis annis elapsis. Phaedon. p. 108. C. *ἕως ἂν δή τινες χρόνοι γένωνται*. Protag. p. 320. A. *πρὶν ἓξ μῆνας γεγονέναι*. De Rep. p. 616. B.

P. 122. *μαγείαν τε διδάσκει*] Ast. De Vita et Scriptis Plat. p. 439. vocabulum *μαγεία* in numerum verborum a Platone nusquam alibi usurpatorum referens usum eius certo argumento dicit esse, hunc librum non a philosopho nostro esse compositum. Quod profecto est eiusmodi, ut sanequam mireris a quoquam ita indicari potuisse. Quum enim *τῶν μάγων* iam ab Herodoto aliisque mentio iniiciatur, quidni *μαγείας* quoque nomen in usu fuerit? Hoc autem si fuit usitatum, quis sibi persuadeat Platonem hoc uno loco, quo de magia loquitur, illo noluisse uti, propterea quod nusquam alibi ita dixisset, sed potius aliud nomen delegisse, quod

Ὡρομάζου — ἔστι δὲ τοῦτο θεῶν θεραπεία —, διδάσκει δὲ καὶ τὰ βασιλικά· ὁ δὲ δικαιότατος ἀληθεύειν διὰ παντὸς τοῦ βίου· ὁ δὲ σωφρονέστατος μηδ' ὑπὸ μιᾶς ἄρχεσθαι τῶν ἡδονῶν, ἵν' ἐλεύθερος εἶναι ἐθίζηται καὶ ὄντως βασιλεύς, ἄρχων πρῶτον τῶν ἐν αὑτῷ, ἀλλὰ μὴ δουλεύων· ὁ δὲ ἀνδρειότατος ἄφοβον καὶ ἀδεᾶ παρασκευάζων, ὡς ὅταν δείσῃ δοῦ-
B λον ὄντα. σοὶ δ', ὦ Ἀλκιβιάδη, Περικλῆς ἐπέστησε παιδαγωγὸν τῶν οἰκετῶν τὸν ἀχρειότατον ὑπὸ γήρως, Ζώπυρον τὸν Θρᾷκα. διῆλθον δὲ καὶ τὴν ἄλλην ἄν σοι τῶν ἀνταγωνιστῶν τροφήν τε καὶ παιδείαν, εἰ

P. 122. *πρῶτον τῶν ἐν αὑτῷ*] *πρῶτα* Steph. cum Par. E. *καὶ ἀδεᾶ παρασκευάζων*] Bekker. de coniectura Schleiermacheri scripsit *παρασκευάζει*, invitis libris omnibus. Dein *ὡς* accessit e Bodl. Vat. Ven. *Π*. Vind. 1.

rem Graecis inusitatam minus accurate exprimeret? Nimirum talia *νοθείας* argumenta vix digna sunt, quorum ducatur ratio: unde nec ea memoravimus, quae Ast. de *κοινῇ βουλῇ* p. 119. B. et 124. B., *κρήγυος* p. 111. E. *δουλοπρέπεια* p. 135. C. tanquam dictionibus minus Platonicis in medium attulit. Idem vir doctus in eo haesit, quod magia dicitur esse *θεῶν θεραπεία*. Confudit nimirum Chaldaeorum magiam in divinationibus, incantationibus, arcanis morborum sanationibus, aliisque id genus praestigiis conspicuam, cum magia Persarum a Zoroastre repurgata, de qua praeter Aristotelem apud Diog. Laert. Prooem. §. 8. Porphyr. de Abstin. IV. p. 165. *παρά γε μὴν τοῖς Πέρσαις οἱ περὶ τὸ θεῖον σοφοὶ καὶ τούτου θεράποντες μάγοι προςαγορεύονται.* Apulei. in Apolog. p. 290 ed. Elm. Magia id est, quod Plato interpretatur *θεῶν θεράπεια*. Auditisne magiam artem esse diis immortalibus acceptam, colendi eos ac venerandi pergnaram, piam scilicet, et divini scientem, iam inde a Zoroastre et Oromaze auctoribus nobilem, coelitum antistitem? Adde Suidam. s. v. *Μάγος*, Hesychium: *Μάγον· τὸν θεοσεβῆ καὶ θεολόγον καὶ ἱερέα οἱ Πέρσαι οὕτω καλοῦσι.* Xenoph. Cyrop. VII, 5, 20. VIII, 1, 8. VIII, 3, 6. Sed omnium optime de hac re exposuit Beckius: Anleitung zur genauern Kenntniss d. allgem. Weltgeschichte T. I. P. I. p. 646. ed. 2.

Ζωροάστρου τοῦ Ὡρομάζου] Zoroastrae instituta et placita, quorum in antiquissima Graecorum philosophia nullum reperitur vestigium, illis demum temporibus per Graeciam celebrari coepta videntur, quibus bellorum Persicorum conflictatio frequentius inter Asiam et Graeciam commercium effecerat. Quod autem vulgo fieri assolet, ut de rebus novis multa narrentur ab ipsa veritate alie-

μὴ πολὺ ἔργον ἦν· καὶ ἅμα ταῦτα ἱκανὰ δηλῶσαι καὶ τἆλλα, ὅσα τούτοις ἀκόλουθα. τῆς δὲ σῆς γενέσεως, ὦ Ἀλκιβιάδη, καὶ τροφῆς καὶ παιδείας, ἢ ἄλλου ὁτουοῦν Ἀθηναίων, ὡς ἔπος εἰπεῖν, οὐδενὶ μέλει, εἰ μὴ εἴ τις ἐραστής σου τυγχάνει ὤν. εἰ δ' αὖ ἐθέλοις εἰς πλούτους ἀποβλέψαι καὶ τρυφὰς καὶ ἐσθῆτας ἱματίων θ' ἕλξεις καὶ μύρων ἀλοιφὰς καὶ C θεραπόντων πλήθους ἀκολουθίας τήν τε ἄλλην ἁβρότητα τὴν Περσῶν, αἰσχυνθείης ἂν ἐπὶ σεαυτῷ αἰσθόμενος, ὅσον αὐτῶν ἐλλείπεις. Cap. XVIII. εἰ δ' αὖ ἐθελήσεις εἰς σωφροσύνην τε καὶ κοσμιότητα

B. *εἰ δ' αὖ ἐθέλοις*] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* pro v. *ἐθέλεις.*

C. *ἐπὶ σαυτῷ αἰσθόμενος*] Unus solus Bodl. *αἰσθανόμενος*, quod Hermsnn. non debebnt recipere.

na, idem illae de Zoroastre narrationes proprium habuisse videntur, quas probabile est vera falsis mixta comprehendisse. Itaque Plato Zoroastrem appellat filinm Oromasdis (Ormuzd), sive quod ipse deum cum homine confudit, sive quia eius aetate haec fama dispersa fuit, quam qui postea de illo scripserunt, relinquendam esse arbitrarentur. Ceterum de Zoroastre conf. Beckius l. c. p. 647 sq.

P. 122. *δρᾶ παρασκευάζων*] Sic libri omnes per anacoluthon. Ponitur enim participium perinde, ac si antea *ὢν* omisso scriptum esset: *ὁ μὲν διδάσκων. κ. τ. λ.* Itaque non opus est, ut cum Schleiermachero corrigas *παρασκευάζει*, quod Bekker, assentiente Hermanno invitis libris omnibus recepit.

B. *Ζώπυρον τὸν Θρᾷκα*] Haec solus memorat Plato, neque Olympiodor. p. 154. quidquam affert, unde hanc rem etiam ab aliis narratam esse colligas. Etiam Plutarch. Alcib. c. 1. hoc uno Platonis testimonio usus Zopyri mentionem facit.

εἰ μὴ εἴ τις ἐραστής σου —] Lepide et festive semet ipsum significat.

εἰ δ' αὖ ἐθέλοις] Etsi indicativus in hac formula fere sollemnis est, de qua re v. Heindorf. ad Phaedon. p. 68. C., tamen optativum, quem libri praestantissimi obtulerunt, non temere spernendum esse docebit annotatio ad Charmid. p. 173. C.

C. *ἱματίων θ' ἕλξεις*] Schol. *Ὅτι καὶ τὴν ἱματίων ἕλξιν, ἥ φησι Πλούταρχος* (Vit. Alcib. p. 198. E.), *διαφερόντως Ἀλκιβιάδης ἐπετήδευεν.*

Cap. XVIII. *εἰ δ' αὖ ἐθελήσεις εἰς σωφρ.*] Heindorf. ad Phaedon. p. 68. C. legendum censet *ἐθέλεις εἰς σωφρ.* Ac profecto etiam Phaed. p. 68. D. *εἰ γὰρ ἐθελήσεις — ἐννοῆσαι τήν γε τῶν ἄλλων ἀνδρείαν*, ex optimis libris nunc *ἐθέλεις* legitur. Eadem permutatio est Cratyl. p. 435. B. Olympiodor. p. 166. habet *ἐθελήσειας.*

ἀποβλέψαι καὶ εὐχέρειαν καὶ εὐκολίαν καὶ μεγαλοφροσύνην καὶ εὐταξίαν καὶ ἀνδρείαν καὶ καρτερίαν καὶ φιλοπονίαν καὶ φιλονεικίαν καὶ φιλοτιμίας τὰς Λακεδαιμονίων, παῖδα ἂν ἡγήσαιο σαυτὸν πᾶσι τοῖς
D τοιούτοις. εἰ δ' αὖ τι καὶ πλούτῳ προσέχεις καὶ κατὰ τοῦτο οἴει τι εἶναι, μηδὲ τοῦτο ἡμῖν ἄῤῥητον ἔστω, ἐάν πως αἴσθῃ, οὗ εἶ. τοῦτο μὲν γὰρ εἰ ἐθέλεις τοὺς Λακεδαιμονίων πλούτους ἰδεῖν, γνώσει, ὅτι πολὺ τἀνθάδε τῶν ἐκεῖ ἐλλείπει. γῆν μὲν γὰρ ὅσην ἔχουσι τῆς θ' ἑαυτῶν καὶ Μεσσήνης, οὐδ' ἂν

καὶ φιλονεικίαν] φιλονικίαν Ven. ΞΣ. Par. C. Vind. 2. Flor. a. b. c. conf. Menex. p. 243. et ann. ad Rep. VIII. p. 545. A.

D. μηδὲ τοῦτο ἡμῖν ἄῤῥητον] Laemar. et Bip. errore μηδὲ τοῦτο ἂν ἡμῖν, quod a nobis olim et a Bekkero servatum dudum abiici debuit Servandam tamen etiamnunc censet particulam Io. Ad. Hartung in libro de partic. Graec. Vol. II. p. 313.

καὶ Μεσσήνης] Sic Bod¹. Vat. Flor. b. i. et infra Μεσσήνην pro vulg. Μεσήνης et Μεσήνην. conf. intpp. ad Thucyd. I,

καὶ φιλονεικίαν] Olympiodor.: Τὸ δὲ φιλονικίαν διὰ τοῦ ῑ γραπτέον· ἔχαιρον γὰρ τῇ νίκῃ. Schol. σημείωσαι φιλονικίαν διὰ τοῦ ῑ, τὴν φιλίαν τῆς νίκης. In eandem sententiam disputavit Belerus ad Ciceron. Offic. T. I. p. 167. Sed de aemulatione virtutis, qualis regibus Spartanorum hic tribuitur, φιλονεικία unice vere dicitur, id quod etiam Buttm. pervidit. conf. ad Remp. VIII. p. 545. A. et Boeckh. Annot. critt. ad Pindar. Pyth. IX, 33. Mox Stephan. malebat ἐν πᾶσι τ. τ. Sed vide Matth. Gr. § 404. 6.

D. κατὰ τοῦτο] sc. τὸ πλουτεῖν.

μηδὲ τοῦτο ἡμῖν ἄῤῥητον ἔστω] Hunc locum recentiores Grammatici pro testimonio imperativi cum ἂν coniuncti afferre solebant, quum vulgo scriptum legeretur τοῦτο ἂν ἡμῖν. Sed nubem illi pro Iunone amplexi sunt. Nam ἂν istud per typothetarum errorem in exemplum Laemarianum irrepsit, unde migravit in Bipontinum. Vett. editt. et codd. mss. omnes eo recte carent. Errorem primus animadvertit sagacissimus harum rerum scrutator I. Bekkerus, cui inventi huius magna habenda gratia est. ἐάν πως αἴσθῃ οὗ εἶ, i. e. ut exploretur, num qua sentias, ubi sis. Ita positum ἐὰν affatim illustrarunt interpretes ad Xenoph. Mem. IV. 4, 12. conf. Matthiae Gr. §. 526.

τοῦτο μὲν γὰρ εἰ ἐθέλεις] „Verba τοῦτο μὲν adverbialiter posita sunt et exspectant proprie suum τοῦτο δέ, (partim — partim, primum — deinde). In animo autem habebat scriptor inferre mox haec fere: τοῦτο δὲ τοὺς Περσικοὺς πλούτους. Sed ob longiorem qui intercedit sermonem mutatur postea oratio verbis: ὡς δὲ πρὸς τοὺς Περσικούς κ. τ. λ. Post ἐθέλεις autem inserendum esse εἰς Schneider.

εἰς ἀμφισβητήσειε τῶν τῇδε πλήθει, οὐδὲ ἀρετῇ, οὐδ' αὖ ἀνδραπόδων κτήσει τῶν τε ἄλλων καὶ τῶν
Εἱλωτικῶν, οὐδὲ μὴν ἵππων γε, οὐδ' ὅσ' ἄλλα βο- E
σκήματα κατὰ Μεσσήνην νέμεται. ἀλλὰ ταῦτα μὲν πάντα ἐῶ χαίρειν, χρυσίον δὲ καὶ ἀργύριον οὐκ ἔστιν ἐν πᾶσιν Ἕλλησιν ὅσον ἐν Λακεδαίμονι ἰδίᾳ· πολλὰς γὰρ ἤδη γενεὰς εἰςέρχεται μὲν αὐτόσε ἐξ ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων, πολλάκις δὲ καὶ ἐκ τῶν βαρβάρων, ἐξέρχεται δὲ οὐδαμόσε, ἀλλ' ἀτεχνῶς κατὰ τὸν Αἰσώ-
που μῦθον, ὃν ἡ ἀλώπηξ πρὸς τὸν λέοντα εἶπε, 123

101., ubi Bekker. sibilae literae duplicatiouem aspernatus est, probavit Poppo, quem conf. Prolegom. I. P. II. p. 531., coll. Spolm. ad Isocrat. Paneg. c. 16.

E. *εἰςέρχεται μὲν αὐτόσε*] V. *αὐτός*, quod e Bodl. Vat. Ven. *Π.* Vind. I. Flor. d. correctum.

καὶ ἐκ τῶν βαρβάρων] *ἐκ τῶν* temere om. Steph. cum Par. EF.

monet. Vere, opinor." *Buttmann.*

γῆν μὲν γὰρ ὅσην ἔχουσι —] Legendum censeo *γῆς μὲν γὰρ ὅσην ἔχουσι*, quae correctio certe lenior est quam Struvii coniectura: *τήν θ' ἐ. κ. Μεσσήνην.* Sententia verborum haec est: Quantum enim agrorum possideant tam in sua terra quam in Messenia, nemo quisquam ex nostratibus dubitaverit nec magnitudinis habita ratione, nec praestantiae, nec servorum possessionis etc. De usu dativi v. Matthiae Gr. §. 398. b. et §. 399. Quanquam rectius fortasse hunc casum cum praecedenti illo *γῆς ὅσην ἔχουσι* cohaerere statueris. Sed hoc utcunque est, fallitur certe Buttmannus verba aliquot hic intercidisse existimans. Verbo *ἀμφισβητεῖν* autem quod adiuncta notio est dubitationis de praestantia rerum alterius, simile quiddam ad Lys. p. 207. C. observavimus. Ceterum de *οὐδ' ἂν εἷς* v. ad Symp. p. 214. D. Remp. VI. p. 506. A. et supra p. 112. C.

E. *κατὰ Μεσσήνην νέμεται*] Olympiodor. p. 162. et Schol. ad h. l. Tyrtaei versiculum afferunt: *Μεσσήνην ἀγαθὸν μὲν ἀροῦν, ἀγαθὸν δὲ φυτεύειν.* conf. Strabo VIII. p. 366. C.

χρυσίον δὲ καὶ ἀργύριον —] Divitias Lacedaemoniorum memorat Plato etiam Hipp mai. p. 283. D., ubi v. ann. Tantam Platonis aetate fuisse earum magnitudinem et copiam, quanta hoc loco describitur; vix dubitabis iis perlectis, quae collegit de hac re Boeckhius Oecon. Athen. T. I. p. 32. et T. II. p. 138 sq. conf. Cragius de Rep. Laced. III. 10, 1.

P. 123. *κατὰ τὸν Αἰσώπου μῦθον*] Fabul. Aesop. 137. Phaedri Fabb. Append. 30. conf. Wyttenb. ad Plut. de sent. prof. in virt. p. 79. A. intpp. ad Horat. Epist. I. 1, 75. Pro *ὃν* corrigunt *ὅπερ* vel *ὥς-*

καὶ τοῦ εἰς Λακεδαίμονα νομίσματος· εἰσιόντος μὲν τὰ ἴχνη τὰ ἐκεῖσε τετραμμένα δῆλα, ἐξιόντος δὲ οὐδαμῇ ἄν τις ἴδοι, ὥστε εὖ χρὴ εἰδέναι, ὅτι καὶ χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ οἱ ἐκεῖ πλουσιώτατοί εἰσι τῶν Ἑλλήνων, καὶ αὐτῶν ἐκείνων ὁ βασιλεύς· ἔκ τε γὰρ τῶν τοιούτων μέγισται λήψεις καὶ πλεῖσταί εἰσι τοῖς βασιλεῦσιν, ἔτι δὲ καὶ ὁ βασιλικὸς φόρος οὐκ ὀλίγος γίγνεται, ὃν
B τελοῦσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς βασιλεῦσι. καὶ τὰ μὲν Λακεδαιμονίων ὡς πρὸς Ἑλληνικοὺς μὲν πλούτους μεγάλα, ὡς δὲ πρὸς τοὺς Περσικοὺς καὶ τοῦ ἐκείνων βασιλέως οὐδέν· ἐπεί ποτ' ἐγὼ ἤκουσα ἀνδρὸς ἀξιοπίστου τῶν ἀναβεβηκότων παρὰ βασιλέα, ὃς ἔφη παρελθεῖν χώραν πάνυ πολλὴν καὶ ἀγαθήν, ἐγγὺς ἡμερησίαν ὁδόν, ἣν καλεῖν τοὺς ἐπιχωρίους ζώνην τῆς βασιλέως

P. 123. *τὰ ἐκεῖσε τετραμμένα*] Uncis haec seclusit Hirschig. Bodl. Vat. Ven. *Π.* habent *γεγραμμένα* mala correctione.
C. *Ἀμήστριδι*] Sic Bodl. Coisl. Vat. Ven *Π.* Par. B. Vind. 1 Flor. b. d. i. Vulgo *Ἀμάστριδι*, Vind. 2. 9. Flor. a. c. Ven. *ΞΣ.* Par. C. *Ἀμίστριδι.* De varia nominis scribendi ratione v. intpp. ad Diodor. Sic. XX. 108. Spanhem. de Usu et Praestant. Numism. p. 495.

πεο. Ego nihil muto, siquidem verba sic licet interpretari: secundum illam apud Aesopum vulpis orationem. Etenim *Αἰσώπου μῦθος* est oratio ab Aesopo ficta. Usum vocabuli *ἀτεχνῶς* in comparationibus ad Ion. p. 534. E. illustravimus.

ὁ βασιλικὸς φόρος —] De reditibus regum Spartanorum v. Xenophon. De Rep. Laced. c. 15. et Manso Spart. I. p. 100 sq.

B. *ἀνδρὸς ἀξιοπίστου τῶν ἀναβεβ.*] Olympiodor. p. 167. *περὶ Ξενοφῶντός φασι λέγειν αὐτόν. οὗτος γὰρ ἐν τῇ Ἀναβάσει ἱστόρηκε τὰ Περσῶν, Κύρῳ συνανελθὼν ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀρταξέρξην.* Eadem totidem verbis scripta refert Scholiastes ad h. l. Ad rem conf. Xenoph. Anab. I, 4. §. 8. 9. Herodot II, 98. Cicero n. Verr. III, 33. Cornel. Nep. Themistocl. c. 10. Brissonius de Regno Pers. I, 108. p. 160 sq. Ceterum Plato si haec a Xenophonte acceperit, dialogus aliquanto post Socratis mortem scriptus sit necesse est, quod non esse verisimile in Prolegomenis docuisse videmur.

C. *Ξέρξου δὲ γυναικί, Ἀμήστριδι*] „An fuerit Amastris, Xerxis uxor, Esthera regina, erudite examinat Wesseling. Obss. II. 24. p. 251." *Gottl.* — Mina centum drachmis, drachma sex obolis constabat. Sexaginta minae conficiebant *τάλαντον.* Drachma e Boeckhii rationibus Oeconom. Athen. T. I. p. 16. fere quinque grossos et dimidium

γυναικός· εἶναι δὲ καὶ ἄλλην, ἣν αὖ καλεῖσθαι καλύπτραν, καὶ ἄλλους πολλοὺς τόπους καλοὺς καὶ C
ἀγαθοὺς εἰς τὸν κόσμον ἐξῃρημένους τὸν τῆς γυναικός, καὶ ὀνόματ' ἔχειν ἑκάστους τῶν τόπων ἀπὸ ἑκάστου τῶν κόσμων. ὥςτε οἶμαι ἐγώ, εἴ τις εἴποι τῇ βασιλέως μητρί, Ξέρξου δὲ γυναικί, Ἀμήστριδι, ὅτι Ἐν νῷ ἔχει σου τῷ υἱεῖ ἀντιτάττεσθαι ὁ Δεινομάχης υἱός, ᾗ ἔστι κόσμος ἴσως ἄξιος μνῶν πεντήκοντα, εἰ πάνυ πολλοῦ, τῷ δ' υἱεῖ αὐτῆς γῆς πλέθρα Ἐρχίασιν οὐδὲ τριακόσια, θαυμάσαι ἄν, ὅτῳ ποτὲ πιστεύων ἐν νῷ ἔχει οὗτος ὁ Ἀλκιβιάδης τῷ Ἀρταξέρξῃ διαγωνίζεσθαι, καὶ οἶ- D
μαι ἄν αὐτὴν εἰπεῖν, ὅτι Οὐκ ἔσθ', ὅτῳ ἄλλῳ πιστεύων οὗτος ὁ ἀνὴρ ἐπιχειρεῖ πλὴν ἐπιμελείᾳ τε καὶ σοφίᾳ· ταῦτα γὰρ μόνα ἄξια λόγου ἐν Ἕλλησιν.

Ἐρχίασιν] Coisl. Ven. Ξ. Ἐρχιᾶσιν pro vulg. Ἐρχιάσιν. Buttmannus Ἐρχίασιν correxit, quae vera videtur ratio, siquidem nomen Ἐρχία accentum in penultima fert syllaba. Quemadmodum igitur Ὀλυμπίᾶσιν scripsimus, ita etiam Ἐρχίᾶσιν formandum. conf. Ducker. ad Thucyd. VIII, 62. et Buttmann. Gr. Ampl. T. II. p. 275 sq.

D. τῷ Ἀρταξέρξῃ] Ἀρτοξέρξῃ Bodl. Vat. Ven. ΞΣ. et pr. Π. Par. BC. Flor. a. i. o. Vind. 2.

monetae nostrae valebat. Itaque talentum pretium habuit fere 1375 thalerorum, quod nondum aequavit muudus muliebris Dinomachea — Πλέθρον non modo longitudinis, sed etiam areae quadratae fuit nomen, cuius latus aequabant centum pedes Graeci, unde πλέθρον est quadratum 10000 pedum. v. Hesychius s. v. Itaque πλέθρον circiter habebat 9005 ped. quadr. Paris. = 9646,673 ped. qu. Rhen. conf. Boeckh. l. c. T. I. p. 67 sq. Ἐρχία s. Ἔρχεια fuit pagus tribus Aegeidis, de quo Diodorus apud Harpocrationem et Hesychius consulendi sunt.

D. Οὐκ ἔσθ' ὅτῳ ἄλλῳ π.] Recta utitur oratione, quo vividius rem ob oculos ponat atque Alcibiadem acrius pungat. Displicuit tamen haec ratio Schleiermachero, qui ista ex prava rationis Platonicae imitatione traxisse originem arbitratur. Idem vir doctus in sequentibus haesit: „Und wie stimmt es, inquit, zu iener Lobrede, dass sie (die Persische Königin) den Griechen schönes sagt über ihre Weisheit?“ Nimirum ostendit Socrates Alcibiadi Athenienses nulla alia re barbaros superare posse nisi sapientia et virtute. Quum igitur antea Persarum divitias et opes descripserit, nunc ipsam barbarorum reginam facit ludicantem sola sapientia, quae in Graecia plurimi aestimetur, effici posse, ut Graeci cum Persis certamen subire et de principatu contendere audeant. Nec

ἐπεὶ εἴ γε πύθοιτο, ὅτι ὁ Ἀλκιβιάδης οὗτος νῦν ἐπιχειρεῖ πρῶτον μὲν ἔτη οὐδέπω γεγονὼς σφόδρα εἴκοσιν, ἔπειτα παντάπασιν ἀπαίδευτος, πρὸς δὲ τούτοις, τοῦ ἐραστοῦ αὐτῷ λέγοντος, ὅτι χρὴ πρῶτον μαθόντα καὶ ἐπιμεληθέντα αὐτοῦ καὶ ἀσκήσαντα E οὕτως ἰέναι διαγωνιούμενον βασιλεῖ, οὐκ ἐθέλει, ἀλλά φησιν ἐξαρκεῖν καὶ ὡς ἔχει, οἶμαι ἂν αὐτὴν θαυμάσαι τε καὶ ἐρέσθαι· Τί οὖν ποτ' ἔστιν, ὅτῳ πιστεύει τὸ μειράκιον; εἰ οὖν λέγοιμεν, ὅτι κάλλει τε καὶ μεγέθει καὶ γένει καὶ πλούτῳ καὶ φύσει τῆς ψυχῆς, ἡγήσαιτ' ἂν ἡμᾶς, ὦ Ἀλκιβιάδη, μαίνεσθαι

ὅτι ὁ Ἀλκιβιάδης] Sic Bodl. Coisl. Ven. ΞΠΣ. Par. C. Vind. 1. 2. 9. Flor. a. b. c. d. i. o. Vulgo ὡς pro ὅτι editum, et ὁ articulus omissus est; etiam verba νῦν ἐπιχειρεῖ omittuntur.

οὐδέπω γεγονώς] V. οὔπω, quod soli tenent Par. EF.

E. οἶμαι ἂν αὐτὴν θαυμάσαι] αὐτὴν add. Bodl. Vat. Ven. Π.

vero sine causa reginam Persarum haec dicentem induci apparet ex pag. 124. A.

ὁ Ἀλκιβιάδης — νῦν ἐπιχειρεῖ] Fallitur Buttmannus verba νῦν ἐπιχειρεῖ, quae vett. editt. excepta Bas. 2. omittunt, sed codd. plerique omnes Platoni reddiderunt, e glossemate fluxisse existimans. Tantum abest enim, ut posteriora haec, οὐκ ἐθέλει, ἀλλά φησιν, sensum expleant, ut illis omissis aliquid ad constructionis integritatem desideretur, siquidem ad praegressa participia ἐστὶν omissum putare non licet. Nec vero obscurum est, cur νῦν ἐπιχειρεῖ in aliquot codicibus sit extrusum. Habet enim hic locus insignem quandam anacoluthiam, quum verba ἰέναι διαγωνιούμενος βασιλεῖ, quae ad primarium enuntiati membrum pertinebant, postremae eius parti annexa sint. Quum enim accuratus stylus hanc posceret orationis continuationem: πρὸς δὲ τούτοις οὐ μαθὼν οὐδ' ἐπιμεληθεὶς αὐτοῦ οὐδ' ἀσκήσας, οὕτως ἰέναι διαγωνιούμενος βασιλεῖ, mutato inde a verbis τοῦ ἐραστοῦ αὐτῷ λέγοντος sermonis tenore, primarium verbum in secundariam sententiae partem reiicitur eodemque pacto sic absolvitur oratio, ut οὐκ ἐθέλει princeps verbum habeatur, cui deinceps adiunguntur etiam sequentia: ἀλλά φησιν· ἐξαρκεῖν κ. τ. λ. Anacoluthon igitur tale est, quod neminem offendat, qui quanta Graeci hoc in genere usi sint libertate, meminerit. Verum satis haec de totius loci conformatione. Reliquum est, ut moueamus de singulis. Itaque primum quidem observes istud οὐδέπω σφόδρα, quod est nondum sane sive vixdum, quanquam hoc quidem minus aliquanto ponderis habet quam Graeca dictio. Deinde οὕτως post participia illatum habes, de qua loquendi forma ad Phaedon. p. 61. C. et alibi monuimus. Quae sit eius ratio atque causa, facile est ad perspiciendum sermone ita explicato: ὅτι

πρὸς τὰ παρὰ σφίσιν ἀποβλέψασα πάντα τὰ τοι-
αῦτα. οἶμαι δὲ κἂν Λαμπιδώ, τὴν Λεωτυχίδου μὲν
θυγατέρα, Ἀρχιδάμου δὲ γυναῖκα, Ἄγιδος δὲ μητέ- 124
ρα, οἳ πάντες βασιλεῖς γεγόνασι, θαυμάσαι ἂν καὶ
ταύτην εἰς τὰ παρὰ σφίσιν ὑπάρχοντα ἀποβλέψα-
σαν, εἰ σὺ ἐν νῷ ἔχεις τῷ υἱεῖ αὐτῆς διαγωνίζεσθαι
οὕτω κακῶς ἠγμένος. καίτοι οὐκ αἰσχρὸν δοκεῖ εἶναι,
εἰ αἱ τῶν πολεμίων γυναῖκες βέλτιον περὶ ἡμῶν δια-
νοοῦνται, οἵους χρὴ ὄντας σφίσιν ἐπιχειρεῖν, ἢ ἡμεῖς
περὶ ἡμῶν αὐτῶν; ἀλλ', ὦ μακάριε, πειθόμενος
ἐμοί τε καὶ τῷ ἐν Δελφοῖς γράμματι, Γνῶθι σαυ- B

πάντα τὰ τοιαῦτα] τὰ revocatum e Bodl. Vat. Coisl. Ven. ΞΠΣ. Vind. 1. 2. 9. Flor. a. b. c. d. o. Par. BC.

P. 124. *καίτοι οὐκ αἰσχρὸν δοκεῖ*] Ven. *Π.* e corr. et Ven. 2. *καὶ πῶς.* Dein *εἰ τῶν πολ. γυναῖκες* omisso *αἱ* articulo Bodl. Vat. Ven. *Π.* probante Hermanno.

χρὴ πρῶτον μαθεῖν καὶ ἐπιμελεῖσθαι ἑαυτοῦ καὶ ἀσκεῖν, καὶ οὕτως ἰέναι διαγων. κ. τ. λ. Denique *ἐξαρκεῖν καὶ ὡς ἔχει* tenendum est hoc significare: sufficere vel sic. Nam *καὶ* de more ita post *ἀρκεῖ, ἱκανόν ἐστι,* et id genus alia, inferri docent praeter centena alia haec: De Rep. VI. p. 506. D. VIII. p. 548. D. Menex. p. 247. C. Hipp. mai. p. 302. B. Formulam *ὡς ἔχει* autem vel *ὥςπερ ἔχει* frequentant Graeci, si quem dicunt aliquid fecisse non meditatum aut praeparatum, sed sic statim atque temere. Aristoph. Eccles. 533. *μὰ τὼ θεώ, ἀλλ' ὥςπερ εἶχον ᾠχόμην.* Herod. I, 24. *ῥῖψαί μιν ἐς τὴν θάλατταν — ὡς εἶχε.* Thucyd. VIII, 42. *ἐπέπλει οὖν ὥςπερ εἶχε πρὸς τὴν Σύμην ὁ Ἀστύοχος.* Xenoph. Hellen. IV, 8, 6.

E. *ὅτι κάλλει τε καὶ μεγέθει*] V. ad Charmid. p. 154. C. 158. A. unde patebit etiam proceritatem in venustatis argumentis habitam esse.

οἶμαι δὲ κἂν Λαμπιδώ — Absoluta orationis intercapedine et *ἂν* et *καὶ* et vero etiam subiecti vocabulum iteratur verbis: *θαυμάσαι ἂν καὶ ταύτην*: quod sicuti crebro fit, ita non indiget uberiore explicatione. Alii scribunt *Λαμπιτώ*, sicut Herodot. VI, 71., ubi v. Wesseling.

P. 124. *εἰ σὺ ἐν νῷ ἔχεις*] Protagor. p. 312. C. *θαυμάζοιμ' ἄν, εἰ οἶσθα.* Ibid. p. 315. E. *οὐκ ἂν θαυμάζοιμι, εἰ παιδικὰ — τυγχάνει ὤν.* Ibid. p. 336. C. *θαυμάζοιμ' ἄν, εἴ τῳ ἀνθρώπων παραχωρεῖ.* Gorg. p. 452. B. *θαυμάζοιμ' ἂν καὶ αὐτός, εἴ σοι ἔχει Γοργίας μεῖζον ἀγαθὸν ἐπιδεῖξαι.* Tim. p. 26. B. *θαυμάσαιμ' ἄν, εἴ τί με αὐτῶν διαπέφευγεν.* Phaedr. p. 273. D. Hipp. min. p. 364. A. v. ad Apolog. Socr. p. 25. B. — Mox *οὕτω κακῶς ἠγμένος* est tam male educatus et institutus, de quo verbi usu vide interptt. ad Plutarch. De Educat. IV, 14. et Lexic. Xenoph. s. h. v.

τόν, ὅτι οὗτοι ἡμῖν εἰσιν ἀντίπαλοι, ἀλλ᾽ οὐχ οὓς σὺ οἴει· ὧν ἄλλῳ μὲν οὐδ᾽ ἂν ἑνὶ περιγενοίμεθα, εἰ μὴ ἐπιμελείᾳ τε ἂν καὶ τέχνῃ. ὧν σὺ εἰ ἀπολειφθήσει, καὶ τοῦ ὀνομαστὸς γενέσθαι ἀπολειφθήσει ἐν Ἕλλησί τε καὶ βαρβάροις, οὗ μοι δοκεῖς ἐρᾶν ὡς οὐδεὶς ἄλλος ἄλλου.

Cap. XIX. *ΑΛ.* Τίνα οὖν χρὴ τὴν ἐπιμέλειαν, ὦ Σώκρατες, ποιεῖσθαι; ἔχεις ἐξηγήσασθαι; παντὸς γὰρ μᾶλλον ἔοικας ἀληθῆ εἰρηκότι.

ΣΩ. Ναί· ἀλλὰ γὰρ κοινῇ βουλῇ, ᾧ τινι τρό-
C πῳ ἂν ὅ τι βέλτιστοι γενοίμεθα. ἐγὼ γάρ τοι οὐ περὶ μὲν σοῦ λέγω, ὡς χρὴ παιδευθῆναι, περὶ ἐμοῦ δὲ οὔ. οὐ γάρ ἔσθ᾽ ὅτῳ σου διαφέρω πλήν γε ἑνί.

ΑΛ. Τίνι;

ΣΩ. Ὁ ἐπίτροπος ὁ ἐμὸς βελτίων ἐστὶ καὶ σοφώτερος ἢ Περικλῆς ὁ σός.

B. *ὅτι οὗτοι ἡμῖν εἰσιν ἀντίπαλοι*] *ἡμῖν* om. Bodl. Vat. Ven. *Π* probante Hermanno, qui mox adeo *εἰ μή περ ἐπιμελ.* inde suscipere non dubitavit.

Cap. XIX. D. *μᾶλλον μὲν πάντες ἄνθρωποι*] Ven. *Π.* *μᾶλλον δὲ π.*

B. *ἄλλῳ μὲν οὐδ᾽ ἂν ἑνὶ π.*] Acuta est Struvii observatio *μὲν* hic interpositum esse propterea, quod *εἰ μὴ ἐπιμελείᾳ τε ἂν καὶ τέχνῃ* idem sit, quod *ἐπιμελείᾳ δὲ καὶ τέχνῃ*, eandemque causam videri, cur *ἂν* sententiae hypotheticae adhaeserit. Quanquam *ἂν* post *εἰ* illatum haudquaquam rari usus esse docebunt quae ad Protagor. p. 329. B. exposuimus. Etenim ponitur *εἰ* — *ἂν* sequente optativo, ubi significatur illam ipsam sententiam, quae conditionis significationem habet, rursus ex alia quapiam sententia pendere, sive ea diserte addita est sive ex orationis serie intelligenda. Quemadmodum igitur haec, *ἄλλῳ οὐδ᾽ ἂν ἑνὶ περιγενοίμεθα*, ex conditione suspensa sunt, ita etiam alterum orationis membrum eodem modo accipiendum est. Sensum verborum hunc esse putamus: quibus nulla plane alia re superiores esse *possumus*, nisi cura atque arte *possumus*.

Cap. XIX. *ἀλλὰ γὰρ κοινῇ βουλῇ*] V. ad p. 119. B. Urbane hic Socrates infert, quod supra dixerat ipse Alcibiades.

C. *ἐγὼ γάρ τοι οὐ περὶ μὲν σ. λ.*] Callide Alcibiadem eo perducit, ut communiter de hac re consultandum esse sibi persuadeat. Confitetur enim se in eadem atque illum versari conditione; praeterquam quod sciat se nihil scire praeter hoc unum, quod nihil sciat. Cuius quidem rei cognitionem se uni

ΑΛ. Τίς οὗτος, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Θεός, ὦ Ἀλκιβιάδη, ὅςπερ σοί με οὐκ εἴα πρὸ τῆςδε τῆς ἡμέρας διαλεχθῆναι· ᾧ καὶ πιστεύων λέγω, ὅτι ἡ ἐπιφάνεια δι' οὐδενὸς ἄλλου σοι ἔσται ἢ δι' ἐμοῦ.

ΑΛ. Παίζεις, ὦ Σώκρατες. D

ΣΩ. Ἴσως· λέγω μέντοι ἀληθῆ, ὅτι ἐπιμελείας δεόμεθα, μᾶλλον μὲν πάντες ἄνθρωποι, ἀτὰρ νώ γε καὶ μάλα σφόδρα.

ΑΛ. Ὅτι μὲν ἐγώ, οὐ ψεύδει.

ΣΩ. Οὐδὲ μὴν ὅτι γ' ἐγώ.

ΑΛ. Τί οὖν ἂν ποιοῖμεν;

ΣΩ. Οὐκ ἀποκνητέον οὐδὲ μαλθακιστέον, ὦ ἑταῖρε.

ΑΛ. Οὔτοι δὴ πρέπει γε, ὦ Σώκρατες.

Ὅτι μὲν ἐγώ, οὐ ψεύδει] Sic Bodl. Vat. Ven. *II.* Vind. 1. 2. pro vulg. *Ὅτι μὲν ἐγὼ δέομαι, οὐ ψεύδει.*

Οὐκ ἀποκνητέον] Sic codd. Bodl. Ven. *II.* Vat. et ex corr. Par. E. Quod alii habent *ἀποῤῥητέον*, id ex interpretatione duxit originem. Verum esse *ἀποκνητέον* docet vel additum *μαλθακιστέον*, pro quo Bodl. Vat. Ven. *II.* *μαλακιστέον* habent.

deo debere significat. Ita hunc locum intelligendum esse nobis plane persuasum est.

Θεός, ὦ Ἀλκιβιάδη, ὅςπερ —] Fuit qui *Ὁ θεὸς* legendum suspicaretur. Verum saepissime *θεὸς* dici pro *ὁ θεός* docuit Schaefer. Meletem. Critt. p. 4.

ὅτι ἡ ἐπιφάνεια δ. οὐδ.] *Ἐπιφανεῖς* cum dicantur qui sunt in civitate clari et illustres, mirum profecto non est quod etiam *ἐπιφάνεια* ita ponitur, ut sit nominis claritas et nobilitas. Cuius usus alterum exemplum etsi non in promptu habemus, tamen non abludit illud Isaei p. 167. *τὸ μέγεθος τῶν δικῶν ἐπιφάνειάν τινα ἐποίησεν.* Diodor. XIX, 1. *διὸ καὶ τῶν πόλεων ἔνιαι τοὺς ἰσχύοντας μάλιστα τῶν πολιτευομένων ὑποπτεύουσαι καθαιροῦσιν αὐτῶν τὰς ἐπιφανείας*, quos locos Schneiderus in Lexico attulit, qui *ἐπιφάνειαν* recte interpretatur quod nostrates dicunt Aufsehen. Neque dubitavit Plutarchus vocabulo identidem ea vi et potestate uti, ut significet gloriam et celebritatem, ut I. 129. C. 215. A. 759. D. 889. E. 956. A. II. 26. C. Itaque non erat, cur Schleiermach. et Ast. in hoc vocabuli usu offenderent.

D. *μᾶλλον μὲν πάντες ἄνθρωποι —*] Observavit Buttm. proprie opus fuisse formula corrigendi *μᾶλλον δέ*, cui tamen ob eam, quae subiicitur, restrictionem loco parti-

ΣΩ. Οὐ γάρ, ἀλλὰ σκεπτέον κοινῇ. καί μοι λέγε· φαμὲν γὰρ δὴ ὡς ἄριστοι βούλεσθαι γενέσθαι. ἢ γάρ;

E ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Τίνα ἀρετήν;

ΑΛ. Δῆλον, ὅτι ἥνπερ οἱ ἄνδρες οἱ ἀγαθοί.

ΣΩ. Οἱ τί ἀγαθοί;

ΑΛ. Δῆλον, ὅτι οἱ πράττειν τὰ πράγματα.

ΣΩ. Ποῖα; ἆρα τὰ ἱππικά;

ΑΛ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Παρὰ τοὺς ἱππικοὺς γὰρ ἂν ᾖμεν;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Ἀλλὰ τὰ ναυτικὰ λέγεις;

ΑΛ. Οὔ.

ΣΩ. Παρὰ τοὺς ναυτικοὺς γὰρ ἂν ᾖμεν;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Ἀλλὰ ποῖα; ἃ τίνες πράττουσιν;

ΑΛ. Ἅπερ Ἀθηναίων οἱ καλοὶ κἀγαθοί.

125 ΣΩ. Καλοὺς δὲ κἀγαθοὺς λέγεις τοὺς φρονίμους, ἢ τοὺς ἄφρονας;

ΑΛ. Τοὺς φρονίμους.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὃ ἕκαστος φρόνιμος, τοῦτο ἀγαθός;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Ὁ δὲ ἄφρων, πονηρός;

ΑΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. Ἆρ' οὖν ὁ σκυτοτόμος φρόνιμος εἰς ὑποδημάτων ἐργασίαν;

E. *Ποῖα; ἆρα τὰ ἱππικά;*] Sic Bodl. Vat. Coisl. Ven. *ΞΠ*. Par. BE. Flor. d. Vett. editt. *Ὁποῖα ἆρα; τὰ ἱππικά;*

culae δὲ adiungatur μέν. Quod mihi vehementer displicet. Cod. Ven. *Π*. μᾶλλον δέ, quod olim reponendum conieci. Sed nunc vereor ut opus sit mutatione, quanquam fatendum est Socratem ita loqui paullo inurbanius. Aliter certe posita est haec formula Euthydem. p. 278. A. Tenendum est autem illo δεόμεθα Socratem semet ipsum atque Alcibiadem significare.

καί μοι λέγε· φαμὲν γὰρ —] Posteaquam Alcibiades illud sibi agendum esse concessit, ut evadat melior; dehinc ea

ΑΛ. *Πάνυ γε.*

ΣΩ. *Ἀγαθὸς ἄρα εἰς αὐτά;*

ΑΛ. *Ἀγαθός.*

ΣΩ. *Τί δέ; εἰς ἱματίων ἐργασίαν οὐκ ἄφρων ὁ σκυτοτόμος;*

ΑΛ. *Ναί.*

ΣΩ. *Κακὸς ἄρα εἰς τοῦτο;* B

ΑΛ. *Ναί.*

ΣΩ. *Ὁ αὐτὸς ἄρα τούτῳ γε τῷ λόγῳ κακός τε καὶ ἀγαθός.*

ΑΛ. *Φαίνεται.*

Cap. XX. *ΣΩ.* *Ἦ οὖν λέγεις τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας εἶναι καὶ κακούς;*

ΑΛ. *Οὐ δῆτα.*

ΣΩ. *Ἀλλὰ τίνας ποτὲ τοὺς ἀγαθοὺς λέγεις;*

ΑΛ. *Τοὺς δυναμένους ἔγωγε ἄρχειν ἐν τῇ πόλει.*

ΣΩ. *Οὐ δήπου ἵππων γε;*

ΑΛ. *Οὐ δῆτα.*

ΣΩ. *Ἀλλ' ἀνθρώπων;*

ΑΛ. *Ναί.*

ΣΩ. *Ἆρα καμνόντων;*

ΑΛ. *Οὔ.*

ΣΩ. *Ἀλλὰ πλεόντων;*

ΑΛ. *Οὔ φημι.*

ΣΩ. *Ἀλλὰ θεριζόντων;*

ΑΛ. *Οὔ.*

ΣΩ. *Ἀλλ' οὐδὲν ποιούντων, ἢ τι ποιούντων;* C

ΑΛ. *Ποιούντων λέγω.*

P. 125. *Καλοὺς δὲ κἀγαθοὺς λ.*] *δὲ* suppeditarunt Bodl. Coisl. Ven. ΞΣ. Par. BC. Vind. 1. 2. 9. Flor. d. i.

Ἀγαθὸς ἄρα εἰς αὐτά] *αὐτὰ* Vat. Ven. *Π.* Vulgo *ταῦτα.*

instituitur disputatio, unde adolescentem appareat ne illud quidem perspectum habere, quidnam sit, in quo elaborare debeat. Qua disputatione absoluta (p. 127. D.) Socrates eum cohortatur, ut sui curam gerat. Habet hic locus magnam interrogationum e vita communi petitarum frequentiam, quam tamen minus moleste ferent, qui eius consilium et finem meminerint.

P. 125. B. *Τοὺς δυναμένους ἔγωγε ἄρχ.—*] En adolescentem auctoritatis et poten-

ΣΩ. Τί; πειρῶ καὶ ἐμοὶ δηλῶσαι.

ΑΛ. Οὐκοῦν τῶν καὶ συμβαλλόντων ἑαυτοῖς καὶ χρωμένων ἀλλήλοις, ὥςπερ ἡμεῖς ζῶμεν ἐν ταῖς πόλεσιν.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἀνθρώπων λέγεις ἄρχειν ἀνθρώποις χρωμένων;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Ἆρα κελευστῶν χρωμένων ἐρέταις;

ΑΛ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Κυβερνητικὴ γὰρ αὕτη γε ἀρετή;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Ἀλλ' ἀνθρώπων λέγεις ἄρχειν αὐλητῶν,
D ἀνθρώποις ἡγουμένων ᾠδῆς καὶ χρωμένων χορευταῖς;

ΑΛ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Χοροδιδασκαλικὴ γὰρ αὕτη γ' αὖ;

ΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἀλλὰ τί ποτε λέγεις χρωμένων ἀνθρώπων ἀνθρώποις οἷόν τ' εἶναι ἄρχειν;

ΑΛ. Κοινωνούντων ἔγωγε λέγω πολιτείας καὶ συμβαλλόντων πρὸς ἀλλήλους, τούτων ἄρχειν τῶν ἐν τῇ πόλει.

C. *Τί; πειρῶ*] Post *Τί* Bekker. *δὴ* addidit e Ven. *Π.*
Κυβερνητικὴ γὰρ αὕτη] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* pro vulg. *Κυβερνητικῆς.*
Cap. XXI. E. *ΣΩ. Ἀλλ' εὐβουλίᾳ; ΑΛ. Ἔμοιγε δοκεῖ*] Schleiermacherus Ficino duce haec ita distribuit: *ΣΩ. Ἀλλ' εὐβουλίᾳ. Ἔμοιγε δοκεῖ, εἴς γε τὸ σώζεσθαι πλέοντας. ΑΛ. Καλῶς λέγεις. ΣΩ. Τί δέ; κ. τ. λ.*

tiae in republica consequendae cupidissimum.

C. *Οὐκοῦν τῶν καὶ συμβ.*] h. e. eorum, qui inter se contrahunt negotia.

Οὐκοῦν ἀνθρώπων λέγεις ἄρχειν —] h. e. *οὐκοῦν λέγεις τοὺς δυναμένους ἄρχειν ἀνθρώπων χρωμένων ἀνθρώποις;* num eos dicis, qui possint imperare hominibus hominum opera utentibus? Dein *κελευσταὶ* sunt remigum hortatores, qui eos ad officia obeunda instigabant. v. Musgrav. ad Eurip. Hel. 1595. Pierson. Verisimil. p. 186. intpp. ad Polluc. I. 96 Scheffer. De Milit. IV, 7. Mox ne quis scribendum putet *αὕτη γε ἡ ἀρετή*, omissi articuli rationem explanabunt ann. ad Apolog. Socr. p. 18. A. et p. 24. B.

Ἀλλ' ἀνθρώπων λέγεις — αὐλητῶν — χορευταῖς;]

Cap. XXI. *ΣΩ.* *Τίς οὖν αὕτη ἡ τέχνη; ὥςπερ ἂν εἴ σε ἐροίμην πάλιν τὰ νῦν δή· Κοινωνούντων ναυτιλίας ἐπίστασθαι ἄρχειν τίς ποιεῖ τέχνη;*

ΑΛ. *Κυβερνητική.*

ΣΩ. *Κοινωνούντων δὲ ᾠδῆς, ὡς νῦν δὴ ἐλέγετο, τίς ἐπιστήμη ποιεῖ ἄρχειν;* E

ΑΛ. *Ἥνπερ σὺ ἄρτι ἔλεγες, ἡ χοροδιδασκαλία.*

ΣΩ. *Τί δέ; πολιτείας κοινωνούντων τίνα καλεῖς ἐπιστήμην;*

ΑΛ. *Εὐβουλίαν ἔγωγε, ὦ Σώκρατες.*

ΣΩ. *Τί δέ; μῶν ἀβουλία δοκεῖ εἶναι ἡ τῶν κυβερνητῶν;*

ΑΛ. *Οὐ δῆτα.*

ΣΩ. *Ἀλλ' εὐβουλία;*

ΑΛ. *Ἔμοιγε δοκεῖ, εἴς γε τὸ σώζεσθαι πλέοντας.* 126

ΣΩ. *Καλῶς λέγεις. τί δέ, ἣν σὺ λέγεις εὐβουλίαν, εἰς τί ἐστιν;*

ΑΛ. *Εἰς τὸ ἄμεινον τὴν πόλιν διοικεῖν καὶ σώζεσθαι.*

ΣΩ. *Ἄμεινον δὲ διοικεῖται καὶ σώζεται τίνος παραγιγνομένου ἢ ἀπογιγνομένου; ὥςπερ ἂν εἰ σύ*

P. 126. *ἣν σὺ λέγεις εὐβουλίαν*] V. *καλεῖς*, quod e Bodl. Vat. Ven. *Π.* Vind. 1. 2. 9. Flor. a. b. c. d. i. o. Par. BCF. mutavi.

ὥςπερ ἂν εἰ σύ] *ἂν* vulgo omissum recte servarunt Bodl. Vat. Ven. *ΞΠΣ.* Par. BCE. et marg. F. Vind. 1. 2. 9. Flor. a. b. c. d. i. o. v. annot. ad Apolog. Socr. p. 17. D.

Intelligitur chorus *αὐλητῶν ἀνδρῶν*, qualis fuit quem dedit Demosthenes; v. Orat. adv. Mid. § 43. De *χοροδιδασκαλίᾳ* v. Boeckh. Oeconom. Att. I. p. 488 sq. ed. 1.

D. *Ἀλλὰ τί ποτε λέγεις χρωμ. ἀνθρ.*] Stephanus sensum loci ita declaravit: Quem usum cum hominibus habent illi homines, quibus imperare posse dicis? Quasi dictum sit: *τί χρῶνται ἀνθρώποις ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, ὧν λέγεις οἷόν τ' εἶναι ἄρχειν;* Et sane *τί* cum *χρωμένων* iungendum. Vertendum tamen hunc potius in modum: At in qua tandem re hominibus utuntur homines, quibus imperare posse illos censes?

Cap. XXI. E. *ΣΩ.* *Ἀλλ' εὐβουλία;*] Ante haec verba in aliquot editt. nomen Socratis est omissum; mero errore.

με ἔροιο· Ἄμεινον διοικεῖται σῶμα καὶ σώζεται τίνος παραγιγνομένου ἢ ἀπογιγνομένου; εἴποιμ᾽ ἄν, ὅτι ὑγιείας μὲν παραγιγνομένης, νόσου δὲ ἀπογιγνομένης. οὐ καὶ σὺ οἴει οὕτω;

B ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ εἴ με αὖ ἔροιο· Τίνος δὲ ἄμεινον ὄμματα; ὡσαύτως εἴποιμ᾽ ἄν, ὅτι ὄψεως μὲν παραγιγνομένης, τυφλότητος δὲ ἀπογιγνομένης. καὶ ὦτα δὲ κωφότητος μὲν ἀπογιγνομένης, ἀκοῆς δὲ ἐγγιγνομένης βελτίω τε γίγνεται καὶ ἄμεινον θεραπεύεται.

ΑΛ. Ὀρθῶς.

ΣΩ. Τί δὲ δὴ πόλις; τίνος παραγιγνομένου καὶ ἀπογιγνομένου βελτίων τε γίγνεται καὶ ἄμεινον θεραπεύεται καὶ διοικεῖται;

C ΑΛ. Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ὅταν φιλία μὲν αὐτοῖς γίγνηται πρὸς ἀλλήλους, τὸ μισεῖν δὲ καὶ στασιάζειν ἀπογίγνηται.

ΣΩ. Ἆρ᾽ οὖν φιλίαν λέγεις ὁμόνοιαν, ἢ διχόνοιαν;

ΑΛ. Ὁμόνοιαν.

ΣΩ. Διὰ τίνα οὖν τέχνην ὁμονοοῦσιν αἱ πόλεις περὶ ἀριθμούς;

B. *Τίνος δὲ ἄμεινον ὄμματα;*] Vulg. *Τίνος δὲ αὖ ἄμ.*, quod solus Par. E. tenet. Bodl. et Vat. *τίνος δὲ παραγιγνομένου ἄμεινον ὄμματα*, ut dederunt Turr.

C. *τὸ μισεῖν δὲ καὶ στασιάζειν ἀπ.*] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* pro vulg. *τὸ δὲ μισεῖν τε καὶ στ.*, quod etiam Bekker. retinuit.

Οὐκοῦν καὶ αὐτὸς αὑτῷ ἕκαστος.] Sic cum Bas. 2. scriptum habent Bodl. Vat. Coisl. Veneti, Vindobonenses, Florentini et Stobaeus Sermon. p. 270. In Ald. et Steph. est: *Διὰ τίνα δὲ τέχνην αὐτὸς αὑτῷ ἕκαστος*: qui error est e proximis verbis natus.

P. 126. C. *φιλία μὲν αὐτοῖς γίγν.*] Int. *τοῖς πολίταις*: quae synesis haudquaquam infrequens. v. Markland. ad Eurip. Suppl. 365. Matthiae ad Eurip. Orest. 894. Sic Legg. VIII. p. 828. B. *αὐτῶν* item post *πόλεως* infertur. Atque eadem ratio est etiam Ibid. p. 780. A. Ibid. XII. p. 945. post *τὴν πόλιν* deinde sequitur *ἀποφανουμένους*, perinde ac si *πολίτας* antecesserit. Ibid. p. 952. B. post *τὴν πόλιν* subiungitur *ἀποβλέποντας*. Criton. p. 53. B. *τούτων* post *πόλεις* similiter sub-

ΑΛ. *Διὰ τὴν ἀριθμητικήν.*

ΣΩ. *Τί δέ; οἱ ἰδιῶται οὐ διὰ τὴν αὐτήν;*

ΑΛ. *Ναί.*

ΣΩ. *Οὐκοῦν καὶ αὐτὸς αὑτῷ ἕκαστος;*

ΑΛ. *Ναί.*

ΣΩ. *Διὰ τίνα δὲ τέχνην ἕκαστος αὐτὸς αὑτῷ ὁμονοεῖ περὶ σπιθαμῆς καὶ πήχεως, ὁπότερον μεῖ-* D *ζον; οὐ διὰ τὴν μετρητικήν;*

ΑΛ. *Τί μήν;*

ΣΩ. *Οὐκοῦν καὶ οἱ ἰδιῶται ἀλλήλοις καὶ αἱ πόλεις;*

ΑΛ. *Ναί.*

ΣΩ. *Τί δὲ περὶ σταθμοῦ; οὐχ ὡσαύτως;*

ΑΛ. *Φημί.*

ΣΩ. *Ἣν δὲ δὴ σὺ λέγεις ὁμόνοιαν, τίς ἐστι καὶ περὶ τοῦ; καὶ τίς αὐτὴν τέχνη παρασκευάζει; καὶ ἆρα ἥπερ πόλει, αὕτη καὶ ἰδιώτῃ, αὐτῷ τε πρὸς αὑτὸν καὶ πρὸς ἄλλον;*

ΑΛ. *Εἰκός γέ τοι.*

ΣΩ. *Τίς οὖν ἔστι; μὴ κάμῃς ἀποκρινόμενος, ἀλλὰ προθυμοῦ εἰπεῖν.* E

ΑΛ. *Ἐγὼ μὲν οἶμαι φιλίαν τε λέγειν καὶ ὁμό-*

Διὰ τίνα δὲ τ.] Vulgo legebatur *αὐτὸς αὑτῷ ἕκαστος*, quod praeeunte Bekkero mutavi e Bodl. Vat. Ven. *Π.*

καὶ πήχεως] Bodl. Coisl. Ven. ΞΣ. Par. BCF. Vind. 2. *πήχεος* quam formam ne temere asperneris, conf. Buttm. Gr. Ampl. §. 51. ann. 4. p. 190. ed. secund.

D. *Τί δὲ περὶ σταθμοῦ*] *σταθμοὺς* Bodl. probante Herm.

αὕτη καὶ ἰδιώτῃ] Steph. *αὐτή.*

E. *φιλίαν τε λέγειν*] Par. F. *φιλίαν τε εἶναι λέγειν.* Schleiermacherus pro *λέγειν* scribi *εἶναι* volebat.

iunctum. Soph. Oed. Col. v. 942. ed. Brunk. *οὐδείς ποτ' αὐτοὺς κ. τ. λ.* i. e. *Ἀθηναίους*, quod latet in *πόλις*. Plat. Legg. XII. p. 933. E. *αὐτοῖς* post *δικαστήριον* infertur, perinde ac si iudices memorati sint, eodemque modo ibid. IX. p. 876. B. Verum satis exemplorum pro praesenti consilio.

περὶ σπιθαμῆς καὶ πήχεως] de palmo et cubito.

E. *Ἐγὼ μὲν οἶμαι φιλίαν τε λέγειν —*] Dura est Buttmanni interpretatio *οἶμαι λέγειν* idem fere esse atque mentis,

νοιαν, ἥνπερ πατήρ τε υἱὸν φιλῶν ὁμονοεῖ καὶ μήτηρ, καὶ ἀδελφὸς ἀδελφῷ, καὶ γυνὴ ἀνδρί.

Cap. XXII. ΣΩ. Οἴει ἂν οὖν, ὦ Ἀλκιβιάδη, ἄνδρα γυναικὶ περὶ ταλασιουργίας δύνασθαι ὁμονοεῖν, τὸν μὴ ἐπιστάμενον τῇ ἐπισταμένῃ;

ΑΛ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Οὐδέ γε δεῖ οὐδέν· γυναικεῖον γὰρ τοῦτό γε μάθημα.

ΑΛ. Ναί.

127 ΣΩ. Τί δέ; γυνὴ ἀνδρὶ περὶ ὁπλιτικῆς δύναιτ' ἂν ὁμονοεῖν μὴ μαθοῦσα;

ΑΛ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Ἀνδρεῖον γὰρ τοῦτό γε ἴσως αὖ φαίης ἂν εἶναι.

ΑΛ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Ἔστιν ἄρα τὰ μὲν γυναικεῖα, τὰ δὲ ἀνδρεῖα μαθήματα κατὰ τὸν σὸν λόγον.

ΑΛ. Πῶς δ' οὔ;

ΣΩ. Οὐκ ἄρα ἔν γε τούτοις ἐστὶν ὁμόνοια γυναιξὶ πρὸς ἄνδρας.

Cap. XXII. P. 127. *ἴσως αὖ φαίης ἂν εἶναι*] *αὖ* om. Stephan. cum Par. EF.

B. *ἧς ἔφαμεν ἐγγιγνομένης*] Bodl. Vat Ven. *Π. ἧς φαμὲν γιγνομένης*, syllaba prima praegresso *μὲν* absorpta, et *ἔφαμεν*, quod respicit ad superiora, minus recte in praesens commutato. Utrumque tamen Turr. probarunt.

quod in animo habeo ut dicam; dicere volo. Hoc enim ne sententiae quidem satis est consentaneum, nec Plato alibi sic loquutus est. Corrigas *σέ*. Nam ita hoc dicit Alcibiades: Puto equidem *significare te* amicitiam et consensionem etc. Ficinus vero pro *λέγειν* videtur *εἶναι* legisse, quod restitui olim volebat Schleiermacherus. Nec iniuria fortasse. Certe quidem Par. F. scriptum exhibet *τε εἶναι λέγειν*. Probabilius tamen censemus *τε* in *σὲ* esse commutandum.

P. 127. B. *Οὐδ' εὖ ἄρα ταύτῃ —*] Editiones omnes *Οὐδ' αὖ ἄρα*. Quod *εὖ* pro *αὖ* dedi, in eo etsi non habeo codices Platonis consentientes, tamen, quia locum bis ita scriptum habet Olympiodorus p. 189. et p. 195 ed. Creuzer., non temere egisse videor. Idem restituendum censuit Schleiermacher., a quo non multum dissentit Heusdius Specim. Crit. p. 113. *εὖ* post *ταύτῃ* in-

ΑΛ. Οὔ.

ΣΩ. Οὐδ' ἄρα φιλία, εἴπερ ἡ φιλία ὁμόνοια ἦν.

ΑΛ. Οὐ φαίνεται.

ΣΩ. Ἡι ἄρα αἱ γυναῖκες τὰ αὑτῶν πράττουσιν, οὐ φιλοῦνται ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν.

ΑΛ. Οὐκ ἔοικεν. B

ΣΩ. Οὐδ' ἄρα οἱ ἄνδρες ὑπὸ τῶν γυναικῶν, ᾗ τὰ αὑτῶν.

ΑΛ. Οὔ.

ΣΩ. Οὐδ' εὖ ἄρα ταύτῃ οἰκοῦνται αἱ πόλεις, ὅταν τὰ αὑτῶν ἕκαστοι πράττωσιν.

ΑΛ. Οἶμαι ἔγωγε, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Πῶς λέγεις, φιλίας μὴ παρούσης, ἧς ἔφαμεν ἐγγιγνομένης εὖ οἰκεῖσθαι τὰς πόλεις, ἄλλως δὲ οὔ;

ΑΛ. Ἀλλά μοι δοκεῖ καὶ κατὰ τοῦτο αὐτοῖς φιλία ἐγγίγνεσθαι, ὅτι τὰ αὑτῶν ἑκάτεροι πράττουσιν. C

ΣΩ. Οὐκ ἄρτι γε. νῦν δὲ πῶς αὖ λέγεις; ὁμο-

C. *νῦν δὲ πῶς αὖ λέγεις* —] Pro vulg. *ἐγγίγνεται* dedi quod suppeditarunt Bodl. Vat. Ven. *Π. γίγνεσθαι.* Praeterea *μὴ* vulgo post *ὁμονοίας* omissum praeeunte Bekkero inserui e Bodl. Vat. Ven. *Π.* et pr. E. Dein Bodl. Vat Ven. *Π γίγνεσθαι, ὧν οἱ μὲν ἴσασι, περὶ τούτων κ. τ. λ.* quod probavit Herm. Atqui agitur de concordia inde turbata, quod alii rem noverint, alii eandem ignorent.

serendum ratus. Buttmannus utri assentiendum esset incertus nihil mutavit. Winckelmannus autem ad Euthydem. p. 13. ex usu voc. *αὖ* excusationem vulgatae lectionis repetiit. Atqui istud ipsum *αὖ* hic non sufficit. Ceterum captiosa haec et arguta argumentatio, quae ad ludificandum superbum adolescentulum comparata est, legitur etiam Charmid. p. 161. E. *τί οὖν; ἦν δ' ἐγώ, δοκεῖ ἄν σοι πόλις εὖ οἰκεῖσθαι ὑπὸ τούτου, τοῦ νόμου τοῦ κελεύοντος τὸ ἑαυτοῦ ἱμάτιον ἕκαστον ὑφαίνειν καὶ πλύνειν καὶ — τῶν μὲν ἀλλοτρίων μὴ ἅπτεσθαι, τὰ δὲ ἑαυτοῦ ἕκαστον ἐργάζεσθαί τε καὶ πράττειν;*

Οἶμαι ἔγωγε, ὦ Σ.] Intell. *αὐτὰς εὖ οἰκεῖσθαι*, quae loquendi forma creberrima est.

C. *νῦν δὲ πῶς αὖ λέγεις* —] Ficinus: Nunc autem quo pacto rursus ais consensione adhibita amicitiam fieri? An potest circa haec consensus ex-

νοίας μὴ ἐγγιγνομένης φιλία ἐγγίγνεται; ἢ οἷόν τε ὁμόνοιαν γίγνεσθαι περὶ τούτων, ὧν οἱ μὲν ἴσασιν, οἱ δ' οὔ;

ΑΛ. Ἀδύνατον.

ΣΩ. Δίκαια δὲ πράττουσιν ἢ ἄδικα, όταν τὰ αὑτῶν ἕκαστοι πράττωσι;

ΑΛ. Δίκαια· πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. Τὰ δίκαια οὖν πραττόντων ἐν τῇ πόλει τῶν πολιτῶν φιλία οὐκ ἐγγίγνεται πρὸς ἀλλήλους;

ΑΛ. Ἀνάγκη αὖ μοι δοκεῖ εἶναι, ὦ Σώκρατες.

D ΣΩ. Τίνα οὖν ποτε λέγεις τὴν φιλίαν ἢ ὁμόνοιαν, περὶ ἧς δεῖ ἡμᾶς σοφούς τε εἶναι καὶ εὐβούλους, ἵνα ἀγαθοὶ ἄνδρες ὦμεν; οὐ γὰρ δύναμαι μαθεῖν, οὔθ' ἥτις, οὔτ' ἐν οἷστισι· τοτὲ μὲν γὰρ ἐν τοῖς αὐτοῖς φαίνεται ἐνοῦσα, τοτὲ δ' οὔ, ὡς ἐκ τοῦ σοῦ λόγου.

Cap. XXIII. D. *χαλεπὸν ἂν ἦν*] Steph. cum Par. EF. *χ. ἦν ἄν.*

E. *αὐτὸ αἰσθέσθαι*] Steph. cum Par. EF. *αἰσθάνεσθαι*, invitis reliquis libris omnibus. Dein *αἰσθόμενον* Bodl. Vat, Ven. *Π.* pro vulg. *αἰσθανόμενον* praebuerunt.

sistere, quorum ii quidem periti, ii vero imperiti sunt?

Cap. XXII. D. *οὐδ' αὐτὸς οἶδα ὅ τι λέγω*] Est haec formula consilii inopiam confitentis. De Rep. I. p. 334. B. *οὐκέτ' οἶδα ἔγωγε ὅ τι ἔλεγον.* Iam vero ad incitas redactus adolescens, qui ne id quidem viderit, quibus in rebus studium atque operam suam collocare debeat, eo usque procedit, ut turpissimam esse conditionem suam confiteatur. Quocirca eum Socrates cohortatur, ut ne de se desperet, sed potius sui curam gerat. Itaque deinceps demonstratur curam nostri non in rebus ad corpus pertinentibus cerni, sed referri ad animum, qui unus maxime hominis naturam atque dignitatem absolvat. Basilius Magn. T. II. p. 18. C. *ἄλλο ἐσμὲν ἡμεῖς αὐτοί, καὶ ἄλλο τὰ περὶ ἡμᾶς· ἡμεῖς μὲν οὖν ἐσμεν ἡ ψυχὴ καὶ ὁ νοῦς, ἡμέτερον δὲ τὸ σῶμα καὶ αἱ δι' αὐτοῦ αἰσθήσεις.* Copiose de hoc philosophorum Platonicorum placito exposuit Segsar. annot. ad Clement. Alex. Quis dives salv. p. 290 sqq. conf. Gataker. ad M. Antonin. VIII, 14. X, 38. Macrobius Saturn. I, 13. Ergo qui videtur, non ipse verus homo est; sed verus ille est, a quo regitur quod videtur. Cicero. Somn. Scip. c. 8. Nec enim tu is es, quem forma ista declarat; sed

Cap. XXIII. *ΑΛ.* Ἀλλὰ μὰ τοὺς θεούς, ὦ Σώκρατες, οὐδ' αὐτὸς οἶδα ὅ τι λέγω, κινδυνεύω δὲ καὶ πάλαι λεληθέναι ἐμαυτὸν αἴσχιστ' ἔχων.

ΣΩ. Ἀλλὰ χρὴ θαῤῥεῖν. εἰ μὲν γὰρ αὐτὸ ᾔσθου πεπονθὼς πεντηκονταετής, χαλεπὸν ἂν ἦν σοι ἐπιμεληθῆναι σαυτοῦ· νῦν δὲ ἣν ἔχεις ἡλικίαν, αὕτη ἐστίν, ἐν ᾗ δεῖ αὐτὸ αἰσθέσθαι. E

ΑΛ. Τί οὖν τὸν αἰσθόμενον χρὴ ποιεῖν, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Ἀποκρίνεσθαι τὰ ἐρωτώμενα, ὦ Ἀλκιβιάδη. καὶ ἐὰν τοῦτο ποιῇς, ἂν θεὸς ἐθέλῃ, εἴ τι δεῖ καὶ τῇ ἐμῇ μαντείᾳ πιστεύειν, σύ τε κἀγὼ βελτιόνως σχήσομεν.

ΑΛ. Ἔσται ταῦτα ἕνεκά γε τοῦ ἐμὲ ἀποκρίνεσθαι.

ΣΩ. Φέρε δή, τί ἔστι τὸ ἑαυτοῦ ἐπιμελεῖσθαι; —

βελτιόνως σχήσομεν] Vulg. βέλτιον σχ. Flor. d. a prim. manu et Coisl. βελτιόνως, probante etiam Bekkero. Forma apud Platonem passim oblitterata, sicuti copiosa exemplorum enumeratione demonstravimus ad Remp. I. p. 343. E.

mens cuiusque, is est quisque; non ea figura, quae digito demonstrari potest. Quem locum tractans Macrobius in Somn. Scip. II, 12. Plotinum narrat de hac re peculiarem librum composuisse, qui inscriptus fuerit: Quid animal, quid homo. Ceterum eandem sententiam habet etiam Stagirites Ethic. IX. 4, 3: τὸ νοοῦν ἕκαστος εἶναι δοκεῖ. Ibid. 8, 6. X. 7, 9. al.

E. Ἀποκρίνεσθαι τὰ ἐρωτώμενα] h. e. mecum porro communiter exquirere, quid sit illud, ad quod cura nostri maxime pertineat. Denuo enim adhortatur adolescentem, ut inchoatam disputationem persequatur, quippe quem suspicetur sermonis esse pertaesum. Schleiermach. tamen hanc responsionem perabsurdam et ineptam vocat, propterea quod Alcibiades iam antea bis significaverit plurimum sua interesse, ut ad bonam frugem se recipiat. Quocirca Socrati putat nunc statim indicandum fuisse, in quanam re cura nostri cernatur. Non assentior.

ἕνεκά γε τοῦ ἐμὲ ἀποκρίνεσθαι] h. e. si res ex eo tantum pendet, ut ego respondeam. Genus loquendi ad Remp. I. p. 329. B. illustravimus.

Φέρε δή; τί ἔστι —] Excerpsit Stobaeus Serm. p. 178. — μὴ πολλάκις, ne forte.

128 μὴ πολλάκις λάθωμεν οὐχ ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμενοι, οἰόμενοι δέ — καὶ πότε ἄρα αὐτὸ ποιεῖ ἄνθρωπος; ἆρ' ὅταν τῶν αὐτοῦ ἐπιμελῆται, τότε καὶ ἑαυτοῦ;

ΑΛ. Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ.

ΣΩ. Τί δαί; ποδῶν ἄνθρωπος πότε ἐπιμελεῖται; ἆρ' ὅταν ἐκείνων ἐπιμελῆται, ἅ ἐστι τῶν ποδῶν;

ΑΛ. Οὐ μανθάνω.

ΣΩ. Καλεῖς δέ τι χειρός; οἷον δακτύλιον ἔστιν ὅτου ἂν ἄλλου τῶν τοῦ ἀνθρώπου φαίης ἢ δακτύλου;

ΑΛ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ποδὸς ὑπόδημα τὸν αὐτὸν τρόπον;

B *ΑΛ.* Ναί.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν ὅταν ὑποδημάτων ἐπιμελώμεθα, τότε ποδῶν ἐπιμελούμεθα;

ΑΛ. Οὐ πάνυ μανθάνω, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Τί δέ, ὦ Ἀλκιβιάδη; ὀρθῶς ἐπιμελεῖσθαι καλεῖς τι ὁτουοῦν πράγματος;

ΑΛ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν ὅταν τίς τι βέλτιον ποιῇ, τότε ὀρθὴν λέγεις ἐπιμέλειαν;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Τίς οὖν τέχνη ὑποδήματα βελτίω ποιεῖ;

ΑΛ. Σκυτική.

P. 128. *αὐτὸ ποιεῖ*] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* pro vulg. *ποιεῖ αὐτό.*

Καλεῖς δέ τι χειρός] Bekker. e Vat. Ven. *Π.* dedit *χερός*, quod habet etiam Stobaeus. Nec tamen hanc formam Platoni obtrudendam censeo. Pro *δέ*, quod codd. praebuerunt, Steph. cum Par. E. *δὴ* scripsit.

B. *καλεῖς τι ὁτουοῦν πρ.*] *τι* om. Bodl. Vat. Ven. *Π.*

P. 128. *τὸν αὐτὸν τρόπον; ΑΛ. Ναί. ΣΩ. Ἆρ' οὖν —*] Apud Stobaeum T. I. p. 402. ed. Gaisford. locus legitur hunc in modum scriptus: *τὸν αὐτὸν τρόπον; Ναί. Καὶ ἱμάτια καὶ στρώματα τοῦ ἄλλου σώματος ὁμοίως; Ναί. Ἆρ' οὖν κ. τ. λ.* Quae si genuina sunt, id quod Buttm. censet, certo argumento possunt esse, codices nostros ex uno aliquo eoque perantiquo libro descriptos esse, in quo lacuna ista iam

ΣΩ. Σκυτικῇ ἄρα ὑποδημάτων ἐπιμελούμεθα;

ΑΛ. Ναί. C

ΣΩ. Ἦ καὶ ποδὸς σκυτικῇ; ἢ ἐκείνῃ, ᾗ πόδας βελτίους ποιοῦμεν;

ΑΛ. Ἐκείνῃ.

ΣΩ. Βελτίους δὲ πόδας οὐχ ᾗπερ καὶ τὸ ἄλλο σῶμα;

ΑΛ. Ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Αὕτη δ' οὐ γυμναστική;

ΑΛ. Μάλιστα.

ΣΩ. Γυμναστικῇ μὲν ἄρα ποδὸς ἐπιμελούμεθα, σκυτικῇ δὲ τῶν τοῦ ποδός;

ΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Καὶ γυμναστικῇ μὲν χειρῶν, δακτυλιογλυφίᾳ δὲ τῶν τῆς χειρός;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ γυμναστικῇ μὲν σώματος, ὑφαντικῇ δὲ καὶ ταῖς ἄλλαις τῶν τοῦ σώματος; D

ΑΛ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΣΩ. Ἄλλῃ μὲν ἄρα τέχνῃ αὐτοῦ ἑκάστου ἐπιμελούμεθα, ἄλλῃ δὲ τῶν αὐτοῦ.

ΑΛ. Φαίνεται.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα ὅταν τῶν ἑαυτοῦ ἐπιμελῇ, σαυτοῦ ἐπιμελεῖ.

ΑΛ. Οὐδαμῶς.

D. *Παντάπασι μὲν οὖν*] V. *μὲν οὖν* aberat, quod primus restituit Bekkerus e Bodl. Vat. Ven. *Π*.

τῶν ἑαυτοῦ ἐπιμελῇ] *ἑαυτοῦ* Bodl. Vat. Ven. *Π*. Flor. d. Stobaeus. In aliis est *τῶν αὐτοῦ*. Vulgo *τῶν σαυτοῦ*. v. ann. ad Alcib. II. p. 143. C. Hipp. mai. p. 291. B. Phaedon. p. 91. C. Protagor. p. 312. A. Vertas dein Ich. Ita etiam Hermann. scripsit.

exstitisset. Nec tamen certi quid de hac re decernam, praesertim quum iam in superioribus animadverterimus Stobaeum eas lectiones habere, quae ex interpolatione fluxisse videantur. Ceterum eam, quae sequitur, disputationem in compendium redegit Iamblich. Adhort. ad philos. p. 76 sq. ed. Kiessling.

D. *ἄλλῃ δὲ τῶν αὐτοῦ*] alia autem arte opus est ad curanda ea, quae ad illud pertinent.

ΣΩ. Οὐ γὰρ ἡ αὐτὴ τέχνη, ὡς ἔοικεν, ᾗ τις ἂν αὑτοῦ τε ἐπιμελοῖτο καὶ τῶν αὑτοῦ.

ΑΛ. Οὐ φαίνεται.

Cap. XXIV. ΣΩ. Φέρε δή, ποίᾳ ποτ' ἂν ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμεληθείημεν;

ΑΛ. Οὐκ ἔχω λέγειν.

E ΣΩ. Ἀλλὰ τοσόνδε γε ὡμολόγηται, ὅτι οὐχ ᾗ ἂν τῶν ἡμετέρων καὶ ὁτιοῦν βέλτιον ποιοῖμεν, ἀλλ' ᾗ ἡμᾶς αὐτούς;

ΑΛ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Ἦ οὖν ἔγνωμεν ἄν ποτε, τίς τέχνη ὑπόδημα βέλτιον ποιεῖ, μὴ εἰδότες ὑπόδημα;

ΑΛ. Ἀδύνατον.

ΣΩ. Οὐδέ γε τίς τέχνη δακτυλίους βελτίους ποιεῖ, ἀγνοοῦντες δακτύλιον.

ΑΛ. Ἀληθῆ.

ᾗ τις ἂν αὑτοῦ] Ita Faber correxit vulg. ἥ τις.
Cap. XXIV. Ἀλλὰ τοσόνδε γε ὡμ.] Sic Bodl. Vat. Ven. Π. Vind. 1. Stob. pro vulg. τοσοῦτον δέ γε ὡμ. Dein legebatur ποιῶμεν, quod mutavi de Struvii sententia.
E. Ἦ οὖν ἔγν.] εἰ οὖν cum Bodl. Vat. Ven. alii non pauci. Sic etiam p. 130. A. ubi εἰ item ineptum.

Cap. XXIV. E. ᾗ ἂν τῶν ἡμετέρων — βέλτιον ποιοῖμεν] Optativum vel sine libris restituendum esse Struvius perspexit, qui hoc etiam Buttmanno persuasit. Sensus est enim: qua melius reddere possimus. Coniunctivo servato vertendum: quacunque melius reddamus; quod a nexu sententiarum abhorret.

P. 129. ῥᾴδιον τυγχάνει τὸ γνῶναι] Ne quis ὂν addendum opinetur, v. Protagor. p. 313. E. Phaedr. p. 230. A. Reip. II. p. 369. B. Gorg. p. 502. B. Phaedon. p. 38. A. al. coll. Erfurdt. ad Sophocl. Antig. 483. Lobeck. ad Phrynich. p. 277. Scholiastes ad h. l. affert versiculos: Τὸ γνῶθι σαυτὸν ἐν λόγοις οὐδὲν μέγα, Ἔργῳ δὲ μόνος τοῦτ' ἐπίσταται θεός. de quibus v. Meineck. Menandri Reliquiae p. 576. Ceterum Socrates hanc quaestionem in medio reliquit illud potius ostensurus, ad quamnam nostri partem haec cognitio sui pertineat. In quo equidem non video quid iure possit reprehendi.

ὁ τοῦτο ἀναθεὶς] Schol. τὸ γνῶθι σαυτόν Χίλων ὁ Λακεδαιμόνιος ἀνέθηκεν. οἱ δέ φασιν ὅτι Φημονόη ἡ προφῆτις.

B. εὑρεθείη αὐτὸ τὸ αὐτό;] Ex iis, quae deinceps disseruntur, perspicuum est cogitari oportere de ipsa natura humana, quae non extrinsecus pendeat, sed per se sibi constet.

ΣΩ. Τί δέ; τίς τέχνη βελτίω ποιεῖ αὐτόν, ἆρ' ἄν ποτε γνοῖμεν, ἀγνοοῦντες τί ποτ' ἐσμὲν αὐτοί;

ΑΛ. Ἀδύνατον. 129

ΣΩ. Πότερον οὖν δὴ ῥᾴδιον τυγχάνει τὸ γνῶναι ἑαυτόν, καί τις ἦν φαῦλος ὁ τοῦτο ἀναθεὶς εἰς τὸν ἐν Πυθοῖ νεών, ἢ χαλεπόν τι καὶ οὐχὶ παντός;

ΑΛ. Ἐμοὶ μέν, ὦ Σώκρατες, πολλάκις μὲν ἔδοξε παντὸς εἶναι, πολλάκις δὲ παγχάλεπον.

ΣΩ. Ἀλλ' ὦ Ἀλκιβιάδη, εἴτε ῥᾴδιον εἴτε μή ἐστιν, ὅμως γε ἡμῖν ὧδ' ἔχει· γνόντες μὲν αὐτὸ τάχ' ἂν γνοῖμεν τὴν ἐπιμέλειαν ἡμῶν αὐτῶν, ἀγνοοῦντες δὲ οὐκ ἄν ποτε.

ΑΛ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Φέρε δή, τίν' ἂν τρόπον εὑρεθείη αὐτὸ B
τὸ αὐτό; οὕτω μὲν γὰρ ἂν τάχ' εὕροιμεν, τί ποτ'

Τί δέ; τίς τέχνη] Steph. cum Par. E. *τίς γε τ.*

P. 129. *Πότερον οὖν δὴ ῥ. τυγχάνει*] Vett. editt. *Πότερον ἂν οὖν ῥᾴδιον τυγχάνοι:* Secuti sumus cum Bekkero Bodl. Vat. Ven. *Π.* Vind. 1. 9.

B. *αὐτὸ τὸ αὐτό*] *αὐτὸ ταὐτό* Bodl. Vat. Ven. *Π.*

Etenim infra p. 130. D. *Ὃ ἄρτι οὕτω πως ἐῤῥήθη, ὅτι πρῶτον σκεπτέον εἴη αὐτὸ τὸ αὐτό· νῦν δὲ ἀντὶ τοῦ αὐτοῦ αὐτὸ ἕκαστον ἐσκέμμεθα ὅ τί ἐστι, καὶ ἴσως ἐξαρκέσει· οὐ γάρ που κυριώτερόν γε οὐδὲν ἂν ἡμῶν αὐτῶν φήσαιμεν ἢ τὴν ψυχήν,* ubi *ἡμῶν αὐτῶν* apparet significare ipsos singulos. Quocirca Socrates nunc ostendit ipsum animum per se (die Seele an sich, die Selbstheit des Geistes) esse considerandum, quod dicunt in abstracto; postea tamen ubi rem singulorum commemoratione patefecit, generali quaestione ad specialem deducta, in eo acquiescendum statuit, ut animum esse ipsum hominem exinde intelligatur. Itaque sensus loci profecto perspicuus est. Sed haeremus in dictione *αὐτὸ τὸ αὐτό*, quoniam Plato alibi generalem rerum vim naturamque significaturus aliis utitur formulis, de quibus ad Parmen. p. 128. E. explicabimus. Codd. optimi: *αὐτὸ ταὐτό.* Stobaeus *αὐτὸ τοῦτο*, infra tamen p. 130. D. *αὐτὸ τὸ αὐτὸ* tenens. Refingere possis: *αὐτὸ καθ' αὑτό.* et infra: *σκεπτέον ἂν εἴη αὐτὸ καθ' αὑτό· νῦν δὲ ἀντὶ τοῦ αὐτοῦ καθ' αὑτὸ ἕκαστον ἐσκέμμεθα.* Nimirum germana lectio fortasse ab iis temerata est, qui quid *καθ' αὑτὸ* denotaret, dilucidius explanare vellent. Verum tamen quum ex Olympiodoro p. 209 sqq. appareat iam Proclum, Damascium aliosque *αὐτὸ τὸ αὐτὸ* legisse, vereor, ne admissa illa corre-

ἐσμὲν αὐτοί, τούτου δὲ ἔτι ὄντες ἐν ἀγνοίᾳ ἀδύνατοί που.

ΑΛ. Ὀρθῶς λέγεις.

ΣΩ. Ἔχε οὖν πρὸς Διός. τῷ διαλέγει σὺ νῦν; ἄλλῳ τῳ ἢ ἐμοί;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἐγὼ σοί;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Σωκράτης ἄρ' ἐστὶν ὁ διαλεγόμενος;

ΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἀλκιβιάδης δὲ ὁ ἀκούων;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν λόγῳ διαλέγεται ὁ Σωκράτης;

C *ΑΛ.* Τί μήν;

ΣΩ. Τὸ δὲ διαλέγεσθαι καὶ τὸ λόγῳ χρῆσθαι ταὐτόν που καλεῖς.

ΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ὁ δὲ χρώμενος καὶ ᾧ χρῆται οὐκ ἄλλο;

ΑΛ. Πῶς λέγεις;

τούτου δὲ ἔτι ὄντες ἐν ἀγν.] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* Vind. 2. 9. Flor. a. b. et ex em. Par. BC. Male vulgo erat ὄντος. Dein Steph. cum solis Par. EF. Flor. d. ἀδύνατον.

ἄλλῳ τῳ ἢ ἐμοί;] V. ἄλλῳ τινί. Plurimi codd. ἄλλο τι ἢ ἐμοί; quod recepit Bekker. Ita ut more suo expunxerit ἢ praeter librorum fidem et auctoritatem. conf. supra p. 116. D. Gorg. p. 455. B. p. 481. C. p. 496. D. p. 502. C. Lysid. p. 222. D. Phaedon. p. 70. C. p. 79. A. p. 106. A. E. Menon. p. 87. D. p. 83. B. p. 82. D. Euthyphr. p. 15. C. ibique annot. Dedi autem nunc cum Buttmanno ἄλλῳ τῳ pro vulg. ἄλλο τι, Stobaeum secutus, id quod sequentibus confirmatur.

ctione scriptori aliquid obtrudamus, quod non sit ab ipso profectum. Itaque τὸ αὐτὸ putamus pronomini αὐτὸ per appositionem esse adiectum, ut significetur id, quod sibi semper constat eoque ab individuis vicissitudini perpetuae obnoxiis distinguitur. Quod autem haec loquendi forma nusquam alibi apud Platonem reperitur, hoc certe nihil facit ad labefactandam libri fidem et auctoritatem. Quidni enim scriptori licuerit etiam alia subinde dictione uti? Huc accedit, quod ille quo tempore hunc librum scripsit nec idearum doctrinam habuit perfectam et elaboratam, nec inventas eas voces ac loqnutiones, quibus postea in illustrandis placitis suis usus est. Ob

ΣΩ. Ὥσπερ σκυτοτόμος τέμνει που τομεῖ καὶ σμίλῃ καὶ ἄλλοις ὀργάνοις.

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἄλλο μὲν ὁ τέμνων καὶ χρώμενος, ἄλλο δὲ οἷς ὁ τέμνων χρῆται;

ΑΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. Ἆρ' οὖν οὕτω καὶ οἷς ὁ κιθαριστὴς κιθαρίζει καὶ αὐτὸς ὁ κιθαριστὴς ἄλλο ἂν εἴη;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Τοῦτο τοίνυν ἀρτίως ἠρώτων, εἰ ὁ χρώμενος καὶ ᾧ χρῆται ἀεὶ δοκεῖ ἕτερον εἶναι. D

ΑΛ. Δοκεῖ.

ΣΩ. Τί οὖν φῶμεν τὸν σκυτοτόμον; τέμνειν ὀργάνοις μόνον, ἢ καὶ χερσί;

ΑΛ. Καὶ χερσί.

ΣΩ. Χρῆται ἄρα καὶ ταύταις;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Ἦ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς χρώμενος σκυτοτομεῖ;

C. *καὶ τῷ λόγῳ χρῆσθαι*] Sic Bodl. Coisl. Ven. ΞΣ. Par. BCEF. Vind. 1. 2. 9. Flor. a. c. Vett. editt. *καὶ τῷ λ. χρ.*

ὁ τέμνων καὶ χρώμενος] V. *καὶ ὁ χρώμενος*. Delevi articulum auctoritate Stobaei, usu postulante. Deinde codd. fere omnes cum vett. editt. *οἷς τέμνων χρ.* Sed recte hic articulum servat. Ven. Ξ. Vind. 1. 9. Paullo ante Stephan. cum uno Par. E. vitiose *τομῇ*.

D. *εἰ ὁ χρώμενος καὶ ᾧ χρ.*] V. *χρώμενός τε καὶ ᾧ χρ.* Sed *τε* om. Bodl. Vat. Ven. *Π*.

Τί οὖν φῶμεν] Pro *οὖν* solus Par. E. cum ed. Steph. *αὖ*.

oculos habuit hunc locum Iulianus Orat. VI. p. 183. ed. Spanh.

C. *τομεῖ καὶ σμίλῃ*] Sic ex Polluce X. 141. et plurimis libris mss. loco vulgati *τομῇ* repositum. Schol. et Olympiodorus: *Σμίλη ἐστὶν ἡ ἰσόπλευρον ἔχουσα τὴν βάσιν, τομεὺς δὲ ὁ κυκλικήν.* v. Schneider. ad Xenoph. Hipp. II, 3. Iacobs. ad Anthol. T. VII. p. 363. VIII. p. 161 sq.

Οὐκοῦν ἄλλο μὲν ὁ τέμνων καὶ χρώμενος] Quia *ὁ τέμνων καὶ χρώμενος* est unus idemque, recte Buttmannus articulum vulgo ante *χρώμενος* iteratum Stobaei auctoritate delevit; ante alterum *τέμνων* autem prudenter servavit.

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Τὸν δὲ χρώμενον καὶ οἷς χρῆται ἕτερα ὁμολογοῦμεν;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Ἕτερον ἄρα σκυτοτόμος καὶ κιθαριστὴς

E χειρῶν καὶ ὀφθαλμῶν, οἷς ἐργάζονται.

ΑΛ. Φαίνεται.

Cap. XXV. *ΣΩ.* Οὐκοῦν καὶ παντὶ τῷ σώματι χρῆται ἄνθρωπος;

ΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἕτερον δ' ἦν τό τε χρώμενον καὶ ᾧ χρῆται;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Ἕτερον ἄρα ὁ ἄνθρωπός ἐστι τοῦ σώματος τοῦ ἑαυτοῦ;

ΑΛ. Ἔοικε.

ΣΩ. Τί ποτ' οὖν ὁ ἄνθρωπος;

ΑΛ. Οὐκ ἔχω λέγειν.

ΣΩ. Ἔχεις μὲν οὖν, ὅτι γε τὸ τῷ σώματι χρώμενον.

ΑΛ. Ναί.

130 *ΣΩ.* Ἦ οὖν ἄλλο τι χρῆται αὐτῷ ἢ ἡ ψυχή;

ΑΛ. Οὐκ ἄλλο.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἄρχουσα;

ΑΛ. Ναί.

Cap. XXV. E. *Ἕτερον δ' ἦν*] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* Stob. Vulgo erat δὴ pro δ' ἦν.

Ἕτερον ἄρα ὁ ἄνθρωπος] Bodl. Vat. Ven. *Π.* articulo omisso ἄνθρωπος, ut paullo post. Bekkerus dedit ἅνθρωπος. Mox Stob. τί ποτ' οὖν ἐστὶν ἄνθρωπος.

P. 130. *ἢ ἡ ψυχή;*] Sic Vat. Ven. *Π.* Vind. 1. et corr. Coisl. pro vulg. ἢ ψυχή, quod cum Bodl. servavit Herm.

ἢ ξυναμφότερον] Sic Bodl. Coisl. Vat. Ven. *ΞΠΣ.* Par.

Cap. XXV. E. *Ἕτερον ἄρα ὁ ἄνθρωπός ἐστι*] Etsi ἄνθρωπος de universo genere usurpatum et potest recte carere articulo et in superioribus fere ubique caret, tamen non casu sed ratione fieri arbitror, quod hoc loco ὁ ἄνθρωπος vel ἅνθρωπος scribitur. Quum enim ὁ ἄνθρωπος et τὸ σῶμα nunc inter se opponantur, ipsa oppositionis ratio atque gravitas articulum postulavit. Buttm. tamen eum et hic et in proximis abiecit, uni fere Stobaeo obsecutus.

ΣΩ. Καὶ μὴν τόδε γε οἶμαι οὐδένα ἂν ἄλλως οἰηθῆναι.

ΑΛ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. Μὴ οὐ τριῶν ἕν γέ τι εἶναι τὸν ἄνθρωπον.

ΑΛ. Τίνων;

ΣΩ. Ψυχήν, ἢ σῶμα, ἢ ξυναμφότερον τὸ ὅλον τοῦτο.

ΑΛ. Τί μήν;

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν αὐτό γε τὸ τοῦ σώματος ἄρχον ὡμολογήσαμεν ἄνθρωπον εἶναι;

ΑΛ. Ὡμολογήσαμεν.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν σῶμα αὐτὸ αὑτοῦ ἄρχει; B

ΑΛ. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Ἄρχεσθαι γὰρ αὐτὸ εἴπομεν.

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκ ἂν δὴ τοῦτό γε εἴη, ὃ ζητοῦμεν.

ΑΛ. Οὐκ ἔοικεν.

ΣΩ. Ἀλλ' ἄρα τὸ ξυναμφότερον τοῦ σώματος ἄρχει, καὶ ἔστι δὴ τοῦτο ἄνθρωπος;

ΑΛ. Ἴσως δῆτα.

ΣΩ. Πάντων γε ἥκιστα· μὴ γὰρ συνάρχοντος τοῦ ἑτέρου οὐδεμία που μηχανὴ τὸ ξυναμφότερον ἄρχειν.

ΑΛ. Ὀρθῶς.

B. Vind. 1. 2. 9. Flor. a. b. c. d. Vulgo erat *ἢ καὶ ξυναμφ.*

B. *Ἆρ' οὖν σῶμα αὐτὸ αὑτοῦ ἄρχει;*] Ante haec verba vett. editt. inserunt: *Τίς οὖν ὁ ἄνθρωπος;* quae et ipsa Socrati attribuunt. Sed deest hoc additamentum in Bodl. Vat. et Ven. *Π.* Itaque delevi, praesertim quum iam per se habeat aliquid offensionis. Expunxerunt etiam Bekker. et Astius.

μὴ γὰρ συνάρχοντος] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* Stob. Vett. editt. *μὴ γὰρ οὖν ἄρχοντος.*

Ἔχεις μὲν οὖν] h. e. immo, immo vero habes. v. ad Criton. p. 44. B.

P. 130. *ἢ ξυναμφότερον τὸ ὅλον τοῦτο*] Hoc *τὸ ὅλον τοῦτο* ad *ξυναμφότερον* per appositionem quum accesserit, non opus est ex Ficino corrigere: *ἢ καὶ ἐξ ἀμφοτέρων τὸ ὅλον τοῦτο*, quae olim Schleiermacheri sententia fuit. Quanquam ea hoc habet commendationis, quod ita praeparatur quasi vox *ξυναμφότερον*, qua mox utitur Socrates.

C ΣΩ. Ἐπειδὴ δὲ οὔτε τὸ σῶμα οὔτε τὸ ξυναμφότερόν ἐστιν ἄνθρωπος, λείπεται, οἶμαι, ἢ μηδὲν αὐτὸ εἶναι, ἢ εἴπερ τί ἐστι, μηδὲν ἄλλο τὸν ἄνθρωπον συμβαίνειν ἢ ψυχήν.

ΑΛ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

ΣΩ. Ἔτι οὖν τι σαφέστερον δεῖ ἀποδειχθῆναί σοι, ὅτι ἡ ψυχή ἐστιν ἄνθρωπος;

ΑΛ. Μὰ Δία, ἀλλ' ἱκανῶς μοι δοκεῖ ἔχειν.

ΣΩ. Εἰ δέ γε μὴ ἀκριβῶς, ἀλλὰ καὶ μετρίως, ἐξαρκεῖ ἡμῖν· ἀκριβῶς μὲν γὰρ τότε εἰσόμεθα, ὅταν
D εὕρωμεν ὃ νῦν δὴ παρήλθομεν διὰ τὸ πολλῆς εἶναι σκέψεως.

ΑΛ. Τί τοῦτο;

ΣΩ. Ὃ ἄρτι οὕτω πως ἐῤῥήθη, ὅτι πρῶτον σκεπτέον εἴη αὐτὸ τὸ αὐτό· νῦν δὲ ἀντὶ τοῦ αὐτοῦ αὐτὸ ἕκαστον ἐσκέμμεθα ὅ τι ἐστί, καὶ ἴσως ἐξαρκέσει· οὐ γάρ που κυριώτερόν γε οὐδὲν ἂν ἡμῶν αὐτῶν φήσαιμεν ἢ τὴν ψυχήν.

C. *Ἐπειδὴ δὲ οὔτε τὸ σῶμα*] τὸ om. Bodl. Vat. Ven. *Π.* Iidem mox om. ἢ ante μηδέν. Neutrum probandum videbitur sententia loci accuratius perpensa. Articulum ante σῶμα requirit vel ratio oppositionis.

Ἔτι οὖν τι σαφέστερον] Vulgo τι aberat, quod restitutum e Bodl. Vat. Ven. *Π.* Vind. 1. 9. Flor. a. b.

ἀλλὰ καὶ μετρίως] Desunt haec verba in Bodl. Vat. Ven. *Π.* Nec tamen glossematis habent speciem. Non viderunt boni critici καὶ ante μετρίως in degradatione positum significare sed

C. *ἢ μηδὲν αὐτὸ εἶναι*] Pro αὐτὸ facile quis suspicetur αὐτὸν reponendum esse. Quod cave verum putes. Refertur enim αὐτὸ ad τὸ ἄνθρωπον εἶναι. Hermannus verba μηδὲν αὐτὸ εἶναι ἢ εἴπερ τί ἐστι uncis seclusit ut ineptissimum interpretamentum. Quomodo enim, inquit, corpore et τῷ συναμφοτέρῳ demtis nihil restet, postquam dictum est modo ψυχὴν ἢ σῶμα ἢ συναμφότερον esse hominem? Atqui sententia haec est: Quum nec corpus nec corpus cum animo in *unum coniunctum* hominem efficiat, relinquitur, opinor, aut nihil esse illud, quod *homo* vocatur, aut, si homo aliquid est, nihil aliud ipsum esse consequi quam *animum* eumque *solum*, quippe quo uno hominis natura absolvatur.

μηδὲν ἄλλο τὸν ἄνθρωπον συμβαίνειν] V. ad Gorg. p. 479. C.

D. *νῦν δὲ ἀντὶ τοῦ αὐτοῦ αὐτὸ ἕκαστον —*] Sen-

ΑΛ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Οὐκοῦν καλῶς ἔχει οὕτω νομίζειν ἐμὲ καὶ σὲ προσομιλεῖν ἀλλήλοις τοῖς λόγοις χρωμένους τῇ ψυχῇ πρὸς τὴν ψυχήν;

ΑΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Τοῦτ' ἄρ' ἦν, ὃ καὶ ὀλίγῳ ἔμπροσθεν E
εἴπομεν, ὅτι Σωκράτης Ἀλκιβιάδῃ διαλέγεται λόγῳ χρώμενος, οὐ πρὸς τὸ σὸν πρόσωπον, ὡς ἔοικεν, ἀλλὰ πρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην ποιούμενος τοὺς λόγους· τοῦτο δ' ἐστὶν ἡ ψυχή.

ΑΛ. Ἔμοιγε δοκεῖ.

Cap. XXVI. *ΣΩ.* Ψυχὴν ἄρα ἡμᾶς κελεύει γνωρίσαι ὁ ἐπιτάττων γνῶναι ἑαυτόν.

ΑΛ. Ἔοικεν. 131

ΣΩ. Ὅστις ἄρα τῶν τοῦ σώματός τι γιγνώσκει, τὰ αὑτοῦ, ἀλλ' οὐχ αὑτὸν ἔγνωκεν.

ΑΛ. Οὕτως.

vel (tantum) mediocriter. Iniuria igitur Herm. haec verba delevit.

D. *αὐτὸ ἕκαστον*] Libri *αὐτὸν* habent cum Ald. Bas. 1. 2. Pro vulg. *νῦν δὴ* ex codd. Bodl. Vat. Ven. *Π*. Vind. 1. Flor. d. Stobaeo emendatum.

E. *ὀλίγῳ ἔμπροσθεν*] V. *ὀλίγον*, invitis codd.

οὐ πρὸς τὸ σὸν πρ.] *τὸν* Steph., quod habet Ven. *Π*. a pr. m.

Cap. XXVI. P. 131. *τῶν τοῦ σώματός τι γιγνώσκει*] *τι* e Stobaeo addidi praeeunte Bekkero. Possis etiam e Flor. d.

tentia haec esse debet: Nunc autem quum ipsa eius vis et natura per se consideranda esset, spectavimus potius quid unusquisque esset, ideoque singulorum usi sumus contemplatione. Itaque manifestum putamus falsam esse codicum scripturam *αὐτὸν ἕκαστον*, quam bene correxit Stephanus. Sed istud *ἀντὶ τοῦ αὐτοῦ αὐτὸ* quomodo emendandum sit, ambigere licet. Schleiermach. scribendum censet *ἀντὶ αὐτοῦ τοῦ αὐτοῦ αὐτὸ ἕκ.* Quod amplecteremur, si *αὐτὸ ἕκαστον* per ipsam verborum sententiam connecti posset. Nunc *ἕκαστον* est singulos. Quocirca corrigendum putamus aut *ἀντὶ τοῦ αὐτοῦ καθ' αὑτό*, aut *ἀντὶ αὐτοῦ τοῦ αὐτοῦ ἕκαστον ἐσκέμμεθα*; ex quibus praestat posterius. In proximis pro vulgari librorum lectione *τῇ ψυχῇ πρὸς τὴν ψυχήν* Dobraeus Adversar. T. I. P. I. p. 156. scribendum censet: *τὴν ψυχὴν πρὸς τ. ψ.* quod non placet.

Cap. XXVI. P. 131. *τῶν τοῦ σώματός τι γιγνώσκει*] *Τὰ τοῦ σώματος* quia nota pe-

ΣΩ. Οὐδεὶς ἄρα τῶν ἰατρῶν ἑαυτὸν γιγνώσκει, καθ' ὅσον ἰατρός, οὐδὲ τῶν παιδοτριβῶν, καθ' ὅσον παιδοτρίβης.

ΑΛ. Οὐκ ἔοικε.

ΣΩ. Πολλοῦ ἄρα δέουσιν οἱ γεωργοὶ καὶ οἱ ἄλλοι δημιουργοὶ γιγνώσκειν ἑαυτούς. οὐδὲ γὰρ τὰ ἑαυτῶν οὗτοί γε, ὡς ἔοικεν, ἀλλ' ἔτι ποῤῥωτέρω τῶν ἑαυτῶν κατά γε τὰς τέχνας, ἃς ἔχουσι· τὰ γὰρ
B τοῦ σώματος γιγνώσκουσιν, οἷς τοῦτο θεραπεύεται.

ΑΛ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Εἰ ἄρα σωφροσύνη ἐστὶ τὸ ἑαυτὸν γιγνώσκειν, οὐδεὶς τούτων σώφρων κατὰ τὴν τέχνην.

ΑΛ. Οὔ μοι δοκεῖ.

ΣΩ. Διὰ ταῦτα δὴ καὶ βάναυσοι αὗται αἱ τέχναι δοκοῦσιν εἶναι καὶ οὐκ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ μαθήματα.

ΑΛ. Πάνυ μεν οὖν.

refingere: *ὅςτις ἄρα τι τῶν τοῦ σώματος γιγνώσκει.* Ven. Ξ. habet *τὰ τοῦ σώματος γ.* In Coisl. est a rec. m. *τῶν τι τῶν.*

ὡς ἔοικεν, ἀλλ' ἔτι π.] Stob. post *ἔοικεν* addit *γιγνώσκουσιν.*

riphrasi et ipsum corpus denotant et res ad corpus pertinentes, hoc loco apte sane commemorata sunt, propterea quod Socrates deinceps demonstraturus est nec medicos, qui corporis tantum notitiam habeant, nec opifices, qui res ad corpus pertinentes noverint, sui cognitionem habere. Utrumque igitur illo *τὰ τοῦ σώματος* significatur. Itaque non accedimus sententiae Schleiermacheri, qui aut *τῶν* delendum esse aut more Platonis *ὅςτις ἄρα τὸ σῶμα ἢ τῶν τοῦ σώματός τι γ.* requiri iudicavit. Posterius enim revera in illa formula inesse videtur.

οὐδὲ τῶν παιδοτριβῶν] Medici et paedotribae, quoniam corporis valetudinem utrique curabant, ita quidem, ut illi victus rationem, hi exercitiorum genera praescriberent, mirandum non est quod saepenumero una commemorantur, veluti Protagor. p. 313. D. Criton. p. 47. B. ubi v. annot. De munere *τῶν παιδοτριβῶν* disputavit Perizonius ad Ael. V. H. II, 6. nuper Krause Agonist. I. p. 219 sqq.

ἀλλ' ἔτι ποῤῥωτέρω —] Recte Buttmannus censet adverbium negligentius adiectum esse pro *τὰ ποῤῥωτέρω γιγνώσκουσι.* Sic etiam paullo post: *ἀλλ' ἔτι ποῤῥωτέρω τῶν ἑαυτοῦ.* Atque alibi etiam hanc loquendi formam nos legere meminimus.

B. *Εἰ ἄρα σωφροσύνη ἐστὶ —*] Hanc notionem vo-

ΣΩ. Οὐκοῦν πάλιν ὅςτις αὖ σῶμα θεραπεύει, τὰ ἑαυτοῦ, ἀλλ' οὐχ ἑαυτὸν θεραπεύει;

ΑΛ. Κινδυνεύει.

ΣΩ. Ὅςτις δέ γε τὰ χρήματα, οὔθ' ἑαυτὸν οὔτε τὰ ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἔτι ποῤῥωτέρω τῶν ἑαυτοῦ. C

ΑΛ. Ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Οὐ τὰ αὑτοῦ ἄρ' ἔτι πράττει ὁ χρηματιστής.

ΑΛ. Ὀρθῶς.

ΣΩ. Εἰ ἄρα τις γέγονεν ἐραστὴς τοῦ Ἀλκιβιάδου σώματος, οὐκ Ἀλκιβιάδου ἠράσθη, ἀλλά τινος τῶν Ἀλκιβιάδου.

ΑΛ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Ὅςτις δέ σου τῆς ψυχῆς ἐρᾷ;

ΑΛ. Ἀνάγκη φαίνεται ἐκ τοῦ λόγου.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὁ μὲν τοῦ σώματός σου ἐρῶν, ἐπειδὴ λήγει ἀνθοῦν, ἀπιὼν οἴχεται;

B. τὰ ἑαυτοῦ, ἀλλ' οὐχ ἑαυτὸν] V. τὸ ἑαυτοῦ, quod e Bodl. Vat. Ven. *Π.* mutatum.

C. οὐκ Ἀλκιβιάδου ἠράσθη] Voc. ἄρα vulgo ante ἠράσθη interpositum om. Bodl. Vat. Ven. *Π.*

cabulo attribuit etiam Charmid. p. 164. D sqq., de quo loco in praefatione ad eum librum pluribus disputavimus.

Οὐκοῦν πάλιν ὅςτις αὖ σῶμα θεραπεύει] Antea de cognitione loquebatur; nunc ad cultum animi progreditur. Ex quo habet explicationem istud *πάλιν αὖ*. Apparet autem, hoc ubi tenetur, argumentationem recte atque ordine procedere, nec quidquam ad eius perspicuitatem desiderari.

C. *ΣΩ. Ὅςτις δέ σου τῆς ψυχῆς ἐρᾷ*] Ita Bekkerus scripsit. Intelligendum est enim *οὗτος σοῦ ἐρᾷ*. Buttmannus duce Ficino dedit: *Ὅ τις δὲ σοῦ, τῆς ψυχῆς ἐρᾷ;*

ἐπειδὴ λήγει ἀνθοῦν, ἀπιὼν οἴχεται;] Heusdius comparat Plat. Sympos. p. 183. E. *ἅμα γὰρ τῷ τοῦ σώματος ἄνθει λήγοντι, οὗπερ ἤρα, οἴχεται ἀποπτάμενος, πολλοὺς λόγους καὶ ὑποσχέσεις καταισχύνας· ὁ δὲ τοῦ ἤθους χρηστοῦ ὄντος ἐραστὴς διὰ βίου μένει, ἅτε μονίμῳ συντακείς.* Xenoph. Symp. VIII, 14. *ἢν δὲ καὶ ἀμφότερα στέρξωσι, τὸ μὲν τῆς ὥρας ἄνθος ταχὺ δήπου παρακμάζει· ἀπολείποντος δὲ τούτου ἀνάγκη καὶ τὴν φιλίαν συναπομαραίνεσθαι· ἡ δὲ ψυχὴ ὅσονπερ ἂν ἴῃ ἐπὶ τὸ φρονιμώτερον, καὶ ἀξιεραστοτέρα γίγνεται.* Totus autem hic locus ostendit Socratis erga Alcibiadem amorem talem fuisse, quem inimicorum columniae et criminationes temere exagitaverint.

ΑΛ. Φαίνεται.

D *ΣΩ.* Ὁ δέ γε τῆς ψυχῆς ἐρῶν οὐκ ἄπεισιν, ἕως ἂν ἐπὶ τὸ βέλτιον ἴῃ;

ΑΛ. Εἰκός γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐγώ εἰμι ὁ οὐκ ἀπιών, ἀλλὰ παραμένων, λήγοντος τοῦ σώματος, τῶν ἄλλων ἀπεληλυθότων.

ΑΛ. Εὖ γε ποιῶν, ὦ Σώκρατες· καὶ μηδὲ ἀπέλθοις.

ΣΩ. Προθυμοῦ τοίνυν ὅ τι κάλλιστος εἶναι.

ΑΛ. Ἀλλὰ προθυμήσομαι.

Cap. XXVII. *ΣΩ.* Ὡς οὕτω γέ σοι ἔχει· οὔτ'
E ἐγένετο, ὡς ἔοικεν, Ἀλκιβιάδῃ τῷ Κλεινίου ἐραστὴς οὔτ' ἔστιν ἀλλ' ἢ εἷς μόνος, καὶ οὗτος ἀγαπητός, Σωκράτης ὁ Σωφρονίσκου καὶ Φαιναρέτης.

ΑΛ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἔφησθα σμικρὸν φθῆναί με προςελθόντα σοι, ἐπεὶ πρότερος ἄν μοι προςελθεῖν, βουλόμενος πυθέσθαι, διότι μόνος οὐκ ἀπέρχομαι;

D. *ἐπὶ τὸ βέλτιον ἴῃ*] Ald. Bas. 1. 2. *εἴη*. Steph. *ἴῃς*. Verum suppeditarunt libri manu scripti.

καὶ μηδὲ ἀπέλθοις.] V. *ἀπέλθῃς*. Optativum praebuerunt Bodl. Vat. Ven. *ΞΣ*. Par. BC. Vind. 1. 2. Flor. a. b. i. o. Pro *μηδὲ* habent *μὴ* Bodl. Vat. Ven. *Π*. Flor. a. o. Nobis *μηδὲ* videtur praestabilius. vid. interpr.

D. *ἕως ἂν ἐπὶ τὸ βέλτιον ἴῃ;*] quamdiu honestum sequitur: sc. *ἡ ψυχή*. Frustra Stephan. correxit *ἴῃς*.

καὶ μηδὲ ἀπέλθοις] In his *μηδὲ* est auch nicht, ut saepe. Recte locum interpretatur Buttmannus: und möchtest du auch nicht wieder weggehen! Noli igitur *μὴ* amplecti.

Cap. XXVII. E. *Σωκράτης ὁ Σωφρ. κ. Φαν.*] „Facete! Ego, o Alcibiades, nobilior quodammodo evado, quia sum tuus amator unicus; et tum gloriari dubites aliquem esse, qui te amet.“ *Nürnberger*. „Lepide utitur dictione Homerica de filio unico Iliad. II, 365. de Telemacho *μοῦνος ἐὼν ἀγαπητός* conf. Demosth. Mid. 45. et ibi Spalding.“ *Buttmann*.

Οὐκοῦν ἔφησθα] Supra p. 104. D. De infinitivo in oratione obliqua post *ἐπεὶ* subiecto v. Rost. Gr. §. 121. ann. 3. Buttmann. Gr. §. 128.

ὅτι μόνος ἐραστὴς ἦν σούς] Vide an *σοῦ* scribendum sit.

σὺ δὲ ἄρχει ἀνθεῖν] h. e. animus tuus nunc vigere incipit, quum eo aetatis pervene-

ΑΛ. Ἦν γὰρ οὕτως.

ΣΩ. Τοῦτο τοίνυν αἴτιον, ὅτι μόνος ἐραστὴς ἦν σός, οἱ δ' ἄλλοι τῶν σῶν· τὰ δὲ σὰ λήγει ὥρας, σὺ δ' ἄρχει ἀνθεῖν. καὶ νῦν γε ἂν μὴ διαφθαρῇς 132
ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίων δήμου καὶ αἰσχίων γένῃ, οὐ μή σε ἀπολίπω. τοῦτο γὰρ δὴ μάλιστ' ἐγὼ φοβοῦμαι, μὴ δημεραστὴς ἡμῖν γενόμενος διαφθαρῇς· πολλοὶ γὰρ ἤδη κἀγαθοὶ αὐτὸ πεπόνθασιν Ἀθηναίων. εὐπρόςωπος γὰρ ὁ τοῦ μεγαλήτορος δῆμος Ἐρεχθέως· ἀλλ' ἀποδύντα χρὴ αὐτὸν θεάσασθαι. εὐλαβοῦ οὖν τὴν εὐλάβειαν, ἣν ἐγὼ λέγω.

ΑΛ. Τίνα;

ΣΩ. Γύμνασαι πρῶτον, ὦ μακάριε, καὶ μάθε B
ἃ δεῖ μαθόντα ἰέναι ἐπὶ τὰ τῆς πόλεως, πρότερον δὲ μή, ἵν' ἀλεξιφάρμακα ἔχων ἴῃς καὶ μηδὲν πάθῃς δεινόν.

ΑΛ. Εὖ μοι δοκεῖς λέγειν, ὦ Σώκρατες· ἀλλὰ πειρῶ ἐξηγεῖσθαι, ὅντινά τρόπον ἐπιμεληθεῖμεν ἡμῶν αὐτῶν.

E. *ἀλλ' ἢ εἷς μόνος*] ἢ om. Bodl. Vat. Ven. *Π*. Eiecit Hermann. sed v. ann. ad Phaedon. p. 81. B.

Cap. XXVII. P. 132. *οὐ μή σε ἀπολίπω*] V. ἀπολείπω, quod habet unus Par. E. conf. Lobeck. ad Phryn. p. 723.

B. *ὅντινα τρόπον ἐπιμεληθεῖμεν*] Bekker. de coniectura dedit ὅντιν' ἂν τρόπον.

ris, ut quid rectum honestumque sit rectius intelligere queas et perspicere.

P. 132. *μὴ δημεραστὴς ἡμῖν γ. δ.*] Similiter quidem, nec tamen eodem modo Gorg. p. 481. D. *ἐγώ τε καὶ σὺ νῦν τυγχάνομεν ταὐτόν τι πεπονθότε, ἐρῶντε δύο ὄντε δυεῖν ἑκάτερος, ἐγὼ μὲν Ἀλκιβιάδου τε τοῦ Κλεινίου καὶ φιλοσοφίας, σὺ δὲ τοῦ τε Ἀθηναίων δήμου καὶ τοῦ Πυριλάμπους.* Ibid. p. 513. C. *ὁ δήμου γὰρ ἔρως, ὦ Καλλίκλεις, ἐνὼν ἐν τῇ ψυχῇ τῇ σῇ ἀντιστατεῖ μοι.*

εὐπρόςωπος γὰρ ὁ τοῦ μεγαλ.] „Verba sunt Homeri ex Iliad. β, 547. *Δῆμος Ἐρεχθῆνος μεγαλήτορος, ὅν ποτ' Ἀθήνη Θρέψεν*, ubi v. Clark. Mentionem facit huius loci Athenaeus XI. p. 506. *τὸν Ἀθηναίων δῆμον εἰκαῖον εἴρηκε* (Plato) *κριτὴν εὐπρόςωπον μὲν εἶναι, δεῖν δ' αὐτὸν ἀποδύσαντας θεωρεῖν.*" Gottleber.

B. *ὅντινα τρόπον ἐπιμεληθεῖμεν*] Bekkerus scripsit: *ὅντιν' ἂν τρόπον*. Sed non opus est ἂν interponere, quum sententia verborum haec sit: conare nobis exponere, quomodo ex mente tua nostri curam geramus. Eodem in genere lapsus

ΣΩ. Οὐκοῦν τοσοῦτον μὲν ἡμῖν εἰς τὸ πρόσθεν πεπέρανται· ὃ γάρ ἐσμέν, ἐπιεικῶς ὡμολόγηται. ἐφοβούμεθα δέ, μὴ τούτου σφαλέντες λάθωμέν ἑτέρου τινὸς ἐπιμελόμενοι, ἀλλ' οὐχ ἡμῶν.

ΑΛ. Ἔστι ταῦτα.

C *ΣΩ.* Καὶ μετὰ τοῦτ' ἤδη τῆς ψυχῆς ἐπιμελητέον, καὶ εἰς τοῦτο βλεπτέον.

ΑΛ. Δῆλον.

ΣΩ. Σωμάτων δὲ καὶ χρημάτων τὴν ἐπιμέλειαν ἑτέροις παραδοτέον.

ΑΛ. Τί μήν;

ΣΩ. Τίν' οὖν ἂν τρόπον γνοίημεν αὐτὰ ἐναργέστατα; ἐπειδὴ τοῦτο γνόντες, ὡς ἔοικεν, ἡμᾶς αὐ-

ἐφοβούμεθα δέ, μὴ τ. σφ.] *φοβούμεθα* Bodl. Vat. Ven. *Π.* sed v. explicat. Offensi grammatici sunt seq. coniunctivo.

C. *Καὶ μετὰ τοῦτ' ἤδη τῆς ψυχῆς ἐπ.*] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* Olim erat: *Καὶ μετὰ τοῦτο δέ, ὅτι τῆς ψυχῆς.*

γνοίημεν αὐτὰ ἐν.] Schleierm. mavult *αὐτό*. Dein *καὶ* vulgo ante *ἡμᾶς αὐτοὺς* intrusum eieci cum Bodl. Vat. Ven. *Π.*

est vir doctus Lachet. p. 190. B, ubi vide annotat. Ceterum quod ipse Alcibiades haec Socratem rogat, facit hoc superiore Socratis oratione commotus et perculsus vi veritatis. Haesit tamen in hac re Schleiermacherus.

μὴ τούτου σφαλέντες λάθωμεν] Coniunctivi rationem declarabit Rostius Gr. §. 122. 11.

C. *Καὶ μετὰ τοῦτ' ἤδη τῆς ψυχῆς ἐπ.*] Nexus sententiarum hic est: Tantum quidem antea profecimus nostra disputatione, ut inter nos convenerit, quid sit, quo hominis vis et natura proprie contineatur. Sequitur nunc, ut de animi cura dicendum sit. In qua sententiarum consecutione Buttmannus ferri haudquaquam posse arbitratur quod tres optimi codices suppeditant: *Καὶ μετὰ τοῦτ' ἤδη τῆς ψυχῆς ἐπιμελητέον καὶ εἰς τοῦτο βλεπτέον*: defenditque reliquorum lectionem: *Καὶ μετὰ τοῦτο δέ, ὅτι ψυχῆς ἐπιμελητέον, καὶ εἰς τοῦτο βλεπτέον.* Ego vero in alia omnia discedendum censeo. Vulgaris enim lectio si vera esset, profecto non posset deinde commode subiungi: *Σωμάτων δὲ καὶ χρημάτων τὴν ἐπιμέλειαν ἑτέροις παραδοτέον.* Praeterea *Καὶ — δὲ* ipso Buttmanno iudice non est huius loci. Quum vero haec scriptura magnis incommodis prematur, tum origo eius adeo est aperta, ut de ea vix ambigere liceat. Etenim *ὅτι* ab iis intrusum est, qui putarent haec omnia ex praecedenti *ὡμολόγηται* suspensa esse oportere; voculam *δὲ* autem pro *ἤδη* substituerunt, qui illi *τοσοῦτον μὲν* in altero membro *δὲ* respondere vellent. At neutra particula indigemus probata ea lectione, quam cum Bekkero recipiendam duximus. Pro

τοὺς γνωσόμεθα. ἆρα πρὸς θεῶν εὖ λέγοντος, οὗ νῦν δὴ ἐμνήσθημεν, τοῦ Δελφικοῦ γράμματος οὐ ξυνίεμεν;

ΑΛ. Τὸ ποιόν τι διανοούμενος λέγεις, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Ἐγώ σοι φράσω, ὅ γε ὑποπτεύω λέγειν D καὶ ξυμβουλεύειν ἡμῖν τοῦτο τὸ γράμμα. κινδυνεύει γὰρ οὐδὲ πολλαχοῦ εἶναι παράδειγμα αὐτοῦ, ἀλλὰ κατὰ τὴν ὄψιν μόνον.

ΑΛ. Πῶς τοῦτο λέγεις;

Cap. XXVIII. ΣΩ. Σκόπει καὶ σύ. εἰ ἡμῶν τῷ ὄμματι ὥςπερ ἀνθρώπῳ ξυμβουλεύων εἶπεν· Ἰδὲ σαυτόν, πῶς ἂν ὑπελάβομεν τί παραινεῖν; ἆρ' οὐχὶ

οὗ νῦν δὴ ἐμν.] V. δὴ νῦν, quod soli Par. EF. tenent.

οὐ ξυνίεμεν] V. ξυνίσμεν, quod e Bodl. Vat. Ven. Π. correctum.

Τὸ ποιόν τι διαν.] Sic emendavit Buttmannus vulgatum: Τὸ ποῖον; τί διαν.

Cap. XXVIII. D. τί παραινεῖν] V. τι παρ.

eo enim, quod dici poterat sic: Deinde vero videndum est, quomodo animi cura gerenda sit, Socrates elegantius ita loquitur: Atque deinde iam animi cura gerenda est atque id considerandum. In qua sententiae ratione equidem non video cur Buttm. copulae καὶ locum concedendum esse negaverit.

γνοίημεν αὐτὰ ἐναργέστατα;] Loquitur in universum, αὐτὰ intelligens ista, quae pertinent ad animi curam. De quo loquendi genere v. ad Apolog. Socr. p. 19. D. Gorg. p. 447. A. De R. p. VI. p. 504. D. Pergens vero de eadem re explicare iam distinctius et magis definite dicit τοῦτο. Itaque non puto verum vidisse Schleiermacherum et Buttmannum, qui αὐτὸ corrigendum censuerunt.

Τὸ ποιόν τι διανοούμενος λ.] h. e. Ποῖόν τί ἐστι τοῦθ' ὃ διανοούμενος λέγεις. v. Wyttenbach. ad Phaedon. p. 89. C. = 237. Apte comparat Buttmann. Sophist. p. 240. C. πῇ καὶ τὸ ποιόν τι φοβούμενος οὕτω λέγεις; Ibid. p. 217. A. τί δὲ μάλιστα καὶ τὸ ποιόν τι περὶ αὐτῶν διαπορηθεὶς ἐρέσθαι διενοήθης;

D. κινδυνεύει γὰρ οὐδὲ πολλαχοῦ —] Neque enim passim, inquit, rei exemplum videtur reperiri, sed in visu tantum. Praeclare vero designavit hic et sqq. sui contemplationem, quam dixeris Germ. die Selbstschau.

Cap. XXVIII. πῶς ἂν ὑπελάβομεν τί παραινεῖν] quomodo et quid arbitraremur eum admonere? Hunc usum formulae πῶς τί ad Hipp. mai. p. 297. E. illustravimus. Buttm. scripsit ὑπελάβομέν τι παρ.

εἰς τοῦτο βλέπειν, εἰς ὃ βλέπων ὁ ὀφθαλμὸς ἔμελλεν αὐτὸν ἰδεῖν;

ΑΛ. Δῆλον.

ΣΩ. Ἐννοῶμεν δή, εἰς τί βλέποντες τῶν ὄντων ἐκεῖνό τε ὁρῶμεν ἅμα ἂν καὶ ἡμᾶς αὐτούς.

E *ΑΛ.* Δῆλον δή, ὦ Σώκρατες, ὅτι εἰς κάτοπτρά τε καὶ τὰ τοιαῦτα.

ΣΩ. Ὀρθῶς λέγεις. οὐκοῦν καὶ τῷ ὀφθαλμῷ, ᾧ ὁρῶμεν, ἔνεστί * τι * τῶν τοιούτων;

ΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἐννενόηκας οὖν, ὅτι τοῦ ἐμβλέποντος εἰς
133 τὸν ὀφθαλμὸν τὸ πρόςωπον ἐμφαίνεται ἐν τῇ τοῦ καταντικρὺ ὄψει ὥςπερ ἐν κατόπτρῳ, ὃ δὴ καὶ κόρην καλοῦμεν, εἴδωλον ὄν τι τοῦ ἐμβλέποντος;

ΑΛ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Ὀφθαλμὸς ἄρα ὀφθαλμὸν θεώμενος, καὶ ἐμβλέπων εἰς τοῦτο ὅπερ βέλτιστον αὐτοῦ, καὶ ᾧ ὁρᾷ, οὕτως ἂν αὐτὸν ἴδοι.

ΑΛ. Φαίνεται.

ὁ ὀφθαλμὸς ἔμελλεν] Articulus e Bodl. Vat. et Flor. d. accessit.

E. ἔνεστί τι τῶν τοιούτων] Ita scribendum vidit Fr. Aug. Wolf. Miscell. Liter. p. 104. Ficinus: annon inest huiusmodi quiddam. Legebatur ἓν ἔστι τῶν τοιούτων. Pro ἓν ἔστι Vat. Ven. *Π.* Par. F. et Coisl. et corr. ἔνεστι suppeditarunt. Istud τι autem facile potuit excidere.

P. 133. ὃ δὴ καὶ κόρην καλοῦμεν] Sic Bodl. Vat. Ven.

οὐκοῦν καὶ τῷ ὀφθαλμῷ — ἔνεστί τι τῶν τ.] Nonne etiam in oculo, quo videmus, tale quippiam inest, quale est speculum? Intelligit pupulam, in qua deinceps dicit intuentis imaginem repraesentari. Vulgatam lectionem ἕν ἐστι τῶν τ. infeliciter defendit Buttmann. Illud ἔνεστι Bodl. aliique libri tuentur: pronomen τι autem, a Wolfio restitutum, facile potuit excidere.

P. 133. ὃ δὴ καὶ κόρην καλοῦμεν] Lepide pupillam ait κόρης nomen inde accepisse, quod sit εἴδωλόν τι eius, qui alterum intueatur. Nam κόρη significat etiam pupam sive imagunculam. Nec dubitari potest de huius originationis veritate.

εἰς τοῦτο, ὅπερ βέλτιστον αὐτοῦ] h. e. εἰς τὴν κόρην.

B. ἔστι δὲ τοῦτό που ἡ ὄψις] h. e. videndi facultas, quam vocat τὴν ὀφθαλμοῦ ἀρετήν. Lexicon ms. apud Creuzerum ad Plotin. De pulcrit. p. 377. ὄψις καὶ ἡ πρόςοψις, καὶ

ΣΩ. Εἰ δέ γε εἰς ἄλλο τῶν τοῦ ἀνθρώπου βλέποι ἤ τι τῶν ὄντων, πλὴν εἰς ἐκεῖνο, ᾧ τοῦτο τυγχάνει ὅμοιον, οὐκ ὄψεται ἑαυτόν.

ΑΛ. Ἀληθῆ λέγεις. B

ΣΩ. Ὀφθαλμὸς ἄρα εἰ μέλλει ἰδεῖν ἑαυτόν, εἰς ὀφθαλμὸν αὐτῷ βλεπτέον, καὶ τοῦ ὄμματος εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, ἐν ᾧ τυγχάνει ἡ ὀφθαλμοῦ ἀρετὴ ἐγγιγνομένη· ἔστι δὲ τοῦτό που ἡ ὄψις.

ΑΛ. Οὕτως.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν, ὦ φίλε Ἀλκιβιάδη, καὶ ψυχὴ εἰ μέλλει γνώσεσθαι αὑτήν, εἰς ψυχὴν αὐτῇ βλεπτέον, καὶ μάλιστ' εἰς τοῦτον αὐτῆς τὸν τόπον, ἐν ᾧ ἐγγίγνεται ἡ ψυχῆς ἀρετή, [σοφία,] καὶ εἰς ἄλλο, ᾧ τοῦτο τυγχάνει ὅμοιον ὄν;

ΑΛ. Ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες,

ΣΩ. Ἔχομεν οὖν εἰπεῖν ὅ τί ἐστι τῆς ψυχῆς C θειότερον ἢ τοῦτο, περὶ ὃ τὸ εἰδέναι τε καὶ φρονεῖν ἐστίν;

ΑΛ. Οὐκ ἔχομεν.

Π. Vind. 1. Stob. et corr. Par. F. Mendose vulgo κορυφήν, quod dudum emendarunt Martinus Varr. Lectt. IV. 3. et Viger. ad Euseb. p. 54. Dein ὄν τι Bodl. Vat. pro ὄν. Ven. Π. ὅτι.

B. ἡ ὀφθαλμοῦ ἀρετὴ ἐγγ.] ἡ accessit e Bodl. Vat. Ven. Π. Flor. d. Ex iisdem libris deinde ἡ articulus ante ὄψις restitutus.

C. τῆς ψυχῆς θειότερον] Pro θειότερον Bodl. νοώτερον. Vat. Ven. Π. νοερώτερον, quod Bekker. Buttmann. et Turr.

ἡ ὁρατικὴ δύναμις, καὶ ὄψις τὸ θεαθέν. Schleiermach. ὄψιν nunc putat esse τὸν τῆς ὄψεως τόπον, in quo me quidem non habet assentientem.

ἡ ψυχῆς ἀρετή, σοφία] quae est quasi acies mentis. Nescio tamen, an Heusdius atque Astius vere iudicaverint vocabulum σοφία delendum esse. Nam quid ait, in quo ἡ ψυχῆς ἀρετὴ cernatur, proximis demum verbis explicatur, quibus ostenditur τὸ εἰδέναι τε καὶ φρονεῖν illud esse, in quo animi virtus et praestantia cernatur. Aliter vero Buttmanno visum est, qui σοφίαν putat τῇ ὄψει unice respondere. Aliter Steinhartus, qui Prolegg. ad Alcib. p. 20[2]. ann. σοφία ita defendit, ut illud dicat ad designandum locum, in quo animi ἀρετή cernatur, unice esse necessarium. Quod nobis certe non probatur.

C. ὅ τί ἐστι τῆς ψυχῆς θειότερον] Genitivum τῆς ψυχῆς cave ex θειότερον pendere opineris: cohaeret enim cum ὅ τι. Hoc igitur dicit: Possumusne diviniorem animi

ΣΩ. Τῷ θείῳ ἄρα τοῦτ' ἔοικεν αὐτῆς, καί τις εἰς τοῦτο βλέπων καὶ πᾶν τὸ θεῖον γνούς, [θεόν τε καὶ φρόνησιν,] οὕτω καὶ ἑαυτὸν ἂν γνοίη μάλιστα.

receperunt: sed vide infra. Deln ἐστιν post φρονεῖν additum e Bodl. Vat. Ven. *Π.* Stob.

partem nominare, quam illam, quae circa scientiam et prudentiam versatur? Sententiam eandem explicat philosophus etiam Phaedon. p. 80. A. sqq. p. 94. B. sqq. Pro *θειότερον* cod. Ven. *Π.* Vat. *νοερώτερον*, Bodl. *νοώτερον*. Stobaeus, quem falso narrat Buttmannus *νοερώτερον* exhibere, veterem scripturam tuetur. Originem varietatis ex scriptura codicis Bodl. *νοώτερον* cognoscas. Neque enim dubitari potest, quin *θειότερον*, quod aspernatur Buttmannus, pro vera lectione probandum sit. Nam primum quidem istud *νοερώτερον* ab ipsius Platonis usu et consuetudine abhorret, invectumque est haud dubie a recentiorum Platonicorum amatoribus, quos hoc vocabulum mirifice frequentasse novimus. Deinde hac lectione recepta argumentationis progressio nescio quid habet difficultatis. Quid enim? potuitne philosophus ita statim subiicere haec: *Τῷ θείῳ ἄρα τοῦτο ἔοικεν αὐτῆς?* Imo vero opus fuit aliqua sententia, quae ad hanc conclusiunculam perduceret. Eam vero habemus, ubi *θειότερον* tenemus. Ita enim hoc dicit Socrates: Possumusne igitur diviniorem animi partem quam hanc nominare? Quod ubi negat Alcibiades; continuo ille: Ergo, inquit, haec animi pars (*τοῦτο αὐτῆς*), qua nulla est praestantior, divino cognata est, ideoque ei, qui semet ipsum vult cognoscere, haec potissimum est intuenda atque omne id, quod divinum est, contemplandum, hoc est verum, bonum, et honestum. Nam verba *καὶ πᾶν τὸ θεῖον γένος* liquet spectare ad praegressa illa, *καὶ εἰς ἄλλο, ᾧ τοῦτο (ἡ ψυχῆς ἀρετή) τυγχάνει ὅμοιον ὄν.* Quod autem additur *θεόν τε καὶ φρόνησιν*, id nobis quidem ex glossemate prorsus importuno originem traxisse videtur. Nam *πᾶν τὸ θεῖον γένος* non potest esse deus et sapientia. Nec videtur Olympiodor. hoc additamentum legisse, quod si in libris suis reperisset, certe minime erat silentio transmissurus. Ast. correxit *νοῦν καὶ φρόνησιν* usus Iuliani auctoritate Orat. II. p. 68. D. 69. D. 70. A., qui tamen locum non accurate expressit.

γνοίη μάλιστα. ΑΛ. Φαίνεται.] Post *Φαίνεται* Eusebius Praep. Ev. p. 551. inserit quae a Stobaeo I. p. 408. Gaisford. post *Πάνυ γε* adduntur: *Ἆρ' ὥσπερ κάτοπτρα σαφέστερά ἐστι τοῦ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ ἐνόπτρου καὶ καθαρώτερά τε καὶ λαμπρότερα, οὕτω καὶ ὁ θεὸς τοῦ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ψυχῇ βελτίστου καθαρώτερόν τε καὶ λαμπρότερον τυγχάνει ὄν; Ἔοικέ γε, ὦ Σώκρατες. Εἰς τὸν θεὸν ἄρα βλέποντες ἐκείνῳ καλλίστῳ ἐνόπτρῳ χρῴμεθ' ἄν, καὶ τῶν ἀνθρωπίνων εἰς τὴν ψυχῆς ἀρετήν· καὶ οὕτως ἂν μάλιστα ὁρῷμεν καὶ γιγνώσκοιμεν ἡμᾶς αὐτούς. Ναί.* Quae num genuina sint, acriter inter viros doctos disceptatum est. v. Wernsdorf. Obss. in Platonis Critonem et Alcibiadem

ΑΛ. Φαίνεται.

ΣΩ. Τὸ δὲ γιγνώσκειν αὑτὸν ὁμολογοῦμεν σωφροσύνην εἶναι;

ΑΛ. Πάνυ γε.

Τῷ θείῳ ἄρα] Vat. Ven. *Π.* θεῷ, probante Bekkero, cui assensi sunt Turr. recte adversante Hermanno.

I. Numburg. 1815. 4. Buttmann. Excurs. ad h. l. Wex Commentatio de loco mathem. in Plat. Menone. p. 57 sqq. Schleiermacher. annot. ad h. l. Creuzer. ad Olympiodor. p. 227. Et mihi quidem dubium non esse videtur, quin ea ex male sedula loci interpretatione nata sint. Cuius sententiae duplices habeo rationes, externas et internas. Externae sunt, quod non modo codices nostri omnes ea omittunt, sed etiam veteres libri interpretes ne vestigium quidem eorum videntur habuisse. Olympiodorus quidem certe ea penitus ignoravit. Qui quum Procli Damasciique commentarios ubivis comparare soleat, consequens est, ut cum Creuzero suspicemur, nec antiquiores interpretes aut cognovisse illam partem disputationis aut certe agnovisse. Huc accedit, quod apud ipsum Stobaeum in Gessneri quidem exemplo haec particula a reliquis Platonis verbis separata est, adiecta in margine nota hac „Eiusdem", qua alias novum fragmentum indicari solet. Ad has suspicionis causas extrinsecus arcessitas accedunt rationes internae. Ipsum enim additamentum et propter sententiam ineptum est et manifesta habet signa interpolationis. Nam sententia illa fragmenti, qua in ipso numine divino tanquam speculo aliquo nosmet ipsos intueri iudicamur, nescio quid habet tenebricosi. Neque enim explicatur, quid sit istud ipsum, deum intueri, eoque intuendo semet ipsum cognoscere. Praeterea numen divinum perabsurde comparatur speculo alicui, videlicet ut ne speculi mentio antea iniecta supervacanea videatur. Sed de hac re paullo post. Demonstranda enim praeterea sunt interpolationis signa. Sunt vero Platonis verba a superstitioso aliquo homine dilatata ita, ut quae philosophus proposuit, ad ipsum numen divinum relata sint. Ex quo evenit ut rem si accurate perpendas, eadem bis dicantur. Nam verba: *Τῷ θείῳ ἄρα τοῦτο ἔοικεν — γνοίη μάλιστα,* sic interpolantur: *Εἰς τὸν θεὸν ἄρα βλέποντες ἐκείνῳ καλλίστῳ ἐνόπτρῳ χρῴμεθ' ἂν καὶ τῶν ἀνθρωπίνων εἰς τὴν ψυχῆς ἀρετήν. καὶ οὕτως ἂν μάλιστα ὁρῷμεν καὶ γιγνώσκοιμεν ἡμᾶς αὐτούς.* Tum pro *Φαίνεται* ponitur *Ναί.* Denique Platonis verba haec: *Τὸ δὲ γιγνώσκειν αὑτὸν ὁμολογοῦμεν σωφροσύνην εἶναι; Πάνυ γε,* hunc in modum referuntur: *Τὸ δὲ γιγνώσκειν αὑτὸν ὁμολογοῦμεν σωφροσύνην εἶναι; Πάνυ γε.* En! videsne ineptum tenebrionem clarissimam Platonis sententiam mysticis somniis suis misere obfuscantem? At vero, inquiunt, videtur totus hic locus ad disputationis integritatem et concinnitatem necessario requiri, quandoquidem Socrates antea exemplum a pupilla et speculo petierat. Quam ego sententiam miror a viris doctissimis defendi potuisse. Pertinet enim speculi

Cap. XXIX. ΣΩ. Ἆρ' οὖν μὴ γιγνώσκοντες ἡμᾶς αὐτοὺς μηδὲ σώφρονες ὄντες δυναίμεθ' ἂν εἰδέναι τὰ ἡμέτερα αὐτῶν κακά τε καὶ ἀγαθά;

D ΑΛ. Καὶ πῶς ἂν τοῦτο γένοιτο, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Ἀδύνατον ἴσως σοι φαίνεται μὴ γιγνώσκοντα Ἀλκιβιάδην τὰ Ἀλκιβιάδου γιγνώσκειν, ὅτι Ἀλκιβιάδου ἐστίν.

ΑΛ. Ἀδύνατον μέντοι νὴ Δία.

ΣΩ. Οὐδ' ἄρα τὰ ἡμέτερα, ὅτι ἡμέτερα, εἰ μηδ' ἡμᾶς αὐτούς;

ΑΛ. Πῶς γάρ;

ΣΩ. Εἰ δ' ἄρα μηδὲ τὰ ἡμέτερα, οὐδὲ τὰ τῶν ἡμετέρων;

ΑΛ. Οὐ φαίνεται.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα πάνυ τι ὀρθῶς ὡμολογοῦμεν,

Cap. XXIX. *δυναίμεθ' ἂν εἰδέναι*] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* Vulgo *δυναίμεθα εἰδέναι.*

D. *Ἀδύνατον ἴσως σοι φαίνεται*] V. *Ἀδύνατον γὰρ ἴσως*: sed *γάρ* om. Bodl. Vat. Ven. *Π.* Par. F. Pronomen *σοι* vulgo omissum e Bod'. Vat. et Stob. restitutum.

τὰ ἡμέτερα, ὅτι ἡμέτερα] *ὅτι ἡμέτερα* om. Bodl. Vat. Ven. *Π.* quod probare non debebat Winckelmannus. Praecedit enim *ὅτι Ἀλκιβιάδου ἐστι*, ut taceamus de universi loci argumentatione. Delevit vero haec verba etiam Hermannus.

commemoratio in superioribus non aliorsum nisi eo, ut deinde pupillam ostendatur veluti oculorum quoddam speculum esse. Quodsi ea spectaret illuc, quorsum interpolator retulit, quis non videt commonendum fuisse, quod vel maxime ad rem pertinebat, speculum nobis res multo illustriores exhibere, quam pupulam? Sed de hoc ne verbum quidem additum videmus. Nihilominus ineptus tenebrio illo loco abusus est, ut suam scilicet sapientiam Platoni obtruderet, atque abusus est ita, ut doctissimorum hominum aciem praestrinxerit. Sed nimirum fraudes, quantumvis diu occultatae, tamen aliquando deteguntur. Restat ut dicendum sit de loco p. 134. D. *καὶ ὅπερ γε ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέγομεν, εἰς τὸ θεῖον καὶ λαμπρὸν ὁρῶντες πράξετε*, quem Wernsdorfius aliique censuerunt luculentissimo documento esse fragmentum a Stobaeo servatum non esse eliminandum, si quidem eo abiecto nihil reperiatur, ad quod illud *θεῖον καὶ λαμπρὸν* referri queat. Ego vero non diu quaerendum esse puto, quorsum respiciatur. Habetur enim ratio verborum: *Τῷ θείῳ ἄρα τοῦτ' ἔοικεν αὐτῆς, καί τις εἰς τοῦτο βλέπων καὶ πᾶν τὸ θεῖον γνούς κ. τ. λ.* Quod vero illic

ὁμολογοῦντες ἄρτι εἶναί τινας, οἱ ἑαυτοὺς μὲν οὐ γιγνώσκουσι, τὰ δὲ ἑαυτῶν. ἀλλ' οὐδὲ τὰ τῶν ἑαυ- E τῶν. ἔοικε γὰρ πάντα ταῦτα εἶναι κατιδεῖν ἑνός τε καὶ μιᾶς τέχνης, αὐτόν, τὰ αὐτοῦ, τὰ τῶν ἑαυτοῦ.

ΑΛ. Κινδυνεύει.

ΣΩ. Ὅςτις δὲ τὰ αὐτοῦ ἀγνοεῖ, καὶ τὰ τῶν ἄλλων που ἂν ἀγνοοῖ κατὰ ταὐτά.

ΑΛ. Τί μήν;

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ τὰ τῶν ἄλλων, καὶ τὰ τῶν πόλεων ἀγνοήσει;

ΑΛ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Οὐκ ἄρ' ἂν γένοιτο ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ πολιτικός.

ΑΛ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Οὐ μὴν οὐδ' οἰκονομικός γε.

εἰ μηδ' ἡμᾶς αὐτοὺς] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* Par. C. Vind. 1. 9. Flor. a. c. i. o. Vett. editt. *εἰ μὴ δι' ἡμᾶς.*

Εἰ δ' ἄρα μηδὲ τὰ ἡμέτερα] *μηδὲ* praeeunte Buttmanno et Bekkero e Stobaeo recepimus.

ὀρθῶς ὡμολογοῦμεν] *ὁμολογοῦμεν* Bodl. Coisl. Vat. Ven. *ΠΣ.* Par. EF. Vind. 9. Olympiodor. p. 225 et 228.

E. *ἀλλ' οὐδὲ τὰ τῶν ἑαυτῶν*] Stob. *ἄλλους δὲ τὰ τῶν ἑαυτῶν*, probante Buttmanno. Vind. 2. verba *τὰ τῶν ἑαυτῶν* omittit.

που ἂν ἀγνοοῖ] *ἂν* om. Bodl. Vat. Ven. *Π.*

additur *καὶ λαμπρόν*, licuit nunc hoc scriptori propterea adiicere, quod mentem atque res divinas cum oculi acie et pupilla comparaverat, ex cuius splendore oculi vis et natura cognosceretur. Itaque nihil profecto esse videmus, cur illa verba ab ipso Platone profecta esse credamus, ac dispulsae sunt nebulae mysticae, quae diu effecerunt, ut docti homines in toto loco explicando mire coecutirent.

Cap. XXIX. E. *Ἀλλ' οὐδὲ τὰ τῶν ἑαυτῶν*] Hic quoque Stobaeus lectionem offert manifesto interpolatam hancce: *ἄλλους δὲ τὰ τῶν ἑαυτῶν*, quam tamen Turr. arripuerunt. Hoc dicit Socrates: At ne ea quidem, quae ad sua pertinent, noverunt. Buttmannus tamen emendationem Stobaei potiorem habuit codicum omnium auctoritate suffragantibus Turicensibus editoribus. Ceterum loquitur philosophus toto hoc loco de iis, quae sunt bona et mala.

ἀνὴρ πολιτικός] h. e. is, qui rempublicam administrare possit. Xenoph. Mem. 1, 2, 17. *τὸν Σωκράτην μὴ πρότερον τὰ πολιτικὰ διδάσκειν τοὺς συνόντας ἢ σωφρονεῖν κ. τ. λ.*

134 *ΑΛ.* Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Οὐδέ γε εἴσεται ὅ τι πράττει.

ΑΛ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΣΩ. Ὁ δὲ μὴ εἰδὼς οὐχ ἁμαρτήσεται;

ΑΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἐξαμαρτάνων δὲ οὐ κακῶς πράξει ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ;

ΑΛ. Πῶς δ' οὔ;

ΣΩ. Κακῶς δὲ πράττων οὐκ ἄθλιος;

ΑΛ. Σφόδρα γε.

ΣΩ. Τί δ' οἷς οὗτος πράττει;

ΑΛ. Καὶ οὗτοι.

ΣΩ. Οὐκ ἄρ' οἷόν τε, ἐὰν μή τις σώφρων καὶ ἀγαθὸς ᾖ, εὐδαίμονα εἶναι.

B *ΑΛ.* Οὐχ οἷόν τε.

ΣΩ. Οἱ ἄρα κακοὶ τῶν ἀνθρώπων ἄθλιοι.

ΑΛ. Σφόδρα γε.

Cap. XXX. *ΣΩ.* Οὐκ ἄρα οὐδ' ὁ πλουτήσας ἀθλιότητος ἀπαλλάττεται, ἀλλ' ὁ σωφρονήσας.

ΑΛ. Φαίνεται.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα τειχῶν οὐδὲ τριήρων οὐδὲ νεωρίων δέονται αἱ πόλεις, ὦ Ἀλκιβιάδη, εἰ μέλλουσιν εὐδαιμονήσειν, οὐδὲ πλήθους οὐδὲ μεγέθους ἄνευ ἀρετῆς.

P. 134. *Οὐδέ γε εἴσεται*] *γε* om. Bodl. Vat. Ven. *Π.* Sed aegre *γε* desideraveris, quum ad aliam argumentationis partem non sine vi et gravitate transeatur.

Cap. XXX. B. *ὁ πλουτήσας ἀθλιότητος*] *ματαιότητος* Bodl. Vat. Ven. *Π.* Quod iniuria probavit Winckelm. reluctante

P. 134. *Κακῶς δὲ πράττων οὐκ ἄθλιος;*] Conclusio ex ambiguitate verborum ducta. v. p. 116. A. ibique annot. Docetur autem eum, qui sine recti honestique cognitione ad rempublicam accedat, non modo ipsum esse miserum, sed etiam alios reddere infelices. Quocirca non intelligo, cur Schleiermacher. hunc locum otiosum et supervacaneum indicaverit.

Cap. XXX. C. *μεταδιδόναι ὃ μὴ ἔχοι;*] Struvius coniecit *οὗ μὴ ἔχοι.* Buttmannus accusativum eo defendit, quod *μεταδιδόναι* subinde etiam accusativum asciscat. Sed accusativi legem si ad Protagor. p. 329. E. recte definivimus, vereor ut ea structura nunc locum

ΑΛ. Οὐ μέντοι.

ΣΩ. Εἰ δὴ μέλλεις τὰ τῆς πόλεως πράξειν ὀρθῶς καὶ καλῶς, ἀρετῆς σοι μεταδοτέον τοῖς πο- C λίταις.

ΑΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. Δύναιτο δ' ἄν τις μεταδιδόναι ὃ μὴ ἔχοι;

ΑΛ. Καὶ πῶς;

ΣΩ. Αὐτῷ ἄρα σοι πρῶτον κτητέον ἀρετήν, καὶ ἄλλῳ, ὃς μέλλει μὴ ἰδίᾳ μόνον αὐτοῦ τε καὶ τῶν αὐτοῦ ἄρξειν καὶ ἐπιμελήσεσθαι, ἀλλὰ πόλεως καὶ τῶν τῆς πόλεως.

ΑΛ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα ἐξουσίαν σοι οὐδ' ἀρχὴν παρασκευαστέον σαυτῷ ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλῃ, οὐδὲ τῇ πόλει, ἀλλὰ δικαιοσύνην καὶ σωφροσύνην.

ΑΛ. Φαίνεται.

ΣΩ. Δικαίως μὲν γὰρ πράττοντες καὶ σωφρό- D νως σύ τε καὶ ἡ πόλις θεοφιλῶς πράξετε.

ΑΛ. Εἰκός γε.

ΣΩ. Καὶ ὅπερ γε ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέγομεν, εἰς τὸ θεῖον [καὶ λαμπρὸν] ὁρῶντες πράξετε.

ΑΛ. Φαίνεται.

argumentatione.

C. *ὃ μὴ ἔχοι;*] Sic Coisl. Ven. ΞΣ. Par. BC. Vind. 1. 2. Flor. a. b. c. d. i. o. Vulgo *ἔχει.*

Αὐτῷ ἄρα σοι] V. *αὐτό*, quo Par. CE. cum aliquot Flor. tuentur.

habere possit. Si vera est librorum scriptura, ante *ὃ μὴ ἔχοι* intelligendum est *τούτου τι*, quod tamen insolens esse nemo diffitebitur. Itaque Struvio assentiendum censeo.

D. *θεοφιλῶς πράξετε*] Hoc *θεοφιλῶς* videtur eo pertinere, quod rerum divinarum atque rationis legem observaturi sint, ut adeo proximis verbis illustretur accuratius. Ita si haec acceperis, non iam dubitabis, quo iure nunc *τὸ θεοφιλῶς πράττειν* commemorari potuerit. Mox cur *καὶ λαμπρὸν* additum legatur, paullo ante significavimus. Quamquam verisimile est locum hic quoque interposito *καὶ λαμπρὸν* et mox *καὶ σκοτεινὸν* male interpolatum esse.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν ἐνταῦθά γε βλέποντες ὑμᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὰ ὑμέτερα ἀγαθὰ κατόψεσθέ καὶ γνώσεσθε.

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὀρθῶς τε καὶ εὖ πράξετε;

E *ΑΛ.* Ναί.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν οὕτω γε πράττοντας ὑμᾶς ἐθέλω ἐγγυήσασθαι ἦ μὴν εὐδαιμονήσειν.

ΑΛ. Ἀσφαλὴς γὰρ εἶ ἐγγυητής.

ΣΩ. Ἀδίκως δὲ πράττοντες, εἰς τὸ ἄθεον [καὶ σκοτεινὸν] βλέποντες, ὡς τὰ εἰκότα, ὅμοια τούτοις πράξετε ἀγνοοῦντες ὑμᾶς αὐτούς.

ΑΛ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Ὧι γὰρ ἄν, ὦ φίλε Ἀλκιβιάδη, ἐξουσία
μὲν ᾖ ποιεῖν ὃ βούλεται, νοῦν δὲ μὴ ἔχῃ, τί τὸ εἰκὸς
συμβαίνειν, ἰδιώτῃ ἢ καὶ πόλει; οἷον νοσοῦντι ἐξου-
σίας οὔσης δρᾶν ὃ βούλεται, νοῦν ἰατρικὸν μὴ ἔχοντι,
135 τυραννοῦντι δέ, ὡς μηδὲ ἐπιπλήττοι τις αὐτῷ, τί
τὸ συμβησόμενον; ἆρ' οὐχ, ὡς τὸ εἰκός, διαφθαρῆ-
ναι τὸ σῶμα;

E. *εἰς τὸ ἄθεον καὶ σκοτεινὸν*] Bodl. Vat. Ven. *Π.* τὸ ante *σκοτεινὸν* iterant. Sed iidem antea *εἰς τὸ θεῖον καὶ λαμπρόν.*
Ὧι γὰρ ἄν, ὦ φ. Ἀλκ.] Addidi *ἂν* e Flor. c.
P. 135. *ὡς μηδὲ ἐπιπλήττοι τις αὐτῷ*] *ἐπιπλήττοντι ἑαυτῷ* Bodl. Vat. Ven. *Π.*

ἐνταῦθά γε βλέποντες] V. ad Gorg. p. 494. E. Menex. p. 248. C.

E. *ὑμᾶς ἐθέλω ἐγγυήσασθαι*] Phaedon. p. 115. D. *ἐγγυήσασθε οὖν με πρὸς Κρίτωνα, ἔφη, τὴν ἐναντίαν ἐγγύην.* Demosth. adv. Apatur. p. 899. ed. Reisk. *μάρτυρας παρασχήσομαι, ὡς οὐκ ἠγγυησάμην ἐγὼ τὸν Παρμένοντα.* Ibid. p. 901. *εἰ γὰρ ἐγὼ ἠγγυησάμην τούτῳ τὸν Παρμένοντα.* Dein pro *Ἀσφαλὴς γὰρ εἶ ἐγγυητής.* Porsonus in Tracts and Miscellaneous Crit. P. 265. ed. Kidd. reponendum censuit: *Ἀσφαλὴς γὰρ εἶ ἐχέγγυος*, quia *Ἐχέγγυος*, quod Timaeus explicat, nusquam in libris Platonis reperitur, in hunc autem locum optime convenit.

εἰς τὸ ἄθεον καὶ σκοτεινόν] Quemadmodum is, qui cognitioni sui studet, rationem atque verum, bonum, honestum intuens *τὸ θεῖον καὶ λαμπρὸν* contemplatur, ita qui illius negligens est, nunc *τὸ ἄθεον καὶ σκοτεινὸν* dicitur spectare. Hic sensus est loci multum vexati, in quo nihil mysteriorum absconditum. Facile autem apparet oppositionis rationem effecisse, ut philosophus hac dictione usus sit. — *ὅμοια*

ΑΛ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Τί δ' ἐν νηΐ, εἴ τῳ ἐξουσία εἴη ποιεῖν ὃ δοκεῖ, νοῦ τε καὶ ἀρετῆς κυβερνητικῆς ἐστερημένῳ, καθορᾷς ἃ ἂν ξυμβαίη αὐτῷ τε καὶ τοῖς ξυνναύταις;

ΑΛ. Ἔγωγε, ὅτι γε ἀπόλοιντο πάντες ἄν.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὡσαύτως ἐν πόλει τε καὶ πάσαις ἀρχαῖς καὶ ἐξουσίαις ἀπολειπομέναις ἀρετῆς ἕπεται B
τὸ κακῶς πράττειν;

ΑΛ. Ἀνάγκη.

Cap. XXXI. *ΣΩ.* Οὐκ ἄρα τυραννίδα χρή, ὦ ἄριστε Ἀλκιβιάδη, παρασκευάζεσθαι οὔθ' ἑαυτῷ οὔτε τῇ πόλει, εἰ μέλλετε εὐδαιμονεῖν, ἀλλ' ἀρετήν.

ΑΛ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Πρὶν δέ γε ἀρετὴν ἔχειν, τὸ ἄρχεσθαι ἄμεινον ὑπὸ τοῦ βελτίονος ἢ τὸ ἄρχειν ἀνδρί, οὐ μόνον παιδί.

ΑΛ. Φαίνεται.

ΣΩ. Οὐκοῦν τό γε ἄμεινον καὶ κάλλιον;

ΑΛ. Ναί.

ἃ ἂν ξυμβαίη αὐτῷ] V. ξυμβαίνῃ. Sed Vind. 1. Flor. i. o. recte ξυμβαίη. Bekkerus e Coisl. dedit ξυμβαίνοι, quod extat etiam in Flor. d.

καὶ πάσαις ἀρχαῖς] Sic Bodl. Vat. Ven. *II.* pro vulg. ἁπάσαις.

τούτοις, sc. τῷ ἀθέῳ καὶ σκοτεινῷ.

Ὧι γὰρ ἄν, ὦ φίλε Ἀλκ.] Restitui ἂν ex Flor. c., quod restituendum etiam Astius vidit. Nam ἂν post relativa sequente coniunctivo omittere epicis tantum et eorum imitatoribus licuit, prosae orationis scriptoribus non licuit, nisi certis quibusdam conditionibus, de quibus ad Leges explicabitur. Quanquam aliter de hac re statuit Hermannus De Particula ἄν, Libr. II. c. 10. Ad νοῦν δὲ μὴ ἔχῃ pervulgato usu relativum nominandi casu intelligendum relinquitur.

P. 135. τυραννοῦντι δέ, ὡς μηδὲ ἐπιπλήττοι —] et qui adeo se pro tyranno gerat, ut nemo eum audeat increpare. Optativi huius rationem Buttm. in hypothetico illo ἐξουσίας οὔσης, i. e. εἰ ἐξουσία εἴη, quaerendam indicavit. v. Poppo ad Xenoph. Cyrop. p. 88. Fateor tamen mihi quoque in hac dictione videri aliquid insoliti inesse, siquidem scribendum fuit potius sic: ὡς οὐδ' ἂν ἐπιπλήττοι τ. αὐτῷ. Itaque probanda Buttmanni coniectura est: ὡς μηδὲ ἐπιπλήττειν τινα αὐτῷ, quod ipsum latet in scriptura trium

ΣΩ. Τὸ δὲ κάλλιον πρεπωδέστερον;

C ΑΛ. Πῶς δ' οὔ;

ΣΩ. Πρέπει ἄρα τῷ κακῷ δουλεύειν· ἄμεινον γάρ.

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Δουλοπρεπὲς ἄρα ἡ κακία.

ΑΛ. Φαίνεται.

ΣΩ. Ἐλευθεροπρεπὲς δὲ ἡ ἀρετή.

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν φεύγειν χρή, ὦ ἑταῖρε, τὴν δουλοπρέπειαν;

ΑΛ. Μάλιστά γε, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Αἰσθάνει δὲ νῦν πῶς ἔχεις; ἐλευθεροπρεπῶς, ἢ οὔ;

ΑΛ. Δοκῶ μοι καὶ μάλα σφόδρα αἰσθάνεσθαι.

ΣΩ. Οἶσθα οὖν, πῶς ἀποφεύξει τοῦτο τὸ περὶ σὲ νῦν; ἵνα μὴ ὀνομάζωμεν αὐτὸ ἐπὶ καλῷ ἀνδρί.

D ΑΛ. Ἔγωγε.

Cap. XXXI. E. ἐννεοττεύσας] Male Steph. cum Par. F. ἐννεοτεύσας. Statim post pro vulg. θεραπεύεται e Bas. 2. Bodl. optimorum librorum supra memorata. Audacius Hermannus refinxit: τυραννοῦντι καὶ μηδὲ ἐπιπλήττοντι ἑαυτῷ.

Cap. XXXI. C. Οἶσθα οὖν πῶς ἀποφ.] Cicero Tuscul. III. 32. Quid enim dicemus, quum Socrates Alcibiadi persuasisset, ut accepimus, eum nihil hominis esse, nec quidquam inter Alcibiadem summo loco natum et quemvis baiulum interesse, quum se Alcibiades afflictaret lacrimansque Socrati supplex esset, ut sibi virtutem traderet turpitudinemque depelleret? Augustin. De Civ. Dei XIV. 8. Alcibiadem ferunt, si me de nomine hominis memoria non fallit, quum sibi beatus videretur, Socrate disputante et ei, quam miser esset, quoniam stultus esset, demonstrante, flexisse. Idem Plutarchus Vit. Alcib. memorise prodidit. Quocirca ingenium et mores in hoc dialogo, Biestero recte monente, ita sunt adumbrati, ut ab ipsa veritate non videantur abhorrere.

D. Ἐὰν βούλῃ σύ, ὦ Σ.] Festive nunc ipse Alcibiades expetit Socratis familiaritatem, quam supra superciliose aspernabatur. Neque enim assentior Schleiermachero its scribenti: „Recht erbärmlich ist doch diese Stelle zum guten Schluss, und als ob der Verfasser dabei mehr den Theages als den Theaetetus im Auge gehabt hätte.“ Nec Socratis responsio inficeta est, qui quum an-

ΣΩ. Πῶς;

ΑΛ. Ἐὰν βούλῃ σύ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Οὐ καλῶς λέγεις, ὦ Ἀλκιβιάδη.

ΑΛ. Ἀλλὰ πῶς χρὴ λέγειν;

ΣΩ. Ὅτι ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ.

ΑΛ. Λέγω δή. καὶ πρὸς τούτοις μέντοι τόδε λέγω, ὅτι κινδυνεύσομεν μεταβαλεῖν τὸ σχῆμα, ὦ Σώκρατες, τὸ μὲν σὸν ἐγώ, σὺ δὲ τοὐμόν· οὐ γὰρ ἔστιν ὅπως οὐ παιδαγωγήσω σε ἀπὸ τῆσδε τῆς ἡμέρας, σὺ δ' ὑπ' ἐμοῦ παιδαγωγήσει.

ΣΩ. Ὦ γενναῖε, πελαργοῦ ἄρα ὁ ἐμὸς ἔρως E οὐδὲν διοίσει, εἰ παρὰ σοὶ ἐννεοττεύσας ἔρωτα ὑπόπτερον ὑπὸ τούτου πάλιν θεραπεύσεται.

ΑΛ. Ἀλλὰ οὕτως ἔχει, καὶ ἄρξομαί γε ἐντεῦθεν τῆς δικαιοσύνης ἐπιμέλεσθαι.

ΣΩ. Βουλοίμην ἂν σε καὶ διατελέσαι· ὀῤῥωδῶ δέ, οὔτι τῇ σῇ φύσει ἀπιστῶν, ἀλλὰ τὴν τῆς πόλεως ὁρῶν ῥώμην, μὴ ἐμοῦ τε καὶ σοῦ κρατήσῃ.

Coisl. Vat. Venetis, Vindobonensibus, Florentinis, aliis, dedimus θεραπεύσεται.

tea deum consilii sui auctorem fecisset, nunc eleganter utitur vulgari illa formula ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ.

ὅπως οὐ παιδαγωγήσω σε] h. e. te assidue prosequar eruditionis gratia, ut ipse fiam sapientior. Nam paedagogi quia pueros assidue comitabantur, factum est, ut etiam ii, qui propter eruditionis studium aliquem sectabantur, dicerentur παιδαγωγεῖν, ut Reip. VI. p. 600. E., quem locum iam Schneiderus in Lexico s. v. apte cum hoc comparavit.

E. πελαργοῦ ἄρα ὁ ἐμὸς ἔρως] A ciconiae igitur amore meus erga te amor nihil differet, si quidem quum apud te nutriverit amorem pennatum, ab hoc rursus fovebitur. Scholiastes: τοὺς πελαργούς φασιν γηράσαντας τοὺς γονεῖς ἀμοιβαίας κομιδῆς ἀξιοῦν, ἧς ἔτυχον ἐν τῇ νεοττείᾳ παρ' αὐτῶν. v. Aristot. H. A. IX. 13. Aelian. H. A. III, 23. X, 16. al. Ceterum πελαργοῦ breviter dictum pro πελαργοῦ ἔρωτος, de quo loquendi genere v. ad Protagor. p 358. D. Remp. VIII. p. 554. D. coll. Matth. Gr. §. 453. p. 848.

ὀῤῥωδῶ δέ —] Moeris: Ὀῤῥωδεῖν, Ἀττικῶς· φοβεῖσθαι ἢ ἀθυμεῖν Ἑλληνικῶς. Originem et usum verbi illustrant Spanhem. ad Aristoph. Plut. 122. et Valcken. ad Ammon. p. 36 sq.

PROLEGOMENA

AD

ALCIBIADEM II.

PROLEGOMENA

in

ALCIBIADEM SECUNDUM.

Communis est et consentiens recentiorum criticorum, Schleiermacheri, Astii, Socheri, Buttmanni, aliorum, quibus nuper etiam Car. Frid. Hermannus et C. Steinhartus accesserunt, sententia hunc librum vulgo perperam ad Platonem auctorem referri. Atque iam a veteribus ea de re disceptatum esse certissime ex eo constat, quod teste Athenaeo X. p. 506. C. fuerunt qui eum Xenophonti potius quam Platoni tribuendum indicarent. In quam sententiam haud scio an illi eo deducti sint, quod Socratem meminissent apud Xenophontem Memor. I, 3, 1. de precibus caute et prudenter ad deos faciendis similiter praecipere atque in hoc sermone disputatur. Veruntamen et argumenti tractatio et ipsum loquendi genus certissime arguunt scriptorem dialogi non illa aetate, sed aliquanto post vixisse, ut hoc quoque exemplo perspiciatur, quam parum veterum criticorum de talibus rebus iudicio tribuendum sit. Quod quidem ut intelligatur evidentius, age, causas et rationes, cur nos quoque hunc librum Platoni per fraudem vel errorem adscriptum esse statuamus, paucis declaravisse iuvabit. Neque enim quemquam indicta causa volumus condemnari,

praesertim quum in simili re defensoris potius quam accusatoris partes agere consueverimus.

Ordiamur igitur disputationem nostram ab ipso libri argumento eiusque tractatione, siquidem multum refert, ut ante omnia sciamus, quid sit quod in eo explicetur et quo id modo fiat.

Et materia quidem operis talis est, quam si praeclarus aliquis Socratis discipulus sibi tractandam sumserit, profecto nemo miretur. Pertinet enim universa disputatio aperte eo, ut Alcibiadis exemplo ostendatur, prinsquam deos adoremus et ab iis aliquid petamus, sapientiam et virtutem comparari oportere, si quidem ita demum tum, quid nobis utile sit, melius intellecturi, tum diis ipsis cariores futuri simus; orandum autem ita esse, ut in universum honesta atque bona expetamus, cetera deorum permittamus arbitrio.

Sed quanquam principalis haec libri sententia prorsus Socratica est, tamen nec quae ad eam illustrandam afferuntur, nec ipsa disserendi ratio cum Platonis more et consuetudine congruunt, ita ut vel ea, quae prima specie alicui placeant, re diligentius pensitata, vulgari de libri auctore sententiae vehementer officiant. Nam afferri complures sententias Platonis doctrinae alibi explicatae utique contrarias Schleiermacherus Prolegom. ad Alcibiad. II. p. 366 sq., Astius De Vita et Scriptis Plat. p. 442 sq., Hermann. Histor. Philos. Plat. I. p. 420 sq. verissime iudicarunt. Disserendi autem ratio a Platonis arte et sollertia mirum quantum discrepat. Habet enim hic dialogus diffusam et multis ambagibus circumductam disputationem, quae subinde incertis vagatur regionibus et a proposito fine longe aberrat. Quorsum pertinet maxime illud, quod Alcibiadis sententia iterum iterumque refellitur, non alio sane fine et proposito, quam ut tandem ei extorqueatur confessio nescire se atque ignorare, quid a diis precandum sit. Unde fit, ut plurimos locos salvo totius disputationis argumento et consilio tollere liceat. Habet praeterea sermo multas sententias non satis distincte explicatas vel subobscure expressas, quales in nullo alio Platonis opere reperias. Habet longiores declamationes Socrati, alias minutatim disserendi morem et consuetudinem constanter sequenti,

praeter necessitatem obtrusas, in quibus cum inani quodam ostentationis studio fuse prolixeque ea exponuntur, quae aut nulla explicatione indigebant aut ratione vere Platonica multo aliter tractanda erant: cuius generis exempla reperias p. 141. B. sqq. p. 147. B. sqq. p. 148. C. usque ad p. 150. A. Habet denique alia id genus multa, quae quoniam vel a Schleiermachero vel a nobis ipsis in commentario Graeco sermoni subiuncto exagitata sunt, hoc loco commemorare supervacaneum est. Praeterea Platonici colloquii artem et elegantiam adeo desideramus, nihil ut paene reperiri arbitremur, quod aliquod eius vestigium referat. Frustra quaeras urbanitatem illam et facetiarum leporem, quo tanquam sale philosophi conspergitur oratio; frustra irrisionis aculeos, quos alibi Socrates Platonicus colloquentium vel audientium animis admovet; frustra denique elegantem morum notationem, quae cum ipso disputationis argumento solet esse coniunctissima eique magna cum arte accommodata. Immo multa stolide et insulse finguntur; quorsum referimus praeter alia illud, quod Socrates ponit atque sumit fieri posse, ut Alcibiades tutorem suum velit tollere de medio, et quod adolescens exeunte sermone sentit non ipsum Socratem esse, qui ei mentis caliginem velit dispellere, quum tamen eiusdem capiti propter consilii scilicet suppeditati utilitatem et praestantiam coronam, quam sacrificaturus gestabat, imponendam arbitretur.

Sed haec omnia etsi ad fidem et auctoritatem operis elevandam plurimum valent, tamen quia magnam partem magis sensu quodam recti et venusti continentur, quam ad certi iudicii perspicuitatem explicari possunt, ipsis legentibus rimanda relinquimus. Commemoramus potius alia, quae dubitationem de auctore operis haud paullo certius confirment. Pertinent huc ante omnia pravae vestigia imitationis, qua artifex noster eo deductus est, ut subinde in maximam inertiae perversitatem delapsus sit. Ex quo genere sunt illa, quae leguntur p. 140. A. p. 141. A. B. C. ibid. E. p. 151. A. al., de quibus locis in commentariis explanatius diximus. Haec enim omnia adeo sunt inficeta et absurda, ut qui ea, semel de fraude commonefactus, ad Platonem auctorem refe-

renda statuat, prorsus ignorare videatur, quid rectum ac venustum sit, quid elegantiae sensui contrarium. Sed luculentiora etiam argumenta sunt ex oratione et loquendi genere ducta, quae adeo certum faciunt fraudis indicium, ut vel incredulos ac superstitiosos iis moveri necesse sit. Nam oratio passim scabra est et hiulca, vix ut unam alteramve periodum legere queas, quin te sentias offendi gravissime. Nunc singularis aliqua verborum et sententiarum dissolutio, nunc repentinae transitiones, nunc insolentes vocabulorum consecutiones, nunc affectatae elegantiae veneres, nunc alia admirabilia legentis animum percellunt. Quibus omnibus orationi vestis variegatae et ex discoloribus pannis consutae species conciliatur, ut omnis deesse videatur eius aequabilitas. Haeccine vero ecquis sibi persuadebit ita non dicam a Platone, sed ab ullo alio scriptore elegantiore scribi potuisse? Nimirum talem scriptionem apertum est eum potius decere, qui in magna proprii ingenii et sollertiae penuria aliorum thesauros expilare atque centones undecunque arreptos consarcinare consueverit, scilicet facundiae suae illustria aliqua specimina editurus. Pleraque id genus vitia passim in commentariis notavimus, quoniam ita demum facile sentiuntur et animadvertuntur, si quis Graeci sermonis sequitur perpetuitatem. Sed ne hoc loco videamur de re gravissima, et quae ad litem diiudicandam plurimum valeat, nonnisi universe dixisse, age, praeter ea, quae de hoc genere notata sunt ab A s t i o De Vit. et Scriptis Plat. p. 445 sq., nonnulla vitiosae dictionis exempla consignabimus, quae quoniam vel a Platonis loquendi consuetudine vel ab optimae aetatis usu recedunt, certissime arguent totam hanc scriptionem Graeculo alicui posterioris aetatis acceptam referri. Itaque p. 138. B. quod dii dicuntur *ἐν ταύτῃ τῇ ἕξει εἶναι*, i t a a n i m a t i e t a f f e c t i e s s e, putasne ullum alium pristinae Graecitatis auctorem ita loquutum esse? Imo mihi crede, posteriorum demum scriptorum usu haec loquendi forma celebrata est. Pag. 140. B. vocabulis *ἀπεργασία* et *ἀπεργάζεσθαι* ea vis et potestas subiecta est, quam nondum vidimus qui vel ipsius Platonis vel aliorum bonorum scriptorum auctoritate confirmaverit, nec unquam nos visuros existimamus. Ibid. *μεγαλόψυχοι* per *ὑποκορισμὸν*

satis inficetum inter vesanos et imprudentes referuntur, qui usus vocabuli et singularis est et per se saucquam mirabilis. Ibid. D. formula: ἦν καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου, quam excipit deinceps accusativi cum infinitivo constructio, quis dubitet quin recentem aliquem Graeculum arguat? Balbutientis porro est, quod p. 141. B. ὡς πάντας dicitur sicuti ὡς πλείστους; quod ibid. D. contra morem et consuetudinem accurate loquentium alieno loco collocatur, et quod paucis versibus interiectis ἔνια ridicule infercitur. Visne etiam specimen aliquod affectatae elegantiae? En habes p. 142. A. loquutionem elegantissimam, πολιορκεῖσθαι ὑπὸ συκοφαντῶν, a calumniatoribus vexari: qua num quis rhetor unquam potuit excogitare venustiorem? Sed ibi quum imaginis audacia eo mitigetur, quod urbium obsidio antea commemorata est, neque translatus verbi usus a loquendi consuetudine omnino abhorruit, tum prorsus singularis usus est verbi ἐκδῦναι, quod p. 147. E., ubi vide annotata, simpliciter dicitur de mutata animi sententia, ita quidem, ut in tota oratione nihil reperiatur, quod tam audacem et insolitam metaphoram leniat et emolliat. Non minus habet offensionis, quod p. 148. A. legimus μαργόν, in quo interpretes dudum ita haeserunt, ut id corrigendum esse statuerint. Sed mea quidem sententia scriptori iniuria eripitur quod ipse studiose quaesivit, siquidem inficetum captans verborum lusum perverse loquutus est. Enimvero quam parum hic tenebrio perspicuitatis sit amans, clarissime apparet ex p. 143. E., ubi εἰπεῖν aut interrogare significat, quod loquendi consuetudini adversatur, aut stolidissima diversarum sententiarum permutatione ponitur. Eiusdem paene farinae sunt ἀπορῶ μή, quod legimus p. 142. D., et ὁρᾷς οὖν p. 146. D., ex quibus alterum perverse dicitur, alterum si non inepte, certe non ea, qua Plato solet, elegantia adhibetur. Quid? satisne te delectant haec Platonicae scilicet venustatis documenta? At cedo plura, inquis, rei exempla! Recte. Profliganda enim quaestio est et eo usque perducenda, ut vel superstitiosos tangat erroris sui poenitentia. Quomodo igitur placet tibi formula ἂν δυνηθῶ p. 145. A. sic posita, ut nec per se commode adhibeatur nec Platonis consuetudinem referat? Quid censes de usu pronominis ταύτην ibidem C. pro ἑκάστην ταύτων ac-

cipiendi, nec ullo modo emendandi? Quid? num pro Platonico probas, quod eodem loco non ita multo post legitur, καὶ τἄλλα ἀνὰ λόγον τούτοις, pro quo philosophum frequentare novimus καὶ τἄλλα ὡσαύτως? Non minus dubitationis habet, quod p. 150. B. dicitur ὅ τι ἐν νῷ ἔχεις πρὸς ταῦτα, quid de his sentias; quod ita usurpari a probae Graecitatis auctoribus nemo quisquam demonstrare poterit. Idem dictum esto de verbis p. 151. B. ἡδέως ἂν ἴδοιμι δεξάμενον ἐμαυτόν, pro quibus ecquis est sermonis Platonici paullo peritior quin exspectet potius haec: ἡδέως ἂν δεξαίμην? Sed plura id genus notare quid iuvat, quum singulis fere paginis in commentariis tales elegantiae veneres demonstraverimus? Unum tamen cumuli instar addo recentioris Graecitatis documentum. Legimus enim p. 149. B. infinitivum aoristi ἀποκριθῆναι pro ἀποκρίνασθαι positum, quem usum tanquam singularem iam Sturzius, Lobeckius et Astius notaverunt. Quid igitur? Corrigesne audacter ἀποκρίνασθαι, quum scribas noverimus etiam alibi formam citerioris Graecitatis per errorem in locum veteris atque probae substituisse? Atqui haec nimia profecto audacia foret, quum libri manu descripti omnes iuxta cum vett. editionibus ἀποκριθῆναι constanter tueantur. Nam ut etiam alibi ἀποκριθῆναι ab librariis per errorem pro ἀποκρίνασθαι scriptum sit, quod aliquoties in Xenophonte accidisse novimus *), tamen ibi non communis omnium hic error est, quandoquidem in optimis codicibus vera et genuina scriptura servata reperitur. Itaque non est dubium, quin istud ἀποκριθῆναι ab ipsius scriptoris manu profectum sit atque pro certissimo fraudis argumento haberi debeat, unde de tempore, quo tota scriptio sit composita, coniectura capiatur.

Quum igitur rem his ipsius scriptoris indiciis confectam habeamus, superest ut quaerendum sit, quo tempore hic ingenii fetus lucem adspexerit. Verissime autem putamus A. Boeckhium ex eo, quod p. 139. B. C. ad celebratissimum illud paradoxon: ὅτι πᾶς ἄφρων μαίνεται, respicitur, col-

*) V. Schneider. ad Anabas. p. 93.

legisse editum eum esse quo tempore Stoicorum familia iam floruerit. Quanquam accuratius etiam definiendum est, qua id aetate factum videatur. Reputantibus igitur nobis et considerantibus ea, quae de loquendi genere disputata sunt, verisimile visum est librum aliquanto post Alexandri Magni aetatem compositum esse. Alioquin enim oratio vix tantis sordibus esset conspurcata. Occasionem autem et opportunitatem eius conficiendi vix dubitamus quin Stoici potissimum dederint, siquidem iam illis temporibus ab iis locus de precibus, a posterioribus huius scholae amicis miro studio frequentatus, subtilius explicatus est: de qua re mea quidem sententia recte dubitari non potest. Itaque verisimile putamus scriptorem nostrum argumentum illis temporibus valde celebratum arripuisse atque suo quodam modo tractavisse. Quae suspicio etiam eo confirmatur, quod apud Arrianum et Epictetum, ubi agitur de precibus, similia quaedam leguntur atque in hoc libro memorata reperimus; cuius rei exemplum ad p. 188. C. notavimus. Enimvero posterioris aetatis Stoici usi sunt iis, quae a superioribus exposita accepissent. Quo minus autem statuamus librum post Christi demum aetatem confectum esse, illud impedit, quod non modo ab Aeliano Varr. Hist. VIII, 7. Athenaeo X. p. 506. C. et Diog. Laërt. III, 59. memoratur, sed etiam a Thrasyllo teste Laërtio II, 58. in tetralogias relatus est, quod fieri nullo modo potuisset, nisi illa aetate et exstitisset et pro opere Platonico vulgo habitus esset. Vixit autem Thrasyllus imperantibus Augusto et Tiberio, sicuti Menagius ad Laërtium certissimis argumentis docuit. Fieri igitur potest, ut liber secundo vel tertio saeculo ante Christum natum confectus sit adeoque iam ab Alexandrinis grammaticis in operum Platonicorum catalogum receptus. Nam iam illa aetate magnam hoc in genere fraudem dominatam esse aliis exemplis satis certo constat. Nec vero obscurum est, qui fieri potuerit, ut liber tanto honore dignus iudicaretur. Versatus enim scriptor in argumento illustrando est ita, ut usus Socratis quadam sententia apud Xenophontem Mem. I, 3, 1. memoriae prodita Socraticorum maximeque Platonis rationem aemulatus sit adeoque germanum Platonis Alcibiadem

imitari et quodammodo consummare voluerit. Nam quemadmodum in primo Alcibiade superbus adolescens eo perducitur, ut quantumvis reipublicae capessendae cupiditate incensus, tamen se rerum civilium adhuc ignarum esse confiteatur, ita idem ille in hoc sermone, quum sit sacrificaturus, postremo is videtur esse, qui quid ad rectum deorum cultum et venerationem requiratur, prorsus ignoret. Hinc igitur facile potuit accidere, ut opus, quamvis a Platonis arte et ratione multum recederet, tamen iam mature pro Platonico circumferretur. Dicendi genus autem quantopere huic opinioni officeret, ii minime senserunt, qui posteriorum temporum sermoni adsuefacti suae aetatis squalores a Platonis et Xenophontis elegantia secernere non potuerunt.

Sed satis haec de libelli dotibus et originibus. Restat, ut de errore quodam dicendum sit etiam a recentissimis eius interpretibus propagato. Pervulgata enim virorum doctorum opinio est Persium in Satyra secunda, Iuvenalem in Satira decima ac praeterea Lucianum Icaromenipp. c. 25. Navig s. Votis §. 13 sqq. p. 491. T. II. ed. Graev. ex hoc libro aliquantum profecisse. Quod profecto permirum esset, siquidem non eae sunt huius opusculi virtutes, quibus ingeniosissimi homines adeo delectari potuerint. At enim vero frustra profecto ac temere haec narratur fabula. Nam apud Lucianum quidem imitationis nec vola nec vestigium exstat. Quid quod tota res unius Buttmanni errore nititur; qui quum a Gottlebèro accepisset Lucianum quoque ridere ineptas hominum preces, protenus in eam inductus sententiam est, ut scriptorem festivissimum opinaretur homuncioni nostro nonnihil acceptum referre, quod ne Gottleberus quidem sibi persuaserat. Similis causa Persii est et Iuvenalis. Persius enim etsi item stolidas hominum preces atque vota perstringit, ideoque similes quasdam habet sententias, tamen ad hunc librum ne verbo quidem respexit. Nisi forte etiam Horatium contendere velis, quia idem attigit argumentum, hunc dialogum ob oculos habuisse. Restat igitur unus Iuvenalis, de quo ut paucis absolvamus, sobrium facit Alexandri Ruperti iudicium, qui T. I. p. 190. imitationis vestigia ulla apud eum expressa cerni summo iure negavit. Nam quod Iu-

venalis carmen suum ita concludit, ut deorum curae censeat permitti oportere, quid nobis expediat, ea sententia etiam tum sine dubio multorum fuit, ut poetae non opus fuerit eam e fonte adeo turbido in hortulos suos derivare. Manet igitur quod antea iudicavimus, nec Lucianum nec Persium nec Iuvenalem hoc libro usos esse, quanquam eos idem argumentum similiter tractavisse negari non potest.

DE EDITIONIBUS

huius libri ab Ettwallo, Nürnbergero, Biestero, Buttmanno et anonymo Lipsiensi factis in Prolegomenis ad Alcibiadem primum exposuimus. Separatim eum in usum tironum edidit Io. Henr. Iust. Köppen sub hoc titulo: Platons Alcibiades der zweite, herausgegeben von I. H. I. Köppen. Braunschweig, 1786. 8. min. Continet hic liber praeter brevem argumenti enarrationem paucúlas annotationes, quae vel ad interpretationem vel ad emendationem quorundam locorum pertinent. De interpretationibus vernaculis Schleiermacheri, Hier. Mülleri, aliorum, v. item Praefat. ad Alcibiad. I.

CODICES.

Bodl. s. Clark. Coisl. *Γ*. Vat. *Δ*. Ven. *ΞΠΣ*. Vindob. a. Bekkero *Υ*., a nobis 2. signatus. Vind. 9. Par. BCEFG. Angel. u v. Florent. a. b. c. d. i. n. o. Veneto *Π*. usus est etiam Nürnbergerus. Optimi sunt Bodl. Coisl. Vat. Ven. *Π*. Par. G. Flor. d.

ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ

ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ.

Cap. I. Ὦ Ἀλκιβιάδη, ἆρά γε πρὸς τὸν θεὸν 138
προςευξόμενος πορεύει;

Cap. I. P. 138. *προςευξόμενος πορεύει*] Bodl. Vat. Ven. *Π*. *πορευόμενος προςεύξει*. Ven. Σ. Vind. 2. Par. C. *προσευχόμενος πορεύῃ*.

Cap. I. P. 138. *προςευξόμενος πορεύει;*] Veteres philosophi quid de precibus et votis docuerint, magnam partem cognosces ex Origine *περὶ εὐχῆς* §. 11 sqq. in Celsum II. p. 64. Clemente Alexandr. VII. p. 854. Proclo in Tim. libr. II. p. 64. Hierocle in Aur. Carm. XLIX. Idem argumentum, quod in hoc libro tractatur, attigerunt Iuvenalis Satyr. X. et Persius Satyr. II. Lucian. in Iove Confut. Icaromenipp. §. 25. Navig. s. Vot. §. 13 sqq. Summam eorum, quae Socrates a diis precari consueverit, commemorant Xenoph. Mem. I, 3, 1 sqq. et Valer. Max. VII, 2. exterm. 1., cuius verba digna sunt ut integra apponantur. „Socrates humanae sapientiae quasi quoddam terrestre oraculum nihil ultra petendum a diis immortalibus arbitrabatur, quam ut bona tribuerent, quia ii demum scirent, quid unicuique esset utile, nos autem plerumque id votis expeteremus, quod non impetrasse melius foret. Etenim densissimis tenebris involuta mortalium mens, in quam late patentes errores coecas precationes tuas spargis! Divitias appetis, quae multis exitio fuerunt; honores concupiscis, qui complures pessum dederunt; regna tecum ipsa volvis, quorum exitus saepe miserabiles cernuntur; splendidis coniugiis iniicis manus, at haec ut aliquando illustrant, ita nonnunquam domos evertunt. Desine igitur stulta futuris malorum tuorum causis quasi felicissimis rebus inhiare, teque totam coelestium arbitrio permitte, quia qui tribuere bona ex facili solent, etiam eligere aptissime possunt. De Platonis sententia legas Euthyphronem et Legg. libr. V. et X. —. *τὸν*

ΑΛ. Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Φαίνει γέ τοι ἐσκυθρωπακέναι τε καὶ εἰς γῆν βλέπειν, ὥς τι ξυννοούμενος.

ΑΛ. Καὶ τί ἂν τις ξυννοοῖτο, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Τὴν μεγίστην, ὦ Ἀλκιβιάδη, ξύννοιαν, ὥς
B γ' ἐμοὶ δοκεῖ. ἐπεὶ φέρε πρὸς Διός, οὐκ οἴει τοὺς θεούς, ἃ τυγχάνομεν εὐχόμενοι καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, ἐνίοτε τούτων τὰ μὲν διδόναι, τὰ δ' οὔ, καὶ ἔστιν οἷς μὲν αὐτῶν, ἔστι δὲ οἷς οὔ;

ΑΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

Φαίνει γέ τοι] V. *γέ τι*. Sed recte *γέ τοι* Bodl. Coisl. Vat. Ven. Ξ Π Σ. Vind. 2. 9. Paris. B C G. Angel. v. Flor. a. c. o.
ὥς τι ξυννοούμ.] Steph. cum Vat. *ὥς τις* male.
ὥς γ' ἐμοὶ δ.] Sic Bodl. Vat. Ven. Π. Vulgo *γέ μοι*.
B. *ὅπως μὴ λήσει τις αὐτόν*] V. *λήσῃ τις αὐτόν*. Bas. 2. cum Ven. Ξ. Flor. b. c. d. i. n. o. *ὅπως μὴ λήσεταί τις αὐτόν*, quam lectionem etiam reliqui codd. habent, sed omisso *τις*. v. annot.

θεὸν Koeppenius Iovem, Gottleberus Animadvers. in Plat. Phaedon. p. 139. Apollinem significare arbitrantur. Me si audis, noli rem certius definire.

Φαίνει γέ τοι ἐσκυθρωπ.] Videris quidem certe, inquit, vultu tristi ac severo esse tanquam aliquid tecum cogitans, ut non temere videar id auspicari. Usum particularum *γέ τοι* cum restrictione asseverantium declaravimus ad Remp. V. p. 476. E. Criton. p. 44. A. *ξυννοούμενος* de meditabundo, qui quid secum animo volvit, rectissime dictum, ut Baiterum Praefat. ad edit. Turic. min. p. VIII. miremur Platonis consuetudinem activum verbum postulare existimantem. Arist. Ran. 598. *αὐτὸς τυγχάνω ταῦτ' ἄρτι συννοούμενος.* Eurip. Or. 633. *ἔασον· ἐν ἐμαυτῷ τι συννοούμενος, ὅπῃ τράπωμαι τῆς τύχης, ἀμηχανῶ.* Vides autem Alcibiadem fingi Stoicum aliquem, tristitiam et morositatem sapientis vultu referentem. Itaque praeter omnem exspectationem deinde respondet: Quid tandem aliquis deum adoraturus cogitet et meditetur? Nimirum istud inexspectatae levitatis signum arguit ipsius scriptoris inertiam.

B. *καὶ ἔστιν οἷς μὲν αὐτῶν*] Durum est *αὐτῶν*, quum praecedat *ἃ τυγχάνομεν εὐχόμενοι*. Platonem putamus aut totam periodum aliter conformaturum aut pronomen omissurum fuisse. Ipsam sententiam Stoicorum fuisse docet Senec. Epist. 60. 101. Iuvenal. X, 5 sqq. Quid tam dextro pede concipis, ut te conatus non poeniteat votique peracti? Evertere domos totas optantibus ipsis Di faciles. Nocitura toga, nocitura petuntur militia. Ibid. V. 111. Magnaque numinibus vota exaudita malignis.

ὅπως μὴ λήσει τις —]

ΣΩ. Οὐκοῦν δοκεῖ σοι πολλῆς προμηθείας γε προςδεῖσθαι, ὅπως μὴ λήσει τις αὐτὸν εὐχόμενος μεγάλα κακά, δοκῶν δ' ἀγαθά, οἱ δὲ θεοὶ τύχωσιν ἐν ταύτῃ ὄντες τῇ ἕξει, ἐν ᾗ διδόασιν αὐτοὶ ἅ τις εὐχόμενος τυγχάνει; ὥςπερ τὸν Οἰδίπουν αὐτίκα φασὶν εὔξασθαι χαλκῷ διελέσθαι τὰ πατρῷα τοὺς υἱεῖς, C ἐξὸν αὐτῷ τῶν παρόντων κακῶν ἀποτροπήν τινα εὔξασθαι, ἕτερα πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι κατηρᾶτο. τοιγαροῦν ταῦτά τε ἐξετελέσθη καὶ ἐκ τούτων ἄλλα πολλὰ καὶ δεινά, ἃ τί δεῖ καθ' ἕκαστα λέγειν;

C. τὰ πατρῷα τοὺς υἱεῖς] Hunc ordinem verborum debemus Bodl. Vat. Ven. Π. Ante Bekkerum erat τοὺς υἱεῖς τὰ πατρῷα.

ἐξὸν αὐτῷ τῶν παρόντων κακῶν] Steph. coni. καὶ ἐξὸν vel ἐξὸν οὖν αὐτῷ: quo in genere erravit saepissime. Post παρόντων Bodl. Venet. Π. Vat. rursus inferciunt αὐτῷ, quod dubitavi cum Bekkero suscipere, quum idem proxime praecedat. Receperunt tamen Turr.

Quod vulgo legebatur λήσεται non minus soloecum est quam quod exstat in Ven. Ξ λήσῃ τις. Nam λήσεται futurum est verbi λανθάνομαι, obliviscor; λανθάνω autem, lateo, futurum λήσω, aoristum ἔλαθον habere constat. Itaque recte Buttmannus et Bekkerus soloecismo sublato dederunt ὅπως μὴ λήσει, ut Gorg. p. 487. D. ὅπως μὴ λήσετε διαφθαρέντες. Post εὐχόμενος Schneiderus μὲν inseri iubebat, quo tamen facile careas. Infra p. 150. B. ὅπως μὴ λάθῃς σεαυτὸν εὐχόμενος κακά, δοκῶν δὲ ἀγαθά. Verte: quum tamen bona precari sibi videatur.

ἐν ταύτῃ ὄντες τῇ ἕξει] h. e. ita affecti et animati. Dictio citerioris Graecitatis propria est et a Platonis usu aliena. Mox αὐτίκα est exempli gratia; usurpatur enim in afferendis exemplis et argumentis, quae statim in promtu sunt, ut infra p. 139. C. p. 143. E. p. 144. E. Protagor. p. 318. B. p. 359. E. Gorg. p. 472. D. al. v. Koen. ad Gregor. Corinth. p. 416. Ruhnken. ad Tim. Gloss. p. 56.

C. χαλκῷ διελέσθαι —] De his temerariis Oedipi precibus v. Eurip. Phoeniss. 66. coll. 625 sqq. et 477. Rem in eiusdem argumenti tractatione Stoici saepius commemorant, veluti Epictet. Enchirid. XXXI, 4. Arrianus II, 22. IV, 5. al.

ἐξὸν αὐτῷ τῶν παρόντων] Stephan. καὶ ἐξὸν vel ἐξὸν οὖν corrigendum putans non meminerat anacoluthon esse sermonem et negligentia quadam verbis ἕτερα — κατηρᾶτο superiora repeti, cuius generis exempla similia non desunt. Dein τοιγαροῦν ita nusquam apud Platonem dictum invenias. Praeterea Schleiermach. notavit usum formulae, ἃ τί δεῖ καθ' ἕκαστα λέγειν, minus Platonicum. Solet enim philosophus eam dictionem usurpare, sicubi argumenta et conclusiones ex

ΑΛ. Ἀλλὰ σὺ μέν, ὦ Σώκρατες, μαινόμενον ἄνθρωπον εἴρηκας· ἐπεὶ τίς ἄν σοι δοκεῖ τολμῆσαι ὑγιαίνων τοιαῦτ' εὔξασθαι;

Cap. II. *ΣΩ.* Τὸ μαίνεσθαι ἄρα ὑπεναντίον σοι δοκεῖ τῷ φρονεῖν;

ΑΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

D *ΣΩ.* Ἄφρονες δὲ καὶ φρόνιμοι δοκοῦσιν ἄνθρωποι εἶναί τινές σοι;

ΑΛ. Εἶναι μέντοι.

ΣΩ. Φέρε δή, ἐπισκεψώμεθα, τίνες ποτ' εἰσὶν οὗτοι. ὅτι μὲν γάρ εἰσί τινες, ὡμολόγηται, ἄφρονές τε καὶ φρόνιμοι, καὶ μαινόμενοι ἕτεροι.

ΑΛ. Ὡμολόγηται γάρ.

ΣΩ. Ἔτι δὲ ὑγιαίνοντές εἰσί τινες;

ταῦτά τε ἐξετ.] *τε* om. Bodl. Vat. Ven. *Π.* probante Hermanno.

τίς ἄν σοι δοκεῖ τολμῆσαι] Soloece vett. editt. *δοκῇ*: nam *ἂν* pertinet ad infinitivum, nec coniunctivo ullus locus est. Recte Bodl. Vat. Ven. *Π.* Par. BG. Ang. v. Flor. b. d. *δοκεῖ*. Frequentem esse hunc scribarum errorem disces a Schaefero Melett. p. 60. Boeckh. in Min. p. 142. conf. p. 139. E. p. 143. D. p. 144. A. B. p. 150. E.

Cap. II. *ἆρά γε ὑπεναντίον*] *γε* vulgo interpositum delevi auctoritate Bodl. Vat. Ven. *Π.* probante Schneidero ad Xe-

---

superioribus facile intelligendas silentio transmittit. Nunc intelligitur * bellum septem ducum adversus Thebanos et mutua fratrum caedes. Similis formulae usus notandus infra p. 140. B.

τολμῆσαι ὑγιαίνων τοιαῦτ' εὔξασθαι;] quis tibi videtur hoc a se posse impetrare, ut sana mente praeditus talia precetur? Nam *τολμᾶν* saepe est sustinere, a se impetrare. v. ad Apolog. p. 39. A. Menex. p. 245. C. Dein displicet istud *ὑπεναντίον*, quum sequens disputatio eo pertineat, ut furorem doceatur sapientiae esse contrarium. Argumentatur enim Socrates ita: Insania prudentiae est opposita: eidem contraria etiam imprudentia est: iam vero prudentia et imprudentia *ἀμέσως*, quod nos dicimus immediate, opponuntur: ergo nihil aliud prudentiae potest esse contrarium: ex quo consequitur, ut imprudentia ab insania nihil differat, omnesque imprudentes pro insanis habendi sint. Itaque totius argumentationis consilio convenientius erat *ἐναντίον* potius quam *ὑπεναντίον* dicere, nisi forte cum bonis grammaticis verba composita a simplicibus nulla alia re differre statueris nisi eo, quod pluribus syllabis constent. Repentina autem haec interrogatio ne ni-

ΑΛ. Εἰσίν.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἀσθενοῦντες ἕτεροι;

ΑΛ. Πάνυ γε. 139

ΣΩ. Οὐκοῦν οὐχ οἱ αὐτοί;

ΑΛ. Οὐ γάρ.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν καὶ ἕτεροί τινές εἰσιν, οἳ μηδέτερα τούτων πεπόνθασιν;

ΑΛ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Ἀνάγκη ἄρ' ἐστὶν ἄνθρωπον ὄντα ἢ νοσεῖν ἢ μὴ νοσεῖν.

ΑΛ. Ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Τί δέ; περὶ φρονήσεως καὶ ἀφροσύνης ἆρά γε τὴν αὐτὴν ἔχεις γνώμην;

ΑΛ. Πῶς λέγεις;

noph. Mem. 1, 1, 16. Sed quod idem vir doctus vulgato τῷ σωφρονεῖν patrocinatur, non animadvertit in sequenti disputatione τῷ μαίνεσθαι non τὸ σωφρονεῖν, sed τὸ φρονεῖν opponi. Receptam lectionem tuentur Bodl. Vat. Veneti, Parisini, Vindobonenses, Florentini plerique omnes, Angelici. Vulgatum habet Par. E.

P. 139. οἳ μηδέτερα τούτων] Sic Florr. et Vindobonenses. Vulgo μηδ' ἕτερα, quod etiam Bekker. retinuit.

Ἀνάγκη ἄρ'] Sic Bodl. Vat. Venet. pro vulg. Ἀνάγκη γάρ.

ἢ νοσεῖν ἢ μὴ ν.] ἢ ante νοσεῖν paucissimi codd. iique deteriores cum vett. editt. omittunt.

mium dura sit, vide num reponi oporteat: Τὸ μαίνεσθαι ἄρα ὑπεναντίον κ. τ. λ.

Cap. II. D. τίνες ποτ' εἰσὶν οὗτοι] Haec subobscure ita dicuntur. Nihil aliud enim vult exquirere, quam qualis inter eos locum habeat oppositionis ratio, ut deinde insanos et imprudentes nihil inter se differre appareat. Praeterea audias quae Schleiermacherus scripsit: „Nachdem Sokrates schon gesagt: Lass uns zusehn, welche diese sind, würde er nicht erst noch nach Analogieen suchen, wenigstens nicht ohne dies besonders einzuleiten und zu rechtfertigen." Et profecto perinepta est ista exempli commemoratio, in qua artem Platonis omnino desideramus.

P. 139. οἳ μηδέτερα τούτων πεπόνθασιν;] qui nec sani sint nec infirma valetudine utantur. Pluralem μηδέτερα ne a Platonis loquendi consuetudine abhorrere existimes, alia eius exempla sunt Phaedr. p. 228. A. De Rep. VIII. p. 555. D. Lysid. p. 218. E. Euthyphr. p. 9. D. Apolog. p. 23. E.: ex quibus dilucide apparebit Bekkerum non recte dedisse μηδ' ἕτερα, ut quod multo gravius nunc dicatur quam pro rei ratione. conf. etiam infra p. 140. E.

ΣΩ. Εἰ δοκεῖ σοι οἷόν τε εἶναι ἢ φρόνιμον ἢ ἄφρονα, ἢ ἔστι τι διὰ μέσου τρίτον πάθος, ὃ ποιεῖ
B τὸν ἄνθρωπον μήτε φρόνιμον μήτε ἄφρονα;

ΑΛ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Ἀνάγκη ἄρα ἐστὶ τὸ ἕτερον τούτων πεπονθέναι.

ΑΛ. Ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Οὐκοῦν μέμνησαι ὁμολογήσας ὑπεναντίον εἶναι μανίαν φρονήσει;

ΑΛ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ μηδὲν εἶναι διὰ μέσου τρίτον πάθος, ὃ ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον μήτε φρόνιμον μήτε ἄφρονα εἶναι;

Εἰ δοκεῖ σοι οἷόν τε εἶναι ἢ φρ.] Vulgo *εἰ* aberat. Bodl. Ven. *Π.* Vat. *εἰ δοκεῖς οἷόν τε εἶναι.* Ven. *ΞΣ.* Vind. 2. Flor. n. Par. GG. *εἰ δοκεῖ σοι.* Buttmannus coniiciebat: *Δοκεῖ σοι ἀνάγκη, εἶναι ἢ φρόνιμον ἢ ἄφρονα.* v. ann.

ὃ ποιεῖ τὸν ἄνθρ.] *ἐποίει*, quod olim erat divulgatum, e Bodl. Vat. Ven. *Π.* mutatum est.

Εἰ δοκεῖ σοι οἷόν τε εἶναι] Vulgo *εἰ* omisso *δοκεῖ σοι* scribitur. Sed quum eam vocem optimi quique codd. tueantur — fallitur enim Buttmannus eam narrans in tribus optimis desiderari — non committendum putamus, ut scriptori invito eripiatur. Supplendum est enim ex Alcibiadis interrogatione *Λέγω*, i. e. *ἐρωτῶ*, unde haec Socratis verba suspensa sunt. Proxima liquet gravem suscepisse maculam, quum ne hic quidem scriptor adeo insulse loqui potuerit. Codd. nihil mutant, praeterquam quod optimi habent *δοκεῖς οἷόντ' εἶναι.* Sensum, non verba, expressit Ficinus: Opinaris hominem aut prudentem aut imprudentem esse oportere; an tertium praeter ea medium quiddam, quo nec prudens nec imprudens homo sit? Longe a literarum vestigiis recedit coniectura Buttmanni: *Εἰ δοκεῖ σοι ἀνάγκη, εἶναι ἢ φρόνιμον ἢ ἄφρονα.* Minus etiam explet animum quod Wexius in Commentat. de loco mathem. in Plat. Menone p. 43. legendum proposuit: *Δοκεῖς ὁμοῖόν τε, εἶναι ἢ φρόνιμον ἢ ἄφρονα;* i. e. *δοκεῖς ὁμοίως ἀνάγκην εἶναι, εἶναι ἢ φρ. ἢ ἄφρονα*, ut ipse explicat. Hoc enim a Graecitate mirum quantum abhorret. Quod fortasse ipse sentiens vir doctus aliam deinde rationem suasit scribendum statuens: *δοκεῖς ἄνθρωπον ὄντα εἶναι ἢ φρόνιμον ἢ ἄφρονα;* ut *ανον* i. e. *ἄνθρωπον* in *οἷον*, pronomen *τινα* autem in *τε* corruptum existimetur. Nec profecto improbabilis haec emendatio est, quanquam non liquet, quomodo integritas orationis nunc ita pessumdata sit, quum antea incolumia legantur verba: *ἀνάγκη ἄρ' ἐστὶ ἄνθρωπον ὄντα ἢ νοσεῖν ἢ μὴ νοσεῖν.* Vide igitur, an

AΛ. Ὡμολόγησα γάρ.

ΣΩ. Καὶ μὴν δύο γε ὑπεναντία ἑνὶ πράγματι πῶς ἂν εἴη;

AΛ. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Ἀφροσύνη ἄρα καὶ μανία κινδυνεύει ταὐτὸν εἶναι. C

AΛ. Φαίνεται.

Cap. III. *ΣΩ.* Πάντας οὖν ἂν φάντες, ὦ Ἀλκιβιάδη, τοὺς ἄφρονας μαίνεσθαι ὀρθῶς ἂν φαίημεν· αὐτίκα τῶν σῶν ἡλικιωτῶν εἴ τινες τυγχάνουσιν ἄφρονες ὄντες, ὥσπερ εἰσί, καὶ τῶν ἔτι πρεσβυτέρων. ἐπεὶ φέρε πρὸς Διός, οὐκ οἴει τῶν ἐν τῇ πόλει ὀλί-

Cap. III. C. *ὀρθῶς ἂν φαίημεν· αὐτίκα τῶν σ.*] Post *φαίημεν* cum Bekkero eiecimus *Ναί*, vulgo interpositum. Melius enim exempli commemoratio statim subiungitur. Et omittunt *Ναὶ* istud Bodl. Coisl. Vat. Ven. *Π*. Vind. 2. Par. BCEFG. Aug. u. v. Flor. a. b. c. d. i. n. o.

verum assecuti simus coniectando: *Εἰ δοκεῖ σοι ἀναγκαῖον τινὰ εἶναι ἢ φρόνιμον ἢ ἄφρονα;* Hoc interrogo, num tibi videatur quispiam tantummodo aut prudens aut imprudens esse posse; an tertium quiddam sit intermedium, quod hominem reddat nec prudentem nec imprudentem.

B. *Ἀφροσύνη ἄρα καὶ μανία κτλ.*] Acute observavit Boeckhius, quod notum sit illud paradoxon Stoicorum, *ὅτι πᾶς ἄφρων μαίνεται*, de quo v. Cicero Parad. 4. et Davis. ad Tuscul. III, 5., tempore illius sectae scriptum videri posse dialogum.

Cap. III. C. *Πάντας οὖν ἂν φάντες —*] Vix Alcibiades concessit omnes imprudentes insanire, quum Socrates eam sententiam refellere et *μανίαν* nonnisi formam quandam *τῆς ἀφροσύνης* esse docere instituit. Itaque haec dicit *ὑποθετικῶς*, ita ut ex mente et persona Alcibiadis loquatur; nec opus est interrogatione, quam Schleiermach. requirebat. Non multum a nostra sententia discrepat Buttmanni iudicium, qui *ἄρα* et *οὖν* in tali sermone censet re vera nihil asserere propterea, quod enthymemata tantum proponantur, quae alterius affirmationem vel exceptionem desiderent. Ad verba: *αὐτίκα τῶν σῶν — πρεσβυτέρων* intelligas *τούτους δὴ ὀρθῶς ἂν φαίημεν μαινομένους.*

ἐπεὶ φέρε πρὸς Διός, οὐκ οἴει —] Impugnat Socrates superiorem sententiam ita, ut Alcibiadem moneat, probata illa consequens fore, ut vitam haudquaquam tranquillam agamus, utpote perpetuo inter insanos et furiosos versantes. Iam vero quia illam sententiam ita proposuit, ut ex Alcibiadis men-

γους μὲν εἶναι τοὺς φρονίμους, ἄφρονας δὲ δὴ τοὺς πολλούς, οὓς δὴ σὺ μαινομένους καλεῖς;

ΑΛ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Οἴει ἂν οὖν χαίροντας ἡμᾶς εἶναι μετὰ
D τοσούτων μαινομένων πολιτευομένους, καὶ οὐκ ἂν παιομένους καὶ βαλλομένους καὶ ἅπερ εἰώθασιν οἱ μαινόμενοι διαπράττεσθαι, πάλαι δὴ δίκην δεδωκέναι; ἀλλ' ὅρα, ὦ μακάριε, μὴ οὐχ οὕτω ταῦτ' ἔχει.

ΑΛ. Πῶς ἂν οὖν ποτ' ἔχοι, ὦ Σώκρατες; κινδυνεύει γὰρ οὐχ οὕτως ἔχειν, ὥσπερ ᾠήθην.

ΣΩ. Οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖ. ἀλλὰ τῇδέ πῃ ἀθρητέον.

ΑΛ. Πῇ ποτε λέγεις;

ΣΩ. Ἐγὼ δή σοί γε ἐρῶ. ὑπολαμβάνομέν γέ τινας εἶναι νοσοῦντας. ἢ οὔ;

E *ΑΛ.* Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν δοκεῖ σοι ἀναγκαῖον εἶναι τὸν νοσοῦντα ποδαγρᾶν ἢ πυρέττειν ἢ ὀφθαλμιᾶν; ἢ

ἄφρονας δὲ δὴ τοὺς π.] δὲ δὴ Bodl. Vat. Ven. *Π.* probante etiam Bekkero. Vulgo δὴ abest.

D. *πάλαι δὴ δίκην*] δὴ e Bodl. Vat. Ven. restitutum.

μὴ οὐχ οὕτω ταῦτ' ἔχει] ἔχῃ corr. Coisl. et habet Flor. d. Non opus. Recepit Hirschig.

Ἐγὼ δή σοί γε ἐρῶ] In his libri omnes γε interpositum habent. Post ὑπολαμβάνομεν autem, ubi vulgo est interiectum, omittunt Bodl. Vat. Ven. *Π*. Par. G. Ex Florentinis meis nihil enotatum, praeterquam quod cod. n. ὑπολαμβάνομεν δὲ habere te, non e sua persona sit loquutus, continuo ingerit haec: *ἐπεὶ φέρε πρὸς Διὸς κ. τ. λ.* Nimirum quod plene dicendum fuit: *ἀλλ' ὅρα, μὴ ταῦτ' οὐχ οὕτως ἔχει· ἐπεὶ πρὸς Διὸς κ. τ. λ.*, id nunc enuntiare non opus fuit propterea, quod, si sententiam respectamus, illud ipsum praecedentibus verbis iam continetur. Itaque non assentior Buttmanno Socratem iudicanti affirmationem Alcibiadis praeripere ideoque sermonem suum illo *ἐπεὶ* continuare. Nam affirmatio Alcibiadis in hac oratione vix locum habet. Mox Bekkerus ex Bodl. Vat. Ven. ἄφρονας δὲ δὴ τοὺς πολλοὺς dedit. Sed quum haec simpliciter opponantur praecedentibus, ὀλίγους μὲν εἶναι τοὺς φρονίμους, vereor ut δὴ inferciendum sit.

χαίροντας ἡμᾶς εἶναι — πολιτευομένους] h. e. πολιτεύεσθαι χαίροντας, impune. v. Dorvill. ad Chariton. p. 592.

D. *ὅρα — μὴ οὕτω ταῦτ' ἔχει*] V. ad Charmid. p. 163. A.

οὐκ ἂν δοκεῖ σοι καὶ μηδὲν τούτων πεπονθὼς ἑτέραν νόσον νοσεῖν; πολλαὶ γάρ δήπου γέ εἰσι καὶ οὐχ αὗται μόναι.

ΑΛ. Ἔμοιγε δοκοῦσιν.

ΣΩ. Ὀφθαλμία οὖν σοι δοκεῖ πᾶσα νόσος εἶναι;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν καὶ πᾶσα νόσος ὀφθαλμία;

ΑΛ. Οὐ δῆτα ἔμοιγε· ἀπορῶ μέντοι, πῶς λέγω.

ΣΩ. Ἀλλ' ἐὰν ἔμοιγε προσέχῃς τὸν νοῦν, σύν 140
τε δύο σκεπτομένω τυχὸν εὑρήσομεν.

ΑΛ. Ἀλλὰ προσέχω, ὦ Σώκρατες, εἰς δύναμιν τὴν ἐμήν.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὡμολογήθη ἡμῖν ὀφθαλμία μὲν πᾶσα νόσος εἶναι, νόσος μέντοι οὐκ εἶναι πᾶσα ὀφθαλμία;

ΑΛ. Ὡμολογήθη.

ΣΩ. Καὶ ὀρθῶς γέ μοι δοκεῖ ὁμολογηθῆναι. καὶ γὰρ οἱ πυρέττοντες πάντες νοσοῦσιν, οὐ μέντοι

narratur.

E. *ἢ οὐκ ἂν δοκεῖ σοι*] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π*. Par. G. Flor. b. c. d. n. Soloece vulgó *δοκῇ*.

Ὀφθαλμία οὖν σοι δοκεῖ] *σοι* ut suspectum notavit Herm.

ἀπορῶ μέντοι, πῶς λέγω] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π*. Flor. n. o. Vulg. *μέντοι γε πῶς λ.*

P. 140. *τυχὸν εὑρήσομεν —*] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π*. pro vulg. *σχεδὸν εὑρ.* Etiam infra *τυχὸν* apud nostrum ita positum recurrit.

Ἐγὼ δὴ σοί γε ἐρῶ] Docet iam Socrates insaniam esse nonnisi unam aliquam formam atque partem imprudentiae; quae quidem disputatio usque ad p. 141. A. pertinens more haud quaquam Platonico instituitur; id quod facillime sentient qui rationem, qua de notionum generibus et partibus apud Platonem disseritur, vel ex Euthyphrone, Hippia, Charmide, aliis libris cognoverint. Quocirca ea de re verbo monuisse satis erit. Formam *ποδαγρᾶν*, qua utitur etiam Aristoph. Plut. 559., apud Platonem alteri *ποδαγριᾶν* praeferendam esse cum Buttmanno etiam Lobeck. ad Phryn. p. 80. statuit.

P. 140. *Ἀλλ' ἐὰν ἔμοιγε προσέχῃς — εὑρήσομεν*] Ineptissime verba Homerica ex Iliad. X, 224. petita hic intertexta sunt, praesertim quum Alcibiades non communiter rem exquirere, sed tantummodo animum attendere iubeatur. Compares mihi illa Sympos. p. 174. D., et videbis, quantum aera distent lupinis.

οἱ νοσοῦντες πάντες πυρέττουσιν, οὐδὲ ποδαγρῶσιν,
B οὐδέ γε ὀφθαλμιῶσιν, οἶμαι· ἀλλὰ νόσος μὲν πᾶν τὸ τοιοῦτόν ἐστι, διαφέρειν δέ φασιν οὓς δὴ καλοῦμεν ἰατροὺς τὴν ἀπεργασίαν αὐτῶν. οὐ γὰρ πᾶσαι οὔτε ὅμοιαι οὔτε ὁμοίως διαπράττονται, ἀλλὰ κατὰ τὴν αὑτῆς δύναμιν ἑκάστη· νόσοι μέντοι πᾶσαί εἰσιν. ὥςπερ δημιουργούς τινας ὑπολαμβάνομεν· ἢ οὔ;

ΑΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Οὐκοῦν τοὺς σκυτοτόμους καὶ τέκτονας καὶ ἀνδριαντοποιοὺς καὶ ἑτέρους παμπληθεῖς, οὓς τί δεῖ καθ' ἕκαστα λέγειν; ἔχουσι δ' οὖν διειληφότες
C δημιουργίας μέρη, καὶ πάντες οὗτοί εἰσι δημιουργοί, οὐ μέντοι εἰσὶ τέκτονές γε, οὐδὲ σκυτοτόμοι, οὐδ' ἀνδριαντοποιοί, οἳ ξύμπαντές εἰσι δημιουργοί.

οὐδὲ ποδαγρῶσιν] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* pro ποδαγριῶσιν. Etiam supra erat ποδαγρᾶν. conf. Lobeck. ad Phrynich. p. 80.

B. διαφέρειν δέ φασιν] V. δή, quod iam Stephanus mutandum vidit. Verum suppeditarunt Flor. d. n. o. Par. B. et corr. Bodl.

οὐ γὰρ πᾶσαι οὔτε ὅμοιαι] πᾶσιν Bodl. Vat. Ven. *Π.* Idem ὅμοιοι, quod Schneider. Schleierm. Buttm. in ὅμοια mutari voluerunt.

ἑτέρους παμπληθεῖς] V. παμπλήθεις, quod mutavit Bekkerus e Vat. Ven. ΞΠΣ. Vind. 2. Par. BC. Ang. u. v., quibuscum consentit etiam Vind. 9.

B. οὔτε ὅμοιαι οὔτε ὁμοίως διαπράττονται] h. e. ἀπεργάζονται, operantur. Singularis hic verbi usus est, cuius alterum exemplum vix usquam apud probos scriptores reperias. Nec sine nota transmittendum est istud τὴν ἀπεργασίαν αὐτῶν. Aliter certe Plato Protagor. p. 312. D. πρὸς τὴν ἀπεργασίαν τὴν τῶν εἰκόνων. Gorg. p. 462. C. χάριτός τινος καὶ ἡδονῆς ἀπεργασία. Euthyphr. p. 13. D. ἡ ἰατροῖς ὑπηρετικὴ εἰς τίνος ἔργου ἀπεργασίαν τυγχάνει οὖσα ὑπηρετική; Ibid. E. εἰς τίνος ἔργου ἀπεργασίαν ὑπηρετικὴ ἂν εἴη; al., quibus locis omnibus nomini genitivum obiecti, non subiecti additum vides. Pro ὅμοιαι Schneiderus in Lexic. s. v. διαπράττεσθαι reponendum censet ὅμοια, ne verbum casu obiecti careat. Quod vereor ut necessarium sit. Nam διαπράττεσθαι etiam alibi absolute usurpari meminimus, veluti Hipp. mai. p. 281. A. De Rep. III. p. 411. D. Phaedr. p. 234. A. p. 256. C. al. Illud ὅμοιαι autem optimam efficit sententiam: nec omnes, inquit, inter se similes sunt, nec similiter operantur. Ceterum inepte Socrates medicos significat tortuosa ista locutione οὓς δὴ καλοῦμεν ἰατρούς, qua cur usus sit, nulla causa reddi potest.

C. Οὕτω μὲν τοίνυν καὶ

ΑΛ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Οὕτω μὲν τοίνυν καὶ τὴν ἀφροσύνην διειληφότες εἰσί, καὶ τοὺς μὲν πλεῖστον αὐτῆς μέρος ἔχοντας μαινομένους καλοῦμεν, τοὺς δ' ὀλίγον ἔλαττον ἠλιθίους τε καὶ ἐμβροντήτους· οἱ δὲ ἐν εὐφημοτάτοις ὀνόμασι βουλόμενοι κατονομάζειν οἱ μὲν μεγαλοψύχους, οἱ δὲ εὐήθεις, ἕτεροι δὲ ἀκάκους καὶ ἀπείρους καὶ ἐνεούς. εὑρήσεις δὲ καὶ ἕτερα πολλὰ D ἀναζητῶν ὀνόματα. πάντα δὲ ταῦτα ἀφροσύνη ἐστί· διαφέρει δέ, ὥσπερ τέχνη τέχνης ἡμῖν κατεφαίνετο καὶ νόσος νόσου. ἢ πῶς σοι δοκεῖ;

ΑΛ. Ἐμοὶ μὲν οὕτως.

Cap. IV. *ΣΩ.* Οὐκοῦν ἀπ' ἐκείνου πάλιν ἐπανέλθωμεν. ἦν γάρ δήπου καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου,

C. *Οὕτω μὲν τοίνυν*] Sic Bodl. Coisl. Vat. Ven. ΞΠΣ. Vind. 2. 9. Par. BCG. Ang. n. v. Flor. a. b. c. d. n. o. Vulgo *Οὕτω μὲν οὖν κ. τ. λ.* Dein vett. editt. *πλεῖστον μέρος αὐτῆς*, quem verborum ordinem e Bodl. Coisl. Ven. *Π.* Par. G. Flor. b. d. mutavimus.

D. *καὶ ἐνεούς*] Sic Bodl. Vat. Ven. ΣΣ. Vind. 2. 9. Par. BG. Ang. u. v. Flor. a. c. o. Vulgo *ἐννεούς*.

Cap. IV. *καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου*] *καὶ* add. Bodl. Vat. Ven. *Π.* quod recepi cum Bekker. Dein Coisl. a. m. rec. *ἢ γὰρ ἢ οὔ;* Vind. 2. et Flor. d. *ἢ γὰρ οὔ: ναί: ὡμολόγητο.* Seclusi *οὔ* praeeunte Hirschigio.

τὴν ἀφροσύνην δ.] Perabsurdam esse hanc comparationem et inepti sutoris potius quam Platonis ingenio dignam nemo erit quin Schleiermachero lubenter largiatur. — *πλεῖστον αὐτῆς μέρος* vocat summum *τῆς ἀφροσύνης* gradum, quod monendum videtur, ne quis homuncioni sententiam plane absurdam obtrudat, sicuti mox ei vocula *ἐν* ante *εὐφημοτάτοις ὀνόμασι* a scribis per errorem tributa esse videtur, quanquam eam servat etiam Stobaeus Serm. IV. p. 61. ed. Gesner.; nam in Gaisfordi editione locus, quia deest in mss., non excerptus legitur. Deinde *μεγαλοψύχους* quo sensu inter amentes retulerit, patet e loco p. 150. D. Sed iure dubites, num hic vocabuli usus veteribus scriptoribus cognitus fuerit. Voc. *ἐνεοὺς* Schol. interpretatur *ἀφώνους, κωφούς, ἐξεστηκότας, νωδούς, νωχελεῖς, μετεώρους.* Meliora affert, quem laudat Ruhnken. ad Tim. Gloss. p. 102., Ioannes Siceliota Commentar. ms. in Hermogenem: *Ἐνεός, ὁ ἠπορηκὼς κατά τι καὶ γεγονὼς ἀχανὴς ἢ ὁ εἰς ἑαυτὸν ἐστραμμένος, οἷον ὁ ἐν ἑαυτῷ ὢν καὶ μὴ πρὸς ἄλλον λαλῶν.* Similem euphemismum in designandis amasiis sollennem notavit Plato Republ. V. p. 474. D. E.

D. *ἦν γὰρ δήπου καὶ ἐν*

σκεπτέον εἶναι τοὺς ἄφρονάς τε καὶ φρονίμους, τίνες ποτ' εἰσίν. ὡμολόγητο γὰρ εἶναί τινας· ἢ γὰρ [οὔ];

ΑΛ. Ναί, ὡμολόγηται.

E ΣΩ. Ἆρ' οὖν τούτους φρονίμους ὑπολαμβάνεις, οἳ ἂν εἰδῶσιν ἅττα δεῖ πράττειν καὶ λέγειν;

ΑΛ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Ἄφρονας δὲ ποτέρους; ἆρά γε τοὺς μηδέτερα τούτων εἰδότας;

ΑΛ. Τούτους.

ΣΩ. Οὐκοῦν οἵ γε μὴ εἰδότες μηδέτερα τούτων

E. καὶ λέγοντες καὶ πράττοντες] V. λέγοντας καὶ πράττοντας, quod correctum e Stobaeo et Ven. Ξ. conf. p. 143. B.

P. 141. ἔτι καὶ τῶν νῦν π.] Sic Bodl. Vat. Ven. Π. al.

ἀρχῇ τοῦ λόγου] Recte Ficinus: Propositum fuit in disputationis exordio, qui prudentes quive imprudentes essent, diiudicare. Sed quovis pignore contenderim hanc loquutionem non esse Platonicam magnumque exhibere testimonium eius sententiae, quam de libelli auctore nobis persuasimus. Ne hilum quidem proficias corrigendo καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ λόγου, quod nec librorum mss. fide nititur nec ipsi sententiae convenit. Respicit autem Socrates ad p. 138. D., ubi v. ann. Dein ἢ γὰρ οὔ; si lectio vera est, ipsum quoque arguit ineptum tenebrionem. Nam alias in eiusmodi sermone usitatum est ἢ γάρ; Nisi forte οὔ adhaesit e διττογραφίᾳ aliqua, quae qualis fuerit, perspicuum est ex correctione manus recent. in cod. Coisl. facta: ἢ γάρ; ἢ οὔ; Neque enim assentior Buttmanno eam lectionem pro vera rectaque probantem, quum nusquam ἢ γάρ; ἢ οὔ; ita iunctum reperiatur.

Ναί, ὡμολόγηται] Iure Buttm. discessit a sententia Stephani ob praegressum illud ὡμολόγητο hic quoque requirentis tempus plusquamperfectum. Quid enim? Potuitne Alcibiades, etiamsi Socrates interrogaverat: Conveneratne antea inter nos — iam statim significare respondendo, id quod antea censuissent, etiamnum ratum esse videri, ideoque perfecto tempore uti?

E. Ἆρ' οὖν τούτους φρονίμους — λέγειν;] Quod hic ipse Socrates Alcibiadi statim rei definitionem ultro suppeditat, id a Platonico disserendi more aliquantum recedit, ut scite observavit Schleiermacherus. Ceterum hunc locum inde ab Ἆρ' οὖν usque ad ἅττα μὴ δεῖ φαίνεται. excerpsit Stobaeus Florileg. p. 60. ed. Gesner. Tit. 4. sect. 118. ed. Gaisf.

τοὺς μηδέτερα τούτων] Sc. μήτε τὸ πράττειν μήτε τὸ λέγειν. Hic quoque Bekker. bis edidit μηδ' ἕτερα, de qua scriptura quid iudicari oporteat, iam ad p. 139. A. significavimus.

P. 141. ὥσπερ οὐδ' ηὔχετο, οὐδ' ᾤετο] Ficinus: Ille siquidem ut non optabat, ita nec putabat. Legit igitur εἴπερ οὐδ' ηὔχετο κ.

λήσουσιν αὐτοὺς καὶ λέγοντες καὶ πράττοντες ἅττα μὴ δεῖ;

ΑΛ. Φαίνεται.

ΣΩ. Τούτων μέντοι ἔλεγον, ὦ Ἀλκιβιάδη, καὶ τὸν Οἰδίπουν εἶναι τῶν ἀνθρώπων. εὑρήσεις δὲ ἔτι 141 καὶ τῶν νῦν πολλοὺς οὐκ ὀργῇ κεχρημένους, ὥςπερ ἐκεῖνον, οὐδ' οἰομένους κατά σφισιν εὔχεσθαι, ἀλλ' ἀγαθά. ἐκεῖνος μὲν ὥςπερ οὐδ' ηὔχετο, οὐδ' ᾤετο· ἕτεροι δέ τινές εἰσιν, οἳ τἀναντία τούτων πεπόνθασιν. ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαί σε πρῶτον, εἴ σοι ἐμφανὴς

Vulgo ἔτι post τῶν νῦν insertum.

οἶμαί σε πρῶτον] πρῶτον add. Bodl. Coisl. Vat. Ven. ΞΠΣ. Vind. 2. 9. Par. BEG. Flor. a. b. c. d. n. o. edit. Bas. 2.

τ. λ., quod tamen nihili est, et ortum fortasse ex rariore usu geminati οὐδέ, in quo ipse Stephan. haesit. Sed recte observavit Buttm. geminatam esse hanc voculam, quia in his verbis aliquid reciproci insit, quemadmodum in aiente sententia Atticus sermo frequentet: ὥςπερ καὶ ηὔχετο, οὕτω καὶ ᾤετο. Ad ηὔχετο apparet ἀγαθὰ intelligi oportere.

ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαί σε πρῶτον —] Proh deum atque hominum fidem, qualis haec est, obsecro, sententiarum iunctura et consecutio: „Oedipus, inquit, sicuti non precatus est bona, ita nec sibi videbatur: sunt autem alii *quidam*, quibus *evenit* contrarium. *Nam* equidem arbitror *te* primum, si deus, quem adoraturus es, tibi repente appareret et priusquam aliquid precatus esses, ultro tibi offeret non modo Atheniensium ceterorumque Graecorum imperium, sed etiam totius Europae dominatum, vehementer exsultaturum esse laetitia: attamen vita tua tibi multo carior esset quam tanta potentia, nec ea velles male et perniciose uti. Vides igitur *non tutum esse* ea, quae offerantur, sic temere accipere, vel ipsum precari, ut obtingant, si quis inde damnum facturus sit vel omnino vitam amissurus." Adeone insulsa et absurda proloqui potuisse Platonicum Socratem? Minime vero. Personatus hic Plato unus aliquis est de grege imitatorum delirantium, qui hunc pannum inepte suis inseruit, siquidem totus hic locus expressus est ex Alcibiade primo p. 165. A., praeterquam quod ibi Alcibiades pro ambitione sua indicatur vel cum vitae periculo istam potentiam expetiturus esse, hic autem ita loquens introducitur, ut vitam vel summae dignitati anteponendam esse statuat. Miramur vero Schleiermacherum et Buttmannum hoc loco censuisse omnia melius inter se cohaerere quam in primo Alcibiade, ideoque dubitavisse, utrum illius libri auctor sua ex Alcibiade secundo hauserit, an contra huius scriptor libri illius expilaverit thesauros. Nam in primo Alcibiade quum nec manifesta νοθείας signa deprehendantur, qualia in hac scriptione inveniuntur plurima, nec logica

γενόμενος ὁ θεός, πρὸς ὃν τυγχάνεις πορευόμενος, ἐρωτήσειε, πρὶν ὁτιοῦν εὔξασθαί σε, εἰ ἐξαρκέσει σοι τύραννον γενέσθαι τῆς Ἀθηναίων πόλεως· εἰ δὲ
B τοῦτο φαῦλον ἡγήσαιο καὶ μὴ μέγα τι, προσθείη καὶ πάντων τῶν Ἑλλήνων· εἰ δέ σε ὁρῴη ἔτι ἔλαττον δοκοῦντα ἔχειν, εἰ μὴ καὶ πάσης Εὐρώπης ὑποσταίη σοι, καὶ τοῦτο μὴ μόνον ὑποσταίη, αὐθημερόν σου βουλομένου ὡς πάντας αἰσθέσθαι, ὅτι Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου τύραννός ἐστιν· αὐτὸν οἶμαι ἄν σε ἀπιέναι περιχαρῆ γενόμενον, ὡς τῶν μεγίστων ἀγαθῶν κεκυρηκότα.

ΑΛ. Ἐγὼ μὲν οἶμαι, ὦ Σώκρατες, κἂν ἄλλον ὁντινοῦν, εἴπερ τοιαῦτα ξυμβαίη αὐτῷ.

B. *ὑποσταίη σοι*] Par. G. *καταστήσοι*, quo mutato in *καταστήσειε*, sc. *τύραννον*; Buttmanno iudice melius cohaerebit oratio. Deinde *μὴ* post *τοῦτο* om. Ven. *Σ.* Vind. 2. Ante *αὐθημερὸν* Köppen *ἀλλὰ καὶ* vel saltem *ἀλλ'* interponendum iudicabat; sed vide infra.

ὡς πάντας αἰσθέσθαι] *αἰσθήσεσθαι* Bodl. Vat. Ven. *Π.* futuro post *βούλομαι* insolentius illato. v. Lobeck, ad Phrynich. p. 747.

sententiarum veritas et cohaerentia turpiter negligatur, consequens est, ut auctorem huius libelli ab illo profecisse statuendum sit. Certe quidem hic locus ab illo meo iudicio satis eleganter et Alcibiadis ingenio perquam accommodate tractatus est. Ceterum per anacoluthon verba: *ἐγὼ μὲν γάρ οἶμαί σε πρῶτον* inferius repetuntur hisce: *αὐτὸν οἶμαι ἄν σε ἀπιέναι.*

B. *καὶ τοῦτο μὴ μόνον ὑποσταίη, αὐθήμερόν σου βουλ.*] nec tantum id promitteret, quum tu optares, ut omnes homines eo ipso die sentirent Alcibiadem, Cliniae filium, dominari, h. e. nec tantum illud promitteret, sed etiam id efficeret, ut, quoniam ita velles, protenus homines te tyrannum exstitisse comperirent. Nam *ἀλλὰ καί*, quod exspectabatur, *κατὰ σύνεσιν* inest in verbis *αὐθήμερόν σου βουλ. κ. τ. λ.*, quae liberior est orationis conformatio. Hactenus igitur res in vado est, quanquam verborum structura satis est difficilis et contorta. Sed molestiam creat *ὡς* ante *πάντας* illatum, quod quia post *βούλεσθαι* non habet locum, recte iudicavit Buttm. perquam absurde intrusum esse. Sed quid eo faciendum sit, videant me acutiores. Sauppius Praefat. ad edit. Turic. minor. p. XI. locum sic refingendum censuit: *εἰ δέ σε ὁρῴη ἔτι ἔλαττον δοκοῦντα ἔχειν, εἰ μὴ καὶ πάσης Εὐρώπης* (sc. *προσθείη*), *ὑποσταίη σοι καὶ τοῦτο, καὶ τοῦτο μὴ μόνον ὑποσταίη, ἀλλ' αὐθήμερόν σου βουλομένου ὡς πάντας αἰσθήσεσθαι, ὅτι* etc. in

ΣΩ. Ἀλλὰ μέντοι ἀντί γε τῆς σῆς ψυχῆς οὐδ' ἂν τὴν πάντων Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων χώραν τε καὶ τυραννίδα βουληθείης σοι γενέσθαι. C

ΑΛ. Οὐκ οἶμαι ἔγωγε. πῶς γὰρ ἄν, μηδέν γέ τι μέλλων αὐτοῖς χρήσεσθαι;

ΣΩ. Τί δ' εἰ μέλλοις κακῶς τε καὶ βλαβερῶς χρῆσθαι; οὐδ' ἂν οὕτως;

ΑΛ. Οὐ δῆτα.

Cap. V. ΣΩ. Ὁρᾷς οὖν, ὡς οὐκ ἀσφαλὲς οὔτε τὰ διδόμενα εἰκῇ δέχεσθαί [σε] οὔτε αὐτὸν εὔχεσθαι γενέσθαι, εἴ γέ τις βλάπτεσθαι μέλλοι διὰ

C. Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων] τε καὶ Bodl. Vat. Ven. Π. Vulgo τε abest.

Οὐκ οἶμαι ἔγωγε] Sic Bodl. Ven. Π. Vat. pro vulg. Οὐκ οἴομαι ἔγωγε. Ex iisdem deinde χρήσεσθαι pro vulg. χρῆσθαι dedimus, et εἰ μέλλοις pro εἰ μέλλεις.

Cap. V. δέχεσθαί σε] Codd. τε, Coisl. ex corr. γε. Mox pro vulg. μέλλει, quod solus Par. E. tuetur, reposuimus codicum lectionem μέλλοι.

quibus verba: ἀλλ' αὐθήμερον — αἰσθήσεσθαι voluit suspensa esse ex ὑποσταίη. Fatemur tamen nec hac coniectura animum scrupulo liberatum. In transcursu notabis etiam usum verbi ὑποσταίη Homericum.

Cap. V. C. οὔτε τὰ διδόμενα εἰκῇ δέχεσθαι] Ob oculos fortasse habuit proverbium δέχεσθαι τὰ διδόμενα, de quo v. ad Gorg. p. 499. C. Quanquam nolumus homini tam ineptam elegantiam ultro iniungere. Nec illud pro certo affirmare audemus, num σέ, quod cum Bekkero cancellis inclusimus, ab eius manu profectum sit. Quidquid enim Buttm. ad voculam tuendam in medium affert, manet tamen illud certum et indubitatum, parum commode hic inferciri primae personae commemorationem, quum deinceps εἴ τις dicatur atque tota sententia tanquam communis quaedam et generalis proponatur. Huc accedit, quod σε in perpaucis codd. scriptum exstat, ceteris omnibus τε habentibus.

εἴ γέ τις — μέλλοι] siquidem sumamus futurum esse, ut quis damnum inde accipiat. Ita si haec intelligimus, nulla causa est, cur tueamur Stephani lectionem μέλλει, uno codice Par. E. confirmatam, quo libro Stephanum usum videri iam alibi suspicati sumus. Quanquam indicativi usum in hac formula alias dominari vel ea docebunt, quae ad Charmid. p. 157. A. notavimus.

D ταῦτα ἢ τὸ παράπαν τοῦ βίου ἀπαλλαγῆναι. πολ-
λοὺς δ' ἂν ἔχοιμεν εἰπεῖν, ὅσοι τυραννίδος ἐπιθυ-
μήσαντες ἤδη καὶ σπουδάσαντες τοῦτ' αὐτοῖς παρα-
γενέσθαι, ὡς ἀγαθόν τι πράξαντες, διὰ τὴν τυραν-
νίδα ἐπιβουλευθέντες τὸν βίον ἀφῃρέθησαν. οἶμαι
δέ σε οὐκ ἀνήκοον εἶναι ἔνιά γε χθιζά τε καὶ πρωΐ-
ζὰ γεγενημένα, ὅτε Ἀρχέλαον τὸν Μακεδόνων τύ-
ραννον τὰ παιδικά, ἐρασθέντα τῆς τυραννίδος οὐ-
δὲν ἧττον ἤπερ ἐκεῖνος τῶν παιδικῶν, ἀπέκτεινε τὸν
E ἐραστὴν ὡς τύραννός τε καὶ εὐδαίμων ἀνὴρ ἐσόμε-

D. *ἀγαθόν τι πράξαντες*] Sic Bodl. Coisl. Vat. Ven. *Π*. Par. EFG. Aug. u. v. Flor. b. d. l. et pr. Ven. Ξ. Vulgo erat *πράξοντες*.

οὐδὲν ἧττον ἤπερ ἐκεῖνος] Codd. optimi et plurimi in hoc libro ubique tuentur formam *οὐθὲν* et *μηθέν*, ut p. 141. D.

D. *πολλοὺς δ' ἂν ἔχοιμεν εἰπεῖν —*] Sequitur nunc longa oratio, qua homines docetur saepenumero ingentia mala pro bonis et habere et expetere, ideoque sua ipsorum dementia ruere in perniciem. Decent haec omnia declamatorem de schola potius quam Socratem Platonicum, qui tales declamatiunculas praeter necessitatem non solet instituere. Nec dubito, quin haec oratio ex pannis aliunde collectis compacta sit, cuius rei indicium vel ea faciunt, quae de Archelao narrantur, ut postea demonstrabimus.

ἐπιθυμήσαντες ἤδη] Pertinet *ἤδη* ad verba *διὰ τὴν τυραννίδα — τὸν βίον ἀφῃρέθησαν*. Itaque insolenter collocatum est, siquidem legitimus usus requirebat hunc ordinem: *πολλοὺς δ' ἂν ἔχοιμεν εἰπεῖν, ὅσοι ἤδη τυραννίδος ἐπιθυμήσαντες καὶ σπουδάσαντες τοῦτο* (sc. *τὸ τυραννεῖν*) *αὐτοῖς παραγενέσθαι κ. τ. λ.* Perperam haec explicavit Buttmannus, qui *ἤδη* positum censuit perinde ac si scriptum esset sic: *πολλοὺς ἔχοιμεν ἂν εἰπεῖν γεγονότας ἤδη, οἳ — ἐπιθ. — ἀφῃρέθησαν*: quae inaudita foret traiectio, ne in hoc quidem scriptore toleranda.

ὡς ἀγαθόν τι πράξαντες] Haec codicum optimorum atque plurimorum scriptura nescio cur Buttmanno adeo displicuerit, ut *πράξοντες* futurum retinendum iudicaverit, alioquin ratus *ἂν* particulam necessariam fore. Sententia enim haec est: boni quid se existimantes egisse.

ἔνιά γε χθιζά τε καὶ πρωϊζὰ γεγενημένα, ὅτε —] Imitatus est locum Gorgiae p. 470. D., sed perinepte. Nam primum quidem paene ridiculum est istud *ἔνιά γε — γεγενημένα, ὅ τε κ. τ. λ.*: pro quo sana ratio exigebat *τὰ γεγ.*, ut est in Gorgia. Deinde pro *ἐχθὲς καὶ πρώην*, quod est Atticorum linguae proprium, posuit Homericum *χθιζά τε καὶ πρωϊζά*, Iliad. β', 303. videlicet doctrinae elegantiam ostentaturus. Denique temporum rationes adeo confudit, ut eiusmodi anachronismum

νος· κατασχὼν δὲ τρεῖς ἢ τέτταρας ἡμέρας τὴν τυραννίδα πάλιν αὐτὸς ἐπιβουλευθεὶς ὑφ' ἑτέρων τινῶν ἐτελεύτησεν. ὁρᾷς δὴ καὶ τῶν ἡμετέρων πολιτῶν — ταῦτα γὰρ οὐκ ἄλλων ἀκηκόαμεν, ἀλλ' αὐτοὶ παρόντες οἴδαμεν — ὅσοι στρατηγίας ἐπιθυμήσαντες ἤδη καὶ τυχόντες αὐτῆς οἱ μὲν ἔτι καὶ νῦν 142
φυγάδες τῆσδε τῆς πόλεώς εἰσιν, οἱ δὲ τὸν βίον ἐτελεύτησαν· οἱ δὲ ἄριστα δοκοῦντες αὐτῶν πράττειν διὰ πολλῶν κινδύνων ἐλθόντες καὶ φόβων οὐ μόνον ἐν ταύτῃ τῇ στρατηγίᾳ, ἀλλ' ἐπεὶ εἰς τὴν ἑαυτῶν

144. A. 148. A. 149. B. 150 C. E. quam tamen constantiae caussa cum aliis libris in οὐδέν et μηδέν mutavimus. Sed prodit illa ipsa forma ortum libri posteriorem, quandoquidem ea inde ab Aristotelis demum temporibus frequentari coepta est. conf. Lobeck. ad Phrynich. p. 181 sqq.

apud Platonem frustra quaeras. Nam quum in Gorgia narretur, quam iniuste Archelaus regno Macedoniae potitus sit, hic vicissim exponitur, quomodo idem sit trucidatus. Iam vero Archelai mors, de qua v. Diodor. XIV. c. 37. Aristot. Polit. V, 10., incidit in Olymp. XCV, 1., quo eodem anno Socrates supplicio affectus est. v. Diod. l. c. Ex quo iam intelligitur temporis insignis quaedam discrepantia. Sed prorsus immanis videbitur hic anachronismus reputantibus colloquium hoc habitum fingi, quo tempore Alcibiades adhuc erat adolescens necdum ad rempublicam accesserat, hoc est ante Olymp. LXXXIX, 4. v. Valcken. ad Herod. VIII, 17. ideoque paene triginta annis ante, quam Archelaus occisus est. Quid, quod Alcibiades aliquanto ante Olymp. XCV, 1. trucidatus est, siquidem Olymp. XCIV. exeunte periisse videtur. Certissime igitur apparet scriptorem perverso ductum imitationis studio in talem errorem incidisse, qualem nemo dubitet cum Schleiermachero uni tribuere tenebrionis ignorantiae. Ceterum eadem refert Aelian. V. H. VIII, 9. Ἀρχέλαον τὸν Μακεδονίας τύραννον (οὕτω γὰρ καὶ Πλάτων αὐτὸν ὀνομάζει, καὶ οὐ βασιλέα) τὰ παιδικὰ αὐτοῦ Κρατεύας, ἐρασθεὶς τῆς τυραννίδος οὐδὲν ἧττον ἤπερ ἐκεῖνος τῶν παιδικῶν ἠράσθη, ἀπέκτεινε τὸν ἐραστὴν ὁ Κρατεύας Ἀρχέλαον κ. τ. λ., ubi v. Perizon. conf. Hermann. Hist. Ph. Plat. p. 586.

E. ἀλλ' αὐτοὶ οἴδαμεν] Haec forma recurrit etiam infra p. 145. C., qua usus est quidem Herodot. II. 17. IX. 60. sed Plato non usus esse videtur. Quanquam Xenoph. Oec. 20, 14. Aristoph. Avv. 599. οἴδασι et Eurip. Supp. 1047. κατοίδατε dixerunt. v. Poppo ad Xen. Anab. II. 4, 6.

P. 142. ἐν ταύτῃ τῇ στρατηγίᾳ] Ficinus vertit: non modo in ipso exercitu. Videtur igitur αὐτῇ legisse, quod tamen in codd. non reperitur. Nec opus est mutatione. Dein πολιορκούμενοι ὑπὸ τῶν συκο-

κατῆλθον, ὑπὸ τῶν συκοφαντῶν πολιορκούμενοι πολιορκίαν οὐδὲν ἐλάττω τῆς ὑπὸ τῶν πολεμίων διετέλεσαν, ὥςτε ἐνίους αὐτῶν εὔχεσθαι ἀστρατηγήτους
B εἶναι μᾶλλον ἢ ἐστρατηγηκέναι. εἰ μὲν οὖν ἦσαν οἱ κίνδυνοί τε καὶ πόνοι φέροντες εἰς ὠφέλειαν, εἶχεν ἄν τινα λόγον· νῦν δὲ καὶ πολὺ τοὐναντίον. εὑρήσεις δὲ καὶ περὶ τέκνων τὸν αὐτὸν τρόπον εὐξαμένους τινὰς ἤδη γενέσθαι, καὶ γενομένων εἰς ξυμφοράς τε καὶ λύπας τὰς μεγίστας καταστάντας. οἱ μὲν γὰρ μοχθηρῶν διὰ τέλους ὄντων τῶν τέκνων ὅλον τὸν βίον λυπούμενοι διήγαγον· τοὺς δὲ χρηστῶν μὲν
C γενομένων, ξυμφοραῖς δὲ χρησαμένων, ὥςτε στερηθῆναι, καὶ τούτους οὐδὲν εἰς ἐλάττονας δυςτυχίας καθεστηκότας ἤπερ ἐκείνους, καὶ βουλομένους ἂν ἀγένητα μᾶλλον εἶναι ἢ γενέσθαι. ἀλλ' ὅμως τούτων τε καὶ ἑτέρων πολλῶν ὁμοιοτρόπων τούτοις οὕτω σφόδρα καταδήλων ὄντων, σπάνιον εὑρεῖν, ὅςτις ἂν ἢ διδομένων ἀπόσχοιτο, ἢ μέλλων δι' εὐχῆς τεύξεσθαι παύσαιτ' ἂν εὐχόμενος. οἱ δὲ πολλοὶ οὔτ'

P. 142. *πολιορκούμενοι πολιορκίαν*] *πολιορκίᾳ* Bodl. Ven. Σ. Par. GE. Vind. 2. Flor. a. c. i. n. o. et pr. m. Coisl. *πολιορκίᾳ*. Dein Flor. n. *ἀστρατήγους*.

C. *ἐκείνους, καὶ βουλομένους*] *καὶ* om. Bodl. Vat. Ven. Π. Dein *ἀγέννητα* Bodl. Par. FG. Flor. n. conf. Schaefer. ad Apoll. Rhod. T. II. p. 119.

φαντῶν est: a sycophantis vexati, ut solent qui obsidentur. Sensu translato verbum legitur etiam Xenoph. Mem. II. 1, 17. Cyrop. VI. 1, 15. Dem. p. 793. 9. Plutarch. Caes. 39. Mox *ἀστρατήγητοι* sunt qui non functi sunt imperatorum munere. Male enim Gottleb. interpretatur artia imperatoriae ignaros.

B. *ξυμφοραῖς δὲ χρησαμένων, ὥςτε στερηθῆναι*] qui vero in eam devenerant calamitatem, ut iis orbarentur. Accusativus *τοὺς δὲ — καθεστηκότας* e praecedenti *εὑρήσεις* pendet, quod ideo est memorabile, quia recta oratione praecedunt haec: *οἱ μὲν γὰρ — διήγαγον*, ut acriptor relictam antea constructionem denuo susceperit. Sed eodem modo infra p. 147. E. et Lachet. p. 186. B.

D. *ὀλίγον δὲ ἐπισχόντες*] h. e. non ita multo post. v. ad Charmid. p. 160. E. *Ἀνεύχεσθαι* est vota retractare, quemadmodum etiam *ἀναρᾶσθαι*, *ἀναπείθειν* et *ἀνατίθεσθαι* dicuntur. v. Valcken. ad Herodot. VIII. p. 647.

ἀπορῶ, μὴ ὡς ἀληθῶς — αἰτιῶνται] Etsi constructio

ἂν τυραννίδος διδομένης ἀπόσχοιντ' ἂν οὔτε στρατηγίας, οὐδ' ἑτέρων πολλῶν, ἃ παρόντα βλάπτει D
μᾶλλον ἢ ὠφελεῖ· ἀλλὰ κἂν εὔξαιντ' ἂν γενέσθαι, εἴ τῳ μὴ παρόντα τυγχάνει. ὀλίγον δὲ ἐπισχόντες ἐνίοτε παλινῳδοῦσιν, ἀνευχόμενοι ἅττ' ἂν τὸ πρῶτον εὔξωνται. ἐγὼ μὲν οὖν ἀπορῶ, μὴ ὡς ἀληθῶς μάτην θεοὺς ἄνθρωποι αἰτιῶνται, ἐξ ἐκείνων φάμενοι κακά σφισιν εἶναι· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ σφῇσιν εἴτε ἀτασθαλίαισιν εἴτε ἀφροσύναις χρὴ εἰπεῖν, ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσι. κινδυνεύει γοῦν, ὦ Ἀλκιβιάδη, E
φρόνιμός τις εἶναι ἐκεῖνος ὁ ποιητής, ὃς δοκεῖ μοι φίλοις ἀνοήτοις τισὶ χρησάμενος, ὁρῶν αὐτοὺς καὶ πράττοντας καὶ εὐχομένους ἅπερ οὐ βέλτιον ἦν, ἐκείνοις δὲ ἐδόκει, κοινῇ ὑπὲρ ἁπάντων αὐτῶν εὐχὴν ποιήσασθαι. λέγει δέ πως ὡδί,

Ζεῦ βασιλεῦ, τὰ μὲν ἐσθλά, φησί, καὶ εὐχομέ- 143
νοις καὶ ἀνεύκτοις
ἄμμι δίδου, τὰ δὲ δεινὰ καὶ εὐχομένοις ἀπαλέξειν

κελεύει. ἐμοὶ μὲν οὖν καλῶς δοκεῖ καὶ ἀσφαλῶς λέ-

οὐδ' ἑτέρων πολλῶν] Bekkerus probante Hirschigio de coniectura dedit *οὐθ' ἑτέρων π* Sed v. ad Apol. Socrat. p. 19. D. E. *κινδυνεύει γοῦν, ὦ Ἀλκ.*] Pro *γοῦν*, quod debemus Bodl. Coisl. Vat. Ven. *Π*. Par. E. Flor. d., vulgo perperam circumfertur *γ' ἄν*. In aliis codd. *γὰρ* scriptum legitur.

verbi *ἀπορεῖν* cum *μὴ* et coniunctivo iuncti ex iis defendi potest, quae ad Hipp. mai. p. 300. D. annotavimus, tamen illud perinepte hic adhiberi nemo diffitebitur. Nam etiamsi metus notionem adiunctam habet, manet tamen etiam consilii inopiae significatio, ut sit: dubitabundus metuo, sollicitus vereor, ne etc. Quod quis est quin sentiat in hac sententia parum recte ita dici?

σφῇσιν εἴτε ἀτασθαλίαισιν] Respexit versus Odyss. I, 32 sqq. *ὢ πόποι, οἷον δή νυ θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται. Ἐξ ἡμέων γάρ φασι κάκ' ἔμμεναι· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν.* Dein Hermann. scripsit *ἀφραδίαισιν* ex vestigiis codicis Bodl. qui pro *ἀφροσύναις* offert *ἀφρονίαισιν*, coll. Hesiod. Opp. v. 134.

P. 143. *Ζεῦ βασιλεῦ* —] Leguntur haec Anthol. I, 31. Adespot. 466. Brunck., Anthol. Palat. 10, 108., quibus scriptor moleste suum istud *κελεύει* subiunxit, quod Köppenius eliminandum putabat. Pro *ἀπαλέξειν* ibi scriptum *ἀπερύκοις*, et pro *δεινά* *λυγρά*. Buttmannus Lexilog. I, 32, 5., quia *δεινὰ* epico sermone non recte *τοῖς ἐσθλοῖς* opponi sibi persuaserat, hoc lo-

γειν ὁ ποιητής· σὺ δ᾽ εἴ τι ἐν νῷ ἔχεις πρὸς ταῦτα, μὴ σιώπα.

Cap. VI. *ΑΛ.* Χαλεπόν, ὦ Σώκρατες, ἐστὶν ἀντιλέγειν πρὸς τὰ καλῶς εἰρημένα. ἐκεῖνο δ᾽ οὖν ἐννοῶ, ὅσων κακῶν αἰτία ἡ ἄγνοια τοῖς ἀνθρώποις,
B ὁπόθ᾽, ὡς ἔοικε, λελήθαμεν ἡμᾶς αὐτοὺς διὰ ταύτην καὶ πράττοντες καί, τό γ᾽ ἔσχατον, εὐχόμενοι ἡμῖν αὐτοῖς τὰ κάκιστα. ὅπερ οὖν οὐδεὶς ἂν οἰηθείη, ἀλλὰ τοῦτό γε πᾶς ἂν οἴοιτο ἱκανὸς εἶναι, αὐτὸς αὑτῷ τὰ βέλτιστα εὔξασθαι, ἀλλ᾽ οὐ τὰ κάκιστα. τοῦτο μὲν γὰρ ὡς ἀληθῶς κατάρᾳ τινί, ἀλλ᾽ οὐκ εὐχῇ ὅμοιον ἂν εἴη.

ΣΩ. Ἀλλ᾽ ἴσως, ὦ βέλτιστε, φαίη ἄν τις ἀνήρ, ὃς ἐμοῦ τε καὶ σοῦ σοφώτερος ὢν τυγχάνει, οὐκ ὀρ-

P. 143. B. *οὐδεὶς ἂν οἰηθείη*] *ἄν*, in Platonis codicibus omissum, suppeditavit Priscianus p. 1148, unde iam Buttm. et Bekk. restituerunt. Ibidem mox *καὶ* ante *κατάρᾳ* additum.

Cap. VI. *σοφώτερος ὢν τυγχάνει*] Bekker. Buttm. Herm. de Stephani coniectura *τυγχάνοι* dederunt invitis libris omnibus.

C. *πρὸς τὴν ἑαυτοῦ μ.*] Bekker. ex uno Par. F. dedit eo *δειλὰ* reponendum censuit. Ego vero scriptorem *δεινὰ* de suo posuisse existimo pro poetico *λυγρά*. Ceterum eosdem versiculos memorant Proclus ad Remp. p. 402, 26. ed. Bas. qui pro *δεινὰ* habet *λυγρά* et in altero versu *εὐχομένων*, ut est etiam in Antholog.

Cap. VI. B. *ὅπερ οὖν οὐδεὶς ἂν οἰηθείη*] Particulam *ἂν* solus Priscianus p. 1148. servavit. Voc. *οὖν* relativo iunctum per se non suspectum est. Habet enim vim quandam asseverandi, quam Buttm. sic declaravit. „Muta, inquit, relativum in demonstrativum, et opus erit particula *γάρ*. Hoc enim nemo facile de se crediderit; et tamen fit; merito igitur de malis, quae ignorantia parit, querimur.“ Quanquam vereor, ne ea explicatio nimis contorta sit.

ὃς ἐμοῦ τε καὶ σοῦ σοφώτερος ὢν τυγχάνει] Sic libri omnes unanimi consensu. Bekkerus et Buttmannus monitu Stephani *τυγχάνοι* correxerunt. Sed vere monuit Wexius l. c. p. 45. verba *ὃς τυγχάνει* non efficere protasin huius enuntiati, sed esse historicam veluti descriptionem subiecti, ut haec idem valeant, quod *ἀνήρ τις σοφώτερος ἡμῶν*.

C. *οὐδ᾽ ἐκεῖνό πω καταγνώσομαι*] Euthyphr. p. 2. B. *οὐ γὰρ ἐκεῖνό γε καταγνώσομαι, ὡς σύ γε ἕτερον (γραφὴν γέγραψαι)*. Phaedon. p. 116. B. *οὐ καταγνώσομαί γε σοῦ ὅπερ ἄλλων καταγιγνώσκω, ὅτι μοι χαλεπαίνουσι κ. τ. λ.* Demosth. in Mid. c. 2. *οὐ γὰρ ἂν καταγνοίην ὑμῶν οὐδενός.* Cum infinitivo, ut h. l., Tim. p. 19. D. *ταῦτ᾽ οὖν — ἐμαυτοῦ μὲν αὐ-*

θῶς ἡμᾶς λέγειν, οὕτως εἰκῇ ψέγοντας ἄγνοιαν, εἴ
γε μὴ προσθείημεν τὴν ἔστιν ὧν τε ἄγνοιαν καὶ C
ἔστιν οἷς καὶ ἔχουσί πως ἀγαθόν, ὥςπερ ἐκείνοις
κακόν.

ΑΛ. Πῶς λέγεις; ἔστι γὰρ ὁτιοῦν πρᾶγμα ὁτῳδὴ ὁπωςοῦν ἔχοντι ἄμεινον ἀγνοεῖν ἢ γιγνώσκειν;

ΣΩ. Ἔμοιγε δοκεῖ· σοὶ δ' οὔ;

ΑΛ. Οὐ μέντοι μὰ Δία.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό σου καταγνώσομαι,
ἐθέλειν ἄν σε πρὸς τὴν ἑαυτοῦ μητέρα διαπεπρᾶ-
χθαι ἅπερ Ὀρέστην φασὶ καὶ τὸν Ἀλκμαίωνα καὶ
εἰ δή τινες ἄλλοι ἐκείνοις τυγχάνουσι ταὐτὰ διαπε- D
πραγμένοι.

ΑΛ. Εὐφήμει πρὸς Διός, ὦ Σώκρατες.

σαυτοῦ.

τὸν Ἀλκμαίωνα] ἀλκμεωνα (sine accentu) Bodl. ἀλκμεῶνα Vat. ἀλκμέωνα Ven. Π. Par. G. Et videtur haec scriptura non improbanda esse. v. Gaisford. ad Herodot. V. 70., Lud. Dindorf. ad Diod. Sic. Vol. III. p. 379. intpp. ad Thucyd. II. 102. Guil. Dind. ad Poet. Scen. p. XXVIII.

τὸς κατέγνωκα, μήποτ' ἂν δυνατὸς γενέσθαι τοὺς ἄνδρας καὶ τὴν πόλιν ἱκανῶς ἐγκωμιάσαι. Mox Bekker. ex uno Paris. F. dedit τὴν σαυτοῦ. Sed recte ἑαυτοῦ etiam de prima et secunda persona dicitur, ubi urgetur gravius proprietatis notio (wo der Begriff der Selbstheit hervorgehoben wird). Phaedon. p. 91. C. ἀντιτείνετε εὐλαβούμενοι, ὅπως μὴ ἐγὼ ὑπὸ προθυμίας ἅμα ἑαυτόν τε καὶ ὑμᾶς ἐξαπατήσας — οἴχομαι, quod aliter dictum est atque ἐμαυτόν. Protagor. p. 312. A. σὺ δέ, ἦν δ' ἐγώ, πρὸς θεῶν, οὐκ ἂν αἰσχύνοιο εἰς τοὺς Ἕλληνας αὑτὸν σοφιστὴν παρέχων; ubi Bekkerus ex aliquot codd. σαυτὸν scripsit, sed αὑτὸν propter oppositionis gravitatem recte habet. Lach. p. 200. B. σὺ μὲν οὖν μοι δοκεῖς — οὐδὲν πρὸς αὑτὸν βλέπειν, ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἄλλους. Hipp. mai. p. 291. B. Alcib. I. p. 128. D. Xenoph. Mem. I, 4, 9. οὐδὲ γὰρ τὴν ἑαυτοῦ γε ψυχὴν ὁρᾷς, ubi praecedit οὐ γὰρ ὁρῶ τοὺς κυρίους. Cyrop I, 6, 19. ἄλλοι δ' ἐνίοτε λέγοντες ταὐτὰ ἂν διαπράσσοιεν· τὴν δ' αὑτοῦ παρακέλευσιν εἰς τοὺς μεγίστους κινδύνους δεῖ ὡς μάλιστα ἐν πίστει διασώζειν. Sophocl. Trachin. 451. εἰ δ' αὐτὸς αὑτὸν ὧδε παιδεύεις, ὅταν θέλῃς γενέσθαι χρηστός, ὀφθήσει κακός. Oed. Tyr. 138. ὑπὲρ γὰρ οὐχὶ τῶν ἀπωτέρω φίλων, ἀλλ' αὐτὸς αὑτοῦ, τοῦτ' ἀποσκεδῶ μύσος. Falluntur igitur qui ἑαυτοῦ dictitarunt simpliciter pro ἐμαυτοῦ, σαυτοῦ, κ. τ. λ. usurpari solere: longius etiam a vero aberravit Bernhardy Synt. p. 272. numero plurali hunc usum concedens, singulari eripiens. Nam ut scriptorum pedestrium testimonia corrigi

ΣΩ. Οὔτοι τὸν λέγοντα, ὦ Ἀλκιβιάδη, ὡς οὐκ ἂν ἐθέλοις σοι ταῦτα πεπρᾶχθαι, εὐφημεῖν δεῖ σε κελευειν, ἀλλὰ μᾶλλον πολύ, εἴ τις τὰ ἐναντία λέγοι, ἐπειδὴ οὕτω σοι δοκεῖ σφόδρα δεινὸν εἶναι τὸ πρᾶγμα, ὥςτ' οὐδὲ ῥητέον εἶναι οὕτως εἰκῇ. δοκεῖς δ' ἂν τὸν Ὀρέστην, εἰ ἐτύγχανε φρόνιμος ὢν καὶ εἰδὼς ὅ τι βέλτιστον ἦν αὐτῷ πράττειν, τολμῆσαι ἄν τι τούτων διαπράξασθαι;

E *ΑΛ.* Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Οὐδέ γ' ἄλλον οἶμαι οὐδένα.

ΑΛ. Οὐ μέντοι.

D. *ἐθέλοις σοι τ. π.*] *ἐθέλοι* Bodl. Coisl. Ven. *Σ.* alii plurimi. male. Dein Bekk. *τἀναντία* ex uno Par.

queant. poetarum certe loca nullis artibus poterunt removeri.

D. *Οὔτοι τὸν λέγοντα — τὰ ἐναντία λέγοι*] Non eum, qui dicit te non velle ista perpetravisse, iubere debes verbis bene ominatis uti, sed multo magis, si quia contraria dicat. Hactenus omnia sunt clara et perspicua. Sed quae sequuntur, ea quomodo emendanda sint, valde controversum est. Bekker. ante *ἐπειδὴ* commate distinxit, ut haec superioribus annecterentur. Cui rationi recte adversatus est Buttm., qui potius *δὲ* post *ἐπειδὴ* inferciendum statuit. Verum ne sic quidem locus persanatus esse videtur, quum ita *δὲ* post *δοκεῖς* interpositum haudquaquam careat offensione. Quod sentiens Ast. recepto illo *ἐπειδὴ δὲ* scribendum putavit *δοκεῖς αὖ τὸν Ὀρ.* Sed lenior loco medicina adhibenda est. Corrige *ἔπειτα οὕτω σοι δοκεῖ κ. τ. λ.* Itane vero adeo tibi videtur horrendum facinus esse, ut ne commemorandum quidem sit temere; Orestem autem putas, si prudens fuisset et quid optimum factu esset cognovisset, ausurum fuisse tale quid perpetrare? Ceterum *πολὺ* comparativo ita postpositum habes Politic. p. 275. C. *ὁμοίους τε εἶναι μᾶλλον πολὺ τὰς φύσεις*, ubi vulgo erat *πολὺ μᾶλλον*. Ibid. p. 288. A. *οὐ πάνυ πολιτικῆς ἔργον, ἀλλὰ μᾶλλον πολὺ τεκτονικῆς*. Gorg. p. 488. E. *οἱ γὰρ κρείττους βελτίους πολὺ κατὰ τὸν σὸν λόγον*. Sympos. 180. A. *ἔπειτα νεώτερος πολύ*. Ibid. p. 181. B. *ἀπὸ τῆς θεοῦ νεωτέρας τε οὔσης πολύ κ. τ. λ.* Phileb. p. 19. A. *γελοιότερον δ' οἶμαι πολὺ τὸ μηδέτερον ἡμῶν δύνασθαι*. Nec aliter Latini. Cicero De Orat. II. 42. Plura enim multo homines iudicant odio. Ibid. c. 47.* Sed alia sunt maiora multo. Horat. Sat. II. 3. 75. putidius multo.

E. *Κακὸν ἄρα — καὶ τὸ ἀγνοεῖν τὸ βέλτιστον*] Tautologiam excusaturus Gottleb. haec sic interpretabatur: igitur malum optimi ignorantia est; et ignorantia

ΣΩ. *Κακὸν ἄρ', ὡς ἔοικεν, ἐστὶν ἡ τοῦ βελτίστου ἄγνοια καὶ τὸ ἀγνοεῖν τὸ βέλτιστον.*

ΑΛ. *Ἔμοιγε δοκεῖ.*

ΣΩ. *Οὐκοῦν καὶ ἐκείνῳ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι;*

ΑΛ. *Φημί.*

Cap. VII. ΣΩ. *Ἔτι τοίνυν καὶ τόδε ἐπισκεψώμεθα· εἴ σοι αὐτίκα μάλα παρασταίη, οἰηθέντι βέλτιον εἶναι, Περικλέα τὸν σεαυτοῦ ἐπίτροπόν τε καὶ φίλον, ἐγχειρίδιον λαβόντα, ἐλθόντα ἐπὶ τὰς θύρας εἰπεῖν, εἰ ἔνδον ἐστί, βουλόμενον ἀποκτεῖναι αὐτὸν* 144
ἐκεῖνον, ἄλλον δὲ μηδένα· οἱ δὲ φαῖεν ἔνδον εἶναι —

δοκεῖς δ' ἂν τὸν Ὀρέστην] V. *δοκῇς*, quod est in uno Par. E. conf. ad p. 138. C.

optimum quid potest esse. Sed noli similes tentare machinas: nam scriptor ipse videtur haec adiecisse, ut sententia maiore verborum ambitu exsplendesceret.

Cap. VII. *Ἔτι τοίνυν καὶ τόδε ἐπισκ.*] Demonstraturus est subinde etiam ignorantiam bonam esse atque utilem. Quod vides cum superioribus non congruere, in quibus *ἡ τοῦ βελτίστου ἄγνοια* memorata est, cuius nunc non amplius habetur ratio. Itaque scriptor in his abiecto disputationis filo mirifice hallucinatus est, declamatorio more ostendens interdum rerum ignorantiam nos a malis et calamitatibus liberos praestare. Praeterea observabis exemplum rei tale delectum esse, quod urbanitatem Socratis parum deceat. Certe quidem nullam potuimus investigare causam, cur hoc potissimum exemplum ponatur. Sed totus locus ita comparatus est, ut ipso orationis genere vehementer offendamur. Luxata enim primi enuntiati membra cernimus in his: *εἴ σοι παρασταίη — Περικλέα — εἰπεῖν εἰ ἔνδον ἐστί, βουλόμενον ἀποκτεῖναι αὐτὸν ἐκεῖνον*, si tibi in mentem veniat Periclem *dicere* num intus sit, illum ipsum interficere cupienti nec alium aliquem: in quibus prorsus singulare est istud *εἰπεῖν* pro *ἐρέσθαι* positum. Sed nimirum homo fortasse in mente habuit scribere *εἰπεῖν κελεύειν*. Quod si sumimus, facilius etiam intelligitur, cur deinde adiecerit istud: *οἱ δὲ φαῖεν ἔνδον εἶναι*, in quibus verbis alioquin non levis cernitur molestia. Deinde quod libri omnes tenent: *ἀλλ' εἰ, οἶμαι, δόξει σοι*, valde inurbane dictum est. Quocirca Buttm. *δόξειε* correxit: quod num scriptori sit impertiendum, penes alios iudicium esto. Praeterea recte Buttm. observavit in his verbis inesse anacoluthiam epexegesi natam. Nam dicere voluit scriptor, *εἰ δόξει σοι, ὅπερ οὐδὲν κωλύει (δοκεῖν) τῷ γε ἀγνοοῦντι τὸ β.;* tum vero pronomen *ὅπερ* explicaturus addidit hoc *παραστῆναί ποτε δόξαν κ. τ. λ.*

καὶ οὐ λέγω ἐθέλειν ἄν σε τούτων τι πράττειν· ἀλλ' εἰ, οἶμαι, δόξει σοι, ὅπερ οὐδὲν κωλύει δήπου τῷ γε ἀγνοοῦντι τὸ βέλτιστον παραστῆναί ποτε δόξαν, ὥςτε οἰηθῆναι καὶ τὸ κάκιστόν ποτε βέλτιστον εἶναι — ἢ οὐκ ἂν δοκεῖ σοι;

ΑΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Εἰ οὖν παρελθὼν εἴσω καὶ ἰδὼν αὐτὸν
B ἐκεῖνον ἀγνοήσαις τε καὶ οἰηθείης [ἂν] ἄλλον εἶναί τινα, ἆρ' ἔτι ἂν αὐτὸν τολμήσαις ἀποκτεῖναι;

ΑΛ. Οὐ μὰ τὸν Δία, οὐκ ἄν μοι δοκῶ.

ΣΩ. Οὐ γὰρ δήπου τὸν ἐντυχόντα, ἀλλ' αὐτὸν ἐκεῖνον, ὃν ἠβούλου. ἦ γάρ;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ εἰ πολλάκις ἐγχειροῖς, αἰεὶ δὲ ἀγνοοῖς τὸν Περικλέα, ὁπότε μέλλοις τοῦτο πράττειν, οὔποτε ἂν ἐπίθοιο αὐτῷ.

ΑΛ. Οὐ δῆτα.

Cap. VII. P. 144. *ἢ οὐκ [ἂν δοκεῖ σοι;]* V. *δοκῇ*, invitis codd. longe plurimis.

B. *οὐκ ἄν μοι δοκῶ*] Desunt haec in Bodl. Vat. Ven. *Π.* Par. G. omissa, ut videtur, propter similitudinem verborum insequentium, ut ea nolimus extrudi cum Turr. et Herm.

ὃν ἠβούλου] *ὃν* Schleierm. delendum, Buttm. in *ἂν* mutandum censebat.

εἰ πολλάκις ἐγχειροῖς] *ἐγχειρεῖς* Steph. cum Par. E F. Vind. 9. Flor. i. Idem deinde *ἀγνοεῖς*, quod e Bodl. Coisl. Vat.

P. 144. *οὐ [λέγω ἐθέλειν ἄν σε τ. τ. πράττειν]* H. e. *ὅτι ἐθέλοις ἄν σὺ πράττειν.* Frustra fuit qui *ἂν* in his tollendum censuit.

Εἰ οὖν παρελθὼν — οἰηθείης ἂν] Qua lege et conditione *ἂν* cum optativo in sententiis conditionalibus iungatur, ad Protagor. p. 328. B. disputavimus. Iam si vera est nostra sententia, magnopere vereor, ut vocula hic recte posita sit. Nam quod ait Buttm. in hoc *οἰηθῆναι ἄλλον τινὰ εἶναι*, quod tam parum credibile sit, inprimis inculcandum fuisse poni hoc ideo, quoniam fieri tamen possit; vellem equidem demonstravisset, quaenam sententia conditionalis intelligenda sit, ex qua illa verba suspensa sint. Itaque accedo Struvio *ἂν* delendum iudicanti. Ad seq. *οὐκ ἄν μοι δοκῶ* intell. *τολμῆσαι*, sicuti ad praegressum illud, *ἢ οὐκ ἂν δοκεῖ σοι;* repetendum est *οἰηθῆναι*, de quo iam Buttm. monuit.

B. *ἀλλ' αὐτὸν ἐκεῖνον, ὃν ἠβούλου*] Recte Buttm. explicat: Non enim quem sors offerret obtruncare sustineres, sed illum ipsum, quem initio vo-

ΣΩ. Τί δέ; τὸν Ὀρέστην δοκεῖς ἄν ποτε τῇ μητρὶ ἐπιθέσθαι, εἴ γε ὡσαύτως ἠγνόησεν;

ΑΛ. Οὐκ οἶμαί ἔγωγε. C

ΣΩ. Οὐ γὰρ δήπου οὐδ' ἐκεῖνος τὴν προςτυχοῦσαν γυναῖκα, οὐδὲ τὴν ὁτουοῦν μητέρα διενοεῖτο ἀποκτεῖναι, ἀλλὰ τὴν αὑτοῦ.

ΑΛ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Ἀγνοεῖν ἄρα τά γε τοιαῦτα βέλτιον τοῖς οὕτω διακειμένοις καὶ τοιαύτας δόξας ἔχουσι.

ΑΛ. Φαίνεται.

ΣΩ. Ὁρᾷς οὖν, ὅτι ἡ ἔστιν ὧν τε ἄγνοια καὶ ἔστιν οἷς καὶ ἔχουσί πως, ἀγαθόν, ἀλλ' οὐ κακόν, ὥςπερ ἄρτι σοι ἐδόκει;

ΑΛ. Ἔοικεν.

Cap. VIII. *ΣΩ.* Ἔτι τοίνυν εἰ βούλει τὸ μετὰ τοῦτο ἐπισκοπεῖν, ἄτοπον ἂν ἴσως σοι δόξειεν D εἶναι.

Ven. *Π.* Par. B. Ang. n. aliis mutatum, et *μέλλεις*, quod soli Par. E. Ang. v. Vind. 9. Flor. i. tuentur.

δοκεῖς ἄν ποτε] V. *δοκῇς*, quod habent soli Par. EF.

C. *ἔστιν ὧν τε ἄγνοια*] Sic Bodl. Vat. Ven. *ΞΠΣ.* Vind. 2. Par. G. Ang. v. Flor. a. c. o. pro vulg. *ὧν γε.* In Flor. n. exstat *ὧν ἄγνοια.*

Cap. VIII. D. *ἂν ἴσως σοι δ.*] *ἂν ἴσως ἂν σ. δ.* Bodl. Ven. *Π.* Par. G. Vulgo erat *ὂν ἴσως ἂν σ. δ.* Verum suppeditarunt Flor. d. et Vat.

luisses. Qua interpretatione probata non opus est *ὂν* cum Schleiermachero eliminare.

Cap. VIII. D. *Ἔτι τοίνυν εἰ βούλει — δόξειεν εἶναι*] Posteaquam docuit ignorantiam quandoque esse utilem; nunc ad contrarium probandum accedit, demonstraturus scientiam quamlibet vel parum utilitatis afferre vel adeo nocere, nisi cum optimi cognitione coniuncta sit. Quod quidem censet Alcibiadi fortasse mirabile visum iri, quum vulgo homines de artibus ac disciplinis ita soleant iudicare, ut ex iis nihil nisi utilitatem redundare existiment. Locus, si quid video, integer est atque sanus, nec assentior Buttmanno e Ficino revocandum putanti: *ἄτοπον ὄν, ἴσως εἰκὸς ἄν σοι δόξειεν εἶναι.* Interpretatur Ficinus locum sic: Praeterea si volueris, quod deinceps in medium afferetur mirabile dictu discutere, fortasse probabile tibi videbitur. Nempe interpres ob oculos habuit vulgarem lectionem: *τοῦτο ἐπισκοπεῖν, ἄτοπον ὄν, ἴσως ἄν σοι δόξειεν εἶναι*, atque *εἶναι* sensu emphatico accepit pro *οὕτως ἔχειν.*

ΑΛ. Τί μάλιστ', ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Ὅτι, ὡς ἔπος εἰπεῖν, κινδυνεύει τό γε τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν κτῆμα, ἐάν τις ἄνευ τοῦ βελτίστου κεκτημένος ᾖ, ὀλιγάκις μὲν ὠφελεῖν, βλάπτειν δὲ τὰ πλείω τὸν ἔχοντα αὐτό. σκόπει δὲ ὧδε. ἆρ' οὐκ ἀναγκαῖόν σοι δοκεῖ εἶναι, ὅταν τι μέλλωμεν ἤτοι πράττειν ἢ λέγειν, οἰηθῆναι δεῖν πρῶτον ἡμᾶς εἰδέναι ἢ τῷ ὄντι εἰδέναι τοῦθ', ὃ ἂν προχειροτέ-
E ρως μέλλωμεν ἢ λέγειν ἢ πράττειν;

ΑΛ. Ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Οὐκοῦν οἱ ῥήτορες αὐτίκα ἤτοι εἰδότες ξυμβουλεύειν ἢ οἰηθέντες εἰδέναι ξυμβουλεύουσιν ἡμῖν ἑκάστοτε, οἱ μὲν περὶ πολέμου τε καὶ εἰρήνης, οἱ δὲ περὶ τειχῶν οἰκοδομίας ἢ λιμένων κατασκευῆς·
145 ἑνὶ δὲ λόγῳ, ὅσα δή ποτε ἡ πόλις πράττει πρὸς ἄλλην πόλιν ἢ αὐτὴ καθ' αὑτήν, ἀπὸ τῆς τῶν ῥητόρων ξυμβουλῆς ἅπαντα γίγνεται.

ΑΛ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Ὅρα τοίνυν καὶ τὰ ἐπὶ τούτοις, ἂν δυνηθῶ. καλεῖς γὰρ δήπου φρονίμους τε καὶ ἄφρονας;

ΑΛ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Οὐκοῦν τοὺς μὲν πολλοὺς ἄφρονας, τοὺς δ' ὀλίγους φρονίμους;

τὸν ἔχοντα αὐτό] V. *αὐτά*. Par. EF. *αὐτόν*. Hinc sponte nascitur quod reponendum Schneiderus Saxo vidit, *αὐτό*.

οἰηθῆναι δεῖν πρ.] *ἢ* ante *οἰηθῆναι* add. Coisl. Ven. ΞΣ. Vind. 2. Par. BCEF. Ang. u. v. Flor. a. b. c. i. n. o et recepit Bekker. Non probo. conf. p. 146. B. ubi *ἢ* in omnibus deest.

μέλλωμεν ἢ λέγειν] V. *μ. τι ἢ λ.* Recte *τι* om. Bodl. Vat. Ven. *Π*. Par. G. Flor. i.

E. *ἢ λιμένων κ.*] V. *ἢ καὶ λ. κ.* Sed Bodl. Vat. Ven. *Π*.

Nec vero ea lectio ferenda est, quandoquidem nec *εἶναι* nunc ita licet explicare, nec istud *ἄτοπον ὂν* molestia vacat.

ἄνευ τοῦ βελτίστου] Breviter dictum pro *ἄνευ τῆς τοῦ βελτίστου*, quod Schleiermach. probante Buttmanno volebat restitui. Sed vid. ad Protag. p. 358. D. Gorg. p. 455. E. Remp. VIII. p. 554. D.

ἆρ' οὐκ ἀναγκαῖόν σοι δοκεῖ εἶναι — οἰηθῆναι δεῖν] Notandum *δεῖν* post *ἀναγκαῖον* ex abundanti illatum, ut infra p. 146. B., cuius usus exempla ex Graecis et Latinis scriptoribus congesserunt Wopkens. Lectt. Tull. p. 252. et Schaefer ad Dionys. De Com-

ΑΛ. Οὕτως.

ΣΩ. Οὐκοῦν πρός τι ἀποβλέπων ἀμφοτέρους;

ΑΛ. Ναί. B

ΣΩ. Ἆρ' οὖν τὸν τοιοῦτον, ξυμβουλεύειν εἰδότα χωρὶς τοῦ πότερον βέλτιον καὶ ὅτε βέλτιον, φρόνιμον καλεῖς;

ΑΛ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Οὐδέ γε, οἶμαι, ὅστις τὸ πολεμεῖν αὐτὸ οἶδε χωρὶς τοῦ ὁπότε βέλτιον καὶ τοσοῦτον χρόνον, ὅσον βέλτιον. ἢ γάρ;

ΑΛ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν οὐδὲ εἴ τίς τινα ἀποκτιννύναι οἶδεν οὐδὲ χρήματα ἀφαιρεῖσθαι καὶ φυγάδα ποιεῖν τῆς πατρίδος χωρὶς τοῦ ὁπότε βέλτιον καὶ ὅντινα βέλτιον;

ΑΛ. Οὐ μέντοι.

ΣΩ. Ὅστις ἄρα τι τῶν τοιούτων οἶδεν, ἐὰν μὲν παρέπηται αὐτῷ ἡ τοῦ βελτίστου ἐπιστήμη, — αὕτη δ' ἦν ἡ αὐτὴ δήπου, ἥπερ καὶ ἡ τοῦ ὠφελίμου· ἢ γάρ; C

ΑΛ. Ναί.

Par. G. καὶ recte videntur omittere.

P. 145. ἅπαντα γίγνεται] Sic Bodl. Vat. Par. G. pro vulg. πάντα γ.

B. Ἆρ' οὖν τὸν τοιοῦτον, ξυμβ.] Sic egregie persanavit locum Bekker. consentiente Flor. b. Vat. Ven. *Π*. Legebatur Ἆρ' οὖν τὸν τοιοῦτο ξυμβ.

C. παρέπηται αὐτῷ] αὐτῷ, quod Buttm. ex interpretatione fluxisse censet, debetur Bodl. Vat. Ven. *Π*. Par. G.

pos. Verb. 4. Mox pro προχειροτέρως Sauppius προχείρως scribendum censuit.

P. 145. ἂν δυνηθῶ.] Haec verba perinepte et praeter morem loquendi Platonicum adduntur. In mente habet Socrates: ἂν δυνηθῶ, αὐτὰ ἱκανῶς διεξελθεῖν. Vide tamen ne cum Heusdio emendandum sit: — τούτοις. Alc. Ἂν δυνηθῶ. Socr. Καλεῖς γὰρ δήπου κ. τ. λ. Quanquam ne hoc quidem Platonis consuetudini loquendi est consentaneum.

B. χωρὶς τοῦ πότερον βέλτιον] h. e. χωρὶς τοῦ εἰδέναι, πότερον β. Ad sententiam compares Alcibiad. I. p. 107. E. et 108. A.

ΣΩ. Φρόνιμόν γε αὐτὸν φήσομεν καὶ ἀποχρῶντα ξύμβουλον καὶ τῇ πόλει καὶ αὐτὸν αὑτῷ· τὸν δὲ μὴ ποιοῦντα τἀναντία τούτων. ἢ πῶς δοκεῖ;

ΑΛ. Ἐμοὶ μὲν οὕτω.

Cap. IX. ΣΩ. Τί δ', εἴ τις ἱππεύειν ἢ τοξεύειν οἶδεν, ἢ αὖ πυκτεύειν ἢ παλαίειν ἤ τι τῆς ἄλλης ἀγωνίας ἢ καὶ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, ὅσα
D τέχνῃ οἴδαμεν, τί καλεῖς ὃς ἂν εἰδῇ τὸ κατὰ ταύτην τὴν τέχνην βέλτιον γιγνόμενον; ἆρ' οὐ τὸν κατὰ τὴν ἱππικὴν ἱππικόν;

ΑΛ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Τὸν δέ γε, οἶμαι, κατὰ τὴν πυκτικὴν πυκτικόν, τὸν δὲ κατ' αὐλητικὴν αὐλητικόν, καὶ τἆλλα δήπου ἀνὰ λόγον τούτοις. ἢ ἄλλως πως;

ΑΛ. Οὔκ, ἀλλ' οὕτω.

ΣΩ. Δοκεῖ οὖν σοι ἀναγκαῖον εἶναι τὸν περὶ

Φρόνιμόν γε αὐτὸν φ.] *δέ γε* Bodl. Coisl. Vat. Ven. Ξ. Par. BC. Ang. u. Flor. b d. i. Sed *δὲ* interturbat argumentationem. Dederunt *δέ γε* Bekk. Turr. Fortasse *τέ γε* cum Sauppio legendum.

καὶ τῇ πόλει καὶ αὐτὸν αὑτῷ] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π*. Par. G. Vulgo *καὶ αὐτὸν αὑτῷ καὶ τῇ πόλει*.

πυκτεύειν ἢ παλαίειν] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π*. Par. G. Vulgo ordine inverso: *παλαίειν ἢ πυκτεύειν*.

Cap. IX. D. *καὶ τἆλλα δή*] Sic Bodl. Coisl. Vat. Ven. *Π*. Par. G. Flor. d. n. et ex corr. Ven. Ξ. Vulgo legebatur *καὶ κατ' ἄλλα δή*.

περὶ τούτων τι ἐπιστήμονα] *τι* om. Bodl. Vat. Ven. *Π*. Par. G. et pr. Ven. Σ. recte fortasse. Dein iidem *ἐπιστήμονα*

C. *τὸν δὲ μὴ ποιοῦντα τἀναντία τούτων*] Durum est hoc *ποιοῦντα*, imo intolerabile. Quocirca Schneider. *τοιοῦτον* coniecit, quod nec Buttmanno et Hermanno displicuit. Nisi forte praestat illud prorsus de medio tollere.

Cap. IX. *τὸ κατὰ ταύτην τὴν τέχνην*] „Hoc *ταύτην* pro *ἑκάστην τούτων* positum nimiae quidem negligentiae est, nec tamen emendandum videtur." BUTTM.

D. *καὶ τἆλλα δήπου ἀνὰ λόγον τούτοις*] Ita Plato nusquam loquutus est, qui solet usurpare formulam *καὶ τἆλλα δὴ ὡσαύτως*. Levia sunt per se talia, sed ad fraudem detegendam ponderis longe gravissimi.

ἐπιστήμονα ὄντα ἄρα καὶ ἄνδρα φρ.] Etiam hic usus particulae *ἄρα*, quae nunc manifesto cohaeret cum verbis *καὶ ἄνδρα φρόνιμον εἶναι*, nescio quid insoliti habet, ut subdubi-

τούτων τι ἐπιστήμονα ὄντα ἄρα καὶ ἄνδρα φρόνιμον εἶναι; ἢ πολλοῦ φήσομεν ἐνδεῖν;

ΑΛ. Πολλοῦ μέντοι νὴ Δία. E

ΣΩ. Ποίαν οὖν οἴει πολιτείαν εἶναι τοξοτῶν τε ἀγαθῶν καὶ αὐλητῶν, ἔτι δὲ ἀθλητῶν καὶ τῶν ἄλλων τεχνιτῶν, ἀναμεμιγμένων δ' ἐν τοῖς τοιούτοις οἷς ἄρτι εἰρήκαμεν τῶν τε αὐτὸ τὸ πολεμεῖν εἰδότων καὶ αὐτὸ τὸ ἀποκτιννύναι, πρὸς δὲ καὶ ἀνδρῶν ῥητορικῶν πολιτικὸν φύσημα φυσώντων, ἁπάντων δὲ τούτων ὄντων ἄνευ τῆς τοῦ βελτίστου ἐπιστήμης καὶ τοῦ εἰδότος ὁπότε βέλτιον ἑνὶ ἑκάστῳ τούτων χρῆσθαι καὶ πρὸς τίνα; 146

ΑΛ. Φαύλην τινὰ ἔγωγε, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Φαίης γε ἄν, οἶμαι, ὁπόταν ὁρῴης ἕνα ἕκαστον αὐτῶν φιλοτιμούμενόν τε καὶ νέμοντα τὸ πλεῖστον τῆς πολιτείας τούτῳ μέρος,

ἵν' αὐτὸς αὑτοῦ τυγχάνῃ κράτιστος ὤν·

εἶναι ὄντα.

E. ἔτι δὲ ἀθλητῶν] Sic Bodl. Vat. Ven. Π. Par. FG. Flor. d. i. pro vulg. ἔτι δὲ καὶ ἀθλ. Post ἀθλητῶν omisimus τε cum Bodl. Vat. Ven. Π. Par. G. Flor. d. i.

ἀναμεμιγμένων δ' ἐν τοῖς τ.] τοῖς addidi e Flor. i. n.

ἀνδρῶν ῥητορικῶν] V. πολιτικῶν, quod e Bodl. Vat. Ven. Π. Par. G. mutatum.

P. 146. Φαύλην τινὰ] τινὰ e Bodl. Vat. Ven. Π. Par. G. adiectum vulgo aberat. Iidem libri deinde scriptum habent ἕνα καὶ ἕκαστον. Coisl. et a sec. m. Flor. d. τούτῳ τὸ μέρος.

ἵν' αὐτὸς αὑτοῦ τυγχάνῃ] Alii dederunt τυγχάνει, quod est in uno Coisl. Sed recte se habet coniunctivus, licet Herm. maluerit τυγχάνοι.

tem de eius probitate. De re ipsa conf. Alcib. I. p. 108. B. sqq.

E. ἀνδρῶν ῥητορικῶν πολιτικὸν φύσημα φυσώντων] Eustathius ad Iliad. Σ. p 1151. ed. Rom. = T. IV. p. 80. ed. Lips. ἰστέον δὲ, ὡς ἡ χαλκευτικὴ φῦσα τραπεῖσα μεταφορικῶς τὴν ἀλαζονείαν αὐτῇ ὁμωνυμεῖσθαι πεποίηκε διὰ τὴν ἀνεμώλιον κενοῤῥημοσύνην τῶν ἀλαζόνων, ὧν οἱ λόγοι φυσήσασι διὰ τὸ ἄνουν ἐοίκασι. διὸ Διομήδει, φασί, τῷ ῥήτορι παῖς ἐξ αὐλητρίδος γενόμενος Δημέας, καὶ φρυαττόμενος ἐπὶ βήματος, ἐκ τοιαύτης ἐσκώφθη λέξεως. ἐπεστόμισε γὰρ αὐτὸν Ὑπερίδης εἰπών· οὐ σιωπήσῃ μεῖζον τῆς μητρὸς ἔχων φύσημα; Excerpsit hunc locum inde a verbis Ποίαν οὖν οἴει usque ad φαύλην τινὰ Stobaeus Eclogg. Physic. II. 3. p. 26. Vol. III. ed. Heeren.

P. 146. ὁπόταν ὁρῴης] Optativus post ὁπόταν positus

λέγω δὲ τὸ κατ' αὐτὴν τὴν τέχνην βέλτιστον γιγνό-
μενον· τοῦ δὲ τῇ πόλει τε καὶ αὐτὸν αὐτῷ βελτί-
στου ὄντος τὰ πολλὰ διημαρτηκότα, ἅτε, οἶμαι, ἄνευ
B νοῦ δόξῃ πεπιστευκότα. οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων,
ἆρ' οὐκ ἂν ὀρθῶς λέγοιμεν φάντες πολλῆς ταρα-
χῆς τε καὶ ἀνομίας μεστὴν εἶναι τὴν τοιαύτην πο-
λιτείαν;

ΑΛ. Ὀρθῶς μέντοι νὴ Δία.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἀναγκαῖον ἡμῖν ἐδόκει οἰηθῆναι
δεῖν πρῶτον ἡμᾶς εἰδέναι ἢ τῷ ὄντι εἰδέναι τοῦτο,
ὃ ἂν προχείρως μέλλωμεν ἢ πράττειν ἢ λέγειν;

ΑΛ. Ἐδόκει.

ΣΩ. Οὐκοῦν κἂν μὲν πράττῃ ἅ τις οἶδεν ἢ ἃ
C δοκεῖ εἰδέναι, παρέπηται δὲ τὸ ὠφελίμως, καὶ λυσι-
τελούντως ἡμᾶς ἕξειν καὶ τῇ πόλει καὶ αὐτὸν αὐτῷ;

ΑΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

τὸ κατ' αὐτὴν τ. τ.] Coisl. corr. τόν.

ὄντος τὰ πολλά] Sic de Stephani coniectura post alios scripsimus. Libri οὕτως, praeter unum Angel. v., in quo ὄντος scriptum exstare Bekker. testatur.

B. ἡμῖν ἐδόκει οἰηθῆναι δ.] Sic Bodl. Vat. Ven. Π. Par. G. Vulgo legebatur ἐδόκει ἡμῖν εἶναι οἰηθῆναι.

ἢ ἃ δοκεῖ εἰδέναι] Addidi ἃ e Bodl. Vat. Ven. Π. Par. G. Ex iisdem libris depromtum παρέπηται pro vulg. παρέπεται. Dein propter antecedentem optativum, quod genus structurae acutissime explanavit Hermann. De Particula ἄν, libr. III. c. 4. De Rep. III. p. 412. D. Καὶ μὴν τοῦτό γ' ἂν μάλιστα φιλοῖ, ᾧ ξυμφέρειν ἡγοῖτο τα αὐτὰ καὶ ἑαυτῷ, καὶ ὅταν μάλιστα ἐκείνου μὲν εὖ πράττοντος οἴοιτο ξυμβαίνειν καὶ ἑαυτῷ εὖ πράττειν, μὴ δὲ τοὐναντίον, ubi nollem οἴηται a me esset servatum. In proximis, νέμοντα τὸ πλεῖστον τ. π. scriptor ob oculos habuit versus ex Euripidis Antiopa, quibus aptius usus est Plato Gorg. p. 484. E., ad quem locum coniunctivum τυγχάνῃ, pro quo Bekker. et Buttm. τυγχάνει scripserunt, satis tutati esse videmur. Ad αὐτὸν αὐτῷ conf. p. 144. C. ἀλλὰ τὴν αὐτὸς αὐτοῦ.

ἅτε, οἶμαι, ἄνευ νοῦ δόξῃ πεπιστευκότα] Eandem sententiam exornavit Plato Menon. p. 99. B. C.

B. Οὐκοῦν κἂν μὲν πράττῃ — αὐτὸν αὐτῷ;] Respicitur ad p. 145. B. ὅστις ἄρα τι τῶν τοιούτων οἶδεν, ἐὰν μὲν παρέπηται αὐτῷ ἡ τοῦ βελτίστου ἐπιστήμη κ. τ. λ. Itaque τὸ ὠφελίμως (sc. πράττειν εἰδέναι) nunc idem est quod ἡ τοῦ βελτίστου ἐπιστήμη. Est enim ἡ τοῦ βελτίστου ἐπιστήμη ἡ αὐτή, ἥπερ καὶ ἡ τοῦ ὠφελίμου, ut

ΣΩ. Ἐὰν δέ γ', οἶμαι, τἀναντία τούτων, οὔτε τῇ πόλει οὔτ' αὐτὸν αὑτῷ;

ΑΛ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Τί δέ; καὶ νῦν ἔτι ὡσαύτως σοι δοκεῖ, ἢ ἄλλως πως;

ΑΛ. Οὔκ, ἀλλ' οὕτως.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν ἔφησθα καλεῖν τοὺς μὲν πολλοὺς ἄφρονας, τοὺς δ' ὀλίγους φρονίμους;

ΑΛ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Οὐκοῦν φαμὲν πάλιν τοὺς πολλοὺς διημαρτηκέναι τοῦ βελτίστου, ὡς τὰ πολλά γε, οἶμαι, ἄνευ νοῦ δόξῃ πεπιστευκότας;

ΑΛ. Φαμὲν γάρ. D

ΣΩ. Λυσιτελεῖ ἄρα τοῖς πολλοῖς μήτ' εἰδέναι μηδὲν μήτ' οἴεσθαι εἰδέναι, εἴπερ γε μᾶλλον προθυμήσονται πράττειν μὲν ταῦτα, ἅττ' ἂν εἰδῶσιν ἢ

δὲ pro δὴ e Coisl. Ven. Σ. Vind. 2. 9. Par. BCEF. Ang. u. v. Flor. a. b. c. d. i. n. o. restituimus. In Bodl. Vat. Ven. Π. Par. G. nec δὴ nec δὲ scriptum reperitur. Denique post ὠφελίμως commate interpunximus.

C. καὶ νῦν ἔτι] καὶ om. Steph. et cod. Par. E.

D. πράττειν μὲν ταῦτα] Sic Bodl. Vat. Ven. Π. Par. G. pro vulg. μὲν πράττειν τ.

antea docuit. Distinxi autem cum Schleiermachero post τὸ ὠφελίμως: quo facto inde a verbis καὶ λυσιτελούντως orditur apodosis, ita quidem, ut infinitivus ἕξειν pendeat e superioribus illis: Οὐκοῦν ἀναγκαῖον ἡμῖν ἐδόκει. Ita nihil est, cur Buttmanno credamus locum graviore aliqua labe contaminatum statuenti. Confirmatur haec ratio etiam eo, quod prius illud καὶ cum ἂν consociatum referri oportet ad apodosin λυσιτελούντως ἡμᾶς ἕξειν, ubi protasi absoluta de more iteratum legitur. Recte iam Ficinus: Nonne, si quis agit quidem quod novit, aut nosse existimat, addit autem scientiam optimi, sequitur, ut utiliter agat et ad se ipsum et ad rempublicam?

D. εἴπερ γε μᾶλλον προθυμήσονται πράττειν μὲν ταῦτα] Quod vulgo legebatur προθυμήσονται μὲν πράττειν, id quia eo pervertitur oppositionis ratio, Bekker. recte ex optimis libris emendavit. Stobaeus tamen, qui hunc locum inde a verbis Οὐκοῦν φαμὲν πάλιν usque ad τὸν ἀσφαλῶς μέλλοντα πλεῖν inseruit Florileg. T. I. p. 103. ed. Gaisf. Lips., μὲν omisso scriptum exhibet: εἴπερ γε προθυμήσονται μᾶλλον πράττειν ταῦτα. Itaque dubitamus de voculae illius auctoritate, siqui-

οἰηθῶσιν εἰδέναι, πράττοντες δὲ βλάπτεσθαι τὰ πλείω μᾶλλον ἢ ὠφελεῖσθαι.

ΑΛ. Ἀληθέστατα λέγεις.

Cap. X. ΣΩ. Ὁρᾷς οὖν, ὅτε γ' ἔφην κινδυ-
E νεύειν τό γε τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν κτῆμα, ἐάν τις ἄνευ τῆς τοῦ βελτίστου ἐπιστήμης κεκτημένος ᾖ, ὀλιγάκις μὲν ὠφελεῖν, βλάπτειν δὲ τὰ πλείω τὸν ἔχοντ' αὐτό, ἆρ' οὐχὶ τῷ ὄντι ὀρθῶς ἐφαινόμην λέγων;

Cap. X. ὅτε γ' ἔφην] γ' om. Bodl. Vat. Ven. *Π*. Par. G. Dein κινδυνεύειν cum Bekker. ex corr. Par. F. dedi pro vulg. κινδυνεύει. Infinitivum habet etiam Stobaeus Floril. T. I. p. 103. ed. Gaisf. Lips.

dem vel incerta sedes eam suspectam reddit. Ceterum etiam haec: πράττοντες δὲ — ὠφελεῖσθαι, ex ἐπιθυμήσονται pendere manifestum est.

Cap. X. Ὁρᾷς οὖν, ὅτι —] Displicet istud ἆρ' οὐχὶ τῷ ὄντι ὀρθῶς ἐφαινόμην λέγων; ita post irrisionis formulam Ὁρᾷς οὖν subiunctum. Platonem quidem meminimus hanc formulam usurpare elegantius. v. ad Symp. p. 202. D. Gorg. p. 475. E. Apolog. p. 21. D.

E. μέλλοντα πλεῖν, ὅσῳπερ ἂν μὴ πρότερον ἐπουρίσῃ τ. τ. ψυχῆς. ἄνευ γὰρ ταύτης —] In hac scriptura loci vexatissimi ac difficillimi libri mss. fere consentiunt, nisi quod codd. Flor. a. c. n. o. Vind. 2. Ven. ΣΥ. Par. C. et Angel. μὴ πρότερον, omittunt; Flor. n. ὅσαπερ ἂν εὐπορήσῃ, Bodl. Ven. *Π*. Par. G. ἐπουρήσῃ, et ed. Bas. 2. ἐπουριάσῃ scriptum habent; denique Flor. d. et ex corr. Coisl. pro ὅσῳπερ ἂν praebent ὅσῳ γὰρ ἂν μὴ πρότερον κ. τ. λ. Iam audi criticorum coniecturas. I. G. Schneider igitur totum locum ita refingendum censuit: — μέλλοντα πλεῖν. ἄνευ γὰρ ταύτης, ἢ περὶ χρημάτων κτῆσιν ἢ σώματος ῥώμην ἢ καὶ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, ὅσῳπερ ἂν ἐπουρίσῃ τὸ τῆς ψυχῆς, τοσούτῳ μείζω ἁμαρτήματα ἀπ' αὐτῶν ἀναγκαῖόν ἐστιν, ὡς ἔοικε, γίγνεσθαι. Buttmannus arrepta codicis Coisl. scriptura, legendum censuit: ὅσῳ γὰρ ἄνευ ταύτης... ἐπουρίσῃ τὸ τῆς ψυχῆς ἢ περὶ χρ. κτῆσιν κ. τ. λ., ita quidem, ut post ταύτης loco verborum μὴ πρότερον lacunam esse statueret; quanquam deinde, retractata hac sententia, scriptorem Iliad. β, 148. ob oculos habuisse atque ita scripsisse existimavit: ὅσῳ γὰρ ἂν λαβρότερον ἐπαιγίσῃ τὸ τῆς ψυχῆς. Etiam Bekker. traiectione illa probata sine librorum auctoritate scripsit: ἄνευ γὰρ ταύτης ὅσῳπερ ἂν μὴ πρότερον ἐπουρίσῃ τὸ τῆς ψυχῆς ἢ περὶ χρημάτων κτῆσιν κ. τ. λ., a qua ratione nec Lennepius procul abfuit ad Phalar. Epist. p. 87. scribendum ratus: ἄνευ γὰρ ταύτης, ὅσῳπερ ἂν λαμπρότερον ἐπουρίσῃ τὸ τῆς ψυχῆς κ. τ. λ. coll. Eurip. Andr. 555. 661. Aeschyl. Agam. 227. Bekkerum porro secutus Wexius Commentat. de Loco Mathem. in Plat. Menone p. 51. totum locum sic emendare conatus est: ἄνευ γὰρ ταύτης ὅσῳ-

ΑΛ. Καὶ εἰ μὴ τότε, ἀλλα νῦν μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Δεῖ ἄρα καὶ πόλιν καὶ ψυχὴν τὴν μέλλουσαν ὀρθῶς βιώσεσθαι ταύτης τῆς ἐπιστήμης ἀντέχεσθαι, ἀτεχνῶς ὥςπερ ἀσθενοῦντα ἰατροῦ ἢ τινος κυβερνήτου τὸν ἀσφαλῶς μέλλοντα πλεῖν, ὅσῳ περ 147 ἂν μὴ πρότερον ἐπουρίσῃ τὸ τῆς ψυχῆς. ἄνευ γὰρ ταύτης ἢ περὶ χρημάτων κτῆσιν ἢ σώματος ῥώμην

P. 147. *ὅσῳπερ ἂν μὴ πρότερον ἐπουρίσῃ τὸ τῆς ψυχῆς. ἄνευ γὰρ ταύτης ἢ περὶ χρ*] Varias lectiones vide infra adscriptas.

περ ἄν μὴ πραότερον ἐπ. κ. τ. λ., i. e. quo minus tranquillus et ab omni perturbatione alicuius animus liber fuerit. Sauppius scribendum censuit: *ὅσῳ γὰρ ἂν λαβρότερον ἐπουρίσῃ τὸ τῆς τύχης* (quod iam Dacierius coniecit) *ἄνευ ταύτης ἢ περὶ κ. τ. λ.* Hermannus maluit: *ὅσῳ περ ἂν λαμπρότερον ἐπουρίσῃ τὸ τῆς τύχης*, Lennepium et Sauppium secutus. Habes varias criticorum sententias, quae quidem nobis innotuerunt. Restat, ut iam nostram expromamus coniecturam aliquam. Scribendum enim nunc suspicamur: *μέλλοντα πλεῖν. ἄνευ γὰρ ταύτης ὅσῳ περ ἂν λαμπρότερον ἐπουρίσῃ [τὸ τῆς ψυχῆς] ἢ περὶ χρημάτων κ. τ. λ.*, ut sententia verborum haec sit: Nam absque hac quo magis ea secundo vento usa fuerit vel ad opum possessionem vel ad corporis robur, vel ad aliud quid istius generis, tanto maiora inde peccata, ut videtur, existant necesse est. Nimirum plura liquet hic perturbata esse. Nam primum quidem *τὸ τῆς ψυχῆς* inepte intrusum est, sicuti arguit ipsa sententia, quandoquidem non de uno animo, sed de civitate agitur. Nempe repetendum ex superioribus *πόλις καὶ ψυχή*. Deinde verba *ὅσῳ περ — ἐπουρίσῃ* importune ante *ἄνευ γὰρ ταύτης* intrusa sunt, sicuti verissime iam ab aliis est animadversum. Porro *ἐπουρίσῃ* male acceperunt sensu activo, quum positum sit intransitive de eo, qui secundo vento vehitur, ut *οὔριον πλεῖν*, et similia. v. Valcken. ad Theocrit. p. 189. Bast. ad Longin. p. 639. ed. Weisk. coll. Aristoph. Thesm. 1226. *τρέχε νῦν, τρέχε νῦν, κατὰ τὰς κόρακας ἐπουρίσας.* Praeterea *λαμπρότερον*, a Lennepio coniectura felicissima restitutum, non satis animadversum est etiam de vento et navigatione usurpari, sicuti demonstraverunt Dorvill. ad Chariton. p. 268. ed. Lips. = p. 114. ed. prim. Held. ad Plutarch. Aemil. Paull. p. 287. Denique non satis attenderunt *οὔριον πλεῖν, ἐξ οὐρίας πλεῖν, ἐν οὐρίῳ πλεῖν, οὔριος πλοῦς, οὐρίζειν*, al. nota metaphora transferri ad prosperum fortunae successum, sicuti prudenter monuit Lennepius l. c., quod ipsum etiam verbo *ἐπουρίζω* vel *ἐπουριάζω* ita factum est, ut Euripid. Androm. v. 611,

ἢ καὶ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, τοσούτῳ μείζω ἁμαρτήματα ἀπ' αὐτῶν ἀναγκαῖόν ἐστιν, ὡς ἔοικε, γίγνεσθαι. ὁ δὲ δὴ τὴν καλουμένην πολυμάθειάν τε καὶ πολυτεχνίαν κεκτημένος, ὀρφανὸς δὲ ὢν ταύτης τῆς ἐπιστήμης, ἀγόμενος δὲ ὑπὸ μιᾶς ἑκάστης τῶν ἄλλων, ἆρ' οὐχὶ τῷ ὄντι δικαίως πολλῷ χειμῶνι
B χρήσεται, ἅτ', οἶμαι, ἄνευ κυβερνήτου διατελῶν ἐν πελάγει, χρόνον οὐ μακρὸν βίον θέων; ὥςτε ξυμβαίνειν μοι δοκεῖ καὶ ἐνταῦθα τὸ τοῦ ποιητοῦ, ὃ λέγει κατηγορῶν πού τινος, ὡς ἄρα πολλὰ μὲν ἠπίστατο ἔργα, κακῶς δέ, φησίν, ἠπίστατο πάντα.

ΑΛ. Καὶ τί δή ποτε ξυμβαίνει τὸ τοῦ ποιητοῦ, ὦ Σώκρατες; ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐδ' ὁτιοῦν δοκεῖ πρὸς λόγον εἰρηκέναι.

ΣΩ. Καὶ μάλα γε πρὸς λόγον· ἀλλ' αἰνίττεται, ὦ βέλτιστε, καὶ οὗτος καὶ οἱ ἄλλοι δὲ ποιηταὶ σχε-

τὴν κ. πολυμάθειαν] Vat. Ven. Π. Par. G. φιλομαθίαν. Coisl. Ven. ΞΣ. Par. ΒC. Vind. 2. 9. Ang. u. v. Flor. b. c. i. n. o. πολυμαθίαν.

B. χρόνον οὐ μ. βίον θέων;] V. θεῶν. Par. G. θέων, quod Steph. restituendum vidit. Bodl. accentum omittit.

καὶ οἱ ἄλλοι δὲ π.] οἱ om. Bodl. Vat. Ven. Π. Par. G.

ἔστι τε γὰρ φύσει] γὰρ vulgo omisanm codd. plerique omnes praebuerunt.

C. φύσει τοιαύτη εἶναι] τοσαύτη Bodl. probante Herm.

τὸν θειότατόν τε καὶ σοφώτατον] Vulgo invitia codd. fere omnibus acribebatur τὸν σοφώτατόν τε καὶ θειότατον.

P. 147. B. χρόνον οὐ μακρὸν βίον θέων;] Verba haud dubie corrupta Stephanus emendabat sic, ut βίου scribendum putaret. Quae mihi videtur verissima esae emendatio, siquidem appositio vix locum habet. Eadém etiam Hermanno probata eat. Vocem οὐ Schleiermach. olim abiiciendam putavit, nunc tamen tuetur, locum ita interpretans: als einer, der, wie ich glaube, ohne Stenermann auf hoher See bleibend, nicht lange Zeit freilich, nur sein Leben lang, umhertreibt.

πολλὰ μὲν ἠπίστατο — πάντα] Versiculus ex Homeri Margite depromtus, a Wasaenberghio ad Vitas Homeri p. 11. ita scriptus fuisse putatur: πολλὰ μὲν ἤδεεν ἔργα, κακῶς δὲ μάλ' ἤδεε πάντα. Sensum verborum patet hunc esse: multa quidem scire sibi videbatur, nec vero quidquam sciebat accurate. Quum vero ita non probetur Homeri auctoritate quod Socrates volebat, scientiam sae-

δόν τι πάντες. ἔστι τε γὰρ φύσει ποιητικὴ ἡ ξύμπασα αἰνιγματώδης καὶ οὐ τοῦ προστυχόντος ἀνδρὸς γνωρίσαι· ἔτι δὲ πρὸς τῷ φύσει τοιαύτη εἶναι, ὅταν C *λάβηται ἀνδρὸς φθονεροῦ τε καὶ μὴ βουλομένου ἡμῖν ἐνδείκνυσθαι, ἀλλ' ἀποκρύπτεσθαι ὅ τι μάλιστα τὴν αὑτοῦ σοφίαν, ὑπερφυῶς δὴ τὸ χρῆμα ὡς δύσγνωστον φαίνεται, ὅ τι ποτὲ νοοῦσιν ἕκαστος αὐτῶν. οὐ γὰρ δήπου Ὅμηρόν γε τὸν θειότατόν τε καὶ σοφώτατον ποιητὴν ἀγνοεῖν δοκεῖς, ὡς οὐχ οἷόν τε ἦν ἐπίστασθαι καλῶς. ἐκεῖνος γάρ ἐστιν ὁ λέγων τὸν Μαργίτην πολλὰ μὲν ἐπίστασθαι, κακῶς δέ,* D *φησί, πάντα ἠπίστατο. ἀλλ' αἰνίττεται, οἶμαι, παράγων τὸ κακῶς μὲν ἀντὶ τοῦ κακοῦ, τὸ δὲ ἠπίστατο ἀντὶ τοῦ ἐπίστασθαι. γίγνεται οὖν συντεθὲν ἔξω μὲν τοῦ μέτρου, ἔστι δ' ὅ γε βούλεται, ὡς πολλὰ μὲν ἠπίστατο ἔργα, κακὸν δὲ ἦν αὐτῷ ἐπίστασθαι ταῦτα πάντα. δῆλον οὖν, ὅτι, εἴπερ ἦν αὐτῷ κακὸν τὸ*

ὡς οὐχ οἷόν τε] V. *ὅτι οὐχ οἷόν τε.* Illud debemus Vat. Ven. *Π.* Par. G. Flor. d. In Bodl. *ὡς* vel *ὅτι* omissum est.

D. *τὸν Μαργίτην*] Bodl. Vat. Ven. *Π.* Par. G. scribunt *Μαργείτην.*

κακῶς δέ, φησί, π. ἠπίστατο] V. *ἐπίστασθαι.* Plurimi libri *ἐπίσταται.* Coisl. *ἐπίστατο.* Unde Bekkerus verissime eruit *ἠπίστατο*, quod proxima requirunt. Mox *ὅ γε βούλεται* cum eodem Bekkero dedimus pro vulg. *ὅ τι βούλεται.* Nam *ὅτε* vel *ὅ τε βούλ.* Vat. Ven. *Π.* Par. G. Flor. d. et a pr. m. Ven. *Ξ.* Par. F. *ὤ γε* habet Par. F. a m. recent.

penumero esse inutilem atque noxiam; verba poetae arguto lusu pervertuntur, ita quidem, ut pro *κακῶς* statuatur eum dicere voluisse *κακόν*, et pro *ἠπίστατο ἐπίστασθαι.* Quocirca Socrates poetam hoc dixisse arbitratur: *πολλὰ μὲν ἠπίστατο πάντα, κακὸν δὲ ἐπίστασθαι, πάντα, sc. αὐτῷ ἦν.* Quod quam sit arbitrarium, ut cum Plauto loquamur, neminem latebit. Sed nimirum imitatus est scriptor ipsum Platonem, qui poetarum dicta saepenumero argute magis quam vere explicavit. Quanquam philosophus hoc ita tantum sibi indulsit, si sophistas vel alios id genus homines ridere et illudere vellet. Dictionem *πρὸς λόγον εἰρηκέναι* ad Protagor. p. 343. D. explicavimus.

C. *ἔτι δὲ πρὸς τῷ φύσει τοιαύτη εἶναι —*] Sc. *ἡ ποιητική*: unde apparet accusativum *τοιαύτην* non fuisse suscipiendum. Deinde subiectum orationis mutatur illato *τὸ χρῆμα*, sc. *τῆς ποιητικῆς*, cui reliqua accommodantur omnia.

πολλὰ εἰδέναι, φαῦλός τις ὢν ἐτύγχανεν, εἴπερ γε πιστεύειν δεῖ τοῖς προειρημένοις λόγοις.

E ΑΛ. Ἀλλ' ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, ὦ Σώκρατες. ἦ χαλεπῶς γ' ἂν ἄλλοις τισὶ πιστεύσαιμι λόγοις, εἴπερ μηδὲ τούτοις.

ΣΩ. Καὶ ὀρθῶς γέ σοι δοκεῖ.

ΑΛ. Πάλιν αὖ μοι δοκεῖ.

Cap. XI. ΣΩ. Ἀλλὰ φέρε πρὸς Διός. ὁρᾷς γὰρ δήπου τὴν ἀπορίαν, ὅση τε καὶ οἵα· ταύτης δὴ καὶ σύ μοι δοκεῖς κεκοινωνηκέναι· μεταβαλλόμενος γέ τοι ἄνω καὶ κάτω οὐδ' ὁτιοῦν παύει, ἀλλ' ὅπερ ἂν μάλιστά σοι δόξῃ, τοῦτο καὶ ἐκδεδυκέναι
148 αὖ καὶ οὐκέτι ὡσαύτως δοκεῖν. εἰ οὖν σοί γ' ἔτι καὶ νῦν ἐμφανὴς γενόμενος ὁ θεός, πρὸς ὃν τυγχάνεις πορευόμενος, ἐρωτήσειε, πρὶν ὁτιοῦν εὔξασθαί σε, εἰ

εἴπερ γε πιστεύειν δεῖ τοῖς πρ.] Bodl. Vat. Ven. *Π.* Par. G. *δέοι.* Vulgo *δεῖ*, quod tenendum, recte iudicante Herm.

E. *ΑΛ. Πάλιν αὖ μοι δοκεῖ*] Haec verba, quae vulgo desiderabantur, debemus Bas. 2. Bodl. Coisl. Vat. Ven. *Π.* Par. CEFG. Vind. 2. 9. Flor. b. d. i. n. o. Ang. u. v.

Cap. XI. *ταύτης δὴ καὶ σύ μοι δοκεῖς*] Substitui *δὴ* in locum vulg. *δὲ* auctoritate Bodl. Vat. Ven. *Π.* Par. F.

ἀλλ' ὅπερ ἂν μάλιστα —] *ἀλλ' ὅ τι ἂν* Bodl. Vat. Ven. *Π.*

ἐκδεδυκέναι] Coisl. *ἐκδεδωκέναι.*

P. 148. *εἰ ἐξαρκέσει σοι*] *ἐξαρκέσειε* Vat. Ven. *Π.* Par. G. Iidem mox *ἐν ἀρχῇ τι ἐλέγετο.*

εἴτε καὶ αὐτῷ σοι] *καὶ* om. Bodl. Vat. Ven. *Π.* Par. G. qnod vide ne grammatici eiecerint voculae repetitionem moleste ferentes.

E. *Πάλιν αὖ μοι δοκεῖ.*] Haec verba sive Socrati continuentur sive tribuantur Alcibiadi, admodum insulse interposita sunt.

Cap. XI. E. *μεταβαλλόμενός γέ τοι ἄνω καὶ κάτω*] De consilii inope dictum. v. ad Phaedr. p. 278. D.

τοῦτο καὶ ἐκδεδυκέναι — δοκεῖν] Infinitivi apti nexique sunt e superiore illo *δοκεῖς*, etsi inde ab *μεταβαλλόμενος γέ τοι* libera intercessit oratio neque aliunde suspensa. Aliud huius generis exemplum iam supra notavimus p. 142. B. et ad Lachet. p. 186. B. Quanquam igitur fatendum est structuram verborum esse paullo negligentius factam, tamen nihil in iis mutari oportere certissime affirmamus. Nam ne illud quidem moleste ferendum, quod post *δοκεῖς* iterum *δοκεῖν* subiunctum est. conf. Criton. p. 45. E. Mirabilis vero usus est verbi *ἐκδῦναι*, quod dicitur de mutata animi sententia, licet nulla ad-

ἐξαρκέσει σοι ἐκείνων τι γενέσθαι ὥνπερ καὶ ἐν ἀρχῇ ἐλέγετο, εἴτε καὶ αὐτῷ σοι ἐπιτρέψειεν εὔξασθαι, τί ποτ' ἂν οἴει ἢ τῶν παρ' ἐκείνου διδομένων λαμβάνων ἢ αὐτὸς εὐξάμενος γενέσθαι τοῦ καιροῦ τυχεῖν;

ΑΛ. Ἀλλὰ μὰ τοὺς θεούς, ἐγὼ μὲν οὐδὲν ἂν ἔχοιμί σοι εἰπεῖν, ὦ Σώκρατες, οὕτως· ἀλλὰ μάργον τί μοι δοκεῖ εἶναι, καὶ ὡς ἀληθῶς πολλῆς φυ- B
λακῆς, ὅπως μὴ λήσει τις αὑτὸν εὐχόμενος μὲν κακά, δοκῶν δὲ τὰ ἀγαθά, ἔπειτ' ὀλίγον ἐπισχών, ὅπερ καὶ σὺ ἔλεγες, παλινῳδῇ, ἀνευχόμενος ἅττ' ἂν τὸ πρῶτον εὔξηται.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν οὐχὶ εἰδώς τι πλέον ἡμῶν ὁ ποιητής, οὗ καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου ἐπεμνήσθην, τὰ δεινὰ καὶ εὐχομένοις ἀπαλέξειν ἐκέλευεν;

ΑΛ. Ἔμοιγε δοκεῖ.

εἰπεῖν, ὦ Σ., οὕτως] οὕτως e Bodl. Coisl. Vat. Ven. *Π.* Par. BCG. Ang. u. v. Vind. 2. 9. Flor. a. b. c. d. i. n. o. adiectum vulgo deerat.

B. *ὅπως μὴ λήσει*] Librorum scripturam λήσῃ correxit Buttmann. conf. ad p. 138. B.

παλινῳδῇ, ἀνευχόμενος —] Libri plurimi iique partim optimi παλινῳδίαν εὐχόμενος: errore manifesto. Dein ἅττ' ἂν vere Bodl. Vat. Ven. *Π.* Par. G. pro vulg. ἅττα τοπρῶτον. Correxerat Valcken. ad Herodot. VIII. p. 647.

τὰ δεινὰ καὶ εὐχομένοις] δῆλα Bodl. Vat. Ven. *Π.* Par. G. unde Buttmannus supra δειλὰ scribendum censebat. Dein ἐκέλευεν librorum longe plurimorum auctoritate scripsimus.

Ἔμοιγε δοκεῖ] V. Ἐμοὶ μέντοι δ. quod e Bodl. Vat. Ven. *Π.* Par. G. mutatum.

sit comparatio vel imago, quae ad eam rationem deducere potuerit. Nempe scriptor ob oculos videtur habuisse Theaet. p. 145. C. *ἀλλὰ μὴ ἀναδύου τὰ ὡμολογημένα σκηπτόμενος*, quod recte interpretatur Heindorfius: ne retracta quod pepigisti. Euthydem. p. 302. E. *οὐκ ἔστι γάρ μοι ἀνάδυσις*, neque enim mihi sententiam meam retractare licet.

P. 148. *ἀλλὰ μάργον τί μοι δοκεῖ*] Non puto quidquam mutandum esse, etiamsi concedendum est scriptorem loqui perplexe. Fatuus enim lusus, quo scriptor Margitem Homeri antea memoratum respexit, haud dubie effecit, ut vulgaris loquendi consuetudo ab eo negligeretur. Hoc igitur dicit Alcibiades: Sed stolidum quiddam mihi videtur esse, sic statim id indicare velle, ac multa sane indigere cautione, ne quis insciens mala precetur, quum sibi videatur precari bo-

ΣΩ. Τοῦτον μὲν τοίνυν, ὦ Ἀλκιβιάδη, καὶ
C Λακεδαιμόνιοι τὸν ποιητὴν ἐζηλωκότες, εἴτε καὶ αὐ-
τοὶ οὕτως ἐπεσκεμμένοι, καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ ἑκά-
στοτε παραπλησίαν εὐχὴν εὔχονται, τὰ καλὰ ἐπὶ τοῖς
ἀγαθοῖς τοὺς θεοὺς διδόναι κελεύοντες αὖ σφίσιν
αὐτοῖς· πλεῖον δ' οὐδεὶς ἂν ἐκείνων εὐξαμένων ἀκού-
σειε. τοιγαροῦν εἰς τὸ παρῆκον τοῦ χρόνου οὐδένων
ἧττον εὐτυχεῖς εἰσὶν ἄνθρωποι. εἰ δ' ἄρα καὶ ξυμ-
βέβηκεν αὐτοῖς, ὥςτε μὴ πάντα εὐτυχεῖν, ἀλλ' οὐ
διὰ τὴν ἐκείνων εὐχήν· ἐπὶ τοῖς θεοῖς δ' ἔστιν, οἶ-
μαι, ὥςτε καὶ διδόναι ἅττ' ἄν τις εὐχόμενος τυγ-
D χάνῃ καὶ τἀναντία τούτων. Cap. XII. Βούλομαι
δέ σοι καὶ ἕτερόν τι διηγήσασθαι, ὅ ποτ' ἤκουσα
[τῶν] πρεσβυτέρων τινῶν, ὡς Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαι-
μονίοις διαφορᾶς γενομένης ξυνέβαινεν ἀεὶ τῇ πόλει
ἡμῶν, ὥςτε καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, ὁπότε

C. καὶ ἰδίᾳ καὶ δ.] Prius καὶ om. Bodl. Vat. Ven. Π. Par. G. v. ad p. 148. A.

εἰς τὸ παρῆκον τοῦ χρόνου οὐδένων] Post χρόνου vulgo inseritur καί, quod exterminavimus cum Bodl. Coisl. Vat. Ven. ΞΠ. Σ. Par. BFG. Ang. u. v. Vind. 2. 9. Flor. a. b. c. d. i. n. o. Tuetur tamen Buttm., ut quod fortiorem reddat negationem. Non assentior.

ἀλλ' οὐ διὰ τ.] ἀλλ' οὖν libri fere omnes; quo exemplo rursus docemur vel optimos saepe in apertis vitiis conspirare. Nisi forte ἀλλ' οὖν οὐ legendum, quod in Flor. b. secunda manus restituit. conf. Sophist. p. 254. C. Phaedon. p. 91. B. Menon. p. na. Heindorf. pro μάργον scribi volebat μέρμερον. Ast. vero ἀλλὰ μὴν ἔργον τί μοι δοκεῖ εἶναι maluit restitui. Post ὡς ἀληθῶς — φυλακῆς ut cum Sauppio δεῖσθαι adiiciatur, haudquaquam opus, praesertim quum εἶναι ita genitivo iunctum creberrimi usus sit.

C. εἴτε καὶ αὐτοὶ οὕτως ἐσκεμμένοι] Sic εἴτε in altero membro infertur Herodot. II, 125. ἀπὸ τούτου δὲ ἐπὶ τὸν δεύτερον εἵλκετο στοῖχον ἐπ' ἄλλης μηχανῆς· — εἴτε καὶ τὴν αὐτὴν μηχανὴν ἐοῦσαν μίαν τε καὶ εὐβάστακτον μετεφόρεον ἐπὶ στοῖχον ἕκαστον. Sophocl. Oed. Tyr. 517. λόγοισιν εἴτ' ἔργοισιν.

κελεύοντες αὖ σφίσιν αὐτοῖς] etiam sibimet ipsis, sicuti poeta amico precatus est. Buttm. tamen haerens in isto αὖ legendum coniecit ἀεί. Sed noli scriptori invito talia obtrudere. Mox εἰς τὸ παρῆκον τοῦ χρόνου rursus insolenter dictum, unde vir doctus Miscell. Obss. T. II. p. 305. emendabat πρὸς τὸ παρῆκον. Sed tota haec loquutio redolet posterioris alicuius Graeculi officinam.

μάχη γένοιτο, δυςτυχεῖν καὶ μηδέποτε δύνασθαι κρατῆσαι. τοὺς οὖν Ἀθηναίους ἀγανακτοῦντας τῷ
πράγματι, καὶ ἀπορουμένους, τίνι χρὴ μηχανῇ τῶν E
παρόντων κακῶν ἀποτροπὴν εὑρεῖν, βουλευομένοις αὐτοῖς δοκεῖν κράτιστον εἶναι, πέμψαντας πρὸς Ἄμμωνα, ἐκεῖνον ἐπερωτᾶν· ἔτι δὲ πρὸς τούτοις τάδε, καὶ ἀνθ' ὅτου ποτὲ Λακεδαιμονίοις οἱ θεοὶ μᾶλλον νίκην διδόασιν ἢ σφίσιν αὐτοῖς, οἳ πλείστας, φάναι, μὲν θυσίας καὶ καλλίστας τῶν Ἑλλήνων ἄγομεν, ἀναθήμασί τε κεκοσμήκαμεν τὰ ἱερὰ αὐτῶν ὡς οὐδένες ἄλλοι, πομπάς τε πολυτελεστάτας καὶ σεμνοτάτας ἐδωρούμεθα τοῖς θεοῖς ἀν' ἕκαστον ἔτος, καὶ ἐτελοῦμεν χρήματα, ὅσα οὐδ' οἱ ἄλλοι ξύμπαντες Ἕλ- 149
ληνες. Λακεδαιμονίοις δέ, φάναι, οὐδεπώποτ' ἐμέλησεν οὐδὲν τούτων, ἀλλ' οὕτως ὀλιγώρως διάκεινται πρὸς τοὺς θεούς, ὥςτε καὶ ἀνάπηρα θύουσιν

84. A. p. 86. E. De republ. p. 479. C. al. Atque id de nostra sententia Turr. ediderunt.

Cap. XII. D. [τῶν] πρεσβυτέρων τινῶν] τῶν addunt Bodl. Vat. Ven. Π. Iidem tamen ἤ τινων, unde Baiterus scite elfinxit πρεσβυτέρων δή τινων. Sed ita τῶν eliminandum.

ὁπότε μάχη γένοιτο] Vulgatum ὁπόταν e Bodl. Vat. Ven. Π. Par. G. Flor. n. mutavimus.

E. ἀνθ' οὗ ποτὲ] ποτὲ om. Bodl. Vat. Ven. Π. Par. G. Flor. d. Sed πότε ob praecedentem syllabam neglectum.

P. 149. ὅσα οὐδ' οἱ ἄλλοι ξ.] οἱ om. Bodl. Vat. Ven. Π. Par. G. Flor. n. Dein vulgo erat οὐδέποτε, quod soli tenent Par. E, Ven. Σ. Vind. 9. Flor. b. i. d. n.

ἀλλ' οὐ διὰ τὴν ἐκείνων εὐχήν] sc. τοῦτο ξυμβέβηκεν.

Cap. XII. D. βούλομαι δέ σοι καὶ ἕτερόν τι δ.] Hanc narrationem ex quo fonte scriptor hauserit, ignoramus.

τοὺς οὖν Ἀθηναίους ἀγανακτοῦντας —] Quemadmodum alibi crebra est verbi δοκεῖ cum nominativo personae constructio, de qua explicavi ad Apolog. Socr. p. 21. C., ita hoc loco propter orationem obliquam ponitur accusativus sequentibus deinde verbis βουλομένοις αὐτοῖς δοκεῖν.

E. τάδε, καὶ ἀνθ' ὅτου—] Suspicor legendum esse καὶ τάδε, ἀνθ' ὅτου —·

P. 149. ὅσα οὐδ' οἱ ἄλλοι ξύμπαντες Ἕλληνες] Apte Köppen. comparat. Xenoph. Rep. Athen. 3, 3, qui Athenienses ait ἑορτάσαι ἑορτάς, ὅσας οὐδεμία τῶν Ἑλληνίδων πόλεων. Mem. Socr. III, 3, 12. ὅταν γε χόρος ἐκ τῆςδε τῆς πόλεως γίγνηται, — οὐδεὶς ἄλλοθεν τούτῳ ἐφάμιλλος γίγνεται.

ὥςτε καὶ ἀνάπηρα θύουσιν ἑκάστοτε] Ridiculum in

ἑκάστοτε καὶ τἆλλα πάντα οὐκ ὀλίγῳ ἐνδεεστέρως
τιμῶσιν ἤπερ ἡμεῖς, χρήματα οὐδὲν ἐλάττω κεκτημέ-
νοι τῆς ἡμετέρας πόλεως. ἐπειδὴ εἰρηκέναι ταῦτά τε
καὶ ἐπερωτῆσαι, τί χρὴ πράττοντας αὐτοὺς τῶν πα-
B ρόντων κακῶν ἀπαλλαγὴν εὑρεῖν, ἄλλο μὲν οὐδὲν
ἀποκριθῆναι τὸν προφήτην — τὸν γὰρ θεὸν οὐκ ἐᾶν
δῆλον ὅτι — καλέσαντα δὲ αὐτόν, Ἀθηναίοις, φά-
ναι, τάδε λέγει Ἄμμων· φησὶν ἂν βούλεσθαι αὐτῷ
τὴν Λακεδαιμονίων εὐφημίαν εἶναι μᾶλλον ἢ τὰ ξύμ-
παντα τῶν Ἑλλήνων ἱερά. τοσαῦτα εἰπεῖν, οὐκέτι
περαιτέρω. τὴν γοῦν εὐφημίαν οὐκ ἄλλην τινά μοι
δοκεῖ λέγειν ὁ θεὸς ἢ τὴν εὐχὴν αὐτῶν· ἔστι γὰρ
τῷ ὄντι πολὺ διαφέρουσα τῶν ἄλλων. οἱ μὲν γὰρ
C ἄλλοι Ἕλληνες οἱ μὲν χρυσόκερως βοῦς παραστησά-
μενοι, ἕτεροι δ' ἀναθήμασι δωρούμενοι τοὺς θεοὺς

οὐκ ὀλίγῳ ἐνδεεστέρως] Libri ὀλίγως. Correxit Buttm.
εἰρηκέναι ταῦτά τε] τε om. Bodl. Vat. Ven. *Π.* Par. G. et Turr. Sauppius coni. ἐπειδὴ δ' εἰρηκέναι τ. offensus asyndeto. Hermannus autem ἐπεὶ δὴ seiunctim scripsit.

modum incuriam Lacedaemoniorum exaggeravit, quos non est verisimile unquam tantum piaculum publice admisisse. Sed nimirum hic quoque audire nobis videmur aliquem de schola declamatorem, qui rem adeo augere non dubitavit, modo sibi ipsi domi plaudere liceret. Deinde pro librorum scriptura ὀλίγως ἐνδεεστέρως de Buttmanni coniectura dedimus ὀλίγῳ ἐνδ.

οὐδὲν ἐλάττω χρήματα κ.] V. ad Alcib. I. p. 122. E., quo loco quod ampliores etiam fuisse dicuntur Lacedaemoniorum quam Atheniensium divitiae, consulto ibi Socrates rem auget.

B. ἄλλο μὲν οὐδὲν ἀποκριθῆναι τὸν πρ.] In superioribus aliquoties notavimus loquutiones quasdam, quae minus probae viderentur ideoque impostorem arguerent. En nunc deprehendimus etiam formam verbi citeriori Graecitati propriam, quandoquidem ἀποκριθῆναι pro ἀποκρίνασθαι positum videmus. Vere enim Ammonius p. 21. Ἀποκριθῆναι καὶ ἀποκρίνασθαι διαφέρει. ἀποκριθῆναι μὲν γάρ ἐστι τὸ ἀποχωρισθῆναι· ἀποκρίνασθαι δὲ τὸ ἐρωτηθέντα λόγον δοῦναι. Quam observationem confirmant Thom. Mag. p. 96. Phrynichus p. 108. Eustath. ad Iliad. ε, 12. alii. Confirmari eandem usu loquendi et auctoritate scriptorum codicum abunde demonstrarunt Sturzius De Dialecto Alex. p. 148. et Lobeck. ad Phryn. l. c. Quum igitur in tot libris manuscriptis constanter scriptum sit ἀποκριθῆναι neque id scribarum errori deberi videatur, consequens est, ut scriptorem libri aetate Grae-

εὔχονται ἅττ᾽ ἂν τύχῃ ταῦτα, ἐάν τ᾽ ἀγαθὰ ἐάν τε κακά· βλασφημούντων οὖν αὐτῶν ἀκούοντες οἱ θεοὶ οὐκ ἀποδέχονται τὰς πολυτελεῖς ταυτασὶ πομπάς τε καὶ θυσίας. ἀλλὰ δοκεῖ μοι πολλῆς φυλακῆς δεῖσθαι καὶ σκέψεως, ὅ τι ποτὲ ῥητέον ἐστὶ καὶ μή. Cap. XIII. *Εὑρήσεις δὲ καὶ παρ᾽ Ὁμήρῳ ἕτερα παραπλήσια τούτοις εἰρημένα. φησὶ γὰρ τοὺς Τρῶας ἔπαυλιν ποιουμένους*

ἔρδειν ἀθανάτοισι τελήεσσας ἑκατόμβας· D

τὴν δὲ κνῖσαν ἐκ τοῦ πεδίου τοὺς ἀνέμους φέρειν

οὐρανὸν εἴσω,

ἡδεῖαν· τῆς δ᾽ οὔ τι θεοὺς μάκαρας δατέεσθαι,
οὐδ᾽ ἐθέλειν· μάλα γάρ σφιν ἀπήχθετο Ἴλιος ἱρὴ
καὶ Πρίαμος καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο.

B. *τὴν γοῦν εὐφημίαν*] Hermannus edidit *τήν γ᾽ οὖν.*
C. *ταυτασὶ πομπάς*] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* Par. G. Vulgo legebatur *ταύτας π.*
Cap. XIII. D. *τελήεσσας ἑκ.*] Steph. *τεληέσσας*, libris invitis. Dein Vat. Bodl. *κνῖσαν.* Ven. *Π. κνῖσσαν.* Vulgo *κνίσσαν.*

citatis posteriore vixisse auspicemur.

καλέσαντα δὲ αὐτόν, Ἀθηναίοις, φάναι, τάδε λέγει] Hemsterhus. ad Lucian. Diall. Mort. 12, 2. p. 391. corrigendum censet: *καλέσαντα δὲ αὐτὸν Ἀθηναίους φάναι.* Quod probat Buttmannus, quia videlicet propheta dixerit: *Ὦ Ἀθηναῖοι, τάδε κ. τ. λ.* Ad eundem modum Xenoph. Symp. 2, 12. *καὶ ὁ Σωκράτης καλέσας τὸν Ἀντισθένην εἶπεν, σύ τοι — οἴομαι κ. τ. λ.* Et profecto istud *καλέσαντα* sic sine accusativo obiecti positum nonnihil habet offensionis. Ipsa tamen prophetae oratio nihil prohibet quominus haec fuisse putetur: *Ἀθηναίοις τάδε λέγει Ἄμμων.* Et ita eam a scriptore fuisse informatam ipsum verbum *φάναι* docere mihi videtur. Ceterum formula vatum deorum responsa edentium sollemnis fuit *Τάδε λέγει ὁ θεός.* De prophetis oraculorum v. Valcken. ad Herodot. VII, 111. Diodor. Sic. XVII, 51.

τὴν γοῦν εὐφημίαν —] Scribendum *δ᾽ οὖν.* Non enim locum habere restrictionem quivis videbit. Nisi forte ipse scriptor non vidit.

Cap. XIII. C. *φησὶ γὰρ τοὺς Τρῶας —*] Versus in ipsius Homeri codicibus et vett. editt. desiderantur: ex hoc autem loco a Barnesio Homero sunt restituti et libro Iliad. VIII, 548. interpositi, quam rationem secutus est Wolfius, non item Heynius. conf. Wolfii Prolegg. p. XXXVII. et Heyn. ad Iliad. T. V. p. 511 sqq.

E ὥςτε οὐδὲν αὐτοῖς ἦν προὔργου θύειν τε καὶ δῶρα τελεῖν μάτην, θεοῖς ἀπηχθημένους. οὐ γάρ, οἶμαι, τοιοῦτόν ἐστι τὸ τῶν θεῶν, ὥςτε ὑπὸ δώρων παράγεσθαι, οἷον κακὸν τοκιστήν· ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς εὐήθη λόγον λέγομεν, ἀξιοῦντες Λακεδαιμονίων ταύτῃ περιεῖναι. καὶ γὰρ ἂν δεινὸν εἴη, εἰ πρὸς τὰ δῶρα καὶ τὰς θυσίας ἀποβλέπουσιν ἡμῶν οἱ θεοί, ἀλλὰ
150 μὴ πρὸς τὴν ψυχήν, ἄν τις ὅσιος καὶ δίκαιος ὢν τυγχάνῃ. πολλῷ γε μᾶλλον, οἶμαι, ἢ πρὸς τὰς πολυτελεῖς ταύτας πομπάς τε καὶ θυσίας, ἅς οὐδὲν κωλύει πολλὰ μὲν εἰς θεούς, πολλὰ δ' εἰς ἀνθρώπους ἡμαρτηκότας καὶ ἰδιώτην καὶ πόλιν ἔχειν ἀν' ἕκαστον ἔτος τελεῖν. οἱ δέ, ἅτε οὐ δωροδόκοι ὄντες, καταφρονοῦσιν ἁπάντων τούτων, ὥς φησιν ὁ θεὸς καὶ θεῶν προφήτης. κινδυνεύει γοῦν καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσι δικαιοσύνη τε καὶ
B φρόνησις διαφερόντως τετιμῆσθαι. φρόνιμοι δὲ καὶ δίκαιοι οὐκ ἄλλοι τινές εἰσιν ἢ τῶν εἰδότων ἃ δεῖ πράττειν τε καὶ λέγειν καὶ πρὸς θεοὺς καὶ πρὸς ἀνθρώπους. βουλοίμην δ' ἂν καὶ σοῦ πυθέσθαι, ὅ τι ποτὲ ἐν νῷ ἔχεις πρὸς ταῦτα.

ΑΛ. Ἀλλ' ἐμοὶ μέν, ὦ Σώκρατες, οὐκ ἄλλῃ

E. *ἦν προὔργου*] V. *προὔργου ἦν*, quod e Bodl. Vat. Ven. *Π.* Par. G. mutatum.

οἷον κακὸν τοκιστήν] Gedikius coni. *δικαστήν*, male.

P. 150. *πολλῷ γε μᾶλλον*] *γε* additum est e Bodl. Vat. Ven. *Π.* Par. G.

θεῶν προφήτης] *προφήταις* Bodl. Vat. Ven. *Π.*

B. *πράττειν τε καὶ λέγειν*] Adieci *τε* e Coisl. Flor. d. In Bodl. Vat. Ven. *Π.* Par. G. *καὶ* post *λέγειν* deest.

Ἀλλ' ἐμοὶ μὲν] *μὲν* om. Bodl. Ven. *Π.* Vat. Par. G.

E. *οὐδὲν αὐτοῖς ἦν προὔργου ἀπηχθημένους.*] Accusativus participii post dativum illatus, ut Reip. III. p. 409. A. p. 414. A. al. conf. Matth. Gr. §. 536. ann.

τοιοῦτόν ἐστι τὸ τῶν θεῶν —] Persius Sat. 2. v. 48 sqq. At tamen hic extis et opimo vincere ferto Intendit: iam crescit ager, iam crescit ovile, Iam dabitur, iamiam! donec deceptus et exspes Necquidquam fundo suspiret numus in imo.

P. 150. *καὶ θεῶν προφήτης*] Recte Buttm. *καὶ ὁ θ. πρ.* legendum censet.

πῃ δοκεῖ ᾗ ἧπερ σοί τε καὶ τῷ θεῷ· οὐδὲ γὰρ ἂν εἰκὸς εἴη ἀντίψηφον ἐμὲ τῷ θεῷ γενέσθαι.

ΣΩ. Οὐκοῦν μέμνησαι ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ φάσκων εἶναι, ὅπως μὴ λάθῃς σεαυτὸν εὐχόμενος κακά, δοκῶν δὲ ἀγαθά; C

ΑΛ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Ὁρᾷς οὖν, ὡς οὐκ ἀσφαλές σοί ἐστιν ἐλθεῖν πρὸς τὸν θεὸν εὐξομένῳ, ἵνα μηδ' ἂν οὕτω τύχῃ, βλασφημοῦντός σου ἀκούων οὐδὲν ἀποδέξηται τῆς θυσίας ταύτης, τυχὸν δὲ καὶ ἕτερόν τι προςαπολαύσῃς. ἐμοὶ μὲν οὖν δοκεῖ κράτιστον εἶναι ἡσυχίαν ἔχειν. τῇ μὲν γὰρ Λακεδαιμονίων εὐχῇ διὰ τὴν μεγαλοψυχίαν — τοῦτο γὰρ κάλλιστον τῶν ἐν ἀφροσύνῃ γε ὀνομάτων — οὐκ ἂν οἶμαί σε ἐθέλειν χρῆσθαι. ἀναγκαῖον οὖν ἐστι περιμένειν, ἕως ἄν τις μάθῃ, ὡς δεῖ πρὸς θεοὺς καὶ πρὸς ἀνθρώπους διακεῖσθαι. D

Cap. XIV. ΑΛ. Πότε οὖν παρέσται ὁ χρόνος οὗτος, ὦ Σώκρατες; καὶ τίς ὁ παιδεύσων; ἥδιστα γὰρ ἄν μοι δοκῶ ἰδεῖν τοῦτον τὸν ἄνθρωπον τίς ἐστιν.

τῷ θεῷ γενέσθαι] V. γίγνεσθαι, quod e Bodl. Vat. Ven. Π. Par. G. Flor. d. mutatum.

C. πρὸς τὸν θεὸν εὐξομένῳ] εὐξαμένῳ Flor. a. b. c. d. o. Vind. 2. Coisl. Ven. Σ. Par. BC.

κράτιστον εἶναι ἡσυχίαν] Vat. βέλτιον. Bodl. Ven. Π. Par. G. βέλτιστον, ex dittographia.

ἐν ἀφροσύνῃ γε ὀν.] γε om. Bodl. Vat. Ven. Π. Par. G. Sauppius coni. τῶν ἐπ' ἀφρ.

B. οὐκ ἄλλοι τινές εἰσιν ἢ τῶν εἰδότων] Dici poterat vel οὐκ ἄλλοι τινὲς ἢ οἱ εἰδότες, vel οὐκ ἄλλοι τινὲς τῶν εἰδότων. Utramque constructionem in unum conflavit. conf. Matthiae Gr. §. 450. 2., ubi similis post modos comparativos verborum structura illustratur. Verum iam Buttmannus vidit. Winckelmannus ἢ deleri maluit.

ὅ τι ποτὲ ἐν νῷ ἔχεις πρὸς ταῦτα] h. e. quid tandem de his sentins: τί σοι δοκεῖ περὶ τούτων. Dictio a Platonis loquendi consuetudine aliena. Paullo aliter p. 143. A. εἴ τι ἐν νῷ ἔχεις πρὸς ταῦτα.

C. ἕτερόν τι προςαπο-

ΣΩ. Οὗτος, ᾧ μέλει περὶ σοῦ. ἀλλὰ δοκεῖ μοι, ὥςπερ τῷ Διομήδει φησὶ τὴν Ἀθηνᾶν Ὅμηρος ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἀφελεῖν τὴν ἀχλύν,

ὄφρ' εὖ γιγνώσκοι ἠμὲν θεὸν ἠδὲ καὶ ἄνδρα,

E οὕτω καὶ σοὶ δεῖν ἀπὸ τῆς ψυχῆς πρῶτον τὴν ἀχλὺν ἀφελόντα, ἣ νῦν παροῦσα τυγχάνει, τὸ τηνικαῦτ' ἤδη προςφέρειν δι' ὧν μέλλεις γνώσεσθαι ἠμὲν κακὸν ἠδὲ καὶ ἐσθλόν. νῦν μὲν γὰρ οὐκ ἄν μοι δοκεῖς δυνηθῆναι.

ΑΛ. Ἀφαιρείτω, εἴτε βούλεται τὴν ἀχλὺν εἴτε ἄλλο τι. ὡς ἐγὼ παρεσκεύασμαι μηδὲν ἂν φυγεῖν τῶν ὑπ' ἐκείνου προςταττομένων, ὅςτις ποτ' ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος, εἴ γε μέλλοιμι βελτίων γενέσθαι.

151 *ΣΩ.* Ἀλλὰ μὴν κἀκεῖνος θαυμαστὴν ὅσην περὶ σὲ προθυμίαν ἔχει.

ΑΛ. Εἰς τότε τοίνυν καὶ τὴν θυσίαν ἀναβάλλεσθαι κράτιστον εἶναί μοι δοκεῖ.

D. *Οὗτος, ᾧ μέλει*] Sic Bodl. Coisl. Vat. Ven. ΞΠ. Par. G. Flor. b. d. Legebatur *Οὗτός ἐστιν, ᾧ μ.* In Bas. 2. et codd. Ven. Σ. Vind. 2. est: *Οὗτός τίς ἐστιν, ᾧ μ.* quod Stephano placebat.

Cap. XIV. E. *οὕτω καὶ σοὶ δεῖν*] Sic Bodl. Vat. Ven. Π. Par. G. Vulgo *σοῦ*, quod defendit Buttm. Sed ipsa membrorum concinnitas dativum postulat; praecedit enim *τῷ Διομήδει*. Dein Bodl. Vat. Ven. Π. Par. G. *τὴν ἀχλὺν ἀφελόντα*, pro vulg. *ἀφελόντα τὴν ἀχλύν*.

λαύσῃς] V. ad Criton. p. 54. A. Eodem modo *καρποῦσθαι* positum Reip. IX. p. 579. C.

Cap. XIV. D. *Οὗτος, ᾧ μέλει —*] Sic libri optimi pro vulg. *Οὗτός ἐστιν, ᾧ μέλει.* Edit. Bas. 2. *Οὗτός τις, ᾧ μέλει*, quod Stephano placebat. Nimirum Socrates semet ipsum significat.

ὥςπερ τῷ Διομήδει —] Respicitur locus Iliad. V, 127 sqq.

E. *εἴτε ἄλλο τι*] vel eorum etiam aliquid, quae mihi cara sunt. Nam ita haec sunt intelligenda, si aliquem sensum habitura sint.

P. 151. *Ἀλλὰ μὴν κἀκεῖνος θ.*] Videl. sicut tu ipse. Mirum vero quod Alcibiades ne nunc quidem sentit Socratem semet ipsum significare. Adeo stolidum adolescentem Plato certe non erat informaturus.

Ἀλλὰ πῶς, ὦ Σώκρατες; καὶ μὴν — περιθήσω] Ineptissima haec est imitatio loci Symp. p. 212. E. et p. 213. E. Praeterea ipsa verba habent nescio quid scabri et hiulci, quod qua medicina possit leniri equi-

ΣΩ. Καὶ ὀρθῶς γέ σοι δοκεῖ· ἀσφαλέστεροι γάρ ἐστιν ἢ παρακινδυνεύειν τοσοῦτον κίνδυνον.

ΑΛ. Ἀλλὰ πῶς, ὦ Σώκρατες; καὶ μὴν τουτονὶ τὸν στέφανον, ἐπειδή μοι δοκεῖς καλῶς ξυμβεβουλευκέναι, σοὶ περιθήσω· τοῖς θεοῖς δὲ καὶ στεφάνους καὶ τἆλλα πάντα τὰ νομιζόμενα τότε δώσομεν, B
ὅταν ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐλθοῦσαν ἴδω. ἥξει δ' οὐ διὰ μακροῦ, τούτων θελόντων.

ΣΩ. Ἀλλὰ δέχομαι καὶ τοῦτο, καὶ ἄλλο δὲ ἄν τι τῶν παρὰ σοῦ δοθέντων ἡδέως ἴδοιμι δεξάμενον ἐμαυτόν. ὥσπερ δὲ καὶ ὁ Κρέων Εὐριπίδῃ πεποίηται τὸν Τειρεσίαν ἰδὼν ἔχοντα τὰ στέφη καὶ ἀκούσας ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀπαρχὰς αὐτὸν εἰληφέναι διὰ τὴν τέχνην, *Οἰωνὼν ἐθέμην*, φησί, *καλλίνικα* *σὰ* *στέφη· ἐν γὰρ κλύδωνι κείμεθ', ὥσπερ* C
οἶσθα σύ· οὕτω δὲ κἀγὼ παρὰ σοῦ τὴν δόξαν ταύ-

οὐκ ἄν μοι δοκεῖς δ.] Sic codd. plerique omnes. Soloece vulgo δοκῇς. conf. ad p. 138. C.

μηδὲν ἂν φυγεῖν] Sic Bodl. Vat. Ven. Π. Par. G. pro vulg. φεύγειν.

P. 151. Ἀλλὰ μὴν κἀκεῖνος] ἐκεῖνος Bodl. Vat. Ven. Π. Par. G.

B. καλλίνικα σὰ στέφη] σά, quod in codd. deest, cum Buttmanno et Bekkero ex Eurip. Phoeniss. v. 895. adieci.

C. ἐν γὰρ κλύδωνι κείμεθα] Sic Bodl. Vat. Ven. Π.

dem nondum video. Interim indicavisse iuvabit Astii coniecturam legendum putantis: — τοσοῦτον κίνδυνον ἄλλως. Alcib. Καὶ μήν, ὦ Σ., τουτονὶ τ. στ. κ. τ. λ.

B. ἡδέως ἴδοιμι δεξάμενον ἐμαυτόν] Mira haec loquutio est et, quantum sciam, nec apud Platonem nec apud ullum probatae Graecitatis auctorem reperta. Platonem meminimus dicere solere ἡδέως ἂν δεξαίμην. Praeterea mihi perpendas velim ipsam sententiam: καὶ ἄλλο δὲ ἄν τι τῶν παρὰ σοῦ δοθέντων ἡδέως ἴδοιμι δεξάμενον ἐμαυτόν: et videbis nihil ea esse ieiunius, imo nihil absurdius. Sed totus hic sermonis exitus talis est, ut vel solus arguat libri auctorem non esse Platonem, sed ineptum aliquem imitatorem. Audias enim postrema Socratis verba. „Quemadmodum Creon apud Euripidem, inquit, quum Tiresiam vatem coronatum conspexisset eumque propter artem suam audivisset de hostibus accepisse primitias, dicit: augurium existimo coronas tuas victrices: tempestate enim iactamur, ut nosti; ita ego quoque hoc iudi-

την οἰωνὸν τίθεμαι. δοκῶ δέ μοι οὐκ ἐν ἐλάττονι κλύδωνι τοῦ Κρέοντος εἶναι, καὶ βουλοίμην ἂν καλλίνικος γενέσθαι τῶν σῶν ἐραστῶν.

Par. G. Vulgo *διακείμεθα*. Mox Buttm. haesit in voc. *δόξαν*, atque *δόσιν* legendum suspicatur, comparans Homericum illud, *δόσις ὀλίγη τε φίλη τε*. Sed recte vertit Schleierm. dieses dein Urtheil.

cium tuum augurium existimo. Videor autem mihi non minore quam Creon iactari tempestate, atque velim me amatorum tuorum victorem exsistere!“ Nimirum ineptus tenebrio nugis suis tandem splendidum aliquem pannum assuit, sed eum talem, qui Socratem profecto parum deceat. Respexit autem locum Euripidis Phoeniss. 865 sqq.

Corrigenda.

Textus, quem vocant, Graecus, quantum adhuc iudicare licuit, emendatissime est expressus. Tollenda tamen duo leviora menda: In Lachete p. 80. vers. 16. = 194 D. post *καί μοι δοκεῖ* delendum est punctum. — In Charmid. p. 153. vers. 4. leg. *ἀπεργάζεσθαι* pro *ἀπεγράζεσθαι*. — In annotat. item leviora tantem emendanda restant qualia haec sunt. p. 57. ann. col. 2. vers. l. lege censet pro senset. — P. 66. col. I. vers. 5. ab inf. inter *ζῆν* et praecedenti interpone ex praepositionem, quae nescio quo casu excidit. — Pag. 112. Prolegg. ad Charm. p. 112. vers. 15. ab inf. lege suas sibi pro sua sibi. — P. 118. vers. 4. ab inf. lege o bone pro a bone.

Sed haec aliisque similia quum prope indigna sint mentione, quandoquidem facile ab unoquoque vel sine admonitione emendabuntur, tum unum Charmidis locum hic attingere non inutile erit, cuius veterem interpretationem imprudentes reliquimus, licet nos nunc aliter de eo sentire ex libri prolegomenis intelligi possit. Est is p. 170. A. ed. Steph. = p. 173. extr. ed. nostr. ubi verba *ὡς ἔστι τὸ αὐτὸ ἃ οἶδεν εἰδέναι κ. τ. λ.* iniuria tentavimus. Locus enim sic interpretandus est: Nam iam rursus non intelligo idem esse novisse et non novisse aliquem quae aut noverit aut non noverit, h. e. rerum scientiam et incientiam rem esse plane eandem. Quippe incautius sane Critias statuerat sui cognitionem eam vim habere, ut qui eam teneret, is etiam sciret *ἅ τε οἶδε καὶ ἃ μὴ οἶδεν*, scilicet rerum scientia imprudenter permutata cum proprii status sensu et conscientia. Atque hinc iam lucem suam accipiunt etiam consequentia: *ταὐτὸν οὖν ἐστιν ἐπιστήμη κ. τ. λ.* Argumentatur enim Socrates hunc in modum: Scientia scientiae, inquit, non aliam sciendi materiam sibi subiectam habet nisi ipsam scientiam. Est autem unaquaeque pro diversitate rerum sibi subiectarum ab alia diversa. Iam si scientia scientiae, ut tu putas, et scientiam et inscientiam tamquam materiam (obiectum vulgo vocant) subiectam sibi habet, nihil aliud certe poterit esse nisi mera scientia, qua non res ipsae sciuntur, sed illud unum, sciri vel nesciri. Iam vero si caret *rerum* scientia, omnino est inanis atque inutilis.

ERFORDIAE,
TYPIS HENNINGS & HOPF.

